Alexandre Dumas

NHỮNG QUẬN CHÚA NỔI LOẠN

WWW.THUQUAN.NET, 2008.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần I:
NANON DE LARTLGUES – NGƯỜI TÌNH CỦA CÔNG TƯỚC D'ÉPERNON

Lời giới thiệu

Ba người lính ngự lâm - Hai mươi năm sau - Cái chết của ba người lính ngự lâm. là những tác phẩm đồ Sộ tiêu biểu, đã hầu như bộc lộ hết tài năng của Alexandre Dumas Ta có thể gặp trong đó gần đủ những sắc thái của cuộc sống. Chỉ riêng ba chàng ngự lâm cùng với D 'Artagnan thôi cũng đã là một bức tranh toàn cảnh xuất sắc. Chúng tôi không có tham vọng tóm tắt mấy ngàn trang bút mực của một đại văn hào trong vài dòng. chỉ xin đưa ra một nhận định tầm thường: Alexandre Dumas ông đã mô tả sinh động. sâu sắc hơn "nửa phần nhân loại" và ông chỉ dừng lại Ở "một nửa" đó. cố tình giới hạn Ở đó thôi để "nửa phần còn lại" được - trang trọng một cách hài hước ý nhị: Trào lộng nhưng thật sâu thẳm sắc bén gói vào những tình tiết của tập truyện Những quận chúa nổi loạn (hay " Chiến tranh giữa các vị phu nhân") Giả như có quyền sống lâu hơn. có lẽ Alexandre Dumas đã có những nhân vật D 'Artagnan. Athos' porthos' và Aramis sông đến thời mạt vận của triều đại Bourbon' để cứu vua Louis XVI khỏi rơi đầu.

Nếu ông đã yêu thương "những đứa con trai" đến thế nào (theo lời kể khi bắt buộc phải kết thúc nhân vật Porthos' ông đã khóc ròng như khóc cái chết của chính con mình). thì đối vời "những đứa con gái". ông lại dành cho sự cưng chiều đặc biệt. Alexandre Dumas đã không ngần ngại phô diễn mọi khía cạnh nữ tính. tất cả những gì mà "nửa nhân loại" kia không có. không thể có. và có lẽ cũng. . . không nếu có.

Bên cạnh những đức tính tiêu biểu của phụ nữ như: Ghen tuông. tò mò. thích trả thù sâu độc...

Alexandre Dumas còn có những đứa con gái nam nhi hơn bất kỳ một nam nhi nào. lòng

dũng cảm của một hiệp sĩ. tâm hồn của một trượng phu. và tính cách của một chính trị gia tầm cỡ.

Những nhân vật nữ của Alexandre Dumas không quá ti tiện như Hân Tố Tố hoặc tàn độc như Doanh Doanh của Kim Dung chỉ vì chút mắc cỡ mà bắt quần hùng phải tự chọc mù mắt rồi đầy ra hoang đảo.

Chỉ riêng diễn biến của mối tình cay nghiệt. éo le của bộ ba. nữ tử tước de Cambes (phe nổi loạn chống triều đình). tiểu thư Nanon (người tình hờ của công tước triều đình d'épernon) với chàng nam tước hào hoa. đa tình và thật dũng cảm. cũng đủ cho phép chúng ta một lần nữa. gọi Alexandre Dumas là lão sư phù thủy chế tạo tình tiết.

Chúng tôi xin mời quý độc giả cẩn thận bước vào cuộc CHIẾN TRANH GIỮA CÁC VỊ PHU NHÂN.

Dịch giả: ***Quang Thặng, Hồng Hà, Hữu Lê.***

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần I:
NANON DE LARTLGUES – NGƯỜI TÌNH CỦA CÔNG TƯỚC D'ÉPERNON

Phần I - Chương 1

Trên đường đến Libourne. một thành phố nhộn nhịp soi mình bên dòng sông nước chảy xiết của con sông Dordogne. giữa hai làng Fronsac và Saint Michel la Riviere. trước kia có một ngôi làng xinh xắn với những bức tường trắng và những mái ngói đỏ. nằm khuất quá nửa dưới hàng cây bạch phong. và dẻ gai. Con đường từ Libourne đến Saint André de Cubzac chạy qua giữa những ngôi nhà nằm thẳng hàng đối diện với nhau. và là những quang cảnh duy nhất của ngôi làng đó. Đằng sau các ngôi nhà ấy. cách độ khoảng một trăm bước chân. là dòng sông đang uốn khúc với chiều rộng và độ chảy xiết báo hiệu rằng biển đang kề cận.

Những cuộc nội chiến đã đi ngang qua đấy: Thoạt đầu nó đã xô ngã cây cối. sau đó đuổi dân cư ra khỏi nhà của họ. và những ngôi nhà này. nằm phơi mình trước những cơn cuồng phong thịnh nộ và vì không thể bỏ chạy như cư dân của mình. nên từ từ xụp đổ trên đám cỏ dại. biểu lộ sự phản kháng theo cách riêng của chúng trước cảnh tàn phá của những cuộc nội chiến. rồi dần dần đất như được tạo ra để chôn vùi tất cả đã phủ lên những xác nhà xưa kia từng là nơi vui vẻ và nhộn nhịp. cuối cùng cỏ mọc lên trên tất cả mặt đất giả tạo kia. và ngày nay. người lữ khách rong ruổi trên con đường cô quạnh sẽ không bao giờ ngờ được - khi trông thấy những đàn gia súc đông đảo như vẫn thường thấy Ở vùng Mi di. đang gặm cỏ trên những khoảng đất lồi lõm - rằng mục đồng và đàn chiên kia đang dẫm trên một bãi tha ma nơi an nghỉ của cả một ngôi nhà.

Nhưng. vào thời mà chúng ta đang nói đến. nghĩa là khoảng tháng 5 năm 1650. đấy là một ngôi làng với vùng thảo mộc sung túc. khách lạ đi ngang qua sẽ cảm thấy ưa thích

những nông dân đang bận rộn tháo cột ngựa khỏi lưỡi cày. những người dân chài đang kéo lưới bên bờ sông. nặng trĩu những con cá trắng. hồng của dòng sông Dordogne. và những người thợ rèn đang mệt nhọc gõ mạnh xuống đe trong lò rèn sáng lên từng hồi bởi những đám tàn lửa bắn ra từ cây búa.

Thế những điều có thể làm cho người khách thích thú hơn cả, nhất là khi đường dài mang đến cho những kẻ vốn thích rong ruổi cái đói muôn thuở. thì sẽ là cách ngôi làng ấy khoảng năm trăm bước chân. một ngôi nhà thấp và dài. chỉ gồm một tầng trệt và một tầng lầu. mà những đám khói tỏa ra từ ống khói và mùi xào nấu bay ra từ các cửa sổ. cho biết rõ hơn một tấm tôn đỏ vẽ hình cái đầu bê vàng chóe treo lơ lửng trước tầng lầu rằng người khách. cuối cùng đã đến được một nơi nghỉ chân.

Tại sao lữ quán Con Bê Vàng lại Ở cách làng. theo như người ta kể lại với tôi. năm trăm bước chân thay vì nằm kề với những ngôi nhà xinh xắn khác dọc theo hai bên đường? Trước hết. dù lạc lõng giữa một nơi hẻo lánh như thế. vị chủ nhân. về mặt nấu nướng. là một nghệ sĩ bậc thầy. Thế nhưng. nếu ông ta đến cư ngụ hẳn trong làng. ông ta có thể sẽ bị lẫn lộn với vài tên chủ quán hạng bét mà nếu bị buộc phải nhìn nhận đó là những đồng nghiệp. ông ta vẫn không thể nào chấp nhận họ như những tay ngang hàng. vì thế khi tách riêng ra ông ta sẽ lôi kéo sự chú ý của những kẻ sành điệu và những người này sau một lần được thưởng thức tài nghệ của ông. sẽ kháo với nhau rằng: Khi nào bạn đi từ Libourne đến Saint André Cubzac hoặc từ Saint André Cubzac đến Libourne. đừng quên ghé lại ăn sáng. ăn trưa hoặc ăn tối tại quán Con Bê Vàng cách làng Matifou khoảng năm trăm bước chân.

Và thế là những kẻ sành điệu ghé lại. hài lòng ra về. gởi đến những tay sành điệu khác. cứ như thế. ông chủ quán khôn ngoan dần dần góp được một gia tài. và điều này không ngăn cản ông ta. một chuyện hiếm hoi. vẫn giữ cao giá trị ẩm thực của mình. chứng tỏ rằng. như chúng ta đã nói. Biscarros là một nghệ sĩ thực thụ.

Và vào một buổi chiều tháng 5 ấm áp. khi thiên nhiên đã bừng dậy Ở vùng Mi di cũng như đã bắt đầu bừng dậy Ở Miền Bắc. những làn khói dày đặc và những hương vị thơm ngon hơn những ngày bình thường tỏa ra từ các ống khói và các cửa sổ của lữ quán Con Bê Vàng. trong khi đó nơi bậc thềm. đích thân mét Biscarros. mặc toàn trắng như thông lệ của các thầy tế thần của mọi thời đại và mọi đất nước. đang dùng đôi bàn tay cao quý của mình vặt lông mấy con chim cút và đa đa dành riêng cho một trong những bữa tiệc

sang trọng mà ông ta biết rành cách tổ chức và có thói quen. luôn luôn là do tình yêu của ông ta đối với môn nghệ thuật ấy. tự tay mình chăm chút đến mọi chi tiêu.
Ngày đã gần tàn. dòng sông Dordogne nơi một đoạn quanh co khúc khuỷu vẫn thường thấy trên suốt khoảng đường của nó. tách ra khỏi con đường khoảng lộ độ một phần tư dặm để băng qua dưới chân đồi lũy Vayres. đã bắt đầu trắng xóa dưới những tàn lá sẫm tối. Ĩ nh mịch và u ám trải dài trên cánh đồng cùng với cơn gió nhẹ của chiều tối. những người nông dân trở về nhà cạnh mấy con ngựa đã tháo cày. những người dân chài với mớ lưới còn nhiều nước. những tiếng động trong làng đang tắt dần và sau tiếng búa cuối cùng báo hiệu một ngày làm việc đã chấm dứt.
tiếng hót đầu tiến của chim họa mi bắt đầu vang lên từ một bụi cây gần đó.
Sau những nốt nhạc đầu tiến thoát ra từ cổ họng của nhạc sĩ tí hon. mét Biscarros cũng bắt đầu hát theo. và hậu quả của sự tranh chấp đó cộng với sự chăm chú làm việc của ông chủ quán khiến ông ta chẳng nhận thấy một nhóm sáu kỵ sĩ vừa mới xuất hiện nơi đầu làng Matifou và đang tiến về phía lữ quán.
Nhưng một tiếng kêu hoảng hốt vang lên từ một cửa sổ tầng trên. và tiếng cánh cửa sổ đóng sập lại vội vàng khiến cho người chủ quán nổi tiếng nghệch mũi nhìn lên và thế là ông thấy ngay người kỵ sĩ đi đầu nhóm đang tiến thẳng về phía ông.
Tiến thẳng không phải từ chính xác cho lắm. chúng tôi xin được sửa lại. bởi vì người đó cứ khoảng hai mươi bước lại dừng lại. ném ra hai bên những ánh mắt dò xét. xúc xạo các thân cây, đường mòn. và bụi rậm. một tay giữ trên đầu những cây súng dài để sẵn sàng tấn công cũng như tự vệ và thỉnh thoảng lại ra hiệu cho các bạn đồng hành lập lại y hệt mọi cử động của y. từ từ tiến đến. Kế đó. y lại dấn lên thêm vài bước nữa với cùng động tác dè dặt như trước.
Bicarros đưa mắt nhìn theo người kỵ sĩ. mà cung cách khác thường làm cho ông ta chú ý đến nỗi suốt khoảng thời gian đó. ông ta cứ giữ khư khư túm lông đang nắm giữa những ngón tay cái và ngón trỏ.
- Chắc là một ngài đang muốn tìm quán của mình đây - Biscarros tự nhủ - Tôn ông này có lẽ bị cận thị. tấm biển Con Bê Vàng của mình mới được sơn lại và trông nổi bật hẳn lên kia mà. Nào. ta chường mặt ra thôi.
Và mét Biscarros đến đứng ngay giữa đường. vẫn không ngừng vặt lông con vật với những động tác đầy quan trọng và uy nghiêm.

Cử chỉ ấy đạt ngay kết quả mà lão chờ đợi. vừa trông thấy ông ta. người kỵ sĩ liền tiến thẳng đến và lịch sự giở nón chào:

- Xin lỗi mét Biscarros - Người đó nói - ông có thấy từ hướng nào một nhóm chiến sĩ bạn tôi có thể đang tìm tôi không? Chiến sĩ. nói vậy cũng hơi quá. những người có mang gươm thì đúng hơn. nói cho chính xác là những người có vũ trang. nói như vậy đúng với ý nghĩ của tôi hơn. ông có thấy một nhóm người có vũ trang không?

Khoái chí vì được gọi đúng tên. đến lượt mình. Biscarros chào lại một cách thân thiện. ông ta không nhận ra rằng chỉ cần một cái liếc mắt cũng đủ cho vị khách lạ biết được tên tuổi và giá trị của lữ quán cũng như nhận dạng được chủ quán qua diện mạo.

- Thưa ngài. nói đến những người có vũ trang - ông trả lời. sau một hồi suy nghĩ - Tôi chỉ thấy một nhà quý tộc cùng với người hầu. họ vừa đi đến quán của tôi khoảng độ một giờ.

- À là! - Người khách lạ thốt lên. vừa đưa tay vuốt cái cằm nhẵn nhụi. nhưng không vì thế mà mặt thiếu nét nam nhi - À là! Một nhà quý tộc với người hầu trong quán của ông! ông bảo sao. họ đều có vũ trang à?

- Vâng. thưa ngài! Thế ngài có muốn tôi nói lại với vị ấy rằng có ngài muốn gặp không?

- Nhưng - Người kia lại nói - Như vậy có được lịch sự lắm không? Quấy rầy một người chưa quen biết như thế có thể là hơi sỗ sàng. nhất là khi người đó là một người thuộc hàng cao quý.

Thôi thôi. mét Biscarros à. xin ông làm ơn tả lại cho tôi diện mạo người ấy. hoặc là. khá hơn nữa.

chỉ cho tôi thấy người ấy mà không để tôi lộ diện.

- Chỉ cho ngài thấy vị ấy là một điều khó khăn thưa ngài. hình như vị ấy không muốn ra mặt.

vì tôi thấy cánh cửa sổ đóng sập lại ngay khi ngài cùng các vị đồng hành vừa xuất hiện trên con đường. Bởi vậy. tả lại diện mạo của vị ấy có lẽ dễ dàng hơn. đó là một thiếu niên thanh tú tóc vàng. khoảng độ mười sáu tuổi và trông như vi ra vừa đủ sức để mang thanh gươm be bé làm kiểng treo nơi yên ngựa.

Trán của vị khách nhíu lại:

- Được lắm - Khách nói - Tôi hiểu ông muốn nói gì rồi. một vị công tử tóc vàng. yểu điệu như phụ nữ. trên lưng một con ngựa chiến theo sau là một người hầu già. cứng nhắc chứ gì. đó không phải là người tôi cần gặp.

- à! ĐÓ không phải là người mà ngài đang tìm kiêm sao?
- Không!
- Thế thì. trong khi chờ đợi vị khách của ngài. mà người đó chắc chắn thế nào cũng đi ngang qua đây. bởi vì đây chỉ có một con đường. xin mời ngài cùng với các vị kia tạm nghỉ Ở nhà tôi.
- Thôi Cám ơn. Chúng tôi chỉ có thể cảm ơn ông. thế thôi. và xin được hỏi ông thêm bây giờ là mấy giờ rồi?
- Chuông của làng vừa gõ sáu giờ đó thưa ngài. ngài có nghe tiếng chuông không?
- Được rồi. Bây giờ. xin giúp cho một lần chót nhé mét Biscarros?
- Rất vui lòng. thưa ngài.
- Này. tôi có thể tìm Ở đâu được một chiếc thuyền với người chèo?
- Để băng qua sông ấy à?
- Không. để đi dạo trên sông.
- Chẳng có gì dễ hơn: Người đánh cá vẫn thường cung cấp cá cho tôi. . . Ngài có thích ăn các không. thưa ngài? - Biscarros hỏi một câu ra ngoài đề. vẫn có ý định giữ người khách lạ Ở lại dùng bữa tại quán của mình.
- ĐÓ là một món ăn dở tệ - Vị khách nói - Thế nhưng nếu nó được chế biết đúng cách với đầy đủ hương liệu thì tôi cũng không chê đâu.
- Tôi luôn luôn có món cá tuyệt vời. thưa ngài.
- Xin có lời khen ông. mét Biscarros. nhưng chúng ta hãy nói tiếp về người cung cấp nó cho ông kia.
- Vâng. vâng. vào giờ này ấy hắn ta đã nghỉ việc và chắc là đang dùng bữa. Từ đây ngài có thể nhìn thấy chiếc thuyền được cột vào mấy cây liễu. ngay gần bên cây du. Còn căn nhà thì nằm khuất sau khu vườn mây. Rất có thểlà ngài sẽ gặp hắn ta đang dùng bữa.
- Cám ơn mét Biscarros. cảm ơn nhiều lắm.
Người khách lạ nói. và sau khi ra hiệu cho mấy người bạn đi theo mình. người ấy tiến vội về phía rặng cây và đến gõ cửa chòi. Vợ người đánh cá ra mở.
Như mét Biscarros vừa nói. ông này đang dùng bữa.
- Hãy cầm lấy mái chèo và theo ta - Người kỵ sĩ nói - ông sẽ được trả công một đồng vàng.
Người đánh cá đứng bật dậy. chứng tỏ rằng việc mua bán với chủ quán Con Bê Vàng

không được dư giả gì cho lắm.
- Ngài muốn đi Vayres à? - ông hỏi.
- Chỉ để đưa ta đến giữa dòng sông và Ở đấy với ta vài phút.
Người dân chài mở to mắt trước ý muốn kỳ quặc đó nhưng vì sẽ có một đồng vàng tiền thưởng và cũng vì cách sau lưng ông khách lạ đó có độ hai mươi bước chân thấp thoáng bóng dáng của vài người khác. nên ông ta không tỏ ra khó dễ gì vì ngại rằng thái độ thiếu thiện chí của mình sẽ làm phát sinh ra việc xử dụng đến vũ lực và khi đó thì có thể sẽ mất luôn món tiền thưởng.
Thế là ông ta vội vã nói rằng ông ta cùng với chiếc thuyền và hai mái chèo đều thuộc quyền sử dụng của khách.
Và cả nhóm người ấy đi ngay về hướng bờ sông. HỌ dừng lại nơi bờ đất cao sẵn sàng để có thể nhìn về mọi hướng trong khi ông khách cho ngựa tiến sát đến mặt nước. Từ nơi họ đứng.
nhóm người ngựa ấy sẽ có thể nhìn bao quát cả vùng đồng băng phía sau lưng họ. và bảo vệ cho chiếc thuyền đang sắp sửa rời bên.
Thế là người khách lạ. một chàng thanh niên cao lớn. tóc vàng. khuôn mặt thông minh hơi xanh xao và cau có. với một quầng thâm quanh cặp mắt xanh và một vẻ khinh đời thoáng hiện trên đôi môi. Người khách lạ cẩn thận xem xét lại mấy khẩu súng ngắn của mình. quàng cây súng dài lên vai. xốc lại một thanh gươm dài và đưa mắt chăm chú nhìn qua bên kia bờ đối diện. một cánh đồng mênh mông có con đường mòn từ bờ sông dẫn thẳng đến phốchợ Ison. nơi xa xa chỉ thấp thoáng trong màn sương mờ của chiều tà bóng dáng một tháp chuông xẩm màu với những đám khói trắng.
Cũng Ở phía bên ấy. cách bờ khoảng một phần tư dặm nổi lên về phía tay phải. thành lũy
- Chà! - Người khách lạ bắt đầu nôn nóng. quay lại nói với những người bạn đồng hành đang đứng gác trên mô đất - Không biết lão ta có tới hay không. các bạn có thấy gì từ bên trái đằng trước. đằng sau không?
- Tôi thấy! - Một người trong bọn nói. hình như có một đám đen đen trên đường đi Ison. nhưng tôi không dám chắc bởi vì mặt trời chói mắt. Khoan đã! Đúng rồi. đúng rồi. một hai. ba bốn. năm người. một cái nón có viền đi đầu với chiếc áo choàng xanh thẫm. Chính là người chúng ta đang chờ đợi cùng với một nhóm người theo bảo vệ.
- Lão ta có quyền mà - Người khách lạnh lùng nói - Ferguzon. hãy giữ ngựa cho tôi.

Người nhận cái mệnh lệnh vừa mang vẻ thân mật lẫn sai khiến đó. vội vã tuân theo và xuống khỏi bờ đất. Trong thời gian đó. chàng thanh niên đã xuống ngựa và khi người kia bước đến. liền ném cho y sợi dây cương và chuẩn bị bước lên thuyền.

- Khoan đã. Cauvignac. - Ferguzon níu cánh tay anh ta lại và nói - Không nên chơi trò quân tử rởm. nếu anh thấy lão có một cử chỉ đáng nghi nào thì đó cứ cho lão một viên đạn vào đầu. anh cũng thấy cái lão ranh ma ấy đã dẫn theo cả một đội quân.

- Phải. nhưng không mạnh bằng chúng ta đâu. Như vậy. ngoài lòng dũng cảm trội hẳn của phe ta. chúng ta lại càng đông hơn nữa. thế thì không có lý do gì để sợ cả. à. kia! Đã thấy mấy cái đầu ló ra rồi!

- Chà! Bọn họ sẽ làm sao đây? - Ferguzon nói. họ làm sao mà kiêm ra thuyền được. à! Nhưng mà kìa có một chiếc. cứ y như là có phép thần vậy.

- ĐÓ là thuyền của một người em bà con của tôi. hắn đưa đò bên bên Ison. - Người đánh cá nói. khá tò mò trước những chuẩn bị đó và đang run sợ trước nguy cơ một cuộc thủy chiến sẽ diễn ra giữa thuyền của mình và thuyền của người em bà con.

- Tốt! Kia. cái áo choàng xanh thẫm đang lên thuyền. - Ferguzon nói - Đúng là lão lên một mình. theo như những điều kiện của thỏa ước.

- Không nên để lão ta chờ đợi. - Chàng thanh niên nói và đến lượt mình nhảy xuống thuyền.

y ra hiệu cho người lái thuyền chuẩn bị.

- Roland hãy cẩn thận! - Ferguzon lập lại những câu dặn dò - Con sông khá rộng. đừng đến sát bờ kia quá dễ có thể nhận mấy viên đạn vào người. không nên đi qua đường ranh giới.

Người được Ferguzon gọi khi thì Cauvignac. khi thì Roland. mà đúng là có hai cái tên đó bởi vì một tên gọi khi rửa tội và tên kia là của dòng họ hoặc cũng có thểlà biệt danh. gật đầu đồng ý.

- Đừng sợ. tôi vừa nghĩ như vậy. chỉ tốt cho những kẻ không bị mất mát gì với những điều sơ ý Nhưng vụ này quá lợi cho ta nên tôi chẳng ngu ngốc mà để xổng. bởi vậy nếu trong cơ hội này có một điều sơ xuất nào đó thì sẽ không phải là do tôi đâu. Nào lái thuyền lên đường.

Người chài lưới tháo dây cột thuyền. chống mạnh vào cây sào và chiếc thuyền bắt đầu rời bờ cùng một lúc với thuyền Ở bờ kia của người lái đò bên Ison.

Giữa sông có một chiếc phao nổi nhỏ treo một mảnh cờ trắng dùng để báo hiệu cho những chiếc tàu lớn chuyên chở xuôi ngược trên con sông Dordogne rằng khoảng đó có một dãy đá ngầm nên tránh xa. Khi thủy triều xuống thấp. người ta còn có thể thấy thấp thoáng dưới mặt nước những mỏm đá đen. Nhưng vào lúc này. nước sông đang lên cao. chỉ có mảnh cờ giữa khoảng nước sủi bọt cho biết có đá ngầm.

CÓ lẽ cả hai người lái đều hiểu rằng có thể là nơi gặp gỡ của cuộc đàm phán. vì vậy họ cùng hướng thuyền về phía đó. Người lái đò bên Ison đến nơi trước và sau một mệnh lệnh của người khách. liền cột thuyền vào một trong mấy cái khoeo sắt của phao.

N gay khi đó. ri người đánh cá quay về vị khách của mình để được biết mệnh lệnh và hết sức ngạc nhiên thấy trong thuyền của mình là một người mang mặt nạ. mình trùm trong chiếc áo Nỗi sợ hãi không hề rời ông ta từ đầu giờ lại còn tăng thêm và ông ta chỉ còn biết lắp bắp cất tiếng hỏi.

- ông hãy cột thuyền vào vành thanh gỗ đó. - Cauvignac nói vừa đưa tay chỉ vào một cột gỗ - Càng gần thuyền của ông kia càng tốt.

Và ngón tay di chuyển từ cột gỗ sang phía nhà quý tộc trong chiếc thuyền của ông lái bên Người đánh cá tuân lệnh. và cả hai chiếc thuyền nhờ dòng nước cặp vào bên cạnh nhau. giúp cho hai nhà ngoại giao mở cuộc hội đàm sau đây.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần I:
NANON DE LARTLGUES – NGƯỜI TÌNH CỦA CÔNG TƯỚC D'ÉPERNON

Phần I - Chương 2

CUỘC Hội ĐÀM

- Sao! ông che mặt à? - Người mới đến nói với một giọng ngạc nhiên pha lẫn chút bực bội.

đó là người đàn ông to béo khoảng năm mươi tám tuổi. với ánh mắt nghiêm nghị và sắc như con chim săn mồi. hàm râu và ria đã muối tiêu. và dù không mang mặt nạ. mớ tóc. và cả bộ mặt của ông ta bị che khuất quá nửa. dưới một cái mũ to rộng vành. còn toàn thân và quần áo thì ấn sau chiếc áo choàng rộng xanh thẫm.

Cauvignac. khi nhìn kỹ hơn người vừa nói với mình. không thể kềm được một cử chỉ ngạc nhiên khiến người kia hỏi:

- Sao? ông làm sao vậy?

- Không có gì cả. thưa ông. tôi chỉ bị mất thăng bằng thôi. Nhưng hình như ông vừa ban cho tôi cái hân hạnh đã mở lời với tôi thì phải. ông vừa nói gì nhỉ?

- Tôi hỏi tại sao ông lại che mặt?

- Câu hỏi rất thẳng thắn. - Chàng thanh niên đáp - Và tôi cũng xin thẳng thắn trả lời. tôi che mặt để ông không thấy mặt tôi.

- Thế có nghĩa là tôi biết mặt ông à?

- CÓ lẽ không đâu. nhưng thấy được một lần rồi. thì sau này ông có thể nhận ra. điều mà tôi cho là hoàn toàn không cần thiên.

- Nhưng như vậy thì ông không được thành thật như tôi.

- Vâng. nếu sự thành thật đó có thểlàm hại đến tôi.

- Và sự thành thật đó đi đến chỗ tiêu lộ những bí mật của kẻ khác à?

- Tại sao không. nếu như tiêu lộ đó mang đến cho tôi một mối lợi?
- ông Ở trong một tư thế hay thật.
- Biết sao được! Phải làm tất cả những gì có thểlàm được thưa ông. Tôi đã từng là luật sư. rồi bác sĩ. và chiến sĩ. ông cũng thấy là tôi không thiếu ngành chuyên môn.
- Còn bây giờ ông là ai?
- Tôi xin là người phục vụ cho ông. - Chàng thanh niên đáp và cúi chào với một vẻ kính cẩn - ông có lá thư đấy không?
- ông có tờ khống chỉ đó không?
- NÓ đây.
- ông có muốn chúng ta trao đổi không?
- Khoan đã. thưa ông. - Người đàn ông mặc áo choàng xanh thẫm nói - Tôi rất thích thú khi được trò chuyện với ông và không muốn để mất đi niềm vui này.
- Sao kia! Thưa ông. tôi hoàn toàn phục tùng theo ý ông - Cauvignac trả lời. chúng ta hãy trò chuyện vậy. nếu tôi không làm nhàm tai ông.
- ông có muốn tôi qua thuyền ông hoặc là ông thích sang thuyền tôi hơn. để chúng ta cách ly - vô ích thôi. thưa ông. có lẽ ông biết một ngoại ngữ nào đó?
- Tôi có thể nói tiếng Y Pha Nho.
- Tôi cũng thế. vậy chúng ta hãy trao đổi với nhau bằng tiếng Y Pha Nho nếu ông cho là tiện - Rất tiện! Vì lý do nào - ông kia tiếp tục với thứ ngôn ngữ đã giao ước - ông quyên định tiến lộ với ngài quận công tước d'epernon. chuyện ngoại tình của người phụ nữ chúng ta đang nói đến đây?
- Tôi muốn giúp ích cho ngài công tước cao quý ấy và mong được ngài chiếu cốđến.
- Thế ông có lý do để hận thù tiểu thư Lartigues à?
- Tôi à. hoàn toàn ngược lại. tôi còn mang ơn tiểu thư nhiều lắm. điều này thì tôi phải thú nhận. và sẽ rất buồn bực nếu có tai họa xảy đến với tiểu thư Lartigues.
- Nếu vậy thì ông có tư thù với nam tước de Canolles à?
- Tôi chưa bao giờ gặp người đó. chỉ mới nghe tiếng thôi. và cần phải nói thêm rằng nam tước có tiếng là một kỵ sĩ lịch thiệp và nhà quý tộc dũng cảm.
- Như vậy. không có một lý do dù thù hận nào khiến ông hành động ư?
- ôi! Nếu tôi giận dỗi ngài nam tước de Canolles. tôi sẽ yêu cầu anh ta cùng đấu súng hoặc đấu gươm. và anh ta. vì là một người dũng cảm. sẽ không từ chối những chuyện như

vậy đâu.
- Nếu như vậy thì phải tin vào những gì ông vừa nói à?
- Tôi nghĩ rằng ông chỉ còn mỗi cách đó.
- Thôi được! ông có mang lá thư tố giác việc ngoại tình của tiểu thư de Lartigues đó chứ?
- NÓ đây! Đây là lần thứ hai mà tôi cho ông thấy.
Nhà quý tộc già ném cái nhìn đầy buồn phiền lên mảnh giấy ấn hiện những dòng chữ.
Chàng trai từ từ giơ lá thư ra.
- ông nhận ra nét chữ chứ?
- Nào. hãy đưa tôi tờ khống chỉ và ông sẽ có bức thư.
- Khoan đã! Cho tôi hỏi thêm một câu nữa nhé?
- Xin ông cứ hỏi.
Và chàng thanh niên gấp mấu giấy lại. đút vào túi.
- Làm sao ông có được lá thư đó?
- Tôi sẽ nói cho ông biên.
- Tôi xin nghe đây.
- Chắc ông cũng biết rằng phe đảng cầm quyền khá phung phá của ngài công tước D'epernon đã gây cho ông này nhiều khó khăn trong vùng Guyenne chứ?
- Biên. hãy bỏ qua chuyện đó đi.
- Chắc ông cũng biết rằng phe cầm quyền keo kiệt đến mức khủng khiếp của ngài Mazarin đã gây cho ông ta khá nhiều khó khăn tại thủ đô chứ?
- Ngài de Mazarin và ngài d'epernon thì có ăn nhập gì đến chuyện này?
- Khoan đã. từ hai chính quyền đối địch đó nảy sinh ra một tình trạng gần giống như một trận chiến toàn diện. mà trong đó mỗi người đều có phe cánh riêng của mình. Ngài Mazarin hiện thời đang tham chiến vì Hoàng hậu. ông tham chiến vì Đức vua. ngài trợ Giám mục tham chiến vì đức ông de Beaufort. đức ông de Beaufort tham chiến vì Phu nhân de Montbazon. ngài de la Rochefoucauld tham chiến vì bà de Longueville. đức ông Quận công D'orlesans tham chiến vì tiểu thơ Soyeon. nghị viện tham chiến cho dân chúng. cuối cùng người ta đã bắt nhốt ngài de Condé vì đã chiến đấu cho nước Pháp. Còn tôi. vì sẽ chẳng được lợi lộc gì nếu tôi chiến đấu cho Hoàng hậu. cho Đức vua. cho ngài trợ giám mục. cho đức ông de Beaufort. cho phu nhân de Montbazon. cho phu nhân de Longueville. cho tiểu thư de Soyon. cho dân chúng. hoặc là cho nước Pháp. nên tôi nảy ra

một ý nghĩ. đó là không theo một phe nào cả. nhưng theo đường hướng mà tạm thời tôi đang bị lôi cuốn vào. đối với tôi. tất cả chỉ là vấn đề tùy theo tình hình.
ông bảo sao về ý nghĩ này?
- Thật là khôn ngoan.
- Do đó tôi đã chiêu mộ một đạo quân. ông cũng thấy họ đang đứng trên bờ sông Dordogne - Chà. năm người!
- Dẫu sao thì cũng hơn toán quân của ông một người. ông chớ nên khinh thường họ.
- An mặc lôi thôi! - Nhà quý tộc già tiếp. giọng bực bội.
- Đúng là... - Chàng thanh niên nói tiếp - họ trông khá giống với các chiến hữu của Falstaff.
Đừng để ý gì cho lắm. Falstaff là một nhà quý tộc người Anh có quen biết với tôi. Chiều nay họ sẽ có được những bộ trang phục mới và ngày mai. nếu ông có gặp lại. ông sẽ thấy đấy đúng là những chàng trai rất bảnh.
- Hãy trở lại vấn đề của chúng ta. tôi cần gì đến những chàng trai của ông?
- Thì đấy khi tham chiến vì lợi ích của chính mình. chúng tôi bắt gặp những người thu thuế của hạt. đang đi từ làng này sang làng khác. góp nhặt đầy đủ túi cho đức hoàng thượng chừng nào lão ta chưa hái đến đồng cuối cùng thì chúng tôi đi theo hộ tống lão. và phải thú nhận rằng khi thấy các túi căng phồng đó. tôi rất muốn theo về phe với nhà vua. Nhưng những biết cốrối tung lộn xộn. cùng với hoạt động chống đỡ ngài Mazarin. và những lời oán trách ngài công tước D'epernon mà chúng tôi nghe nổi lên khắp nơi. đã khiến chúng tôi hồi tâm lại. Chúng tôi cho rằng chân lý của các vị hoàng thân là tốt hơn cả nên chúng tôi cuồng nhiệt ủng hộ họ. viên thu thuế chấm dứt chuyển công vụ của mình khi vào căn nhà nhỏ biệt lập mà ông thấy đằng kia. phía sau rặng liễu và bạch dương.
- Nhà của Nanon? - Người đứng tuổi lẩm bẩm - Có. tôi có thấy.
- Chúng tôi rình lúc lão đi ra. chúng tôi đi theo lão như đã làm từ năm ngày qua. chúng tôi cùng theo lão ta xuống thuyền qua sông. phía bên dưới mạn Saint Michel một chút và khi ra đến giữa sông. chúng tôi trình bày cho lão ta biết sự hồi tâm của chúng tôi về mặt chính kiên. và với một thái độ hết sức lịch sự. chúng tôi khuyên dụ lão ta nên trao lại cho chúng tôi món tiền mà lão đang giữ. Lão ta từ chối. ông ạ! Thế là các bạn hữu của tôi lục soát người lão. và vì lão kêu la đến độ chói tai. nên viên thuộc cấp của tôi. một thành viên

đầy tài năng. người mà ông thấy đang đứng đằng kia giữ ngựa giùm tôi vai khoác áo choàng đỏ đấy. nghĩ rằng vì nước vốn không bao giờ để lọt qua các luồng không khí. cũng vì vậy sẽ cắt đứt mọi âm thanh. đó là một định luật vật lý mà tôi có biên. bởi vì tôi từng là y sĩ. nên rất hoan nghênh. Thế là kẻ vừa đưa ra đề nghị đó đè đầu tên cứng cổ xuống sông. vừa giữ nó dưới nước sâu độ một bộ. chứ không hơn. quả vậy. lão thu thuế không kêu la nữa. hoặc nói cho đúng hơn. chúng tôi không còn nghe lão kêu la nữa. do đó chúng tôi có thể vì danh nghĩa của các vị hoàng thân lấy tất cả số tiền của lão. và thư từ mà lão có nhiệm vụ chuyển giao. Tôi đã cho quân lính của tôi số tiền. vì như ông đã nhận xét một cách chính xác rằng họ đang cần có trang phục mới. còn tôi giữ lại các giấy tờ. trong đó có lá thư này.

hình như lão thu thuế tốt bụng giữ nhiệm vụ liên lạc tơ hồng cho tiểu thư de Lartigues.

- Thật vậy! - Người đứng tuổi lẩm bẩm - Nếu tôi không lầm thì đó là một kẻ thân cận của Nanon. Còn cái tên khốn kiếp thì sao rồi?

- à! Rồi ông sẽ thấy rằng chúng tôi đã hành động đúng khi những tên khốn kiếp như ông vừa nói ấy xuống nước. Thật vậy. nếu không có hành động thận trọng đó. lão ta đã kêu gào cho mọi người trên trái đất này chạy đến. ông có thể tưởng tượng được không. khi chúng tôi lôi lão từ dưới nước lên. dù chỉ mới độ mười lăm phút thế mà lão đã chêm vì quá tức giận.

- Rồi các ông lại cho lão ta xuống sông luôn chứ gì?

- Đúng như ông nói.

- Nhưng nếu người liên lạc bị trôi sông?

- Tôi không nói là lão ta bị trôi sông.

- Thôi đừng tranh cãi về các từ nữa. nếu người liên lạc đã bị chêm?

- ồ! Nói vậy thì đúng. lão ta đã chêm thật sự.

- Thì ông de Canolles sẽ không được thư và sẽ không đến chỗ hẹn.

- ồ! Khoan đã! Chúng tôi chống lại các thế lực chứ không chống lại các cá nhân. Ngài de Canolles đã nhận được một bản sao của lá thư đây. có điều. nghĩ rằng nguyên bản có thể có được một giá trị nào đó nên tôi giữ lại.

- Anh ta sẽ nghĩ sao nếu không nhận ra tuồng chữ?

- Rằng người ta đã mời anh ta đến gặp gỡ. vì thận trọng tối đa. đã nhờ đến sự giúp đỡ của một bàn tay khác.

ông khách kia nhìn Cauvignac với ít nhiều khâm phục trước thái độ trơ trẽn pha lẫn với một đầu óc nhanh nhạy đến như vậy.
ông ta muốn thử xem có cách nào để thị uy trước tên gian hùng này hay không.
- Nhưng còn nhà cầm quyền. còn các cuộc điều tra thì sao. ông không nghĩ đến à?
- Các cuộc điều tra! - Chàng thanh niên cười và nói tiếp - à. có chứ. ngài D'epernon còn nhiều việc phải làm hơn là mở các cuộc điều tra. nhưng tôi đã không từng nói với ông rằng những gì tôi làm đó là để ngài ấy chiếu cốđên hay sao? Ngài ấy sẽ là một người vô ơn nếu từ chối với tôi điều này.
- Tôi không hiểu rõ lắm - Nhà quý tộc già nói với giọng châm biếm - Là tại sao. như ông vừa mới thú nhận. rằng ông đã ủng hộ các vị hoàng thân rồi lại còn có ý nghĩ kỳ quặc là muốn theo về phe với ngài D'epernon?
- Nhưng đó lại là điều dễ hiểu nhất trên thế gian này. những giấy tờ tịch thu được của viên thu thuế đã giúp tôi hiểu rõ hơn về tính cách trong sáng trong các ý định của đức vua. ngoài hoàn toàn thanh minh trước con mắt tôi. và ngài công tước D'epernon muôn ngàn lần có lý trong cách cư xử đối với thần dân của ông ta. Đấy mới là chân lý đúng nghĩa và thế là tôi đi theo chân lý đúng nghĩa ấy.
- Đúng là một tên gian hùng mà ta sẽ không ngần ngại treo cổ một khi hắn rơi vào tay ta! " - ông già làu bàu. vừa đưa tay vuốt vuốt mấy sợi ria lởm chởm.
- ông nói gì cơ?. . . - Cauvignac hỏi. vừa nháy mắt sau chiếc mặt nạ.
- Không có gì cả. Bây giờ thêm một câu hỏi nữa. ông sẽ làm gì với tờ khống chỉ này?
- Quỷ tha tôi đi nếu tôi đã có một dự định gì về cái đó. Tôi đòi hỏi một tờ khống chỉ bởi vì đó là một vật tiện lợi nhất. dễ xử dụng nhất. Rất có thểlà tôi chỉ đem nó ra xử dụng vào một việc cần kíp nhất. mà cũng có thể là tôi phung phí nó vào một ý nghĩ điên rồ nào đó. có thểlà tôi sẽ trình nó lại với ông trước những ngày cuối tuần này. mà cũng có thể nó chỉ trở về với ông sau hoặc bốn tháng cùng qua tay một tá người chuyển nhượng. như một tờ tín phiếu vậy. Nhưng dẫu sao đi nữa. cũng xin ông hãy an tâm. tôi sẽ không xử dụng nó vào những việc mà sẽ làm chúng ta. ông và tôi phải xấu hổ. Chúng ta đều là những nhà quý tộc cả mà.
- ông thuộc dòng dõi quý tộc à?
- Vâng thưa ông. một trong những dòng họ cao quý nhất.
- Nếu thế thì ta sẽ cho ngươi ăn roi vậy" - ông khách lẩm bẩm - "Tờ khống chỉ này được

xử dụng vào việc đó mới là đúng".

- ông sẽ cho tôi tờ khống chỉ đó chứ? - Cauvignac hỏi.

- Dĩ nhiên.

- Tôi không ép ông đâu. xin ông hiểu cho. đây là một sự trao đổi như tôi đã đề nghị. Hãy giữ lấy tờ giấy của ông và tôi giữ giấy của tôi.

- Lá thư đâu?

- Tờ khống chỉ đâu?

Và chàng ta một tay đưa ra lá thư. một tay cầm lấy khẩu súng.

- Xin ông hãy để yên cây súng đó! - ông khách nói và đưa tay vén áo choàng lên. bởi vì tôi cũng có súng như ông. Chúng ta hãy xử sự sòng phẳng. đây. tờ khống chỉ của ông đây.

Cuộc trao đổi diễn ra một cách đứng đắn và mỗi bên tùy nghi kiểm tra hết sức chăm chú cái mà người kia vừa trao cho mình.

- Thưa ông. bây giờ thì ông đi về hướng nào? - Cauvignac hỏi.

- Tôi phải qua bên bờ sông bên phải.

- Còn tôi thì sẽ qua bên trái. - Cauvignac đáp lại.

- Vậy chúng ta phải làm sao đây? Người của tôi đều Ở phía bên ông sẽ qua. còn người của ông lại Ở phía bên này.

- Ồ không có gì dễ hơn thưa ông: Qua đến bờ bên kia hãy cho người của tôi lên thuyền ông và tôi cũng sẽ làm như vậy với người của ông.

- Anh thật thông minh và nhanh trí!

- Tôi vốn sinh ra là để chỉ huy quân đội.

- ông là một viên chỉ huy kia mà!

- À vâng. phải rồi! - Chàng trai đáp lại. tôi quên mất.

ông khách ra hiệu cho người lái đò tháo dây cột thuyền và đưa ông ta qua bên bờ đối diện với nơi xuất phát. về hướng một lùm cây um tùm kéo dài đến đường lộ.

Chàng thanh niên. có lẽ e sợ một hành động phản trắc nào đó. liền rướn người lên để nhìn theo ông ta. ngón tay vẫn đặt trên cò súng. sẵn sàng nhả đạn trước bất kỳ một cử chỉ khả nghi nào của ông kia. Nhưng ông này cũng chẳng thèm bận tâm đến thái độ nghi ngờ đó. và quay lưng về phía chàng thanh niên với một thái độ vô tư thật sự hay giả tạo khó mà biết được. ông ta bắt đầu đọc lá thư và chẳng bao lâu đã hoàn toàn bị thu hút vào những

dòng chữ.
- ông hãy nhớ kỹ giờ hẹn nhé! - Cauvignac nói - Đúng là tối nay. tám giờ.
ông khách không trả lời và cũng chẳng có vẻ gì đã nghe câu nói.
- Chà! - Cauvignac nói nhỏ với chính mình. vừa đưa tay vuốt ve báng súng - Phải chi mà mọi người biết được rằng ta có thể tùy nghi thay đổi viên toàn quyền của vùng Guynne và làm ngừng cuộc nội chiến. Nhưng nếu công tước D'epernon chêm rồi thì tờ khống chỉ của ta còn xài được gì nữa chứ? Mà hết nội chiến rồi thì ta sẽ sống bằng gì đây? Phải nói là có nhiều lúc ta như sắp điên mất! Công tước D'epernon và cuộc chiến muôn năm! Nào. ông lái chèo đi thôi và hãy cho ta qua bờ bên kia không nên làm cho đức ông kia phải chờ đợi những người hầu cận của mình.
Một lát sau. Cauvignac cập vào bên bên trái của con sông Dordogne. Cũng ngay lúc đó. ông khách kia lên bờ và gửi Ferguzon cùng năm tên cướp đường lên chiếc thuyền của ông lái bên Ison. Chàng trai không muốn tỏ ra kém lịch sự hơn nên bảo người lái thuyền của mình chở về bên kia bốn người bộ hạ của ông khách. đến giữa sông. hai con thuyền giao nhau. và họ lịch sự chào nhau rồi mọi chiếc cặp vào bờ đúng điểm hẹn. Thế là ông khách lạ cùng với nhóm người của mình biết mất sau lùm cây um tùm. còn Cauvignac với đám tay chân dần bước trên con đường đi Ison.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần I:
NANON DE LARTLGUES – NGƯỜI TÌNH CỦA CÔNG TƯỚC D'ÉPERNON

Phần I - Chương 3

Nửa giờ đồng hồ sau màn kịch mà chúng tôi vừa mô tả, cũng vẫn cánh cửa sổ đó của lữ quán nhà Biscarros mà ban nãy đã đóng sập lại một cách đột ngột, đang từ từ thận trọng hé ra và nơi bệ cửa hiện ra sau khi đã cẩn thận nhìn sang phải sang trái, một cậu thiếu niên độ mười sáu hoặc mười tám tuổi, ăn mặc toàn đen, với bên trong là một chiếc áo sơ mi trắng muốt viền đăng ten diêm dúa theo đúng mốt mới nhất của thời bấy giờ. Một bàn tay nhỏ nhắn, thanh lịch, mũm mĩm, một bàn tay quý phái chính hiệu, đang vò nát một cách nóng nảy cặp găng tay da hươu có những đường thêu, chiếc mũ phớt màu xám bạc, với một cọng lông màu xanh đẹp mắt, che khuất mái tóc dài và lóng lánh vàng bao phủ thật tuyệt vời một khuôn mặt trái soan trắng ngần với đôi môi hồng và hai hàng lông mày sẫm màu. Nhưng, cần phải nói thêm rằng tất cả vẻ duyên dáng đó lẽ ra sẽ khiến cho chàng thiếu niên trở nên một kỵ sĩ thanh lịch nhất lại bị u ám đi bởi một vẻ cau có mà nguyên nhân có lẽ do sự chờ đợi kéo dài vô hiệu, bởi vì chàng ta cứ mở to mắt dõi theo con đường đang bắt đầu chìm trong sương chiều.

Trong lúc nóng nảy, chàng thiếu niên đập mạnh cặp găng tay lên bàn tay trái. Nghe tiếng động đó, ông chủ quán đang sắp vặt lông xong ngẩng đầu lên và giở nón ra:

- Thưa ngài, ngài sẽ dùng bữa vào lúc mấy giờ ạ? Chúng tôi chỉ còn chờ ngài cho lệnh để dọn lên thôi.

- Ông cũng biết là tôi không dùng bữa một mình và tôi đang chờ một người. - Chàng thiếu niên nói - Chừng nào ông thấy người đó đến thì có thể dọn các món ăn lên.

- Ôi, thưa ngài! - Mét Biscarros trả lời - Tôi thật không dám chê trách gì người bạn của

ngài vì người đó có quyền muốn đến hoặc không, nhưng bắt người khác chờ đợi như thế thật là một thói quen không được hay lắm.

- Mà đúng là người ấy đâu có thói quen đó, nên tôi rất ngạc nhiên vì sự chậm trễ này.

- Tôi không chỉ ngạc nhiên thôi, thưa ngài, tôi rất lấy làm buồn phiền, món gà quay sẽ bị cháy mất thôi.

- Thì lấy nó ra khỏi lò.

- Nếu vậy thì nó sẽ nguội đi.

- Cho một con khác vào lò.

- Thì nó sẽ không chín kịp mất.

- Thế thì ông bạn à, xin ông cứ làm theo như ý ông. - Chàng thiếu niên nói và dù đang bực bội cũng phải buồn cười trước vẻ tuyệt vọng của chủ quán - Tôi hoàn toàn tin tưởng vào sự khôn ngoan của ông.

- Không có sự khôn ngoan nào, dù là của đức vua Solomon đi nữa, có thể làm cho một bữa ăn đã hâm đi hâm lại mà ngon miệng được.

Khi đã thốt lên định luật bất di bất dịch đó, mà sau này Boilau sẽ viết nên cả một bài thơ, mét Biscarros trở vào quán, vừa đi vừa đau khổ lắc đầu.

Và chàng thiếu niên, như để quên đi sự chờ đợi, quay vào phòng, gõ ủng lên sàn nhà một hồi. Kế đó, nghe văng vẳng đằng xa như có tiếng vó ngựa, chàng vội quay lại cửa sổ.

- Chà! Ông ấy đây rồi! May quá!

Quả vậy, từ nơi bụi cây có con chim họa mi đang hót mà những nốt nhạc réo rắt không lôi cuốn nổi chàng thiếu niên có lẽ vì sự chờ đợi kéo dài, chàng thấy cái đầu của một kỵ sĩ, nhưng ngạc nhiên thay chàng hoài công khi đợi người này hiện ra trên con đường: Kẻ mới đến rẽ qua bên phải, ẩn vào bụi rậm và chỏm mũ tụt xuống, chứng tỏ người kỵ sĩ vừa đặt chân xuống đất. Một lát sau, chàng thiếu niên thoáng thấy, qua những cành lá được cẩn thận gạt sang một bên, một chiếc áo choàng xám và ánh phản chiếu dưới nắng chiều của một nòng súng dài.

Chàng thiếu niên đứng lặng bên cửa sổ. Rõ ràng là người kỵ sĩ ẩn nấp trong bụi rậm kia không phải là người mà cah`ng chờ đợi và nét nóng nảy trên khuôn mặt linh hoạt nhường chỗ cho vẻ tò mò.

Chẳng bao lâu, một cái mũ khác lại hiện ra nơi khúc quanh đường, chàng thiếu niên nấp qua một bên để không bị lộ diện.

Cũng vẫn chiếc áo choàng xám, vẫn thao tác đó,vẫn nòng súng bóng loáng kia, người mới đến nói vài câu với người thứ nhất mà chàng thiếu niên nghe không rõ vì khoảng cách khá xa, và sau vài lời dặn dò mà người bạn đưa ra, người thứ hai cũng đâm vào bụi cây kế cận, xuống ngựa nấp sau một tảng đá và chờ đợi.

Từ nơi ẩn hiện trên cao của mình, chàng thiếu niên trông thấy cái mũ phớt bên tảng đá. Bên cạnh cái mũ sáng lên ánh thép của nóng khẩu súng dài.

Một cảm giác hoảng sợ mơ hồ xâm chiếm tâm trí chàng thiếu niên khi nhìn thấy cảnh đó và chàng cố gắng lùi sâu vào tường.

"Chà, chà" - Chàng tự nhủ - "Có phải vì ta và vì một ngàn đồng Louis (Louis: Đồng vàng có giá trị bằng 20 quan) mà ta mang theo mà họ đã hành động như vậy chăng? Nhưng mà không, bởi vì giả sử như Richon có đến và tối nay ta có thể lên đường, thì ta sẽ đi Libourne chứ có đi Saint André de Cubzac đâu, bởi vậy ta sẽ không đi ngang qua chỗ mà mấy tên láo lếu ấy đang ẩn nấp. Phải chi có lão Pompéc ở đây, ta sẽ hỏi ý kiến lão. Nhưng mà, ta có lầm không nhỉ, lại thêm hai tên nữa. Chà! Đây có vẻ như một cái bẫy vậy".

Và chàng thiếu niên lại lùi sâu vào thêm một bước.

Quả thật, ngay khi đó hai người kỵ sĩ khác hiện ra nơi khúc quanh của con đường, nhưng lần này, chỉ có một trong hai người vận áo choàng xám. Người kia, cưỡi trên một con ngựa cao lớn đen tuyền và trùm kín trong một chiếc áo choàng rộng, đội một chiếc mũ phớt có viền được tô điểm bằng một cộng lông trắng, và dưới chiếc áo choàng thỉnh thoảng bay tung lên bởI làn gió chiều, ẩn hiện những đường thêu thêm diêm dúa của một chiếc áo chẽn màu đỏ tươi.

Có thể nói đó là ánh chiều tà kéo dài để rọi sáng cảnh tượng đó bởi vì những tia nắng cuối cùng lan ra từ sau những áng mây đen nơi chân trời bỗng lóe sáng lên như muôn ngàn viên hồng ngọc trên những ô cửa kính của một ngôi nhà xinh xắn nằm cạnh con sông khoảng một trăm bước chân, nếu không như vậy chàng thiếu niên sẽ không nhìn thấy ngôi nhà đó vì nó nằm khuất giữa các tán lá của những thân cây lớn. Ánh sáng đó cho thấy rằng, trước hết ánh mắt của mấy tên do thám chuyển từ ngõ vào làng qua căn nhà đó, sau nữa là mấy chiếc áo choàng xám tỏ ra rất kính cẩn với chiếc mũ có lông trắng và cuối cùng là qua một trong mấy khung cửa sổ vừa được mở toang, một người phụ nữ bước ra bao lơn, cúi xuống một lát như chính mình đang chờ đợi ai đó rồi vội quay vào

như sợ bị bắt gặp.

Ngay sau khi người phụ nữ quay trở vào, mặt trời hạ thấp xuống sau đỉnh núi và càng xuống thấp, tầng trệt ngôi nhà chìm dần trong bóng tối, ánh sáng rời các cửa sổ chuyển lên mái ngói cuối cùng biến hẳn sau khi một lần cuối cùng, vẽ lên một chùm ánh sáng vàng chóe.

Đối với một đầu óc thông minh thì từng đó cũng đủ chứng cớ để dựng lên, nếu không phải là những điều xác thực thì cũng là những nghi vấn.

Rất có thể là những người này đang canh chừng ngôi nhà nhỏ hẻo lánh nơi người đàn bà vừa hiện ra ở bao lơn trong chốc lát. Cũng rất có thể là người phụ nữ và những người đàn ông kia cùng chờ đợi một người nào đó, nhưng với những ý định hoàn toàn khác hẳn nhau. Và cũng rất có thể là người đang được chờ đợi kia sẽ đến từ ngõ vào làng, do đó sẽ phải đi ngang qua trước lữ quán vì quán này nằm giữa làng và lùm cây um tùm kia cũng như lùm cây um tùm kia lại nằm giữa lữ quán và ngôi nhà trọ. Cuối cùng, cũng rất có thể là người kỵ sĩ với mũ gắn lông trắng là người chỉ huy mấy chiếc áo choàng xám. Và qua cử chỉ nóng nảy của người này khi rướn mình trên yên ngựa để nhìn được xa hơn có thể hiểu rằng người chỉ huy này đang ghen tức và chắc chắn là rình rập vì lý do riêng.

Ngay khi chàng thiếu niên vừa chấm dứt chuỗi lập luận đó, cánh cửa phòng của chàng mở ra và mét Biscarros bước vào.

- Chủ quán à! - Chàng thiếu niên nói mà không để cho kẻ mới bước vào phòng một cách tùy tiện trình bày lý do của lão, lý do mà chàng trai đã biết rất rõ - Hãy đến đây và nói cho tôi biết, nếu câu hỏi của tôi không phải là thiếu kín đáo, ngôi nhà thấp thoáng đằng xa kia như một chấm trắng giữa những cây liễu và bạch dương là của ai vậy?

Ông chủ quán nhìn theo hướng tay chỉ và đưa tay gãi trán:

- Nói cho đúng, khi thì của người này, lúc của người kia. - Ông ta trả lời với một nụ cười cố tỏ vẻ châm biếm - Nó là của ngài nếu ngài có một lý do nào đó để tìm kiếm cảnh cô tịch, hoặc là ngài muốn tránh né sự tò mò của kẻ khác, hoặc giản dị là ngài muốn che dấu ai đó.

Chàng thiếu niên đỏ mặt:

- Nhưng hôm nay thì ai ở trong ngôi nhà ấy?

- Một phu nhân trẻ tự cho mình là bà góa, mà bóng ma của người chồng đầu tiên, có lẽ của cả người chồng kế thỉnh thoảng vẫn trở về thăm viếng. Nhưng phải ghi nhận một

điều này: Đúng là cả hai bóng ma đã có thỏa thuận với nhau nên không bao giờ trở về cùng một lúc.

- Bà góa xinh đẹp ấy - Chàng thiếu niên mỉm cười hỏi tiếp - đến ngụ trong nhà lắm bóng ma từ bao giờ vậy?

- Khoảng độ hai tháng nay. Vả lại, bà ta tỏ ra rất kiêu kỳ. Hai tháng qua, chẳng ai dám tự nhận là được thấy mặt bà ta: Bởi vì rất hiếm khi bà ta ra ngoài mà nếu có đi đâu cũng che kín mặt. Mỗi buổi sáng, một cô hầu khá xinh đến tôi đặt các bữa ăn cho ngày. Người của tôi mang đến: Người hầu nhận nơi phòng ngoài, thanh toán rất rộng rãi và đóng cửa ngay trước mũi thằng nhỏ. Như tối nay chẳng hạn, ở đấy có đãi đằng, và chính vì thế mà tôi vặt lông mấy con chim đa đa và chim cút mà ngài thấy đấy.

- Bà ta đãi ai vậy?

- Có lẽ là đãi một trong hai bóng ma mà tôi vừa kể với ngài.

- Ông có bao giờ thấy mấy bóng ma đó chưa?

- Có đấy, nhưng chỉ vào buổi tối, khi mặt trời đã lặn và sáng sớm khi ngày chưa đến.

- Ông Biscarros thân mến à, ngay từ câu đầu tiên, có thể thấy ông là một người có mắt quan sát. Sao ông không nhìn thấy gì đặc biệt trong cung cách của hai bóng ma đó à?

- Bóng thứ nhất của một một người đàn ông tuổi từ sáu mươi đến sáu mươi lăm, và có vẻ như là bóng ma của ông chồng trước, bởi vì nó đến như một kẻ vững tin vào quyền lực của mình. Bóng kia là của một chàng trai trẻ độ hai mươi sáu đến hai mươi tám tuổi, và cái bóng này tôi phải nói thêm là nó rụt rè hơn, cứ như là một cô hồn lang thang. Bởi vậy tôi chắc đây là người chồng kế.

- Còn hôm nay ông được lệnh mang bữa ăn tối đến vào lúc mấy giờ?

- Tám giờ.

- Bây giờ đã là bảy giờ ba mươi. - Chàng thiếu niên nói sau khi lôi từ từ trong túi ra một chiếc đồng hồ khá xinh xắn mà chàng vẫn chốc chốc coi giờ - Ông coi chừng trễ đấy!

- Ồ! Xin ngài đừng lo, nó sẽ được chuẩn bị kịp giờ, có điều tôi lên để hỏi vì tôi muốn nói rằng tôi vừa chuẩn bị một món khác. Bởi vậy, vì ông bạn của ngài đến quá trễ, bây giờ phải làm sao để ông ta đến sau một giờ nữa.

- Hãy nghe tôi đây, chủ quán à! - Chàng thiếu niên nói với vẻ mặt của người cho bữa ăn chỉ là một vấn đề thứ yếu, ông đừng lo lắng gì về bữa ăn của chúng tôi cả. Dù cho người bạn của tôi có đến đi nữa thì chúng tôi sẽ phải trò chuyện với nhau. Nếu các món ăn chưa

chuẩn bị kịp thì chúng tôi sẽ nói chuyện trước, còn nếu đã có sẵn thì chúng tôi sẽ trò chuyện sau vậy.
- Quả thật, thưa ngài! - Ông chủ quán nói - Ngài thật là một người dễ chịu và bởi vì ngài đặt hoàn toàn tin tưởng vào tôi nên xin ngài cứ yên tâm, ngài sẽ được hài lòng.
Nói xong, mét Biscarros cúi chào thật sâu và được chàng thiếu niên đáp lại bằng một cử chỉ gật đầu nhẹ, rồi lão đi ra.
"Bây giờ" - Chàng thiếu niên tự nhủ khi quay lại với chỗ quan sát của mình bên cửa sổ - "Thì mình hiểu cả rồi. Bà phu nhân đang chờ đợi ai đó sẽ từ Libourne đến, còn những người nấp trong bụi rậm thì có có ý định gặp người khách trước khi chàng ta đến gõ cửa ngôi nhà".
Cũng ngay khi đó, như để chứng minh những dự đoán của chàng, tiếng vó ngựa vang lên từ phía bên trái. Nhanh như tia chớp, ánh mắt của chàng phóng vào bụi rậm để quan sát thái độ của những người đang ẩn nấp. Dù bóng đêm đã bắt đầu làm nhòa đi mọi vật, chàng trông thấy như kẻ thù vạch các cành cây, kẻ thì nhổm người lên để nhìn qua các tảng đá, những người ẩn nấp chuẩn bị một tư thế trông hoàn toàn giống như một cuộc tấn công. Ngay khi đó, một tiếng động khô khốc, như tiếng đạn lắp vào ổ súng, ba lần vang lên bên tai chàng và làm chàng run lên. Thế là chàng vội quay về hướng Libourne, cố gắng nhìn cho rõ kẻ đang bị đe dọa bởi những tiếng động chết chóc ấy và thấy trên một con ngựa tuyệt đẹp đang phi nước kiệu, hiện ra một chàng trai rất đẹp, vẻ mặt hớn hở với chiếc áo choàng ngắn có lót satin trắng để hở một cách duyên dáng bên vai phải. Từ xa, khuôn mặt trông thật lịch sự, đầy thơ mộng và mang một vẻ kiêu hãnh vui tươi. Nhìn gần thì đấy là một khuôn mặt với những đường nét thanh tú, vẻ mặt linh hoạt, ánh mắt cuồng nhiệt, với cái miệng hé mở vì thói quen tươi cười, một hàng ria đen duyên dáng và hàm răng đều đặn, trắng bóc.
Đằng sau chàng khoảng năm mươi bước, trên lưng một con ngựa được bắt nhịp theo bước chân ngựa của chủ là một tên người hầu khá hợm hĩnh, có vẻ như thuộc vào hàng đầy tớ cũng không kém phần quý phái như chủ của hắn giữa đám các nhà quý tộc.
Chàng thiếu niên bảnh trai đứng nơi cửa sổ của lữ quán, có lẽ còn quá trẻ để có thể lạnh lùng chứng kiến một cảnh tượng như kiểu chàng biết chắc sẽ nhìn thấy, nên không thể nào không rùng mình khi nghĩ rằng hai con người đang tiến tới, đầy vô tư và tin tưởng kia, sẽ không còn nghi ngờ gì nữa, rơi vào cái bẫy đang dành cho họ. Dường như trong

chàng đang diễn ra một sự đấu tranh rất nhanh giữa tánh rụt rè của tuổi thơ và tình yêu đối với đồng loại. Cuối cùng thì lòng tốt chiến thắng và khi chàng kỵ sĩ sắp đi ngang qua cửa lữ quán mà cũng chẳng thèm liếc mắt vào, chàng thiếu niên, tuân theo một nhiệt tình đột ngột và một quyết định dứt khoát liền chồm mình đến trước và gọi người lữ khách xinh đẹp:

- Này ông ơi! - Chàng thiếu niên kêu lên - Dừng lại đi, tôi có điều quan trọng muốn nói với ông.

Nghe tiếng gọi và những câu nói đó, chàng thanh niên ngẩng đầu lên, bắt gặp cậu thiếu niên nơi cửa sổ liền giựt dây cương cho ngựa dừng lại.

- Ông không nên dừng ngựa lại. - Cậu thiếu niên lại nói tiếp - Trái lại, hãy đến gần tôi một cách tự nhiên và làm ra vẻ như ông có quen với tôi.

Người mới đến hơi do dự, nhưng khi thấy rằng mình đang giao tiếp với một người quý phái có phong cách và bộ mặt dễ mến nên giơ mũ cầm tay và mỉm cười tiến đến:

- Xin tuân theo lời anh bạn, tôi có thể giúp gì cho bạn được?

- Ông hãy đến gần hơn nữa! - Người đứng nơi cửa sổ lại nói - Bởi vì những gì tôi sắp nói đây không thể lớn tiếng được. Xin ông hãy đội mũ lên để mọi người nghĩ rằng chúng ta có quen biết với nhau từ lâu, và chính tôi là người mà ông đến đây để tìm gặp.

- Nhưng tôi chẳng hiểu gì cả.

- Rồi ông sẽ hiểu. Tạm thời hãy đội mũ lên đi, được rồi, hãy đến gần đây hơn, gần hơn, gần hơn nữa, đưa tay cho tôi, đấy! Rất hân hạnh được gặp ông! Bây giờ hãy nghe tôi nói, đừng đi xa hơn lữ quán này nếu không ông sẽ mất mạng.

- Có chuyện gì vậy? Anh bạn làm cho tôi sợ quá! - Chàng kỵ sĩ mỉm cười.

- Có phải ông muốn nói đến ngôi nhà nhỏ đằng kia, nơi có ánh đèn đấy không? - Người kỵ sĩ phác một cử chỉ.

- Nhưng trên đường từ đây đến đó, nơi khúc quanh, kế bên lùm cây um tùm đằng kia, có bốn người đang nấp chờ ông đấy.

- Thế sao! - Người kỵ sĩ kêu lên, mở to mắt nhìn cậu thiếu niên - Thật ư? Anh bạn chắc chứ?

- Tôi đã thấy họ lần lượt đến, kẻ sau người trước, xuống ngựa nấp sau những thân cây, và những tảng đá. Hồi nãy khi ông từ làng hiện ra, tôi có nghe thấy họ nạp đạn vào súng.

- Được lắm! - Chàng kỵ sĩ đã bắt đầu kinh hoảng.

- Vâng, thưa ông, đúng như tôi vừa nói, và nếu trời sáng sủa hơn, ông có thể nhìn thấy và nhận ra họ.
- Ồ, tôi không cần phải nhìn mặt họ, tôi biết rõ đấy là những ai. Nhưng còn anh làm sao biết được tôi đang đi đến ngôi nhà đó và chính tôi là kẻ mà người ta đang chờ đợi?
- Tôi đoán như vậy.
- Anh bạn thật tử tế, cám ơn nhiều lắm. À! Thì ra họ muốn cho tôi ăn đạn, mà họ có bao nhiêu người tất cả nhỉ?
- Bốn trong đó có một là người chỉ huy.
- Người chỉ huy đó lớn tuổi hơn mấy người kia, đúng không?
- Vâng, theo như mắt của tôi nhìn thấy từ đây.
- Lưng hơi khòm?
- Vai rộng, lông mũ trắng, áo chẽn thêu, áo khoác sẫm cử chỉ hiếm hoi nhưng đầy uy quyền.
- Đúng rồi, đó là công tước D'Epernon.
- Công tước D'Epernon! - Cậu thiếu niên kêu lên.
- À! Bây giờ thì anh bạn biết chuyện riêng tư của tôi rồi. - Người khách mới đến cười nói
- Tôi chưa bao giờ tiết lộ những chuyện như vậy, nhưng anh bạn đã giúp tôi một việc rất lớn nên tôi không phải e dè với anh. Mà những người đi theo ông ta họ ăn mặc như thế nào?
- Áo khoác lính màu xám.
- Đúng rồi, đó là những tên vẫn theo hầu lão ta.
- Nhưng hôm nay họ có mang theo súng.
- Để tiếp đón tôi đấy mà, tôi thật lấy làm hân hạnh! Bây giờ thì anh bạn có biết anh bạn phải làm gì không?
- Không, nhưng xin ông cứ cho biết ý kiến, và nếu có thể giúp ích được cho ông điều gì, thì tôi rất sẵn lòng.
- Anh có mang vũ khí chứ?
- À, tôi có một thanh gươm.
- Anh có người hầu không?
- Có chứ! Nhưng lão ta không có ở đây, tôi đã sai lão đi đón người mà tôi đang chờ đợi.
- Nếu vậy thì anh bạn cần phải giúp tôi một tay.

- Để làm gì?
- Để đánh úp mấy tên khốn kiếp đó, và bắt bọn chúng cùng với tên chỉ huy phải van xin chúng ta tha mạng.
- Ông có điên không? - Chàng thiếu niên kêu lên, chứng tỏ rằng cậu không một chút nào sẵn lòng trước một hành động như vậy.
- Tôi xin lỗi anh bạn! - Người kia nói - Tôi quên rằng đây không phải là việc của anh.
Rồi quay về phía tên người hầu đã dừng lại cách đó một khoảng cách:
- Castorin, lại đây!
Cùng một lúc chàng ta đưa tay sờ đến bao súng nơi yên ngựa để biết rằng những khẩu súng vẫn nguyên vẹn.
- Ôi, thưa ông! - Chàng thiếu niên kêu lên vừa đưa tay ra như để cản chàng trai lại - Tôi van ông, không nên liều mạng mình vì chuyện như vậy! Tốt hơn cả là nên vào quán để đừng gây nghi ngờ cho những kẻ đang chờ đợi ông, hãy nghĩ đến danh dự của một người phụ nữ.
- Anh bạn có lý. - Người kỵ sĩ nói - Dù rằng trong trường hợp này vấn đề không phải là danh dự mà là tài sản. Này Castorin! - Chàng ta nói tiếp vừa quay về phía tên hầu - Tạm thời chúng ta không đi xa hơn đây nữa.
- Sao? - Castorin kêu lên, cũng thất vọng không thua gì chủ - Ngài nói gì kia?
- Tôi nói là tối nay cô Francinette sẽ mất niềm vui được gặp cậu, vì chúng ta sẽ ngủ lại đêm ở lữ quán Con Bê Vàng. Vào đi và bảo chủ quán chuẩn bị cho ta một bữa ăn tối cùng một cái giường.
Và có lẽ vì chàng ta thấy rằng Castorin đang toan phản đối, chàng kèm theo những lời nói cuối cùng đó một cái hất đầu tỏ ý không muốn bàn cãi thêm.
Thế là Castorin biến mất sau cánh cửa rộng, tai cụp xuống và không dám nói thêm một lời nào nữa cả.
Người mới đến nhìn theo Castorin một lát, sau một lúc nghĩ ngợi, chàng ta có vẻ như đã quyết định, đặt chân xuống đất, cùng đi vào nhà sau tên người hầu, sau khi đã ném dây cương lên cánh tay hắn, và chỉ với hai bước nhảy, đã lên đến phòng chàng thiếu niên.
Cậu này khi thấy cánh cửa phòng mình bật mở, buông ra một cử chỉ kinh ngạc pha lẫn sợ sệt, mà người mới đến vì bóng tối, nên không thể thấy được.
- Rõ ràng rồi nhé! - Người mới đến vui vẻ bước lại gần chàng thiếu niên và thân mật siết

bàn tay của chàng - Anh bạn đã cứu sống tôi đấy!
- Ồ, thưa ông, ông quá lời đấy thôi! - Chàng nói, vừa lùi lại một bước.
- Không, xin đừng khiêm tốn như vậy, đúng như tôi đã vừa nói mà, tôi biết rõ ngài công tước, lão ta rất tàn bạo. Còn anh bạn, anh bạn đúng là một kiểu mẫu về đức tính sáng suốt và lòng tốt. Nhưng xin cho tôi hỏi, vốn tử tế và đầy lòng trắc ẩn như vậy, anh bạn có ý nhắn giùm những người trong nhà kia chưa?
- Nhà nào?
- Thì nhà, nơi mà tôi đang muốn đến! Ở đấy người ta đang đợi tôi.
- Không. - Chàng thiếu niên nói - Tôi không nghĩ đến điều đó, xin thú thật như vậy. Mà có nghĩ đến đi nữa thì cũng không có cách nào đến được. Tôi vừa mới đến đây được hai tiếng đồng hồ, và chẳng quen biết ai trong ngôi nhà đó.
- Chà! Quái quỷ thật! - Người khách nói với cử chỉ lo âu - Tội nghiệp cho Nanon! Cầu mong đừng xảy ra chuyện gì với nàng.
- Nanon à? Nanon de Lartigues! - Chàng thiếu niên sửng sốt kêu lên.
- Ái chà! Anh bạn đúng là một tên phù thủy! Anh bạn thấy có người đến nấp sau bụi rậm và anh bạn đoán ngay được bọn họ muốn gì, tôi nói ra một cái tên và anh bạn đoán được cả họ. Nào, phải giải thích nhanh cho tôi rõ nếu không tôi sẽ tố cáo anh bạn, sẽ cho anh bạn lên giàn hỏa thiêu của chính quyền tỉnh Bordesux đấy.
- À, lần này thì chắc ông cũng đồng ý với tôi. - Chàng thiếu niên lại nói, rằng chẳng phải khôn ngoan gì cho lắm để tìm ra tung tích người đó. Ông đã nêu danh ngài công tước D'Epernon như tình địch của ông, thì rõ ràng là ông có nói ra một cái tên Nanon nào đó, thì chỉ có thể là Nanon de Lartigues thật đẹp, thật giàu, thật khôn ngoan như mọi người thường nói, người mà công tước D'Epernon đang mê mệt và đang cai trị trong chánh quyền của ông ấy, khiến cho trong toàn vùng Guyennes bà ấy căm ghét không khác gì ông ta. Mà ông lại đến nhà người đàn bà đó à? - Chàng thiếu niên nói tiếp với giọng trách móc.
- Vâng, xin thú thật điều này, và bởi vì tôi đã nói ra cái tên đó, nên tôi sẽ không chối cãi. Vả lại, Nanon đã bị vu khống và không ai hiểu rõ cô ấy đâu. Đó là một phụ nữ rất dễ mến, luôn luôn trung thành với lời hứa của mình chừng nào cô ấy còn muốn giữ nó, và luôn luôn tận tụy với người yêu, nhưng khi cô ấy còn yêu. Tối nay tôi sẽ dùng bữa với cô ấy, nhưng ngài công tước lại về phá đám. Anh bạn có muốn tôi giới thiệu anh với cô

ấy không? Quỷ thật! Dẫu sao thì lão công tước lúc này hay lúc khác, cũng phải trở về Agen thôi!

- Cám ơn. - Chàng thiếu niên đáp lại với giọng cộc lốc - Tôi chỉ mới được biết tên cô De Lartigues và thấy không cần thiết phải biết mặt.

- Chà anh bạn nghĩ sai rồi đó!

- Tôi chỉ đi ngang qua đây - Cậu nói - và đêm nay buộc phải lên đường rồi.

- Ồ! Nhưng mà anh bạn sẽ không ra đi trước khi tôi được hân hạnh biết người đã cứu mạng tôi là ai.

Chàng thiếu niên có vẻ do dự, và một lát sau nói:

- Tôi là tử tước De Cambes.

- À à! Tôi có nghe nói đến một vị nữ tước De Cambes rất xinh đẹp, có rất nhiều đất đai chung quanh Bordeaux và là bạn của công chúa phu nhân.

- Đấy là chị bà con của tôi! - Thiếu niên vội vã nói.

- Tôi xin có lời chúc mừng anh, tử tước à, bởi vì người ta bảo là cô ấy thật tuyệt vời, hy vọng rằng nếu có dịp, anh bạn sẽ giới thiệu tôi với cô ấy nhé. Tôi là nam tước De Canolles, đại úy trong quân đội Navailles và tạm thời đang được hưởng một chế độ nghỉ phép mà công tước D'Epernon đã rộng lòng ban cho tôi nhờ lời cầu xin của cô De Lartigues.

- Nam tước De Canolles! - Lần này thì tử tước De Cambes kêu lên, vừa nhìn người đối thoại mình với tất cả sự tò mò mà cái tên bất hủ giữa những câu chuyện phiêu lưu tình ái đương thời gợi lên trong đầu cậu.

- Anh bạn biết tôi à?

- Tôi chỉ nghe danh thôi. - Tử tước trả lời.

- Chẳng đẹp đẽ gì lắm có phải không? Biết làm sao được bây giờ? Mỗi người có bản tính riêng của mình, tôi thì thích có một cuộc sống sôi động.

- Ông hoàn toàn tự do theo sở thích của mình thưa ông! - Tử tước trả lời - Nhưng cũng xin cho tôi được phép cho ý kiến.

- Anh bạn cứ nói.

- Rằng người phụ nữ đó đã bị mang tiếng vì ông và ngài công tước sẽ trút cơn thịnh nộ lên bà ấy sau khi đã thất vọng về phía ông.

- Quỷ thật! Anh bạn tin như vậy à?

- Có thể lắm, vì dù là một người phụ nữ nhẹ dạ, tiểu thư De Lartigues dẫu sao cũng là một phụ nữ và đã bị mang tiếng vì ông, bây giờ ông có bổn phận lo lắng cho sự an toàn của người đó.
- Anh có lý, anh bạn à! Và tôi quên mất, vì bị lôi cuốn vào câu chuyện dễ mến của anh, nhưng bổn phận của một người lịch sự chúng tôi đã bị lộ rồi, và hẳn là lão công tước đã biết tất cả. Đúng Nanon chỉ cần được báo cho biết chuyện này, nàng rất khôn khéo và tôi hoàn toàn tin tưởng rằng nàng có đủ khả năng buộc lão công tước phải xin lỗi vì hành động của lão. Anh bạn trẻ này, anh đã biết chiến tranh là gì chưa?
- Chưa. - Vị tử tước cười trả lời - Nhưng tôi tin rằng sẽ được học hỏi ở nơi tôi sắp sửa đến.
- Đấy! Đây là bài học đầu tiên. Anh bạn phải biết rằng trong chiến tranh,sức mạnh là vô ích, cần phải xử dụng đến mưu chước. Vậy hãy giúp tôi dùng đến mưu mẹo nhé!
- Tôi không đòi hỏi gì hơn. Nhưng phải làm cách nào đây?
- Quán có hai cửa.
- Vậy à, bây giờ tôi mới biết đấy.
- Tôi biết một cửa trông ra đường lớn, cửa kia là cửa sau, ngó ra đồng. Tôi ra bằng cửa sổ, đánh một vòng và đến ngôi nhà đó, gõ vào cũng một cánh cửa sau.
- Phải, để họ bắt quả tang ông trong đó! - Chàng thiếu niên kêu lên - Ông thật là một nhà chiến thuật khôn khéo!
- Người ta bắt quả tang tôi?
- Chứ còn gì nữa. Ngài công tước, sau khi chờ đợi lâu quá, và không thấy ông ở đây ra, sẽ quay về nhà.
- Ừ, phải, nhưng tôi chỉ vào rồi ra ngay.
- Vào rồi thì ông sẽ không trở ra nữa đâu.
- Anh bạn à, anh đúng là một tay phù thủy.
- Ông sẽ bị bắt quả tang, và có thể bị giết ngay dưới mắt bà ấy, có vậy thôi.
- Chà! - Canolles nói - Còn có mấy cái tù?
- Ô! - Chàng tử tước kêu lên.
Tiếng "Ô" đó được kêu lân với một âm điệu đầy hàm ý, nó hàm chứa những câu trách móc, tính bẽn lẽn thẹn thùng, một sự tinh tế dịu dàng đến nỗi Canolles sửng sốt và mặc dù bóng tối đã tràn ngập căn phòng, chàng ta đáp con mắt sắc bén vào cậu thiếu niên

đang đứng tựa vào bệ cửa sổ.

Tử tước cảm nhận đầy đủ gánh nặng của ánh mắt đó và nói tiếp với giọng đùa giỡn:

- Dẫu sao thì ông cũng có lý, nam tước à, ông cứ đi nhưng hãy cẩn thận đừng để bị bắt gặp.

- Ô không! Chính tôi đã nói sai, anh bạn là người có lý, nhưng làm sao báo cho nàng biết được bây giờ?

- Tôi nghĩ rằng chỉ cần vài hàng.

- Nhưng ai sẽ mang đi?

- Tôi thấy hình như ông có một người hầu kia mà. Một tên hầu, trong trường hợp này, có lẽ chỉ lãnh vài cái gậy thôi, còn một người lịch sự thì sẽ mất mạng đấy.

- Ừ nhỉ, tôi mất trí khôn rồi. - Canolles nói - Mà Castorin sẽ hoàn toàn xuất sắc công tác này, vả lại tôi nghĩ rằng hắn biết khá rõ mọi chuyện trong nhà.

- Ông cũng thấy là mọi chuyện đều có thể thu xếp từ đây được.

- Vâng, anh bạn có bút, giấy và mực không?

- Không. - Tử tước nói - Nhưng dưới nhà chắc có.

- Xin lỗi phải thú thật rằng là tối nay tôi làm sao ấy. Tôi phạm hết sai lầm này đến sai lầm khác. Không sao! Xin cám ơn những lời khuyên của anh, tử tước à, tôi sẽ làm theo ngay đây.

Và Canolles, không rời mắt khỏi chàng thiếu niên mà nam tước từ nãy đến giờ vẫn dò xét với ánh mắt chăm chú đặc biệt, đi ra cửa và xuống cầu thang, trong khi tử tước bối rối, lẩm bẩm:

- Hắn ta nhìn mình dữ thật! Có thể nào hắn nhận ra?

Trong khi đó, Canolles đã xuống đến nhà dưới, và sau khi buồn rầu đưa mắt nhìn đa đa với cút với đủ thứ của ngon vật lạ khác đang được chính chủ quán sắp đặt trong một cái giỏ đặt trên đầu tên phụ bếp, mà một người khác sẽ thay chàng được ăn, dù rõ ràng là chúng đã được nấu nướng để phục vụ chàng. Chàng hỏi căn phòng mà chủ quán đã dọn sẵn cho mình và bảo đem mực, bút, giấy đến và viết cho Nanon lá thư sau đây:

"Phu nhân kính mến,

Cách cửa nhà phu nhân một trăm bước, nếu thiên nhiên có phú cho cặp mắt xinh đẹp của phu nhân khả năng nhìn xuyên qua bóng đêm, thì phu nhân sẽ nhận ra giữa những lùm cây ngài công tước D'Epernon đang rình để bắn hạ tôi và sau đó phu nhân sẽ bị tai tiếng

khủng khiếp với mọi người. Nhưng tôi không muốn mất mạng, cũng không muốn để phu nhân bị tai tiếng. Xin phu nhân hãy an tâm về mặt này. Về phần tôi, tôi sẽ xử dụng đến những ngày phép mà phu nhân vừa xin giùm tôi hôm nọ để tôi có được những giây phút thảnh thơi đến thăm phu nhân. Tôi sẽ đi đâu, tôi chưa biết được, mà không biết là mình sẽ có đi đâu hay không. Dù sao đi nữa, khi cơn dông qua rồi, xin hãy cho gọi kẻ chạy trốn trở về. Nơi quán Con Bê Vàng sẽ có người chỉ cho phu nhân biết tôi đã đi đường nào. Hy vọng là phu nhân nhận thức rõ sự hy sinh mà tôi phải chịu đựng. Nhưng quyền lợi của phu nhân đối với tôi còn đáng quý hơn cả niềm vui của tôi. Tôi nói niềm vui là vì tôi sẽ được thích thú xiết bao nếu được nện cho ngài công tước và đám tay chân của lão dưới lốt giả dạng đó. Và thưa phu nhân kính mến, xin hãy nhân nơi tôi tình cảm tốt đẹp và luôn luôn trung thành."

Canolles ký tên dưới lá thư mang đầy tính cách xỏ lá của dân miền Gascogne đó mà chàng ta biết rõ sẽ có một kết quả như thế nào đối với nàng Nanon cũng vốn là dân xứ Gascogne. Rồi cho gọi tên hầu:

- Này Castorin, hãy thú thật với cậu ta là chuyện giữa mi với cô nàng Francinette đã đi đến đâu rồi?

- Nhưng thưa chủ nhân - Castorin trả lời, khá ngạc nhiên vì câu hỏi - Thế con có phải...?

- Yên tâm đi tên hợm hĩnh kia, ta không có ý định gì với cô nàng của mi đâu, và mi không có được cái hân hạnh là tình địch của ta đâu. Ta chỉ muốn biết một chút, vậy thôi.

- Thưa chủ nhân, đó là một chuyện khác nữa, cô Francinette có đủ thông minh để nhận thức những khả năng của con ạ.

- Như vậy là hai anh chị rất hợp ý nhau, phải không? Được lắm. Vậy hãy cầm lá thư này, và đến đó băng qua cánh đồng.

- Dạ, con biết đường, thưa chủ nhân. - Castorin nói với vẻ tự mãn.

- Hãy đến đó gõ vào cửa sau. Chắc mi biết cánh cửa đó chứ?

- Dạ biết.

- Tốt. Vậy hãy theo con đường đó, hãy đến gõ vào cánh cửa sau, và đưa lá thư này cho cô Francinette.

- Như vậy, thưa chủ nhân - Castorin vui vẻ nói - Con có thể...

- Mi có thể đi ngay bây giờ, cho mi mười phút vừa đi vừa về. Lá thư này cần phải được đưa ngay cho tiểu thư Nanon de Lartigues.

- Nhưng thưa chủ nhân. - Castorin nói, đánh hơi thấy có điều không hay - Nếu người ta không mở cửa con con thì sao ạ?
- Thì mi sẽ là một thằng ngốc, bởi vì mi phải biết một cách gõ đặc biệt nào, để một người lịch sự không bị bỏ quên bên ngoài chứ. Nếu không như vậy, thật đáng tiếc cho một nhà quý tộc như ta lại đi có một tên hầu ngu ngốc như mi.
- Con có biết một cách, thưa chủ nhân - Castorin nói với một giọng đắc thắng nhất. - Trước hết con gõ hai lần cách khoảng đều nhau, rồi thêm một lần.
- Ta không hỏi mi gõ bằng cách nào. Điều đó đối với ta không quan trọng, miễn là cửa mở thôi. Vậy thì đi đi, nếu có bị ai giữ lại thì hãy nhớ nuốt mảnh giấy. Nếu không, khi trở về ta sẽ cắt hai tay mi đấy.
Castorin chạy vụt đi, như một tia chớp. Nhưng đến cuối cầu thang, hắn dừng lại và bỏ qua mọi mệnh lệnh đút mẩu giấy vào bên trên của chiếc ủng rồi đi ra ngoài qua cửa sau, chạy vụt ra mấy bụi rậm như một con cáo, nhảy qua mấy cái rãnh như một con chó săn, và đến gõ vào cửa sau với cách thức đặc biệt mà hắn ta vừa khoe với chủ và rất có hiệu nghiệm đến nỗi cửa mở ngay tức khắc.
Mười phút sau, Castorin đã quay trở về mà không hề gặp chuyện rắc rối nào cả và báo với chủ nhân rằng lá thư như đã được trao tận tay tiểu thư De Lartigues.
Canolles đã xử dụng mười phút đó vào việc mở hòm rương của mình, lấy ra một chiếc áo mặc trong nhà và bảo dọn bàn. Chàng nghe lời báo cáo của Castorin với vẻ hài lòng rõ rệt, đảo một vòng quanh nhà bếp, ra mệnh lệnh về việc ngủ đêm và ngáp một cái rõ dài như một người đang chờ đợi đến lúc được đi ngủ. Cử chỉ đó là để công tước D'Epernon, nếu có cho người theo dò xét chàng, sẽ đinh ninh rằng chàng không ý định đi qua lữ quán này, nơi chàng đến giản dị như một lữ khách bình thường, vô hại và chỉ đòi một bữa ăn với một nơi qua đêm. Quả thật, kế hoạch đó mang lại kết quả như ý chàng mong muốn. Một gã trông nông dân đang ngồi uống trong một góc tối nhất của quán liền gọi người hầu bàn, thanh toán tiền rượu, rồi đứng dậy một cách thản nhiên, vừa đi vừa lảm nhảm một câu hát. Canolles đi theo gã đến ngoài cửa và thấy gã tiến về một bụi cây. Mười phút sau, chàng nghe có nhiều tiếng vó ngựa xa dần, cuộc mai phục đã được bãi bỏ.
Thế là chàng nam tước trở vào hoàn toàn yên tâm về phía Nanon, chàng chỉ nghĩ đến việc phải trải qua một buổi tối bằng cách nào thú vị nhất. Bởi vậy, chàng ra lệnh cho Castorin chuẩn bị cỗ bài với xúc xắc, rồi đi mời tử tước De Cambes vui lòng tiếp chủ nhân của

hắn.
Castorin tuân lời và gặp nơi ngưỡng cửa phòng một lão tùy tùng già tóc bạc phơ. Ông này chỉ mở hé cửa và đáp lại lời mời với một vẻ khá khó chịu:
- Không được! Ngài tử tước đang bận việc riêng.
- Được lắm, ta sẽ chờ vậy. - Canolles nói.
Và vì chàng nghe tiếng ồn ào dưới nhà bếp, nên để giết thời giờ, chàng đi xuống xem có chuyện xảy ra nơi quan trọng nhất trong nhà ấy.
Đó chính là cậu phụ bếp đáng thương trở về dở sống dở chết: đến khúc quanh của con đường, cậu ta bị bốn người chận lại và biết cậu mang bữa ăn tối đến cho vị phu nhân nơi ngôi nhà hoang vắng, họ liền lấy cái nón, áo khoác trắng cũng như tạp dề của cậu. Tên trẻ nhất bốn người liền mặc vào người bộ y phục đặc trưng cho nghề nghiệp của cậu, đặt cái giỏ lên đầu hắn và thay cậu đi tiếp con đến ngôi nhà trọ. Mười phút sau, hắn ta trở lại, nói nho nhỏ gì đó với người trông như là người chỉ huy tất cả. Thế là bọn kia trả cho cậu bộ y phục, đặt lại cái giỏ lên đầu rồi tặng cậu một cái đá vào đít để chỉ cho cậu hướng mà cậu phải theo. Cậu nhỏ không dám đòi hỏi gì hơn. Cậu vội vã bỏ chạy và ngã xuống, mười phần chết một phần sống, trên ngưỡng cửa nơi mọi người vừa khiêng cậu vào.
Tai nạn này thật khó hiểu với mọi người, ngoại trừ Canolles, nhưng vì chàng không có lý do gì để đưa ra câu giải thích nên để cho chủ quán, hầu bàn, phụ bếp tha hồ mà phỏng đoán về sự kiện. Chàng trở lên phòng vị tử tước, và nghĩ rằng lời mời đầu tiên qua miệng của Castorin sẽ miễn cho chàng những câu khách sáo như vậy nên chàng thản nhiên mở cửa phòng bước vào.
Một cái bàn được đặt ngay giữa phòng, có nến soi sáng và được bày biện hai bộ đồ ăn, chỉ còn chờ đợi các món ăn được mang lên.
Canolles nhận thấy hai bộ đồ ăn và cho đó là một điềm tốt.
Thế nhưng, vừa nhìn thấy chàng, vị tử tước đứng bật dậy biểu lộ rõ ràng tính cách bất ngờ của cuộc viếng thăm, và Canolles hiểu rằng bộ đồ ăn thứ hai kia không phải dành cho mình.
Sự thất vọng đó được củng cố bởi những lời đầu tiên của tử tước:
- Ngài nam tước - Tử tước vừa nói vừa bước một cách trịnh trọng đến trước mặt chàng - Tôi có thể hiểu lý do vì đâu mà tôi được hân hạnh tiếp ngài hay không?
- Nhưng - Canolles trả lời, hơi tức giận vì sự tiếp đón lạnh nhạt này - Lý do hoàn toàn dễ

hiểu thôi. Cái đói đến với tôi. Tôi nghĩ rằng nó cũng đến với anh bạn. Anh chỉ có một mình, tôi cũng vậy, và tôi muốn được hân hạnh mời anh cùng dùng bữa.

Chàng tử tước nhìn Canolles với một vẻ ngờ vực rõ rệt và có vẻ hơi bối rối không vội trả lời.

- Hình như tôi làm cho anh bạn sợ thì phải. - Canolles vừa cười vừa nói - Anh bạn là hiệp sĩ xứ Mailte à? Anh bạn sẽ vào nhà tù hay là đã được khuyên bảo rằng nên tránh xứ dòng họ Canolles? Coi! Một giờ ngồi chung với nhau bên bàn ăn không làm cho anh bạn sa ngã đâu.

- Không thể nào dùng bữa cùng ngài được, nam tước à.

- Nếu vậy thì đừng xuống. Nhưng mà tôi đã lên đây rồi thì...

- Lại càng không được. Tôi đang chờ một người.

Lần này thì Canolles cứng miệng:

- À! Thì ra anh chờ một người? - Chàng hỏi.

- Vâng.

- Phải nói... - Canolles nói tiếp sau một giây im lặng - Chẳng thà anh bạn để tôi tiếp tục con đường, dù cho chuyện gì có đến với tôi đi nữa, còn hơn là hỏng đi, bởi thái độ xa cách của anh bạn đối với tôi, sự giúp đỡ vừa qua mà thật ra, tôi cũng chưa có dịp cảm ơn anh bạn.

Chàng thiếu niên đỏ mặt và tiến gần Canolles:

- Xin lỗi ông. - Chàng nói với một giọng run run - Tôi thấy rõ thái độ bất lịch sự của mình, vì thế nếu không phải vì những việc quan trọng trong gia đình mà cần phải bàn riêng với người sắp đến gặp tôi, thì sẽ là một hân hạnh và một niềm vui cho tôi được tiếp đón thêm một người thứ ba dù rằng...

- Ồ, xin cứ nói tiếp. - Canolles bảo - Anh bạn có nói gì chăng nữa, tôi cũng sẽ không buồn đâu.

- Dù rằng - Chàng thiếu niên nói tiếp - sự quen biết giữa chúng ta chỉ là do kết quả của một tình cờ, một cuộc gặp gỡ ngẫu nhiên, một trong mối quan hệ tạm thời.

- Mà tại sao lại như vậy chứ? - Canolles hỏi - Trái lại, chính vì vậy mà nảy sinh những tình bạn lâu dài và chân thành nhất, chỉ còn một việc là tạ ơn Đấng Bề Trên về cái mà anh bạn gọi là ngẫu nhiên.

- Đấng Bề Trên, thưa ông - Chàng tử tước lại cười và nói tiếp - muốn rằng tôi sẽ lên

đường sau hai giờ đồng hồ nữa, và rõ ràng là con đường của tôi sẽ ngược với đường đi của ông. Vậy xin hiểu cho rằng tôi rất lấy làm hối tiếc vì không thể, dù rằng tôi rất muốn, nhận tình bạn của ông đối với tôi mà tôi rất hiểu rõ giá trị.

- Ôi, anh bạn đúng là một anh chàng trai khác thường và lòng tốt bộc phát của anh bạn đã cho tôi một ý nghĩ hoàn toàn khác với cá tánh của anh. Nhưng thôi, xin tùy ý anh bạn vậy, quả thật là tôi không có quyền đòi hỏi bởi vì chính tôi là người mang ơn anh bạn, và anh bạn đối với tôi nhiều hơn là tôi có quyền đòi hỏi nơi một người xa lạ. Tôi đành dùng bữa một mình vậy, nhưng tử tước à, phải nói là điều này đối với tôi thật nặng nề, độc thoại không phải là một thói quen của tôi.

- Thưa ông - Tử tước vừa nói vừa đưa bàn tay ra - dù sao đi nữa, và dù cho cuộc gặp gỡ chúng ta có ngắn ngủi đi chăng nữa, xin hãy tin rằng tôi rất vui sướng đã được giúp ích cho ông.

Canolles chỉ nghe có lời khen ngợi, chàng nắm lấy bàn tay vừa đưa ra, một bàn tay mềm ấm và run rẩy thay cho cái bắt tay cứng cáp và thân mật của chàng, và hiểu rằng dù câu nói có ân cần đến đâu đi nữa, ý đuổi khéo vẫn buộc chàng phải trở lùi, đầy thất vọng và vô cùng thắc mắc.

Ra đến cửa, chàng đụng phải nụ cười nơi cái miệng sún hết răng của ông lão tùy tùng già, ông này cầm lấy chân nến nơi tay vị tử tước và trịnh trọng tiễn Canolles đến phòng của chàng rồi trở ngay lên với chủ nhân của lão đang đứng đợi nơi đầu cầu thang.

- Y đang làm gì vậy? - Tử tước hỏi nhỏ.

- Có lẽ ông ấy sẽ dùng bữa một mình - Pompéc trả lời.

- Nếu vậy thì y sẽ không trở lên nữa đâu.

- Tôi cũng mong như vậy.

- Hắn dặn chuẩn bị ngựa đi, lão Pompéc, như vậy sẽ đỡ mất thời gian, nhưng kìa - tử tước nói thêm và lắng tai nghe - tiếng động gì vậy?

- Hình như là tiếng của ông Richon.

- Và của cả Canolles nữa.

- Nghe như họ đang cãi nhau.

- Không, trái lại, họ nhận ra nhau, nghe kìa.

- Mong sao Richon đừng nói gì cả.

- Ồ! Không việc gì phải lo, đó là một người thận trọng.

- Suỵt.

Cả hai người im lặng, và có tiếng Canolles vang lên:

- Dọn lên cho hai người, mét Biscarros, hai phần ăn! Ngài Richon đây dùng bữa với tôi.

- Xin cám ơn, nhưng không được đâu. - Richon trả lời.

- Coi kìa? Anh cũng muốn dùng bữa một mình như cậu công tử kia à?

- Công tử nào?

- Cậu công tử ở trên kia!

- Người đó tên là gì?

- Tử tước De Cambes!

- À, anh cũng quen với tử tước De Cambes à?

- Cậu ấy mới cưu mang tôi.

- Cậu ấy à?

- Phải.

- Sao có chuyện đó chứ?

- Hãy dùng bữa với tôi, rồi vừa ăn tôi sẽ vừa kể cho anh nghe.

- Không thể được, tôi dùng bữa với tử tước.

- À, đúng rồi, cậu ta đang chờ một người.

- Tôi đấy, và vì tôi đến hơi muộn, xin phép anh, tôi phải lên trên đó đây.

- Không được! Tôi sẽ không cho phép anh đâu! - Canolles kêu lên - Tôi đã mang trong đầu ý định là sẽ dùng bữa với ai đó, bởi vậy anh sẽ ngồi ăn với tôi, hoặc là tôi ngồi ăn với anh. Mét Biscarros, dọn lên hai phần ăn!

Nhưng, trong khi Canolles quay lại để xem lệnh của mình đã được thi hành hay chưa, Richon đã lên đến cầu thang và vội vàng leo lên đến bậc thang cuối cùng, bàn tay của ông đụng phải một bàn tay nhỏ nhắn kéo ông vào phòng của tử tước Cambes, cánh cửa đóng sập lại sau lưng ông ta và để cho chắc ăn hơn, hai cái chốt được cài vào.

- Chà! Canolles lẩm bẩm trong khi hoài công đưa mắt tìm kiếm Richon và đành phải ngồi vào bàn ăn một mình - Không biết cái chốn quái quỷ này có điều gì chống lại ta đây. Kẻ thì đuổi theo ta để tìm giết, kẻ thì chạy trốn ta như thể ta bị hủi quá vậy. Mẹ kiếp! Ta không còn muốn ăn nữa, ta cảm thấy buồn quá và muốn uống say như một tên phu xe. Ái chà! Họ đóng cửa kín với nhau như thể đang âm mưu một điều gì. À sao mà ta ngu ngốc quá! Đúng là họ đang âm mưu với nhau, chính vậy, bây giờ thì ta đã hiểu. Nhưng họ theo

phe ai? Phe ngài trợ giám mục? Phe các vị hoàng thân? Phe nghị viện? Phe vua? Phe hoàng hậu? Phe ngài Mazarin? Thôi ạ, họ theo phe ai thì theo, chuyện đó không ăn nhằm gì đến ta. Ta lại cảm thấy đói bụng rồi. Castorin, hãy dọn ăn, và rót rượu cho ta, nhanh lên.

Và Canolles đành phải tấn công món ăn trước đó đã được dành cho tử tước De Cambes mà vì thiếu lương thực, mét Biscarros đành phải hâm lại và dọn lên cho chàng.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần I:
NANON DE LARTLGUES – NGƯỜI TÌNH CỦA CÔNG TƯỚC D'ÉPERNON

Phần I - Chương 4

Trong khi chàng nam tước De Canolles chán nản vì không tìm được một người quen biết để cùng dùng bữa với mình. đành quyên định ăn tối một mình. thì chúng ta hãy xem chuyện gì đang xảy ra tại nhà Nanon.

Nanon dù cho các kẻ thù có nói và viết về nàng đi nữa. mà cần phải nói rằng trong số các kẻ thù của nàng có khá nhiều sứ giả đã tỏ ra quan tâm đến nàng. Vào thời đó là một phụ nữ xinh đẹp độ hai mươi lăm. hai mươi sáu tuổi. thấp người. nhưng có thân hình ẻo lả và duyên dáng. với làn da tươi tắn và hồng hào. cặp mắt đen thăm thẳm. trong veo. Bề ngoài vui vẻ và tươi cười. nhưng thật ra. Nanon không buông thả đầu óc mình theo những ý thích và thú vui tầm thường mà cuộc sống của các cô vợ lẻ vẫn thường thêu dệt. Trái lại. những quyên định quan trọng nhất. cân nhắc một cách kỹ lưỡng và chín chắn trong đầu óc linh hoạt của nàng. mang một vẻ vừa đầy hấp dẫn vừa thật sáng suốt khi được diễn giải ra qua giọng nói trong vắt và mang đậm âm sắc xứ Gascogne của nàng. Không ai có thể đoán được sau bộ mặt hồng với những đường nét thanh tú tươi cười.

đằng sau ánh mắt đầy hứa hẹn nồng nhiệt là tánh cách kiên trì không mệt mỏi. là tánh gan lý không bao giờ khuất phục và con mắt sâu sắc của một nhà lãnh đạo. Và dù cho đó là tánh tốt hay tánh xấu của Nanon đi nữa. tùy khuynh phướn g muốn dò xét theo bề trái hay mặt phải. có thể nói đấy là một đầu óc tính toán. một tâm hồn đầy tham vọng được bao phủ bên ngoài bởi lớp vỏ thật Nanon vốn gốc Agen. Ngài công tử tước D'epernon. con trai của người bạn thân thiên nhất của vua Hen ri IV đã cùng ngồi với ngài trên chiếc xe ngựa khi ngài bị tên Ravillac đâm vào tim. và là kẻ bị mọi người nghi ngờ. Ngài công

tước D'epernon. khi được bổ làm toàn quyền Ở vùng Guyenne và bị mọi người Ở đấy ghét cay ghét đắng bởi điệu bộ cao ngạo. xấc xược và những thuế mà quá cao của ông đã để ý đến cô gái như tài sản đó. con của một vị luật sư tầm thường. ông đã tán tỉnh nàng. và sau khó khăn lắm mới chiến thắng được. sau một sức kháng cự được sắp đặt bởi sự khéo léo của một nhà chiến thuật tài ba muốn rằng kẻ chiến thắng được hưởng trọn vẹn chiến công của mình. Nhưng để bù lại cho danh dự của mình đã bị mất đi mãi mãi. Nanon đã lấy đi quyền lực và tự do của ông. Chỉ sáu tháng sau. lại chính nàng là kẻ thực sự cai quản vùng Guyenne giàu có và bắt những kẻ trước kia đã từng xúc phạm hoặc lăng nhục nàng phải trả một món nợ rất nặng.

Ngẫu nhiên lên ngôi. nàng tỏ ra là một nhà độc tài có tính toán. với đầu óc thông minh tinh tê.

nàng thấy rằng cần phải biết lạm quyền để bổ sung cho thời gian trị vì có thể ngắn ngủi. Bởi vậy. nàng chiêm đoạt tất cả - của cải. danh tiếng. vinh dự. nàng trở nên giàu có. cắt đặt người vào các chức vụ. được Mazarin cũng như những ông hoàng sang trọng khác của triều đình đến thăm viếng. Phối hợp một cách khéo léo tài tình những điều kiện thuận lợi mà nàng có trong tay. nàng tạo ra thành một thứ hỗn hợp quyền hành chỉ có lợi riêng cho nàng. Mỗi sự giúp đỡ của Nanon đều có một giá trị khác nhau. Mỗi cấp bậc trong quân đội. mỗi chức vụ trong tòa án. đều có giá trị riêng của nó. Nanon ban cho quân hàm hoặc chức vụ gì đó. phần họ sẽ thanh toán với nàng bằng tiền hoặc một món quà quý giá nào khác.

Điều đó giải thích vì sao nàng trị vì lâu đến như vậy. bởi vì những kẻ ôm lòng thù hận thường do khi lật đổ một kẻ mà sau đó họ vẫn còn phải giữ lại một niềm luyên tiệc. Hành động trả thù đòi hỏi một sự sụp đổ hoàn toàn. một cảnh nhục nhã cùng cực. Dân chúng sẽ miễn cưỡng khi xua đuổi một nhà độc tài sẽ mang đi vàng bạc của họ trong tiếng cười mai mỉa. Nanon de Lartigues có đến hai triệu! Cũng vì thế. nàng sống khá an toàn tên ngọn lửa hỏa diệm sơn đang không ngừng rung chuyển mọi thứ chung quanh nàng. Nàng đã thấy lòng thù hận của dân chúng dâng lên như thủy triều lớn dần. và dùng những đợt sóng của nó xô ngã chính quyền của hầu tước D'epernon và ông này sau khi bị đuổi khỏi Bordeaux trong một ngày cuồng nộ. đã lôi kéo nàng theo như chiếc ghe sau một con thuyền. Nanon uốn mình dưới cơn giông. sẵn sàng trỗi dậy khi nó đi qua. nàng đã soi gương Mazarin và đã thực hành từ lâu kiểu chính trị của lão người Ý khôn khéo mềm dẻo

đó.
Vì hồng y để ý đến người phụ nữ đã trở nên nhiều quyền lực và giàu có cũng cùng những cách thức đã giúp cho ngài trở thành người cầm đầu một quốc gia với năm mươi triệu trong túi. Ngài khâm phục cô gái miền Gascogne đó. còn hơn thế nữa. ngài để mặc cho nàng hành động. CÓ lẽ sau này mọi người sẽ hiểu tại sao.
Tuy vậy. mặc dầu có những kẻ tự cho mình hiểu biết hơn kẻ khác rằng nàng có thư từ trực ' tiếp với ngài Mazarin. cũng ít ai nói đến những mưu đồ chính trị của người đẹp Nanon. Chính Canolles dù là một chàng trai bảnh bao. trẻ trung giàu có. cũng không hiểu vì sao lại phải mưu đồ chính trị. và cũng không được biết rõ về vấn đề này.
Việc quen biết giữa Nanon và Canolles đã rất bình thường. Canolles vốn là trung úy trong đội quân Ở Navailles vì muốn được lên đại úy. chàng phải viết một lá thư cho ngài hầu tước D'epernon chỉ huy bộ binh. Chính Nanon là người đọc lá thư. cho rằng đây là một vấn đề làm ăn. nàng trả lời theo như bình thường và hẹn Canolles đến gặp để bàn bạc. Canolles chọn trong mớ nữ trang của gia đình một chiếc nhẫn quý có thể đáng giá đến năm trăm pistoles. thế cũng vẫn rẻ hơn giá tiền của một đội quân và đi đến chỗ hẹn. Nhưng lần này. chàng Canolles vẻ vang. được sự may mắn hỗ trợ. đã đánh bại những tính toán và lòng ham muốn của tiểu thư De Lartigues. ĐÓ là lần đầu tiến chàng nhìn thấy Nanon. và cũng là lần đầu tiến Nanon nhìn thấy chàng. HỌ đều còn trẻ. đẹp và thông minh. Cuộc hội đàm diễn ra trong những câu ca ngợi qua lại. về vụ việc làm ăn kia thì không ai nhắc đến. thế coi như đã xong. Ngay hôm sau. Canolles nhận được giấy bổ nhiệm lên chức đại úy và khi chiếc nhẫn chuyển từ ngón tay của chàng sang tay Nanon. thì đã không là cái giá phải trả cho tham vọng được toại ý mà như vật bảo đảm cho một mối tình đằm thắm.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần I:
NANON DE LARTLGUES – NGƯỜI TÌNH CỦA CÔNG TƯỚC D'ÉPERNON

Phần I - Chương 5

Bây giờ xin hãy kể vì sao Nanon lại phải về Ở trong một ngôi nhà nhỏ gần Metifou. Như chúng ta đã biết công tước D'epernon bị dân chúng tại Guyenne căm ghét. Nanon mà người ta xem như một mụ phù thủy cũng không được ai ưa thích gì. Cuộc nổi loạn đã đuổi họ ra khỏi Bordeaux và xô đẩy họ về Agen. Nhưng đến Agen lại có cuộc bạo động khác. Một hôm. khi đi ngang qua một cây cầu chiếc xe chở Nanon bị dân chúng xô đổ. Không hiểu sao. Nanon lại bị rơi xuống sông và chính Canolles đã vớt nàng lên. Một đêm kia. căn nhà tại thành phố của Nanon bị đốt cháy. và lại chính Canolles kịp thời xông vào tận phòng của nàng và cứu nàng ra khỏi lửa đỏ. Nanon nghĩ rằng đến tai nạn thứ ba thì dân chúng Ở Agen sẽ thắng thôi. Dù Canolles thường xuyên Ở gần. nhưng thật đúng là phép lạ khi chàng đến kịp lúc để cứu nàng ra khỏi tai họa. Nàng lợi dụng một chuyên ra đi của ngài hầu tước. khi ông có ý định làm một cuộc tuần du trong địa phận của mình cùng một đoàn hộ tống gồm hơn một ngàn người. trong đó có cả một đội quân của Navailles. để ra khỏi thành phố cùng một lúc với Canolles và từ cửa xe. nàng ngạo nghễ nhìn đám dân chúng rất muốn xông vào phá tan chiếc xe kia nhưng không dám.
Và thế là hầu tước Nanon chọn hoặc nói đùn g hơn là Canolles đã kín đáo chọn giùm họ căn nhà nhỏ nơi hẻo lánh kia và quyên định Nanon sẽ Ở đây khi chờ đợi tìm cho nàng một căn nhà Ở Libourne. Canolles được cho nghỉ phép với lý do là để giải quyên việc gia đình. nhưng thật ra là để có thể rời đội quân của mình để trở về A gần. và đến Ở gần bên Metifou vì sự có mặt với tính cách bảo hộ của chàng cần thiên hơn bao giờ hết. Thật vậy. các biết cố bắt đầu mang một tầm quan trọng đáng ngại. Các vị hoàng thân của dòng họ

Condé Conti và Longueville bị bắt giữ ngày 17 tháng giêng vừa qua tại lâu đài Vaincennes. là một nguyên cớ hạng nhất để cho bốn hoặc năm phe phái đang chia cắt đất nước Pháp thời bấy giờ tại sao cuộc nội chiến. Ngài công tước D'eperon ngày càng bị dân chúng căm ghét. và mọi người đều biết rằng ông hoàn toàn tuân phục triều đình.
Nhưng phe phái kia. trong tình thế phức tạp của nước Pháp thời bấy giờ. đều mong muốn có một biết cố lớn. Nanon chẳng khác gì những con chim thấy giông tốđang đến gần. xệp cánh lại và trở về nơi ấn náu nơi tổ của mình trong đám lá dỗ chờ đợi trong bóng tối và xa hẳn tất cả. chờ biết động qua đi. Nàng tự nhận là một bà góa về Ở ấn. Cũng chính như thế mà mét Biscarros. như chúng ta đã biên. đã gọi nàng.
Như thế. công tước D'epernon đã đến thăm tổ ấm xinh xắn. bảo rằng ông sẽ phải làm một cuộc tuần du tám ngày. và ông vừa ra đi. Nanon đã gởi qua tay lão thu thuế một mảnh giấy cho Canolles. vẫn Ở gần đấy nhờ những ngày nghỉ phép. CÓ điều như chúng ta đã biên. mảnh giấy quan trọng đó đã biết mất khỏi tay người liên lạc và biết thành một lời mời qua bàn tay Cauvignac. Chàng trai trẻ vô tư đang đi đến nơi hẹn hò thì được tử tước De Cambes chặn lại cách khoảng ngôi nhà độ bốn trăm bước.
Khi đó Nanon đang chờ đợi Canolles như một người phụ nữ đang yêu vẫn thường chờ đợi.
nghĩa là cứ mười phút lại nhìn đồng hồ một lần. và cứ mỗi chốc lại đến cửa sổ nghe ngóng từng tiếng động. vừa đưa mắt dò hỏi ông mặt trời đang lặn dần sau đỉnh núi và nhường chỗ cho bóng đêm. Thoạt đầu chỉ có tiếng gõ Ở cửa trước. Nàng bảo Francinette ra mở. nhưng đấy chỉ là tên phụ bếp. hắn mang đến bữa ăn tối cho người thực khách chưa đến. Nanon đưa mắt nhìn ra phòng ngoài và thấy tên phụ bếp giả mạo của mét Biscarros mà hắn cũng đang đưa con mắt tò mò về phía phòng ngủ nơi bàn ăn đã chuẩn bị cho hai người. Nanon bảo cho Francinette giữ cho các món ăn được nóng. buồn bã đóng cửa lại và trở về cửa sổ vì Ở đây nàng có thể thấy. dù cho bóng đêm đang dần dần bao phủ tất cả. con đường vắng tanh.
Một tiếng gõ cửa thứ nhì. gõ một cách đặc biệt vang lên Ở cửa sau. và Nanon kêu lên: "Anh ấy đến rồi". Nhưng e rằng lại cứng không phải chàng. nàng đứng sững lại. Một lúc sau cửa phòng hé mở và cô Francinette hiện ra nơi ngưỡng cửa vẻ mặt hốt hoảng trên tay cầm mảnh giấy. Thấy mảnh giấy. người thiếu phụ nhảy xổ lại. giựt lấy và vội vã mở ra đọc.

Đọc xong. Nanon như bị sét đánh. Nàng rất yêu Canolles. nhưng trong nàng. tham vọng là một xúc cảm ngang hàng với tình yêu và nếu để ngài công tước D'epernon biên. nàng không chỉ bị mất gia sản sau này mà biết đâu cả tài sản mà nàng đã tạo dựng được. Bởi vậy. vốn là một phụ nữ thông minh. nàng bắt đầu thổi tắt ngọn nên có thể soi bóng nàng và chạy ra cửa sổ. Vừa kịp. bốn người đang đi gần đến ngôi nhà. và họ chỉ cách khoảng hai mươi bước chân nữa. Người mặc áo choàng xám đi đầu và Nanon nhận ra ngay đó là ngài công tước. Đúng lúc đó. Francinette đi vào.
tay cầm một ngọn nên. Nanon ném một ánh mắt tuyệt vọng lên bàn. lên hai bộ đồ ăn. lên hai chiếc ghê. hai chiếc gối thêu đang phơi mình trắng tinh trên nền đỏ sẫm của tấm rèm giường. và cuối cùng trên chiếc áo ngủ mình đang mặc. thật tương xứng với những chuẩn bị kia.
Chêm ta rồi! " - nàng nghĩ thầm.
Nhưng. ngay khi đó. trí khôn trở lại với khối óc tinh tê. một nụ cười thoáng ra môi nàng. nhanh hơn tia chớp. nàng vớ lấy cái ly bằng pha lê dành cho Canolles và quăng nó ra vườn. lấy ra một cái cốc vàng có khắc huy hiệu của ngài công tước thay thế vào đó. Rồi người lạnh toát vì sợ hãi nhưng cũng mỉm cười được nụ cười. nàng chạy vội đến cầu thang và ra đến trước cửa vừa lúc vang lên một tiếng gõ trang trọng.
Francinette muốn mở nhưng Nanon nắm lấy tay đấy cô này qua một bên và. với một ánh mắt bổ sung cho ý nghĩ.
- Ta đang chờ ngài công tước chứ không phải ngài Canolles. - Nàng nói - Hãy dọn bữa ăn đi.
Rồi nàng tự tay kéo chốt. và ôm chầm lấy người đàn ông mặc áo choàng xám. đang chuẩn bị một vẻ mặt giận dữ nhất:
- à! - Nanon kêu lên. như vậy là giấc mơ đã không lừa em! Nhanh lên ngài công tước ơi. bàn ăn đã được dọn sẵn rồi. chúng ta cùng dùng bữa thôi.
Ngài công tước D'epernon sửng sốt. nhưng vì khó lòng bỏ qua cái vuốt ve của một phụ nữ đẹp nên ông để yên cho nàng ôm.
Nhưng. sực nhớ lại chứng cớ hiển nhiên mà ông đang nắm trong tay:
- Khoan đã. cô à. tôi có điều muốn hỏi cô.
Và đưa tay ra hiệu cho mấy tên bộ hạ kính cẩn đứng ra xa một chút nhưng không hoàn toàn rút lui. một mình ông ta đi vào với bước chân nặng nề và chậm rãi.

- Ngài làm sao vậy. công tước yêu quý? - Nanon nói với giọng vui vẻ giả tạo một cách tài tình đến nỗi cứ tưởng như thật. - Ngài có thể quên một thứ gì trong đầu trong lần đến vừa qua hay sao mà ngài lại đưa mắt tìm kiêm như thê?

- Phải! - Ngài công tước trả lời. ta có quên nói nói với cô rằng ta không phải là một thằng ngốc.

và vì quên nên ta phải thân chinh trở lại để chứng minh với cô điều đó.

- Thưa đức ông. em chẳng hiểu gì cả. - Nanon nói với vẻ bình thản và thành thật nhất - Em xin ngài giải thích cho em rõ.

ánh mắt vị công tước dừng lại nơi hai chiếc ghế qua hai bộ đồ ăn. từ hai bộ đồ ăn qua hai chiếc gối. Ở đây. ngài nhìn lâu hơn và đỏ mắt lên vì giận dữ.

Nanon đã tiến đoán đến mọi điều đó và nàng chờ đợi kết quả của cuộc khảo sát với một nụ cười để lộ hai hàm răng trắng như ngọc. CÓ điều nụ cười đó giống như một cái nhăn mặt hơn và hai hàm răng trắng kia sẽ va vào nhau lập cập nếu như sợ hãi đã không khiến chúng cắn chặt vào Ngài công tước đưa ánh mắt giận dữ trở về nàng.

- Em đang chờ được nghe ngài nói đây. - Nanon nói với một cách chào duyên dáng.

- Điều ta muốn nói là để hỏi nàng lý do vì đâu mà có bữa ăn tối nay?

- Bởi vì. như em đã nói với ngài. em vừa được giấc mộng báo cho rằng dù ngài vừa rời em hôm qua. hôm nay ngài sẽ trở về. Mà các giấc mộng của em không lừa gạt em bao giờ. Bởi vậy em đã đặt bữa ăn tối vì ngài.

Ngài công tước nhăn mặt. nhưng với ý định cho đó là một nụ cười mỉa mai.

- Còn hai cái gối kia?

- Thế đức ông có ý định trở về Libourne hay sao? Nếu vậy thì lần này giấc mơ lừa em rồi bởi vì nó đã báo rằng đức ông sẽ ngủ lại.

Ngài công tước lại nhăn mặt thêm một cái đầy ý nghĩa hơn lần trước.

- Thế còn cái áo ngủ xinh xắn kia. thưa bà. còn mùi nước hoa tuyệt vời kia thì sao?

- Đây là một trong những cái áo mà em vẫn thường mặc khi đợi ngài đấy thôi. Còn mùi nước hoa này là thứ được mang đến từ ray Ban Nha mà đức ông vẫn bảo rằng đức ông thích nó hơn mùi nước hoa khác. vì đây là loại mà hoàng hậu vẫn thường dùng.

- Thế nàng chờ ta thật à? - Ngài công tước vẫn tiếp tục với một tiếng cười gằn đầy mỉa mai.

- ái chà! Thưa đức ông. - Nanon nói và đến lượt mình nhíu mày - Hay là đức ông còn

muốn nhìn vào trong các tủ nữa? Đức ông đang ghen đấy à? - Và Nanon phá lên cười.
Ngài công tước tạo ra một vẻ mặt oai nghi:
- Ta. ghen à? Ồ không đâu. tạ ơn trời. ta không có cái thói buồn cười đó. Tự biết mình già và giàu có. đương nhiên ta hiểu rằng ta sẽ bị lừa dối thôi. Nhưng ít ra. với những kẻ lừa dối ta. ta muốn họ hiểu rằng ta không phải là một tên ngốc.
- Mà làm sao ngài có thể chứng minh với họ được điều đó chứ? - Nanon nói - Em rất tò mò muốn biên.
- ồ! Điều này không khó đâu. Ta chỉ cần cho họ xem mảnh giấy này.
Ngài công tước lấy từ trong túi ra một mảnh giấy.
- Ta không mộng mị bao giờ! - ông nói - Ở vào tuổi ta. không ai còn mơ nữa. ngay cả khi đang tỉnh. Nhưng ta nhận được những lá thư. Đây. hãy đọc cái này. khá thú vị đấy.
Nanon run rẩy cầm lá thư mà ngài hầu tước đưa ra và rùng mình khi nhìn thấy nét chữ. nhưng cái rùng mình đó rất nhẹ. không ai thấy được. và nàng đọc:
"Ngài công tước được thông báo rằng. chiều nay. có một người đàn ông mà từ sáu tháng nay đã có những quan hệ mật thiết với tiểu thư Nanon De Lartigues' sẽ đến dùng bữa với tiểu thư và ngủ lại. Và vì không muốn ngài công tước phải thêm thắc mắc nhiều. nên thông báo thêm rằng kẻ tình địch may mắn kia có tên là nam tước De Canolles " .
Nanon tái mặt. một cú đấm thẳng vào tim.
- ôi! Roland! - Nàng lẩm bẩm - Ta tưởng đã tống khứ được anh đi rồi.
- Sao. có đúng không? - Ngài công tước đắc thắng kêu lên.
- Không đến nỗi tệ lắm. - Nanon trả lời - Và nếu đám mật thám về chính trị của ngài không khá hơn đám mật thám về vấn đề phòng the thì ngài thật là đáng thương.
- Ta. đáng thương à?
- Phải. bởi vì ông De Canolles. người vừa được ngài ban cho cái hân hạnh là tình địch của ngài, không có mặt Ở đây. và xin ngài cứ chờ xem người đó có đến không.
- Hắn đã đến rồi.
- đến rồi! - Nanon kêu lên - Không đúng như vậy.
Lần này thì tiếng kêu của người bị vu cáo mang một âm sắc thành thật thực sự.
- Ta muốn nói y đã đến cách đây bốn trăm bước và may mắn cho y. đã dừng lại quán Con Bê Vàng.
Nanon hiểu rằng ngài công tước không biết nhiều như thoạt đầu nàng đã tưởng. Nàng

nhún vai. rồi một ý nghĩ khác có lẽ nảy sinh từ lá thư mà nàng đang dày vò trong tay. bắt đầu hình thành trong đầu óc nàng.

- CÓ thể nào. . . - Nàng nói - CÓ thể nào một con người tài ba đến như vậy. một nhà chính trị tài ba nhất vương quốc lại đi tin vào những lá thư nặc danh?

- Nhưng dù có nặc danh đi nữa. xin nàng giải thích cho ta rõ lá thư đó.

- Ồ điều đó sẽ dễ thôi: Đây là một trong những phương kế của người bạn chúng ta Ở Agen đấy thôi mà. ông De Canolles đã xin ngài một chuyên nghỉ phép vì lý do gia đình mà ngài đã chấp thuận. Người ta biết rằng ông ấy có đến gần đây. và qua chuyến đi đó đã dựng lên chuyện vu khống này.

Nanon nhận thấy rằng vẻ mặt của ngài công tước thay vì giãn ra. lại càng cau có thêm:

- Câu giải thích cũng được lắm! - ông ta nói - Nếu như lá thư mà nàng gán cho cái đám Agen không có cái phần tái bút mà trong lúc hoang mang. nàng đã quên không đọc.

Một cái rùng mình lạnh lẽo chạy qua suốt thân thể của người thiếu phụ trẻ. Nàng cảm thấy rằng nếu sự may rủi không đến giúp đỡ thì nàng không thể nào chối cho lâu thêm được nữa.

- Phần tái bút à! - Nàng lập lại.

- Phải. đọc đi! - Ngài công tước nói - Bà đang cầm lá thư kia mà.

Nanon cố gắng mỉm cười. nhưng tự hiểu rằng vẻ mặt căng thẳng của mình khó mà chứng minh cho cái vẻ bình thản đó. và nàng cố hết sức tỏ ra tự tin và đọc:

"Tôi có trong tay lá thư của tiểu thư De Lartigues gởi cho ngài De Canolles' trong giờ hẹn đã được ấn định là tối nay. Tôi sẽ giao lá thư đó để đổi lấy một tờ khống chỉ mà ngài công tước sẽ trao qua tay một người duy nhân trên một con thuyền trên sông Dordogne đối diện với làng Saint Michella Riviere vào sáu giờ chiều nay " .

- Thế ngài có? - Nanon hỏi.

- Chữ viết của bà đối với tôi thật quý giá và tôi không cho rằng đã mua lại nó với một giá quá cao.

- Sao ngài lại giao bí mật này cho một kẻ khác. thưa ngài?

- Nhưng bí mật như vậy thưa bà. người ta sẽ tự tay nhận lấy. Bởi vậy. chính tay tôi đã nhận lá thư đó. Người đến sông Dordogne là tôi.

- Thế ngài đã có trong tay lá thư của em chưa?

- NÓ đây.

CỐ gắng vận dụng thật nhanh trí nhớ. Nanon tìm cách nhớ lại những gì mình đã viết trong thư. Nhưng vô ích. đầu óc nàng hoang mang đến cực độ.
Và nàng bắt buộc phải cầm lấy lá thư của chính mình để đọc. chỉ có ba hàng. Nanon đọc vội vã và vui mừng nhận ra rằng nó không tốcáo nàng hoàn toàn.
- Bà hãy đọc to lên đi! - Ngài công tước nói - Tôi cũng như bà thôi. tôi quên mất những gì viết trong đó rồi.
Nanon lấy lại được nụ cười mà mới đây nàng đã hoài công tìm kiếm. và tuân theo lời vị công tước nàng đọc:
"Em sẽ dùng bữa vào tám giờ tối. Anh có rảnh không ? Còn em thì rảnh lắm. Nếu vậy. thì hãy đến đúng giờ nhé. anh thân yêu. và đừng lo sợ gì bí mật của chúng ta cả " .
- Như vậy là rõ rồi chứ? - Ngài công tước kêu lên. mặt tái đi vì giận dữ.
Như vậy là thoát rồi". - Nanon nghĩ bụng.
- ái chà! - Ngài công tước lại nói - Bà có một bí mật với ông De Canolles kia à?

Phần I - Chương 6

Nanon hiểu rằng một giây do dự sẽ làm cho nàng thua cuộc. Vả lại. nàng đã có đủ thời gian để nghiền ngẫm trong đầu cái kế hoạch nảy sinh từ lá thư nặc danh kia.

- Đúng vậy! Vâng. - Nàng vừa nói và nhìn thẳng vào ngài công tước - Giữa em với người đó có một điều bí mật.

- Đã thú nhận rồi à? - Ngài công tước kêu lên.

- Phải vậy thôi. bởi vì không ai có thể giấu điều gì với ngài được.

- Vâng. em đợi nam tước Canolles.

- Bà đợi người đó à?

- Vâng. em đang đợi.

- Bà dám thú nhận điều đó à?

- Một cách công khai. thưa ngài. Ngài có thể biết nam tước De Canolles là ai không?

- Là một tên hợm hĩnh mà ta sẽ trừng phạt nặng nề với cái tội láo xược của hắn.

- ĐÓ là một nhà quý tộc dũng cảm sẽ được ngài tiếp tục ban phát ơn huệ.

- Tôi thề có trời chứng giám là sẽ không có chuyện như vậy!

- Xin ngài đừng thề thốt. trước khi em trình bày với ngài. - Nanon mỉm cười trả lời.

- Vậy thì nói đi. nói nhanh đi.

- Ngài là một người hiểu biết đến tận cùng mọi ngõ ngách của con tim. tại sao ngài lại không nhận ra những tình cảm của em dành cho anh De Canolles. Những lời cầu xin của em với ngài vì anh ấy. giấy bổ nhiệm lên đại úy mà em đã kiêm được cho anh ấy. món trợ cấp cho chuyến đi Bretagne của anh ấy cùng với ông De La Meilleraye. kỳ nghỉ hè vừa

rồi. nghĩa là. nói tóm lại. những giúp đỡ thường xuyên của em đối với anh ấy?
- Thưa bà. thưa bà. bà vượt quá giới hạn rồi đấy.
- Kia. xin ngài hãy nghe em nói hết đã.
- Tôi còn cần gì nghe thêm. mà bà còn gì để nói nữa kia chứ?
- Em rất quan tâm đến anh De Canolles.
- Điều đó thì tôi biết quá rồi.
- Em muốn được tận tụy hết sức mình với anh ấy.
- Thưa bà. bà đi quá xa.
- Em muốn được giúp đỡ anh ấy cho đến hơi thở cuối cùng. chỉ bởi vì. . .
- Bởi vì đó là tình nhân của bà. có gì mà không đoán được.
- Bởi vì. . . - Nanon nói tiếp. vừa nắm lấy cánh tay của ngài công tước với một cử chỉ thống thiên - bởi vì đó là anh trai em .
Cánh tay của ngài công tước rơi tõm xuống:
- Anh trai của bà?
Nanon gật nhẹ đầu. kèm theo một nụ cười chiến thắng giây lát sau.
- Tôi cần có câu giải thích. thưa bà! - Ngài công tước kêu lên.
- Được em sẽ nói. ngài còn nhớ ba em mất vào thời kỳ nào không?
- Hình như. . . - Ngài công tước tính nhẩm - Khoảng tám tháng nay.
- Và vào thời kỳ nào ngài đã ký tờ bổ nhiệm kia?
- Nhưng mà. cũng vào khoảng thời gian đó.
- Mười lăm ngày sau.
- Mười lăm ngày sau à. có thểlắm.
- Em rất buồn. - Nanon tiếp tục - Khi phải gợi lại nỗi tủi nhục của một người phụ nữ khác và tiến lộ điều bí mật này đó là điều bí mật của chúng em. xin ngài hiểu cho. Nhưng tính ghen tuông quái ác của ngài. thái độ ác độc của ngài buộc em phải nói ra. Em sẽ bắt chước ngài. công tước ạ.
em sẽ không mang tính vị tha nữa.
- Bà cứ nói tiếp đi. nói tiếp đi! - Ngài công tước kêu lên và bắt đầu ngã theo những tưởng tượng mà người đẹp xứ Gascogne đang thêu dệt.
- Vâng. ba em là một luật sư có chút ít tiếng tăm. Cách đây hai mươi tám năm. ba em hãy còn trẻ. ba em luôn là một người đẹp trai. Trước khi lập gia đình. ba em đã yêu mẹ anh

De Canolles mà người ta đã từ chối gả cho ba em vì bà ấy thuộc gia đình quý tộc. còn ba em thì không. tình yêu đã bù đắp cho thiếu sót đó. như chuyện vẫn thường xảy ra và trong một chuyến đi xa của ngài De Canolles. . . Bây giờ thì ngài hiểu rồi chứ?

- Vâng. nhưng tại sao tình cảm giữa nàng với nam tước De Canolles lại muộn màng như vậy?

- Bởi vì chỉ sau cái chêm của ba em. em mới biết được mối liên hệ giữa em và anh ấy. bởi vì bí mật đó được ghi lại trong một lá thư mà nam tước đã trao tận tay em khi gọi em là em gái.

- Lá thư ấy đâu? - Ngài công tước hỏi.

- Ngài quên trận hỏa hoạn đã thiêu rụi tất cả những gì thuộc về em rồi sao? Những món nữ trang quý nhất của em và những giấy tờ bí mật nhất.

- Đúng rồi.

- Đã nhiều lần em muốn kể lại với ngài câu chuyện này. và biết chắc rằng ngài sẽ làm tất cả cho người em vẫn gọi thầm là anh. nhưng anh ấy vẫn luôn giữ em lại. năn nỉ em tránh cho mẹ anh ấy tiếng tăm nhơ nhuốc vì bà ấy hãy còn sống. Em đã tuân theo lời anh ấy bởi vì em rất hiểu họ.

- À phải rồi! - Ngài công tước cảm động kêu lên - Tội nghiệp cho Canolles.

- Mà trong khi làm như vậy. anh ấy đã từ chối một điều may mắn lớn.

- ĐÓ là một người tế nhị. anh ta thật đáng khen.

- Em đã làm hơn thế nữa. em đã thề rằng sẽ chẳng bao giờ tiến lộ điều bí mật đó với ai! Nhưng những nghi ngờ của ngài làm cho nước phải vỡ bờ. Đau khổ cho em! Em đã quên mất lời thề của mình! Đau đớn thay! Em đã để lộ điều bí mật của anh trai em!

Và Nanon nức nở khóc.

Ngài công tước vội quỳ xuống và hôn lên hai bàn tay xinh đẹp. trong khi nàng ngước mắt lên trời như cầu xin thượng để tha thứ cho lỗi bội ước của nàng.

- Nàng đã nói: Đau khổ cho nàng! - Ngài công tước kêu lên - Nhưng phải nói. hạnh phúc cho tất cả chúng ta! Ta muốn rằng ông anh yêu quý đó chuộc lại thời gian đã mất! Ta chưa được biết người anh đó. ta rất muốn được làm quen. ta sẽ quý người đó như con trai của ta vậy.

- Hãy nói như một người anh.

Nanon mỉm cười chữa lại. Rồi bắt qua một ý nghĩ khác:

- Quỷ thần ơi! - Nàng kêu lên. vừa vò nát lá thư mà nàng làm như muốn ném nó vào lửa. nhưng tình thật là nàng cẩn thận cất nó vào túi để sau này có thể tính chuyện với tác giả nó.

- Nhưng mà. ta quên mất! - Ngài công tước nói - Tại sao anh ta không đến đây nhỉ? Tại sao ta lại chờ đợi để được gặp anh ta? Để ta bảo mấy tên kia ra quán Con Bê Vàng mời anh nàng về đây.

- Vâng. phải rồi. - Nanon nói - Để anh ấy biết rằng em không thể giấu ngài một điều gì cả. và dù đã thề nữa. em đã kể hết với ngài.

- Ta sẽ không nhắc đến đâu.

- ái chà! Thưa ngài công tước. bây giờ đến phiên em kiêm chuyện với ngài đây. - Nanon lại nói tiếp và mỉm cười. nụ cười mà quỷ dữ thường vay mượn của các thiên thần.

- Mà tại sao vậy chứ. người đẹp của ta?

- Bởi vì. trước kia. ngài thích những lúc chỉ có đôi ta hơn bây giờ. Thôi. chúng ta hãy ăn tối đi.

và ngày mai cho mời anh Canolles đến cũng chưa muộn.

Từ đây đến sáng mai - Nanon tự nhủ - Ta có đủ thời gian để báo cho chàng biên".

- Thôi được - Ngài công tước nói - Ta cùng ăn vậy!

Và hãy còn một chút nghi ngờ. ông ta lẩm bẩm cho riêng mình: "Từ giờ đến sáng mai. ta sẽ không rời nàng. hoặc là nàng sẽ trở thành phù thủy. hoặc là nàng sẽ không có cách nào báo cho hắn ta biên".

- Như vậy... - Nanon vừa đặt bàn tay lên vai ngài công tước - như vậy là em được quyền cầu xin ban ơn huệ nơi người yêu của em cho ông anh yêu quý chứ?

- Sao lại không? trát Cả những gì mà nàng muốn. tiền bạc à?

- ôi tiền bạc! Anh ấy không cần đâu. chính anh ấy đã cho em chiếc nhẫn mà em đang đeo nơi tay đây mà trước kia thuộc về mẹ anh ấy đấy.

- Vậy cho thăng cấp nhé?

- Vâng. thăng cấp! Chúng ta sẽ cho anh ấy làm đại tá phải không. thưa ngài?

- Chà. đại tá à? Nàng nói vội đấy. người đẹp của ta à? Muốn được như vậy. anh nàng phải có một công trạng gì đó với đức hoàng thượng.

- Anh ấy sẵn sàng thực hiện tất cả nhẫn gì được chỉ định.

- à! - Ngài công tước nói. vừa liếc mắt nhìn Nanon - Ta sẽ có một sứ mạng đặc biệt cho

triều đình.

- Một sứ mạng đặc biệt cho triều đình! - Nanon kêu lên.

- Phải. nhưng hai người sẽ phải xa rời nhau.

Nanon thấy rằng cần phải làm tan một chút nghi ngờ cuối cùng:

- ôi xin ngài đừng sợ điều đó. ngài yêu quý của em. Sự xa cách thì có sá gì nếu nó mang lại điều lợi cho anh ấy? Ở gần em. em chẳng giúp gì được cho anh ấy cả. rồi ngài lại ghen tuông cho xem. Nhưng Ở xa. ngài sẽ bao bọc anh ấy với quyền lực của mình. Hãy đẩy anh ấy đi thật xa. đi biệt xứ. và nếu có lợi cho anh ấy thì xin ngài đừng lo lắng gì về phần em cả. Cầu mong cho tình yêu của ngài còn Ở lại với em thì còn gì làm em sung sướng hơn được nữa chứ?

- Vậy thì được rồi! - Ngài công tước lại nói - Sáng mai ta sẽ cho người đi tìm anh nàng và sẽ bảo phải làm gì. Và bây giờ như nàng vừa nói... - Ngài công tước ném một ánh mắt dịu hẳn lên hai chiếc ghê. hai bộ đồ ăn. và hai chiếc gối - Và bây giờ chúng ta vào bàn thôi. người đẹp của ta.

Và hai người cùng bắt đầu ăn với bộ mặt vui vẻ. đến nỗi Francinette. với tư cách là người hầu thân tín. mặc dù đã quá quen với kiểu cách của ngài công tước. và tính nết của bà chủ mình. cũng tin rằng bà chủ đã hoàn toàn an tâm. và ngài công tước hoàn toàn tin tưởng.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần I:
NANON DE LARTLGUES – NGƯỜI TÌNH CỦA CÔNG TƯỚC D'ÉPERNON

Phần I - Chương 7

Người kỵ sĩ mà Canolles vừa gọi với cái tên Richon đã leo lên từng trên của quán Con Bê Vàng và đang dùng bữa với chàng tử tước. Ông ta chính là người mà chàng tử tước sốt ruột chờ đợi trong lúc chàng tình cờ bắt gặp cái bẫy nguy hiểm của công tước D'Epernon và ngay sau đó đã cứu Canolles như chúng ta đã biết.

Ông ta rời Paris tám ngày trước đó và rời Bordeaux ngay trong ngày, vì thế ông ta mang theo những tin tức mới nhất về các vấn đề nhiều phần rối rắm đang từ Paris cho đến Bordeaux, kết thành những chuỗi âm mưu thật đáng ngại. Ông ta nói rất nhiều, khi về cảnh giam cầm của các vị hoàng thân, vốn là tin sốt dẻo nhất, khi thì về chính quyền của hội đồng ở Bordeaux đang là quyền lực tối cao nhất của tỉnh đó. Khi thì về ngài Mazarin, nhà vua thực sự hiện tại và chàng trai trẻ lặng thinh chăm chú quan sát bộ mặt dũng mãnh rám nắng của ông ta, con mắt sắc bén đầy tự tin, hai hàm răng trắng bóng, sắc nhọn nấp sau hàng ria dài đen nhánh, những đặc tính của người sĩ quan tài ba.

- Như vậy là... - Chàng tử tước nói sau một lát im lặng - hiện thời phu nhân quận chúa đang ở tại lâu đài Chantilly.

Người ta biết rằng hai vị quận chúa của nhà Condé được gọi như vậy, có điều là quận chúa mẹ được gọi là công chúa phu nhân.

- Vâng! - Richon đáp lại - phu nhân đang đợi cậu đến đấy càng sớm càng tốt.

- Phu nhân ở trong tình thế ra sao?

- Trong một cảnh lưu đày thực sự: Người ta canh chừng phu nhân cũng như vị công chúa phu nhân, mẹ chồng của bà thật nghiêm ngặt, bởi vì ở triều đình, mọi người nghi ngờ

rằng hai bà không chỉ hài lòng với lá đơn thỉnh nguyện gởi cho nghị viện, mà còn đang âm mưu một chuyện gì đó có kết quả hơn cho các ngài hoàng thân. Đáng tiếc thay, vấn đề vẫn là ở chỗ tiền bạc... Nói đến tiền bạc, tôi mới nhớ, cậu đã nhận được phần cậu chưa? Đây là một thắc mắc mà người ta căn dặn tôi phải hỏi cậu.

- Vâng, phải khó khăn lắm mới gom được độ hai mươi ngàn Livres (Chú thích: Livre: tương đương với đồng quan Pháp chỉ dùng khi nói đến lợi tức) bằng tiềng vàng, chỉ được có từng đó.

- Chỉ có từng đó! Vậy mà cậu còn kêu ít, cậu đúng là một nhà triệu phú. Một món tiền lớn như vậy vào thời buổi bây giờ mà lại nói với một giọng khinh miệt! Hai mươi ngàn quan!... Chúng ta có thể không giàu hơn ngài Mazarin nhưng rõ ràng là hơn đức vua.

- Như vậy, Richon, ông tin rằng món lễ vật khiêm nhường này sẽ được phu nhân quận chúa chấp thuận à?

- Phu nhân sẽ vô cùng biết ơn cậu: Từng có đủ để thuê cả một đạo quân.

- Ông tin là chúng ta sẽ cần đến quân lính ư?

- Quân lính ấy à? Dĩ nhiên rồi, và chúng tôi đang lo đến việc tập hợp một đạo quân. Ngài De Rochefoucauld đã chiêu mộ được bốn trăm người thuộc gia đình dòng dõi với lý do là để họ dự vào lễ an táng bố của ông ấy. Ngài công tước De Buioillon cũng sẽ đi Guyenne với từng ấy người, cũng có thể nhiều hơn nữa. Ngài De Turenne hứa sẽ tổ chức một cuộc đột kích vào Paris để đánh úp lâu đài Vicennes và giải cứu các ngài hoàng thân, ông ta sẽ có khoảng ba mươi ngàn người. Ồ! Công việc đang tiến triển tốt đẹp - Richon nói tiếp - Cậu hãy an tâm, và tôi không biết là chúng ta sẽ làm được gì nhiều, nhưng chắc chắn sẽ gây nên tiếng vang rất lớn.

- Thế ông không gặp lão công tước D'Epernon sao? - Chàng trai trẻ cắt ngang và đôi mắt nhấp nháy vì vui mừng khi nghe mô tả những sức mạnh hùng hậu sẽ mang lại chiến thắng cho phe chàng.

- Công tước D'Epernon à? - Người sĩ quan tài ba hỏi và mở to mắt - Cậu muốn tôi gặp ông ta ở đâu kia chứ? Tôi từ Bordeaux về đây chứ có phải từ Agen đâu.

- Ông có thể gặp ông ta cách đây vài bước chân. - Chàng tử tước lại mỉm cười và nói.

- À! Phải rồi, người đẹp Nanon De Lartigues ở gần đây thì phải.

- Cách lữ quán này hai tầm đạn.

- Điều đó giải thích vì sao ngài nam tước De Canolles có mặt ở quán này.

- Ông có quen biết anh ta à?
- Ai? Nam tước đó hả?... À, vâng... Tôi còn có thể nói thêm rằng tôi gần như là bạn của anh ta, nếu như ngài De Canolles không thuộc vào hàng quý tộc, còn tôi chỉ là một tên dân giả.
- Nhưng người dân giả như ông, Richon à, còn đáng giá hơn các vị hoàng tử trong tình thế hiện tại. Mà chắc ông không biết là tôi vừa mới cứu anh ta, chàng nam tước De Canolles đó, khỏi bị đòn đau, mà biết đâu có thể còn tệ hơn nữa.
- Vâng, anh ta cũng có nói với tôi sơ qua về chuyện đó, nhưng tôi không để ý nghe, tôi đang vội gặp cậu. Cậu có chắc là anh ta không nhận ra cậu không?
- Khó mà nhận ra kẻ mà mình chưa bao giờ biết mặt.
- Nhưng, cũng có thể đoán ra.
- Có thể lắm, anh ta cứ nhìn tôi chằm chằm.
Richon mỉm cười:
- Tôi cũng nghĩ vậy, đâu phải ngày nào cũng được gặp những chàng công tử giống như cậu.
- Chàng ta có vẻ vui nhộn. - Chàng tử tước nói sau một giây im lặng.
- Vui nhộn và tốt bụng, một đầu óc thông minh và một tâm hồn rộng rãi. Cậu phải biết, người Gascogne không tệ đâu, hoặc là anh ta rất tuyệt hoặc là anh ta chẳng đáng giá gì cả. Anh chàng này có một phẩm chất rất tốt, trong tình yêu cũng như trong trận chiến, anh ta không phải là tay vừa, chỉ đáng buồn là anh ta theo về phe đối nghịch với chúng ta. Đáng lý ra, vì sự tình cờ run rủi cho hai người quen biết với nhau, cậu nên lợi dụng một cơ hội để lôi kéo hắn về phía chúng ta.
Đôi má nhợt của vị tử tước thoáng hồng lên.
- Coi kìa! - Richon nói với một giọng triết nhân buồn mà thường gặp nơi những người có nhiều khí phách nhất - Có thể nào chúng ta, những người đang nằm trong cánh tay hời hợt ngọn lửa của cuộc nội chiến lại luôn có vẻ đoan trang và đứng đắn như là đang đốt một ngọn nến trong nhà thờ chăng? Ngài trợ giám mục, kẻ mà chỉ cần một lời thôi, có thể lôi cuốn hoặc làm yên cả Paris, là một người đứng đắn chăng? Như bà Chevruse kia, kẻ đưa lên rồi gạt xuống các ông bộ trưởng tùy ý thích của mình, là một người đứng đắn chăng? Còn phu nhân De Longueville, kẻ đã trị vì ba tháng trời ở Tòa Thị Sảnh, là một người đứng đắn chăng? Và cuối cùng phu nhân quận chúa De Condé, người mà mới hôm

qua đây, chỉ nghĩ đến áo xống, nữ trang với vàng bạc, là một người rất đứng đắn à? Và cậu bé quận công D'Eughien kia, hãy còn đang chơi với thằng lính chì giữa đám đàn bà và có lẽ sẽ mang cái quần chẽn đầu tiên để làm đảo lộn cả nước Pháp, lại là thủ lãnh đúng nghĩa của một phe phái à? Và cuối cùng là tôi đây, nếu cậu cho phép tên tôi được kế tiếp với những tên tuổi lẫy lừng kia, tôi đây có phải thực sự là một kẻ nghiêm túc, tôi, đứa con trai của một người xay bột miền Angoufoucauld, tôi trước kia đã từng theo hầu ngài De La Rochefoucauld, tôi, kẻ mà chủ nhân một hôm thay vì đưa cho một cái bàn chải hoặc một cái áo khoác, lại đưa cho một thanh gươm, tôi lại có thể anh dũng đứng qua một bên và cho mình là một chiến sĩ hay sao? Ấy thế mà đứa con trai của lão xay bột, tên đầy tớ của ngài De La Rochefoucauld đã trở thành một viên đại úy. Kìa, hắn ta chiêu mộ cả một đội quân bốn, năm trăm người và đến lượt mình đùa cợt với cuộc sống của họ như thể là hắn đã được Thượng đế cho phép. Kìa, hắn đang đi trên con đường danh vọng. Kìa, hắn rồi sẽ trở thành đại tá, toàn quyền, biết đâu? Kìa hắn có thể nắm giữ trong tay trong mười phút, một giờ, một ngày, vận mệnh của cả một đất nước. Cậu thấy đó, giống như một giấc mộng, nhưng tôi sẽ cứ cho là hiện thực cho đến một ngày nào đó, một tai họa nặng nề sẽ đánh thức tôi dậy...

- Và ngay sau đó... - Chàng tử tước nói thêm - tai họa cho kẻ nào đánh thức ông dậy, Richon à, bởi vì ông sẽ trở thành một vị anh hùng...

- Một anh hùng hay là một tên phản trắc, tùy theo chúng ta sẽ thắng hay là kẻ thua.

- Thôi đi Richon, đừng tìm cách làm cho tôi tin rằng những ý kiến đó cản chân một người như ông. Mọi người đều coi ông như một chiến sĩ dũng cảm nhất của quân đội.

- Hừm, có thể lắm. - Richon nói với một cái nhún vai khó hiểu - Tôi đã rất dũng cảm khi vua Louis XIII, với bộ mặt xanh xao, hàng huy chương đính trên áo và con mắt sáng quắc của ông ta kêu lên với một giọng chói tai vừa nhai hàm ria của mình: Đức vua đang nhìn các ngài đấy, tiến lên, nào các ngài! Nhưng khi tôi lại nhìn thấy, không phải sau lưng mà là trước mắt tôi, vẫn hàng huy chương nhưng không phải trên ngực của người cha mà là của người con và sau đó phải hét lên với đám lính của mình: Hãy nhắm bắn vào vua nước Pháp! Thì ngay đó... - Richon vừa nói tiếp vừa lắc đầu - Thì ngay đó, tử tước à, tôi sợ là mình sẽ hoảng lên và sẽ bắn nhầm...

- Richon thân mến, hôm nay ông ăn phải cái gì mà ông lại tỏ ra bi quan quá vậy? Nội chiến là một chuyện đáng tiếc, tôi biết chứ, nhưng đôi khi lại cần thiết.

- Vâng, như bệnh dịch, bệnh sốt rét, như là bệnh sốt đen vậy. Tử tước à, thế cậu nghĩ rằng như tôi đây chẳng hạn tối nay vừa bắt tay với nam tước De Canolles hết sức là vui vẻ, và ngày mai, có cần thiết là tôi buộc phải đâm kiếm vào bụng anh ta bởi vì tôi theo phò phu nhân quận chúa nhà Condé, mà bà ta chẳng coi tôi ra gì, còn anh ta lại là quân của ngài Mazarin dù lão rất xem thường anh ta?

Chàng tử tước để lộ một cử chỉ kinh hoàng.

- Mà cũng có thể... - Richon tiếp tục - là tôi lầm và chính anh ta sẽ là người đâm kiếm vào bụng tôi! Ôi! Những người như cậu có hiểu gì về chiến tranh đâu? Cậu chỉ thấy những rắc rối khác nhau và cậu lao mình vào đó như là chuyện thường tình, mà này, hôm nọ tôi có nói với phu nhân và bà cũng phải đồng ý, các vị sống trong một thế giới mà những tia lửa phát ra từ nòng súng đối với các vị chẳng khác gì những chùm pháo bông.

- Richon à, ông làm tôi sợ quá, và nếu tôi chẳng biết chắc là ông đang ở đây để bảo vệ tôi thì tôi không dám lên đường đâu, nhưng có ông đi theo hộ tống - Chàng thiếu niên cười và đưa bàn tay nhỏ nhắn ra - Tôi chẳng sợ gì cả.

- Tôi đi theo hộ tống à? - Richon nói - À phải rồi, cậu nhắc tôi mới nhớ: Cậu phải đi một mình thôi, tử tước à!

- Nhưng ông không phải đi với tôi đến Chantilly hay sao?

- Nghĩa là tôi sẽ trở lại đó, trong trường hợp sự có mặt của tôi ở đấy là không cần thiết, nhưng như tôi đã nói với cậu, tôi đã trở nên một nhân vật quan trọng đến nỗi, tôi nhận được lệnh từ chính phu nhân quận chúa là không rời khỏi vùng lân cận của thành lũy. Ở đấy, người ta đang sắp đặt nhiều dự định.

Chàng tử tước kêu lên kinh hãi:

- Đi một mình, không có ông à! - Chàng kêu lên - Đi với lão Pompéc một trăm lần nhát gan hơn tôi, xuyên qua gần một nửa nước Pháp như vậy. Ồ không, tôi không đi đâu, tôi thề đó! Tôi sẽ chết vì sợ trước khi đến nơi.

- Ồ, tử tước à! - Richon phá lên cười và đáp lại - Thế cậu không nhớ đến cây kiếm đang treo bên cạnh sao?

- Ông cứ cười đi, tôi không đi đâu. Phu nhân quận chúa đã hứa với tôi là có ông đi cùng, và tôi chỉ nhận lời với điều kiện đó.

- Tùy ý cậu thôi, tử tước à! - Richon đáp lại, với giọng quan trọng giả tạo - Dù sao thì ở lâu đài Chantilly, mọi người đang chờ cậu, hãy coi chừng, các ông hoàng rất dễ mất kiên

nhẫn, nhất là khi họ đang chờ tiền.

- Mà tôi lại còn phải đi ngay đêm nay nữa chứ!

- Càng tốt. - Richon cười nói - Như vậy sẽ không ai thấy là cậu đang sợ và cậu sẽ gặp nhiều tên còn nhát gan hơn mà cậu sẽ đuổi cho chạy có cờ.

- Ông tin là như vậy à? - Chàng tử tước vẫn còn chưa an tâm lắm.

- Nhưng mà có một cách dàn xếp mọi chuyện, cậu sợ vì món tiền phải không? Nếu vậy thì hãy để tiền lại, tôi sẽ cho ba bốn người thân tín mang đi. Nhưng xin cậu hãy nghe tôi, cách chắc chắn nhất là để cho nó đến nơi là chính cậu mang đi vậy.

- Ông có lý, tôi sẽ đi vậy, và vì cần phải tỏ ra dũng cảm hoàn toàn, tôi sẽ mang món tiền theo. Tôi cho rằng phu nhân theo như ông vừa nói, còn cần tiền hơn cả tôi, có lẽ tôi sẽ không được tiếp đón niềm nở nếu đến mà không mang theo tiền?

- Đúng như hồi nãy khi vào đây tôi đã nói, cậu thật là anh hùng. Vả lại đâu đâu cũng có quân lính của nhà vua, mà chúng ta chưa đến lúc khai chiến, mà cũng đừng ỷ y quá, hãy bảo lão Pompéc nạp đạn sẵn.

- Ông nói vậy là để trấn an tôi hay sao?

- Đúng là kẻ nào biết trước hiểm nguy thì sẽ không bị bất ngờ. Cậu nên đi đi! - Richon đứng dậy và nói thêm - Đêm nay sẽ đẹp và trước khi trời sáng, cậu có thể đã đến Monlieu.

- Mà nếu anh chàng nam tước biết được chúng tôi ra đi thì sao?

- Ô, lúc này anh ta đang làm cái công việc mà chúng ta vừa làm xong, nghĩa là anh ta đang dùng bữa, mà chắc anh ta cũng là người khá phàm ăn để rời bàn vì một lý do không đâu. Hay là để tôi xuống giữ anh ta lại.

- Nếu vậy thì ông hãy xin lỗi giùm tôi vì thái độ thiếu lịch sự của tôi nhé. Tôi không muốn rằng nếu một ngày nào đó mà anh có dịp gặp tôi với một tâm trạng không vui bằng hôm nay, anh ta sẽ đi kiếm chuyện với tôi. Mà anh ta cũng là người khá phong nhã đấy chứ!

- Cậu nói đúng đấy, và anh ta sẵn sàng theo cậu đến cùng trời cuối đất, dù chỉ để so kiếm với cậu, nhưng xin cậu cứ an tâm, tôi sẽ thay cậu cáo lỗi với anh ta.

- Vâng, nhưng mà hãy đợi tôi đi đã nhé!

- Dĩ nhiên rồi.

- Ông có cần tôi nhắn lại điều gì với phu nhân không?

- Cậu vừa nhắc tôi điều quan trọng nhất.
- Ông đã viết ra giấy chưa?
- Không, chỉ cần nhắn lại hai tiếng.
- Nói đi.
- Bordeaux – Có.
- Thế phu nhân biết ý nghĩ của hai tiếng đó chứ?
- Biết rất rõ, và với hai tiếng đó, phu nhân có thể an tâm lên đường, cậu hãy nói với phu nhân là tôi chịu trách nhiệm trên tất cả.
- Nào, lão Pompéc ơi! - Chàng tử tước nói với người tùy tùng vừa thò đầu qua cánh cửa - Chúng ta lên đường thôi!
- Ô, ô lên đường à? Lão Pompéc nói - Cậu tử tước nghĩ sao kia chứ? Trời sắp có giông to rồi đấy.
- Ông nói gì vậy chứ Pompéc? - Richon đáp lại - Trên trời không có một áng mây.
- Nhưng đêm tối như thế này, chúng ta có thể đi lầm đường.
- Chẳng khó gì cả, cứ theo con lộ lớn nhất mà đi, vả lại đêm nay trăng sáng đấy.
- Sáng trăng, sáng trăng. - Lão Pompéc lẩm bẩm - Ông Richon ạ, ông cũng biết là không phải tôi nói như vậy là vì tôi...
- Chắc chắn rồi! - Richon nói - Một người lính kỳ cựu!
- Khi người ta đã tham gia các trận chiến chống Tây Ban Nha và đã bị thương ở Corbie...
- Ông lão Pompéc vừa nói vừa ưỡn ngực lên.
- Không còn sợ gì cả nữa, phải không? Nếu vậy thì rất hay, bởi vì tôi cũng xin báo với lão là cậu tử tước chưa cảm thấy an tâm chút nào.
- Ôi, ôi! - Lão Pompéc tái mặt - cậu sợ à?
- Nếu có lão thì không đâu, Pompéc thân mến ạ, tôi biết rõ mà, nếu có kẻ thù thì chắc chắn là lão sẽ xuống ra hứng đạn cho tôi.
- Chắc chắn rồi, chắc chắn rồi! - Pompéc lại nói - nhưng nếu cậu còn thấy sợ thì nên để ngày mai hãy đi vậy.
- Không được đâu, lão Pompéc ơi! Hãy mang mớ tiền vàng ấy đặt lên sau mông ngựa của lão, tôi sẽ theo lão ngay đây.
- Món tiền này quá lớn để có thể mang theo vào ban đêm. - Pompéc vừa nhắc cái túi.
- Không có gì phải e ngại cả, ít ra thì như ông Richon vừa nói. Nào, súng ngắn, súng dài

và gươm đủ cả chưa?
- Lẽ nào cậu quên rằng... - Ông lão tùy tùng ưỡn thẳng người lên nói - Khi đã từng làm lính suốt cả đời, người ta có thể lại phạm sai sót hay sao? Thưa tử tước, mỗi thứ đều đã được chuẩn bị xong xuôi cả rồi.
- Cậu thấy đó! - Richon nói - Làm sao có thể sợ khi cùng đi với một người như vậy được? Thôi chúc cậu lên đường bình an.
- Xin cám ơn lời chúc của ông! Nhưng đường mới dài làm sao - Chàng tử tước trả lời với một cử chỉ lo sợ.
- Chà! Bất cứ con đường nào cũng có khởi điểm và nơi đến. Xin cho tôi gởi lời chào đến phu nhân quận chúa, hãy bảo với phu nhân rằng tôi luôn luôn trung thành với bà và ngài De La Rochefoucauld cho đến phút chót, và xin đừng hai tiếng tôi đã dặn "Bordeaux - Có". Còn tôi, tôi sẽ xuống tìm Canolles đây.
- Này Richon! - Chàng tử tước lại nói, vừa đưa tay giữ Richon lại nơi bậc thang đầu tiên - Nếu tên Canolles ấy là một tên sĩ quan dũng cảm và phong nhã như ông vừa nói, thì tại sao ông không tìm cách lôi kéo y về phe chúng ta? Y có thể gặp lại chúng ta hoặc là ở lâu đài Chantilly hoặc là trong chuyến đi, vì có biết y chút ít, tôi sẽ giới thiệu y với phu nhân.
Richon nhìn chàng tử tước với một nụ cười khác thường và anh chàng này, có lẽ hiểu được ý nghĩ đang lướt qua đầu của người chiến sĩ, nên vội nói thêm:
- Nhưng mà Richon à, hãy coi như tôi chẳng nói gì cả và ông hãy cứ hành động theo như ông cho là phải. Thôi chào nhé!
Và sau đó, chàng vội vã trở về phòng, có lẽ vì e rằng Richon sẽ thấy khuôn mặt chàng đang chợt đỏ ửng lên, mà cũng có lẽ vì e rằng Canolles mà tiếng nói ồn ào vang lên đến tầng trên, có nghe câu nói đó.
Và chàng để Richon xuống thang gác, theo sau là lão Pompéc xách chiếc va li với một vẻ thản nhiên bên ngoài để khỏi lôi kéo sự chú ý đến những gì nó có thể chứa đựng, và vài phút sau, chàng sờ soạng xem có để quên cái gì không, tắt mấy ngọn nến và đến lượt mình thận trọng bước xuống cầu thang, liếc một ánh mắt rụt rè qua khe hở của một cánh cửa ở tầng trệt, rồi mặc vào người chiếc áo khoác dày mà Pompéc đưa ra, đặt chân lên bàn tay người tùy tùng và nhẹ nhàng nhảy lên lưng ngựa, vừa mỉm cười vừa rầy rà sự chậm chạp của ông lính già và biến mất vào bóng đêm.
Ngay khi Richon vừa bước vào phòng của Canolles, một tiếng hò reo vui mừng vang lên

từ miệng chàng nam tước đang ngồi ngã ra ghế, chứng tỏ rằng anh chàng nam tước này không biết giận dỗi là gì.

Trên bàn ăn, giữa hai cái chai trong suốt mới này đây còn đầy ắp là một cái bình, kiêu hãnh vì cái bụng tròn trịa của mình, được lót trong một ổ rơm, mà qua các khe hở, ánh sáng của bốn ngọn nến bắn ra những tia sáng màu hồng ngọc, đó là một trong những loại rượu xưa của vùng Collioure, bên cạnh là đủ lại trái cây ngon lành, chứng tỏ cách tính toán chính xác của chủ quán. Quả vậy, có thể nói rằng, bất kỳ ai nếm vào mớ trái cây tráng miệng ngon lành kia, dù cho có ít uống đi nữa, cũng cần phải tiêu thụ một lượng chất lỏng khá lớn.

Mà Canolles thì không phải là một nhà ẩn tu... Và cũng có thể là vì với tư cách của một người theo Tân giáo (Gia đình của Canolles theo đạo Tin lành, nhưng chàng cũng chẳng tuân theo đạo của cha ông gì cho lắm) có thể như chúng ta đã nói, với tư cách là một người theo Tân giáo nên chàng không tin gì mấy vào việc phong thánh của các nhà tù đó đã về nước trời nhờ uống nước lã và ăn rễ cây. Bởi vậy, dù cho có buồn hoặc đang thất tình đến đâu đi nữa, Canolles không bao giờ thờ ơ trước mùi thơm của một bữa ăn ngon lành và trước mấy cái chai hình dáng đặc biệt với những cái nút xanh đỏ đang giam giữ dưới lớp nút bật kín đáo, cái tinh chất quý giá nhất của vùng Gascogne. Trong trường hợp này, như thường lệ, Canolles đã chào thua trước sức hút của những gì mà chàng thấy, từ cái thấy chàng bước qua cái ngửi và từ cái ngửi qua cái nếm, và vì trên mặt tam giác quan chàng đã được bà mẹ chung vẫn thường được gọi là thiên nhiên phú cho, thì có ba đã hoàn toàn thỏa mãn, hai giác quan kia phải chịu khó kiên nhẫn và chờ đợi đến lượt mình với một sự nhẫn nhục đầy khoái lạc.

Chính ngay lúc ấy Richon bước vào thấy Canolles đang ngồi lắc lư trên ghế.

- À! Anh đến thật đúng lúc! - Anh chàng này kêu lên - Richon thân mến, tôi đang cần có người để nghe tôi ca ngợi mét Biscarros, và đã tưởng rằng đành phải nói với cái tên Castorin ngu đần này, mà hắn thì không biết uống là gì, và tôi cũng chẳng bao giờ dạy được cho hắn cách ăn uống cho đàng hoàng. Đây hãy ngồi xuống đây và nhìn cái bàn này, có phải lão Biscarros đúng thật là nghị sĩ và đáng cho tôi giới thiệu với ngài công tước D'Epernon, bạn tôi không? Hãy nghe chi tiết bản thực đơn này và đánh giá nhé, anh là một người biết thưởng thức kia mà - súp tôm cua này, sò huyết ngâm rượu, gà thiên với một chai Mader mà đây chỉ còn là cái xác, một con đa đa nhồi nấm, đậu, mứt anh đào

kèm theo một chai chamberlin đang lăn lóc đây. Ngoài ra còn món tráng miệng và cái chai Lollioure đang cố gắng chống cự nhưng rồi cũng sẽ đầu hàng như mấy tên kia, nhất là khi có anh cùng giúp sức với tôi. Ái chà! Tôi đang cao hứng và Biscarros thật đáng bậc thầy. Ngồi xuống đi anh Richon, anh đã ăn tối rồi à, không sao! Cả tôi cũng ăn rồi, nhưng không sao cả, chúng ta sẽ bắt đầu lại thôi.

- Xin cảm ơn nam tước. - Richon nói - Tôi không còn đói nữa.

- Thôi thì đành vậy. Người ta có thể không còn đói nữa, nhưng luôn luôn khát, anh hãy nếm thứ chai Collioure này xem.

Richon đưa ly ra.

- Vậy là anh đã ăn tối rồi à? Với cậu tử tước ngốc nghếch của anh chứ gì? À, không, xin lỗi Richon... Không, tôi nhầm, trái lại đó là cậu công tử mà tôi phải mang ơn rất nhiều. Nếu không tôi đã trút linh hồn với ba hay bốn lố mà ngài công tước D'Epernon đã có nhã ý cho tôi. À Richon! Tôi trông anh thật giống như người ta đã nói với tôi, nghĩa là người đầy tớ trung thành của hoàng thân nhà Condé.

- Thôi đi nam tước! - Richon kêu lên và phá ra cười - Hãy gạt qua một bên ý nghĩ đó đi, nếu không thì tôi chết vì cười đấy.

- Chết vì cười! Anh ấy à? Thôi đi! - Canolles nói tiếp - Nói thật đi, anh cũng theo bọn phản loạn phải không?

Richon vẫn tiếp tục cười nhưng có vẻ ngượng hơn.

- Anh có biết là tôi muốn bắt giữ anh cùng với cậu tử tước nhà anh lại hay không? Chà, nếu vậy thì buồn cười thật, mà lại dễ dàng nữa chứ. Tôi đang có dưới tay mấy tên bộ hạ của công tước D'Epernon đấy.

Ngay khi đó, vang lên tiếng vó ngựa của hai con ngựa đang xa dần.

- Ê! - Canolles lắng nghe và nói - Có chuyện gì vậy Richon? Anh có biết không?

- Tôi nghĩ là biết.

- Nói xem nào.

- Đó là cậu công tử đã lên đường.

- Mà không thèm từ giã tôi! - Canolles kêu lên - Người gì mà kỳ thật!

- Không đâu nam tước à, đó là một người đang có chuyện gấp, có thế thôi.

Canolles nhíu mày:

- Thật là bất lịch sự! Cậu ta được dạy dỗ ở đâu vậy? Này anh bạn Richon, tôi xin nói cho

anh biết là cậu làm như vậy là không được chút nào. Giữa những người phong nhã với nhau, không thể xử sự như vậy. Hừm! Nếu tôi mà gặp lại cậu ta, thì sẽ cho một trận. Quỷ tha cái lão bố của cậu ta đi, chắc lão hà tiện nên không biết mời thầy về dạy cho con chứ gì!

- Xin anh đừng giận, nam tước à. - Richon cười - Cậu tử tước không phải vô giáo dục như anh tưởng đâu, bởi vì trước khi ra đi, cậu ấy nhờ tôi cáo lỗi với anh.

- Thôi được! - Canolles nói - Một hành động xấc xược như vậy mà xem như một cử chỉ kém lịch sự nho nhỏ. Hừm! Tôi đang bực bội đây! Anh hãy kiếm chuyện với tôi đi Richon! Anh không muốn à? Này Richon, trông anh thật xấu xí quá!

Richon bèn cười:

- Cứ nóng nảy như vậy thì anh có khả năng thắng tôi một trăm đồng piatoles (chú thích: Piatoles: Trị giá bằng mười quan) nếu chúng ta cùng chơi bài với nhau. Chắc anh cũng biết, cái may thường hay đến với những người đang buồn.

Richon biết tánh Canolles và biết mình phải làm như vậy khi mở cho tánh cáu kỉnh của anh ta một lối thoát như vậy.

- Ái chà! Chơi bài à! - Anh ta kêu lên - Anh nói đúng, nào ta chơi đi! Richon thân mến! Anh nói một câu làm tôi hết giận. Castorin đâu, lấy cỗ bài ra đây!

Castorin chạy ngay tới, theo sau là mét Biscarros, cả hai dọn dẹp bàn và hai người bạn bắt đầu chơi với nhau. Castorin, từ mười năm nay vẫn mơ có một mụ nạ dòng giữa ba và bốn mươi, và Biscarros nhìn đồng tiền với con mắt ham muốn, cả hai đều đứng mỗi người một bên bàn nhìn họ. Chưa được một giờ sau, trái ngược với tiên đoán của mình, Richon đã thắng đối thủ tám mươi piatoles. Thế là Canolles, trong túi không còn một đồng nào, bảo Castorin lấy vali của mình ra.

- Thôi khỏi - Richon nói - Tôi không có thời giờ để cho anh gỡ lại đâu.

- Sao! Anh không có thời giờ đấy chứ?

- Nam tước à? - Richon nghiêm nghị nói - Anh là một người lính, bởi vậy chắc anh biết tính nghiêm ngặt trong quân ngũ.

- Vậy tại sao anh không đi trước khi ăn tiền của tôi? - Canolles nửa vui vẻ, nửa giận dỗi.

- Chẳng lẽ anh có ý trách móc tôi vì đã ghé thăm anh?

- Trời, không đâu! Nhưng mà này, tôi không buồn ngủ chút nào cả, mà ở đây thì thật là buồn chán. Tôi đi cùng với anh có được không Richon?

- Tôi từ chối danh dự đó, nam tước ạ. Nhưng nhiệm vụ mà tôi đang được giao phó không để cho mọi người cùng biết được.
- Thôi được rồi! Anh đi... về hướng nào?
- Tôi đang toan xin anh đừng hỏi tôi câu đó.
- Cậu tử tước đi về hướng nào?
- Tôi đành phải trả lời tôi cũng không biết.
Canolles nhìn Richon để đoán chắc là những câu trả lời đó không mang màu sắc đùa cợt, nhưng con mắt hiền lành và nụ cười thành thật của viên tổng đốc thành lũy Vayres đành tan đi, nếu không phải là tánh thiếu kiên nhẫn, thì cũng là tánh tò mò của chàng.
- Thôi đi! - Canollles nói - Tối nay anh thật bí ẩn, Richon thân mến ạ, nhưng anh hoàn toàn tự do. Cách đây ba giờ đồng hồ, tôi cũng đã buồn bực vì có người cứ đòi theo tôi, dù rằng sau đó thì kẻ ấy cũng buồn bực không khác gì tôi. Nào, thêm một ly cuối cùng và chúc anh lên đường may mắn!
Nói xong, Canolles rót đầy các ly và Richon, sau khi uống cạn ly chúc mừng sức khỏe ngài nam tước, trở ra và cũng không nghĩ rằng anh chàng này tìm cách biết hướng đi của mình. Nhưng còn lại một mình giữa những cây nến cháy đỏ, những chai lọ ngổn ngang, những lá bài vung vãi, chàng nam tước đã mang nặng trong lòng một nỗi buồn mà chỉ mình chàng mới biết được, vì cái vui vẻ của một buổi tối kia đã được tạo ra bởi một nỗi thất vọng mà chàng cố tìm cách quên đi nhưng không hoàn toàn quên hẳn được.
Và chàng lê chân trở về phòng ngủ vừa ném qua những ô cửa kính của hành lang một ánh mắt giận dữ và tiếc rẻ về hướng ngôi nhà hẻo lánh, nơi có một cửa sổ còn thấp thoáng ánh đèn thỉnh thoảng mờ đi bởi bóng người đi qua. Điều đó chứng tỏ tiểu thư De Latigues đang qua một buổi tối không cô độc như chàng.
Nơi bậc đầu tiên của cầu thang, mũi ủng của Canolles chạm phải một vật gì đó, chàng cúi xuống và nhặt lên một trong hai chiếc găng tay màu xám bạc của chàng tử tước, mà anh chàng này đã làm rơi khi vội vã rời lữ quán của mét Biscarros và có lẽ cho rằng không đáng quan trọng để mất thời giờ tìm kiếm.
Dù có buồn giận đến đâu đi nữa, trong cảnh cô quạnh của một người tình bị bỏ rơi, thì cũng chẳng có niềm vui nào lớn hơn trong căn nhà hẻo lánh gần quán Con Bê Vàng.
Cả đêm lo âu và trằn trọc, Nanon trăn trở trong đầu cả ngàn kế hoạch để báo tin cho Canolles và đã đem tất cả những gì là khôn khéo nhất của một phụ nữ biết cách tổ chức

để thoát khỏi cảnh khó khăn. Chỉ cần ngài công tước quay mặt đi một phút để nói với Francinette một câu, và hai phút để viết cho Canolles vài chữ.
Nhưng, hình như ngài công tước đọc được những gì trong đầu nàng và nỗi lo âu trong mắt nàng qua cái mặt nạ vui vẻ mà nàng đang đeo nên đã tự thề hứa rằng sẽ không để cho nàng chỉ một chút tự do cần thiết đó.
Nanon nhức đầu, ngài D'Epernon không muốn nàng phải dậy mà tự đi lấy dùm nàng lọ dầu.
Nanon bị cây kim đâm vào tay, làm chảy ra một viên hồng ngọc nơi đầu ngón tay trắng muốt và muốn đi tìm một mẩu băng nhỏ trong hộp đồ khâu, nhưng ngài công tước, không biết mệt mỏi, ngồi dậy, tự tay cắt mẩu băng với một sự khéo léo đến bực mình và khóa hộp đồ khâu lại.
Nanon giả vờ như đang ngủ say, và ngài công tước cũng bắt đầu ngáy, thế là Nanon mở mắt ra, và qua ánh nến mờ mờ sáng, nàng tìm cách lấy cuốn sổ tay trong chính cái áo chẽn của ông đặt gần bên giường, nhưng khi nàng đã cầm được cây bút chì và vừa xé được một trang giấy thì ngài công tước mở một con mắt ra.
- Nàng làm gì vậy? - Ông hỏi.
- Em tìm xem trong sổ tay của ngài có tờ lịch không. - Nanon trả lời.
- Để làm gì?
- Để biết ngày lễ thánh của ngài là ngày nào.
- Ta tên là Louis và lễ của ta nhằm vào ngày 25 tháng 8 như nàng đã biết rồi đấy, nàng có đủ thời gian để chuẩn bị, cưng ạ.
Và ông cầm lấy cuốn sổ tay, cất lại vào túi.
Ít ra là qua hành động sau cùng, Nanon cũng còn giữ được một tờ giấy và cây bút viết. Nàng nhét cả hai thứ xuống gối và khéo léo làm đổ cây đèn nơi bàn ngủ, hy vọng có thể viết trong bóng tối, nhưng ngài công tước liền lớn tiếng gọi Francinette mang đèn tới. Bảo rằng tối quá làm ông không ngủ được. Nanon chưa kịp viết hết câu, Francinette đã chạy đến và e rằng biến cố ban nãy lại xảy ra nữa nên ngài công tước ra lệnh đặt cây nến lên trên lò sưởi. Bây giờ thì đến lượt Nanon bảo rằng sáng quá làm nàng ngủ không được và nàng bực bội quay mặt vào tường chờ trời sáng.
Cái buổi sáng đáng ngại rồi cũng lóe lên bên trên ngọn những cây bạch dương và làm nhạt đi ánh sáng của hai ngọn nến. Ngài công tước D'Epernon thật đáng khen trong việc

giữ gìn những thói quen của đời sống quân ngũ, đã thức dậy khi tia nắng bắt đầu xuyên qua lá sách cửa sổ, tự mặc lấy quần áo để khỏi rời Nanon của ông một giây nào cả, và rung chuông gọi người hầu.

Francinette bước vào, mang đến cho ngài một xấp công văn mà Courtauvaux, tên tùy tùng thân tín, vừa mang đến trong đêm.

Ngài công tước bắt đầu giở ra đọc một con mắt, còn con mắt kia, đang cố làm ra vẻ hết sức âu yếm, vẫn không rời khỏi Nanon.

Nếu có thể thì Nanon đã xé ngài ra làm nghìn mảnh.

- Nàng có biết... - Ngài công tước sau khi đọc xong vài tờ công văn - Bây giờ nàng cần phải làm gì không?

- Không, thưa ngài. - Nanon trả lời - Nhưng nếu ngài cho lệnh thì em sẽ xin tuân theo.

- Đó là cho người đi mời anh nàng đến. - Ngài công tước nói - Ta vừa nhận được từ Bordeaux một lá thứ chứa đựng những điều ta cần biết, và anh nàng có thể lên đường ngay bây giờ, nhờ vậy khi trở về, ta sẽ có lý do để cho anh nàng lên cấp đại tá như nàng mong muốn.

Gương mặt của ngài công tước mang một vẻ tử tế thành thật.

"Nào" - Nanon tự nhủ - "hãy can đảm lên! Hy vọng là Canolles đọc được mắt ta, hoặc là sẽ hiểu những câu ám chỉ của ta".

Rồi nàng nói lớn:

- Vậy ngài hãy cho người đi mời đi! - Bởi vì nàng nghĩ rằng ngài sẽ không để cho nàng tự làm việc ấy.

Ngài D'Epernon gọi Francinette và bảo cô đi đến quán Con Bê Vàng, không dặn gì nhiều hơn mấy lời này:

- Bảo với ngài nam tước De Canolles là có tiểu thư De Lartigues mời ngài đến dùng bữa.

Nanon ném về phía Francinette một ánh mắt, nhưng làm sao Francinette có thể hiểu rằng ánh mắt đó muốn nói: Hãy bảo với nam tước rằng ta là em gái ngài.

Francinette ra đi, hiểu rằng có chuyện khúc mắc gì đây.

Trong khoảng thời gian đó, để có thể, từ ánh mắt đầu tiên, nhắc nhở Canolles phải cẩn trọng, và nàng chuẩn bị một câu khéo léo để ngay từ đầu, chàng nam tước có thể biết ngay được những gì chàng cần biết và khỏi thốt ra những câu không khớp với màn kịch gia đình sắp tới.

Khóe mắt nàng nhìn xuyên suốt cả con đường, cho đến khúc quanh nơi tối qua ngài công tước đã nấp cùng với đám tay chân.

- À! - Ngài công tước bỗng kêu lên - Francinette đây rồi!

Rồi ông đăm đăm nhìn vào mắt Nanon thế là nàng buộc phải rời con đường để đáp lại ánh mắt của ông.

Quả tim của Nanon muốn nhảy ra khỏi lồng ngực, nàng chỉ có thể thấy được có Francinette, trong khi lại muốn nhìn thấy Canolles và tìm được trên mặt chàng một nét trấn an nào đó.

Có tiếng chân bước lên: Ngài công tước sắp sẵn một nụ cười vừa cao sang vừa thân mật. Nanon cố gắng để gương mặt khỏi đỏ lên và chuẩn bị vào trận.

Francinette gõ nhẹ vào cửa.

- Vào đi! - Ngài công tước nói.

Nanon gọt dũa câu nói mà nàng sẽ đem ra chào Canolles.

Cửa mở ra: Chỉ có mình Francinette. Nanon nhìn ra tiền phòng với một ánh mắt thắc mắc, chẳng có ai cả.

- Thưa bà - Francinette nói với một giọng thản nhiên của một diễn viên đóng kịch, ngài nam tước De Canolles không còn ở quán Con Bê Vàng nữa ạ!

Ngài công tước mở to hai con mắt và sầm mặt xuống. Nanon ngả đầu và thở hắt ra.

- Sao? - Ngài công tước nói - Nam tước De Canolles không còn ở quán Con Bê Vàng nữa à!

- Francinette, chắc em nhầm rồi đấy! - Nanon nói thêm.

- Thưa bà, em chỉ nhắc lại những gì ông chủ quán Biscarros đã nói với em.

"Anh ấy đã đoán biết tất cả, ôi Canolles yêu quý" - Nanon thầm nghĩ - "Thông minh và khôn khéo không kém gì đẹp trai và dũng cảm".

- Đi bảo lão Biscarros đến đây ngay cho ta! - Ngài công tước nói với vẻ mặt bực bội.

- Ồ, em nghĩ là - Nanon vội nói - chắc anh ấy biết là ngài đang có mặt ở đây và sợ quấy rầy ngài. Anh Canolles tội nghiệp của em nhút nhát lắm.

- Nhút nhát à! - Ngài công tước nói - Hình như anh nàng đâu phải nổi danh về mặt này.

- Không đâu, thưa bà, ngài nam tước đi thật rồi ạ!

- Nhưng, thưa bà, làm sao mà ông nam tước lại sợ tôi kia chứ, bởi vì Francinette được lệnh là mời người đó từ bà kia mà? Chị đã nói với người đó là có tôi ở đây

phải không?Francinette trả lời xem!

- Dạ thưa ngài công tước, con không thể nói được ạ, bởi vì không có ngài nam tước ở đấy.

Mặc dầu cho câu trả lời mang đầy đủ tính chất thành thật và rất đúng của Francinette, ngài công tước vẫn chưa hết nghi ngờ. Nanon, mừng rỡ, không còn sức để nói gì thêm nữa.

- Thưa bà, có cần gọi ông Biscarros đến đây nữa không ạ? - Francinette hỏi.

- Cần chứ! - Ngài công tước to giọng nói - À, mà không khoan đã. Hãy ở lại đây đi, bà chủ có thể cần đến chị, để ta sai Courtauvaux đi.

Francinette quay ra. Năm phút sau, Courtauvaux đến gõ nhẹ lên cửa.

- Hãy đi bảo chủ quán Con Bê Vàng đến đây gặp ta! - Ngài công tước nói - Và bảo lão đem theo thực đơn cho bữa ăn trưa. Đưa cho lão mười đồng vàng này để bữa ăn được ngon. Đi đi!

Courtauvaux giơ vạt áo ra hứng lấy mấy đồng vàng và vội đi thi hành ngay.

Đây là một tên người hầu của nhà sang trọng, rất hiểu rõ công việc của mình. Hắn ta đến gặp Biscarros và bảo:

- Ta đã giới thiệu quán của lão để chủ ta đặt một bữa ăn lịch sự với giá tám đồng vàng, dĩ nhiên là ta giữ lại hai đồng tiền cò, đây là sáu đồng cho lão. Hãy đến ngay lập tức.

Biscarros run lên vì sung sướng, thắt quanh bụng một cái tạp dề trắng, bỏ vào túi sáu đồng vàng, siết chặt tay Courtauvaux và chạy vội theo tên tùy tùng cho đến ngôi nhà nhỏ.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần I:
NANON DE LARTLGUES – NGƯỜI TÌNH CỦA CÔNG TƯỚC D'ÉPERNON

Phần I - Chương 8

Lần này thì Nanon không còn run nữa. bộ điệu tự tin của Francinette đã khiến cho nàng hoàn toàn an tâm. nàng còn cảm thấy rất muốn nói chuyện với Biscarros. ông ta được mời vào ngay khi vừa đến.

Biscarros đi vào. cái tạp dề diêm dúa vén lên một góc giắt .

- Hôm qua. quán ông có một cậu công tử - Nanon nói - CÓ phải đó là ngài nam tước De Canolles không?

- Người ấy đâu rồi? - Ngài công tước hỏi.

Biscarros khá lo lắng. bởi vì tên tùy tùng cùng với sáu đồng tiền vàng mang đến cho ông linh cảm rằng đây là một nhân vật quan trọng dưới lớp áo choàng trong nhà. nên thoạt đầu trả lời mơ - Nhưng. thưa ngài. người đó lên đường rồi.

- Đi rồi à? - Công tước hỏi - Đi thật sự rồi à?

- Vâng. thật sự.

- Người đó đi đâu? - đến lượt Nanon hỏi.

- Thưa bà. điều này tôi không thể nói được. bởi vì thật sự tôi không biết.

- Nhưng ít ra chắc ông cũng biết là đi về hướng nào chứ?

- Dạ. đường đi Paris. thưa bà.

- Người đó lên đường vào lúc nào? - Ngài công tước hỏi.

- Khoảng nửa đêm ạ.

- Và không nói gì sao? - Nanon e dè hỏi.

- Không nói gì cả. chỉ để lại một lá thư bảo đưa tận tay cô Francinette.

- Vậy tại sao ngươi không giao lại lá thư đó hả. tên khốn kiếp? - Ngài công tước nói -

Ngươi khinh xuất với lời dặn dò của một nhà quý tộc như vậy hay sao?
- Tôi đã đưa rồi. thưa ngài. tôi đã đưa rồi!
Francinette đang dỏng tai nghe lỏm nên chỉ nhảy một bước là vào phòng.
- Dạ. thưa đức ông. cô người hầu sợ hãi lắp bắp.
Đức ông!" - Biscarros kêu thầm. hoảng hốt nép mình vào góc nhà xa nhất của gian phòng
- Đức ông! Chắc đây một ông hoàng nào cải trang".
- Tại vì em không hỏi chị ta đấy! - Nanon vội nói. mặt tái nhợt.
- Đưa đây! - Ngài công tước giơ bàn tay ra và bảo.
CÔ nàng Francinette đáng thương đưa lá thư ra vừa nhìn bà chủ với một ánh mắt như muốn - Bà cũng thấy đấy không phải là lỗi Ở em. đó chính là do tên Biscarros làm hỏng tất cả.
Hai tia chớp xuất phát từ con ngươi mắt của Nanon đến đâm thẳng vào người Biscarros. Lão chêm dở đó đổ mồ hôi hột. những muốn cho đi sáu đồng tiền vàng trong túi để được thấy mình đứng trước bếp lò Ở nhà. tay cầm quai nồi.
Trong thời gian đó. ngài công tước đã cầm lấy lá thư. mở ra đọc. Suốt khoảnh khắc ông đọc.
Nanon đứng lặng. tái nhợt. và lạnh ngắt như một bức tượng. không còn cảm thấy tim mình đang - Hắn ta viết quái quỷ gì đây? - Ngài công tước hỏi.
Nghe vậy. Nanon hiểu rằng lá thư không tiến lộ gì cả.
- Hãy đọc to lên. biết đâu em có thể giải thích cho ngài.
- Nanon yêu quý" - Ngài công tước đọc.
Sau vài chữ đó. ông quay về phía người thiếu phụ trẻ đang từ từ lấy lại bình tĩnh và chống đỡ ánh mắt của ông với một vẻ tự tin đáng nể.
- Nanon yêu quý. anh sẽ lợi dụng chuyên nghỉ phép mà em đã xin dúm anh. anh sẽ đi tìm cách giải khuây. đi Paris ít lâu. Tạm biệt nhé".
- ái chà! Anh chàng Canolles này điên rồi!
- Tại sao điên chứ? - Nanon hỏi.
- Ai lại ra đi vào nửa đêm. không một lý do gì hết như vậy?
- ừ nhỉ! - Nanon nói. như với chính mình.
- Coi! Nàng hãy giải thích cho ta rõ xem.
- Kia! Chẳng có gì là khó cả thưa đức ông. - Nanon nói với một nụ cười duyên dáng.

- Cả bà ấy cũng gọi là thưa đức ông. - Biscarros lẩm bẩm - Đúng là một ông hoàng rồi.
- Sao. nàng thử xem?
- Ngài không đoán được lý do à?
- Không. hoàn toàn không.
- Này nhé! Anh Canolles đã hai mươi bảy tuổi rồi. anh ấy trẻ trung. đẹp trai và vô tư. Vậy ngài hãy nghĩ xem anh ấy có thể điên khùng về mặt nào? Về mặt yêu đương? Đấy! Chắc là anh ấy đã thấy Ở quán ông Biscarros có một nữ khách xinh đẹp nào đó. nên đã đi theo.
- Si tình? Nàng tin như vậy à? - Ngài công tước kêu lên. mỉm cười trước ý nghĩ hoàn toàn tự nhiên rằng nếu Canolles đang si tình một cô nào đó thì sẽ không si Nanon.
- Vâng. đúng đấy. đang yêu! CÓ phải thế không mét Biscarros? - Nanon nói khoái chí vì thấy công tước chấp nhận ý kiên của mình - Nào hãy trả lời thành thật xem: CÓ phải là ta đã đoán đúng không?
Biscarros nghĩ rằng đây là lúc có thể trở về với sự chiếu cố của người thiếu phụ trẻ bằng cách nói hùa về với bà ta nên vừa nở một nụ cười tươi tắn như hoa trên cái miệng rộng của ông ta.
- Đúng vậy! - ông ta nói - Bà nói cũng đúng lắm.
Nanon tiến một bước về phía lão chủ quán và nói. hơi run run ngoài ý muốn.
- CÓ đúng vậy không?
- Thưa bà. tôi cũng nghĩ như vậy. - Biscarros trả lời với một vẻ đầy hàm ý.
- ông nghĩ như vậy à?
- À Biscarros. ông hãy kể lại cho chúng tôi nghe thử đi! - Nanon nói. và bắt đầu để cho ghen tương len lỏi vào lòng mình - Hãy nói thử xem. đêm qua đã có bao nhiêu nữ du khách dừng lại Ở quán ông?
- ừ nói đi! - Ngài D'epernon tán đồng. ngồi dựa vào ghế và duỗi chân ra.
- Không có nữ du khách nào đến cả - Biscarros nói. Nanon thở ra.
- Nhưng lại có. . . - Biscarros nói tiếp. không ngờ rằng mỗi lời mình nói làm tim của Nanon đập mạnh thêm - Một cậu công tử tóc vàng mũm mĩm. xinh xắn không ăn uống gì nhiều. và nhút nhát. - Biscarros nói thêm - Cậu ấy đợi để cùng ăn với ngài De Canolles vì ngài này muốn dùng cùng bữa với cậu. Nhưng cái ngài dũng cảm ấy đâu có bối rối vì một chuyện nhỏ nhặt như vậy.
ĐÓ là một ngài rất vui tính. tôi cho là như vậy... Và hình như. sau khi cái ông to béo kia

đi về hướng phải. người ấy đã chạy theo cậu trẻ tuổi về hướng trái.
Ngài công tước hoàn toàn an tâm. đã có thể ôm hôn Biscarros nếu lão là một nhà quý phái.
Còn Nanon. mặt tái nhợt với một nụ cười lạnh ngắt trên môi. nàng nghe từng lời nói thốt ra từ cửa miệng của lão chủ quán với thứ niềm tin cháy bỏng từng thôi thúc những kẻ ghen tuông uống từng hơi dài cho đến giọt độc dược cuối cùng.
- Nhưng. điều khiến ông nghĩ rằng... - Nàng hỏi - cậu công tử kia là một thiếu nữ. rằng ngài De Canolles mê say người đó và anh ta lên đường không phải chỉ vì buồn chán và ngông cuồng như vậy chứ?
- Điều gì khiến cho tôi nghĩ ra à? Biscarros trả lời. cố gắng làm cho cử tọa hoàn toàn tin tưởng - Đây này. tôi xin nói.
- Phải đấy. nói đi anh bạn. - Ngài công tước bảo - Anh bạn khá là vui nhộn. . .
- Đức ông thật tốt với tôi quá! - Biscarros nói - Thưa chuyện như thế này. . .
Ngài công tước dỏng tai lên nghe. Nanon siêu chặt hai tay lại.
- Tôi chẳng nghi ngờ gì cả. và tôi cứ tưởng chàng kỵ sĩ tóc vàng kia là một người đàn ông thì tôi gặp ngài De Canolles đứng giữa cầu thang. tay trái cầm một cây nên. và tay phải cầm một chiếc găng tay nhỏ mà ngài ấy cứ ngó tới ngó lui và hít hà một cách mê mẩn. . .
- Một chiếc găng tay! - Nanon lập lại. cô nhớ xem mình có để cho người tình một vật chứng nào tương tự như vậy không - Một chiếc găng tay giống như vậy có phải không?
Và nàng giơ cho chủ quán xem một trong mấy chiếc găng tay của mình.
- Không phải đâu. một chiếc găng tay đàn ông! - Biscarros nói.
- Một chiếc găng tay đàn ông? Ngài De Canolles nhìn và ngửi một chiếc găng tay đàn ông! ông điên rồi à?
- Thưa không. bởi vì chiếc găng tay của cậu công tử xinh xắn tóc vàng là một chiếc găng nhỏ xíu chưa chắc bà đây có thể mang vừa dù rằng. quả là bà có bàn tay rất đẹp. . .
Nanon kêu lên một tiếng nhỏ. như bị đâm bởi một lưỡi gươm vô hình.
- Thưa đức ông! - Nàng cố gắng hết sức để nói - Chắc ngài đã rõ về những gì ngài cần biên.
Và đôi môi run rẩy. răng cắn chặt lại. hai con mắt đăm đăm. nàng chỉ về phía cửa cho Biscarros. ông này nhận thấy vẻ giận dữ trên gương mặt người phụ nữ chẳng hiểu làm sao nữa và há hốc miệng. mở to hai mắt ra.

Nếu sự vắng mặt của ngài công tử đó là một tai họa lớn. thì chắc việc ngài ấy trở về sẽ là một niềm vui to tát. Nào ta hãy lấy cái hy vọng đó vỗ về ông hoàng này. để cho ông ấy được ăn ngon miệng".

Nghĩ ngợi như vậy. Biscarros lấy một vẻ mặt ân cần nhất. và nói:

- Dẫu sao thì ngài ấy cũng đã đi rồi. nhưng mà cũng có thể quay trở lại.

Ngài công tước mỉm cười trước câu mở đầu đó.

- Đúng vậy! - ông nói - Tại sao anh ta lại không trở về chứ? Cũng có thể là đang trên đường quay về. . . ông Biscarros à. ông đi thử xem và cho biết kết quả nhé.

- Nhưng còn bữa ăn thì sao? - Nanon vội nói - Em đang đói muốn chêm.

- Ờ nhỉ! - Ngài công tước bảo - Thôi để Courtauvaux đi vậy. Này Courtauvaux. ngươi hãy đến quán của ông Biscarros đây và hỏi thử xem ngài nam tước De Canolles đã quay trở lại chưa. . . Nếu chưa thì hỏi chung quanh vùng lân cận nhé. . . Ta muốn được dùng bữa cùng với ngài ấy. Đi đi!

Courtauvaux ra đi. Và Biscarros nhận thấy sự im lặng khó hiểu giữa hai người. lão ra vẻ như sắp phát biểu một ý kiên khác.

- ông không thấy là bà chủ bảo ông trở ra rồi hay sao? - Francinette bảo.

- Khoan. khoan! - Ngài công tước kêu lên. đầu óc nàng để Ở đâu rồi hả. Nanon? Còn bữa ăn thì sao?... Ta cũng như nàng. ta đang rất đói... Này. mét Biscarros hãy cầm lấy thêm sáu đồng vàng này. đây là để thưởng công cho câu chuyện mà ngươi vừa kể với chúng ta. Rồi ông ra lệnh cho người kể chuyện nhường chỗ cho ông đầu bếp. và chúng ta cũng cần biên.

trong nhiệm vụ này Biscarros cũng sáng chói không kém gì nhiệm vụ trước.

Trong thời gian đó. Nanon đã suy nghĩ và nhìn bao quát cả cái tình thế mà ước đoán của lão Biscarros đặt nàng vào trước hết. ước đoán có đúng không? Và nếu đúng thì Canolles có đáng tội hay không? Quả thật cuộc lỡ hẹn đó. đúng là một thất vọng độc ác đối với một chàng trai trẻ như chàng và cảnh rình rập của ngài công tước thật là nhục nhã. mà chàng lại còn phải chứng kiên sự thắng thế của tình địch. Nanon đang yêu quá độ nên gán cho cuộc chạy trốn đó như cực điểm của ghen tuông và nàng không chỉ tha thứ mà còn thông cảm cho Canolles. lấy làm thích thú vì đã gây nên một cuộc trả thù nho nhỏ đó. Nhưng. trước hết. cửng phải diệt mầm bệnh từ bên trong và phải cắt đứt mọi tiến triển của một tình yêu mới nhen nhúm kia.

đến đây thì một ý nghĩ khủng khiếp xuyên qua tâm trí của Nanon và gần như làm cho nàng tê liệt Phải chăng cuộc gặp gỡ đó giữa Canolles và chàng công tử kia là một cuộc hẹn hò?

Nhưng không. nàng điên rồi. bởi vì cậu công tử kia chờ đợi một ông có ria. bởi vì cậu ta đã nạt nộ Canolles. và cũng có thể bởi vì Canolles chỉ nhận ra sự giả trang qua chiếc găng tay.

- Không sao! Cần phải ngăn cản mọi dự định của Canolles.

Thế là gom hết tất cả sinh lực. nàng quay về phía ngài công tước đang vừa cho Biscarros ra về mang theo những lời khen ngợi và căn dặn.

- Thưa đức ông. - Nàng nói - Rất tiệc là cái tính ngông cuồng của anh Canolles lại làm cho anh ấy mất đi vinh dự mà ngài dành cho anh ấy! Nếu có mặt thì tương lai của anh ấy đã được đảm bảo. nhưng vì vắng mặt anh ấy có thể mất đi cả tương lai.

- Nhưng. nếu chúng ta tìm lại được anh nàng. . .

- Ồ không có chuyện đó đâu! - Nanon bảo - Nếu có dính đến phụ nữ thì anh ấy sẽ không về - Nàng muốn ta phải làm gì bây giờ? Tuổi trẻ là tuổi của vui thú. anh nàng còn trẻ và phải hưởng thụ thôi.

- Nhưng còn em. . . - Nanon nói - vì em chín chắn hơn anh ấy. nên em cho là cần phải cắt đứt cái thú vui không hợp lúc ấy.

- ôi! CÔ em khó tính! - Ngài công tước kêu lên.

- CÓ lẽ anh ấy sẽ giận em trong nhất thời. - Nanon nói tiếp - nhưng chắc chắn là sau này anh ấy sẽ biết ơn em.

- Thế nàng có phương cách nào không. nếu được thì ta sẽ nghe theo.

- CÓ đây ngài ạ.

- Nói xem nào.

- CÓ phải ngài muốn gửi anh ấy mang một tin khẩn đến cho hoàng hậu không?

- Ờ nhưng nếu anh nàng không quay về thì sao?

- Hãy cho người đuổi theo anh ấy. bởi vì anh ấy cũng đang trên đường đi Paris kia mà.

- Nàng nói đúng lắm!

- Cứ để em lo và anh Canolles sẽ nhận được lệnh ngay chiều nay hoặc trễ lắm là ngày mai. Em xin chịu trách nhiệm.

- Nhưng nàng sẽ bảo ai đi?

- Ngài có cần đến Courtauvaux không?

- Không.

- Vậy hãy để hắn cho em. em sẽ bảo hắn đi. cùng với những lời dặn dò.

- ôi! Một nhà ngoại giao khôn khéo. nàng sẽ còn tiến xa. Nanon à.

- Tham vọng duy nhất của em là được theo học với một ông thầy giỏi như ngài.

Và nàng quàng cánh tay qua cổ lão công tước già khiến cho lão run lên vì sung sướng.

- Thôi chúng ta đừng mất thì giờ nữa! Nào ngài viết lệnh đi và bảo Courtauvaux lên gặp em.

Ngài công tước lấy một mảnh giấy và viết lên đó hai chữ duy nhất.

- Bordeau? - Không .

Và ngài ký tên bên dưới.

Rồi ngoài bao thư của tờ công văn ngắn ngủi. ngài ghi một địa chỉ.

"Kính gửi hoàng hậu An ne D 'Antnche. nhiếp chính của nước Pháp " .

về phần mình. Nanon cũng viết hai hàng mà nàng đưa cho ngài công tước xem. Hai hàng đó như sau:

"Nam tước yêu quý. như anh đã biết. tờ công văn này phải được chuyển đến tay hoàng hậu. Hãy mang đi ngay nhé. nó có liên quan đến vận mệnh của đất nước !

Em gái của anh. Nanon " .

Vừa viết xong mấy hàng chữ thì dưới cầu thang vang lên tiếng bước chân vội vã của Courtauvaux hiện ra với gương mặt rạng rỡ của kẻ biết mình mang đến một tin quan trọng mà mọi người chờ đợi.

- Ngài De Canolles đang sắp sửa đến đây! - Tên lính hầu nói.

Ngài công tước reo lên một tiếng khoan khoái. Nanon tái mặt và nhảy bổ về phía cửa.

- Trời. đúng là mình không tránh khỏi.

Ngay lúc đó. một nhân vật xuất hiện nơi ngưỡng cửa. trên người là một bộ y phục sang trọng.

nón cầm tay. miệng cười thật duyên dáng.

Phần I - Chương 9

Sét có đánh ngay chân của Nanon cũng không làm cho nàng ngạc nhiên trước sự xuất hiện bất ngờ đó, và chắc chắn cũng không làm cho nàng thốt lên một tiếng kêu bực tức một cách ngoài ý muốn đó.

- Anh đó à?

- Đúng rồi, em gái à! - Một giọng nói ngọt ngào đáp lại - Ồ, xin lỗi! - Chủ nhân của giọng nói đó tiếp tục khi trông thấy ngài D'Epernon - Xin lỗi ngài, có lẽ tôi làm phiền ngài? Và người đó cúi sát đất chào viên thống đốc của tỉnh Guyenne, đang đón tiếp chàng với một cử chỉ ân cần.

- Cauvignac! - Nanon lẩm bẩm, nhưng thật nhỏ đến nỗi nghe như phát ra từ tim hơn là từ miệng.

- Xin chào anh, nam tước De Canolles! - Ngài công tước với bộ mặt vui vẻ nhất - Em gái của anh và tôi chỉ nói về anh từ tối hôm qua đến giờ, chúng tôi đang mong anh vô cùng.

- À, các vị đang mong tôi? Thật ư? - Cauvignac nói và quay về phía Nanon một ánh mắt đầy châm biếm và ngờ vực đến khó tả.

- Thưa đức ông, chỉ vì sợ làm phiền mọi người mà tôi không dám đòi hỏi vinh dự đó sớm hơn. - Cauvignac nói và cúi chào trước công tước.

- Sự tế nhị của anh rất đáng khâm phục, nam tước ạ, đáng lẽ phải trách anh đấy.

- Trách tôi, thưa đức ông, trách tôi vì tính tế nhị của tôi. Ôi! Ôi!...

- Phải, bởi vì nếu em gái của anh không lo đến quyền lợi của anh...

- Thế à? - Cauvignac nói và ném một ánh mắt đầy hàm ý trách móc về phía Nanon, em

gái tôi đã lo nghĩ đến quyền lợi của... người...

- Của anh mình, của anh mình! - Nanon vội tiếp - còn gì là tự nhiên hơn nữa chứ?

- Và cả hôm nay nữa, vì đâu mà ta có hân hạnh được gặp anh, anh có biết không?

- Thưa đức ông, vì sao vậy?

- Chỉ là do tình cờ, giản dị là tình cờ đã khiến cho anh quay trở lại.

- À! - Cauvignac nói như với chính mình - Hình như tôi đã ra đi.

- Vâng, anh đã bỏ đi, ông anh đáng ghét và chẳng bảo gì với em ngoài hai tiếng làm cho em thêm lo âu.

- Nanon yêu quý, biết làm sao được bây giờ, phải tha thứ cho kẻ yêu đương thôi. - Ngài công tước mỉm cười nói.

- Cha! Cha! Rắc rối đây! - Cauvignac nhủ thầm - Hình như ta đang si tình thì phải.

- Nào! - Nanon bảo - Anh hãy thú nhận đi.

- Tôi sẽ không chối đâu. - Cauvignac đáp lại với một nụ cười chiến thắng và cố tìm cách rút ra từ những ánh mắt một tí sự thật để nhờ đó mà thêu dệt lên những câu dối trá.

- Phải rồi - Ngài công tước nói - nhưng chúng ta ngồi vào bàn đi thôi. Vừa ăn anh hãy vừa kể chuyện tình của anh cho chúng tôi nghe nhé! Nào Francinette, hãy dọn thêm một bộ đồ ăn cho ngài nam tước Đại úy. À, chắc anh chưa ăn sáng phải không?

- Thưa đức ông chưa, và tôi xin thú nhận rằng bầu không khí mát mẻ của buổi sáng đã làm cho tôi rất đói.

- Hãy nói: Không khí của buổi tối, con người hoang đàng à! - Ngài công tước nói - Bởi vì từ hôm qua đến giờ, anh chạy ngoài đường suốt thời gian mà.

- "Chà!" - Cauvignac nói trong bụng - "ông em rể đoán đúng quá." Vâng, tôi xin thú nhận, không khí của ban đêm...

- Đấy! - Ngài công tước nói và khoác tay Nanon cùng qua phòng ăn theo sau là Cauvignac hy vọng rằng bữa ăn này có thể đương cự với cái đói của anh.

Quả vậy, Biscarros thật là tài tình: Các món ăn không chỉ nhiều mà còn tuyệt vời. Rượu màu vàng của vùng Guyenne, rượu đỏ Bourgogne chảy ra từ chai như những viên ngọc vàng và đỏ.

Cauvignac ăn ngon lành.

- Cậu thanh niên này thật là dễ mến. - Ngài công tước nói - Còn nàng, tại sao nàng không ăn?

- Thưa đức ông, em đủ rồi ạ.
- Cô em yêu quý! - Cauvignac kêu lên - Chắc là cô ấy quá vui khi gặp tôi nên không còn thấy đói nữa. Phải nói là tôi rất giận cô ấy vì đã quá thương tôi đến như vậy.
- Chiếc cánh gà rừng này nhé, Nanon? - Ngài công tước nói.
- Để cho anh của em, thưa đức ông, để cho anh ấy. - Người thiếu phụ trẻ nói khi thấy đĩa của Cauvignac mau hết một cách dễ sợ.
Cauvignac đưa đĩa ra với một nụ cười biết ơn. Ngài công tước thả chiếc cánh gà xuống và Cauvignac đặt đĩa xuống trước mặt mình.
- Canolles, anh đã làm gì vậy? - Ngài công tước nói với một thái độ thân mật. Cauvignac cho là điềm tốt - Dĩ nhiên là ta không nói đến chuyện tình yêu.
- Trái lại, thưa đức ông, xin cứ nói đến, đừng ngại gì cả. - Chàng thanh niên nói, rượu đã bắt đầu làm cho mềm môi.
- Thưa đức ông, anh ấy thích đùa lắm. - Nanon nói.
- Thế chúng ta hãy nói về cậu công tử nhỏ bé nhé! - Ngài công tước nói.
- Đúng rồi, về cậu công tử mà anh vừa gặp đêm hôm qua. - Nanon bảo.
- À đúng rồi, trên đường đi. - Cauvignac nói.
- Và sau đó ở quán của mét Biscarros. - Ngài công tước thêm vào.
- Và sau đó ở quán của mét Biscarros. - Cauvignac lập lại - Đúng đấy!
- Anh thật sự gặp người đó à? - Nanon hỏi.
- Cậu công tử nọ?
- Ừ.
- Đây là một thiếu niên thật dễ thương: Tóc vàng, người cân đối lịch sự, đi cùng với một gã tùy tùng.
- Đúng vậy! - Nanon kêu lên, môi mím lại.
- Thế anh đã si người đó à?
- Si ai?
- Thì cậu thiếu niên tóc vàng, người cân đối lịch sự.
- Ồ, thưa đức ông! - Cauvignac nói - Ngài muốn nói gì vậy?
- Anh vẫn giữ chiếc găng tay màu xám bạc đấy chứ? - Ngài công tước nói tiếp với một nụ cười đồng lõa.
- Chiếc găng tay màu xám bạc?

- Ừ, chiếc găng tay mà anh đã ngửi và hôn một cách âu yếm đêm hôm qua đó.
Cauvignac chẳng hiểu gì cả.
- Người mà anh ngờ đã cải trang đó! - Ngài công tước lại nói, vừa nhấn mạnh những tiếng sau cùng.
Thế là Cauvignac hiểu ra.
- À! - Chàng ta kêu lên - Đúng rồi, cậu công tử là một thiếu nữ phải vậy không? - Thật đấy, tôi cũng đã nghi ngờ điều đó!
- Không còn nghi ngờ gì nữa. - Nanon lẩm bẩm.
- Em ơi, hãy rót rượu cho anh đi - Cauvignac bảo - Không biết ai đã làm cạn cái chai đặt bên cạnh anh, nó hết nhẵn rồi.
- Thôi nào! - Ngài công tước nói - cũng còn có thuốc chữa được, bởi vì tình yêu đó đâu ngăn cản ông anh ăn với uống. Công việc đối với đức vua không bị ảnh hưởng đâu.
- Công việc của vua bị ảnh hưởng à? - Cauvignac kêu lên - Không bao giờ! Công việc của đức vua là trước hết. Công việc của ngài là thần thánh! Thưa đức ông, chúng ta hãy uống mừng sức khỏe của đức vua.
- Nam tước à, có thể tin vào lòng trung thành của anh được không?
- Lòng trung thành của tôi đối với nhà vua?
- Vâng.
- Tôi nghĩ rằng có thể được. Tôi sẽ xả thân vì ngài! Tùy lúc.
- Giản dị thôi... - Nanon nói, ngại rằng trong cơn phấn khích do hai chai Mécdoc và Chamberlin gây ra, Cauvignac quên mất vai trò đang đóng và trở lại con người thật của mình - Anh là đại úy trong quân đội của đức vua, nhờ lòng rộng rãi của ngài công tước, có đúng thế không nào?
- Và anh sẽ không bao giờ quên đâu! - Cauvignac nói với giọng run run, vừa đặt một bàn tay lên ngực.
- Chúng ta sẽ còn làm hơn thế nữa, nam tước ạ, trong tương lai chúng ta sẽ còn làm hơn thế! - Ngài công tước nói.
- Xin cám ơn đức ông, xin cám ơn.
- Và chúng ta đã khởi sự rồi.
- Thật thế sao?
- Phải, anh rụt rè quá, ông anh à! - Ngài công tước lại nói - Khi nào cần đến sự giúp đỡ

thì hãy tìm đến ta, bây giờ thì không cần thiết phải quanh co nữa, bây giờ anh không cần phải giấu diếm nữa, bây giờ thì ta biết anh là anh của Nanon rồi...

- Thưa đức ông, từ hôm nay trở đi, tôi tự sẽ tìm đến với đức ông!

- Hứa với ta điều đó nhé?

- Tôi xin hứa.

- Thôi được rồi. Trong khi chờ đợi, em gái của anh sẽ giải thích vấn đề với anh. Cô ấy sẽ thay ta giao cho anh một lá thư. Có thể là tương lai của anh tùy thuộc vào nhiệm vụ mà ta giao cho anh đó. Hãy nghe theo lời khuyên của em gái anh, chàng trai à, hãy nghe theo cô ấy, một cái đầu rất thông minh, lịch lãm, một tâm hồn rộng rãi. Hãy thương yêu cô ấy, nam tước à, rồi anh sẽ được ta chiếu cố đến.

- Thưa đức ông - Cauvignac kêu lên - Em gái tôi biết rõ tôi thương cô đến mức nào, và tôi chẳng còn mong muốn nào khác hơn là thấy cô ấy hạnh phúc, uy quyền và giàu có...

- Tôi rất quý sự nồng nhiệt của anh - Ngài công tước nói - Hãy ở lại với Nanon, còn tôi thì phải lo đi tính chuyện một tên khốn kiếp. Nhưng mà này, nam tước à, biết đâu anh có thể giúp ta biết được chút ít về tên bất lương đó chăng?

- Rất sẵn lòng. Cauvignac trả lời - Có điều ngài phải nói rõ cho tôi về tên bất lương nào, vào thời chúng ta đây thì bọn đó rất đông.

- Anh nói rất đúng, nhưng tên này là một tên xấc xược nhất trong đám ta biết.

- Thế à?

- Anh thử tưởng tượng xem, tên khốn kiếp đó để đổi lấy một lá thư hôm qua em gái anh đã viết cho anh mà hắn đã dùng vũ lực cướp được, hắn đã moi được của ta một tờ khống chỉ.

- Một tờ khống chỉ? Thật thế à? Mà tại sao ngài lại quan tâm muốn có cho bằng được một lá thư của người em gái viết cho anh mình chứ? - Cauvignac hỏi với một giọng ngây thơ.

- Anh quên rằng ta chưa biết mối liên hệ gia đình giữa hai người à?

- Ờ nhỉ.

- Và đã ngu ngốc, anh tha thứ cho ta nhé, đúng không Nanon? - Ngài công tước vừa nói vừa đưa tay ra cho người thiếu phụ trẻ - Và ta đã ngu ngốc mà đi ghen với anh.

- Thật sao? Ghen với tôi à? À! Thưa đức ông, ngài thật là lầm lẫn.

- Bởi vậy ta mới hỏi anh xem có chút nghi ngờ gì về tông tích của gã đã lừa bịp ta đó không.

- Nói cho đúng, tôi chẳng biết... Nhưng thưa đức ông, ngài cũng hiểu những hành động như vậy không thể nào không bị trừng trị, và một ngày kia, rồi ngài sẽ biết tên nào đã dám phạm cái tội đó.
- Đúng vậy, một ngày kia rồi sẽ biết, và ta đã thu xếp việc đó, nhưng ta muốn biết ngay bây giờ.
- Ồ! - Cauvignac nói - Nhưng mà làm sao ngài nhận ra tờ khống chỉ đó giữa bao nhiêu tờ công lệnh mà ngài đã ra thưa ngài?
- Tờ này ta làm dấu riêng.
- Dấu riêng?
- Phải, không ai thấy được, nhưng ta sẽ nhận ra, chỉ mình ta thôi, nhờ một phương pháp khoa học.
- Chà! Chà! Chà! Ngài thật là cơ mưu, thưa đức ông, nhưng cần phải làm sao để hắn không nhận ra cái bẫy.
- Ồ, không lo điều đó, ai sẽ nói cho hắn ta biết được?
- Ừ nhỉ, sẽ không phải là Nanon, cũng sẽ không phải là tôi...
- Cả ta cũng vậy - Ngài công tước thêm vào.
- Cũng không phải là ngài! Như vậy ngài rất có lý thưa đức ông, một ngày kia thế nào rồi ngài cũng sẽ biết được hắn ta là ai, và khi đó...
- Và khi đó, ta sẽ thực hiện lời hứa của ta đối với hắn, ta sẽ cho treo cổ hắn.
- Amen!
- Còn bây giờ, bởi vì anh không thể cho ta biết gì thêm về tên đó...
- Không, thật tình là như vậy, thưa đức ông.
- Thôi anh ở lại với cô ấy nhé! Nanon ạ, hãy nói rõ cho anh nàng mọi chi tiết, và đừng để cho anh nàng mất nhiều thời giờ nhé!
- Thưa đức ông, xin ngài hãy an tâm.
- Thôi, hai anh em ở lại với nhau nhé!
Và ngài công tước vẫy tay chào Nanon, phác một cử chỉ thân mật về hướng ông anh, xuống cầu thang sau khi hứa rằng rất có thể sẽ trở về trong ngày.
Nanon tiễn ngài công tước ra cửa.
- Chà! - Cauvignac nói - Lão ta thật tốt bụng mà báo cho ta biết trước, lão ta đâu có ngu ngốc như trông bề ngoài đâu. Nhưng mà, ta sẽ làm gì với tờ khống chỉ bây giờ? Chỉ có

cách chiết khấu thôi!

- Bây giờ, thưa ông anh. - Nanon quay trở vào và đóng cửa lại - Bây giờ thì chỉ còn lại hai chúng ta thôi.

- Phải đấy, em gái yêu quý ạ, ta hãy nói chuyện với nhau nhé, bởi vì anh đến đây là để trò chuyện với em nhưng để trò chuyện cho đàng hoàng, cần phải ngồi thôi. Em hãy ngồi xuống đi!

Và Cauvignac kéo một chiếc ghế đấn gần bên mình, và ra hiệu mời Nanon ngồi xuống. Nanon ngồi xuống với một cái nhíu mày chẳng báo điềm gì tốt lành.

- Trước hết - Nàng nói - tại sao anh không ở yên tại nơi của anh?

- À! Em yêu quý ạ, nói như vậy là không đẹp chút nào. Nếu anh ở yên tại nơi của mình thì anh đã không có mặt ở đây, và điều đó em đã không có niềm vui được trông thấy anh.

- Chẳng phải là anh đã ước muốn được vào dòng tu đó hay sao?

- Không, anh không có ý định này, chính những người khác đã quan tâm đến anh, đặc biệt là em. Em cứ muốn anh phải vào đó, nhưng cá nhân anh chưa bao giờ có một khuynh hướng đặc biệt đối với giáo hội cả.

- Thế nhưng anh đã có được một nền giáo dục thiên về đạo lý.

- Phải, em ạ, nhờ đó anh đã lợi dụng được rất nhiều.

- Thôi, thưa ngài, chúng ta đừng đùa cợt với thần thánh.

- Anh không đùa cợt, cô em gái yêu quý, anh chỉ kể lại có vậy thôi. Nghe này, em đã gởi anh đến nơi các tu sĩ dòng thánh Francois ở Angoleme để học tập.

- Thì sao?

- Đấy, thì anh đã học xong. Anh biết tiếng Hy Lạp rành rẽ không thua kém gì Hamere, tiếng Latinh không thua Ciceron, và thần học giỏi hơn cả Jean Hus. Bởi vậy, không còn gì để học nơi các vị thầy đức hạnh đó, nên từ đấy anh chuyển qua các giáo sĩ dòng Mont-Carmel ở Rouen để theo học nghề.

- Anh quên nói thêm là tôi đã hứa với anh một món trợ cấp thường niên là một trăm Pistoles và tôi đã giữ lời hứa. Một trăm Pistoles, đối với một ông thầy dòng, thật khá dư giả.

- Anh có chối điều đó đâu em gái, nhưng lấy lý do là anh chưa trở thành thầy dòng, nên chính nhà dòng đã lãnh món tiền đó.

- Không phải là khi hiến mình cho giáo hội, anh đã thề nguyện theo đức khó nghèo hay

sao?

- Em à, anh đã thề sống khó nghèo, anh thề với em là anh đã nghiêm ngặt tuân theo lời nguyện đó: Chưa ai nghèo hơn anh.

- Nhưng tại sao anh lại ra khỏi dòng?

- À! Như Adam ra khỏi vườn địa đàng vậy. Chính khoa học đã làm cho anh mất linh hồn em ạ: Anh quá thông thái!

- Sao? Anh quá thông thái à?

- Phải. Em thử tưởng tương xem, giữa các thầy dòng, không có chút tiếng tăm nào, anh nổi tiếng là một kẻ lỗi lạc, dĩ nhiên là về khoa học vì thế ngài công tước De Longueville đến Rouen để khuyên dụ dân chúng thành phố theo về phe nghị viện, người ta đưa anh ra để diễn thuyết trước mặt ông ấy. Anh đã nói hay đến nỗi ngài De Longueville không những tỏ ra hài lòng vì tài bẻm mép của anh mà còn mời anh về làm thư ký riêng của ông ta. Đó là khoảng thời gian anh sắp sửa khấn nguyện.

- Vâng, em có nhớ và cũng còn nhớ rằng, với lý do sẽ từ giã thế gian anh đã hỏi em một trăm Pistoles mà em đã vội gởi ngay.

- Và đó chính là những đồng duy nhất mà anh nhận được, thề trên danh dự của người quý tộc!

- Nhưng anh phải từ bỏ cuộc sống ngoài đời.

- Phải, đó cũng chính là ý muốn của anh, nhưng lại không phải là ý muốn của Thượng đế, người có lẽ đã định cho anh một hướng khác. Người đã xử dụng anh qua tay của ngài Longueville và không muốn anh trở thành thầy dòng. Vì thế anh đã tuân theo ý muốn của đấng bề trên đó, và cũng cần nói thêm là anh không hối tiếc một chút nào.

- Nếu vậy, anh không theo tôn giáo nữa à?

- Không, ít ra là cũng tạm thời, em gái ạ. Nếu nói với em rằng anh sẽ không bao giờ trở về nơi đó nữa, thì anh không dám, bởi vì ai là kẻ dám tuyên bố từ hôm trước những gì mình sẽ làm vào ngày hôm sau? Ngài De Rancé đã không thành lập dòng De Trappe đó hay sao? Biết đâu rồi anh cũng sẽ làm như ngài De Rancé và sẽ dựng lên một dòng khác nữa. Nhưng tạm thời, anh đã tham gia vào chiến tranh và trong một thời gian dài, anh coi như là một kẻ trần tục nhơ nhuốc, hễ có dịp là anh sẽ tự tẩy uế.

- Anh mà cũng tham chiến à? - Nanon nhún vai nói.

- Tại sao không? Anh sẽ không nói với em rằng anh là một Dunois, một Dugueslin, một

Bayard (chú thích: Dunois, Dugueselin, Bayard: tên của các danh tướng), một chàng hiệp sĩ không biết sợ và không một chỗ nào chê được. Không, anh đâu có đủ kiêu hãnh mà nói rằng mình không có vài thói hư đáng chê trách và sẽ không như ngài chiến hữu Sforza nổi danh mà thắc mắc không biết cái sợ là cái gì. Anh là một con người, và nói như Plaute: Hemosum: Humani nihil ameatienum puto, câu đó có nghĩa là: Tôi là một con người mà không có gì liên quan đến con người mà không liên quan đến tôi. Vì thế anh cũng biết sợ, như một con người được phép biết sợ, nhưng điều này không ngăn cản anh tỏ ra dũng cảm khi có dịp. Anh xử dụng, ngay cả khi bị bắt buộc, gươm và súng cũng khá thoải mái. Nhưng khuynh hướng thật sự của anh, cái năng khiếu đúng nhất, đó là ngoại giao. Nanon thân yêu ạ, hoặc là anh lầm hoặc là anh sẽ trở thành một nhà chính trị gia nổi tiếng. Em cứ nhìn ngài Mazarin mà xem, nếu ông ta không bị treo cổ thì ông ta sẽ còn tiến xa hơn. Đấy! Anh cũng như ngài Mazarin, cũng vì vậy, một trong những nỗi sợ của anh, mà cũng là cái sợ lớn nhất, là sẽ bị treo cổ. Rất may là đã có em, Nanon, và điều này khiến anh vô cùng tin tưởng.

- Như vậy là anh cũng tham chiến à?

- Và cũng là người của triều đình khi cần thiết. Những ngày làm việc bên ngài Longueville đã giúp ích cho anh rất nhiều.

- Và anh đã học được những gì với ông ta?

- Những gì người ta học được bên cạnh những ông hoàng nghĩa là chiến đấu, âm mưu và bội phản.

- Và điều đó đã dẫn anh đi đến đâu?

- Đến một địa vị cao nhất.

- Mà anh đã để mất rồi à?

- Chà, ngài De Condé cũng đã để mất địa vị của mình đó mà. Có ai làm chủ được cái biến cố đâu. Cô em thân yêu ạ, cứ nhìn anh đây, anh đã từng trị vì Paris.

- Anh?

- Ừ, anh.

- Trong bao lâu?

- Một giờ ba khắc, đúng theo đồng hồ.

- Anh đã trị vì Paris?

- Như là một hoàng đế vậy.

- Làm sao lại có chuyện đó?
- Một cách thật giản dị. Chắc em cũng biết là ngài trợ giám mục, ngài De Gondy ấy, nói đúng hơn, linh mục De Gondy?
- Biết chứ!
- Đã từng là một ông chủ tuyệt đối của thành phố. Vào thời gian đó, anh thuộc về ngài hầu tước D'Elboeuf. Đây là một ông hoàng tử xứ Lorraine và không có gì phải xấu hổ khi làm việc cho ngài D'Elboeuf. Thế nhưng, khi đó ngài D'Elboeuf lại là kẻ thù của ngài trợ giám mục. Vì thế anh đã xúi giục một cuộc nổi loạn nghiêng về phía ngài D'Elboeuf, trong đó anh đã bắt được...
- Ai? Ngài trợ giám mục à?
- Không đâu, bắt ông ta để làm gì, lại sẽ cản trở công việc của anh rất nhiều. Anh đã bắt người tình của lão, cô De Chevreuse.
- Thật là tàn nhẫn! - Nanon kêu lên.
- Anh cũng có ý định là sẽ bắt cóc cô ta và sẽ mang cô đi thật xa để lão kia không bao giờ còn trông thấy cô ta nữa. Anh đã bảo cho người báo với lão ta ý định của anh, nhưng cái lão quỷ ấy, lão có những ý kiến mà người ta không thể nào cưỡng lại được, lão hứa với anh một ngàn Pistoles.
- Tội nghiệp cô gái, bị trả giá như vậy!
- Sao kia chứ? Trái lại cô ta còn lấy làm sung sướng là khác, điều đó chứng tỏ rằng ngài Gondy yêu cô ta đến bực nào! Chỉ có những người của giáo hội mới hết lòng với người tình như thế. Anh cho rằng đó là do luật cấm của họ.
- Như vậy là anh giàu rồi?
- Anh đây? - Cauvignac kêu lên.
- Chứ còn gì nữa, nhờ những trò cướp đường như vậy.
- Không đâu Nanon, em biết không xui xẻo cho anh! Đứa con gái người hầu của cô De Chevreuse mà không ai nghĩ đến việc chống lại, do đó đã ở lại bên anh và đã lấy hết món tiền ấy.
- Ít ra thì cũng còn lại cho anh tình bằng hữu của những người mà anh theo phò trước cử chỉ xấc xược của anh đối với ngài trợ giám mục.
- Ôi, Nanon, anh thấy rõ là em không hiểu biết gì về các ông hoàng, ngài D'Elboeuf đã làm hòa với ngài trợ giám mục. Trong bản thỏa ước giữa họ, anh bị đem ra làm con vật

hy sinh. Bởi vậy anh buộc phải ăn lương của ngài Mazarin, nhưng ngài Mazarin là một tên xảo trá. Và vì lão trả tiền công không tương xứng với công việc, nên anh chấp nhận lời đề nghị của ngài cố vấn Broussel, kêu gọi một cuộc nổi dậy khác, với mục đích là buộc ngài tướng Seguier phải đầu hàng. Nhưng đám lính của anh, một bọn vụng về, đã không đánh cho lão ta gục hoàn toàn. Và chính trong trận ẩu đả đó mà anh đã gặp một hiểm nguy ghê gớm nhất từ trước đến giờ. Ngài De La Meilleraye đã nhắm bắn ngay vào anh. May là anh kịp thời cúi xuống, viên đạn bay ngang qua trên đầu anh và ngài tướng lừng danh chỉ giết được một bà già.

- Thật là ghê gớm! - Nanon kêu lên.

- Ồ không, cô em yêu quý, đây chỉ là những điều không tránh khỏi trong một cuộc nội chiến.

- Bây giờ thì tôi hiểu rằng một người có khả năng làm những chuyện đó đã dám làm cái điều mà hôm qua anh đã làm với tôi.

- Anh đã làm gì chứ? - Cauvignac hỏi với một giọng ngây thơ nhất - Anh đã dám làm gì?

- Anh đã dám qua mặt một người cao trọng như ngài công tước! Nhưng điều đó mà tôi không thể nào hiểu được, mà cũng không hề nghĩ đến, rằng một người như anh luôn luôn đã được tôi đối đãi rộng rãi lại có ý định hãm hại em gái mình như vậy.

- Hãm hại em gái mình?... Anh ấy à?

- Phải, anh chứ còn ai! - Nanon đáp lại - Tôi gật đầu chờ nghe những gì anh vừa kể, chứng tỏ rằng anh là một kẻ dám làm tất cả, để nhận ra chữ viết của anh trên mảnh giấy này. Đây! Anh có dám chối lá thư nặc danh này không phải là của anh không?

Và Nanon bực tức đặt ngay dưới mặt anh mình lá thư tố giác hôm qua ngài công tước đã đưa cho nàng.

Cauvignac cầm lên đọc, chẳng tỏ vẻ gì bối rối.

- Sao chứ? - Anh ta nói - Em có điều gì bực bội vì lá thư này? Phải chăng em cho là nó viết không được văn hoa lắm? Anh sẽ buồn giùm cho em đấy, điều đó chứng tỏ rằng em chẳng hiểu gì về văn chương.

- Thưa ông, tôi không nói về cách hành văn, mà là về nội dung. Có phải ông hay không phải là ông, đã viết lá thư này?

- Chính anh đấy. Nếu anh có ý định chối bỏ thì anh đã sửa lại nét chữ rồi, nhưng để làm gì chứ? Anh chẳng bao giờ có ý định trốn tránh dưới con mắt của em, anh còn muốn em

biết lá thư đó là của anh.

- Hừ! Anh đã thú nhận rồi đấy nhé!

- Đấy chỉ là một chút khiêm tốn còn sót lại thôi, em gái à! Phải anh cần nói rõ với em, anh đã bị thúc đẩy bởi một thứ thù hận.

- Thù hận?

- Phải, dễ hiểu thôi...

- Thù hận đối với tôi à, kẻ khốn nạn? Nhưng anh có nghĩ đến những gì anh đang nói không?... Tôi đã làm gì thiệt hại cho anh mà lại có ý định trả thù tôi chứ?

- Em đã làm gì anh à? Nanon, em hãy thử đặt em vào chỗ anh coi... Anh rời Paris bởi vì ở đó anh có quá nhiều kẻ thù. Đó là tai họa của tất cả những người làm chính trị... Nhưng hãy trở lại câu chuyện em đi... Anh đã năn nỉ em... Em có nhớ không? Em đã nhận được ba lá thư... Đừng nói là em không nhận ra chữ viết của anh... Vẫn y hệt như chữ viết trong lá thư nặc danh, mà hơn nữa, anh lại có ký tên... Anh đã gởi cho em ba lá thư để xin có một trăm đồng Pistoles... Đấy! Em gái tôi xua đuổi tôi... Tôi tìm đến nhà, em gái tôi không thèm tiếp!... Dĩ nhiên là tôi phải hiểu lý do... Tôi tự nhủ: Có thể cô ấy đang ở trong một cảnh tuyệt vọng, đấy chính là lúc để chứng minh với cô ấy rằng lòng tốt của cô ấy không phải rơi vào một mảnh đất khô cằn... Cũng có thể là cô ấy không còn được tự do nữa... Nếu vậy thì cô ấy đáng được tha thứ... Em thấy đó, lòng anh luôn luôn rộng rãi tha thứ với em, mà trong khi đó, tôi lại được biết rằng cô ấy tự do, hạnh phúc, giàu có, rất giàu! Và rằng có một gã De Canolles, một kẻ lạ mặt đã giành hết mọi quyền lợi của tôi và được bảo hộ thay tôi... Bởi vậy tôi đã điên lên vì ghen tức...

- Phải nói là vì tham lam... Anh đã bán tôi cho ngài D'Epernon, cũng như đã bán cô De Chevreuse cho ngài trợ giám mục... Tôi hỏi anh chứ, những liên hệ giữa tôi với ông De Canolles thì có gì liên quan đến anh?

- Liên quan gì đến anh à? Không, và anh cũng chẳng nghĩ đến việc quan tâm tới nếu như em vẫn còn liên hệ tới anh.

- Anh có biết rằng chỉ cần em nói một tiếng với ngài D'Epernon, chỉ cần thú nhận tất cả, là coi như anh mất mạng không?

- Chắc chắn rồi.

- Anh cũng vừa nghe chính miệng ông ta nói đó, số phận dành cho kẻ đã giựt được của ông ta tờ khống chỉ.

- Thôi em đừng nói nữa, anh đã sợ lạnh cả người đây này, và đã phải thu hết nghị lực để không bị lộ.

- Anh đã thú nhận là anh cũng biết sợ, mà anh có run gì đâu?

- Bởi vì lời thú nhận kia sẽ chứng tỏ rằng ông De Canolles không phải là anh của em, bởi vì khi đó những hàng chữ trong lá thư của em viết cho một người xa lạ lắm, hắn mang một ý nghĩ đáng chê trách. Hãy tin anh đi, chẳng thà thú nhận tất cả như anh, cô em bạc bẽo ạ, anh biết rõ em quá mà, nhưng hãy nghĩ đến bao nhiêu điều lợi mà anh đã tiên đoán được phát sinh từ cái cảnh mà anh đã tỉ mỉ sắp đặt. Trước hết em khá hoang mang và cứ ngại sẽ thấy ngài Canolles ló mặt ra và sẽ lính quýnh trong hoạt cảnh gia đình này. Trái lại sự có mặt là một điều bí mật. Ngài D'Epernon đã thừa nhận anh ta một cách hết sức là rộng rãi, phải công nhận như vậy. Bây giờ thì ông anh không cần phải giấu mặt nữa: Anh ta đã trở thành người nhà rồi. Đấy bây giờ thì tha hồ thư trong, thư ngoài miễn là ông anh mắt đen, tóc đen đừng dại dột đến độ nhìn tận mặt ngài công tước, chiếc áo choàng này thì có khác gì chiếc áo choàng kia? Và khi ngài D'Epernon thấy một chiếc áo choàng ra khỏi nhà mình, thì ai sẽ đến nói với ông ta rằng đây chính là áo choàng của ông anh hoặc là của một người nào khác? Bây giờ thì em tự do rồi nhé! Có điều, vì em mà anh phải mang một cái tên khác, nam tước De Canolles, bực bội thật! Em phải biết ơn hy sinh của anh chứ!

Đứng trước bài diễn văn rườm rà hoa lá vô liêm sỉ đến như vậy, Nanon kinh hoảng, không còn biết phải trả lời sao nữa. Bởi vậy Cauvignac lợi dụng chiến thắng đó và tiếp tục:

- Em quý yêu của anh, như vậy chúng ta đã gặp lại nhau sau thời gian dài xa cách, sau bao nhiêu là trở ngại em đã gặp được một người anh trai thực thụ. Bây giờ thì em phải thú nhận rằng em sẽ có thể được ăn ngủ yên thân, nhờ tấm lá chắn của tình yêu che phủ cho em, em sẽ sống thật dễ chịu cứ như toàn thể vùng Guyenne tôn thờ em, điều mà em cũng biết là không bao giờ có. Đấy, anh sẽ đến ngụ trước cửa nhà em, ngài D'Epernon sẽ thăng anh lên chức đại tá, và thay cho sáu tên đàn em, anh sẽ có hai ngàn. Với hai ngàn đó, anh sẽ thực hiện lại mười hai kỳ công của Hercule, rồi anh sẽ được làm quận công và khanh hầu phu nhân D'Epernon sẽ chết, ngài D'Epernon sẽ cưới em làm vợ...

- Trước hết phải có hai việc. - Nanon nói cộc lốc.

- Việc gì hả em gái nói cho anh nghe đây.

- Trước hết anh hãy trả lời tờ khống chỉ cho ngài công tước, nếu không anh sẽ bị treo cổ, anh nghe câu tuyên án từ cửa miệng của ông ta rồi đấy. Sau đó, anh sẽ ra khỏi đây ngay bây giờ, nếu không tôi coi như mất mạng mà điều này đâu có làm anh lo lắng gì, nhưng anh cũng sẽ mất mạng cùng với tôi, một lý do mà tôi hy vọng rằng khiến anh quan tâm hơn đến việc tôi phải mất mạng.
- Hai câu trả lời, thưa bà, tờ khống chỉ đó là thuộc về tôi, và bà không thể nào cản trở việc tôi bị treo cổ nếu đó là ý thích của tôi.
- Hy vọng là như vậy.
- Cám ơn! Em cứ an tâm, không làm gì có chuyện đó đâu. Hồi nãy anh đã có nói với em rằng anh không ưa cách chết đó. Bởi vậy anh sẽ giữ lại tờ khống chỉ, nếu như em không có manh tâm muốn mua lại của anh. Trong trường hợp này thì chúng ta có thể ngã giá với nhau.
- Tôi không cần. Chính tôi là người cung cấp những tờ khống chỉ.
- Em thật là may mắn!
- Vậy là anh cứ định giữ à? Mà không sợ những gì có thể đến hay sao?
- Đừng sợ, anh đã có cách đầu tư nó rồi. Còn về việc rút lui khỏi đây thì anh sẽ không ngu dại đâu, ngài công tước đã mời anh kia mà. Hơn nữa em cứ muốn thoát khỏi anh nên lại quên đi một việc.
- Việc gì?
- Cái sứ mạng quan trọng mà ngài công tước đã nói với anh và sẽ làm tương lai anh.
Nanon tái mặt.
- Nhưng anh cũng phải biết rằng nhiệm vụ đó không phải là dành cho anh. Anh cũng biết rằng lợi dụng tình thế đó sẽ là một tội lớn mà sớm hay muộn cũng sẽ bị trừng trị.
- Bởi vậy anh không có ý lợi dụng, anh chỉ xử dụng thôi.
- Nhưng ông De Canolles đã được chỉ định kia mà.
- Anh đây không phải là nam tước De Canolles đó hay sao?
- Phải. Nhưng ở đấy người ta không những chỉ biết tên mà có biết mặt ông De Canolles. Ông De Canolles đã có nhiều lần đến triều đình rồi.
- Rất hay, đây là một lý do rất tốt, anh sẽ đi.
- Hơn nữa, anh sẽ gặp lại ở đấy những kẻ thù chính trị của anh và rất có thể gương mặt của anh dù dưới một cái tên khác cũng không phải là không ai biết đến.

- Ờ! Chuyện đó sẽ không hề gì. Nếu như, như ngài công tước nói, sứ mạng này sẽ giúp ích cho nước Pháp rất nhiều. Lá thư sẽ giúp cho người đưa thư trót lọt. Một sứ mạng như thế sẽ mang đến ân huệ và ân xá trong quá khứ luôn là điều kiện thiết yếu trong mọi biến chuyển về mặt chính trị. Bởi vậy, em gái à, không phải em là người đưa ra điều kiện mà sẽ là anh, sẽ đề nghị với em những điều kiện của mình.
- Điều kiện đó như thế nào?
- Trước hết, như anh vừa mới nói với em, điều kiện đầu tiên của mọi thỏa ước là ân xá và toàn diện.
- Vậy thôi à?
- Sau đó giá cả của bản thỏa hiệp.
- Tôi còn phải trả tiền cho anh nữa à?
- Em còn thiếu anh một trăm Pistoles anh từng hỏi xin mà em đã tàn nhẫn từ chối.
- Đây là hai trăm đây.
- Hay lắm, vậy mới đúng là em, Nanon à!
- Nhưng với một điều kiện.
- Điều kiện nào?
- Là anh sẽ sửa lại lỗi lầm của anh.
- Được lắm. Anh phải làm sao đây?
- Anh sẽ lên ngựa và đi trên đường đến Paris cho đến khi nào gặp ông De Canolles.
- Thế là phải mất cái tên đó à?
- Trả lại tiền cho ông ấy.
- Anh phải nói sao đây?
- Anh phải trao lại cho anh ấy mệnh lệnh trong thư này và nhìn thấy chắc chắn rằng anh ấy sẽ lên đường thi hành ngay sứ mệnh.
- Có thế thôi à?
- Đúng như vậy.
- Anh ta có cần biết anh là ai không?
- Trái lại, anh ta không được biết. Điều này rất quan trọng.
- Ôi! Nanon! Em xấu hổ vì anh trai mình à?
Nanon không trả lời, nàng bận suy nghĩ.
- Nhưng... - Một lát sau nàng nói - Làm sao em biết chắc được anh làm đúng theo như lời

em dặn chứ? Em xin anh thề trên những gì quý nhất với anh.

- Em cần phải làm hơn thế nữa.

- Làm sao?

- Hứa với một trăm Pistoles sau khi công việc đã hoàn thành.

Nanon nhún vai:

- Em hứa.

- Đấy, thấy không! Anh không đòi hỏi em phải thề, em hứa là đủ rồi. Vậy, em hãy đưa một trăm Pistoles cho người nào mang về tờ biên nhận của ngài De Canolles.

- Được, nhưng tại sao lại nói đến một người thứ ba, anh định rằng sẽ không quay về à?

- Làm sao mà biết được? Có một việc khác đang chờ anh ở vùng Paris.

Nanon để lộ một cử chỉ vui mừng ngoài ý muốn.

- À, như vậy là không hay đâu, Nanon. - Cauvignac cười nói - Nhưng không sao, anh không giận gì em cả.

- Thôi anh đi nhanh lên.

- Đi ngay bây giờ đây, sau khi uống một ly cuối cùng.

Cauvignac rót ra ly tất cả chỗ rượu chamberlin còn lại, lịch sự chào em gái, sau đó nhảy lên ngựa, rồi biến mất trong đám bụi mù.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần I:
NANON DE LARTLGUES – NGƯỜI TÌNH CỦA CÔNG TƯỚC D'ÉPERNON

Phần I - Chương 10

Trăng đã lên cao khi chàng tử tước cùng với lão Pompéc trung thành rời khỏi quán của mét Biscarros và dẫn bước lên trên con đường đi Paris.
Sau khoảng một khắc đồng hồ chìm đắm trong suy nghĩ và trong quãng thời gian đó qua được đoạn đường một trăm dặm rưỡi, chàng quay lại với người tùy tùng đang lẽo đẽo theo sau độ ba bước chân.
- Pompéc! - Chàng thiếu niên hỏi - Lão có giữ chiếc găng tay phải của tôi không?
- Hình như không, thưa cậu.
- Lão đang làm gì với cái vali vậy?
- Tôi ngó xem nó đã được cột chặt chưa và tìm cách lại để cho nó đừng kêu. Tiếng tiền vang chạm vào nhau rất đáng ngại thưa cậu, nó lôi kéo những cuộc gặp gỡ không tốt, nhất là vào ban đêm.
- Lão giỏi lắm, Pompéc, tôi rất mừng khi thấy lão chu đáo và thận trọng như vậy.
- Đó là những đức tính hoàn toàn tự nhiên của một người lính thưa cậu và chúng kết hợp rất hài hòa với lòng dũng cảm, thế nhưng vì dũng cảm không có nghĩa là gan dạ nên tôi thú nhận tôi rất tiếc khi thấy ông Richon không thể cùng đi với chúng ta, bởi vì hai mươi ngàn đồng rất khó giữ, nhất là vào thời loạn lạc như hiện tại.
- Những gì lão nói đó thật là khôn ngoan, Pompéc ạ, và tôi hoàn toàn đồng ý với lão.
- Tôi còn thấy cần phải nói thêm - Lão lính già tiếp tục nói, bạo dạn hơn vì thái độ đồng tình của chủ - rằng chúng ta thật thiếu thận trọng khi mạo hiểm đi như thế này. Chúng ta hãy tấp vào một lát để tôi xem lại mấy cây súng.

- Thế nào, Pompéc?
- Súng rất tốt. Kẻ nào dám chặn chúng ta sẽ phải lãnh đủ! Ồ! Ồ! Đằng kia là cái gì vậy?
- Đâu?
- Trước mặt chúng ta độ một trăm bước về phía tay phải cậu đó, kìa về hướng kia kìa.
- Tôi thấy một cái gì trăng trắng.
- Ồ! Ồ! Trăng trắng, cái bẫy nào đây. Tôi rất muốn đi qua phía hàng rào bên phải này. Trong chiến tranh, người ta gọi là núp vào, chúng ta hãy núp vào thôi cậu ạ.
- Nếu đó là bẫy, thì là do lính của nhà vua, Pompéc à, mà lính của nhà vua thì không cướp đường.
- Cậu đừng có lầm, thưa cậu. Trái lại ở đâu cũng nghe nói rằng mấy tên cướp cạn đã sử dụng bộ quân phục của đức Hoàng thượng để phạm bao nhiêu là tội ác đáng xử tử. Và mới đây, ở Bordeaux, người ta đã đánh nhừ tử hai tên kỵ binh đã... Hình như đó là quân phục của bọn khinh kỵ binh, cậu ạ.
- Quân phục của bọn khinh kỵ binh là màu xanh nhạt mà Pompéc, còn cái chúng ta đang nhìn thấy là màu trắng.
- Vâng, nhưng bọn chúng thường khoác bên ngoài một chiếc áo trắng, mấy tên khốn kiếp bị đánh đòn ở Bordeaux cũng đã là như vậy. Tôi trông thấy mấy tên này múa may dữ quá, chúng hù họa đấy mà, cậu thấy không? Đó là chiến thuật của bọn chúng, bọn chúng nấp như vậy, ở giữa đường, súng cầm tay đe dọa từ xa và bọn khách đi đường phải bỏ túi tiền lại.
- Nhưng Pompéc à - Chàng tử tước nói, mặc dù hoảng hốt nhưng cũng còn đủ tỉnh táo - nếu bọn chúng đe dọa từ xa thì mình cũng làm lại như vậy.
- Đúng vậy, nhưng bọn chúng có thấy tôi đâu, bởi vậy tôi có giơ súng ra cũng vô ích thôi.
- Nếu bọn chúng không thấy lão thì làm sao bọn chúng có thể dọa lão được? - Chàng tử tước nói.
- Cậu chẳng hiểu biết gì về chiến tranh cả. - Ông lính già giận dỗi đáp lại - Thế nào rồi cũng có chuyện xảy ra với tôi như lần đụng độ ở Corbie cho xem.
- Hy vọng là không, lão ơi, hình như ở trận Corbie lão bị thương phải không?
- Vâng, một vết thương rất nặng. Tôi theo hầu ngài De Cambes, một người rất gan dạ. Chúng tôi đi tuần tra ban đêm để xem xét nơi xảy ra chiến trận. Chúng tôi thấy rất nhiều bẫy. Tôi khuyên ông đừng tỏ ra gan dạ một cách vô ích, ông không nghe và cứ đi thẳng

vào bẫy. Tôi quay mặt đi vì giận. Ngay khi đó, một viên đạn quái ác... Cậu à, chúng ta nên cẩn thận!

- Phải cẩn thận Pompéc ơi, tôi cũng nghĩ vậy. Nhưng tôi trông bọn chúng im lìm.

- Chúng đang rình mồi mà. Chờ thử xem.

May sao, hai người lữ khách không phải chờ đợi lâu. Một lát sau, mặt trăng vươn ra khỏi đám mây đen và rực rỡ chiếu sáng, cách đó khoảng năm mươi bước, hai hoặc ba chiếc áo sơ mi phơi trên hàng rào.

Đấy là những cái bẫy khiến cho Pompéc nhớ lại chuyến tuần tra ác nghiệt ở Corbie. Chàng tử tước phá ra cười và thúc ngựa chạy tới, Pompéc chạy theo kêu to:

- May mà tôi đã không làm theo ý nghĩ đầu tiên! Thiếu chút nữa là tôi cho viên đạn chui vào mấy cái áo này rồi, chẳng khác gì một tên Don Quichotte. Cậu đã thấy kinh nghiệm chiến tranh là như thế nào rồi đó!

Sau những xúc động mạnh, luôn luôn có một khoảng nghỉ ngơi, qua khỏi mấy cái áo sơ mi rồi, hai người lữ khách đi suốt hai dặm khá yên ổn. Thời tiết thật đẹp, bóng đen của một lùm cây ở ven đường ngã dài xuống, đen thẫm như gỗ mun.

- Phải nói là tôi không thích ánh trăng. - Lão Pompéc nói - Khi mình bị nhìn thấy từ xa thì mình dễ dàng rơi vào bẫy. Tôi vẫn nghe những người đã chiến đấu nói rằng khi hai người tìm kiếm nhau, thì ánh trăng chỉ có lợi cho một người. Chúng ta đang ở vùng quá sáng, như vậy thật là khinh xuất.

- Nếu vậy thì chúng ta vào khoảng tối, Pompéc.

- Vậy nếu có người đang ẩn núp nơi bìa rừng thì chúng ta như là đi thẳng vào miệng... Ở trận mạc, không bao giờ người ta đến gần một cánh rừng mà không dò xét trước.

- Khốn thay, chúng ta đâu có người trinh sát. Có phải người ta gọi những người đi do thám là như vậy không, Pompéc?

- Đúng vậy, đúng vậy! - Ông lão thì thầm - Lão quỷ Richon, tại sao ông ta không đi với chúng ta nhỉ? Chúng ta có thể bảo ông ta đi tiền quân, còn chúng ta, chúng ta sẽ là đội quân.

- Sao lão Pompéc? Chúng ta làm sao bây giờ? Chúng ta đi dưới ánh trăng hoặc là vào chỗ tối đây?

- Vào chỗ tối đi cậu ạ, theo tôi như vậy sẽ là thận trọng hơn.

- Vậy thì vào chỗ tối.

- Cậu sợ phải không?

- Không đâu, Pompéc, tôi thề là như vậy.

- Đúng là không nên sợ, bởi vì có tôi đây lo cho cậu, nếu chỉ có mình tôi, cậu cũng hiểu đó, tôi chẳng lo lắng gì nhiều. Một lão lính già chẳng sợ chúa cũng chẳng sợ quỷ. Nhưng cậu là một người bạn đường cần phải giữ gìn chẳng khác gì cái gia tài trên mông ngựa của tôi đây, và cái trách nhiệm nặng nề này làm tôi sợ hãi. Ôi! Ôi! Cái bóng đen mà tôi nhìn thấy đằng kia là cái gì vậy? Lần này thì nó di động.

- Đúng rồi!

- Bây giờ thì cậu đã thấy ở trong bóng tối là như thế nào rồi đó. Chúng ta thấy kẻ địch, còn hắn thì không thấy chúng ta. Có phải cái tên khốn kiếp đó mang một cây súng dài phải không?

- Nhưng chúng chỉ có một mình Pompéc à, còn chúng ta hai người.

- Cậu ơi, những kẻ đi một mình mới đáng sợ bởi vì chính những kẻ độc hành đó là những con người quả quyết. Kìa! Hình như hắn nhằm vào chúng ta! Hắn sắp bắn, cậu nằm xuống đi.

- Nhưng mà không phải, Pompéc à, hắn chỉ đổi vai thôi.

- Mặc kệ, cũng cứ cúi xuống đi, thông thường là như vậy, chúng ta phải tránh từ khi đạn còn chưa được bắn ra.

- Nhưng lão cũng thấy là hắn ta không bắn mà.

- Hắn ta không bắn à? - Lão tùy tùng nhổm dậy - Tốt, như vậy là hắn sợ. Thái độ quả quyết của chúng ta khiến cho hắn phải e dè! À! Hắn sợ ta! Hãy để tôi nói với hắn trước, còn cậu sẽ nói sau, và nói thật to giọng.

Bóng đen vẫn tiến đến.

- Này anh bạn, anh là ai? - Pompéc hỏi.

Bóng đen dừng lại với một cử chỉ sợ hãi khá rõ rệt.

- Bây giờ cậu hãy la lên đi - Pompéc nói.

- Vô ích - Chàng tử tước bảo - hắn sợ quá rồi!

- À! Hắn sợ à? - Pompéc nói và nhảy xổ đến, súng cầm tay.

- Xin tha cho, thưa ông. - Người kia nói và quỳ xuống - Xin tha cho! Tôi chỉ là một người bán hàng rong. Từ tám ngày nay chưa bán được lấy một chiếc khăn tay và trong người không có lấy một đồng.

Cái mà Pompéc cho là cây súng, là cây thước gỗ mà kẻ đáng thương kia dùng để đo hàng hóa của mình.

- Này anh bạn! - Pompéc nói một cách oai vệ - Hãy biết rằng chúng ta đây không phải là những tên ăn trộm nhưng là những chiến sĩ. Chúng ta đi ban đêm bởi vì chúng ta không sợ gì cả, cứ bình tĩnh mà đi, anh bạn được tự do.

- Này anh bạn! - Giọng nói dịu dàng của chàng tử tước thêm vào - Hãy cầm lấy nửa đồng Pistoles đây đền bù cho cái sợ của anh bạn vì chúng ta, chúc anh bạn may mắn.

Rồi bàn tay nhỏ nhắn trắng muốt đưa ra nửa đồng pistoles, kẻ kia cầm lấy và đi nhanh vừa tạ ơn trời vì cuộc gặp gỡ may mắn này.

- Cậu hành động như vậy là sai, là rất sai, cậu à! - Pompéc nói khi đi được hai mươi bước.

- Sai! Sai chỗ nào?

- Khi cho hắn nửa đồng pistoles đó. Vào ban đêm, không bao giờ thú nhận rằng mình là kẻ có tiền. Đấy, có phải câu đầu tiên mà cái tên nhát cáy đó kêu lên là hắn không có lấy một đồng xu trong túi không?

- Đúng đấy! - Chàng tử tước mỉm cười trả lời - Nhưng như lão đã nói, chúng ta là những người đi đánh giặc, có biết sợ là gì?

- Giữa sợ và khiêu khích, cậu à, cũng khác xa nhau như là giữa thận trọng và rụt rè. Tôi xin nhắc lại, thật là thiếu thận trọng khi để cho một kẻ lạ mặt mình gặp giữa đường biết được rằng mình có vàng.

- Nhưng kẻ lạ mặt đó chỉ có một mình và không có vũ khí thì sao?

- Hắn có thể thuộc một băng nhóm có vũ khí; hắn có thể là một tên do thám được phái đi trước để dò xét tình hình. Hắn có thể quay trở lại với đám đông, mà cậu muốn hai người cô độc phải làm gì đây, dù cho có dũng cảm đến đâu đi nữa, trước đám đông?

Lần này, chàng tử tước nhận ra sự thật trong câu trách móc của Pompéc, hoặc nói đúng hơn là câu kết án, và sau đó hai người đi đến bờ con suối nhỏ ở Saye, gần Saint - Genes.

- Chẳng có cầu, phải lội qua thôi.

Và Pompéc thuyết cho chàng tử tước một bài hết sức thông thái về cách đi qua các con suối, nhưng vì một bài giảng không phải là một cây cầu nên cũng vẫn phải, sau bài thuyết giảng, lội qua!

May sao, con suối không sâu lắm và cái khó khăn nho nhỏ này là một bằng chứng mới

cho chàng tử tước thấy rằng nhìn từ xa, nhất là vào ban đêm, mọi chuyện trông rất đáng sợ hơn là khi nhìn gần.

Chàng tử tước bắt đầu cảm thấy thực sự an tâm, vả lại chỉ còn khoảng một giờ đồng hồ nữa là trời sẽ sáng, thì đến ngay giữa khu rừng bao bọc quanh Marsas, cả hai người lữ khách dừng lại đột ngột. Họ vừa nghe thấy khá xa phía sau nhưng rất rõ, nhiều tiếng vó ngựa.

Cũng vừa lúc đó ngựa của họ ngẩng đầu lên và một con cất tiếng hí vang.

- Lần này... - Pompéc nói với một giọng nghẹn đi, vừa nắm dây cương của chủ - lần này thì cậu ơi, tôi hy vọng là cậu sẽ ngoan ngoãn hơn và phó thác mọi chuyện cho kinh nghiệm của một người lính già. Tôi nghe tiếng một nhóm người ngựa: Họ đuổi theo chúng ta. Đấy, băng của tên bán hàng rong giả dạng dây, tôi đã nói với cậu rồi mà, cậu thật khinh suất! Thôi, đừng có tỏ ra anh hùng nữa, hãy cứu lấy mạng chúng ta cùng với tiền bạn! Bỏ chạy đôi khi là một cách để chiến thắng. Horace đã giả vờ bỏ chạy đấy thôi.

- Nếu vậy thì chạy thôi, Pompéc ơi! - Chàng tử tước run rẩy nói.

Pompéc thúc vào hông ngựa, ngựa của lão, một con ngựa chiến thật tuyệt nhảy dựng lên dưới cây đinh thúc ngựa lôi cuốn theo con ngựa Ả Rập của chàng tử tước, và cả hai làm vang lên, như một tiếng sấm trên nền đường, những bước vó ngựa sắt dồn dập.

Cuộc chạy đó kéo dài độ nửa giờ, nhưng thay vì khoảng cách xa hơn, hình như kẻ thù họ còn tiến đến gần hơn.

Bỗng nhiên một giọng người vang lên giữa bóng đêm lẫn với tiếng gió rít, nghe như lời đe dọa ghê gớm của những hồn ma đêm khuya.

Giọng nói đó đã làm cho những sợi tóc bạc của lão Pompéc dựng đứng lên.

- Chúng kêu: Ngừng lạI! - Lão thì thầm - Chúng kêu ngừng lại.

- Sao, có nên ngừng lại không?

- Trái lại chứ - Pompéc kêu lên - chúng ta hãy phi nhanh hơn, nếu có thể. Tiến lên! Tiến lên!...

- Phải đấy, tiến lên! Tiến lên! - Chàng tử tước rên rỉ và hoảng sợ không kém gì người bảo vệ mình.

- Bọn chúng đến gần rồi, cậu có nghe thấy không?

- Có chứ...

- Bọn chúng phải đông hơn ba mươi đứa... Kìa, chúng vẫn còn kêu nữa... Chúng ta chết

rồi!

- Thúc ngựa hơn nữa đi. - Chàng tử tước gần chết vì sợ...

- Tử tước ơi! Tử tước ơi! - Tiếng gọi cất lên - Ngừng lại! Ngừng lại đi!... Lão Pompéc ngừng lại đi!

- Đó là một kẻ biết chúng ta, đó là một kẻ biết chúng ta mang tiền đến cho phu nhân quận chúa, hắn biết chúng ta theo phe họ, bọn chúng sẽ tra tấn chúng ta thôi!

- Ngừng lại! Ngừng lại đi! - Tiếng gọi lại vang lên.

- Bọn chúng kêu lên để mấy tên kia bắt chúng ta lại. - Pompéc nói - Bọn chúng có người ở phía trước, chúng ta bị bao vây rồi!

- Hay là chúng ta tấp qua một bên, vào cánh đồng này, chờ cho bọn chúng chạy qua đi.

- Ý kiến hay đấy! - Pompéc nói - Nào!

Cả hai người kỵ sĩ giật cương và thúc vào hông cho ngựa quay về hướng trái, con ngựa của chàng tử tước nhảy một cách khéo léo, vượt qua khỏi cái hố, nhưng con ngựa của Pompéc nặng nề hơn không vượt qua được, ngã xuống và kéo theo chủ. Ông lão tùy tùng kêu lên một tiếng tuyệt vọng.

Chàng tử tước đã chạy được năm mươi bước, nghe tiếng kêu và dù cũng khá hoảng sợ vẫn quay ngựa lại và chạy đến bên người bạn đường.

- Xin tha! - Pompéc kêu lên - Tôi xin hàng! Tôi thuộc về gia đình họ Cambes! Xin chuộc mạng!

Chỉ có một tiếng cười to đáp lại lời van xin thảm thiết đó, và chàng tử tước vừa quay lại, thấy Pompéc đang ôm lấy chân người chiến thắng và kẻ này, bằng một giọng nghẹn đi vì tiếng cười, đang cố gắng trấn an lão.

- Ngài nam tước De Canolles? - Chàng tử tước kêu lên.

- Phải, tử tước à! Tại sao lại bắt những người đi tìm anh phải chạy như vậy chứ?

- Ngài nam tước De Canolles! - Pompéc kêu lên, chưa hết bất ngờ trước sự may mắn - Ngài nam tước De Canolles và anh Castorin.

- Phải rồi, lão Pompéc à! - Castorin nói - Lão làm gì trong cái hố đó vậy?

- Anh thấy rồi đấy! - Pompéc nói - Tưởng rằng các bạn là kẻ thù, tôi đã toan rút lui để sau này phản công lại thì con ngựa của tôi ngã xuống rãnh. Cậu ơi! - Lão nói tiếp sau khi đã đứng dậy và phủi bụi trên quần áo - Đây là ngài nam tước De Canolles.

- Vâng, tôi đây! - Canolles trả lời vừa nhìn chàng tử tước một cách chăm chú có lý do, vì

chiếc găng tay nhặt được - Trong cái quán đó thật buồn chán hết sức. Ông Richon đã bỏ đi sau khi ăn hết tiền của tôi. Tôi biết là anh đang trên đường đi Paris. Tôi cũng có việc phải đi về hướng đó, vì thế tôi lên đường ngay để cùng đi với anh. Tôi không ngờ là đến đây lại phải chạy nước rút như vậy! Anh thật là một kỵ sĩ tài ba.

Chàng tử tước mỉm cười và lẩm bẩm một câu gì đó.

- Castorin! - Canolles nói tiếp - Hãy đỡ ông Pompéc lên ngựa. Mi cũng thấy là mặc dù khéo léo, ông ấy cũng không thể tự mình làm được.

Castorin xuống ngựa, giúp Pompéc một tay để đỡ con ngựa dậy và leo lên.

- Khoan đã - Pompéc nói với một chút bối rối - Khoan đã, cậu chủ ơi, hình như thiếu mất một cái gì đó.

- Đúng rồi! - Chàng tử tước bảo - Thiếu mất cái vali.

- Ôi! Lạy chúa! - Pompéc kêu lên, vờ như ngạc nhiên hết sức.

- Khốn kiếp - Chàng tử tước kêu lên - Lão đã để mất?...

- Chắc nó không xa đây đâu, cậu à! - Pompéc trả lời.

- Có phải cái kia không? - Castorin hỏi, vừa chỉ cái vật đang tìm kiếm và kéo nó lên một cách nặng nhọc.

- Đúng rồi! - Chàng tử tước nói.

- Đúng rồi! - Lão Pompéc kêu lên.

- Không phải lỗi ở lão đâu! - Canolles muốn tranh thủ tình cảm của người lão bộc - Lúc lão ngã, có lẽ dây đã bị đứt và nó rơi ra.

- Dây không phải bị đứt mà bị cắt, thưa chủ nhân - Castorin nói - Nhìn này!

- Ồ! Ồ! Lão Pompéc. - Canolles nói - Như vậy là sao hả?

- Như vậy có nghĩa là... - Chàng tử tước nghiêm khắc bảo - Vì sợ bị đuổi theo mà lão đã khôn khéo cắt dây để không phải lãnh trách nhiệm làm người giữ của. Vào thời chiến, cái mưu mẹo này gọi là thế nào hả Pompéc?

Pompéc muốn nói đến dao săn mà lão đã vô ý rút ra, nhưng vì không có một câu giải thích hợp lý nên dưới mắt chàng tử tước lão coi như đã bị nghi ngờ muốn hy sinh chiếc vali cho sự an toàn của mình.

- Hay lắm! Hay lắm! - Canolles nói - Nhưng lão hãy cột lại chiếc vali đi. Này Castorin, hãy giúp ông Pompéc, ông có lý Pompéc à, khi sợ hãi bọn trộm cướp như vậy, cái vali đó rất nặng và sẽ là con mồi béo bở.

- Xin ngài đừng nói đùa. - Pompéc nói, vừa run rẩy - Đùa vào ban đêm rất là nguy hiểm.
- Ông có lý, Pompéc à, luôn luôn có lý, bởi vậy tôi muốn theo hộ tống ông và tử tước đây. Thêm hai người viện binh là không vô ích đâu.
- Đúng vậy! - Pompéc kêu lên - Đông người là thêm an toàn.
- Còn anh, thưa tử tước, anh nghĩ sao về lời đề nghị của tôi? - Canolles nói khi thấy chàng tử tước chấp nhận lời đề nghị không mấy hào hứng như người tùy tùng.
- Thưa ông! - Chàng tử tước nói - Tôi xin thành thật cám ơn ông, nhưng chúng ta không đi cùng đường và tôi e sẽ làm phiền ông.
- Sao? - Canolles thất vọng nói, khi thấy rằng cảnh giằng co nơi quán rồi sẽ lại diễn ra giữa đường lộ - Sao chúng ta lại không đi cùng đường chứ? Không phải anh đang đi...
- Đến lâu đài Chantilly - Pompéc vội vã nói thêm, đang run lên với ý nghĩ sẽ phải đi một mình, không có người bạn đồng hành nào khác ngoài anh chàng tử tước.
Còn anh chàng này thì phác một cử chỉ nóng nảy và nếu trời sáng, thì có thể thấy mặt anh chàng đang đỏ lên vì giận dữ.
- Thế à? - Canolles kêu lên, chẳng có vẻ gì nhận ra ánh mắt giận dữ của chàng tử tước đang ném về phía lão Pompéc đáng thương. - Chantilly à, đúng là chúng ta đi cùng đường. Tôi đây đi Paris. - Anh ta cười và nói thêm - Này tử tước, tôi chẳng có việc gì làm, tôi chẳng biết đi đâu. Anh đi Paris à, tôi cũng đi Paris, anh đi Lyon à, tôi cũng đi Lyon, anh đi Marseilles à, tôi từ lâu cũng có ý muốn thăm vùng Provence, và tôi sẽ đi Marseilles, anh có đi Stenay, nơi đức vua đang đóng quân, thì nào chúng ta cùng đi Stenay.
- Thưa ông - Chàng tử tước nói với một vẻ quả quyết có lẽ do sự bực bội trước thái độ của lão Pompéc mà ra - Tôi cần phải nói với ông là tôi muốn đi một mình vì những việc riêng vô cùng quan trọng, vì những lý do hoàn toàn đứng đắn, và xin tha lỗi cho tôi, nếu ông cứ có ý định đó, thì tôi sẽ lấy làm hối tiếc mà nói với ông rằng đang quấy rầy tôi.
Nếu không vì hình ảnh của chiếc găng tay mà Canolles cất kỹ trước ngực dưới lần áo lót thì chàng nam tước đã nổi khùng lên rồi. Nhưng anh ta cố dằn.
- Thưa anh bạn - Chàng ta nói một cách nghiêm trang - Tôi chưa bao giờ nghe nói rằng đường lộ thuộc về một riêng ai đó. Hình như người ta gọi là đường của đức vua, rõ ràng là mọi người thần dân của ngài đều có quyền sử dụng nó như nhau. Vì thế tôi đi trên đường của đứa vua mà không có ý định làm phiền anh, tôi cũng chỉ vì muốn giúp đỡ anh,

bởi vì anh còn trẻ, yếu đuối và không có cách tự vệ. Mà tôi có vẻ gì là cướp đường đâu. Nhưng, bởi vì anh đã muốn như vậy, thì ý định của tôi thật là đáng trách. Xin lỗi vì đã làm phiền anh. Xin chúc anh may mắn!

Và Canolles với một cái giựt cương cho ngựa tách ra bước qua bên kia đường sau khi đã chào chàng tử tước, có Castorin theo sau.

Canolles đóng màn kịch đó một cách hết sức là lịch sự, với một cử chỉ thật duyên dáng, vừa đội một chiếc mũ phớt lên vầng trán sáng đẹp, lòa xòa những đám tóc đen nhánh mượt mà, đến nỗi chàng tử tước phải động lòng. Canolles đã tách ra một bên như chúng ta vừa nói; Castorin theo sau, ngồi thật thẳng và quả quyết trên lưng ngựa. Pompéc, ở lại bên này đường, thở dài sườn sượt đến đá cũng phải mủi lòng, thế là chàng tử tước, sau khi suy nghĩ thật lung, thúc ngựa nhanh hơn và bước qua bên kia đường, đến bên Canolles giả vờ như không thấy và không nghe gì cả, buông ra hai tiếng với một giọng thật nhỏ:

- Ông De Canolles!

Canolles giật mình quay lại: Chàng run lên vì vui sướng, tưởng chừng như mọi khúc nhạc quan trọng nhất hợp lại để diễn tấu cho chàng nghe.

- Tử tước gọi tôi?

- Xin ông hãy nghe tôi - Chàng trả lời với một giọng dịu dàng và ngọt ngào - Xin nói thật là tôi rất sợ mình tỏ ra bất lịch sự với một người thanh lịch như ông. Xin hãy tha thứ cho tánh rụt rè của tôi, tôi đã được nuôi dưỡng bởi những người thân luôn đầy sợ hãi do bởi quá yêu thương tôi mà ra. Tôi xin nhắc lại, hãy thứ lỗi cho tôi, không bao giờ tôi có ý định xúc phạm đến ông, và để chứng minh cho sự giảng hòa giữa chúng ta, xin phép cho tôi được đi bên cạnh ông.

- Sao anh lại nói như vậy! - Canolles kêu lên - Một trăm lần, một ngàn lần, tôi không thù dai đâu tử tước à, bằng chứng là...

Chàng đưa bàn tay ra, một bàn tay thanh tú, nhẹ nhàng đặt vào đấy, như những chiếc móng xinh xắn của một con chim câu.

Phần sau của đêm ấy trôi qua trong những câu trò chuyện tíu tít của Canolles. Chàng tử tước im lặng nghe và thỉnh thoảng cười.

Hai người tùy tùng đi phía sau. Pompéc giải nghĩa cho Castorin biết vì sao mà trận Corbie bị thua trong khi lẽ ra có thể thắng hoàn toàn nếu như lão đã được gọi vào họp

cùng với ban tham mưu buổi sáng hôm trước.
- Nhưng... - Chàng tử tước nói với Canolles - Làm thế nào anh đã thanh toán xong với ngài công tước D'Epernon?
- Chuyện không có gì là khó cả. - Canolles trả lời - Theo như anh bạn đã nói với tôi, chính ông ta cần phải thanh toán với tôi chứ không phải tôi; hoặc ông ta mệt mỏi vì chờ đợi lâu quá và rút lui, hoặc ông ta ngoan cố, và hãy còn chờ.
- Còn tiểu thư De Lartigues thì sao? - Chàng tử tước hỏi hơi ngập ngừng.
- Thưa tử tước, tiểu thư De Lartigues không thể nào vừa ở nhà cùng ngài D'Epernon, vừa ở quán Con Bê Vàng cùng với tôi. Không thể đòi hỏi nơi các bà điều không thể nào có được.
- Như vậy, không phải là một câu trả lời, thưa nam tước. Tôi thắc mắc tại sao, yêu mê mệt cô De Lartigues như ông, ông lại có thể xa rời cô ấy được.
Canolles nhìn chàng tử tước với đôi mắt đầy ý nghĩa, bởi vì trời đã sáng và trên khuôn mặt của chàng trai không có bóng che nào ngoài chiếc mũ phớt.
Thế là chàng cảm thấy một ý muốn điên cuồng trả lời như mình đang suy nghĩ, nhưng sự có mặt của Pompéc, của Castorin và vẻ nghiêm nghị của tử tước giữ chàng lại, và hơn nữa, chàng hãy còn hơi nghi ngờ.
"Nếu ta nhầm, nếu đây thật sự là một thanh niên mặc dù có chiếc găng tay và bàn tay nhỏ bé thì ta có thể chết đi vì xấu hổ được!"
Thế là chàng cố kiên nhẫn và trả lời câu hỏi tử tước bằng một nụ cười có thể thay tất cả mọi câu trả lời.
Mọi người dừng lại ở Barbezieux để ăn sáng và cho ngựa nghỉ. Lần này thì Canolles dùng bữa với chàng tử tước và khi đang ăn, tha hồ ngắm bàn tay mịn màng đã khiến chàng xúc động khá nhiều. Hơn nữa, khi ngồi vào bàn, chàng tử tước buộc phải giở mũ ra và để lộ mái tóc thật đẹp trên một làn da mịn, mà mọi tên đàn ông si tình, và do đó mù quáng, đều đã được thoát khỏi sự nghi ngờ rồi, nhưng Canolles khá sợ sẽ tỉnh mộng nên cứ muốn kéo dài giấc mộng. Chàng ta cảm thấy có một cái gì đó hay hay trong thái độ bí ẩn của tử tước cho phép càng có một lô những cử chỉ thân mật mà một sự phân biệt rõ ràng hoặc một lời thú nhận hoàn toàn sẽ không cho phép. Bởi vậy chàng không nói một lời nào khiến cho chàng trai hiểu rằng sự giả của mình đã bị khám phá.
Sau bữa ăn, mọi người lại lên đường đi cho đến chiều. Thỉnh thoảng, cái mệt mà chàng

bắt đầu không thể nào che giấu lâu hơn làm cho gương mặt chàng tử tước trở nên tái nhợt, và thỉnh thoảng cả người chàng run lên khiến cho Canolles phải thân mật hỏi lý do. Thế là cậu De Cambes mỉm cười và có vẻ như không còn mệt mỏi gì nữa, lại còn đề nghị đi nhanh hơn, điều này thì Canolles từ chối, bảo rằng đường còn dài, do đó cần phải giữ sức cho ngựa.

Sau bữa ăn tối, chàng tử tước rất khó khăn khi muốn đứng dậy. Canolles lật đật chạy bổ tới.

- Anh bạn à, anh cần phải nghỉ ngơi đấy thôi. - Chàng nói - Cứ tiếp tục đi như vậy thì đến chặng đường thứ ba anh sẽ gục mất. Đêm nay chúng ta không đi, mà sẽ ngủ lại. Tôi muốn rằng anh ngủ thật kỹ, trong căn phòng tốt nhất của quán, nếu không thì thà rằng tôi chết đi.

Chàng tử tước nhìn Pompéc với một vẻ vô cùng kinh hoảng đến nỗi Canolles không thể nào nhịn cười được.

- Khi chúng ta làm những cuộc hành trình dài như chúng ta đang làm đây - Pompéc nói - thì mỗi người phải có cái lều riêng của mình.

- Một lều cho hai người - Canolles nói với dáng điệu tự nhiên nhất - Vậy là cũng đủ rồi.

Chàng tử tước rùng mình.

Mũi tên bắn ra trúng đích, và Canolles nhận thấy điều đó. Chàng liếc mắt nhìn thấy cậu tử tước ra hiệu cho Pompéc, Pompéc đến gần chủ, chàng này nói nho nhỏ một điều gì và lập tức lão lấy một lý do gì đó, bước lên trước và biến mất.

Khoảng một tiếng rưỡi sau chuyện vừa rồi, mà Canolles cũng không buồn hỏi lý do, đến một thị trấn, mấy người lữ khách đợi nơi ngưỡng cửa của một khách sạn có vẻ lịch sự.

- À! À! Chúng ta sẽ ngủ đêm tại đây phải không tử tước?

- Vâng, nếu như ông cùng đồng ý, thưa nam tước.

- Sao kìa! Tôi hoàn toàn đồng ý với những gì anh muốn. Tôi đã nói với anh rồi, tôi đi du lịch theo ý thích của mình, còn anh, như anh đã nói, anh đi vì công việc. Chỉ có điều tôi e rằng anh sẽ không được thoải mái cho lắm trong cái quán lụp xụp này.

- Ồ! - Chàng tử tước nói - Đêm sẽ qua mau thôi.

Mọi người dừng lại, và nhanh nhẹn hơn Canolles, Pompéc chạy tới đỡ cho chủ xuống, vả lại Canolles e rằng một cử chỉ sốt sắng ân cần như vậy giữa một người đàn ông với một người đàn ông quả là khó coi.

- Nhanh lên, phòng tôi đâu? - Chàng tử tước nói - Ông De Canolles à, ông nói đúng đấy, tôi quả thật là rất mệt.
- Đây, thưa ngài - Bà chủ quán nói và chỉ một gian phòng khá rộng nơi tầng trệt và nhìn ra sân, nhưng mọi cửa sổ đều có chấn song và bên trên là rầm thượng của ngôi nhà.
- Còn phòng của tôi đâu? - Canolles kêu lên - Nó đâu?
Và chàng ném một ánh mắt thèm thuồng về phía một cánh cửa ăn thông sang phòng chàng tử tước, mà tấm vách mỏng manh không dễ gì ngăn cản được tánh tò mò sắc bén của chàng.
- Phòng của ngài à? - Bà chủ quán nói - Xin theo tôi, thưa ngài, tôi sẽ dẫn ngài đến đó.
Và, thật vậy, chẳng tỏ vẻ gì nhận ra sự bực bội trên nét mặt của Canolles, bà chủ quán dẫn chàng đến cuối một hành lang dài san sát những cửa, ngăn cách với phòng của tử tước bằng một quãng sân dài.
Chàng tử tước nhìn cảnh đó từ thềm phòng mình.
- Bây giờ - Canolles tự nhủ - Ta chắc chắn rồi, thế nhưng ta đã hành động như một tên ngốc. Thôi, thôi, làm mặt giận thì có được ích gì, cứ làm thật vui vẻ vậy.
- Anh bạn tử tước thân mến à! - Chàng kêu lên từ đầu hành lang - Hãy ngủ cho kỹ nhé, anh rất cần đấy, anh có cần ngày mai tôi gọi anh dậy không? Không à! Vậy thì anh sẽ gọi tôi dậy tùy lúc nào anh muốn nhé! Chúc anh ngủ ngon.
- Chúc nam tước ngủ ngon.
- À mà anh bạn có thiếu gì không? Anh có cần tôi cho anh mượn Castorin để phục vụ anh trong việc thay y phục không?
- Cám ơn, tôi đã có Pompéc rồi. Ông ấy ngủ ngay bên cạnh phòng tôi.
- Cẩn thận như thế là tốt. Tôi cũng sẽ bảo Castorin như vậy. Lúc nào cũng phải cẩn thận, phải không lão Pompéc? Trong một lữ quán như vậy thì thận trọng có bao giờ là thừa đâu... Xin chúc tử tước ngủ ngon.
Tử tước cũng đáp lại như vậy và cửa đóng lại.
"Được lắm, được lắm, tử tước à" - Canolles lẩm bẩm "Ngày mai sẽ đến phiên tôi chuẩn bị chỗ ngủ và tôi sẽ trả đũa cho mà xem. Hay lắm!" - Chàng nói tiếp - "Anh ta kéo kín rèm cửa lại, căng cả một tấm khăn trải giường để đừng lộ bóng. Chà! cậu thiếu niên này hay cả thẹn nhỉ, nhưng không sao, ngày mai rồi sẽ biết!"
Và Canolles trở vào, miệng làu bàu, thay y phục với vẻ mặt khó chịu, giận dỗi đi nằm, và

mơ thấy Nanon tìm được trong túi mình một chiếc găng tay màu xám bạc của chàng tử tước.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần I:
NANON DE LARTLGUES – NGƯỜI TÌNH CỦA CÔNG TƯỚC D'ÉPERNON

Phần I - Chương 11

Ngày hôm sau. Canolles còn tỏ ra vui vẻ hơn hôm trước. về phần mình. tử tước De Cambes cũng tỏ ra cởi mở hơn. Ngay cả lão Pompéc cũng ba hoa kể lại những trận chiến mà mình đã tham gia cho Castorin nghe. Cả một buổi sáng trôi qua như thế.
đến lúc ăn trưa. Canolles xin phép rời tử tước một lát. chàng trai nói rằng mình cần phải viết một lá thư dài gửi cho một người bạn ngụ trong vùng và nói thêm rằng cũng cần phải đến thăm người bạn khác Ở cách Poitiers khoảng ba bốn trăm dặm. gần đến đường lớn. Canolles hỏi thăm ông chủ quán về người bạn này và được trả lời rằng cách làng laulnay một khoảng chàng sẽ tìm được nhà của người đó và sẽ nhận ra qua hai tháp cao.
Do đó. vì Castorin sẽ phải rời cái nhóm nhỏ để mang thư đi. vì Canolles cũng phải ghé qua nhà người bạn. nên chàng tử tước được yêu cầu chọn từ bây giờ nơi tất cả sẽ cùng nghỉ qua đêm.
chàng tử tước ném một cái nhìn vào tấm bản đồ nhỏ mà Pompéc mang theo và đề nghị làng laulnay. Canolles không phản đối gì và còn xảo quyệt đến mức nói to:
- Pompéc à. nếu lão được phái đi như hôm qua để chọn nơi nghỉ thì hãy giữ cho ta một phòng gần bên phản g chủ lão để hai anh em ta có thể trò chuyện một lát nhé .
ông lão tùy tùng thâm hiểm trao đổi một cái nhìn với chủ mình và mỉm cười. biết chắc mình sẽ không làm như thế. Còn Castorin đã nhận được lời dặn dò từ trước. đến lấy thư

và được lệnh đến laulnay chờ sẵn.
Không phải e sợ sẽ nhận lầm quán trọ bởi vì laulnay chỉ có một quán duy nhất là Grand-Charles-martel.
Mọi người lại lên đường. Cách Poitiers. nơi họ vừa dùng bữa khoảng năm trăm bước. Castorin băng qua một con đường tắt bên phải. Mọi người đi thêm khoảng hai giờ nữa. đến lượt mình.
Canolles nhận ra ngôi nhà của người bạn qua lời chỉ vẽ của chủ quán. chàng chỉ cho tử tước thấy.
chào từ giã. lại dặn dò Pompéc về nơi nghỉ ngơi. và theo một con đường tắt về bên trái. Chàng tử tước đã hoàn toàn an tâm. chàng không có gì phải bực bội câu chuyện hồi hôm. và cả ngày hôm nay đã không có cái gì phải lo âu. chàng không còn e ngại Canolles sẽ phản đối những ý muốn của mình và chàng nam tước vẫn là một người bạn đồng hành tốt bụng. vui vẻ. bặt thiệp.
chàng không đòi hỏi gì hơn là tiếp tục con đường với người đó. Vì thế. có lẽ cũng vì chàng không muốn rời người tùy tùng của mình. và đi một mình trên đường nên Pompéc đã không được phái đi trước như tối qua.
đến làng thì trời vừa tối. mưa xối xả. may sao có một phòng đã được đặt lò sưởi từ trước. Chàng tử tước vội vã muốn thay y phục nên lấy phòng đó và giao cho Pompéc nhiệm vụ lo phòng cho Canolles.
- Xong rồi - Lão Pompéc ích kỷ trả lời vì muốn mau được đi ngủ - Bà chủ quán đã hứa lo giùm.
- Được rồi. Sắc cá nhân của tôi đâu rồi?
- Đây ạ!
- Mấy lọ thuốc của tôi đâu?
- Thưa đây.
- Cám ơn lão. . . lão ngủ Ở đâu. Pompéc?
- Ở đầu hành lang.
- Nếu có gì tôi cần gọi thì sao?
- CÓ cái chuông nhỏ đây. bà chủ quán sẽ đến.
- Đủ rồi. cửa đóng kín chứ?
- Cậu thấy rồi đấy.

- Nhưng không có chốt!
- CÓ Ổ khóa.
- Được rồi. tôi sẽ khóa lại vậy. Không có cửa nào khác chứ?
- Hình như không.
Và Pompéc cầm ngọn nên đi vòng quanh phòng.
- Lão hay xem mấy cánh cửa chớp có chắc không?
- Đều móc cả lại rồi.
- Thôi được Thôi lão đi ngủ đi.
Pompéc đi ra và chàng tử tước khóa cửa lại.
Một giờ sau. Castorin thật ra đã đến trọ từ trước và Ở trong một phòng ngay bên cạnh Pompéc mà lão không hề biết rón rén đi ra và mở cửa cho Canolles.
Canolles. tim đập mạnh. đi nhẹ vào để cho Castorin lo việc đóng cửa lại. hỏi phòng của chàng tử tước và lên lầu.
Chàng tử tước đã toan đi nằm thì nghe có tiếng chân ngoài hành lang.
Chàng tử tước như chúng ta đã thấy là một người hay sợ sệt. vì thế chàng giật mình khi phát giác tiếng chân và lắng tai nghe.
Những tiếng chân dừng lại trước cửa phòng chàng. Mấy giây sau. có tiếng gõ cửa.
- Ai đó? - Giọng hỏi vô cùng sợ hãi đến nỗi Canolles suýt không nhận ra nếu chàng không có dịp được nghe thường xuyên trong hai ngày qua.
- Tôi đây mà! - Canolles nói.
- Sao. ông à? - Giọng nói chuyển từ sợ sệt qua hốt hoảng.
- Vâng. tử tước à. Anh thử nghĩ xem. trong các quán trọ này chẳng còn lấy một phòng nào trống cả... Lão Pompéc ngu ngốc của anh chẳng nghĩ gì đến tôi hết... Cả làng không còn một cái quán trọ nào khác . . . Và vì phện g của anh bạn có hai giờn g . . .
Chàng tử tước ném ánh mắt kinh hoàng lên hai cái giường đặt kề bên nhau trong góc phòng.
có một chiếc bàn ngăn Ở giữa.
- Sao. anh hiểu chứ? - Canolles tiếp tục - Tôi đến nhận giường của tôi. Hãy mở cửa cho tôi nhanh đi. tôi van anh. tôi đang chêm cóng đây. . .
Thế là nghe có tiếng náo động trong phòng. tiếng quần áo sột soạt và tiếng chân hấp tấp.
- Vâng. vâng! - Giọng chàng tử tước càng thêm hoảng hốt - Vâng. để tôi mở. . .

- Tôi đang đợi đây. . . Nhưng. xin anh nhanh lên cho nếu không tôi biết thành đá thật.
- Xin lỗi. nhưng là vì tôi đang ngủ. . .
- Nhưng. hình như trong phòng anh còn ánh đèn mà. . .
- Không đâu. ông lầm đấy.
và đèn tắt phụt ngay. Canolles không kêu ca gì.
- Tôi ra đây. . . Tôi không thấy cánh cửa đâu cả.
- Tôi cũng nghĩ vậy. - Canolles nói - Tôi nghe thấy tiếng anh từ đầu phòng đằng kia. Về phía nay. nay . . .
- à! Tôi đang tìm cái chuông để gọi Pompéc.
- Pompéc Ở tuốt đầu hành lang và sẽ không nghe đâu. . .
- Tôi đã muốn gọi lão dậy. nhưng không được. Lão ngủ say như chêm.
- Vậy thì để tôi gọi bà chủ quán.
- Chà! Bà chủ quán đã nhường giường của mình cho một người khách và đã lên gác thượng ngủ. . . Sẽ không có ai đến đâu. anh bạn ạ. . . Vả lại. gọi mọi người dậy mà làm gì. tôi không cần ai cả.
- Nhưng. tôi...
- Anh. anh cứ mở cửa cho tôi. tôi cám ơn anh lắm. Tôi tò mò tìm giường của mình. tôi đi nằm.
có thể thôi. Tôi van anh. mở cửa nhanh lên.
- Nhưng mà... - Chàng tử tước tuyệt vọng nói - Chắc là còn những phòng khác nữa chứ. dù cho không có giường đi nữa?. . . Không thể nào lại không có phòng được. Gọi thử xem. . .
- Nhưng. thưa tử tước. đã mười giờ khuya rồi. . . Anh sẽ làm náo loạn cả quán trọ. . . Mọi người sẽ nghĩ rằng có đám cháy. . . và thế là cả đêm sẽ không ai ngủ được nữa. . . như vậy thật là đáng tiếc bởi vì tôi buồn ri gù muốn chêm đây . . .
Câu cam đoan cuối cùng có vẻ như làm chàng tử tước an tâm phần nào. Những bước chân nhè nhẹ đến gần và mở cửa ra.
Canolles bước vào và đóng cửa lại. Chàng tử tước. sau khi mở. đã vội lùi ra xa.
Canolles nam tước thấy mình đang Ở trong một gian phòng gần như hoàn toàn tối đen bởi vì mấy hòn than gần tàn trong lò chỉ phát ra những tia sáng yếu ớt. Bầu không khí ấm áp và sực nức những mùi thơm tho của một người rất quan tâm đến việc làm dáng.

- Xin cám ơn tử tước. - Canolles nói - Nói đúng. Ở đây dễ chịu hơn là ngoài hành lang.
- ông buồn ngủ hở nam tước?
- Vâng. chắc chắn rồi. . . Hãy chỉ cho tôi giường của tôi vì anh biết rõ trong phòng rồi. hay là để tôi đốt nên lên . . .
- Không. không. không. vô ích thôi! - Chàng tử tước vội nói - Giường của ông Ở bên tay trái đây này.
Nhưng vì bên trái của tử tước là bên phải của nam tước nên chàng ta thẳng về phía bên phải đụng ngày một cái cửa sổ. gần bên cửa sổ là một cái bàn nhỏ và trên đó là chuông mà chàng tử tước hoài công tìm kiêm. Chàng ta bỏ luôn cái chuông vào túi.
- Kia. anh nói gì vậy? - Canolles kêu lên - Chúng ta đang chơi trò cút bắt ấy à?. . . Nhưng mà anh làm gì trong bóng tối vậy?
- Tôi tìm cái chuông đi gọi Pompéc.
- Nhưng gọi lão để làm gì chứ?
- Để ông ấy. . . mang thêm một cái giường vào đây.
- Để cho ai?
- đểcho lão!
- Để cho Pompéc à?... Anh nói gì vậy?... Để cho người hầu ngủ cùng phòng với chúng ta à?
Thôi đi! Anh giống như mấy cô bé nhút nhát vậy. . . Chúng ta là những chàng thanh niên đủ lớn để tự vệ rồi kia mà. Thôi. hãy nắm tay tôi và dẫn giùm tôi về giường. tôi không kiêm ra nó. . . hay là. . .
đốt đèn lên nhé!
- Không! Không! - Chàng tử tước kêu lên.
- Nhưng. bởi vì anh không muốn nắm tay tôi. thì ít ra cũng cho tôi một đầu chỉ chứ. tôi đang Ở trong cái mê hồn trận thật sự.
Và chàng ta bước đến. hai tay đưa ra phía trước. về hướng có tiếng nói. nhưng ngay bên cạnh chàng. như có một bóng cười lướt qua. thoang thoảng một mùi thơm. chàng vòng tay lại. nhưng chỉ ôm được không khí.
- Đấy! Đấy! Thưa ông! - Chàng tử tước nói từ đầu phòng đằng kia - ông đến bên giường rồi - Cái nào là của tôi?
- Cái nào cũng vậy! Tôi không ngủ nữa đâu.

- Sao. anh không ngủ nữa à? Vậy anh sẽ làm gì chứ?
- Tôi sẽ ngồi trên ghế ngủ suốt đêm.
- Thôi đi! - Canolles nói - Tôi không bằng lòng với trò trẻ con như vậy đâu. lại ngủ đi. tử tước à lại ngủ đi thôi!
Và Canolles được soi sáng bởi một tia sáng cuối cùng phát ra từ lò sưởi nhìn thấy chàng tử tước đang ngồi thu mình trong một góc. giữa cánh cửa sổ và cái tủ. trùm mình trong chiếc áo ánh sáng đó vụt tắt. nhưng cũng đủ để chàng nam tước nhìn thấy và để cho chàng tử tước hiểu rằng mình đã thua. Canolles bước thẳng về chàng. hai tay đưa ra phía trước. và dù trong phòng tối om. chàng công tử cũng hiểu rằng lần này thì không thoát khỏi tay kẻ đang đeo đuổi.
- Nam tước ơi! - Chàng tử tước ấp úng - Xin đừng bước đến nữa. tôi xin van ông. xin đừng bước lên đến nữa nếu ông là một người lịch sự.
Canolles dừng lại. tử tước đang Ở thật gần chàng đến nỗi nghe cả tiếng tim đập mạnh và hơi thở nóng ấm. cùng lúc đó một mùi hương say sưa tuyệt vời toát ra từ tất cả những gì là tuổi xuân.
và hương sắc ngọt ngào hơn cả mùi thơm của loài hoa. như bao phủ lấy chàng và đoạt mất khả năng tuân theo lời tử tước. dù rằng chàng rất muốn.
Thế nhưng chàng vẫn đứng bất động một hồi nơi mình đứng. hai tay đưa về phía những ngón tay đang xua đuổi. và cảm thấy rằng chỉ cần thêm một bước nữa để chạm đến thân hình tuyệt vời kia mà chàng đã từng chiêm ngưỡng sự mềm dịu trong hai ngày qua.
- Xin tha cho! Xin tha cho! - Chàng tử tước thì thầm bằng một giọng kinh hoàng đã pha lẫn một chút ngọt ngào. Xin tha cho! - Rồi giọt nước mắt tắt ngấm trên môi. và Canolles cảm thấy thân hình kia quỳ xuống.
Tim chàng muốn nổ tung ra: Giọng nói van nài kia làm cho chàng hiểu rằng đối phương đã thua nửa phần rồi.
Chàng tiến thêm một bước nữa và đụng phải hai bàn tay đang chắp lại van nài của chàng công tử và lúc này không còn đủ sức kêu lên. chỉ có thể thốt ra một tiếng thở dài.
Bỗng nhiên một tiếng vó ngựa vang lên dưới cửa sổ. những tiếng gõ dồn dập lên cửa quán tiếp theo là những tiếng kêu và những tiếng ồn ào.
- Ngài nam tước De Canolles! - Một giọng kêu to.
- ôi! Tạ ơn trời! Ta thoát rồi! - Chàng tử tước lẩm bẩm.

- Mẹ kiếp! - Chàng Canolles kêu lên - Hắn ta không thể đợi ngày mai được à?
- Ngài nam tước De Canolles! - Giọng kia lại kêu to - Ngài nam tước De Canolles! Tôi cần nói chuyện với ngài ấy ngay bây giờ.
- Chà. có chuyện gì vậy nhỉ? - Chàng nam tước hỏi. vừa bước lùi một bước.
- Thưa chủ nhân - Castorin kêu lên bên ngoài cửa - Người ta đang tìm ngài đấy.
- Mà ai vậy chứ. thằng ngốc?
- Một người đưa thư.
- Ai gửi đến?
- Ngài công tước D'epernon.
- Lão muốn gì ta?
- Công vụ của đức vua.
Sau những tiếng thần kỳ đó mà chàng buộc phải tuân theo. Canolles vẫn làu bàu. ra mở cửa và xuống lầu.
Nghe có tiếng ngáy của Pompéc.
Người liên lạc đã vào quán và đang ngồi đợi. Canolles đến gặp y và tái mặt khi đọc lá thư của Nanon. bởi vì như chúng ta có thể đoán ra người liên lạc đó là Cauvignac. Vì lên đường chậm mất mười giờ sau chàng nên dù đi nhanh đến đâu cũng mãi đến giờ mới bắt kịp.
Và câu hỏi với Cauvignac là đủ để Canolles hiểu rằng cần phải lên đường ngay. Chàng đọc lại lá thư thêm một lần nữa và câu: Em gái của anh giúp chàng hiểu rõ vấn đề. tiểu thư De Lartigues đã nhận chàng là anh trai.
Canolles đã nhiều lần được nghe chính tiểu thư De Lartigues kể về một người anh trai. với lời lẽ không lấy gì làm mặn mà. Bây giờ thì chàng đã chiêm chỗ người anh đó. Điều này chẳng làm tan đi sự bực bội vì phải tuân theo mệnh lệnh của ngài công tước.
- Thôi được! - Chàng nói với Cauvignac mà cũng chẳng thèm giới thiệu hắn với chủ quán. và cũng không mở hầu bao vì hắn. điều mà chàng không bao giờ quên khi gặp dịp - Thôi được. hãy về bảo với chủ ngươi rằng đã gặp ta và ta đã lên đường ngay tức khắc.
- Còn với tiểu thư De Lartigues. tôi phải nói lại làm sao?
- CÓ chứ! Ngươi hãy bảo rằng anh trai của tiểu thư rất cảm tạ tình nghĩa của tiểu thư đối với anh ấy. Castorin. thắng ngựa vào!
Và không nói thêm với người liên lạc đang vô cùng ngạc nhiên trước một sự đón tiếp như

vậy.
Canolles trở lên phòng chàng tử tước. Chàng thấy cậu ta mặt tái nhợt. run rẩy. y phục chỉnh tề. Hai ngọn nên đang cháy trên lò sưởi.
Canolles ném một cái nhìn vô cùng tiệc nuối về phía góc phòng nơi có hai chiếc giường. Chàng thiếu niên nhìn theo ánh mắt đó với vẻ thẹn thùng khiến cho hai má đỏ lên.
- Bây giờ thì anh hài lòng rồi nhé! - Canolles nói - Bây giờ thì anh đã thoát khỏi tôi trong suốt cuộc hành trình còn lại. Tôi phải lên đường thi hành công vụ của đức vua.
- Chừng nào đi? - Chàng tử tước hỏi với một giọng chưa được hoàn hồn lắm.
- Ngay bây giờ. tôi đi Nantes. triều đình hình như đang Ở đấy.
- Xin chào ông! - Chàng tử tước cố gắng lắm mới trả lời nổi và buông mình xuống chiếc ghê.
không dám nhìn lên người bạn đồng hành.
Canolles tiến tới một bước.
- CÓ lẽ tôi sẽ không bao giờ gặp lại tử tước nữa. chàng xúc động nói.
- Biết đâu được. - Chàng tử tước trả lời và cố gắng mỉm cười.
- Xin hãy hứa với một người sẽ luôn giữ mãi kỷ niệm về bạn. - Canolles nói và đặt một bàn tay lên ngực. một cử chỉ và một giọng nói hài hòa khiến cho không ai có thể nghi ngờ được sự thành thật.
- Điều gì?
- Là bạn sẽ thỉnh thoảng nhớ đến người ấy.
- Tôi xin hứa.
- Khôn g . . . giận chứ? . . .
- Vâng.
- Bằng chứng cho lời hứa đó?
Chàng tử tước đưa bàn tay ra.
Canolles đỡ lấy bàn tay run rẩy ấy. không có ý định nào khác là sẽ thân mật siêu chặt. nhưng với sức thôi thúc mạnh hơn cả ý muốn. chàng ép nó lên môi và chạy vội ra khỏi phòng vừa lẩm bẩm - ôi Nanon! Làm sao em có thể bù lại cho ta những gì em vừa làm mất của ta?

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần I:
NANON DE LARTLGUES – NGƯỜI TÌNH CỦA CÔNG TƯỚC D'ÉPERNON

Phần I - Chương 12

CHANTILLY

Bây giờ, nếu chúng ta theo các bà hoàng của gia đình Condé đến nơi lưu đày của họ, lâu đài Chantilly mà Richon đã mô tả lại với chàng tử tước qua một hình ảnh đáng sợ, thì đây là những gì chúng ta sẽ thấy.

Dưới hàng cây dẻ phủ đầy lên những lớp hoa như bụi tuyết, trên những thảm cỏ kéo dài đến những mặt hồ xanh ngắt, nhộn nhịp một đám đông người đi dạo, cười nói, hát đùa vui vẻ. Rải rác đây đó là những người đang đọc sách, khuất qua sau những tán lá xanh mà họ đang nghiến ngấu đọc, của hoặc là Cléopâtre tác giả là ông De La Calprenède, hoặc L'Astree của ông D'Urfé hay Grand của bà De Scudery (Chú thích: Cléopâtre, L'Astree, Grand: Những tiểu thuyết tình cảm có tiếng vào thời bấy giờ); sau những vòm lá kim ngân và anh túc, vẳng ra những tiếng đàn thụ cầm và những giọng hát vô hình. Và, trên lối đi rộng rãi dẫn đến lâu đài, thỉnh thoảng thấy một người kỵ sĩ chuyển công văn chạy bắn qua như một tia chớp.

Trong khi đó, nơi hàng hiên, ba người phụ nữ y phục bằng sa tanh, có những tên người hầu kính cẩn theo sau một khoảng cách đang nghiêm trang dạo bước với những cử chỉ trịnh trọng và oai nghi. Ở giữa một phu nhân với dáng dấp cao quý mặc dù đã năm mươi bảy tuổi, đã bình luận một cách uyên bác về những vấn đề quốc gia, ở bên phải bà, một người phụ nữ trẻ, dáng điệu cứng cỏi, y phục màu tối, nhíu mày lắng nghe, bên trái là một bà già khác, dáng điệu cứng cỏi và chừng mực hơn cả, bởi vì bà ta không thuộc hàng quý phái tối cao, đang vừa nghe, vừa nói, vừa suy ngẫm.

Người đứng giữa là công chúa phu nhân, góa chồng và giàu có, mẹ của vị danh tướng đã

từng chiến thắng các trận Rocroy, Norlingen và Lens, người đó, từ khi bị ngược đãi và sự ngược đãi đã đưa đến lâu đài Vincennes, đã được gọi là ngài đại Condé và hậu thế sẽ sẽ mãi danh xưng này, người phụ nữ đó, trên gương mặt vẫn còn có thể nhận ra những gì còn lại của một sắc đẹp đã gây nên tình yêu cuối cùng và cũng có thể là mối tình ngông cuồng nhất của vua Henri IV, đã bị tổn thương không những trong tình mẹ mà còn trong tánh kiêu hãnh của một bà công chúa bởi một tên người Ý mà người ta gọi là Mazarin khi còn là gia nhân của ngài hồng y Bentivog Lio và bây giờ thì được gọi là đức ông hồng y De Mazarin từ khi y trở thành người tình của hoàng hậu Anne D'Autriche và là thủ tướng của vương quốc Pháp.

Chính lão là người dám giam cầm ngài Condé và lưu đày người mẹ cùng người vợ của người tù tại lâu đài Chantilly.

Người phụ nữ bên phải là Claire-Clémence De Maillé cũng là công chúa thuộc gia đình Condé mà mọi người vẫn thường gọi là quận chúa phu nhân. Bà luôn luôn là một người kiêu hãnh, nhưng từ khi bị tàn lụi, tánh kiêu căng đó đã lớn lên thêm và trở thành tánh cao ngạo.

Thực vậy, buộc phải đóng một vai trò thứ yếu từ khi ngài hoàng thân còn tự do, cảnh giam cầm của chồng đã đưa bà ta lên hàng chánh yếu, bà ta trở nên đáng thương hơn một bà góa và con trai bà, cậu bé quận công D'Enghien, sắp lên bảy tuổi, đang được quan tâm đến hơn cả một đứa trẻ côi cút. Mọi người đều để ý đến bà, và ngại rằng sẽ trở nên khó coi, bà ăn bận như có tang. Từ khi Anne D'Autriche buộc họ phải sống lưu đày, những tiếng than thở của họ đã biến thành những lời đe dọa ngấm ngầm, từ những kẻ bị đàn áp, họ trở nên những người chống đối. Công chúa phu nhân, vốn là một Thémistocle mặc váy, cũng có Miltiade (Chú thích: Thémistocle, Miltiade: Các danh tướng của Hy Lạp khoảng 480 trước Công nguyên) của mình và vòng nguyệt quế của phu nhân De Longueville (Chú thích: Phu nhân De Longueville: Chị của hoàng thân Condé) nữ hoàng của Paris một thời gian ngắn, đã làm cho họ điên lên.

Bà già bên trái là bà hầu tước De Tourville, một người phụ nữ không dám viết tiểu thuyết tình nhưng lại viết về chính trị. Bà đã không tự mình tham gia chiến tranh như lão Pompéc dũng cảm và không được lãnh một viên đạn như lão ở Corbie, nhưng chồng bà trước kia là một đại úy khá có tiếng, đã bị thương ở trận La Rochelle và bị tử thương ở Fribourg, rằng mình còn được thừa kế giả sản hương hoa của ông, bà nghĩ rằng mình còn

được thừa kế cả thiên tài quân sự của chồng. Từ khi bà theo hầu hai vị công chúa ở Chantilly, bà đã vạch ra ba kế hoạch tác chiến đã khiến cho bao nhiêu bà tùy tùng phải hết lời khen ngợi nhưng đều bị không phải là bỏ đi mà hoãn lại cho đến giờ phút quyết liệt. Bà ta không dám mặc bộ quân phục của chồng dù đôi khi rất muốn đấy, nhưng vẫn treo thanh gươm của chồng ở trong phòng, nơi đầu giường, và thỉnh thoảng, khi chỉ còn lại một mình, bà ta rút nó ra khỏi bao với một điệu bộ đằng đằng sát khí.

Mặc dầu mang một vẻ như ngày hội, Chantilly nói cho đúng có thể được xem như một trại lính rộng lớn, và nếu tìm kỹ, có thể sẽ tìm thấy thuốc súng giấu dưới hầm và lưỡi lê ngoài mấy luống rau.

Trên đường đi dạo của họ, ba người phụ nữ thường xuyên nhìn về phía cửa cổng chính của lâu đài, dường như chờ đợi một người liên lạc quan trọng nào đó. Đã nhiều lần, bà công chúa già vừa nói vừa thở dài:

- Chúng ta sẽ thua, con ạ, chúng ta sẽ nhục nhã vô cùng.

- Muốn vinh quang thì phải trả giá ít nhiều. - Bà De Tourville nói - Không bao giờ chiến thắng mà không phải chiến đấu.

- Nếu chúng ta thất bại - Phu nhân trẻ nói - nếu chúng ta thua, chúng ta sẽ trả thù.

- Con ạ! - Phu nhân công chúa già nói - Nếu chúng ta thua thì chính Thượng đế đã chiến thắng hoàng thân chồng con. Vậy con muốn trả thù Thượng đế hay sao?

Phu nhân trẻ nghiêng đầu trước thái độ khiêm tốn tuyệt diệu của bà mẹ chồng, và cả ba nhân vật đang cúi chào nhau và tự khen nhau như trông thật chẳng khác gì một vị giám mục với hai người trợ tá đang đem Thượng đế ra làm đề tài cho những lời khen ngợi mà họ trao đổi cho nhau.

- Chẳng thấy ông De Turenne, chẳng có ông De La Rochefoucauld, cũng chẳng có ông De Bouillon. - Phu nhân già lẩm bẩm - Tất cả đều vắng mặt cùng một lúc.

- Cũng chẳng có tiền. - Bà De Tourville nói.

- Mà biết trông cậy vào ai đây - Phu nhân trẻ lại nói - Nếu cả Claire cũng quên chúng ta?

- Con à, ai bảo với con là cô De Cambes quên con?

- Cô ấy không trở lại.

- Có lẽ cô ấy bị mắc kẹt, đường sá đều được canh phòng bởi quân đội của ông De Saint Aignan, con cũng biết rồi đấy.

- Ít ra cô ấy cũng phải viết thư.

- Làm sao cô ta có thể để lộ ra giấy một câu trả lời quan trọng như vậy được: Sự hợp tác của cả một tỉnh lớn như Bordeaux về cùng các ngài hoàng thân. Không, đó không phải là mặt chúng ta phải lo hơn cả.
- Hơn nữa - Bà De Tourville lại nói - Một trong ba kế hoạch tác chiến mà tôi có được hân hạnh trình lên phu nhân có mục tiêu không thể thiếu sót là sự nổi dậy của cả tỉnh Guyenne.
- Phải, phải, chúng ta sẽ nhớ đến khi cần thiết. - Phu nhân trả lời - Nhưng tôi đồng ý với ý kiến của mẹ tôi, và tôi bắt đầu tin rằng có lẽ Claire bị điều gì không may, nếu không thì cô ấy đã có mặt ở đây. Có thể là tá điền của cô, cô ấy đã thất hẹn, mấy tên khốn kiếp luôn luôn vớ lấy cơ hội nào đó để khỏi thanh toán nếu có thể. Có ai mà biết được vùng Guyenne sẽ làm hay không mặc dù đã hứa? Dân Gascogne ấy mà!...
- Những tên bẻm mép! - Bà Tourville nói - Vài tên cũng gan dạ đấy, nhưng đám lính thì rất tệ, chỉ biết kêu ngài hoàng thân muôn năm khi chúng bắt đầu sợ tên Tây Ban Nha, có thế thôi.
- Nhưng họ cũng ghét lão D'Epernon lắm đó chứ! - Bà công chúa nói - Bởi vì họ đã treo cổ hình nộm của lão ở Agen, và thề sẽ treo cổ chính lão ở Bordeaux nếu một ngày nào đó lão trở về.
- Lão sẽ trở về và sẽ treo cổ chính bọn người đó! - Vị phu nhân trẻ giận dữ nói.
- Mà tất cả - Bà De Tourville lại nói - đều là do lỗi ở Lenet, lão Pierre Lenet, lão cố vấn ngoan cố mà phu nhân cứ muốn giữ lại, thế nhưng chỉ biết chống lại những dự định của chúng ta. Nếu lão đã không bác bỏ kế hoạch thứ nhì của tôi có mục tiêu là, có lẽ hai vị còn nhớ, chiếm thành lũy Vayres một cách bất ngờ, cả đảo Saint-George và thành lũy ở Blaye, thì bây giờ chúng ta đã bao vây Bordeaux và thế nào ở đấy cũng phải đầu hàng.
- Tôi nghĩ rằng, trừ phi hai vị phu nhân có ý kiến nào khác, tốt hơn hết là để họ tự nguyện theo chúng ta. - Vang lên sau lưng bà Tourville một giọng nói kính cẩn nhưng không thiếu châm biếm - Một thành phố đầu hàng trước sự tấn công bằng sức mạnh không giúp gì được cho chúng ta cả, một thành phố tự ý quy phục sẽ phải giữ lời và buộc theo cho đến phút cuối cùng.
Ba người đàn bà quay lại và thấy Pierre Lenet, trong khi họ đang đi trên lối dẫn ra cổng chính của lâu đài, đã từ một khung cửa nhỏ dẫn ra hàng hiên và đến gần từ sau.
Những gì bà De Tourville nói có phần nào đúng. Pierre Lenet, cố vấn của ngài hoàng

thân, một con người lạnh lùng, thông thái và nghiêm nghị, được người tù giao cho nhiệm vụ trông chừng cả bạn lẫn thù, và cần phải nói thêm rằng, ông ta gặp nhiều khó khăn trong việc ngăn cản bè bạn của ông hoàng, mang họa đến cho lợi ích của ngài hơn là chiến đấu chống lại những âm mưu của kẻ thù. Nhưng khôn khéo và tinh anh như một nhà luật sư, đã quá quen với những chuyện gây gỗ và những âm mưu trong triều đình, ông ta thường là thắng thế, bằng một thái độ bất bạo động khó lòng lay chuyển. Vả lại, hơn nữa, chính ở Chantilly là nơi ông ta phải chiến đấu với đầu óc nhiều hơn cả. Tánh tự ái của bà De Tourville, tánh nóng nảy của vị phu nhân trẻ, thái độ cứng cỏi cao sang của bà công chúa già cũng khá tương xứng với mưu mẹo của Mazarin, cử chỉ kiêu căng của Anne D'Autriche và những quyết định thiếu chính xác của nghị viện.

Có nhiệm vụ phải trông coi đến thư từ của các ông hoàng, Lenet tự buộc mình phải theo cái luật chỉ là thông báo các tin tức cho các vị công chúa vào những lúc cần thiết, và chính ông ta sẽ định ra thời khoảng tiện lợi đó, bởi vì đường lối ngoại giao của các bà không bao giờ tuân thủ theo nguyên tắc là giữ bí mật, nguyên tắc đầu tiên trong đường lối ngoại giao của các ông, và như vậy khá nhiều kế hoạch của Lenet đã bị tiết lộ cho kẻ thù qua những người cùng phe với ông.

Hai vị phu nhân, cũng không phải là nhận ra, mặc dầu vẫn thường xuyên gặp phải sự chống đối nơi ông ta, lòng tận tụy nhất là sự có mặt cần thiết của Lenet, nên tiếp đón ông với một cử chỉ thân mật, một nụ cười nhẹ hiện ra trên môi bà công chúa.

- Kìa, ông Lenet thân mến, ông đã nghe bà Tourville than phiền hoặc nói đúng hơn, than trách giùm chúng ta. Tất cả càng ngày càng tệ đi. Ôi! Công việc của chúng ta! Lenet thân mến, công việc của chúng ta tệ quá!

- Thưa phu nhân - Lenet nói - Tôi không muốn nhìn các sự kiện một cách bi quan như phu nhân đang nhìn. Tôi rất hy vọng vào thời gian và vào những ngày sáng sủa hơn sẽ trở lại. Phu nhân cũng biết câu tục ngữ rồi đấy: "Tất cả sẽ đến đúng lúc cho kẻ biết chờ đợi"?

- Thời gian, những ngày sáng sủa hơn, đó là triết lý thôi thưa ông Lenet, chứ không phải là chính trị. - Phu nhân trẻ kêu lên.

Lenet mỉm cười:

- Triết lý luôn cần thiết trong mọi vấn đề thưa phu nhân, và nhất là trong chính sự. Nó dạy cho chúng ta đừng kiêu căng với chiến thắng và đừng mất bình tĩnh khi bị thua.

- Ăn nhằm gì! - Bà Tourville nói - Tôi thích có được một tin tức tốt hơn là mấy câu ngụ

ngôn của ông. Có phải vậy không, thưa phu nhân?
- Đúng, ta cũng mong như vậy. - Phu nhân trẻ trả lời.
- Như vậy phu nhân sẽ được hài lòng, vì sẽ nhận được ba tin trong ngày hôm nay. - Lenet trả lời, không mất vẻ bình tĩnh.
- Ba kia à?
- Vâng, thưa phu nhân. Người đưa tin thứ nhất đang trên đường từ Bordeaux về đây, người thứ hai từ Stenay và người thứ ba là ông De La Rochefoucauld gởi đến.
Cả hai vị phu nhân cùng thốt lên một tiếng kêu sung sướng. Bà Tourville cắn môi.
- Ông Lenet thân mến - Bà ta ngọt ngào nói để che giấu sự tức giận của mình và cái mỉa mai của những gì bà ta sắp nói ra, tôi cho rằng một nhà pháp luật tài ba như ông không nên dừng lại nửa vời như vậy, mà sau khi đã thông báo sẽ có ba bức công văn, thì ông cũng nên nói thêm về nội dung của chúng.
- Những hiểu biết của tôi, thưa bà, không giỏi giang như bà nghĩ đâu. - Ông ta khiêm tốn trả lời - nó chỉ giới hạn ở tư cách của một người đày tớ trung thành. Tôi chỉ báo chứ tôi không đoán.
Ngay khi đó, cứ như là Lenet có một tên quỷ trung thành phụ giúp, mọi người thấy hai kỵ sĩ đang băng qua cổng của lâu đài và phi nhanh ngựa vào. Thế là cả một đám người tò mò ùa đến để tìm hiểu tin tức.
Hai kỵ sĩ đặt chân xuống đất và một trong hai người trao cương ngựa cho người kia, có vẻ như một kẻ tùy tùng, chạy về phía các vị phu nhân cũng đang tiến đến gần.
- Claire! - Vị phu nhân trẻ kêu lên.
- Vâng, thưa phu nhân, xin nhận nơi em lòng kính trọng sâu xa.
Và quỳ gối xuống đất, chàng trai trẻ có ý nắm bàn tay của vị phu nhân để đưa lên môi hôn một cách kính cẩn.
- Lại đây, tử tước thân mến, để ta được ôm em! - Phu nhân trẻ kêu lên và đỡ nàng dậy.
Sau khi để phu nhân ôm hôn, người kỵ sĩ quay lại kính cẩn cúi chào bà công chúa.
- Nào, nói nhanh đi, Claire. - Bà này bảo.
- Phải đấy, em nói đi! - Phu nhân trẻ nói - Em có gặp Richon không?
- Thưa phu nhân, có ạ, và ông ấy đã giao cho em một tin mang về cho phu nhân.
- Tốt hay xấu?
- Em cũng không biết, nó chỉ cần hai tiếng.

- Nói đi! Ta sốt ruột lắm rồi!

Vẻ lo âu cực độ hiện rõ trên mặt của hai phu nhân.

- Bordeaux! Có! - Claire nói ra, cũng lo lắng về hiệu quả của hai tiếng này.

Nhưng nàng yên tâm ngay, bởi vì hai vị phu nhân đáp lại hai tiếng đó bằng những tiếng kêu chiến thắng khiến cho Lenet phải chạy đến.

- Ông Lenet! Ông Lenet! Lại đây. - Phu nhân trẻ kêu lên - Ông có biết Claire mang đến cho chúng ta tin tức gì không?

- Biết chứ, thưa phu nhân! - Lenet mỉm cười nói - Tôi biết rồi, bởi vậy nên tôi vội đến đây.

- Sao? Ông biết trước rồi à?

- Bordeaux - Có! Có phải vậy không?

- Ôi, ông Pierre, ông đúng thật là một gã phù thủy! - Bà công chúa già bảo.

- Nếu ông đã biết trước, ông Lenet - Phu nhân trẻ nói với giọng trách móc - tại sao biết chúng tôi lo âu như vậy ông lại không nói ra?

- Bởi vì tôi muốn dành cho nữ tử tước, phần thưởng công lao khó nhọc của cô ấy. - Lenet trả lời, vừa cúi chào Claire - Mà cũng bởi vì tôi ngại rằng từ ngoài hàng hiên, mọi người sẽ thấy cử chỉ vui mừng thái quá của hai vị phu nhân.

- Ông có lý, luôn luôn có lý, Lenet à! Thôi chúng ta đừng nói nữa!

- Có đúng là chúng ta phải mang ơn Richon về việc này không? - Bà công chúa già nói - Ông cũng hài lòng chứ Lenet? Richon đã hành động thật khéo, phải vậy không?

- Richon là một người ngoan cường và biết hành động, thưa phu nhân. - Lenet nói - Và nếu không tin tưởng thì tôi đã không giới thiệu người ấy với phu nhân.

- Chúng ta sẽ làm gì cho ông ấy bây giờ? - Phu nhân trẻ nói.

- Phải cho ông ta một chức vụ quan trọng nào đó. - Phu nhân già nói.

- Một chức vụ quan trọng!... Phu nhân quên rồi sao? - Bà De Tourville nói với một giọng chua như giấm, phu nhân quên rằng Richon không thuộc hàng quý tộc hay sao?

- Cả tôi nữa, thưa bà, tôi cũng không thuộc hàng quý tộc. - Lenet trả lời - Nhưng điều đó không ngăn cản ngài hoàng thân đặt tin tưởng nơi tôi. Quả thật là tôi rất mến phục hàng quý tộc của nước Pháp, nhưng trong vài trường hợp tôi dám nói rằng trái tim dũng cảm đáng giá hơn cả một cái huy hiệu của quý tộc.

- Mà tại sao ông ấy không thân chinh đến báo với chúng ta tin mừng đó? - Phu nhân trẻ

nói.

- Ông ta ở lại Guyenne để chiêu mộ một số người. Ông ta bảo với tôi rằng đã tập họp được gần ba trăm binh lính, có điều ông ta bảo rằng, vào thời gian gấp rút, họ sẽ không được huấn luyện kỹ để tham gia chiến trận và ông ta thích được bổ nhiệm làm chỉ huy ở một nơi như Vayres hoặc đảo Saint George hơn. Ở những vị trí đó, ta đoán chắc rằng sẽ có ích cho các vị phu nhân hơn.

- Nhưng làm sao xin được điều đó? - Phu nhân trẻ nói - Chúng ta bây giờ có được triều đình coi trọng để có thể xin bổ nhiệm bất cứ ai, mà người được chúng ta xin sẽ bị họ nghi ngờ ngay.

- Thưa phu nhân! - Nữ tử tước nói - Có lẽ còn một cách mà chính Richon đã gợi ý cho em.

- Em nói thử coi.

- Ngài D'Epernon hình như... - Nàng tử tước nói tiếp và đỏ mặt - đang yêu mê mệt một cô nào đó.

- A phải, người đẹp Nanon - Phu nhân trẻ khinh miệt nói - chúng ta đã biết chuyện.

- Thì đấy, hình như ngài D'Epernon không từ chối điều gì với người phụ nữ ấy cả và người phụ nữ ấy nhận tất cả những gì mà người ta bỏ tiền ra mua. Chúng ta có thể mua một giấy ủy nhiệm cho ông Richon được không?

- Tiền đầu tư rất đúng chỗ. - Lenet nói.

- Vâng, nhưng quỹ cạn rồi, ngài cũng biết rồi đấy ngài cố vấn ạ! - Bà Tourville nói.

Lenet mỉm cười quay về phía nữ tử tước De Cambes.

- Đây chính là lúc - Ông ta nói - để bà chứng tỏ với các vị phu nhân rằng bà đã quan tâm đến mọi việc.

- Ông muốn nói gì chứ Lenet?

- Ông ấy muốn nói rằng, thưa phu nhân, em rất lấy làm sung sướng được có thể biếu phu nhân một món tiền nhỏ mọn mà khó khăn lắm mới lấy được từ những người tá điền. Lễ vật khiêm tốn, nhưng em không biết làm sao hơn. Hai mươi ngàn livres! - Nữ tử tước tiếp tục nói, mắt nhìn xuống, ngập ngừng do sự xấu hổ vì chỉ có thể biếu một món tiền nhỏ như vậy cho hai vị phu nhân thật cao thượng, chỉ thua có hoàng hậu trong vương quốc này.

- Hai mươi ngàn livres! - Hai vị phu nhân kêu lên.

- Nhưng đây là cả một gia tài vào thời loạn như chúng ta hiện tại! - Bà công chúa kêu lên.
- Claire yêu quý! - Phu nhân trẻ kêu lên - Làm sao chúng ta có thể trả được món nợ này?
- Sau này phu nhân sẽ nghĩ đến vậy.
- Món tiền ấy đâu? - Bà De Tourville hỏi.
- Trong phòng của phu nhân, Pompéc, người tùy tùng của em đã được lệnh mang vào đấy.
- Lenet, ông hãy nhớ là chúng ta nợ cô De Cambes món tiền ấy nhé.
- Việc đó đã được làm rồi - Lenet nói vừa lôi trong túi ra một cuốn sổ và chỉ cho thấy, bên dưới hàng chữ ghi ngày tháng, hàng số hai mươi ngàn livres trong một hàng cột số mà tổng số sẽ làm kinh hoảng các vị phu nhân nếu họ bỏ công cộng lại.
- Nhưng làm sao mà em qua được, em của ta? - Phu nhân trẻ tuổi nói - Bởi vì chúng ta được biết dư rằng ông Saint Aignan canh chừng con đường và cho khám xét tất cả người và vật?
- Thưa phu nhân, nhờ vào sự khôn ngoan của Pompéc, chúng em đã tránh được cái nạn đó. Chúng em đã đánh một vòng rộng, bởi vậy đã phải trừ hết một ngày rưỡi, nhưng chuyến đi được an toàn. Nếu không chúng em đã đến với phu nhân từ ngày hôm kia.
- Xin bà cứ yên tâm - Lenet nói - Chưa mất thời gian nhiều lắm đâu, việc quan trọng bây giờ là sử dụng đúng ngày hôm nay và ngày mai. Hôm nay xin các vị phu nhân nhớ cho, chúng ta chờ ba nguồn tin: nguồn tin thứ nhất đã đến, như vậy còn hai nữa.
- Mà có thể nào biết được tên của hai người đưa tin kia không, thưa ông? - Bà De Tourville hỏi, hy vọng sẽ bắt lỗi được ông Lenet, người mà bà đang tuyên chiến, một trận chiến, dù không được tuyên bố, vẫn có thật.
- Người thứ nhất, nếu lời đoán của tôi không lầm - Lenet trả lời - thì sẽ là Courville, ông này được ngài De La Rochefoucauld gởi đến.
- Ông muốn nói ông hoàng De Marsillac? - Bà De Tourville lại nói.
- Ông hoàng De Marsillac bây giờ là công tước De La Rochofoucauld thưa bà.
- Bố ông ta mất rồi à?
- Đã được tám ngày.
- Ở Verteuil.
- Con người thứ hai? - Phu nhân trẻ hỏi.
- Người thứ hai là Blanchefort, đại úy vệ binh của ngài hoàng thân. Ông ta từ Stenay, do

ngài De Turenne phái đến.

- Nếu vậy - Bà De Tourville nói - tôi tin rằng, để khỏi mất thì giờ, chúng ta có thể xét lại kế hoạch thứ nhất của tôi, trong trường hợp cả Bordeaux cùng các ông De Turenne và De Marsillac cùng hợp lực với nhau.

Lenet mỉm cười như thói quen.

- Xin thứ lỗi cho tôi, thưa bà! - Ông ta lịch sự nói - Nhưng những kế hoạch do chính ngài hoàng thân vạch ra hiện giờ đang được thi hành và chắc chắn sẽ mang lại kết quả lớn.

- Các kế hoạch do ngài hoàng thân vạch ra - Bà Tourville nói với giọng chua như giấm - của ngài hoàng thân đang ở trong tháp cao của lâu đài Vincennes và không được liên lạc với ai?

- Đây là lệnh của ngài, do chính tay ngài viết mới hôm qua đây! - Lenet nói và rút từ trong túi ra - Một lá thư của hoàng thân Condé mà tôi vừa nhận được sáng nay. Chúng tôi vẫn liên lạc với nhau.

Tờ giấy gần như bị giật khỏi tay của ông cố vấn bởi hai bà công chúa, họ đọc ngấu nghiến, chảy nước mắt vì vui sướng.

- Nhưng mà, hình như cái túi của ông Lenet chứa đựng cả vương quốc Pháp này sao ấy? - Bà công chúa mỉm cười nói.

- Chưa đâu, thưa phu nhân, chưa đâu - Ông cố vấn trả lời - nhưng nếu có Trời giúp, tôi sẽ làm cho túi tôi đủ rộng để đựng được tất cả. Bây giờ... - Ông ta nói tiếp và chỉ nữ tử tước - bây giờ, bà đây cần được nghỉ ngơi, bởi vì đường dài...

Vị tử tước hiểu ý định của Lenet muốn được ở lại riêng với hai vị phu nhân, và sau một nụ cười của bà công chúa xác nhận ý kiến đó, cô cúi chào và lui ra.

Bà De Tourville ở lại và hy vọng sẽ được biết nhiều hơn về những tin tức bí mật; nhưng sau một cử chỉ ra dấu khó nhận biết của bà công chúa đối với con dâu, cả hai với một cái cúi chào thật lịch sự báo với bà De Tourville rằng buổi hội kiến về chính sự mà được mời tham dự đã chấm dứt. Người đàn bà đầu óc đầy lý thuyết hoàn toàn hiểu, cúi chào lại một cách trịnh trọng và nghiêm trang hơn rồi rút lui, kêu trời làm chứng cho thói bạc bẽo của các vị vương hầu.

Hai vị phu nhân quay về phòng làm việc và Lenet đi theo họ.

- Bây giờ - Lenet nói sau khi đã đóng kín cửa lại - xin các vị vui lòng tiếp Courville, ông ta đã đến và đã thay y phục, vì không dám đến trình diện trong bộ y phục đi đường.

- Ông ta mang tin gì đến?
- Rằng ngài De La Rochefoucauld sẽ đến đây chiều nay hoặc ngày mai, cùng với năm trăm người.
- Năm trăm người! - Phu nhân trẻ kêu lên - Cả một đội quân!
- Sẽ khiến cho chuyến ra đi của chúng ta trở nên khó khăn. Tôi cho rằng năm hoặc sáu người theo hầu thì hay hơn là cả một đoàn như vậy, chúng ta sẽ dễ dàng tránh được ông Saint Aignan hơn. Bây giờ thì khó mà đến được vùng Midi mà không bị làm khó dễ.
- Nếu họ làm khó dễ chúng ta thì càng tốt chứ sao! - Vị phu nhân trẻ kêu lên - bởi vì nếu họ làm khó dễ chúng ta, chúng ta sẽ chiến đấu và sẽ thắng, tinh thần của ngài Condé sẽ cùng ở với chúng ta.
Lenet nhìn bà công chúa già như để hỏi ý kiến, nhưng Charlotte De Montmorency, lớn lên trong thời nội chiến của vua Louis XIII, và đã từng được thấy bao nhiêu cái đầu cao ngạo phải cúi xuống hoặc lên đoạn đầu đài chỉ bởi vì luôn luôn đứng thẳng, buồn bã đưa một bàn tay lên vầng trán u ám những kỷ niệm nặng nề.
- Phải! - Bà nói - Chúng ta buộc phải như vậy thôi. Trốn tránh, hoặc chiến đấu: một hành động khủng khiếp. Trước kia chúng ta sống yên ổn, với một chút danh vọng mà Thượng đế đã ban cho chúng ta; chúng ta chẳng đòi hỏi gì hơn là được ở vào giai cấp mà chúng ta sinh ra, và thế mà may rủi của thời thế đã khiến chúng ta phải chiến đấu chống lại chủ nhân của chúng ta...
- Thưa mẹ! - Vị phu nhân trẻ hung hăng nói - Con không cho rằng cảnh khó khăn mà chúng ta bị dồn vào là đáng buồn như mẹ nghĩ. Chồng và anh con đang phải chịu một cảnh giam cầm nhục nhã; người chồng và người anh đó đều là con trai mẹ; ngoài ra con dâu mẹ còn bị ngược đãi. Những điều này sẽ bào chữa cho mọi dự định mà chúng ta toan tính.
- Phải! - Bà phu nhân già nói với một giọng buồn bã, nhẫn nhịn - Phải ta kiên nhẫn chịu đựng tất cả mọi điều đó hơn là con, nhưng hình như ta cho rằng số phận của chúng ta là bị ngược đãi và giam cầm. Khi ta vừa về làm vợ của bố chồng con thì ta phải rời nước Pháp, bị đeo đuổi bởi tình yêu của vua Henri IV. Chúng ta vừa trở về thì phải vào Vincennes, bởi lòng thù hận của hồng y De Riechelieu. Con trai ta, hiện giờ ở trong tù đã sinh ra ở trong tù và sau ba mươi hai năm đã nhìn thấy căn phòng nơi mình sinh ra. Than ôi! Bố chồng con đã nói đúng trong những lời tiên tri của mình: Khi ông được báo tin

thắng trận tại Rocroy, khi ông được dẫn vào gian phòng trang hoàng những lá cờ lấy được của Tây Ban Nha, ông đã nói với mẹ: "Có Thượng đế biết được niềm vui mà chiến thắng của con trai tôi mang lại cho tôi nhưng phu nhân hãy nhớ, rằng vinh quang của nhà ta càng cao bao nhiêu, thì chúng ta càng gặp nhiều tai họa bấy nhiêu. Tôi đã muốn huy hiệu nhà mình mang hình một con ó, với hàng chữ: Fama Nocet (Chú thích: Tiếng La Tinh hư danh - ý nói rằng tiếng tăm đó chỉ mang đến điều tác hại). Chúng ta đã gây nhiều tiếng vang quá con ạ, và đó là điều mang họa đến cho chúng ta. Ông có đồng ý với tôi không Lenet?

- Thưa phu nhân - Lenet lại nói phiền muộn vì những kỷ niệm mà bà công chúa vừa gợi lại - Phu nhân nói đúng, bây giờ thì chúng ta đã tiến xa để có thể lùi lại; hơn thế nữa trong những tình huống tương tự của chúng ta, vấn đề là phải có một quyết định nhanh gọn: Chúng ta không được che giấu tình thế của chúng ta. Chúng ta chỉ tự do qua bề ngoài, hoàng hậu luôn luôn nhìn ngó đến chúng ta, và ông Saint D'Aignan cản đường chúng ta. Đấy! Vấn đề bây giờ là phải thoát khỏi Chantilly mặc cho sự giám sát của hoàng hậu và cảnh vây hãm của lão Saint D'Aignan.

- Chúng ta hãy ra khỏi Chantilly, nhưng phải ngẩng cao đầu! - Phu nhân trẻ kêu lên.

- Ta cũng đồng ý với ý kiến đó! - Vị công chúa già nói - Nhà Condé không phải như mấy tên Tây Ban Nha và không phản bội bao giờ. Cũng không phải như những tên người Ý nên không bao giờ mưu mô xảo quyệt... Những gì nhà ta làm là giữa thanh thiên bạch nhật và luôn luôn ngẩng cao đầu.

- Thưa phu nhân - Lenet nói giọng hoàn toàn tin tưởng - Có Thượng đế làm chứng cho tôi rằng tôi sẽ là người đầu tiên thực hiện mọi mệnh lệnh của phu nhân; nhưng để ra khỏi Chantilly theo ý muốn của phu nhân, cần phải chiến đấu... Có lẽ các vị phu nhân không muốn làm nữ giới trong ngày chiến đấu, sau khi đã tỏ ra mình không thua kém gì nam giới trong việc tham mưu... Các vị sẽ đi đầu trận chiến... Nhưng các vị quên rằng, bên cạnh mạng sống quý báu của các vị bắt đầu vừa chớm một mạng sống quý báu không thua kém: Đó là cậu quận công D'Enghien, con trai và là cháu nội của các vị... Có thể nào các vị sẽ liều cả hiện tại và tương lai của nhà Condé vào cùng một nấm mồ?... Chẳng lẽ các vị lại không biết rằng người cha sẽ bị Mazarin coi như con tin và sẽ bị đem ra xử trảm trước những âm mưu dùng vũ lực của người con? Có lẽ nào các vị đã quên những hầm tối của lâu đài Vicennes?... Không đâu, thưa các phu nhân... - Lenet chắp hai tay lại

nói tiếp - Không được đâu, xin các vị hãy nghe theo ý kiến của người đầy tớ già này: Các vị sẽ ra khỏi Chantilly một cách phù hợp với tư cách của những người phụ nữ bị sát hại... Xin hãy nhớ rằng vũ khí chắc chắn nhất của quý vị là sự yếu đuối... Một người con bị mất cha, một người vợ mất chồng, một người mẹ mất con, cố tìm mọi cách để trốn thoát khỏi cái bẫy mà họ bị giữ lại... Muốn hành động và ăn nói một cách cao ngạo, xin các vị hãy chờ đến lúc không còn là vật bảo chứng cho kẻ mạnh mẽ... Kế hoạch của chúng ta đã được bàn với Courville... Chúng ta chắc chắn sẽ có được một đội quân hộ tống tốt, và sẽ không bị làm khó dễ ở dọc đường... Bởi vì hiện nay, có cả hai mươi phe phái khác nhau đang tham chiến và khó mà phân biệt được ai là bạn ai là thù... Xin hãy nghe theo tôi. Tất cả đều đã sẵn sàng.

- Lén lút ra đi như những tên tội phạm vậy! - Vị phu nhân trẻ kêu lên - Ôi! Ngài hoàng thân sẽ nói sao đây khi biết được rằng mẹ, vợ và con mình sẽ phải chịu một nỗi nhục nhã như thế này?

- Tôi không biết ngài sẽ nói như thế nào; nhưng nếu các vị thành công, ngài sẽ phải chịu ơn các vị vì sự tự do của ngài, và nhất là địa vị, như các vị sẽ bị mất trong một trận chiến. Bà công chúa già suy nghĩ một hồi với một nét buồn trên mặt.

- Ông Lenet thân mến! - Bà nói - Ông hãy cố gắng thuyết phục con dâu ta, bởi vì ta, ta sẽ ở Lại đây. Ta đã chiến đấu cho đến bây giờ, nhưng ta đã phải đầu hàng, nỗi đau khổ đã từng gặm nhấm ta mà cố hết sức giấu diếm để khỏi làm nản lòng những kẻ chung quanh ta, sẽ giữ ta lại trên giường bệnh, và có lẽ cũng là nơi ta trút hơi thở cuối cùng nhưng như ông đã nói: Trước hết, cần phải cứu gia sản của nhà Condé. Con dâu và cháu nội ta sẽ rời Chantilly và ta hy vọng rằng họ sẽ có đủ khôn ngoan để nghe theo lời khuyên của ông, ta còn nói hơn thế nữa, lệnh của ông. Hãy ra lệnh đi Lenet, mọi người sẽ tuân theo.

- Phu nhân xanh quá! - Lenet kêu lên và đỡ bà công chúa.

- Phải! - Bà nói mỗi lúc mỗi yếu thêm - Phải, nhưng tin mừng của hôm nay đã làm cho ta đau đớn hơn cả những nỗi lo của các ngày vừa qua. Ta cảm thấy cơn sốt đang dày vò ta, nhưng đừng để lộ ra điều đó trong tình trạng hiện thời có thể làm hại đến chúng ta.

- Thưa phu nhân - Lenet nói nhỏ - việc phu nhân khó ở sẽ có lợi cho chúng ta nếu như phu nhân không cảm thấy đau đớn quá. Phu nhân hãy nằm nghỉ, hãy báo tin về căn bệnh này. Còn phu nhân - Ông ta nói tiếp và quay về phía vị phu nhân trẻ - xin phu nhân hãy cho gọi ông y sĩ Bourdelot, và vì chúng ta sẽ cần đến ngựa, hãy thông báo đi khắp nơi

rằng phu nhân sẽ tổ chức một cuộc săn hươu trong khuôn viên, như vậy sẽ không ai ngạc nhiên khi thấy người ngựa và khí giới đang được chuẩn bị.

- Xin ông hãy tự ra lệnh Lenet à! Nhưng tại sao một người sáng suốt như ông lại không nghĩ rằng mọi người sẽ thắc mắc về cuộc đi săn lạ lùng này trong khi mẹ tôi đang ngã bệnh?

- Bởi vậy, mọi chuyện đều được tính trước thưa phu nhân. Có phải rằng ngày kia cậu công tước D'Enghien sẽ được bảy tuổi và sẽ rời khỏi tay các nhủ mẫu cùng mẹ mình?

- Phải.

- Vậy chúng ta hãy nói rằng buổi đi săn này được tổ chức để mừng dịp hoàng tử trẻ lần đầu tiên dự một cuộc đi săn, vị phu nhân lớn nhấn mạnh để bịnh tình của mình không mang điềm xấu đến cho tính cách quan trọng của buổi lễ đó và phu nhân đã nghe theo lời dạy của ngài.

- Ý kiến rất tuyệt! - Vị phu nhân già kêu lên với một nụ cười sung sướng - Phải, lý do này rất tốt, và Lenet à, phải nói rằng ông thật xứng đáng là một người cố vấn tài ba.

- Nhưng nếu theo cuộc đi săn, quận công D'Enghien phải ngồi xe thì sao? - Phu nhân trẻ hỏi.

- Không, thưa phu nhân, sẽ đi ngựa. Xin trái tim người mẹ đừng sợ gì cả. Tôi đã nghĩ ra một cái yên nhỏ mà Vialas, tên lính hầu của cậu sẽ đặt phía trước yên của hắn, như vậy mọi người sẽ nhìn thấy quận công D'Enghien và tối đến chúng ta sẽ được an toàn ra đi, bởi vì nếu đi xe, cậu sẽ bị cản lại một cách dễ dàng.

- Như vậy ông cho rằng nên ra đi à?

- Tối ngày kia, thưa phu nhân, nếu phu nhân không có lý do nào khác để hoãn lại chuyến đi.

- Ồ, không, trái lại chúng ta hãy rời khỏi nhà tù này càng sớm càng tốt.

- Một khi rời khỏi Chantilly rồi, ông sẽ làm gì? - Bà công chúa hỏi.

- Chúng tôi sẽ vượt qua khỏi đội quân của ngài Saint D'Aignan và sẽ tìm cách bịt mắt ông ta lại. Chúng tôi sẽ về cùng với ngài De La Rochefoucauld và sẽ cùng về Bordeaux nơi mọi người đang chờ chúng ta. Một khi về đến thủ đô của Midi rồi, chúng tôi sẽ thương lượng hoặc chiến đấu tùy theo ý các vị, dẫu sao, thưa phu nhân, tôi cũng xin được phép nhắc lại với các vị rằng ngay cả ở Bordeaux, chúng ta cũng sẽ không có được may mắn cầm cự lâu dài nếu như ở chung quanh không có những nơi khác lôi kéo sự chú ý của đội

quân của đức vua. Có hai nơi thuộc vào hàng quan trọng nhất: Vayres cai quản cả sông Dordogne và giúp cho các vật thực đến được thành phố, và đảo Saint Georges mà người dân Bordeaux xem như chìa khóa của thành phố họ. Nhưng chúng ta sẽ lo đến điều đó sau này, tạm thời chúng ta sẽ chỉ nghĩ đến việc ra khỏi đây.

- Theo tôi, thì chẳng có gì là dễ hơn. - Vị phu nhân trẻ nói - Dù cho ông có nói sao đi nữa, Lenet, chỉ có chúng ta là chủ ở đây.

- Xin phu nhân đừng trông cậy vào điều gì cả trước khi vào đến Bordeaux; chẳng có điều gì là dễ dàng trước đầu óc quỷ quyệt của ngài Mazarin, và nếu tôi phải chờ đợi cho đến khi chỉ còn lại mấy người chung quanh ta mới đưa ra các kế hoạch của tôi, là để cho lương tâm tôi được yên ổn. Tôi xin thề là như vậy, bởi vì tôi rất e ngại cho những dự định mà chỉ có đầu óc tôi mới nghĩ ra và chỉ có các vị là những người duy nhất được nghe. Ngài Mazarin không cần biết các tin tức lão ta đoán ra.

- Nhưng tôi thách ông ta làm hỏng kế hoạch lần này! - Vị phu nhân trẻ nói - Xin hãy giúp mẹ tôi trở về phòng bà, ngay hôm nay tôi sẽ loan tin về cuộc đi săn sắp tới của chúng ta vào ngày kia. Lenet à, ông hãy lo việc mời khách nhé!

- Xin phu nhân hãy để tôi lo.

Vị phu nhân già trở về phòng và lên giường nằm nghỉ. Bourdelot, y sĩ của gia đình Condé và là thày dậy của quận công D'Enghien, được mời đến; tin tức về tình trạng mệt yếu của bà phu nhân lan ra khắp Chantilly và trong vòng nửa tiếng, các bụi cây, các vườn hoa đều vắng người, các vị khách vội vã tuôn đến tiền phòng của người bệnh.

Lenet bỏ cả ngày hôm ấy và cả tối nữa để viết hơn năm mươi lá thư mời gởi đi khắp nơi nhà đám gia nhân đông đảo của gia đình hoàng gia.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần I:
NANON DE LARTLGUES – NGƯỜI TÌNH CỦA CÔNG TƯỚC D'ÉPERNON

Phần I - Chương 13

Ngày hôm sau nữa. được chỉ định thi hành những kế hoạch của Lenet. là một trong những ngày u ám nhất của mùa xuân. mùa vẫn được xem là đẹp nhất trong năm. nhưng thật ra thường là rất xấu. nhất là Ở nước Pháp.

Mưa bụi bay lất phất trên những luống hoa của lâu đài Chantilly. Trong những khoảng sân rộng. năm mươi con ngựa yên cương sẵn. được cột chung quanh những thân cột. đang chờ đợi.

nóng nảy gõ vó xuống nền đất. một đàn chó chia thành từng nhóm mười hai con. cũng đang chờ đợi hết thở phì phò lại ngáp dài.

Đây đó lang thang mấy tên tùy tùng vận đồng phục. tay chắp sau lưng. còi săn cột ngang hông.

Vài viên sĩ quan vốn đã quen cảnh thời tiến cay nghiệt qua các trận chiến Rocroy và Len. chẳng quan tâm gì đến trời mưa và giết thời gian qua câu chuyện giữa từng nhóm nhỏ trên hàng hiên và nơi những cầu thang lộ thiên.

Mọi người đều được thông báo cho biết hôm nay là một ngày lễ hội và đều mang một vẻ mặt long trọng để được xem ngài quận công D'enghien nhỏ tuổi mặc chiếc áo chẽn đầu tiến trong đời và lần đầu tiến đuổi bắt một con hươu. Một viên sĩ quan theo hầu ngài hoàng thân. mọi quan khách của dòng họ danh tiếng ấy. được Lenet gởi thiệp mời. đều xem việc đáp ứng lời mời ấy như một bổn phận. Hơn nữa. họ lo âu về tình trạng sức khỏe của bà công chúa già đều tan biết khi viên y sĩ Bourdelot thông báo rằng bà đã được trích máu và đã được uống thuốc bổ. thuốc công hiệu nhất của thời bấy giờ.

đến mười giờ. tất cả các quan khách đều đã tề tựu đông đủ. Phần lớn bọn họ đang vây quanh chiêm ngưỡng một con ngựa trắng tuyệt đẹp đang khoe một cái yên nhỏ bằng nhung dành riêng cho cậu quận công D'enghien. với cái yên chính phía sau dành cho Vialas. tên tùy tùng của cậu.

Thế nhưng vẫn chưa ai nói đến chuyện đi săn. mọi người dường như hãy còn chờ đợi một số khách nào khác.

Khoảng mười giờ ba mươi. ba nhà quý tộc tiến vào tòa lâu đài. theo sau là sáu tên hầu vũ trang đến tận răng. mang theo những chiếc vai to tướng. cứ như là bọn họ sắp đi du lịch vòng quanh Châu âu. thấy trong sân có những cây cột sẵn. họ toan đến cột ngựa Ở đấy. Bỗng chốc một người vận y phục xanh lơ. mang dải lưng bạc. tay cầm kích. tiến đến gần ba người khách. Qua y phục ướt đẫm và những đôi ủng đầy bùn của họ. cứng có thể nhận ra là họ vừa từ xa đến.

- Thưa các ngài. các ngài từ đâu đến đây? - Người vận y phục xanh hỏi.

- Từ miền Bắc đến. - Một trong ba kỵ sĩ trả lời.

- Và các ngài định đi đâu?

- Đi dự đám tang.

- Bằng chứng?

- Hãy nhìn các băng tang đây.

Thật vậy ba người đó đều đo một dải khăn tang nơi chuôi gươm.

- Xin các ngài thứ lỗi! - Viên cận vệ nói - Lâu đài thuộc quyền sử dụng của các ngài. phòng ăn đã được dọn sẵn. lò đã được đốt lên trong phòng khách. lính hầu đang đợi lệnh các ngài. còn gia nhân của các ngài. họ sẽ được tiếp đón Ở nhà sau.

Các nhà quý tộc từ nông thôn lên. mệt mỏi đói khát và tò mò cúi chào. bước xuống ngựa. ném dây cương cho kẻ hầu và hỏi đường đến phòng ăn.

Ba người khách vừa ngồi vào bàn thì sáu kỵ sĩ khác. theo sau cũng là sáu người hầu có võ trang và đồ đoàn chẳng khác gì mấy người trước. cũng vừa đến và cũng toan cột ngựa vào cột. Nhưng người cận vệ đã được nghiêm lệnh từ trước nên đến gần họ và lại cũng hỏi như với mấy người - Các ngài từ đâu tới?

- Từ vùng Picardie. Chúng tôi đến đây là sĩ quan Ở Turenne.

- Các ngài đi đâu?- Đi dự đám tang.

- Bằng chứng?

- Khăn tang đây.
Và cũng như những người trước. họ chìa cho xem dải khăn tang cột nơi chuôi gươm.
Lại cũng vẫn những cử chỉ lịch sự như với những người kia. khách được dẫn vào phòng ăn.
còn ngựa thì vào chuồng.
Sau họ có thêm bốn người nữa. cứng vẫn cảnh đó diễn ra.
Từ mười đến mười hai giờ trưa. từng nhóm hai người hoặc bốn người hoặc năm người. một mình hoặc đi thành từng nhóm. sang trọng hoặc nghèo nàn. nhưng đều có ngựa tốt. võ trang đầy đủ y phục chỉnh tề. Lần lượt đến trình diện một trăm người kỵ sĩ. được người cầm kích hỏi cùng một câu trả lời và cùng trả lời là đi dự đám tang rồi chìa băng tang của họ ra.
Khi tất cả đều đã dùng bữa và làm quen với nhau. trong khi các người hầu đang giải lao Ở nhà sau và ngựa được nghỉ ngơi. thì Lenet bước vào gian phòng nơi họ đang hội họp và bảo với họ:
- Thưa các ngài. phu nhân quận chúa xin gởi lời cảm ơn các ngài đã cho phu nhân vinh dự được tiếp đón các ngài trước khi đến dự đám tang thân phụ ngài De La Rochefoucauld... Xin hãy xem ngôi nhà này như của các ngài và xin các ngài vui lòng tham dự một buổi đi săn được tổ chức vào chiều nay do quận công D'enghien chỉ huy nhân ngày mặc áo chẽn đầu tiến của ngài ấy.
Những tiếng xì xầm tán thưởng và cảm tạ nổi lên sau phần đầu bài diễn văn của Lenet.
- Sau buổi săn - ông ta nói tiếp - phu nhân quận chúa sẽ mời các ngài dùng bữa với người. phu nhân muốn tự mình cảm tạ các ngài. sau đó các ngài sẽ tùy tiện tiếp tục con đường của mình.
Vài người trong số những người kia tỏ ra đặc biệt chăm chú nghe chương trình trong ngày. có vẻ có đôi chút ngăn cản tự do của họ. nhưng hình như đã được ngài De La Rochefoucauld báo trước nên không ai có lời phản đối. Kẻ thì đi coi sóc ngựa của mình. kẻ đi thay y phục để có thể trình diện trước bà quận chúa trong bộ vó tươm tất. còn những người khác thì không rời bàn. bàn tán với nhau về vấn đề thời sự .
Một đám đông đang đi dạo dưới hàng bao lơn. nơi quận công D'enghien sẽ xuất hiện. Bên cạnh các nhủ mẫu và các chị người hầu. ông hoàng trẻ tuổi chưa biết vai trò quan trọng của mình.

Thế nhưng. đã mang trong mình đầy đủ tánh cách kiêu hãnh vương gia. cậu đang ngắm nghía với ánh mắt nôn nóng bộ y phục sang trọng đầu tiến cậu sẽ được mặc. đấy là một chiếc áo bằng nhung đen có thêu chỉ bạc. mang một vẻ tang tóc u tối. mẹ cậu muốn được xem như một bà góa và đã dự định xen vào bài diễn văn những tiếng: một cậu bé côi cút đáng thương.

Nhưng cậu hoàng thân nhỏ tuổi không phải là người đang thèm thuồng nhìn bộ y phục rực rỡ kia. cách cậu hai bước. một đứa bé khác. lớn hơn cậu độ vài tháng thôi. có đôi má hồng và mái tóc vàng. đang trốmắt nhìn cảnh sang trọng bao quanh người bạn may mắn của mình. đã nhiều lần.

không kềm chế được tánh tò mò. cậu mon men đến gần chiếc ghế nơi đặt bộ y phục và len lén sờ lên những đường chỉ thêu. Nhưng. có một lần cậu quận công D'enghien kịp nhìn thấy và la lên:

- Này. Pierrot. hãy coi chừng! Mày làm hỏng áo tao bây giờ. nhung thêu đấy. mày biết không?. . . Tao cấm mày sờ đến áo tao đấy.

Pierrot giấu tay sau lưng. hai tay đong đưa. giận dỗi.

- Louis. con không nên bực tức. - Phu nhân nói với con trai - Nếu Pierrot còn sờ đến .chúng ta sẽ cho nó ăn roi.

Pierrot đổi nét mặt giận dữ sang hăm dọa:

- Đức ông là hoàng thân. nhưng tôi là người làm vườn... Nếu đức ông cấm tôi sờ đến áo của ông thì tôi. tôi sẽ không cho đức ông chơi với đàn gà tre của tôi... à! Nhưng mà... đức ông cũng biết đó . . . tôi mạnh hơn đức ôn g . . .

Vừa nói xong những lời thiếu thận trọng ấy thì mẹ cậu. nhủ mẫu của ông hoàng nhỏ. nắm lấy tay thằng bé ngang ngạnh và nói với nó:

- Pierrot. con phải nhớ đức ông là chủ nhân của chúng ta. chủ nhân của tất cả mọi thứ trong lâu đài và chung quanh lâu đài. do đó. gà của con là của đức ông.

- ủa! - Pierrot nói - Con tưởng đức ông là em của con.

- Anh em cùng nhủ mẫu thôi.

- Nếu vậy thì phải chia ra. nếu gà của con là của đức ông. thì áo của đức ông là của con.

Bà nhủ mẫu toan trả lời về sự khác biệt giữa hai đứa. thì cậu hoàng thân nhỏ tuổi. vì muốn Pierrot được thấy vinh quang toàn diện của mình. cướp lấy lời bà:

- Đừng sợ Pierrot. tao không giận mày đâu. lát nữa mày sẽ thấy tao ngồi trên con ngựa

trắng của tao ! . . . Tao sẽ đi săn rồi tao sẽ giết con hươu !

- à! Đúng rồi! - Cậu Pierrot xấc xược trả lời - CÓ lẽ đức ông ngồi được lâu trên lưng ngựa đấy. . .

Hôm kia đức ông đã leo lên con lừa của tôi và đã bị nó hất xuống.

- ừ phải. . . nhưng hôm nay - Cậu hoàng thân nhỏ lại nói. cố gắng lấy tất cả vẻ uy nghi của mình - hôm nay tao sẽ thay mặt ba tao nên tao sẽ không té. . . Hơn nữa. Vialas sẽ giữ tao.

- Thôi! Thôi! - Bà quận chúa cắt ngang cuộc tranh cãi - Hãy mau mặc áo vào cho cậu đi! Đã một ìờ trưa rồi. khách của chúng ta đang sốt ruột đấy. ông Lenet hãy ra hiệu khởi hành đi.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần I:
NANON DE LARTLGUES – NGƯỜI TÌNH CỦA CÔNG TƯỚC D'ÉPERNON

Phần I - Chương 14

Ngay khi đó. tiếng tù và nổi lên. vọng đến tận các phòng trong lâu đài. Thế là mọi người chạy đến ngựa của mình. các nhà quý tộc xếp thành hàng. và quận công D'enghien ra giữa các bà tùy tùng và người hầu. theo sau là bà mẹ ăn mặc rực rỡ trên lưng con ngựa đen tuyền. bên cạnh bà là nữ tử tước De Cambes. xinh đẹp trong bộ y phục nữ đang khéo léo điều khiển con ngựa của mình.

Đoàn người được đón tiếp bằng những tiếng tung hô vang trời. trát Cả đều nghiêng mình đến trước. nhỏm người trên ngựa để nhìn rõ bà quận chúa với con trai. vì họ chưa bao giờ đến chốn triều đình và được xem những nghi thức trang trọng như vậy. Cậu bé chào với một nụ cười tươi tắn. Bà quận chúa thì với một vẻ uy quyền dịu dàng. đấy là vợ và con của người đã từng được chính kẻ thù của mình khen ngợi. viên chỉ huy tài ba nhất Châu âu.

Sau vài lời nói nhỏ vào tai của Lenet. bà quận chúa ra lệnh lên đường. Sau lưng họ. cổng đóng lại và dường như sự thận trọng này cũng chưa đủ trước sự e ngại có kẻ phản tặc sẽ lẻn vào. lính được cắt gác đằng sau các cánh cổng và được lệnh chỉ mở cho những kẻ trả lời được ba câu hỏi ám hiệu.

Trong khi đó. Ở đầu kia của khuôn viên. đối diện với bức tường bao quanh lâu đài. có sáu người kỵ sĩ đang lắng nghe tiếng kèn săn và dường như đang bàn cãi với nhau.

Qua y phục mới toanh. dây cương bóng loáng. áo choàng lịch sự và những vũ khí sang trọng của họ. phải khá ngạc nhiên vì cảnh đơn độc của các nhà quý tộc trong khi tất cả giới thượng lưu của vùng lân cận đều đang tề tựu trong lâu đài Chantilly.

- Chà! - Viên chỉ huy nói sau khi suy nghĩ giây lát. trong khi mấy người kia hoang mang nhìn ' nhau - Người ta vào khuôn viên bằng cách nào nhỉ. bằng cửa hay bằng cổng sắt? Chúng ta hãy đến trình diện và vào thôi. Ai lại dám đuổi những người kỵ sĩ ăn vận như chúng ta đây?

- Cauvignac. tôi xin nhắc lại với anh - một trong năm người kia trả lời - Tôi xin nhắc lại với anh rằng những người kia biết được mật khẩu. chúng ta thì không.

- Cậu nghĩ vậy à Ferguzon?

- Không phải nghĩ mà tôi tin chắc là như vậy. Thế anh tưởng mấy người đó đi săn là chỉ để đi săn thôi sao? Chà! Chà! HỌ đang âm mưu đấy. rõ ràng là như vậy.

- Ferguzon nói có lý! - Một người thứ ba nói - HỌ đang âm mưu và chúng ta sẽ không vào - Thế nhưng. chẳng mấy khi được dịp đi săn hươu.

- Nhất là khi chúng ta đã chán săn người rồi. phải không Barrabas? - Cauvignac nói tiếp - ấy!

Không thể nào bỏ qua được cuộc săn này. Chúng ta có đủ những thứ cần thiên để tham dự vào cuộc vui này. chúng ta mới toanh từ đầu đến chân. Nếu ngài quận công cần có lính thì tìm đâu ra những người đẹp đẽ hơn chứ? Kẻ xấu xí nhất trong chúng ta cũng không thua kém gì một viên đại - Còn anh. Cauvignac. nếu cần thì anh đóng vai công hầu cũng được.

Ferguzon không nói gì cả. y đang suy nghĩ.

- Rủi thay - Cauvignac cười tiếp - hôm nay Ferguzon chẳng ham muốn săn bắn gì cả.

- Chà! - Ferguzon nói - CÓ phải là tôi không thích đâu. săn bắn là một thứ vui quý phái rất hợp với tôi Tôi chỉ muộn nói là chúng ta bị cảm cửa rơi.

- Kia! - Cauvignac quay lại - Kèn lại nổi lên. thấy con mồi rồi.

- Nhưng mà. . . - Ferguzon nói - điều đó không có nghĩa là chúng ta không đi săn.

- Này đầu lừa. cậu bảo chúng ta sẽ săn bằng cách nào đây trong khi chúng ta không vào được?

- Tôi không nói là chúng ta không thể vào được. - Ferguzon đáp.

- Bằng cách nào kia chứ. khi mà không thể vào được? -Cauvignac nói.

- Tại sao chúng ta lại không làm một lỗi nơi bức tường này để chui qua nhỉ? Đâu có ai Ở đây bắt chúng ta sửa chữa đâu?

- Hoan hô Ferguzon! - Cauvignac kêu lên - Ferguzon trong chúng ta. cậu là người có

nhiều mưu chước nhất! Và khi nào ta đã lật đổ được ngai vàng nước Pháp để thay ngài hoàng thân vào.
ta sẽ cho cậu thế vào chức của ngài Mazarino Mazarini. Nào các bạn bắt tay vào việc thôi!
Nói xong. Cauvignac nhảy xuống ngựa và cùng với đám thủ hạ bắt đầu phá vỡ những tảng đá đã lung lay của bức tường. Trong nháy mắt. họ đã làm được một lỗ hổng rộng độ ba bốn bộ. Thế là họ cũng leo lên lưng ngựa và theo sau Cauvignac tiến vào bên trong.
- Bây giờ - Cauvignac nói với đồng bọn vừa tiến về phía vang lên tiếng kèn - bây giờ thì tỏ ra lịch thiệp nhé. rồi tôi sẽ mời quý vị cùng dùng bữa với ngài quận công D'enghien.

Phần I - Chương 15

Thế là chẳng bao lâu, sáu nhà quý tộc mới toanh của chúng ta gặp đoàn người săn và cùng nhập bọn với họ mà chẳng gặp một sự phản đối nào cả. Phần lớn khách khứa đều đến từ những địa phương khác nhau và chẳng ai quen biết ai. Vào đến sân rồi thì những kẻ cướp đường ấy cũng trở thành tân khách.

Tất cả có lẽ sẽ diễn ra tốt đẹp nếu họ cứ giữ nguyên vị trí của mình. Nhưng lại không được như vậy. Một lát sau, thì Cauvignac có vẻ như tin chắc chắn rằng cuộc săn đã được tổ chức để đón tiếp mình, y giựt lấy cái kèn săn trong tay một tên người hầu mà gã này không dám từ chối, chạy lộn xộn thổi kèn lung tung, lẫn lộn tất cả những ám hiệu, xô ngã nào chó, nào người hầu, cúi chào các bà một cách điệu nghệ mỗi khi đi ngang qua trước mặt họ, chửi bới, la lối, bực tức khi không còn trông thấy họ nữa, và bắt kịp con hươu khi nó vừa nhảy qua một cái ao lớn.

- Hallali! Hallali! (Chú thích: Tiếng hò reo trong các cuộc đi săn) - Cauvignac gào lên - Bắt được nó rồi!

- Này Cauvignac! - Ferguzon nói, anh chàng này theo gần bên Cauvignac - Coi chừng anh làm cho chúng ta bị tống cổ khỏi đây đấy. Tôi van anh, vừa phải thôi!

Nhưng Cauvignac chẳng đếm xỉa gì đến, và thấy rằng con vật đang giơ sừng trước lũ chó, y nhảy xuống đất, rút gươm ra và lấy hết gân cổ gào lên:

- Hallali! Hallali!

Và các chiến hữu của y không thận trọng như Ferguzon, được kích động bởi hành động

của y, cũng chuẩn bị nhảy đến con mồi thì viên đội trưởng đội săn đưa dao gạt Cauvignac ra:

- Khoan đã, thưa ông, chính phu nhân quận chúa là người điều khiển cuộc săn. Chính bà sẽ là người đâm cổ hươu hoặc sẽ nhường vinh dự ấy cho ai tùy ý bà.

Cauvignac tỉnh trí lại sau câu phê bình gay gắt đó, và trong khi y bực bội lùi lại thì đám đông các tay săn ùa đến vây quanh con vật bị dồn vào một gốc cây thông giữa lũ chó đang gầm gừ chờ đợi.

Ngay khi đó, mọi người thấy phu nhân quận chúa phóng đến, theo sau là quận công D'Enghien và đám cận thần cùng người hầu. Đến giữa vòng người bà dừng lại, đưa ánh mắt vương giả nhìn quanh và nhìn thấy Cauvignac cùng đồng bọn đang bị vây hãm giữa những tia nhìn giận dữ và nghi ngờ của đám tùy tùng và sĩ quan của cuộc săn.

Viên đội trưởng tiến đến gần bà, tay cầm con dao.

- Phu nhân có biết người đó không ạ? - Viên đội trưởng nói nhỏ vừa đưa ánh mắt liếc về phía Cauvignac.

- Không. - Bà nói - Nhưng nếu y vào được thì có lẽ là có người quen biết y.

- Chẳng ai biết y cả, thưa phu nhân, và tất cả những người tôi hỏi đều bảo rằng lần đầu tiên thấy y.

- Nhưng làm sao y có thể qua cổng được nếu không trả lời đúng mật khẩu?

- Vâng, có lẽ vậy, thế nhưng tôi xin mạn phép khuyên phu nhân nên thận trọng.

- Trước hết, cần phải biết y là ai. - Bà quận chúa nói.

- Lát nữa sẽ được biết thôi, thưa phu nhân. - Lenet nói với nụ cười thường lệ của mình - Tạm thời phu nhân đừng tỏ vẻ gì quan tâm đến y, nếu không y sẽ vuột mất khỏi tay chúng ta.

- Ông nói đúng, Lenet à, hãy trở lại với buổi săn thôi.

- Này Cauvignac! - Ferguzon nói - Tôi hoàn toàn tin rằng họ đang nói đến chúng ta đấy. Tốt hơn cả là chuồn thôi.

- Cậu nghĩ thế à? Ái chà! Thây kệ! Ta muốn xem cảnh giết hươu, chuyện gì sẽ đến thì cứ đến.

- Cảnh đó xem thì thú vị đấy, tôi biết chứ! - Ferguzon nói - Nhưng có thể, chúng ta sẽ phải trả một vé vào xem đắt hơn tại khách sạn Bourgohne.

- Thưa phu nhân! - Viên đội trưởng đội săn trao cho bà quận chúa một con dao và nói -

Phu nhân có muốn ban danh dự giết hươu cho ai không ạ?
- Tự ta sẽ hoàn tất công việc ấy. - Bà quận chúa nói - Một phụ nữ thuộc giai cấp như ta cần phải làm quen với ánh thép và máu chảy.
- Namur! - Viên đội trưởng nói với một tên lính - Hãy chuẩn bị sẵn sàng.
Tên lính ra khỏi hàng và đến đứng cách con vật khoảng mười bước, tay cầm súng sẵn sàng. Động tác này có mục đích là giết con vật với một viên đạn nếu nó vì sợ hãi, lại xông vào tấn công bà quận chúa thay vì đợi bà đến kết liễu đời nó.
Phu nhân quận chúa xuống ngựa, cầm lấy con dao và tiến về phía con vật gần như hoàn toàn bị khống chế bởi mấy con chó. Có lẽ con vật không nghĩ rằng chết sẽ đến qua tay bà quận chúa xinh đẹp ấy, người đã từng bao nhiêu lần tận tay mớm thức ăn cho nó; không còn kịp để nó nhận ra tình thế, lưỡi dao lấp lánh biến mất trong cổ nó, máu tóe ra văng đến tận mặt bà quận chúa, con hươu ngẩng đầu lên, kêu la vì đau đớn và su khi ném một ánh mắt trách móc cuối cùng về phía người chủ nhân xinh đẹp của mình, nó gục xuống chết.
Ngay khi đó, những tiếng kèn nổi lên, và cả ngàn tiếng reo hò cùng vang lên: Hoan hô phu nhân quận chúa! Trong khi cậu hoàng nhỏ tuổi vui sướng vỗ tay trên chiếc yên ngựa của mình.
Bà quận chúa rút dao ra khỏi cổ con vật, đưa mắt nhìn chung quanh, trả lại con dao cho viên đội trưởng rồi leo lên lưng ngựa.
Thế là Lenet đến gần bà.
- Phu nhân quận chúa có muốn tôi nói rằng đang nghĩ đến ai khi đâm vào cổ con vật không? - Ông ta nói với nụ cười cố hữu của mình.
- Được Lenet, ông nói đi, ông sẽ làm ta thích thú đấy!
- Phu nhân đang nghĩ đến ngài De Mazarin và muốn thấy ông ta thay vào chỗ con vật.
- Phải rồi! - Bà quận chúa kêu lên - Đúng vậy, và ta sẵn sàng đâm vào cổ lão không một chút thương xót, ta thề với ông như vậy, nhưng mà Lenet à, ông đúng là một lão phù thủy.
Rồi quay về phía đám người theo sau, bà nói:
- Thưa các ông, buổi săn đã chấm dứt, xin mời các ông hãy theo tôi. Bây giờ thì đã quá muộn để đuổi theo một con hươu khác, và hơn nữa bữa ăn tối đang chờ đợi chúng ta.
Cauvignac đáp lại lời mời đó bằng một cử chỉ thật là duyên dáng.

- Kìa Cauvignac, anh làm gì vậy? - Ferguzon hỏi.
- Ta chấp thuận chứ sao nữa? Cậu không thấy là phu nhân quận chúa vừa mời chúng ta dự tiệc với bà như ta đã hứa với các cậu sao?
- Cauvignac à, anh muốn nghe tôi hay không tùy ý nhưng ở vào địa vị anh thì tôi sẽ trở ra chỗ tường đổ ban nãy.
- Ferguzon thân mến, đầu óc sáng suốt ngày thường của cậu đâu mất rồi? Cậu không để ý thấy những mệnh lệnh mà cái ông mặc áo đen kia vừa ban ra hay sao? Ferguzon à, cái lỗ hổng ấy đã bị canh giữ rồi, và đi về phía đó có nghĩa là muốn cho mọi người biết rằng chúng ta sẽ ra bằng nơi mà chúng ta vừa vào.
- Trời, thế chúng ta sẽ ra sao đây?
- Cứ yên tâm... ta chịu trách nhiệm tất cả...
Sau câu trấn an đó, sáu chàng lãng tử nhập vào đoàn người và cùng họ tiến về phía tòa lâu đài.
Cauvignac đã không lầm: Họ bị theo dõi sát. Lenet đi bên cạnh hông đoàn người; bên phải ông là viên đội trưởng đội săn, bên trái là viên quản gia của gia đình Condé.
- Các ông có chắc - Lenet nói - là không ai biết về các tên kỵ sĩ đó chứ?
- Không ai cả. Chúng tôi đã hỏi hơn năm mươi người rồi, và đâu đâu cũng là một câu trả lời: Hoàn toàn xa lạ. Có điều người ta đã khám phá ra một lỗ hổng nơi tường và đang canh giữ nó.
- Nếu vậy - Lenet nói - chúng ta sẽ áp dụng đến một biện pháp có hiệu quả hơn chứ không nên để cho một nhóm do thám làm cho chúng ta mất đứt một cách oan uổng cả trăm con người hữu ích kia... Ông quản gia, ông hãy trông coi đừng để một ai ra khỏi sân hoặc rời khỏi hành lang lớn... Còn ông, ông đội trưởng, một khi cửa đóng rồi, ông hãy cắt đặt một tiểu đội người với đầy đủ súng ống, phòng khi có biến... Bây giờ thì các ông đi đi, tôi sẽ không rời mắt khỏi bọn chúng đâu.
Hơn nữa, Lenet không khó nhọc gì trong việc hoàn thành công việc mà ông tự cắt đặt cho mình. Cauvignac và các chiến hữu của y không tỏ vẻ gì là muốn bỏ chạy cả. Cauvignac đi ở hàng đầu, tay vân vê hàng ria, Ferguzon theo sau y đã an tâm với câu hứa hẹn bởi vì anh chàng biết quá rõ chỉ huy của mình để không lấy làm chắc rằng y sẽ không đâm đầu vào cái bẫy ấy nếu không có một ngõ thoát thứ hai. Còn Barrabas với tướng chẳng có ý nghĩ nào khác hơn về một bữa tiệc linh đình đang chờ đợi họ dù sao thì họ cũng chỉ là

những người thiếu về vật chất và dành phần trí tuệ trong những cuộc giao dịch ngoài xã hội cho hai vị chỉ huy mà họ hoàn toàn tin tưởng với một thái độ vô tâm hoàn toàn.
Tất cả xảy ra theo dự liệu của viên cố vấn mà theo như lệnh của ông, phu nhân ngồi nơi phòng tiếp tân lớn, trên một thứ ngai, bên cạnh là cậu con trai.
Mọi người nhìn nhau: Họ được hứa hẹn một bữa ăn tối, thế mà bây giờ rõ ràng là sẽ phải nghe một bài diễn văn.
Thật vậy, bà quận chúa đứng dậy và mở lời. Bài diễn văn của bà khá lôi cuốn. Lần này, Clémence De Maillé-Breze không còn giữ gìn ý tứ gì nữa mà kịch liệt công kích ngài De Mazarin. Về phần mình, những người tham dự, nhớ đến hành động sỉ nhục đối với toàn thể giới quý tộc của nước Pháp qua việc bắt giữ các ngài hoàng thân và có lẽ nhiều hơn cả là nghĩ đến những món lợi hời sẽ nhận được trong trường hợp thành công nên nhiều lần cắt ngang bài diễn văn bằng những tiếng tung hô, thề hứa sẽ phục vụ trung thành chân lý của gia đình Condé và sẽ giúp bà thoát khỏi cảnh giam cầm.
- Như vậy, thưa các ông - Bà quận chúa chấm dứt bài diễn văn của mình - chính trong lòng dũng cảm và tận tụy mà đứa trẻ côi cút đây hỏi xin nơi tấm lòng rộng lượng của các ông... Các ông là bạn hữu của chúng tôi... hoặc ít ra, các ông cũng đã đến đây với tư cách đó... Các ông có thể làm được gì cho chúng tôi?
Thế là sau một giây yên lặng, cảnh yên lặng đầy trịnh trọng bắt đầu một cảnh tượng vừa uy nghi và cũng vừa cảm động.
Một người trong đám nghiêng mình kính cẩn chào bà quận chúa.
- Tên tôi là Gerard De Montalent - Ông ta nói - Cùng đi với tôi có bốn nhà quý tộc, bạn tôi. Chúng tôi có năm thanh gươm tốt và hai ngàn đồng Pistoles mà chúng tôi xin dâng hiến cho ngài hoàng thân toàn quyền sử dụng... Đây là thư giới thiệu chúng tôi do ngài De La Rochefoucauld ký.
Bà quận chúa cũng chào lại, cầm lấy lá thư, trao cho Lenet và ra hiệu cho những người đó bước qua bên phải.
Họ vừa tiến về chỗ được chỉ định thì một người khác đứng dậy.
- Tên tôi là Claude Raoul De Lassas, bá tước De Cleremont. - Ông ta nói. Tôi đến cùng với sáu người bạn hữu của tôi. Chúng tôi có mỗi người một ngàn Pistoles mà chúng tôi xin được nộp vào quỹ của phu nhân... Chúng tôi đều có vũ trang và quân phục đầy đủ và chỉ cần một món lương bổng nhỏ... Đây là thư giới thiệu chúng tôi do ngài De Bouillon

ký.
- Hãy bước qua bên phải tôi, thưa ngài. - Bà quận chúa nói và cầm lấy lá thư của ông De Bouillon, cũng đọc như lá thư trước và cũng trao cho Lenet - Xin các ông hãy tin tưởng vào sự biết ơn của chúng tôi.
Các ông này tuân theo.
- Tôi tên là Louis Ferdinande Loroges, bá tước Duras. - Sau đó một người thứ ba nói - Tôi đến đây, không bạn hữu, không tiền bạc, chỉ có thanh gươm của tôi mà nhờ nó tôi đã mở con đường máu giữa quân thù, bởi vì tôi bị vây hãm tại Bellegarde. Đây là thư giới thiệu tôi do ngài tử tước De Turenne ký.
- Hãy đến đây, hãy đến đây, thưa ông. - Bà quận chúa nói vừa cầm lấy lá thư vừa đưa bàn tay ra cho ông ta hôn. Hãy đứng bên cạnh tôi đây, tôi sẽ phong cho ông làm một trong những tướng lãnh của tôi.
Tất cả mọi người khác đều làm như vậy, mỗi người đến cùng với lá thư giới thiệu hoặc là của ngài De La Rochefoucauld, ngài Bouillon, hoặc của ngài De Turenne, giao lại lá thư rồi bước qua bên phải, khi bên phải đầy người rồi thì bà quận chúa bảo bước qua bên trái.
Cứ như thế, phần cuối của gian phòng dần dần vắng người. Và chẳng bao lâu chỉ còn lại Cauvignac cùng với đám thủ hạ của mình, giữa những ánh mắt giận dữ, đe dọa và tiếng thì thầm nghi ngờ.
Lenet ném một ánh mắt về phía cửa. Cửa đã đóng kín. Ông ta biết là đằng sau cánh cửa ấy có viên đội trưởng cùng với tiểu đội lính. Thế là đưa ánh mắt về phía những người lạ kia.
- Còn các ông, các ông là ai? - Ông ta hỏi - Chúng tôi có được vinh dự biết tên tuổi các ông và biết ai giới thiệu các ông không?
Phần đầu của màn kịch vừa qua đã mang đến cho Ferguzon ít nhiều lo âu và đã từ từ lây sang các tên kia, nhất là khi Lenet nhìn về phía cửa; nhưng viên chỉ huy của họ, oai nghi trong chiếc áo choàng của mình, vẫn thản nhiên và sau lời mời của Lenet, tiến lên hai bước rồi cúi chào bà quận chúa với một điệu bộ duyên dáng không thể nào chê được.
- Thưa phu nhân - Y nói - Tôi tên là Roland De Cauvignac cùng đi với tôi đây có năm nhà quý tộc sẵn sàng để phục vụ người, họ thuộc vào những gia đình danh giá nhất của vùng Guynne và xin được giấu tên.
- Nhưng chẳng lẽ các ông đến Chantilly mà không được ai giới thiệu hay sao? - Bà quận

chúa hỏi - Thư giới thiệu của các ông đâu?
Cauvignac nghiêng mình, chứng tỏ là rất hiểu lễ phải trong câu hỏi vừa qua, lục túi và rút ra một mảnh giấy gấp tư mà y trao cho Lenet với một cái chào rất sâu.
Lenet mở ra, đọc và tỏ ra vui vẻ tột cùng. Trong khi Lenet đọc, Cauvignac nhìn tất cả mọi người với một ánh mắt đắc thắng.
- Thưa phu nhân! - Lenet nói nhỏ vào tai bà quận chúa - Hãy nhìn này: Một tờ khống chỉ của lão D'Epernon!
- Thưa ông - Bà quận chúa nói với một nụ cười duyên dáng, xin cám ơn ông nhiều lắm! Vì chồng tôi! Vì tôi! Và vì con tôi!
Tất cả những người có mặt đều lặng đi vì kinh ngạc.
- Thưa ông - Lenet nói - Mảnh giấy này thật quá quý giá để các ông có ý nhượng lại cho chúng tôi vô điều kiện. Tối nay, sau bữa tiệc chúng ta sẽ thảo luận với nhau và ông sẽ cho chúng tôi có thể giúp ích được ông vào việc gì.
Và Lenet cất tờ khống chỉ vào túi và Cauvignac hết sức tế nhị, cũng bỏ qua không đòi lại.
- Sao? - Cauvignac nói với các chiến hữu của mình, tôi đã không bảo là sẽ mời các cậu dùng tiệc cùng với ngài quận công D'Enghien đó hay sao?
- Xin mời quý vị vào bàn. - Bà quận chúa nói.
Sau những tiếng đó, hai cánh cửa to mở rộng ra và mọi người thấy một bữa tiệc linh đình được dọn nơi hành lang lớn của lâu đài.
Bữa tiệc thật là ồn ào, mọi người nâng ly chúc mừng sức khỏe của ngài hoàng thân có đến mười lần và ăn uống ngon lành. Ngay cả Ferguzon, anh chàng Ferguzon cẩn thận cũng mềm môi trước các chai rượu vùng Bourgogne mà lần đầu tiên được biết đến.
Nhưng Cauvignac thì không như vậy. Mặc dù biết thưởng thức giá trị thực sự của các loại rượu hảo hạng, y cũng giữ chừng mực. Y vẫn không quên nụ cười quỷ quyệt của Lenet và nghĩ rằng cần phải giữ đầu óc thật sáng suốt để đàm phán với Lenet, một cuộc thương lượng mà y sẽ không phải hối tiếc.
Đến gần cuối bữa tiệc, khi những ly rượu chúc mừng mỗi lúc mỗi nhiều hơn, bà quận chúa lẻn ra ngoài cùng với con trai, để cho thực khách hoàn toàn tự do muốn kéo dài bao lâu tùy ý. Vả lại, tất cả đều xảy ra như ý muốn của bà, và bà ôn lại trong đầu mọi diễn tiến trong ngày, không quên câu nói mà Lenet bỏ nhỏ vào tai bà khi bà vừa rời bàn:
- Xin phu nhân đừng quên là chúng ta sẽ lên đường vào lúc mười giờ.

Khi ấy đã chín giờ, phu nhân quận chúa bắt đầu chuẩn bị. Trong khi đó, Lenet và Cauvignac trao đổi nhau một ánh mắt, Lenet đứng dậy, Cauvignac cũng đứng dậy. Lenet ra ngoài bằng cánh cửa nhỏ nơi góc hành lang. Cauvignac hiểu ý và cũng đi theo ông ta. Lenet dẫn Cauvignac vào phòng làm việc của mình, y bước theo ông ta, vẻ mặt vô tư và tin tưởng. Thế nhưng, trong khi bước đi, tay y đùa nghịch với cán của một con dao gài nơi thắt lưng, và con mắt nhanh nhẹn sáng quắc của y dò xét mọi cách cửa hé mở cũng như mọi tấm màn rung động.

Y không sợ người ta phản bội nhưng theo một nguyên tắc là luôn luôn sẵn sàng đối phó với mọi phản trắc.

Vào đến phòng làm việc chỉ được soi sáng boỞi một ánh đèn, mà chỉ cần liếc mắt y cũng đủ biết rằng không có một ai khác, Lenet đưa tay chỉ một chiếc ghế mời Cauvignac ngồi. Họ ngồi đối diện nhau ở hai bàn làm việc.

- Thưa ông! - Lenet nói để thu hút lòng tin tưởng của người đối thoại - Trước hết, tôi xin trả lại ông tờ khống chỉ. Đây! Nó là của ông, có đúng thế không?

- Thưa ông - Cauvignac nói - Nó thuộc về người cầm giữ nó vì như ông cũng đã thấy, trên đó không có một cái tên nào khác ngoài tên của công tước D'Epernon.

- Khi tôi hỏi nó có đúng là của ông, là tôi muốn hỏi có phải ông nhận nó từ chính tay của ngài D'Epernon hay không?

- Tôi nhận từ chính tay ông ta, thưa ông.

- Như vậy là nó không do vũ khí hoặc lấy trộm mà ra? Tôi không nói là bởi ông nhưng bởi một người khác sau đó đã trao lại cho ông, có thể là ông nhận qua tay một người thứ hai?

- Tôi xin nhắc lại, nó đã được ngài công tước tận tay trao cho tôi, tự ý ông ta, để đổi lấy mảnh giấy khác mà tôi trao lại cho ông ấy.

- Ông có hứa với công tước D'Epernon sẽ sử dụng tờ khống chỉ này vào một việc này hay một việc khác không?

- Tôi chẳng hứa gì với ngài công tước cả.

- Như vậy kẻ nào làm chủ nó có thể an toàn mà sử dụng nó?

- Đúng như vậy.

- Tại sao chính ông lại không sử dụng nó?

- Bởi vì nếu sử dụng tờ khống chỉ này, tôi sẽ chỉ có một cái lợi, còn nếu nhượng nó cho

ông, tôi sẽ được hai mối lợi.

- Hai cái lợi đó là như thế nào?

- Trước hết là tiền.

- Chúng tôi không có tiền.

- Tôi không đòi hỏi nhiều.

- Cái lợi thứ hai?

- Một cấp bậc trong quân đội của các ngài hoàng thân.

- Các ngài hoàng thân không có quân đội.

- Rồi họ sẽ có.

- Ông có thích có một tờ bổ nhiệm để tự mình chiêu một đội quân?

- Tôi đã toan đề nghị điều này.

- Vậy là còn vấn đề tiền bạc?

- Vâng, vấn đề tiền bạc.

- Ông đòi bao nhiêu?

- Mười ngàn livres. Tôi đã nói với ông rằng tôi không đòi hỏi nhiều.

- Một ngàn livres!

- Vâng. Tôi cần được ứng trước một món tiền để trang bị cho quân đội của tôi.

- Đúng vậy, từng đó là không nhiều.

- Vậy là ông đồng ý?

- Coi như chúng ta thỏa thuận.

Lenet rút ra một tờ bổ nhiệm đã ký sẵn, điền tên họ của chàng thanh niên, đóng mộc lên rồi đưa cho người bổ nhiệm, sau đó ông ta mở một cái tủ sắt ngầm đựng tài sản của quân đội phiến loạn, lấy ra một ngàn livres bằng đồng vàng.

Cauvignac đếm cẩn thận, đến đồng cuối cùng, y hất đầu ra hiệu cho Lenet là tờ khống chỉ đã thuộc về ông. Lenet cầm nó lên và bỏ vào cái tủ sắt khóa lại.

Ngay khi ông đút chìa khóa vào túi, một tên hầu hốt hoảng chạy đến báo rằng ông được mời vì có chuyện khẩn cấp. Thế là cả hai rời văn phòng cùng một lúc: Lenet theo tên gia nhân. Cauvignac trở về phòng tiệc.

Trong thời gian đó, quận chúa đang chuẩn bị để lên đường, nghĩa là thay bộ y phục dạ tiệc để mặc vào quần áo đi đường, sắp xếp giấy tờ của mình, đốt những gì không cần thiết và mang theo những gì có giá trị, và cuối cùng là gom góp mớ nữ trang của bà.

Mấy cỗ xe đã được thắng ngựa như thể sắp đưa phu nhân De Cambes trở về Paris và được đưa đến một lối đi tối, nơi không có ai nhìn thấy được. Cửa xe mở sẵn, mà phu nhân đã vào vị trí. Chỉ còn chờ hiệu lệnh lên đường. Phu nhân quận chúa, nhìn lên đồng hồ và đã thấy mười giờ kém năm, bà toan nắm tay con trai đứng dậy, thì bỗng nhiên cửa bật mở, và Lenet nhảy bổ vào phòng.

Nhìn thấy vẻ mặt tái nhợt và ánh mắt hốt hoảng của ông ta, phu nhân cũng tái đi.

- Trời! - Bà kêu lên và tiến về phía ông ta - Có chuyện gì vậy?

- Có một người do đức vua sai đến đòi hội kiến phu nhân.

- Lạy chúa! Chết chúng ta rồi! Phải làm sao bây giờ hả ông Lenet?

- Một việc duy nhất.

- Việc gì?

- Phu nhân hãy bảo quận công D'Enghien đổi y phục với Pierrot.

- Nhưng con không muốn cho Pierrot mặc áo của con! - Ông hoàng nhỏ tuổi phản đối.

- Cần phải như vậy, thưa đức ông. - Lenet nghiêm nghị nói - Nếu không người ta sẽ đưa đức ông cùng với phu nhân vào cùng ở tù với ngài hoàng thân cha của đức ông.

Cậu D'Enghien đành im lặng và đành để cho người hầu dẫn qua phòng bên cùng với Pierrot để hai cậu đổi áo cho nhau.

- May là công chúa phu nhân còn ở đây, nếu không thì chúng ta đã bị thua vào tay Mazarin.

- Tại sao vậy?

- Bởi vì viên sứ giả buộc phải đến trình diện với công chúa trước và hiện giờ đang ngồi đợi nơi tiền phòng.

- Như vậy viên sứ giả của nhà vua đó chỉ là một tên do thám, một tên cai ngục mà triều đình gởi đến với chúng ta?

- Đúng như lời phu nhân nói.

- Và nhiệm vụ của y là canh giữ chúng ta?

- Vâng, nhưng không can gì đến phu nhân cả bởi vì y sẽ không phải canh giữ phu nhân.

- Tôi không hiểu ý ông Lenet à!

Lenet mỉm cười:

- Còn tôi thì hiểu, thưa phu nhân và tôi xin đảm nhận tất cả. Hãy cho Pierrot ăn mặc như quận công, và hãy để tôi chỉ bảo cho cậu bé.

- Ôi! Lạy chúa! Để cho con ta ra đi một mình hay sao?
- Cậu ấy sẽ ra đi cùng với mẹ mình.
- Không thể như vậy được.
- Tại sao không? Nếu có thể kiếm được một quận công giả hiệu thì cũng có thể kiếm được một quận chúa giả hiệu vậy! Xin phu nhân cứ yên tâm, bà quận chúa De Condé kia hiện thời đang ngủ nơi giường của phu nhân.

Đây là những gì vừa xảy ra mà Lenet đã kể lại với bà quận chúa.

Trong khi các quan khách hãy còn vui say nơi phòng tiệc trong khi Lenet đang bận thương lượng với Cauvignac, trong khi bà quận chúa đang bận gom góp của cải chuẩn bị lên đường thì một viên sứ giả đến trình diện nơi cổng lâu đài theo sau là tên đày tớ của mình.

- Ngài từ đâu đến? - Người gác cổng hỏi.
- Từ Mantes. - Viên kỵ sĩ trả lời.
- Ngài đi đâu vậy?
- Đến yết kiến phu nhân công chúa, phu nhân quận chúa và quận công D'Enghien.
- Không vào được!
- Lệnh của đức vua! - Chàng kỵ sĩ trả lời vừa lấy ra một mảnh giấy. Sau những tiếng đáng gờm đó, mũi súng hạ xuống, cổng mở ra và viên sứ giả được dẫn vào ngay.

Nếu viên sứ giả đòi được gặp quận chúa phu nhân và con trai bà trước thì mọi việc coi như là hỏng bét. Nhưng nghi thức buộc rằng chàng ta phải đến trình diện với bà công chúa lớn trước. Bởi vậy tên người hầu đưa chàng vào đợi nơi tiền sảnh giáp với phòng ngủ của bà công chúa.

- Xin ngài thứ lỗi cho! - Tên này nói - Phu nhân vừa đột ngột ngã bệnh mấy hôm nay. Người vừa được trích máu cách đây hai giờ. Tôi đã báo tin ngài đến, và một phút nữa thôi tôi sẽ nhận được hân hạnh đưa ngài vào.

Viên sứ giả gật đầu ra dấu đồng ý và ngồi lại một mình mà không để ý rằng có nhiều con mắt đang dò xét chàng qua lỗ khóa. Nhưng không ai trong số đó có thể nhận ra người lạ mặt kia. Đấy là một chàng trai trẻ bảnh bao trong bộ y phục kỵ binh, chàng đang lơ đãng nhìn những bức họa chân dung, đồ đạc trong phòng và chăm chú nhìn kỹ bức chân dung của bà công chúa khi hãy còn trẻ và rất đẹp.

Vài phút sau tên người hầu đến đưa chàng vào yết kiến bà phu nhân.

Bà đã ngồi dậy, viên y sĩ vừa rời khỏi đấy, ông ta gặp viên sĩ quan nơi ngưỡng cửa và lịch sự chào, người này cũng lễ phép chào lại.
Viên sĩ quan bước đến ba bước, rồi kính cẩn cúi chào. Bà phu nhân mở to hai mắt lộ vẻ giận dữ. Bà đưa tay ra hiệu cho viên sứ giả trao lại bức thư mà chàng có nhiệm vụ chuyển giao.
- Được lắm! - Bà nói nhỏ sau khi đã đọc xong bốn hàng của lá thư - Ta rất hiểu ý định của hoàng hậu, dù bà đã dùng những lời lẽ rất lịch sự, ta là tù nhân của ông.
- Thưa phu nhân!... - Viên sĩ quan bối rối nói.
- Một tù nhân canh giữ không lấy gì làm khó lắm, thưa ông. - Bà phu nhân già lại nói tiếp - Bởi vì ta không đủ sức để bỏ chạy đâu. Và như ông cũng thấy khi vào đây, có một người canh giữ rất nghiêm khắc, ông y sĩ Bourdelot. Ta biết là ngài Mazarin có khả năng sử dụng đến những hành động bạo lực rất thô lỗ, nhưng không ngờ ông ấy lại nhút nhát đến độ e sợ một bà già bệnh hoạn như ta, một người đàn bà góa với một đứa con nít, vì ta cho rằng lệnh mà ông mang đến cũng liên quan đến cả con dâu ta và cháu ta.
- Thưa phu nhân, tôi vô cùng buồn rầu khi thấy rằng phu nhân xét đoán tôi qua sứ mạng mà tôi buộc phải thi hành. Tôi mang đến Mantes một bức thư gởi cho hoàng hậu. Phần tái bút của lá thư có gởi gắm người đưa thư cho ngài, thế là hoàng hậu có lòng tốt bảo tôi ở lại bên bà, để chờ khi có việc cần đến công sức của tôi. Hai ngày sau, hoàng hậu gởi tôi đến đây, nhưng mặc dù phải tuân theo mệnh lệnh, tôi dám nói rằng tôi đã xin không nhận lãnh công việc này, mà còn muốn từ chối là đằng khác nếu như tôi có quyền được từ chối.
Nói xong những lời đó, viên sứ giả lại nghiêng mình chào lần thứ hai, còn kính cẩn hơn lần trước.
- Ta xin cảm tạ lời giải thích của ông và hy vọng rằng có thể yên tâm mà nghỉ ngơi. Thế nhưng, xin đừng tránh né làm gì thưa ông, hãy cứ nói tất cả sự thật. Có phải ta sẽ bị giữ luôn trong phòng như đứa con đáng thương của ta tại lâu đài Vincennes? Ta còn được quyền viết thư và người ta có kiểm duyệt thư của ta hay không? Nếu căn bệnh này cho phép ta ngồi dậy, thì ta còn được quyền đi dạo hay không?
- Thưa phu nhân - Viên sĩ quan trả lời - Đây là mệnh lệnh mà chính hoàng hậu đã căn dặn tôi. Ông hãy đến, hoàng hậu nói với tôi như vậy, trấn an người chị em bà con của ta rằng ta sẽ đối đãi với các vị hoàng thân với tất cả những gì mà ta có thể làm được. Qua lá thư

này, ta yêu cầu người chị em của ta hãy tiếp đón một trong các viên sĩ quan của ta để làm người liên lạc giữa ta với người chị em ấy. Người sĩ quan đó sẽ là ông. Thưa phu nhân, đấy là nguyên văn những gì hoàng hậu nói.

Suy nghĩ giây lát, bà công chúa cắn môi rồi nói:

- Ông sẽ ngụ tại lâu đài Chantilly theo như ý muốn của hoàng hậu, và ông cứ tùy nghi sử dụng gian phòng nào mà ông cho là thuận lợi trong việc giám sát của ông.

- Thưa phu nhân - Viên sĩ quan hơi cau mày trả lời - Tôi đã được hân hạnh giải thích với phu nhân khá nhiều điều không thuộc phạm vi chỉ thị của tôi. Tôi, một sĩ quan nghèo nàn, tôi bị đặt vào một vị trí rất gay go, giữa cơn giận của phu nhân và ý muốn của hoàng hậu, dù sao thì tôi cũng nghĩ rằng phu nhân có thể chứng tỏ lòng rộng lượng của mình bằng cách đừng sỉ nhục một người vốn là một công cụ thụ động trong tay các bà chúa. Thưa phu nhân, tôi rất phiền lòng khi thi hành nhiệm vụ mà tôi buộc phải thi hành. Nhưng, hoàng hậu đã ra lệnh, và tôi đành phải tuân theo. Tôi đã không đòi hỏi công tác này, tôi rất vui lòng nếu nó được giao cho một người khác. Hình như tôi đã trình bày đầy đủ...

Và viên sĩ quan ngẩng đầu lên, mặt ửng đỏ không khác gì máu đỏ trên vầng trán cao ngạo của bà công chúa.

- Thưa ông - Bà trả lời - Dù cho chúng ta ở địa vị nào trong xã hội đi nữa thì như ông vừa nói, chúng ta đều buộc phải tuân theo đức vua. Tôi sẽ bắt chước theo ông và cũng sẽ tuân theo lệnh của hoàng hậu, nhưng dù sao ông cũng nên hiểu cho rằng thật là đáng buồn khi không thể tiếp đãi một cách xứng đáng một nhà quý tộc đáng trọng như ông tại nhà mình. Kể từ bây giờ, chính ông sẽ là chủ nhân ở đây. Xin ông cứ ra lệnh.

Viên sĩ quan cúi chào thật sâu và đáp lại:

- Thưa phu nhân, làm sao tôi có thể quên được khoảng cách giữa phu nhân với tôi và lòng tôn kính của tôi đối với gia đình người. Phu nhân sẽ vẫn là chủ nhân trong lâu đài này và tôi xin được là tên đầy tớ đầu tiên của người.

Sau những lời đó, chàng trẻ tuổi cáo lui không một chút bối rối, không cao ngạo mà không quỵ lụy để lại bà công chúa trong một cơn giận dữ tột độ mà bà không thể nào trút lên một viên sứ giả lịch sự và lễ phép như vậy.

Chàng sĩ quan gặp lại tên người hầu nơi tiền phòng.

- Phu nhân quận chúa đã sẵn sàng tiếp ngài, mời ngài theo tôi.

Nối gót sau tên người hầu, chàng đến trước cửa phòng ngủ của bà quận chúa.

- Phu nhân quận chúa đã vào giường sớm sau khi đi săn về, và bà bị mệt. Tôi sẽ báo tên ngài như thế nào đây?
- Hãy báo rằng có nam tước De Canolles đến xin được gặp theo lệnh của hoàng hậu nhiếp chính.
Từ giường của mình, sau khi nghe cái tên đó, bà công chúa giả hiệu phác một cử chỉ kinh ngạc và vội vã đưa tay phải kéo sụp chiếc nón ngủ trên đầu xuống tận mắt trong khi bàn tay trái kéo tấm chăn lên đến tận cằm.
- Cho vào! - Bà nói với một giọng nghẹn đi.
Viên sĩ quan bước vào.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần II:
PHU NHÂN DE CONDÉ

Phần II - Chương 1

Canolles được dẫn vào một căn phòng rộng căng rèm màu sẫm. và chỉ được soi sáng bằng một ngọn nên đêm đặt cái bàn chân quỳ Ở giữa nhà hai cửa sổ. Nhờ chút ánh sáng ấy tỏa ra. có thể nhận thấy phía trên ngọn đèn. một bức chân dung phụ nữ đứng cầm tay một đứa bé. Cuối phòng nơi ánh sáng lọt tới. run rẩy và chập chờn. qua tấm rèm màn một người phụ nữ mà danh hiệu nam tước De Canolles đã khiến bà ta phải bàng hoàng.
Nhà quý tộc cũng vẫn phải qua những thủ tục thông thường. nghĩa là tiến lên ba bước theo như luật lệ về phía giường. cúi chào. rồi lại ba bước nữa. Hai thế nữ sau khi giúp De Condé phu nhân đi nằm. đã rút lui! Anh hầu phòng khép cửa lại và chỉ còn lại một mình Canolles với bà quận Canolles không buộc phải mở đầu câu chuyện. chàng chờ đợi.
Nhưng về phía bà quận chúa.
có vẻ như muốn cố tình giữ sự im lặng. cho nên chàng sĩ quan trẻ tuổi tự nghĩ tốt hơn có lẽ nên lên tiếng trước để khỏi phải lặng thinh trong một tư thế bối rối như thế này. giông bão chứa đựng trong bầu không khí nặng nề ấy chắc chắn sẽ bùng nổ ngay trong những câu nói đầu tiến và chàng sẽ phải chịu đựng cơn giận thứ hai của một vị quận chúa còn ghê gớm hơn bà thứ nhất. trẻ hơn và cũng đáng chú ý hơn.
Cảm thấy bị xúc phạm. chàng bạo dạn hơn và nghiêng mình lần thứ ba cho phù hợp với tình huống. nghĩa là một cái chào cứng cỏi và câu nệ. báo trước một sự nổi nóng của anh chàng xứ Gascogne.
- Thưa phu nhân - Chàng nói - thay mặt hoàng hậu nhiếp chính. tôi có được vinh dự xin một cuộc hội kiên và phu nhân đã chiếu cố chấp thuận. Bây giờ phu nhân có thể rộng

lượng cho tôi biên. bằng một câu nói một dấu hiệu rằng phu nhân có chấp nhận sự hiện diện của tôi và sẵn sàng nghe tôi trình bày chăng?
CÓ một cử động sau bức rèm và dưới tấm mền báo cho Canolles biết rằng chàng sẽ được nghe câu trả lời.
Thật thế. chàng nghe một giọng nói nghẹn đi. xúc động.
- Nói đi. thưa ngài. tôi nghe đây.
Canolles bắt đầu sử dụng tài hùng biện của mình:
- Thưa phu nhân. hoàng hậu cử tôi đến để đoan quyên với phu nhân rằng hoàng hậu vẫn mong muốn được duy trì những quan hệ thân hữu tốt đẹp với phu nhân.
Quận chúa ngắt lời:
- Thưa ngài. đừng nên nói về tình thân hữu giữa hoàng hậu và gia đình De Condé nữa. đã có những bằng chứng ngược lại tại những hầm giam của lâu đài Vincennes.
Canolles bắt đầu sử dụng tài hùng biện của mình:
- Thưa phu nhân. hoàng hậu cử tôi đến để đoan quyên với phu nhân rằng hoàng hậu vẫn mong muốn được duy trì những quan hệ thân hữu tốt đẹp với phu nhân.
Quận chúa ngắt lời:
- Thưa ngài. đừng nên nói về tình thân hữu giữa hoàng hậu và gia đình Condé nữa. đã có những bằng chứng ngược lại tại những hầm giam của lâu đài Vincennes.
Canolles thầm nghĩ: "ái chà! HỌ đã nắm được điều bí ấn ấy và lần nào cũng đưa ra sử dụng".
Trong lúc ấy. có một sự chuyển động từ phía giường. và De Canolles vì bối rối đã không để ý.
Quận chúa nói tiếp:
- Thưa ngài. thật ra thì ngài muốn điều chi?
- Tôi. thưa phu nhân. tôi không muốn gì cả. Chính hoàng hậu đã muốn tôi có mặt Ở lâu đài này. và giữ sự giao tiếp với phu nhân dù tôi tự biết không xứng đáng với danh dự ấy. đồng thời dùng hết khả năng của mình để tái lập hòa khí giữa hai vị hoàng thân cùng một huyết thống. đã bất hòa với nhau mà không có lý do nào cả.
- Không lý do! - Quận chúa kêu lên - ông cho rằng sự bất hòa của gia đình chúng tôi là không có lý do?
- Xin phu nhân thứ lỗi cho. Tôi không phán quyên điều gì cả. tôi không phải quan tòa. tôi

chỉ là một người truyền đạt.
- Và trong khi chờ đợi sự hòa hợp tốt đẹp ấy được thiên lập. hoàng hậu đã cho người dò thám tôi nại cớ . . .
- Như vậy . . . - Canolles phẫn nộ nói - Tôi là một tên do thám sao? Tôi xin cám ơn sự thành thực của phu nhân.
Và trong cơn thất vọng bắt đầu xâm chiêm lấy mình. Canolles đảo mắt nhìn những bức họa treo trên tường rồi chàng tiếp:
- Như vậy. tôi là một tên gián điệp! ôi! Thưa phu nhân. xin đừng đối xử với tôi như người ta đối xử với một tên khốn kiếp như thế. chẳng lẽ phu nhân lại quên rằng tôi là sứ giả của hoàng hậu và vị hoàng hậu ấy phải chịu trách nhiệm về tất cả những hành động của tôi. rằng tôi chỉ là một kẻ thừa hành. Hãy sai quân hầu đuổi tôi đi. hãy để cho những kẻ cận thần của phu nhân sát hại tôi đi hãy để cho tôi đối diện với những người tôi có thể ứng phó được bằng gậy gộc hay gươm giáo.
nhưng xin đừng nhục mạ một cách cay độc một sĩ quan đã cùng một lúc phải làm tròn bổn phận của người lính và của một thần dân.
Những câu nói ấy thốt ra từ tâm can chàng. đau đớn như một lời rên rỉ. đay nghiên như một sự trách móc. đã thực sự có hiệu quả. Nghe xong. quận chúa nhổm dậy. mắt long lanh. tay run rẩy. và phác một cử chỉ lo âu hướng về vị sứ giả.
- Xin chúa hãy tha cho tôi. nếu quả rằng tôi có ý định nhục mạ một nhà quý tộc dũng cảm như ông. Không thưa ông Canolles không. tôi không nghi ngờ lòng trung thành của ông. tôi quả có nặng lời. nhưng thật ra tôi không muốn xúc phạm ông. Không. không thưa ông nam tước.
ngài là một người phong nhã. và tôi xin hoàn toàn thừa nhận tư cách của ngài.
Bị lôi cuốn bởi nhiệt tình của mình qua những câu nói ấy. quận chúa nhoài người ra khỏi bóng tối của những bức rèm dày. người ta có thể nhìn thấy vầng trán dưới khăn trùm đầu. mớ tóc vàng được kết thành từng lọn. cặp môi hồng. đôi mắt ướt và dịu hiền của bà. Canolles sửng sốt bởi vì như có một ảo ảnh vừa hiện ra trước mắt chàng. Bởi vì chàng tưởng như vừa thở hít lại một hương mà kỷ niệm về nó đã khiến chàng say đắm. Hình như một trong những cánh cửa vàng ấy. nơi những giấc mơ đẹp đã từng đi qua. vừa mở ra để dẫn chàng đến một nơi đầy vui tươi của hương hoa. và ái tình. ánh mắt chàng rất chính xác và tinh tường. liếc về phía giường của quận chúa. và trong khoảnh khắc ngắn

ngủi của một phần giây đồng hồ. một tia sáng đã lóe lên soi rọi vào quá khứ. chàng đã nhận ra vị quận chúa nằm kia chính là người đội danh tử tước De Cambes.
Như chúng tôi đã trình bày Ở đoạn trên: CÓ những sự chuyển động sau bức rèm. ĐÓ là vì bà quận chúa giả hiệu này trong lúc cuống quít đã che vội cái mạng lên đôi mắt đẹp. giấu vội bàn tay trắng muốt và thon nhỏ của mình để khỏi lộ. Sau đó. nàng cố gắng - tuy còn xúc động nhưng đã bớt lo âu - nối lại cuộc nói chuyện dở dang.
- Ngài nói sao. thưa ngài? - Người thiếu phụ hỏi.
Nhưng Canolles vẫn còn bàng hoàng và sững sờ. Những ảo ảnh diễn qua trước mắt chàng. ý nghĩ của chàng quay cuồng. trí nhớ và giác quan của chàng phiêu bạt. chàng đã suýt mất đi sự kính cẩn và lên tiếng hỏi. Chỉ còn lại bản năng. mà Thượng đến đặt vào tim những kẻ đang yêu.
và được những người đàn bà gọi là tánh nhút nhát. đã khuyên Canolles nên chờ đợi. để không làm giấc mơ tan biên. để khỏi bị liên lụy vào thực tại. Bởi lẽ chỉ một câu nói dại khờ. hạnh phúc của tất cả cuộc đời chàng sẽ tuột khỏi tầm tay.
Chàng không thêm một cử chỉ. một lời nói.
Chúa ôi! Chàng sẽ ra sao đây. nếu bà thiên kim quận chúa này bất chợt nhận ra chàng? Phải. nếu nàng đã tỏ thái độ ghê tởm chàng Ở trong lâu đài Chantilly. cũng như nàng hồ nghi chàng Ở trong quán trọ của Biscarros. và nếu bây giờ nàng lại ngỡ rằng. nhờ Ở chức tước. nhờ lệnh của triều đình. chàng lại có thể tiếp tục đeo đuổi "cậu tử tước" hay nữ tử tước De Cambes thì sao?
Nhưng sẽ là một điều vô lễ và hầu như một tội nặng nếu vị phu nhân nằm kia là một quận chúa chính thống.
Đột nhiên chàng nghĩ: "Nhưng có thể nào một vị quận chúa với tên tuổi ấy. với chức tước ấy lại du hành một mình như vậy. với chỉ một tên quân hầu đi theo?" Mỗi khi lâm vào tình trạng bối rối. Canolles thường có thói quen tìm một điểm dựa vào nó.
Bây giờ cũng thế. chàng nhìn chung quanh. và ánh mắt dừng lại trên bức chân dung của người phụ nữ. tay dắt đứa con.
Qua cái nhìn đó. một tia sáng thốt hiện trong tâm trí chàng. và như một cái máy. chàng tiến lên một bước gần bức họa.
Về phần mình. bà quận chúa đã không thể ngăn kịp một tiếng kêu khẽ và Canolles lập tức quay lại. Chàng nhận thấy khuôn mặt bà ta có mạng che. và hoàn toàn bị phủ kín.

- ô! ô! - Canolles thầm nhủ - Thế có nghĩa lý gì? Hoặc chính là quận chúa ta đã gặp trên đường đi Bordeaux. hoặc ta đã bị lừa bịp. và không phải bà ta nằm trên cái giường ấy. Dù sao mặc lòng. rồi sẽ biên.

- Thưa phu nhân - Thình rinh chàng nói - Bây giờ tôi không biết nghĩ sao về sự im lặng của phu nhân. và tôi đã nhận ra . . .

Người đàn bà nằm trên giường kêu lên:

- Ngài nhận ra điều gì?

- Tôi nhận ra rằng mình thật vô phúc đã gây nơi phu nhân cũng như nơi công chúa một nhận xét không hay về tôi.

- Thế à? - Thiếu phụ không kìm được một tiếng thở ra.

Câu nói của Canolles có lẽ không hợp lý cho lắm và lại không ăn nhập gì tới mạch lạc của cuộc đối thoại. nhưng chàng đã cứu người đàn bà thoát khỏi cơn bối rối. Canolles nhận thấy rõ những chuyển biết từ thái độ hoảng hốt đến cử chỉ nhẹ nhõm của nàng sau những lời nói vừa rồi Và chàng tiếp lời:

- Tôi chỉ xin đề nghị lên phu nhân một điều kể ra cũng không được dễ nghe cho lắm rằng tôi phải Ở lại tòa lâu đài. và theo phu nhân đi bất cứ nơi nào phu nhân tới.

- Như thế không thể Ở một mình trong phòng tôi hay sao? ồ! Thưa ngài. còn sự nhục mạ nào hơn nữa?

- Thưa phu nhân. chỉ thị là vậy nhưng xin phu nhân hãy an tâm. - Canolles vừa nói vừa đưa mắt sắc bén nhìn người đàn bà trên giường và cân nhắc từng lời - Hơn ai hết. phu nhân phải nhận ra rằng tôi rất dễ dàng tuân theo những lời thỉnh cầu của một người phụ nữ.

- Tôi! - Quận chúa kêu lên với một âm sắc cuống quít hơn là ngạc nhiên - Thưa ông. thật ra tôi không biết ông muốn nói gì. tôi cũng không biết ông định ám chỉ vào một tình huống nào.

Viên sĩ quan nghiêng mình tiếp tục:

- Thưa phu nhân. tôi nghĩ rằng người hầu khi dẫn tôi vào đã thông báo tên tôi. Tôi là nam tước De Canolles.

- Hừm! Thế thì can hệ chi đến tôi. thưa ông? - Bà quận chúa nói với một giọng khá cương

- Tôi nghĩ rằng tôi đã từng có hân hạnh làm đẹp lòng phu nhân. . .

- Đẹp lòng tôi! Thế nghĩa là sao. thưa ông?

Giọng nói đã gợi Canolles nhớ lại những âm sắc vừa giận dữ. vừa hoảng sợ và hãy còn lưu lại trong trí nhớ của chàng.
Canolles nghĩ mình đi hơi quá xa. và chàng tiếp lời với một sự tôn kính sâu đậm nhất:
- Bằng cách không thi hành đúng đắn những chỉ thị của tôi.
Bà quận chúa tỏ vẻ an tâm.
- Thưa ông - Nàng nói - Tôi không muốn phiền lụy cho ông. lệnh trên ra sao. ông cứ việc thi hành cho đúng.
- Thưa phu nhân. cũng may là tôi chưa biết người ta hành hạ một phụ nữ như thế nào. cũng như không biết người ta làm phật ý một quận chúa ra sao. Vậy tôi chỉ xin có hân hạnh nhắc lại với phu nhân điều tôi đã nói với công chúa phu nhân rằng tôi là kẻ tôi tớ rất hèn mọn của người. . . Xin người vui lòng ban cho tôi lời hứa. là sẽ không rời khỏi lâu đài nếu không có tôi. và về phía mình.
tôi giải phóng phu nhân khỏi sự hiện diện của tôi. sẽ làm chướng mắt người. tôi hiểu rõ điều ấy - Nhưng trong trường hợp ấy. thưa ông. ông sẽ không thi hành mệnh lệnh của mình sao?
- Tôi làm theo lương tâm.
- Thưa ông Canolles. tôi xin cam đoan sẽ không rời khỏi Chantilly mà không báo trước cho ông biên.
Canolles nghiêng mình sát đất nói:
- Thưa phu nhân. xin hãy tha thứ cho tôi vì đã làm phiền phu nhân trong chốc lát. Phu nhân sẽ chỉ gặp lại tôi khi nào phu nhân cho đòi tới.
- Cám ơn nam tước. ông có thể đi. Tôi thành thật cảm tạ. ngày mai tôi sẽ vui mừng được gặp lại ông.
Lần này. chàng nam tước đã nhận ra. không còn hồ nghi gì nữa. ánh mắt và nụ cười quyên rũ của con người mà chàng đã để tuột khỏi tầm tay vào cái đêm người kỵ sĩ vô danh mang tới cho chàng lệnh của công tước D'epernon. mùi hương từ thân hình nàng tỏa ra và không nắm bắt được ấy chỉ có chàng mới có thể nhận biên. và biết đích xác nàng là ai.
Chàng ném một cái nhìn sau chót lên bức chân dung. Mắt chàng đã quen thuộc với thứ ánh sáng chập chờn. người đàn bà dắt con trong tranh và người phụ nữ trên giường. không chỉ khác xa nhau về tuổi tác mà còn. tất nhiên. về nhan sắc nữa .

Tài diễn xuất của nàng cũng khéo đấy. nhưng đâu có thể qua mắt nam tước De Canolles. Và thế là Canolles đã biết tất cả những gì mình muốn. Chàng lại lấy điệu bộ hết sức tôn kính như thể chào một vị quận chúa chính hiệu. rồi lùi gót trở về phòng.

Phần II - Chương 2

Canolles chưa có một quyết định gì cả, cho nên, khi trở về phòng, chàng đi tới đi lui, như thói quen của những người trong lúc tâm thần bất ổn, chẳng thèm lưu ý tới Castorin đang nóng lòng chờ đợi chàng. Hắn đứng dậy khi nhìn thấy chàng rồi cứ thế cắm cổ rảo bước theo sau, hai tay giơ ra cái áo choàng ngủ dài lượt thượt.

Castorin đụng vào một cái ghế. Canolles quay lại.

- Hừm! - Chàng nói - Mi làm gì với cái áo choàng đó?

- Tôi đợi cậu thay quần áo.

- Ta không biết sẽ thay vào lúc nào. Thôi thì hãy để áo trên ghế bành và đợi đấy.

- Cậu không thay đồ là nghĩa làm sao? Bộ cậu không đi ngủ à?

- Không.

- Thế chừng nào cậu mới đi ngủ?

- Ăn thua gì đến mi mà nói?

- Ăn thua lắm chứ, vì tôi mệt quá rồi.

- À! Thật ư? - Canolles dừng lại và nhìn thẳng vào mặt Castorin - Mi mệt lắm à?

- Rất mệt.

Canolles nhún vai:

- Ra ngoài đi và đứng đợi ở tiền phòng, khi nào cần gì ta sẽ lắc chuông.

- Tôi báo trước để cậu biết nếu chờ lâu là tôi biến đi đấy. Tôi sẽ không còn ở đó nữa đâu.

- Thế mi ở đâu?

- Ở trên giường của tôi. Hình như sau khi vượt hai trăm dặm đường, người ta ai cũng cần đi ngủ.

- Thưa ông Castorin, ông là một tên xỏ lá.

- Nếu cậu thấy rằng, một tên xỏ lá không xứng đáng là người hầu của cậu, thì cậu chỉ cần nói một tiếng là tôi cuốn gói đi ngay.

Canolles không ở trong trạng thái bình tĩnh, và nếu Castorin thông minh hơn một chút, hắn sẽ nhận ra giông bão đang lớn dần trong trí não ông chủ, và chắc chắn hắn sẽ không vội vàng đưa ra những ý kiến như thế.

Canolles tiến thẳng về phía tên hầu và xách lấy khuy áo của hắn bằng hai ngón tay.

- Nhắc lại coi!

- Tôi xin nhắc lại, nếu cậu không bằng lòng, tôi xin thôi việc vậy.

Canolles buông Castorin ra và đi lấy cây can của mình. Castorin hiểu chuyện gì sẽ xảy ra. Hắn kêu lên:

- Thưa cậu, cậu hãy nên thận trọng trong cái việc cậu sắp làm. Tôi không còn là một kẻ gia nhân tầm thường nữa, tôi phục vụ bà quận chúa.

- Ái chà! - Canolles hạ cây gậy xuống và nói - Mi làm việc cho bà quận chúa?

- Vâng, thưa cậu, mới mười lăm phút thôi.

- Ai mướn mi vô công việc đó?

- Ông Pompéc, viên quản lý của phu nhân.

- Pompéc!

- Vâng.

- Ồ! Sao mi không nói ngay? - Canolles kêu lên - Phải, phải, mi có lý do để thôi việc, và đây là hai Pistoles để bồi thường những cú đánh mới chỉ là ý định trong trí ta.

Castorin không dám cầm tiền:

- Ôi trời, thế là nghĩa lý gì? Cậu định trêu tôi sao?

- Không đâu. Trái lại, anh bạn hãy nên đi theo hầu bà quận chúa. Nhưng khi nào thì anh bắt đầu công việc?

- Tính từ lúc cậu trả lại tự do cho tôi.

- Vậy thì trả lại tự do cho mi bắt đầu từ sáng mai.

- Và từ bây giờ cho đến sáng mai?

- Từ đây đến sáng mai, mi vẫn là người hầu của ta và mi phải vâng lời ta.

- Sẵn sàng! Cậu ra lệnh gì? - Castorin nói, rồi quyết định cầm lấy hai Pistoles.
- Bởi lẽ mi muốn đi ngủ, nên ta ra lệnh cho mi thay quần áo đi ngủ.
- Cậu nói sao, tôi không hiểu?
- Mi không cần hiểu, mà chỉ biết tuân lệnh, có vậy thôi. Thay đồ đi, ta sẽ giúp mi.
- Thế là thế nào, cậu sẽ giúp tôi?
- Dĩ nhiên, bởi vì mi sẽ thủ vai hiệp sĩ Canolles cho nên ta phải giữ vai của Castorin.
Và không đợi sự đồng tình của gã gia nhân, nam tước lột hết áo của hắn ra mặc vào mình, rồi trước khi hắn kịp ngạc nhiên, chàng đã quay gót, khóa cửa lại và nhanh nhẹn bước xuống cầu thang.
Canolles bắt đầu nhận ra tất cả những bí mật ấy, dẫu một phần của những biến cố nãy còn bị bao trùm trong một đám mây. Từ hai giờ qua, hình như bất cứ điều gì chàng nhìn thấy, nghe được đều không hoàn toàn tự nhiên. Thái độ của mỗi nhân vật ở Chantilly có vẻ như đóng kịch, hầu hết những người chàng gặp đều thủ vai một vai trò, và những chi tiết đã được kết hợp một cách ăn khớp tuyệt diệu, nó chỉ rõ cho vị sứ giả của hoàng hậu rằng, nếu không muốn bị lừa thì phải gia tăng việc giám sát.
Sự tái hiện của cặp bài trùng Pompéc và tử tước Cambes đã giải tỏa mọi sự hồ nghi.
Khi Canolles vừa ra tới sân và mặc dù bóng tối mịt mù chàng cũng nhìn thấy bốn người đàn ông đang dàn bước sắp sửa tiến vào khung cửa nơi chàng mới đi ra, bốn người ấy được hướng dẫn bởi chính gã hầu phòng đã đưa chàng vô hội kiến với bà quận chúa. Một gã đàn ông khác, khoác áo choàng đi theo phía sau.
Nhóm người dừng lại ở ngưỡng cửa, đợi lệnh của gã vận áo choàng.
Với giọng hách dịch, gã này nói với người hầu phòng:
- Mi biết rõ hắn ở đâu. Sở dĩ mi biết rõ là vì chính mi đã dẫn dắt hắn vô đó. Hãy canh chừng để hắn không thể thoát ra được, đặt người của mi ở cầu thang, trong hành lang, ở bất cứ đâu mi muốn, miễn là đừng để hắn nghi ngờ rằng hắn đã bị giám sát tại chính nơi hắn đang giám sát các vị quận chúa.
Canolles nấp trong một góc tối. Với bóng đêm dày đặc, chàng không sợ bị người ta trông thấy. Từ chỗ đó, chàng có thể quan sát năm gã bảo vệ được cử đến canh giữ chàng. Họ đã khuất sau vòm cửa. Gã đàn ông vận áo choàng, sau khi thấy lệnh của mình đã được thi hành, bèn quay gót.
Canolles đưa mắt theo dõi hắn. Chàng tự nhủ "Có thể do tức giận nên họ đã xử sự với ta

như vậy. Bây giờ miễn là cái thằng quỷ Castorin đừng có la lối om sòm, hoặc làm điều gì bậy bạ... Ta thật ngu ngốc đã không buộc mồm nó lại. Khổ nỗi lúc này muộn mất rồi. Thôi đành vậy, cứ bắt đầu cuộc tuần phòng của ta".

Sau khi đảo mắt dò xét chung quanh, Canolles bước qua sân để tới khu nhà mà phía sau là những chuồng ngựa.

Tất cả cuộc sống trong lâu đài hình như đều dồn về khoảng không gian này. Người ta nghe thấy tiếng ngựa dậm chân thình thịch và những bước chạy rộn ràng của nhiều người vội vã. Âm thanh lích kích của những cái hàm thiếc và bàn đạp vang lên trong lúc ngựa được thắng yên cương. Những cỗ xe được đưa ra khỏi nhà kho. Chú ý lắng tai nghe, còn có thể nhận ra những giọng nói nghẹn đi bởi sợ hãi đang gọi và trả lời nhau.

Canolles nghe ngóng trong giây lát. Không còn nghi ngờ chi nữa, người ta chuẩn bị một cuộc khởi hành.

Chàng đi từ dãy nhà này sang dãy nhà khác, tiến vào một cái vòm và tới mặt tiền của tòa lâu đài.

Tới đây chàng dừng lại.

Thật vậy, những cửa sổ ở tầng dưới tràn ngập ánh sáng khiến người ta có thể đoán ra bên trong thắp rất nhiều đuốc. Và khi những bó đuốc ấy di chuyển vạch những vệt sáng trên thảm cỏ ngoài vườn thì Canolles cho rằng đây là trung tâm hoạt động và cũng là đại bản doanh của vụ âm mưu.

Nắm được bí mật ấy, thoạt đầu Canolles hơi ngần ngừ, nhưng rồi chàng nghĩ đến sứ mạng được hoàng hậu giao phó và trách nhiệm phải thực hiện.

Canolles tìm cách leo lên bờ tường để có thể từ đây, qua khung cửa kính, nhìn được cảnh tượng bên trong.

Kế bên một người đàn bà đang đứng sửa soạn mũ áo cho chuyến đi, một vài thế nữ đã mặc xong cho cậu bé bộ đồ đi săn, đứa nhỏ quay lưng về phía Canolles. Chàng chỉ nhìn thấy bộ tóc vàng của nó. Nhưng người đàn bà, nhờ những ánh bạch lạp soi rõ khuôn mặt nên chàng đã nhận ra bà ta giống hệt như bức chân dung treo trong phòng quận chúa: Đó là một khuôn mặt thon dài, cái miệng nghiêm nghị, sống mũi với những đường nét ngạo nghễ của người trong tranh. Từ người bà ta toát ra đầy vẻ quyền uy. Qua cử chỉ, những cái nhìn nẩy lửa, những cái hất đầu, mọi người đều tuân theo răm rắp.

Nhiều người giúp việc ở trong nhà, trong số đó Canolles nhận ra gã hầu phòng, đang chất

vào những va li, những rương hòm, những thùng nào đồ vàng bạc, châu báu, và đồ dùng của phụ nữ. Ông hoàng nhỏ tuổi trong lúc ấy nô giỡn với các gia nhân đang bận bịu tíu tít. Điều đáng tiếc là Canolles không nhìn thấy mặt cậu bé.

Chàng lẩm bẩm: "Đúng như ta nghi ngờ. Họ đã chơi ta một vố. Họ đang sửa soạn một chuyến đi. Phải, nhưng ta có thể thay đổi khung cảnh có vẻ bí mật này bằng một cảnh tang tóc, ta chỉ cần chạy ra tiền sảnh với cái còi bằng bạc này và thổi lên ba tiếng, trong vòng năm phút sau khi nghe thấy hiệu lệnh, hai trăm con người sẽ đột nhập tòa lâu đài này, bắt giữ các quận chúa, trói cổ tất cả các sĩ quan ấy lại. Phải, có điều lần này chàng nói bằng con tim chứ không phải bằng miệng. Phải, nhưng còn nàng, nàng ngủ ở đằng kia, hoặc giả vờ như đang ngủ, ta sẽ vĩnh viễn mất nàng, nàng sẽ căm thù ta, và lần này thì sự căm thù của nàng rất phải lẽ. Nàng sẽ khinh rẻ ta, bảo rằng ta đã tận tình trong cái nghề mật thám. Tuy nhiên, vì lẽ nàng vâng theo quận chúa, thì tại sao, ta lại trái lời hoàng hậu?"

Trong lúc ấy, như thể sự tình cờ muốn hủy bỏ quyết định đó, cánh cửa căn phòng nơi bà quận chúa đang trang điểm chợt mở ra, và hai nhân vật: Một người đàn ông trạc năm mươi và một người đàn bà tuổi đôi mươi bước vào, vui vẻ và hấp tấp. Tim của Canolles hoàn toàn nằm trong mắt chàng. Chàng vừa nhận ra mái tóc đẹp, đôi môi tươi, ánh mắt thông minh của tử tước De Cambes, lúc ấy hãy còn cười mỉm, đến hôn tay Clémence De Maillé, quận chúa De Condé. Nhưng lần này tử tước đã phục sức theo đúng đẳng cấp của mình cho nên đã trở thành một vị nữ tử tước đẹp nhất trần gian.

Canolles dám vứt đi mười tuổi thọ để nghe cuộc hội đàm của họ, nhưng dù có ghé sát đầu vào khung kính, cũng chỉ có những tiếng vo ve lọt vào tai thôi. Chàng nhìn thấy bà quận chúa phác một vài điều gì nữa khiến cử tọa cười vang. Thiếu phụ lui gót cùng với một vài sĩ quan cấp dưới, nhưng họ lại bận đồng phục của các sĩ quan cao cấp. Chàng lại cũng nhìn thấy lão Pompéc, mặt mày vênh váo trong bộ y phục màu cam viền chỉ bạc ưỡn thẳng mình, tay đặt lên chuôi của một thanh kiếm to tướng và đi theo. Nữ chủ lúc ấy đang vén vạt áo dài bằng sa tanh cho khỏi quét đất, tiến đến, ở bên trái, từ một khung cửa đối diện, đoàn tùy tùng của bà quận chúa lặng lẽ tiến ra. Bà này không còn dáng đi của một kẻ chạy trốn, mà là của một nữ hoàng, rồi đến anh mã phu Vialas, quận công nhỏ tuổi D'Enghien được bồng trên tay, Lenet cầm một cái hộp trạm và một bó giấy tờ, và sau hết là ông chưởng quan tòa lâu đài kết thúc dòng người do hai sĩ quan gươm tuốt trần dẫn

đầu.
Tất cả đám người ấy đi ra bằng một hành lang bí mật! Từ nơi quan sát, Canolles vội xuống đất và chạy tới mái vòm lúc này từ tứ bề đều tối om. Thế rồi chàng nhìn thấy đoàn người lặng lẽ đi về phía chuồng ngựa, họ sắp khởi hành.
Trong lúc ấy, ý nghĩ về bổn phận, về sứ mạng của hoàng hậu giao cho, lại hiện ra trong tâm trí Canolles. Người đàn bà này ra đi, có nghĩa là cuộc nội chiến sẽ bùng nổ và các con dân của nước Pháp lại sẽ bắn giết lẫn nhau. Dĩ nhiên, chàng cảm thấy hổ thẹn, chàng - một đấng tu mi nam tử, lại đi làm mật thám và làm tên canh giữ một phụ nữ nhưng đó là một phụ nữ cũng tựa như bà phu nhân De Longueville kia đã từng gieo rắc máu lửa bốn phương trời Paris.
Canolles chạy lại mé tiền sảnh và đưa cái còi bằng bạc lên môi. Chỉ sau mấy tiếng còi của chàng, đoàn người kia sẽ bị cầm tù. Địa vị của chàng vững vàng hơn và chắc chắn chàng sẽ giàu có.
Nhưng Canolles ngước nhìn về phía căn phòng, nơi nàng quận chúa giả hiệu đang ngủ. Qua ánh sáng mờ dịu của ngọn đèn đêm, chàng tưởng như nhìn thấy bóng hình thân yêu in trên những tấm rèm trắng trong.
Thế là tất cả những toan tính, những quyết định của chàng đều tan biến dưới ánh sáng mờ dịu ấy, không khác gì những tia sáng lúc bình minh đã làm tan vỡ tất cả mộng đẹp, đã xua đuổi hết lũ ma quỷ của đêm tối.
"Cái lão Mazarin cũng đã đủ giàu để mất đi các ông hoàng bà chúa này, còn ta ta đâu giàu có chi để mấtmột kho vàng đã thuộc về ta, và ta sẽ gìn giữ nó với một sự ghen tuông như một con mãnh hổ. Lúc này nàng chỉ có một mình, tùy thuộc vào ta, trong sự bao che của ta, bất kể giờ giấc ngày đêm, ta có thể vào phòng nàng, nàng sẽ không chạy trốn nếu không nói cho ta biết, vì ta đã nhận lời hứa thiêng liêngcủa nàng. Hoàng hậu dù bị lừa, cái lão Mazarin dù nổi giận, ta cũng cóc cần!"
Và Canolles đút còi vào túi, lắng nghe tiếng ầm ầm như sấm động khi những cỗ xe đi qua trên cầu. Thế rồi im lặng lại được trở về với bóng đêm. Chàng bước vào khoảng sân thứ hai vắng lặng và thận trọng leo lên cầu thang. Tuyệt nhiên chàng chẳng hề nghĩ rằng mình vừa đem đặt cọc cuộc đời mình cho mối tình của một người đàn bà, nghĩa là với cái bóng của hạnh phúc.
Mặc dầu đã cẩn thận mò mẫm, nhưng khi tới hành lang, Canolles vẫn đụng với một kẻ

hình như đang đứng nghe ngóng chi đó. Quá hoảng hốt, gã thốt kêu lên:

- Ông là ai? Ông là ai?

- Hừm! Trời đất! - Canolles nói - Thì ông là ai đã? Tại sao lại mò mẫm như một tên do thám ở phía cầu thang này?

- Tôi là Pompéc!

- Quản gia của bà quận chúa?

- Dạ, chính thế! Quản gia của bà quận chúa!

- A! Vậy thì không hẹn mà nên - Canolles nói - còn tôi, tôi là Castorin.

- Castorin, quân hầu của nam tước De Canolles?

- Đích thị.

- A! Castorin thân mến của tôi! - Pompéc nói - Chắc tôi đã làm cho anh sợ.

- Tôi sợ?

- Phải! Chớ sao! Một khi người ta không phải là lính tráng. Bạn thân mến, tôi có thể giúp gì được bạn? - Pompéc nói tiếp với một vẻ quan trọng.

- Dạ!

- Có gì thì nói đi.

- Anh có thể loan báo ngay tức khắc với bà quận chúa rằng, ông chủ của bà ấy muốn nói chuyện với bà ấy.

- Vào giờ này?

- Dĩ nhiên.

- Không thể được!

- Bộ anh tưởng vậy?

- Tôi tin chắc.

- Vậy là bà ấy sẽ không tiếp ông chủ của bà ấy?

- Không!

- Lệnh của đức vua! Thưa ông Pompéc, hãy nói với bà ấy như thế.

- Lệnh của đức vua!... Pompéc kêu lên - Tôi đi ngay.

Và Pompéc lập cập đi xuống, vừa sợ hãi vừa kinh hoàng.

Canolles trở về phòng mình, thấy Castorin ngả người trên ghế bành ngáy ầm ĩ. Chàng mặc quần áo sĩ quan và ngồi chờ đợi kết quả của công việc vừa rồi.

- Nếu ta không làm tốt nhiệm vụ lão Mazarin giao - Chàng thầm nhủ - thì hình như ta sẽ

không làm quá xấu những việc của ta.
Mười phút trôi qua, Pompéc vẫn không trở lại. Và cũng chả có ma dạo nào tới cả. Thấy rằng chờ đợi mãi cũng vô ích, Canolles quyết định tự mình đi tới.
Chàng đánh thức Castorin dậy, truyền lệnh cho hắn phải sẵn sàng ứng phó với mọi biến cố, rồi sau đó đi lại phòng quận chúa.
Tới cửa, nam tước gặp một tên người hầu. Mặt mày hắn nhăn nhó vì đã làm xong bổn phận mà chưa có người thay thế. Cũng như Castorin,sau một ngày làm việc mệt nhọc, hắn cần được nghỉ ngơi.
- Thưa ngài, ngài muốn gì? - Hắn hỏi Canolles.
- Tôi xin được gửi quận chúa De Condé lời chào tôn kính của tôi.
- Vào giờ này, thưa ngài?
- Vào giờ này thì sao?
- Dạ, nhưng đã khuya quá rồi.
- Làm sao anh dám nói vậy?
- Tuy nhiên, thưa ngài... - Hắn lắp bắp.
- Tôi không xin nữa, mà tôi muốn. - Canolles nói với giọng oai vệ.
- Ngài muốn... Nhưng ngài nên biết chỉ có bà quận chúa chỉ huy ở đây.
- Đức vua chỉ huy tất cả... Lệnh của đức vua!
Người hầu run rẩy và cúi đầu:
- Xin lỗi ngài, tôi chỉ là một tên gia nhân hèn mọn, tôi không thể gánh lấy cái trách nhiệm mở cửa phòng quận chúa, xin ngài cho phép tôi đi đánh thức quan thị vệ.
- Tại lâu đài Chantilly, các quan thị vệ có thói quen đi ngủ vào lúc mười giờ à?
- Người ta đi săn suốt cả ngày, thưa ngài.
Canolles thầm nghĩ: "Đúng vậy. Họ chỉ cần phải có thì giờ mặc quần áo thị vệ cho một anh nào đó".
Rồi chàng lớn tiếng:
- Được. Đi đi. Tôi đợi.
Người hầu cắm cổ chạy. Hắn đi báo động khắp lâu đài, thêm cái mồm của Pompéc nữa, khiến cho mọi người lại càng hốt hoảng.
Canolles còn lại một mình, tai lắng nghe và mắt mở căng.
Tiếng người chạy rậm rịch trong những phòng khách và dãy hành lang. Nhờ những vệt

sáng lờ mờ, chàng nhìn thấy những bóng người được trang bị súng dài nấp ở các nơi. Khắp chốn, chàng cảm thấy có những thì thầm đe dọa, thay thế cho cái im lặng hoàn toàn trong giây phút trước đây.

Canolles cầm cái còi trong tay và tiến lại một khung cửa sổ. Từ đó, chàng có thể nhận ra chỗ ẩn nấp của hai trăm người lính chàng mang theo.

- Không - Chàng tự nhủ - việc ấy sẽ dẫn thẳng tới chiến trận, nó sẽ đem lại tang tóc; tốt hơn hết là chờ đợi, điều tồi tệ nhất có thể đến với chúng ta trong khi chờ đợi là bị giết, còn nếu hấp tấp, ta sẽ mất nàng...

Canolles vừa mới suy nghĩ xong, thì thấy một cánh cửa mở ra, và một nhân vật mới xuất hiện. Ông ta vội vã nói đến nỗi không kịp chào nhà quý tộc:

- Quận chúa khó ở và ra lệnh không cho bất cứ một ai vào.

Canolles chằm chằm nhìn người lạ và nói:

- Ông là ai? Khi nói với một nhà quý tộc, tại sao ông vẫn đội mũ trên đầu?

Và Canolles dùng đầu gậy hất cái mũ của người đối thoại. Người này lùi lại một bước và kêu lên:

- Thưa ngài!

- Tôi hỏi ông, ông là ai?

- Tôi là... tôi là... như ngài có thể nhìn thấy qua bộ quân phục của tôi, đội trưởng cận vệ của quận chúa.

Canolles mỉm cười.

Thật thế, chỉ cần liếc mắt, chàng đã nhận ra mình đang tiếp xúc với loại người vô tích sự, cái áo chẽn sĩ quan của hắn bó chặt lấy cái bụng bự khiến cho mấy khuy áo như sắp đứt bung ra.

- Tốt lắm, thưa đội trưởng. - Canolles nói - Hãy nhặt cái mũ của ông lên và trả lời.

Viên đội trưởng thi hành khẩu lệnh của Canolles với tính cách của một người đã nghiên cứu kỹ lưỡng kỷ luật nhà binh, để biết chỉ huy giỏi, phải biết vâng lời.

- Đội trưởng đội cận vệ! Chà! Một chỗ ngon lành hả?

- Vâng, thưa ngài, cũng tạm được. - Ông ta đứng thẳng người.

- Đừng có phưỡn ngực ra như thế, thưa ông đội trưởng, kẻo rồi cái quần của ông sẽ rớt xuống gót chân và hình như thế, sẽ chả đẹp chút nào.

- Nhưng rút cuộc, thưa ngài, ngài là ai?

- Thưa ông, tôi sẽ noi gương lễ độ của ông, và sẽ trả lời câu hỏi của ông như ông đã trả lời câu hỏi của tôi. Tôi là đại úy của binh đoàn Navailles và tôi tới đây nhân danh nhà vua với tư cách một sứ giả mang thái độ ôn hòa hoặc thô bạo tùy từng tình huống tuân phục hay chống lại lệnh của hoàng đế.

Anh chàng đội trưởng kêu lên:

- Thô bạo! Thưa ngài, một tính chất thô bạo...

- Rất thô bạo, tôi báo trước để ông biết. - Và chàng nói tiếp luôn - Phải ngay cả với quận chúa.

- Thưa ông, chớ nên sử dụng sức mạnh, tôi có dưới trướng năm mươi người được võ trang sẵn sàng bảo vệ danh dự của quận chúa.

Canolles không muốn nói với hắn rằng năm mươi người của hắn đều chỉ là những kẻ hầu người hạ, những bồi bếp rất xứng đáng để phục vụ dưới quyền một ông xếp như thế, và còn về phần danh dự của quận chúa, thiết tưởng nó đã chạy theo bà ta vào cái thời điểm bà ta ở trên đường tiến về Bordeaux.

Và chàng chỉ đáp với vẻ bình thản để đối phương sợ hơn là đe dọa, thái độ quen thuộc của những con người dũng cảm, thường đương đầu với các hiểm nguy.

- Nếu ông có năm mươi người được võ trang, thưa đội trưởng, tôi có hai trăm binh sĩ thuộc đạo quân tiền vệ của hoàng gia. Bộ ông tính chuyện làm phản, chống lại hoàng đế hay sao?

- Không! Thưa ngài không! Nhưng xin ngài làm chứng cho, tôi chỉ nhượng bộ trước sức mạnh.

- Có vậy mới là tình đồng nghiệp chứ.

- Vâng, tôi sẽ dẫn ngài tới công chúa phu nhân, hiện đang còn thức.

Canolles chẳng thèm suy nghĩ để nhận ra sự nguy hiểm ghê gớm trong cái bẫy người giăng ra, vì chàng tin tưởng vào khả năng của mình.

- Tôi không có lệnh hội kiến với bà công chúa. Tôi muốn gặp vị quận chúa trẻ.

Viên đội trưởng đội cận vệ cúi đầu một lần nữa, đoạn quay gót, kéo lê thanh gươm dài trên sàn. Hắn lại đi qua ngưỡng cửa một cách oai vệ giữa hai người lính gác vừa rồi suýt bỏ trốn khi hay tin có hai trăm binh sĩ của nhà vua đang bao vây bên ngoài, họ không muốn trở thành những kẻ tuẫn tiết ở trong lâu đài Chantilly.

Mười phút sau, viên đại úy, theo sau có hai người lính cận vệ, trở lại với đầy đủ những

nghi lễ để dẫn Canolles tới ngay phòng quận chúa không một chút chậm trễ.
Canolles nhận ra đúng căn phòng, đồ đạc, cái giường, và cả mùi thơm của căn phòng nữa. Nhưng có hai thứ phải tìm cho ra, mà chưa thấy, bức chân dung của quận chúa chính hiệu, nó đã khiến chàng phải lưu ý ngay trong cuộc viếng thăm lần đầu và khuôn mặt của nàng quận chúa giả, đã khiến chàng phải chấp nhận một hy sinh to lớn. Bức chân dung đã được cất đi, và do một sự thận trọng muộn màng, khuôn mặt của người nằm trên giường đã quay về phía trong với một điệu bộ rất vua chúa.
Hai phụ nữ đứng gần nàng, bên giường.
Nhà quý tộc sẵn sàng bỏ qua thái độ thiếu lịch sự ấy, nhưng lại sợ thêm một lần tráo người, nó cho phép De Cambes phu nhân bỏ trốn như nàng quận chúa thực. Vì thế, chàng cảm thấy lo âu và muốn kiểm soát xem nhân vật đang nằm trên giường có đích thực là con người chàng đã đắm say để sẵn sàng bỏ hết công danh sự nghiệp không.
- Thưa phu nhân! - Chàng nghiêng mình rất thấp và nói - Tôi xin lỗi phu nhân đã tự đến trình diện như vậy, trong khi tôi đã đoan quyết là sẽ chờ lệnh phu nhân. Nhưng vì tôi vừa nhận thấy có những sự chuyển dịch rầm rộ trong tòa lâu đài và...
Người nằm trên giường thoáng giật mình nhưng không đáp. Canolles cố tìm kiếm một vài dấu hiệu ngõ hầu xác quyết có đúng con người mình đang mong gặp thực sự hiện diện trước mắt không, nhưng giữa những đám đăng ten, những mùng mền chăn gối, chàng không thể nhận ra điều gì khác ngoài hình thù một người đang nằm.
Canolles nói tiếp:
- Thưa phu nhân, tôi phải tự mình kiểm tra xem có phải người nằm trên giường này vẫn là người tôi đã hân hạnh được hầu chuyện cách đây nửa giờ hay không.
Lần này không còn phải là một sự giật mình đơn giản, mà là một cử chỉ sợ hãi. Cử động ấy không lọt qua được mắt Canolles.
- Nếu nàng lừa dối ta - Chàng thầm nghĩ - Nếu nàng bỏ trốn mặc dù đã hứa một cách long trọng, ta sẽ rời lâu đài, nhảy lên ngựa, dẫn đầu hai trăm binh sĩ, và bắt cho kỳ được những kẻ chạy trốn, dẫu phải nổi lửa hỏa thiêu mấy chục ngôi làng để soi sáng con đường đi của ta.
Canolles chờ đợi thêm giây lát, nhưng người nằm trên giường, không trả lời cũng chẳng hề quay lại. Chắc vì muốn tranh thủ thời gian.
Không đủ can đảm che giấu sự sốt ruột của mình, Canolles nhắc nhở:

- Thưa phu nhân, xin phu nhân nhớ cho rằng tôi là sứ giả của đức vua, và nhân danh đức vua, tôi xin được xem mặt phu nhân.
- Ồ! Đây là một sự tra xét không thể chịu đựng nổi! - Một giọng nói run run thốt ra khiến chàng sĩ quan mừng rỡ run rẩy cả người, bởi vì chàng đã nhận ra âm sắc ấy, không thể lẫn lộn với bất cứ một giọng nào khác - Thưa ông, nếu quả như lời ông nói, nhà vua đã buộc ông phải xử sự như vậy, chính vì nhà vua chỉ là một cậu bé, chưa biết đến bổn phận của một người quý tộc, bức bách một phụ nữ phải để lộ mặt ra, có khác gì một sự nhục mạ bằng cách lột mạng che mặt.
- Thưa phu nhân, có một câu nói khi nó thốt ra từ cửa miệng của nhà vua, các vị phu nhân đều phải nghiêng mình, cần phải tuân lệnh.
- Nếu là "lệnh", tôi thiết nghĩ, tôi đơn chiếc và vô phương chống lại lệnh của nhà vua cũng như đòi hỏi của vị sứ giả của ngài, tôi xin tuân lệnh. Thưa ông, hãy nhìn tôi đi.
Có một sự chuyển động đột ngột, những mùng mền, chăn gối, đăng ten được gạt ra để lộ một khoảng trống. Một mái tóc vàng óng như tơ nõn hiện ra, và một khuôn mặt đẹp tuyệt vời. Canolles liếc nhìn quanh. Vốn quen thuộc với những tình cảnh tương tự như thế, Canolles tin chắc rằng, bàn tay nõn nà đặt trên cổ trắng ngần ấy, cặp mắt với riềm mi rủ thấp ấy, không phải biểu lộ sự tức giận.
Nàng quận chúa giả vẫn giữ nguyên tư thế đó trong lúc Canolles lặng ngắm nàng, thở hít cái mùi hương kỳ diệu và nén chặt hai bàn tay, con tim đang đập mạnh.
- Thế nào! Thưa ông, ông đã thỏa nguyện rồi chứ? Vâng, thắng lợi của ông đã hoàn toàn, có phải vậy không? Thế thì hãy tỏ ra là người chiến thắng có lòng quảng đại, xin mời ông lui gót.
- Thưa phu nhân, tôi muốn lắm, nhưng tôi phải hoàn thành những công việc của tôi cho đến cùng. Cho tới bây giờ, tôi chỉ hoàn thành một phần sứ mạng có liên quan tới phu nhân, nhưng chỉ nhìn thấy phu nhân không thôi, chưa phải là đầy đủ, tôi còn phải gặp quận công D'Enghien.
Một sự im lặng nặng nề rơi xuống căn phòng.
Nàng quận chúa giả chợt chống tay lên và nhìn thẳng vào Canolles. Một cái nhìn với bao nhiêu ý nghĩa, có vẻ như muốn nói rằng: Ông đã nhận ra tôi chưa? Ông có biết thật sự tôi là ai không? Nếu đã biết, hãy buông tha tôi, hãy tha thứ cho tôi, ông là người mạnh nhất, hãy thương xót tôi!

Canolles hiểu tất cả những gì chứa đựng trong cái nhìn ấy, nhưng chàng vẫn cương quyết đáp lại ánh mắt ấy bằng một giọng nói:

- Không thể được, thưa phu nhân. Lệnh đã ghi rõ.

- Đành phải làm theo tất cả như ông muốn thôi, bởi vì ông không có một sự chiếu cố nào đối với địa vị cũng như chức tước, thôi thì để các bà ấy sẽ dẫn ông tới hoàng thân, con trai tôi.

- Các bà ấy, thay vì đưa tôi lại chỗ quận công, thì dẫn quận công tới đây có được không thưa phu nhân? Như vậy tôi thấy có vẻ tiện hơn.

- Và tại sao, thưa ông?

- Bởi vì trong thời gian ấy, tôi sẽ nói cho phu nhân biết một phần sứ mạng của tôi, và chỉ có một mình phu nhân được nghe mà thôi?

- Cho một mình tôi?

- Vâng, một mình phu nhân thôi.

Lần này, tia mắt nàng chuyển từ van nài sang lo âu. Canolles cảm nhận ngay được điều ấy. Chàng hỏi:

- Trong cuộc tiếp xúc, có điều gì khiến phu nhân phải sợ hãi? Phu nhân có phải là một quận chúa, và tôi có phải là một nhà quý tộc hay không?

- Vâng, thưa ông, ông có lý và tôi đã lo sợ không đâu. Vâng, rất hân hạnh được gặp ông lần đầu, nhưng tôi đã nghe đồn đại về sự lịch thiệp và lòng trung thành của ông từ lâu. Nào, các bà hãy đưa quận công D'Enghien đến đây.

Hai người đàn bà rời khỏi thành giường, tiến ra cửa, quay lại một lần nữa để xem rằng lệnh ban ra có chính xác không và bằng một dấu hiệu để xác định những lời nói của nữ chủ nhân, họ bước ra ngoài.

Canolles nhìn theo cho tới khi họ đóng cửa lại. Rồi chàng quay về phía nàng, mắt ánh lên một niềm vui.

Người đàn bà khoanh tay lại và nói:

- Thưa ông De Canolles, tại sao ông lại hành hạ tôi như vậy?

Vừa nói nàng vừa nhìn chàng. Không phải cái nhìn ngạo nghễ của một vị quận chúa như nàng đã cố gắng nhập vai nhưng không thành công. Lần này rất xúc động, rất có ý nghĩa, cái nhìn ấy gợi ra trong trí nhớ của chàng tất cả những chi tiết thú vị trong cuộc hội kiến đầu tiên của họ, tất cả những giây phút đáng ghi nhớ trên lộ trình, tất cả những kỷ niệm

dễ thương của cuộc tình mới chớm nở. Và nó khiến cho lòng chàng không khỏi ngây ngất.

Chàng tiến lại một bước về phía giường rồi nói:

- Thưa phu nhân, nhân danh nhà vua, tôi giám sát bà De Condé chứ không phải giám sát phu nhân. Phu nhân không phải là quận chúa.

Nàng khẽ thốt lên một tiếng kêu, và đặt một tay lên ngực, mặt tái hẳn đi.

- Ông muốn nói gì, thưa ông? Và ông cho rằng tôi là ai?

- Ồ! Về chuyện đó, tôi rất băn khoăn khi giải thích với phu nhân, vì tôi hầu như biết rõ phu nhân là vị tử tước duyên dáng nhất, nếu không phải là vị nữ tử tước đáng tôn thờ.

- Thưa ông, qua tất cả những gì ông vừa nói, tôi chỉ nhận thấy một điều này: Ông thiếu lễ độ với tôi, ông nhục mạ tôi.

- Thưa phu nhân, người ta không thể thiếu sự tôn kính đối với Chúa bởi lẽ người ta tôn thờ ngài, người ta không thể nhục mạ các thiên thần bởi lẽ người ta quỳ gối trước họ.

Và Canolles nghiêng mình như thể muốn quỳ xuống. Nữ tử tước vối nói để ngăn chàng lại:

- Thưa ông, quận chúa De Condé không thể chịu...

- Quận chúa De Condé, thưa phu nhân, lúc này đang ngồi trên mình ngựa song song với Vialas, mã phu của bà, với Lenet vị cố vấn của bà, với những nhà quý tộc, những đại úy, sau hết là với toàn bộ gia đình, trên đường đi Bordeaux, và chẳng có dính líu chi tới những gì đang diễn ra vào thời điểm này giữa nam tước Canolles và tử tước hay nữ tử tước De Cambes.

- Nhưng ông nói gì vậy, thưa ông? Ông điên sao?

- Không, thưa phu nhân, tôi chỉ thuật lại điều đã trông thấy, chỉ kể lại điều đã nghe.

- Vậy thì, nếu ông đã nhìn thấy, nếu ông đã nghe thấy như ông nói, sứ mạng của ông hẳn đã hoàn tất.

- Phu nhân tưởng vậy sao? Vậy là tôi phải trở về Paris và thú nhận với hoàng hậu rằng, để khỏi phật ý một phụ nữ tôi yêu - Tôi không nêu danh một ai, thưa phu nhân, xin đừng nhìn tôi với một con mắt giận dữ như vậy - tôi đã bất tuân thượng lệnh, tôi đã để cho kẻ thù của ngài chạy trốn, bỏ qua những gì tôi nhìn thấy, phản bội, vâng, phản lại mục đích của đức vua...

Nữ tử tước tỏ vẻ xúc động và nhìn chàng với ánh mắt dịu dàng:

- Tôi thiết nghĩ ông có thể nại ra những cớ chính đáng để bào chữa cho mình chứ? Chẳng hạn như, một mình ông đơn thương độc mã, đâu có thể ngăn được cả một đoàn hộ tống của quận chúa? Không lẽ người ta ra lệnh cho ông, một mình chống với năm mươi nhà quý tộc hay sao?

Canolles lắc đầu nói:

- Thưa phu nhân, tôi không đơn thương độc mã, trong cánh rừng, cách chúng ta nằm trăm bước, đã cho phục sẵn hai trăm quận sĩ, và họ hiện còn đó, tôi có thể tập họp và gọi họ tới bằng một tiếng còi. Việc bắt giữ bà quận chúa đối với tôi thật dễ dàng, bà ấy không thể chống lại được. Và cho dù thực lực của chúng tôi yếu hơn bà ấy, thức tế mạnh hơn gấp bốn lần, tôi vẫn có thể chiến đấu, cái chết ở nơi chiến trường tôi coi nhẹ như lông hồng.. - Chàng trai càng lúc càng nghiêng mình xuống - ...nó cũng nhẹ như khi tôi chạm vào bàn tay nuột nà này.

Thật thế, bàn tay trắng nõn nà như ngọc, lúc này đã buông thõng ra ngoài giường và hình như cũng biết xúc động qua mỗi câu nói của chàng trai. Tình yêu như có từ lực. Nó đã cuốn hút nàng về với những phút giây ở trong quán trọ nhỏ ở Jaulnay, đến nỗi nàng sững sờ và khi nhìn thấy chàng quý tộc hôn lên tay mình, nàng mới vội vàng rụt tay về.

- Thưa ông De Canolles, xin cảm ơn ông, xin thành thật cảm ơn ông về những gì ông đã làm cho tôi. Xin hãy tin rằng tôi không bao giờ quên điều này. Nhưng giúp đỡ của ông sẽ giá trị gấp bội nếu bây giờ ông có thể lùi gót. Phải chăng chúng ta cũng nên từ biệt nhau, một khi ông đã hoàn thành công tác?

Hai tiếng "chúng ta" được thốt lên với một âm sắc dịu ngọt, bàng bạc vẻ tiếc nuối đã khiến cho quả tim Canolles phải nức nở.

- Thưa phu nhân, tôi xin tuân theo. Có điều tôi xin lưu ý phu nhân, không phải là để không vâng theo, nhưng để tránh cho phu nhân một ân hận có thể xảy đến: Chính vì tuân lời phu nhân nên tôi có thể lâm nguy. Nếu thú nhận tội lỗi bằng cách nói tất cả sự thật, tôi sẽ trở thành nạn nhân của chính mình... Người ta sẽ chụp cái mũ phản bội lên đầu tôi, người ta sẽ tống giam tôi... và rất có thể bị xử bắn. Rất đơn giản, bởi vì tôi đã phản bội.

Claire thốt lên và nắm lấy tay Canolles, nhưng rồi nàng lại vội buông ra với vẻ thẹn thùng đáng yêu.

- Chúng ta phải làm thế nào bây giờ?

Trái tim chàng trai đập rộn ràng, hai tiếng "chúng ta" dễ thương ấy chắc chắn đã trở thành

một dụng ngữ ưa thích
của De Cambes phu nhân.
- Ông bị lâm nguy! Ông rất tốt, rất hào hiệp. Ông bị lâm nguy! Tôi ồ, không bao giờ. Làm thế nào tôi có thể giúp được ông? Nói đi, nói đi!
- Thưa phu nhân, phu nhân cần phải cho phép tôi diễn vai trò của tôi cho tới phút chót. Cần phải, như tôi đã từng nói với phu nhân, để tôi tả ra là bị phu nhân đánh lừa, để tôi báo cáo với ngài De Mazarin những lời tôi biết.
- Vâng, nhưng nếu người ta biết chính vì tôi, ông đã làm tất cả những việc ấy, nếu người ta lại cũng biết chúng ta đã gặp nhau, đã hội kiến với nhau từ trước, thì chính tôi, đến lượt tôi sẽ lâm nguy. Hãy nghĩ đến điều đó.
Canolles giả vờ rầu rĩ:
- Thưa phu nhân, tôi không tin rằng, phu nhân lại có thể để lộ bí mật mà chỉ có phu nhân và tôi biết thôi.
Claire im lặng, nhưng với cái nhìn bối rối, một nụ cười thoáng hiện, đủ để cho Canolles cảm thông được. Cho nên chàng cũng mỉm cười và hỏi:
- Vậy tôi sẽ ở lại?
- Nếu cần phải như thế. - Nữ tử tước đáp lại.
- Trong trường hợp ấy, tôi sẽ viết thư cho ngài De Mazarin.
- Vâng, ông cứ viết đi.
- Thế là làm sao?
- Tôi nói rằng ông nên đi viết thư cho ông ta đi.
- Không được, tôi phải ngồi đây viết cho lão ta, chính tại phòng của phu nhân, tôi phải ghi rõ nơi viết là bên cạnh giường phu nhân.
- Nhưng sao lại có chuyện như vậy?
- Xin phu nhân hãy đọc. Đây là những chỉ thị tôi đã nhận được...
Và Canolles trao tờ giấy để cho nữ ữđọc:
"Nam tước De Canolles có nhiệm vụ luôn theo sát bà quận chúa và quận công D'Enghien con trai bà".
- Theo sát. - Canolles nói.
- Vâng theo sát, được lắm.
Thế là Claire hiểu ra tất cả lợi lộc mà một chàng trai si tình có thể rút từ những lời dặn dò

đó; và nàng cũng hiểu mình có thể giúp ích cho quận chúa rất nhiều khi kéo dài tình trạng này.

- Ông hãy viết đi. - Nàng nói.

Canolles đưa mắt nhìn. Cũng bằng một cái nhìn, Claire ra dấu cho chàng nơi để văn phòng phẩm. Chàng mở một tủ con lấy ra các thứ giấy, bút và mực. Chàng kéo một cái bàn lại sát giường, và như thể Claire vẫn là một quận chúa, chàng xin phép được ngồi xuống, rồi viết cho ngài De Mazarin một bức công văn sau:

Thưa đức ông.

Tôi đã tới lâu đài Chantilly vào 9 giờ tối. Ngài cũng thấy rồi tôi phải vội vàng như thế nào khi tôi chỉ có thể từ giã ngài vào lúc 6 giờ 30.

Tôi đã tới hội kiến với hai vị quận chúa ở ngay trong phòng của họ: Bà công chúa phu nhân bị đau nặng, còn quận chúa sau một ngày săn bắn, đã hết sức mệt mỏi.

Theo chỉ thị của đức ông, tôi đã tới trình diện các vị phu nhân, lúc đó các tân khách đã ra về. Hiện giờ tôi đang giám thị chặt chẽ bà quận chúa và con trai bà ấy.

- Và con trai bà ấy! - Canolles quay về nữ tử tước và lập lại. Thật buồn cười, hình như tôi đã nói dối, trong khi tôi không hề muốn dối trá.

Claire cười đáp:

- Ông hãy an tâm. Nếu tôi chưa thấy mặt con trai tôi, thì rồi ông sẽ thấy.

- Và con trai bà ấy! - Canolles lại cười lớn.

Sau đó, chàng ghi thêm vào bức thư một đoạn cuối:

Chính ngay tại khuê phòng của quận chúa, và ngồi bên cạnh giường của bà, tôi đã có hân hạnh viết văn thư này để đệ trình lên đức ông.

Ký tên xong, chàng xin phép Claire rung chuông gọi người hầu phòng. Chàng nói với hắn.

- Anh đi kêu người hầu của tôi tới đây.

Năm phút sau, Castorin được dẫn tới. Chàng bảo hắn:

- Mang văn thư này đưa cho ông sĩ quan chỉ huy binh lính của tôi, nói với ông ấy phải gởi đi Paris bằng đường hỏa tốc.

Bị sai bảo vào lúc đêm hôm như thế, Castorin tỏ vẻ khó chịu. Hắn đáp:

- Thưa nam tước, hình như tôi đã báo với nam tước rằng ông Pompéc đã mướn tôi làm việc cho bà quận chúa.

- Nhân danh quận chúa tôi truyền đạt lệnh ấy tới anh. - Quay về phía Claire, chàng tiếp - Xin phu nhân xác nhận cho những lời nói của tôi. Đây là công việc hết sức khẩn cấp. Công văn này phải được gởi đi ngay lập tức.

Nàng quận chúa giả ra lệnh bằng một giọng uy quyền:

- Đi ngay!

Castorin khom lưng sát đất rồi quay gót.

Claire chìa tay ra, nhìn Canolles nói với một giọng van nài:

- Bây giờ thì ông có thể ra về được rồi chứ?

- Xin lỗi, còn cậu con trai, thưa phu nhân.

- À đúng! - Claire mỉm cười đáp - Ông sẽ thấy nó.

Đúng lúc De Cambes phu nhân nói xong, có tiếng cào vào cửa, theo như tục lệ của thời ấy. Hồng y giáo chủ Richelieu là người đã khai sinh ra kiểu gõ cửa ấy. Nó đã được truyền qua các triều đại: Từ Richelieu đếN Chavigny rồi tới Mazarin. Dĩ nhiên, với bà quận chúa người ta cũng làm như thế.

- Họ tới đó. - De Cambes phu nhân nói.

- Được rồi... Tôi sẽ theo đúng nghi thức công vụ.

Canolles rời khỏi bàn, kéo ghế ra, đội mũ rồi nghiêm chỉnh ngồi cách giường quận chúa bốn bước.

- Cho các người vào! - Nữ tử tước nói.

Thế là một phái đoàn trịnh trọng tiến vào.

Đó là các bà, các sĩ quan, các thị vệ thuộc bộ phận nội dịch của quận chúa.

- Thưa phu nhân! - Người thứ nhất nói - Người ta đã đánh thức quận công dậy. Bây giờ quận công có thể đón tiếp sứ giả của đức vua.

Sau khi trao đổi với Canolles một cái nhìn thông cảm rất nhanh, Claire nói:

- Dẫn quận công D'Enghien lại đây. Ngài nam tước sẽ thấy con trai tôi trước mặt tôi.

Mọi người vội vàng tuân lệnh. Giây phút sau, ông hoàng nhỏ tuổi được đưa vào.

Như chúng tôi đã nói ở đoạn trên Canolles đã mục kích cuộc trốn chạy của bà quận chúa, và cũng đã nhìn thấy cậu con trai bà ta - nhưng không rõ mặt - lúc ấy mặc bộ đồ rất đơn giản. Cho nên chàng thừa biết cậu bé đứng trước mặt chàng chỉ là một ông hoàng giả. Chàng cố nín cười và vẫn phải tiếp tục diễn nốt tấn tuồng.

- Tôi rất sung sướng - Chàng nghiêng mình nói - được hân hạnh gởi tới quận công

D'Enghien lời chào mừng của tôi.
De Cambes phu nhân đưa mắt ra hiệu cho cậu bé chào lại. Canolles dõi theo tất cả những chi tiết của cuộc diễn xuất ấy với một vẻ tinh quái.
- Con ạ! - Nữ tử tước nói với một giọng cay độc có tính toán - Vị sĩ quan trước mặt con là ngài Canolles, sứ giả của đức vua. Con hãy đưa tay ra để cho ngài Canolles hôn.
Cậu bé Pierrot đã được cố vấn Lenet dạy bảo từ trước nên thực hiện vai trò mình cũng rất khớp. Điều đáng tiếc là bàn tay ấy lại không thể biến đổi thành bàn tay của người quý tộc. Cậu đưa tay ra. Và Canolles lại phải nghiêng mình hôn lên bàn tay ấy, giữa những tiếng cười cố nén của những kẻ chứng kiến, nhưng trong bụng thầm nghĩ: "Chà, De Cambes phu nhân sẽ phải trả nợ ta về cái hôn này".
Rồi, hiểu rằng chương trình đã chấm dứt, không thể kéo dài sự có mặt của mình trong phòng một phụ nữ, Canolles nói:
- Thưa phu nhân, công việc của tối nay đã xong. Xin phu nhân cho phép tôi được lui.
- Vâng, mời ông lui gót. Và như ông đã thấy, cuộc sống ở đây rất thầm lặng. Ông có thể âm thầm mà ngủ.
- Nhưng trước khi ra về, xin phu nhân ban cho tôi một ân huệ.
- Ân huệ gì? - De Cambes phu nhân lo sợ hỏi, bởi vì qua giọng nói của nam tước, nàng biết chàng này lại sắp giở trò ma mãnh nào đây.
- Chấp thuận cho tôi cái vinh dự như tôi vừa nhận của quận công.
Lần này nữ tử tước bị một vố... Một sĩ quan của nhà vua cầu xin một ân huệ long trọng như thế trước mặt mọi người, thì không có cách gì để từ chối cả. Nàng đưa bàn tay run rẩy về phía Canolles.
Chàng bước lại gần giường như tiến về phía ngai vàng của một nữ hoàng, rồi quỳ xuống, nhẹ nâng những ngón tay lên, đặt một nụ hôn lên làn da mịn màng và trắng muốt ấy.
Đoạn chàng đứng dậy hạ giọng nói:
- Phu nhân đã hứa với tôi, không bao giờ rời tòa lâu đài mà không báo trước cho tôi biết. Tôi tin vào lời hứa ấy.
- Ông cứ tin tôi.
Dứt lời, nàng ngả mình xuống gối, gần như ngất xỉu.
Thấy giọng nói của nàng như có ẩn chứa một điều gì đó, Canolles cố tìm trong đôi mắt đẹp của nàng một sự giải thích nhưng nàng đã nhắm lại.

Sáng hôm sau, Canolles dậy sớm. Chàng hấp tấp mặc quần áo và đi xuống vườn. Cuộc viếng thăm đầu tiên của chàng là dãy nhà nơi quận chúa ở. Cái nhìn đầu tiên của chàng đậu trên cửa sổ phòng nàng. Ánh sáng ngọn đèn phản chiếu màu đỏ lên những bức rèm hãy còn khép kín. Mặt Canolles dừng lại ở khung cửa. Chàng không muốn đi xa hơn nữa, và ngồi xuống dưới một bức tượng.

Bất chợt chàng thấy cánh cửa sổ ở một hành lang mở ra rồi khuôn mặt chất phác của ông lão Pompéc ngơ ngác nhìn. Tất cả những gì liên quan đến nữ tử tước đối với chàng đều quan trọng. Chàng hướng ánh mắt về phía lão. Có vẻ như lão đã trông thấy chàng và có ý muốn bày tỏ một dấu hiệu gì đó. Tưởng ông nam tước chưa nhận ra mình, lão bèn chúm miệng huýt một tiếng lớn. Cử chỉ của một mã phu đối với vị sứ giả của nhà vua như vậy là vô lễ. Nhưng Canolles chưa kịp nổi nóng, chàng đã thoáng nhìn thấy vật gì trăng trắng trong tay Pompéc. Chỉ có tia mắt của người đang yêu, và đang nóng lòng chờ đợi những tin tức về tình yêu, mới có thể nhận ra được đó là một tờ giấy cuộn tròn.

"Một bức thư!" - Canolles thầm nghĩ "Nàng viết cho ta, như vậy nghĩa là sao"?

Canolles mừng rỡ run rẩy cả người và tiến lại.

Pompéc nhoài người qua khung cửa với tờ giấy, và Canolles giơ mũ ra đón lấy. Chàng đút thư vào túi áo, còn Pompéc khép cửa lại.

Canolles vừa đi vừa ngẫm nghĩ về sự thỏa thuận hôm qua giữa hai người. Đã có sự gì thay đổi sao? Và nếu quả như vậy thì lá thư này chỉ đem lại một tai ương, cho nên chàng đã không đưa lên môi như thói thường của những kẻ đang yêu nhận được thư người tình. Chàng rút thư ra, lật đi lật lại, tim đập rộn ràng. Tuy nhiên, đằng nào rồi cũng phải mở, hoặc bây giờ hay lát nữa. Chàng thu hết can đảm gỡ dấu niêm phong ra và tìm một chỗ thuận tiện ngồi đọc.

"Thưa ông, kéo dài tình trạng như chúng ta hiện tại, tôi ước mong ông cũng như tôi, là một điều hoàn toàn không thể được, ông phải chịu đựng cái nhìn ác cảm của tất cả những người ở trong nhà, vì họ coi ông là một kẻ giám thị khó chịu. Mặt khác, tôi e rằng nếu tôi tiếp đãi ông niềm nở hơn bà quận chúa ở vào địa vị tôi, người ta sẽ đoán ra được vai tuồng của chúng ta, và khi ấy danh giá của tôi sẽ không còn."

Canolles rút khăn tay ra lau trán, linh cảm đã không lừa dối chàng. Giấc mộng vàng tan biến giữa thanh niên bạch nhật. Chàng lắc đầu, thở dài và đọc tiếp:

"Ông hãy làm như đã phát giác ra sự thật, có một cách rất đơn giản và tôi sẽ cung cấp

phương tiện để ông thực hiện nếu ông hứa chấp nhận lời cầu xin của tôi. Ông cũng đã biết và vì tôi cũng không cần giấu diếm để có thể nói rằng tôi đã lệ thuộc vào ông biết nhường nào. Nếu ông chấp thuận đề nghị ấy, tôi sẽ gởi tới ông một tấm hình của tôi, nó mang tên và gia huy tôi. Ông sẽ nói rằng tình cờ ông tìm ra nó, và nhờ đó ông nhận ra tôi không phải là quận chúa.

Chúng ta hãy xa nhau và ông cũng không nên đến gặp lại tôi làm gì. Ông sẽ mang theo tất cả lòng nhớ ơn của tôi, còn về phía tôi, sẽ ghi nhơ kỷ niệm của ông như kỷ niệm của một nhà quý tộc đáng kính và trung tín tốt nhất được biết trong đời".

Canolles đọc lại bức thư và thừ người ra trong đau xót và hờn giận. Một bức thư đuổi khéo với những lời lẽ ngọt như mật rồi lại kèm theo một tấm hình để làm kỷ niệm. Nhưng đâu có gì giá trị bằng con người thật trước mắt, đang còn ở trong tầm tay, và như thế khó lòng ngoảnh mặt.

Vâng, nhưng anh chàng Canolles của chúng ta, một con người khí phách ngang tàng, không lùi bước trước cơn giận của hoàng hậu và hồng y Mazarin, nhưng lại run sợ trước cái cau mày của nữ tử tước De Cambes.

Chao ôi! Thế mới biết:

"Nửa đời sương gió ngang tàng

Con tim chết mệt vì nàng, nàng ơi!"

Với người đàn bà này, Canolles đã bị nhiều phen đau đớn. Lần đầu bỏ rơi chàng, lần thứ hai, thủ vai bà quận chúa đánh lừa chàng và lần thứ ba mới tặng cho chàng chút hy vọng, ngày hôm sau lại cướp đi. Nhưng chỉ có lần này là chua cay nhất. Trên đường đi, vì chưa biết rõ chàng là ai nên nàng đã bỏ rơi chàng như loại bỏ một đồng hành khó chịu, có vậy thôi. Thay thế bà quận chúa, nàng tuân theo một mệnh lệnh áp đặt để hoàn tất một vai trò đã chỉ định, nàng không thể làm khác hơn, còn bây giờ đã biết rõ chàng, sau khi đã tỏ ra tôn trọng sự tận tâm của chàng, khi đã hai lần thốt ra tiếng "chúng ta" khiến chàng xúc động đến tận tâm can, thế mà nỡ lòng viết cho chàng một bức thư như vậy. Dước mắt Canolles còn hơn cả sự cay độc. Đó là một sự nhạo báng.

Canolles thầm nghĩ: "Ta sẽ không chấp nhận cách xử sự ấy. Thà để nàng căm thù ta còn hơn là nàng ban phát cho ta những lời biết ơn và hứa hẹn. Ôi! Tin cậy vào những lời hứa của nàng khác chi như tin vào sự bất biến của gió mưa và cái phẳng lặng của biển cả.

Chà, thưa phu nhân, Canolles quay về phía cửa sổ và nghĩ tiếp, đã hai lần phu nhân thoát

khỏi tay tôi, nhưng tôi thề rằng, nếu tôi có cơ hội nào tương tự, phu nhân đừng mong thoát khỏi lần thứ ba.

Và Canolles trở về phòng với ý định ăn mặc chỉnh tề đến gặp nữ tử tước. Nhưng khi nhìn đồng hồ, chàng thấy mới có bảy giờ.

Trong lâu đài chưa ai thức dậy. Canolles ngả mình trên ghế bành nhắm mắt lại để làm tươi mát những ý nghĩ và xua đuổi những ám ảnh đen tối đang nhảy múa chung quanh. Và cứ năm phút, chàng lại mở mắt ra nhìn đồng hồ.

Chuông gõ tám tiếng thánh thót. Lâu đài bắt đầu bừng tỉnh với những hoạt động ồn ào nhộn nhịp.

Canolles cố chờ thêm nửa tiếng nữa. Sau cùng, không thể chịu đựng lâu hơn, chàng bước xuống sân. Pompéc đang hít thở không khí. Một số gia nhân vây quanh lão, nghe lão khoác lác kể lại chiến cuộc ở Picardie dưới thời tiên đế trị vì.

- Ông là người quản gia của quận chúa? - Canolles hỏi Pompéc như thể mới gặp lão lần đầu.

- Thưa ông vâng. - Pompéc ngạc nhiên đáp.

- Ông làm ơn trình với quận chúa tôi mong muốn được yết kiến.

- Nhưng, thưa ông, quận chúa...

- Đã thức giấc rồi?

- Tuy nhiên...

- Đi giùm đi!

- Tôi tưởng rằng cuộc khởi hành của ông...

- Cuộc khởi hành của tôi sẽ tùy thuộc vào cuộc hội kiến với quận chúa.

- Tôi nói thế vì không có lệnh của bà chủ tôi.

- Còn tôi, tôi nói thế vì có lệnh của đức vua.

Lúc mở đầu câu nói ấy, Canolles trịnh trọng vỗ mạnh vào cái túi áo nịt, một cử chỉ được chàng hài lòng nhất, hơn tất cả những cử chỉ mà chàng đã diễn ra tối hôm qua. Rồi chàng cảm thấy như đã lấy lại được sự can trường.

Thật thế, lúc này tính cách quan trọng của chàng đã giảm đi nhiều. Bà quận chúa đã ra đi được mười hai tiếng, chắc chắn bà ta đi suốt đêm và đã cách xa Chantilly từ hai mươi đến hai mươi lăm dặm. Cho dù Canolles có thúc bách binh sĩ của mình đuổi theo cũng vô phương bắt kịp. Vả lại, dẫu có đuổi kịp đi chăng nữa, thì việc đối phó với gần một trăm

quý tộc cùng với số thân binh mỗi ngày một tăng lên trong quá trình chạy trốn của bà ta, hẳn sẽ không tránh khỏi một cuộc đổ máu. Như chàng đã từng nói hồi hôm: Chàng coi cái chết nhẹ như lông hồng, nhưng chàng không thể để cho các thuộc hạ chết theo chàng chỉ vì tính khí bất thường của chàng trong một cuộc gió trăng giây lát.

Pompéc trở lại trong lúc chàng quay cuồng với những ý nghĩ ấy. Lão nói nhỏ cho chàng biết quận chúa đang chờ đợi.

Lần này, các nghi thức đều bị bãi bỏ. Nữ tử tước tiếp chàng trong một phòng khách nhỏ nối liền với buồng ngủ. Những dấu vết của sự mất ngủ dù đã cố tình xóa đi nhưng vẫn còn trên khuôn mặt kiều diễm. Một quầng nâu hằn in trên mi mắt, chứng tỏ đôi mắt ấy đã không hề được khép lại suốt đêm qua.

- Ông thấy đó - Nàng nói, không thể để chàng kịp nói trước - tôi sẵn sàng chiều ý ông ngay, nhưng tôi ước mong cuộc hội kiến này sẽ là lần cuối, và đến lượt ông, xin hãy chứng tỏ thiện chí của ông.

- Xin phu nhân tha lỗi. Sau cuộc hội kiến đêm qua, tôi tin vào lời hứa của phu nhân cùng với những điều chúng ta đã thỏa thuận. Tôi chỉ tin vào phu nhân mà thôi, vì tôi đâu có biết bà De Condé.

- Vâng, thưa ông, tôi xin thú thật, trong những giây phút đầu tiên... quả là bối rối khi thấy mình đứng giữa... tấm lòng cao cả của ông... cho nên để tranh thủ thời gian, tôi đã vội thốt lên một vài điều không trung thực với ý nghĩ của tôi. Tuy nhiên, tôi đã suy nghĩ trong suốt một đêm dài, việc kéo dài sự có mặt của ông hoặc của tôi trong lâu đài này trở thành một điều khó chấp thuận.

- Không thể nào thưa phu nhân. - Canolles nói - Phu nhân quên rằng mọi sự đều có thể được một khi nhân danh đức vua.

- Thưa nam tước, tôi ước mong trước hết là một nhà quý tộc, xin ông đừng làm khó dễ tôi trong sự tận tụy của tôi đối với quận chúa.

- Thưa phu nhân, trước hết tôi là một kẻ điên khùng. Lạy chúa! Phu nhân đã nhìn thấy rõ. Bởi vì chỉ có kẻ điên mới làm những điều tôi vừa làm. Thế nào, hãy thương xót đến sự điên khùng của tôi, thưa phu nhân, đừng xua đuổi tôi, tôi khẩn thiết nài xin phu nhân.

- Xin ông hãy sáng suốt để nhận ra một sự thật: Sự có mặt của chúng ta trong lâu đài, sớm muộn cũng sẽ gây tai tiếng. Không, không thưa ông! - Nữ tử tước tiếp lời với thanh âm đã từng làm rung động tâm can Canolles lần đầu tiên - Hơn nữa rồi ông sẽ nghĩ đến

việc ông không thể ở lại Chantilly mãi được, hẳn ông sẽ nhớ ra rằng có người đang mong mỏi đợi chờ ông ở một nơi nào đó.

Câu nói ấy, loáng lên một tia chớp, gợi chàng liên tưởng đến cảnh ở quán ăn của Biscarros: De Cambes phu nhân khám phá ra việc chàng giao du thân mật với Nanon. Và như thế, sự việc đã được giải thích.

Sự mất ngủ ấy, không phải lo những nỗi lo âu hiện tại, mà chính vì những kỷ niệm của dĩ vãng đã gây ra. Cái quyết định trong buổi sáng này, chẳng phải là kết quả của một sự suy tư, mà chính là một thái độ ghen tuông.

Giữa hai người đối diện, có một khoảng im lặng, trong cái yên lặng đó, mỗi người tự lắng nghe dòng tư tưởng đang nói trong lồng ngực cùng với tiếng đập của trái tim.

"Ghen" - Canolles nghĩ - "Ghen, ồ ta hiểu ra rồi. Phải nàng muốn kiểm tra xem ta có đủ yêu nàng để có thể hy sinh cuộc tình kia không. Đây là một sự thử thách".

Về phía mình, De Cambes phu nhân nghĩ thầm:

"Đối với Canolles, ta chỉ là một trò tiêu khiển trong chốc lát, chàng gặp ta trên lộ trình của chàng lúc buộc phải rời bỏ Guyenne, chàng đã theo ta như một người lữ khách đuổi theo một con đom đóm, trái tim chàng để lại trong ngôi nhà bé nhỏ um tùm cây cối ấy, nơi chàng định đến đó vào buổi tối ta gặp chàng. Ta không thể sống cạnh một người đàn ông đã yêu một kẻ khác, và nếu ta gần chàng một thời gian, có thể ta sẽ bị chàng cuốn hút vào cuộc yêu đương. Ồ! Như vậy không những phương hại đến danh dự của ta, mà còn bội phản công cuộc của quận chúa vì còn hèn mọn hơn là đi yêu một người do kẻ thù của quận chúa phái tới".

Cho nên bất chợt nàng kêu lên, như thể đáp lại dòng tư tưởng của mình:

- Ồ, không không, thưa ông, ông phải đi, hoặc là ông đi hoặc tôi.

- Phu nhân đã hứa với tôi rằng sẽ không ra đi nếu không thông báo trước cho tôi biết.

- Thế thì tôi xin báo để ông rõ, tôi sẽ rời Chantilly ngay bây giờ.

- Và phu nhân tưởng rằng tôi sẽ cho phép hay sao?

- Thế nào? - Nữ tử tước kêu lên - Ông sẽ dùng áp lực giữ tôi lại?

- Thưa phu nhân, tôi không biết sẽ phải làm gì, nhưng điều chắc chắn chính là tôi không thể xa phu nhân.

- Vậy tôi là tù nhân của ông hay sao?

- Phu nhân là một phu nữ tôi đã để vuột mất hai lần, và tôi không muốn để bị mất một lần

thứ ba.

- Ông sẽ dùng bạo lực?

- Vâng, thưa phu nhân, bạo lực, nếu đó là một cách duy nhất để giữ được phu nhân.

- Ồ, còn gì đáng khen hơn là giữ lại một người đàn bà đang rên siết, đang đòi được tự do, trong khi họ không yêu mình, họ ghét mình!

Canolles ngỡ ngàng và cố nhanh chóng tìm hiểu ẩn ý chứa đựng trong câu nói ấy, trong tư tưởng ấy. Chàng tự hiểu đã tới lúc phải tung ra một lá bài chót:

- Thưa phu nhân, những lời phu nhân vừa nói ấy đã đầy đủ ý nghĩa khiến tôi không còn phân vân nữa. Phu nhân rên siết, phu nhân nô lệ! Tôi giam giữ một phụ nữ không yêu tôi, ghét bỏ tôi! Không, không, xin phu nhân hãy bình tĩnh. Không phải như vậy đâu. Tôi tưởng sau niềm hạnh phúc được gặp phu nhân, sự hiện diện của tôi sẽ được phu nhân chấp nhận. Tôi hy vọng sau khi mất hết địa vị, tương lai, có thể cả danh dự nữa, sẽ được phu nhân đền bù bằng một vài giờ hầu chuyện phu nhân. Điều đó thật không gì dễ hơn, nếu phu nhân yêu tôi... Và cho dù phu nhân có dửng dưng đối với tôi đi chăng nữa, bởi vì phu nhân là một người tốt nên đã xử sự theo tâm trạng xót thương, trong khi kẻ khác sẽ đáp lại bằng tình yêu. Nhưng không phải tôi đã đối diện với một sự lãnh đạm, mà là căm thù. Phu nhân đã có lý. Hãy tha lỗi cho tôi vì tôi đã dại khờ để không hiểu rằng người ta có thể bị ghét bỏ khi người ta yêu đến độ say đắm. Bây giờ phu nhân là nữ hoàng, nữ chủ nhân và hoàn toàn tự do trong tòa lâu đài cũng như ở khắp nơi. Còn tôi, tôi sẽ ra đi, tôi sẽ rút về một nơi sơn cùng thủy tận nào đó. Vĩnh biệt phu nhân, vĩnh biệt mãi mãi.

Và Canolles mới đầu chàng chỉ đóng kịch, không ngờ lại nhập vai đến nỗi chàng đau khổ và xúc động thật sự. Sau khi chàng De Cambes phu nhân, chàng quay gót và quờ quạng mãi mà không tìm thấy cánh cửa, đồng thời miệng vẫn lắp bắp: Vĩnh biệt, vĩnh biệt!

De Cambes phu nhân không ngờ chàng lại dễ dàng tuân theo mình như vậy. Nàng không khỏi thương cảm trước sự nhẫn nhục của chàng trai lúc này lòng hãy còn thổn thức và bước đi loạng choạng. Nàng bồi hồi bước xuống...

Bất chợt Canolles cảm thấy một bàn tay đặt trên vai mình, chàng quay lại.

Nàng vẫn đứng đó, trước mặt chàng. Tay nàng hãy còn đặt lên vai chàng, và thái độ trang nghiêm trước đây không còn nữa, mà được thay thế bằng một nụ cười.

- Thế nào? Thưa ông. - Nàng nói, ông đã tuân lệnh của nữ hoàng như vậy ư? Ông đã bỏ đi khi lệnh là phải ở lại đây, cái tội của ông là phản nghịch.

Canolles thốt kêu lên, quỳ xuống áp vầng trán nóng bỏng của mình lên hai bàn tay của nàng vừa đưa ra.

- Ôi! Có thể chết được vì sung sướng.

- Than ôi! Xin ông đừng vội vui mừng. Bởi vì nếu tôi ngăn ông lại, chính là để chúng ta không nên chia tay nhau như vậy, chính là để ông đừng mang ý nghĩ cho tôi là kẻ vô ơn bạc nghĩa, chính là để ông tự nguyện chấp thuận lời cầu xin của tôi, chính là để ít ra ông cũng coi tôi như một người bạn. Chúng ta không bao giờ có thể làm gì khác hơn trong khi chúng ta ở hai phía đối nghịch.

- Ôi! Lạy Chúa! - Canolles nói - Hóa ra tôi lại bị phu nhân đánh lừa một lần nữa, phu nhân đâu có yêu tôi.

- Thưa nam tước, không nên đề cập đến chuyện tình cảm khi nguy hiểm còn đang đeo đuổi nếu chúng ta cứ ở lại đây. Ông hãy đi đi, hoặc để cho tôi ra đi. Cần phải như vậy.

- Phu nhân nói sao?

- Thực tế hơn là để tôi ở lại đây, còn ông, quay về Paris nói với Mazarin, kể với hoàng hậu đầu đuôi sự việc...

- Nhưng có cần phải nhắc lại với phu nhân không? - Canolles kêu lên - Xa phu nhân có nghĩa là gần với cái chết.

- Không, không, ông sẽ không chết, vì vẫn còn hy vọng ngày chúng ta gặp lại nhau, và sẽ còn nhiều điều vui hơn.

- Thưa phu nhân, sự tình cờ đã đặt tôi lên đường đi của phu nhân, không chỉ tới hai lần. Người bạn tình cờ ấy sẽ phải mỏi mệt và nếu tôi xa phu nhân lần này, tôi sẽ không còn gặp lại được nữa.

- Thì chính tôi sẽ đi tìm ông.

- Ôi, thưa phu nhân, hãy bảo ta chết cho nàng đi, cái chết chỉ là một thoáng đau đớn thôi. Nhưng đừng bắt ta phải rời xa nàng nữa. Chỉ nghĩ đến đó thôi, tim ta cũng đủ tan nát. Xin nàng nghĩ lại, ta mới được gặp nàng và cũng chỉ vừa nói được đôi ba lời.

- Vậy nếu tôi đồng ý để ông ở lại ngày hôm nay và suốt ngày, ông có thể gặp tôi để trò chuyện, ông sẽ hài lòng chứ?

- Tôi không hứa gì cả.

- Tôi cũng vậy. Có điều tôi đã cam kết với ông là sẽ báo trước với ông khi nào tôi đi. Thế thì chỉ trong vòng một giờ nữa tôi sẽ đi.

Phải làm tất cả những gì nàng muốn ư? Phải nhắm mắt tuân theo tất cả ý muốn của nàng ư? Nếu buộc phải thế xin nàng hãy yên tâm, giờ đây nàng có trước mắt một tên nô lệ sẵn sàng tuân lệnh. Nàng hãy ra bệnh đi, hãy ban lệnh.

Claire đưa tay cho chàng nam tước, rồi nói với một giọng dịu dàng đầy âu yếm:

- Vậy thì ta thỏa thuận một giao ước mới như thế này nhé: Nếu từ đây đến giờ tối tôi không rời ông một bước, ông sẽ ra đi vào thời điểm đó chứ?

- Tôi xin cam đoan.

- Thế thì hãy đến đây, bầu trời trong xanh hứa hẹn với chúng ta một ngày tươi đẹp, có những giọt sương đọng trên cỏ, hương thơm trong không khí, mùi nhựa ở trong rừng. Pompéc đâu?

Ông lão quản gia, hắn đã được lệnh đứng chầu ngoài cửa vội vàng chạy vào ngay.

- Thắng ngựa! - De Cambes phu nhân nói, với giọng của một vị quận chúa - Sáng nay tôi đi về phía mấy cái hồ và trở về nông trại dùng bữa trưa... Thưa nam tước, ông sẽ đi cùng chứ? - Nàng tiếp - Việc đó thuộc về trách nhiệm của ông, vì lẽ ông đã nhận được lệnh của hoàng hậu là phải thường xuyên giám sát tôi.

Niêm vui rộn lên làm chàng trai choáng ngợp. Chàng bềnh bồng như người đi trên mây, gần như mất cả ý chí. Chàng say sưa hào hển, chàng như muốn điên lên. Thế rồi, giữa cánh rừng hoang đẹp như trong thần thoại, bên những lối đi huyền ảo thỉnh thoảng những chiếc lá vàng dịu dàng rơi, chàng mở bừng mắt thấy mình đang đi bên nàng, tay trong tay, De Cambes phu nhân cũng sung sướng như Canolles.

Pompéc đi ở đằng sau, đủ gần để nhìn thấy tất cả, nhưng đủ xa để không nghe được gì.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần II:
PHU NHÂN DE CONDÉ

Phần II - Chương 3

Cái ngày đáng ghi nhớ ấy đã trôi qua rất nhanh. CÓ bao nhiêu là kỷ niệm. hình như dù tích lũy đến ba cuộc đời cũng hiểu được đến thế. Từng khóe mắt. mỗi cử chỉ. một ngón tay đặt lên môi tất cả đều bao trùm trong một ý nghĩ. . . Lúc xuống thuyền. nàng đã vịn chặt vào chàng. khi lên bờ.

nàng tựa vào chàng ngồi xuống. ánh nắng khiến nàng lim dim đôi mắt. Chàng lặng ngắm nhìn nàng như thu lấy tất cả những hình ảnh yêu dấu. cả đến những chi tiêu nhỏ nhặt nhất.

Canolles đã được hưởng một ngày trọn vẹn bên cạnh người mình yêu. lúc ăn trưa. nàng mời chàng đến dùng bữa tối. khi ăn tối. nàng mời chàng cùng dùng bữa khuya.

Chàng đón nhận sự chiêu đãi ấy với tư cách một sứ giả triều đình. Chàng không còn để ý gì đến nghi thức. đến kẻ hầu người hạ và luôn cả thế giới chung quanh. Chàng quên cả lời hứa với nàng là sẽ ra đi va tưởng như cuộc đời cứ thế mãi. trong cảnh thiên đàng hạ giới mà chàng là Dam và nàng là Eve.

Nhưng khi màn đêm xuống. bữa ăn khuya cũng vừa xong và thức ăn tráng miệng được dọn lên. rồi Pierrot vẫn cải trang làm quận công D'enghien được dẫn vào tham dự như ông hoàng chính hiệu. khi tiếng chuông đồng hồ bắt đầu điểm. De Cambes phu nhân ngước mắt nhìn. mười giờ đúng. Nàng thở dài:

- Đã tới giờ rồi!

- Mấy giờ? - Canolles cống một nụ cười đau khổ và hỏi.

- Đúng thời điểm ông đã hứa.

- Hóa ra phu nhân không quên điều gì hết sao? - Canolles buồn bã thở dài.
- Lẽ ra tôi cũng quên như ông. nhưng cái này buộc tôi phải nhớ.
Và nàng rút trong túi ra một bức thư mới nhận được lúc ngồi vào bàn ăn.
- Thư này của ai? - Canolles hỏi.
- Của bà quận chúa cho gọi tôi tới chỗ của bà.
- ĐÓ chỉ là một cái cớ. Cám ơn phu nhân đã dành sự thu xếp ấy cho tôi.
- Thưa ông Canolles. xin ông đừng nặng lời. - Nữ tử tước đáp với một vẻ u sầu mà nàng không muốn che giấu - Cho dù không nhận được lá thư này đi nữa. tôi cứng buộc phải nhắc đến cuộc khởi hành của ông. ông tưởng những người quanh đây không biết quan sát chúng ta hay sao? Mối quan hệ của chúng ta như ông biết đấy. không phải là hình thức của một quận chúa bị ngược đãi. với kẻ thực hiện việc ấy. Nhưng bây giờ nếu sự chia tay cách này. theo ông là tàn nhẫn.
thưa nam tước. tôi xin được phép nói với ông rằng chia tay hay không điều ấy bây giờ tùy thuộc nơi quyên định của ông.
- Hãy nói đi! Nói đi phu nhân! - Canolles kêu lên.
- ông không đoán ra được sao?. . .
- Ồ thưa phu nhân. trái lại. tôi đã đoán ra và chắc chắn là đúng. Phu nhân muốn bảo tôi cùng đi theo đến chỗ bà quận chúa. . .
- Trong thư này cũng nói như vậy.
- Rất tiệc là ý nghĩ ấy lại không do nơi phu nhân. Lại cũng xin cám ơn về sự bối rối của phu nhân khi đề cập đến đề nghị đó. Chẳng phải lương tâm tôi đã vùng dậy trước việc phụng sự phe này hay phe khác. Không. tôi chẳng dính líu tới một phe nào hết. Khi gươm đã rút ra khỏi vỏ thì kẻ ấy dù Ở bên này. hay bên kia. tôi cũng bất chấp. Tôi không cần biết tự do theo ý của tôi. không tham vọng. nhóm này phe khác đều chẳng ăn thua. chẳng can dự gì đến tôi. Tôi chỉ là một sĩ quan vậy thôi.
- Sao. ông bằng lòng đi theo tôi chứ?
- Không.
- Nhưng tại sao vậy. nếu căn cứ vào những lời ông vừa nói?
- Bởi vì như vậy phu nhân sẽ đánh giá tôi thấp đi.
- ĐÓ là trở ngại duy nhất khiến ông không theo tôi?
- Chính vậy.

- Ổ thế thì xin ông đừng lo.
- Chính phu nhân cũng không thể tin vào điều mình vừa nói đâu. - Canolles đáp và giơ một ngón tay lên rồi mỉm cười - Một kẻ chạy từ phe này sang phe khác luôn luôn bị coi như một tên bội phản.
- ông có lý. Tôi sẽ không nài nỉ thêm nữa. Nếu ông Ở vào cương vị bình thường. chắc chắn tôi đã mời ông tham gia vào công cuộc của các hoàng thân. Nhưng sứ giả của nhà vua. đảm trách một sứ mạng quan trọng của hoàng hậu nhiếp chính. và của quan tể tướng. lại được sự nâng đỡ của công tước D'epernon. cho nên ông. dù có bị nghi ngờ đi chăng nữa. người ta nói thế. thì vẫn được quận công bao che với tính cách hoàn toàn đặc biệt.
Canolles đỏ mặt.
- Tôi sẽ giữ kín chuyện đó. nhưng thưa nam tước hãy nghe tôi nói: Chúng ta không vĩnh biệt nhau đâu. hãy tin như vậy đi. tôi có linh cảm rằng chúng ta sẽ gặp lại nhau.
- Ở đâu? - Canolles hỏi .
- Tôi chưa biên. có điều chắc chắn chúng ta sẽ gặp lại nhau.
Canolles rầu rĩ lắc đầu :
- Thưa phu nhân. tôi không tin như thế. Cuộc chiến giữa hai phe đã ngăn cách chúng ta. và tệ hơn nữa. khi chúng ta cũng không có một tình cảm nào.
- Thế còn hôm nay? đối với ông nó không có một chút giá trị nào hay sao?
- Chỉ có một ngày thôi. nhưng quả là đẹp nhất từ khi tôi sinh ra. Cho nên tôi xin phu nhân chấp thuận cho một ngày thứ hai cũng giống như vậy.
- Không thể được. Tôi phải ra đi trong đêm nay.
- Tôi không đòi hỏi phu nhân vào ngày mai. cũng không là ngày mốt. tôi chỉ xin một ngày trong tương lai. Phu nhân hãy chỉ định một thời điểm nào đó đồng thời chọn lựa địa điểm. nhưng hãy để cho tôi một niềm tin chắc chắn. nếu chỉ có được một chút hy vọng.
- ông sẽ đi đâu sau khi chúng ta chia tay?
- Về Paris. để báo cáo côn g việc .
- Và sau đó?
- CÓ thểlà Bastille. (Chú thích: Bastille: Một nhà ngục to nhất Ở Paris
- Nhưng nếu ông không vào đó?
- Tôi quay về Lobourne. nơi binh đoàn của tôi trú quân.
- Và tôi sẽ đi Bordeaux. nơi bà quận chúa. ông có biết một ngôi làng nào hẻo lánh nằm

trên chặng đường Bordeaux - Libourne không?
- CÓ với những kỷ niệm gần như ngang với Chantilly.
- laulnay? - Nữ tử tước mỉm cười hỏi.
- laulnay. - Canolles nhắc lại.
- Thế nào? Phải mất bốn ngày để tới nơi này. hôm nay là thứ ba. suốt ngày chủ nhật tôi sẽ Ở đó
- Ồ cám ơn phu nhân. - Canolles kêu lên đồng thời áp tay của nữ tử tước lên môi mình.
De Cambes phu nhân không nỡ rút tay lại.
Rồi. giây lát sau nàng nói:
- Và bây giờ. chúng ta chỉ còn việc diễn nốt màn chót của tấn tuồng.
À phải. đúng thế phu nhân. màn kịch đã phủ lên người tôi tất cả những sự nhố nhăng. Nhưng tôi chẳng phàn nàn gì cả. bởi chính tôi đã muốn như vậy. chính tôi đã. không phải lựa chọn vai tuồng cho mình. mà là sắp đặt một hồi kết cục đáng để tôi hãi hùng.
De Cambes phu nhân đưa mắt nhìn xuống.
- Bây giờ. xin hãy cho tôi biết tôi còn phải làm gì? - Canolles bình thản nói - Tôi đang đợi lệnh và sẵn sàng làm tất cả.
Claire rất xúc động. Canolles có thể nhìn thấy dưới làn áo nhung nhịp đập gấp của tim nàng.
- Vì tôi ông đã chịu một sự hy sinh to lớn. tôi biên. Và tôi ghi ơn ông mãi mãi. Vâng. với triều đình. ông đã bị thất sủng. ông lại sẽ còn bị xét xử nghiêm khắc. Thưa ông. xin ông hãy coi thường tất cả những cái đó nếu ông có đôi chút hân hoan để nghĩ rằng ông đã đem lại cho tôi những giây phút sung sướng.
- Tôi sẽ thực hiện những điều ấy vì phu nhân.
- Xin nam tước hãy tin tôi. nỗi đau của ông cũng là nỗi xót xa của tôi. Vẫn có thể nghĩ đến sự đến bù. nhưng sự đến bù theo cách thức dễ dàng quá sẽ không xứng đáng với hy sinh của ông.
Nói xong. Claire khẽ cúi đầu và nhẹ thở dài.
- trát Cả những gì nàng có thể nói chỉ thế thôi sao?
- Đây! - Nữ tử tước lấy Ở trong ngực áo ra một tấm hình và trao cho Canolles - Đây. ông hãy giữ lấy. và mỗi khi cảm thấy đau đớn vì việc này. ông hãy nhìn nó để tự nhủ rằng ông đã đau khổ vì nó. và nỗi đau của ông đã được đến đáp bằng sự thương cảm.

- Chỉ có vậy thôi?

- Bằng sự kính trọng.

- Có thể thôi sao?

- Bằng tình cảm nồng hậu.

- Ồ thưa phu nhân. còn một tên gọi nữa nàng hãy nói đi để tâm hồn tôi tràn ngập sung sướng.

Claire quay nhanh về phía chàng. đưa một bàn tay ra và khẽ nói tiếp:

- Bằng tình yêu.

Nhưng. đúng lúc đó. cánh cửa mở ra và người tự nhận là đội trưởng đội cận vệ xuất hiện với sự tháp tùng của Pompéc.

- Tại laulnay. tôi sẽ hoàn tất. - Nữ tử tước nói.

- Lời nói hay ý nghĩ của phu nhân?

- Cả hai.

- Thưa phu nhân. - Viên đại úy phòng vệ nói - trát Cả đã Sẵn sàng cho cuộc khởi hành.

Claire khẽ nói với Canolles:

- ông hãy tỏ ra ngạc nhiên đi.

Nhà quý tộc nở một nụ cười thương hại cho chính mình.

- Phu nhân đi đâu? - Chàng hỏi.

- Tôi phải đi.

- Nhưng phu nhân quên rằng đức vua đã giao cho tôi trách nhiệm giám sát phu nhân.

- Thưa ông. sứ mạng của ông chấm dứt rồi.

- Thế là sao?

- Tôi không phải là quận chúa De Condé. mà chỉ là nữ tử tước De Cambes. Quận chúa đã ra đi tắt hôm qua. và tôi. tôi sẽ đi gặp quận chúa.

Canolles đứng lặng. chàng thấy ghê tởm khi phải tiếp tục vở tuồng trước mặt lũ quân hầu đầy Để khuyên khích Canolles. De Cambes phu nhân gởi cho chàng một cái nhìn dịu dàng. khiến chàng thêm phần can đảm.

- Thế ra người ta lừa cả vua. - Chàng nói - Còn quận công D'enghien đâu?

- Ta đã ra lệnh cho Pierrot trở về những luống đất của nó. - Một giọng nói oai vệ vang lên từ cửa phòng.

ĐÓ là tiếng nói của công chúa phu nhân. Bà đứng Ở ngưỡng cửa có hai nữ hầu cận dìu

hai bên.
- ông hãy trở về Paris. về Mantes. về Saint-germain là chấm dứt. ông sẽ nói với nhà vua rằng để chống bạo lực. những người bị ngược đãi chỉ có thể trông cậy vào sự lọc lừa. Tuy nhiên. ông có thể Ở lại Chantilly để giám thị tôi. bởi tôi sẽ không bao giờ rời bỏ lâu đài và cũng chẳng bao giờ có ý định ấy. Sau hết. thưa nam tước. tôi có lời giã từ ông.
Canolles đỏ mặt vì xấu hổ nhìn De Cambes phu nhân. rồi luống cuống nghiêng mình và khẽ nói bằng một giọng trách móc:
- Ồ phu nhân! Phu nhân!
Nữ tử tước cảm thông được cái nhìn và những lời lẽ ấy. Nàng hướng về phía bà quả phụ nói:
- Xin phép phu nhân cho con được sắm vai quận chúa phu nhân trong một vài phút nữa. Con muốn cám ơn nam tước De Canolles về cách xử sự tế nhị của ông ấy trong việc hoàn thành một nhiệm vụ khó khăn như thế. con chiến nghĩ người cũng có cùng một ý nghĩ ấy và sẵn sàng chia sẻ với con những lời cám ơn đó.
Công chúa phu nhân đứng trước nghĩa cử của Canolles. tuy cũng cảm động. nhưng bà cũng cốnén để nói bằng một giọng kẻ cả:
- Thưa ông. với tất cả những gì ông đã làm để chống chùn tôi. chúng tôi quên hết. còn với tất cả những gì ông đã cống hiên cho gia đình chúng tôi. chúng tôi ghi ơn.
Canolles quỳ xuống trước mặt bà công chúa. bà đưa tay ra cho chàng hôn. Bàn tay ấy. xưa kia đã biết bao lần được Hen ri đệ tứ (Chú thích: Henn IV. Bố chông của hoàng hậu An ne D 'Autnche) hôn ĐÓ là màn phụ của tấn kịch. Bây giờ Canolles chỉ còn việc ra sửa soạn ra đi theo đúng như lời đã hứa. Chàng lùi về phòng. thảo vội bản báo cáo cho Mazarin rồi bước ra sân lòng hồi hộp chỉ sợ lăng nhục. khi thấy một dãy các gia nhân đang đứng đó.
Và ngựa của chàng đã được sắp sẵn yên cương.
Trong lúc sắp đặt chân lên bàn đạp. chàng chợt nghe một giọng nói oai nghiêm:
- Các ngươi hãy long trọng tiễn chào vị sứ giả của đức vua. chủ nhân của chúng ta.
Nghe thế. mọi người đều cúi đầu chào trước Canolles. chàng hướng về phía cửa sổ. nơi công chúa phu nhân đang đứng nghiêng mình đáp lễ. rồi thúc ngựa chạy. đầu ngẩng cao. Còn anh chàng Castorin. chán đời vì bị lão Pompéc cho "ăn bánh vẽ" đành lại đi theo ông chủ cũ đầu cúi thấp.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần II:
PHU NHÂN DE CONDÉ

Phần II - Chương 4

Bây giờ đã đến lúc chúng ta trở lại với một trong những nhân vật quan trọng nhất của cuốn truyện này.

Người đó đang rong ruổi trên lưng ngựa trên con đường lộ từ Paris đi Bordeaux với năm người bạn đồng hành. Mắt họ láo liên mỗi khi cái túi đựng đầy tiền vàng kêu lọc cọc. Bàn hòa âm ấy làm cho nhóm người vui hẳn lên như tiếng trống thúc giục bước quân hành của những người lính.

- Không sao! Không sao! Mười ngàn livers núi của ấy. một người trong bọn nói.

- Nhưng cái núi của ấy không phải bỗng dưng mà có. Phải cung phụng cho bà quận chúa một đại đội đấy anh bạn Barrabas ạ! - Ferguzon nói.

- Muốn là một người làm ăn chăm chỉ cũng khó thật! - Cauvignac nói - trát Cả Số tiến thu được của thằng cha thu thuế cho hoàng gia đã biết thành giáp trụ. áo nịt và đồ thêu. Chúng ta ăn vận hách như những lãnh chúa và có thể sang trọng đến nỗi có cả túi tiền riêng nữa. dù rằng trong đó chẳng có gì. ôi. bề ngoài!

- Hãy nói về chúng tôi chứ không phải ông. thưa đại úy. ông đã có túi tiền vàng với mười ngàn livres rồi. - Barrabas lại nói.

- Anh bạn à! - Cauvignac đáp - BỘ anh không nghe thấy hay đã hiểu lầm cái điều Ferguzon vừa mới nói hay sao: Chúng ta có trách nhiệm đối với quận chúa. Tôi không phải là một kẻ đang làm việc này lại quăng sang việc khác. Lão Lenet đã giao cho tôi mười ngàn livres để tuyển một đội quân. Tôi sẽ mộ được đủ lính tráng hoặc là quỷ ma bắt tôi đi. Chừng nào xong việc. lão còn phải trả thêm tôi bốn chục ngàn nữa.

- Nếu lão không trả thì sao?
- Với mười ngàn livres để tuyển mộ một đội quân. - Bốn giọng nói diễu cợt nhất tề vang lên.
Bởi vì trong năm người kia. chỉ có một mình Ferguzon là tin tưởng vào tài tháo vát của Cauvignac.
- Cho nên mới cần phải thêm vào đó. . . - Cauvignac nói.
- Những ai sẽ thêm?
- Thôi tạm bỏ qua đi! Kia! Một khách hàng đầu tiến đã tới. Tôi thấy một người đàn ông đang đi trên đường. Các bạn nhìn coi. . .
- Thấy rồi! - Ferguzon đáp.
Một trong những kỵ sĩ lại gần Cauvignac nói:
- Tôi hiểu rõ là đại úy muốn giữ lời cam kết. tuy nhiên chùn g ta sẽ có thể bị thiệt thòi nếu quá thật thà. Bữa nay họ cần chúng ta. nhưng nếu ngày mai. khi đội quân đã được tuyển mộ xong. họ sẽ nhét những sĩ quan tin cậy của họ vô. và chúng ta sẽ bị tống cổ đi. trong khi chúng ta chịu biết bao cực nhọc để thành lập nó.
- Anh còn khù khờ lắm anh bạn Carrotel ạ và không phải lần đầu tôi nói với anh như thế.
- Cauvignac đáp - Cái lý luận hạng bét của anh buộc tôi phải giáng anh xuống một cấp. vì lẽ đương nhiên chúng ta sẽ làm sáu sĩ quan nòng cốt của đơn vị ấy. Carrotel! Lẽ ra tôi phong cho anh chức thiếu úy. nhưng bây giờ anh chỉ là trung sĩ. Còn Barrabas anh sẽ nhận chức ấy cho tới khi nào Ferguzon bị treo cổ. anh sẽ được thăng chức trung úy bởi quyền hạn thâm niên. Nhưng xin các bạn hãy chú ý theo dõi người lính đầu tiến của tôi Ở đằng kia.
- Đại úy có biết gì về tên đó không? - Ferguzon hỏi.
- Không.
- CÓ lẽ là một gã tư sản. hắn mặc một cái áo choàng đen.
- Chắc không?
- Kia nhìn xem! Gió vừa hất tung cái áo lên. đại úy thấy không?
- Nếu gã vận áo choàng đen thì đúng là một anh tư sản giàu có. càng tốt. chúng ta sẽ tuyển gã vô phục vụ các vị hoàng thân. vì đội quân của chúng ta cần phải ăn vận chỉnh tề. Này Ferguzon. tôi hy vọng đội quân của tôi sẽ làm rạng danh tôi.
Cả bọn thúc ngựa để bắt kịp anh chàng tư sản lúc ấy đang bình thản đi Ở giữa lộ. Khi

nghe thấy tiếng vó ngựa lộp cộp tới. gã lễ phép nép vào một bên đường và chào Cauvignac.

- Hắn có lễ độ. đó là một điều tốt. nhưng hắn không biết chào theo kiểu nhà binh. rồi ta sẽ dạy Nói đoạn Cauvignac chào lại hắn và đi song song bên hắn.

- Thưa ông - Cauvignac nói - Xin ông nói cho chúng tôi biết ông có yêu nhà vua không?

- Yêu lắm chớ!

- Rất đáng khen! -Cauvignac tròn xoe mắt nói - Và hoàng hậu?

- Hoàng hậu? Tôi tôn kính nhất trên đời.

- Tốt quá! Thế còn Mazarin?

- Thưa ông. ông Mazarin là một đại nhân. và tôi ngưỡng mộ ông ấy.

- Rất tốt. Thế là chúng tôi đã có diễm phúc được gặp một gia nhân trung thành của hoàng đê.

phải vậy không?

- Dạ. ông quá khen.

- May quá! Chỉ có trên những con đường lớn mới có được những cuộc gặp gỡ như thế này.

Anh chàng tư sản bắt đầu nhìn Cauvignac với một vẻ lo ngại rõ rệt. Hắn hỏi:

- ông muốn gì?

- Thưa ông. tôi muốn nói rằng ông phải theo tôi.

Tuy ngồi trên yên. hắn vẫn nảy người lên vì ngạc nhiên và sợ hãi:

- Theo các ông? Và đi đâu. thưa ông?

- Tôi cũng chưa biết là sẽ đi đâu.

- Thưa ông. tôi chỉ đi với những người tôi quen biên.

- Chính thế và điều đó là khôn ngoan. vậy tôi sẽ nói cho ông biết chúng tôi là ai.

Anh chàng tư sản biểu lộ một cử chỉ chứng tỏ đã đoán ra sự thể. nhưng Cauvignac giả bộ không biết. nói tiếp:

- Tôi là Roland De Cauvignac. đại úy chỉ huy một đội quân vắng mặt. đúng thế. nhưng nó có được những vị đại diện xứng đáng: Trung úy Louis-gabriel Ferguzon. thiếu úy Georges-guillaume Barrabas. trung sĩ Zephirin Carrotel. và hai ông đấy. một là hạ sĩ lo việc hỏa thực còn ông kia lo việc trú quân. Bây giờ ông đã biết chúng tôi. thưa ông! - Cauvignac tươi cười tiếp - Tôi ước mong ông không đến nỗi ghét bỏ chúng tôi.

- Nhưng thưa ông. tôi đã phục vụ trong đội dân quân của hoàng để và tôi đóng đều đặn các sắc thuê. các món thuế phụ. các thứ ủng hộ linh tinh khác.
- Cho nên. thưa ông! - Cauvignac tiếp - Tôi không tuyển mộ ông để phục vụ hoàng để mà là cho các vị hoàng thân. Và ông đang đứng trước cái người đại diện bất xứng của các vị ấy.
- Phục vụ các ông hoàng. kẻ thù của nhà vua! - Chàng tư sản ngày càng ngạc nhiên kêu lên - Nhưng tại sao hồi nãy ông lại hỏi tôi có yêu hoàng thượng không?
- Bởi vì. thưa ông. nếu ông không thích nhà vua. nếu ông buộc tội hoàng hậu. nếu ông lăng mạ cái lão Mazarin. thì tôi đâu có làm phiền ông. ông sẽ là người anh em thân thương của chúng tôi.
- Nhưng tóm lại. thưa ông. tôi không phải là nô lệ. tôi không phải là nông nô.
- Không. thưa ông. ông là người lính. nghĩa là hoàn toàn tự do để trở thành đại úy như tôi hoặc thống chế của Pháp quốc như ông De Turenne.
- Thưa ông. trong đời tôi đã kiện cáo nhiều lần.
- à? Không sao. kiện cáo đó là một thói xấu. Tôi chả bao giờ kiện cáo. có thể chính vì tôi đã được học để trở thành luật gia.
- Nhưng trong khi đi kiện. tôi đã học được nhiều luật lệ của vương quốc.
- Dài dòng văn tự. Thưa ông. ông có biên. có tới 18. 772 điều luật không kể những phán quyên của nghị viện. những phán quyên. . . Thế biết những luật ấy. ông rút ra được những ích lợi gì?
- CÓ chứ. tôi biết rằng không ai được phép bắt người ta đi lính ngay giữa đường cái mà không có giấy phép.
- Tôi có. Đây!
- Của công chúa phu nhân?
- Đúng. của chính công chúa phu nhân.
Và Cauvignac kính cẩn giở mũ.
- Hóa ra là Ở nước Pháp có hai vua! - Anh tư sản kêu lên.
- Vâng thưa ông. chính vì lẽ đó tôi đã yêu cầu ông tham gia về phía tôi. và tôi có bổn phận phải tuyển mộ ông vào đơn vị của tôi.
- Tôi sẽ đưa vụ này lên nghị viện.
- Lại một ông vua thứ ba nữa. và có thể ông sẽ có cơ hội phục vụ nó. Nền chính trị của

chúng ta rất bao la. Lên đường. thưa ông!

- Nhưng thưa ông không thể được. người ta đang đợi tôi để bàn công việc.

- Ở đâu? Và ai?

- Tại Orleans. Tôi phải gặp ông biện lý về chuyện tiền bạc.

- Bao nhiêu?

- Bốn ngàn livres.

- ông sẽ đi lĩnh?

- Không. tôi phải đi nộp cho ông ta.

- Vì đã thắng một vụ kiện?

- Không. tôi đã thua kiện.

- Vừa vặn đúng với số tiền ông sẽ nộp cho các hoàng thân. nếu các vị ấy bằng lòng thay vào Chỗ ông một tên lính đánh thuê.

- Trời ơi! Tôi có thể đưa một người thay thế mà chỉ phải trả với cái giá 100 écus (Chú thích: écus tiền Pháp thời ấy. trị giá khoảng ba quan. có thời là sáu quan) thôi.

- Một người thay thế như cái mã của ông. một người thay thế cưỡi la. chân thò ra ngoài như ông. một người thay thế biết tới 18. 772 đạo luật. Ha. hà! Thưa ông. với một con người tầm thường thì đâu có cần tranh chấp với nhà vua làm chi. Chúng tôi cần những hạng người sáng giá như ông.

như địa vị của ông. như kích thước của ông. Xin ông đừng đánh giá mình quá thấp. ông thừa sức đáng giá bốn ngàn livres.

- Bây giờ thì tôi đã hiểu người ta muốn gì! - Anh chàng tư sản kêu lên - Đây là một vụ trấn lột!

- Thưa ông. ông chửi bới chúng tôi đấy nhé! - Cauvignac nói - Và nếu chúng tôi không giữ gìn tiếng tốt cho quân đội của hoàng thân. thì chúng tôi đã lột da ông để đến bù vào sự lăng mạ ấy.

Không. thưa ông. hãy trao cho tôi bốn ngàn livres và đừng nghĩ rằng đó là một cưỡng đoạt. Đây là một sự cần thiên.

- Nhưng ai sẽ trả tiền cho ông biện lý?

- Chúng tôi.

- Các ông sẽ giao giấy biết nhận cho tôi chứ?

- Rất đàng hoàng. đủ cả chữ ký. con dấu.

- Thế thì lại là chuyện khác.
- Vậy là ông chấp thuận?
- Cũng đành thôi. bởi tôi không thể làm khác được.
- Bây giờ hãy cho chúng tôi địa chỉ của ông biện lý và một vài thông tin cần thiên.
- Tôi đã nói với ông rằng đây là một vụ xử phạt do bị thua kiện.
- Kiện cáo với ai?
- Với Biscarros. nguyên cáo ăn thừa kế di sản của người vợ là dân xứ Orleans.
- Coi chừng! - Ferguzon nói.
Cauvignac liếc mắt ra dấu như có ý muốn nói: Không ngán gì hết. tôi đang thời cơ.
- Biscarros - Cauvignac lặp lại. hắn có phải là chủ một quán ăn Ở vùng Libourne không?
- Đúng vậy. NÓ nằm giữa thành phố này và Saint-martin De Cubzac.
- Quán Con Bê Vàng?
- Té ra ông cũng biên.
- Chút ít.
- Tên khốn kiếp! NÓ đã làm tôi phải bồi thường một số tiền.
- Tôi hiểu. Xét ra cũng đau đớn lắm.
- Cho nên. nói thật với ông. thà rằng tôi đưa số tiền này cho các ông còn hơn là giao cho chúng - Vậy là ông đã thỏa mãn.
- Nhưng còn giấy biết nhận của tôi?
- Đi theo chúng tôi. ông sẽ có đủ hết.
HỌ tiếp tục đi về phía Orleans. và hai giờ sau. họ tới nơi. Sau khi đã kiêm được nhà trọ. anh Chàng tư sán nói:
- Làm sao bây giờ đây? Tôi không muốn để mất bốn ngàn livres của mình khi chưa có giấy biết nhận.
- Yên chí đi. ông có biết tự dạng của ông biện lý không?
- Biết chứ.
- Khi chúng tôi mang giấy biết nhận lại. ông đừng làm khó dễ. Và phải giao tiền ngay đó.
- Đồng ý. CÓ điều nếu không có tiền. ông ấy sẽ không giao biên lai đâu.
- Tôi sẽ ứng trước. - Cauvignac nói.
Nói đoạn. Cauvignac rút Ở trong túi xách ra bốn ngàn livres gồm hai ngàn tiền bằng đồng Loại (Chú thích: Louis loại đông tiền vàng trị giá bằng hai mươi quan) và còn lại là

Pistole xếp thành từng chồng một trước sự ngạc nhiên của nhà tư sản.

- ông có biết tên ông biện lý?

- Luật sư Rabodin.

- Vậy lấy giấy bút ra viết đi.

Gã tư sản tuân theo và ngồi viết.

" Thưa ngài Rabodin. tôi xin gửi đến ngài bốn ngàn livres tiền bồi thường tôi đã bị xử phạt trong vụ Bacarros' một kẻ mà tôi nghi ngờ thường dính líu vào những vụ lem nhem. Xin ngài vui lòng giao cho người cầm giấy này một tờ biên nhận hợp lệ. . ." Sau khi gã này ghi ngày tháng và ký tên. Cauvignac cầm lấy và đưa cho Ferguzon rồi căn dặn:

- Đưa tiền cho ông biện lý rồi lấy biên lai về.

Ferguzon đó tỏ ra là người mau lẹ. Hắn đã làm tốt công việc được giao phó. Gã tư sản xem xét biên lai và công nhận hợp lệ. Gã đếm đủ bốn ngàn livres trao cho Cauvignac rồi nói:

- Bây giờ tôi hết nợ rồi chứ?

- Ổ lạy Chúa! Cũng đúng thôi! - Cauvignac nói - Trừ phi là ông không muốn phục vụ chính nghĩa.

- Không phải là cá nhân tôi. nhưng mà. . .

- Nhưng mà sao? Tôi linh cảm chúng ta sẽ không xa nhau khi chưa có một dịch vụ thứ hai.

Sau khi đã yên tâm vì nắm chắc tờ giấy biết nhận trong tay. gã tư sản bình tĩnh nói:

- CÓ thể được lắm. nhưng tôi có một đứa cháu. . .

- A ha!

- NÓ cứng cổ và rất ồn ào.

- Thành thử ông muốn loại bỏ nó.

- Không hẳn vậy. nhưng tôi thiên tưởng nó sẽ trở thành một người lính tốt.

- Gửi nó đến cho tôi và tôi sẽ đào tạo nó thành một anh hùng.

- ông nhận nó chứ?

- Rất vui lòng.

- Tôi còn có một đứa con đỡ đầu. thằng bé ngoan ngoãn ghê lắm. đến nỗi tôi buộc phải gửi nó vô ký túc xá.

- Vì vậy ông muốn cho nó cầm súng. phải không? Hãy cho đứa con đỡ đầu và đứa cháu

của ông đến chỗ tôi. Hai đứa. ông chỉ phải trả có năm trăm livres thôi.

- Năm trăm livres? Tôi chả hiểu sao cả!

- Đương nhiên khi nhập ngũ người ta phải trả tiền.

- Vậy tại sao ông bắt tôi phải trả tiền để khỏi nhập ngũ?

- Lý do đặc biệt: ông trả cho mỗi đứa Z50 livres rồi sau đó ông sẽ không bao giờ nghe nói về chúng nó nữa.

- Trời đất quỷ thần! Nghe ông nói trơn tuột. Nhưng rồi chúng nó sẽ ra sao?

- Nghĩa là một khi chúng nó phục vụ dưới quyền tôi. bọn chúng sẽ không đổi địa vị của mình cho ngay cả hoàng để trung Hoa. Còn về vấn đề bồi dưỡng. ông hỏi mấy người đây khắc biên. Trả lời đi Barrabas. trả lời đi Carrotel.

- Đúng thế. chúng tôi sống như các vị lãnh chúa. - Barrabas nói.

- Còn về y phục. ông nhìn coi! - Carrotel quay một vòng để phô trương bộ y phục của mình.

Cauvignac hỏi:

- Thế nào? ông sẽ đưa hai cậu ấy đến tôi chứ?

- Tôi muốn lắm. ông dừng lại Ở đây có lâu không?

- Không. Chúng tôi sẽ ra đi vào sáng mai. Nhưng để chờ đợi họ. chúng tôi sẽ đi thật chậm. Hãy đưa cho chúng tôi 500 Livres vậy là coi như xong.

- Tôi chỉ có 250.

- ông giao nốt 250 kia cho hai đứa ấy. để làm một cớ gởi chúng nó đến tôi. nếu không. chúng nó sẽ nghi ngờ. . .

Sau khi đếm đủ 250 livres cho Cauvignac. gã hoan hỉ ra về. sung sướng vì chỉ mất có 500 livres mà loại bỏ được một thằng con nuôi mất dạy và một đứa cháu ăn hại.

Phần II - Chương 5

- Bây giờ. Barrabas - Cauvignac nói - Hãy mở vai ra lấy một bộ quần áo xoàng xĩnh một chút để có vẻ như một nhân viên của sở thuế rồi mặc vô.
- Tôi đã có sẵn bộ đồ của thằng cha thu thuế rồi.
- Tốt. tốt lắm! Còn giấy ủy nhiệm. chắc anh cũng đã có rồi chứ?
- Trung úy Ferguzon bảo tôi không được để thất lạc. và tôi đã giữ nó như mả tổ.
- Vậy thì đi thay đồ và lấy giấy ủy nhiệm.

Barrabas lui gót và mười phút sau trở lại trong bộ quần áo của gã nhân viên thu thuê. Hắn thấy Cauvignac vận toàn đồ đen. trông giống như một ông tòa.

Cả hai đi về nhà của ông biện lý. ông ta Ở mãi tận lầu ba. trong dãy nhà cuối cùng gồm có nhiều phòng. Cauvignac bảo Barrabas đứng chờ sẵn Ở bên ngoài. còn y tiến vào căn phòng. Luật sư Rabodin ngồi trước bàn giấy. chung quanh bề bộn những hồ sơ. ông ta mặc một cái áo đen dán chặt vào người giống như da của con lươn dính sát thân hình nó. Nghe tiếng bước chân của Cauvignac. ông ta rướn cái cổ cò lên để nhìn qua những chồng giấy tờ cao chất ngất.

Cauvignac trong giây phút tưởng như mình đang đối diện với một con rắn. khi đôi mắt của lão biện lý ánh lên những nét tham lam và bần tiện.

- Thưa ông. - Cauvignac nói - Tôi xin lỗi đã tự tiện vào mà không báo trước. - Y mỉm cười rồi tiếp - Nhưng đây là một đặc quyền trong trọng trách của tôi.
- Đặc quyền? - Luật sư Rabodin nói - Nhưng xin ông cho biết ông có trọng trách gì?
- Thưa ông. tôi là sĩ quan cảnh sát của đức vua.

- Sĩ quan cảnh sát của nhà vua?

- Vâng. tôi có cái vinh dự đó.

- Thưa ông. tôi không hiểu.

- ông sẽ hiểu. ông quen ông Bicarros phải không?

- Dĩ nhiên tôi biên. đó là khách hàng của tôi.

- ông nghĩ về ông ta như thế nào?

- Tôi nghĩ về ông ta?

- Phải.

- Nhưng tôi nghĩ. . . tôi nghĩ. . . Tôi nghĩ đó là một người tốt.

- Hừm! Thưa ông. ông lầm rồi.

- Sao? Tôi lầm?

- Con người ông cho là tốt đó chính là một tên phản nghịch.

- Sao? Một tên phản nghịch?

- Vâng. thưa ông. một tên phản nghịch đã lợi dụng cái vị trí biệt lập của quán ăn của hắn để biết nơi đó thành trụ sở của một vụ âm mưu.

- Vậy ư?

- NÓ toan tính đầu độc nhà vua. hoàng hậu và quan tể tướng Mazari. nếu ngẫu nhiên các ngài dừng chân Ở nhà nó.

- Thật ư?

- và tôi mới bắt giữ nó. đưa nó vào khám lớn Ở Libourne. để ngăn ngừa một tội đại nghịch.

- Thưa ông. ông làm tôi ngợp thở. - Rabodin nói. ngả người ra trong cái ghế bành.

- Còn nữa. . . - Viên cảnh sát giả hiệu tiếp - ông còn là đồng lõa trong vụ này.

- Tôi mà đồng lõa? Thế là thế nào?

- ông giữ một khoản tiền của tên dơ dáy Biscarros dùng để mua vũ khí cho tụi phản nghịch.

- Thưa ông. quả là tôi có nhận của hắn. . .

- Một số tiền bốn ngàn livres. người ta phải ộc cho nó mấy trận. cuối cùng nó mới khai là nó để tiền Ở nhà ông.

- Thưa ông. tiền có Ở đây thật. nhưng chỉ vừa mới đây thôi.

- Hà! Nếu ông không nhận số tiền đó thì lại là một chuyện khác. nhưng ông đã giữ nó.

vậy là một bằng chứng buộc tội. ông hiểu chứ?
- Thưa ông. nếu tôi bằng lòng trả lại. nếu tôi đưa nó ngay tức khắc. nếu khai rằng tôi không có một chút liên hệ nào với tên Biscarros. nếu tôi chối cãi. . .
- Thì sự nghi ngờ về ông sẽ giảm bớt đi. Tuy nhiên tôi phải nói với ông rằng việc giao ngay số - Thưa ông. ngay lập tức! - Rabodin kêu lên - Tiền hãy còn đó. Ở trong cái túi. tôi đã đêm kỹ - CÓ đủ không?
- Thưa ông. xin ông kiểm lại.
- Khỏi cần. bởi vì tôi không có quyền lĩnh tiền của đức vua. nhưng tôi có viên giám thu Ở Libourne đi theo để phụ tá. ông ta có nhiệm vụ thu góp những khoản tiền khác nhau của tên Biscarros để mỗk nơi một ít. để tới khi cần hắn sẽ gom lại .
- Thảo nào hắn căn dặn tôi chừng nào lĩnh bốn ngàn livres ấy. phải gửi cho hắn ngay không được chậm trễ.
- ông thấy đó. chắc hắn đã biết bà quận chúa đã trốn từ Chantilly và đang trên đường về Bordeaux. hắn muốn tập trung tất cả nhân lực. tài lực để trở thành thủ lãnh một nhóm.
- Tên khốn kiếp!
- Thế ra ông không nghi ngờ gì hết?
- Thưa ông. không.
- Cũng chả có một ai báo cho ông biên?
- Chẳng có ai.
- Thế cái gì đây? - Cauvignac giơ một ngón tay chỉ vào bức thư của gã tư sản hãy còn nằm chênh ềnh trên bàn làm việc giữa một đống giấy tờ. ông nghĩ sao về cái đó. trong khi chính ông lại cung cấp chứng cớ ngược lại?
- Sao? Chứng cớ?
- Đọc đi khắc biên.
Rabodin đọc với giọng run run:
“ Thưa ngài Rabodin. tôi gửi đến ngài bốn ngàn livres tiền bồi thường tôi đã bị xử phạt trong vụ Bacarros' một kẻ mà tôi nghi ngờ thường dính líu vào những vụ lem nhem. . . „
- ông thấy chưa? - Cauvignac nói - Người khách hàng tốt của ông như vậy đó. Tôi cũng chả cần giấu để nói với ông rằng lệnh của tôi rất nghiêm.
- Thưa ông. tôi xin thề với ông tôi vô tội.
- Biscarros cũng nói như ông. chỉ tới khi người ta cho hắn một trận ra trò. hắn mới đổi

giọng.
- Thưa ông. tôi xin sẵn sàng giao lại tiền cho ông. Đây. xin ông cầm lấy.
- Làm việc phải có nguyên tắc. - Cauvignac nói - Tôi vừa nói với ông. tôi không có trách nhiệm lãnh những khoản tiền thuộc ngân sách của nhà vua.
Nói đoạn. Cauvignac đi ra phía cửa lớn tiếng gọi:
- Thưa ông giám thu. mời ông lại đây. Người nào việc đó.
Barrabas tiến lại.
- ông này đã thú nhận hết. - Cauvignac nói.
- Sao? Tôi thú nhận hết? - Rabodin kêu lên.
- Phải. ông thú nhận đã từng liên lạc với Biscarros.
- Thưa ông. tôi chỉ nhận có hai bức thư của hắn. và tôi chưa bao giờ viết cho hắn một bức thư - ông thú nhận ông là người giữ ngân quỹ của bị cáo.
- Thưa ông nó đây. tôi chỉ nhận của hắn bốn ngàn livres này. và tôi sẵn sàng giao lại cho ông.
- - Thưa ông giám thu - Cauvignac nói - ông hãy xuất trình chứng thư của ông. rồi thu lấy khoản tiền này. và nhân danh đức vua cho ông ấy một cái biết nhận.
Barrabas chìa chứng thư ra nhưng Rabodin vội xua tay và bảo không cần nó. trong khi Barrabas sợ lầm lẫn nên kiểm tiền lại.
- Bây giờ mời ông theo tôi.
- Theo ông?
- Chắc chắn. Tôi đã không nói với ông rằng ông bị tình nghi sao?
- Nhưng thưa ông. tôi xin thề. đức vua không có một kẻ tôi tớ nào trung thành hơn tôi.
- Nói vậy đâu có chi làm bằng. cần phải có chứng cớ.
- Thưa ông. tôi sẽ có đầy đủ bằng cớ.
- Đâu?
- trát Cả quãng đời quá khứ của tôi.
- Không đâu. cần phải có một sự đảm bảo cho tương lai.
- Hãy chỉ cho tôi phải làm gì. tôi sẽ làm theo.
- CÓ một cách để chứng tỏ lòng tận tụy của ông. Ngay lúc này đây. tại Orleans. một đại úy bạn tôi đang lập một đại đội để phục vụ nhà vua. . .
- Thế thì sao?

- Thì ông sẽ ra nhận đơn vị ấy.
- Tôi thưa ông. một biện lý?
- Đứa vua rất cần những chàng biện lý. bởi vì công việc của ngài phức tạp lắm.
- Thưa ông. tôi xin sẵn sàng. nhưng còn văn phòng của tôi?
- ông để cho các thư ký của ông quản lý.
- Không theo được! Còn những chữ ký?
- Xin lỗi các vị. cho tôi xin góp ý. - Barrabas nói.
- Thế nào? - Rabodin nói - Thưa ông. xin ông nói đi.
- Thưa ông. hình như ông chẳng vui vẻ gì nếu phải đăng lính.
- Vâng. ông nói đúng. quả là rầu thúi ruột!
- Nếu ông dâng hiên cho nhà vua. . .
- Cái gì? Tôi có thể dâng hiên lên đức vua cái gì. thưa ông?
- Hai người thơ ký.
- ô! Cái đó dễ quá! - Rabodin reo lên - Tôi rất vui lòng làm được điều này. bạn ông sẽ thâu nạp cả hai. tôi dâng hết. ĐÓ là hai chàng trai rất tốt.
- Một người tôi trông có vẻ hãy còn nhóc tì.
- Mười lăm tuổi. thưa ông. mười lăm tuổi đó! Và là một tay trống giỏi nhất hạng. Lại đây. Fricotin.

Cauvignac ra dấu bằng tay để cho Fricotin cứ ngồi yên.

- Còn người kia?
- Mười tám tuổi. thưa ông. cao một mét năm tám. có ước nguyện làm lính gác Ở Tòa thánh. và hiện giờ đang biết sử dụng giáo mác. Lại đây Chalumenau.
- Nhưng tôi thấy hình như mắt nó lé kinh khủng. - Cauvignac nói và cũng ra dấu bảo hắn cứ ngồi Ở đó.
- Cũng tốt thôi. thưa ông. ông xếp đặt nó vào cái chân lính gác. Lúc đứng canh. mắt nó sẽ láo liên ngó phải rồi ngó trái. trong khi những người khác chỉ nhìn Ở phía trước.
- ĐÓ cũng là một cái lợi. tôi biên. nhưng xin ông hiểu cho. nhà vua rất túng thiếu. kiện nhau bằng súng đạn bao giờ cũng đắt hơn bằng lời. nhà vua không thể chi những khoản tiền trang bị cho hai anh ấy. đã quá đủ rồi đối với ngài khi trả lương cho họ và dạy dỗ họ.
- Thưa ông - Rabodin nói - Nếu cần phải có cái gì đó để chứng tỏ sự tận tâm của tôi đối với nhà vua. . . E hèm! Tôi sẽ có một sự cống hiên nữa vậy!

Cauvignac và Barrabas nhìn nhau.

- Tôi nghĩ ông ấy đã tỏ ra có thiện chí. - Barrabas đáp sau khi thấy Cauvignac hỏi ý kiên mình.

- Nếu ông Rabodin đã có lòng như vậy. không lẽ mình lại từ chối. Barrabas hãy biết nhận cho ông ấy 500 Livres.

- Năm trăm livres?

- Một cái giấy biết nhận có ghi rõ: Trang bị cho ba tân binh. sự nhiệt tâm của luật sư Rabodin đối với nhà vua.

- Nhưng ít ra. thưa ông. sau những sự cống hiên như vậy. tôi sẽ được an tâm chứ?

- Tôi tin vậy.

- Khỏi lo ngại gì?

- Tôi hy vọng.

- Nhưng nếu bất chấp công lý. người ta cứ theo dõi tôi?

- Khỏi lo. Tôi sẽ làm chứng cho ông à. nhưng liệu hai viên thư ký của ông có bằng lòng không?

- HỌ hân hạnh là đằng khác.

- ông có chắc không?

- Chắc. Tuy nhiên chớ có nói cho họ. . .

- Vậy phải làm thế nào?

- Đơn giản thôi. Tôi sẽ gửi họ tới cho người bạn ông. Tên bạn ông là gì?

- Đại úy Cauvignac.

- Tôi sẽ gửi họ tới đại úy Cauvignac với một cái cớ nào đó. Và địa điểm sẽ là một vùng ngoại Ô thì tốt nhất.

- Đồng ý. Trên đại lộ từ Orleans đi Tours.

- Và Ở trong một quán ăn đầu tiến.

- Nhất trí. HỌ sẽ thấy đại úy Cauvignac ngồi Ở bàn. sẽ róc cho họ một ly rượu vang. HỌ nhậu và thế là họ sẽ trở thành người lính.

Sau đó Rabodin giao số tiền 500 livres cho Barrabas để lấy một tờ biết nhận với những chữ nhận của luật sư Rabodin. một công dân rất trung thành vời đức vua. vời tính cách tự nguyện. một số tiền là 500 livres để ủng hộ nhà vua trong cuộc chiến chống lại các vị hoàng thân .

- Nếu cần - Barrabas nói - Tôi sẽ ghi thêm hai viên thư ký vào giấy biết nhận.

- Không. không. Thế là đầy đủ.

- Nhân tiện - Cauvignac nói với Rabodin - ông bảo Fricotin mang theo cái trống và Chalumunau ngọn giáo như thế sẽ khỏi phải mua.

- Nhưng nại ra cái cớ gì được?

- Chúa ôi! Thì ông bảo là để giải trí dọc đường.

Sau đó. viên sĩ quan cảnh sát và tay giám thu giả mạo rút lui có trật tự để lại cho Rabodin một cảm giác sững sờ vị sự nguy hiểm qua đi mà chỉ phải trả một giá quá rẻ.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần II:
PHU NHÂN DE CONDÉ

Phần II - Chương 6

Hôm nay. sự việc diễn ra như Cauvignac đã tiến liệu. đứa cháu và đứa con nuôi của gã tư sản cưỡi chung một con ngựa tới trình diện. rồi đến Fricotin và Chalumenau. kẻ vác trống. người mang giáo. Sau khi biết mình gia nhập hàng ngũ quân đội của các hoàng thân. họ cũng muốn kiêm chuyện đấy. nhưng rốt cuộc. trước sự hăm dọa của Cauvignac. những lời hứa hẹn của Ferguzon và những lập luận của Barrabas. họ đành câm lặng.
Mọi người lên đường. Nhóm của Cauvignac trông cũng ra vẻ oai phong.
ĐÓ là cái thời kỳ bốn phương loạn lạc. Phe này cho rằng nhà vua lúc nào cũng có thừa chính nghĩa nên đã ủng hộ mạnh mẽ. Phe kia lại cúc cung tận tụy phục vụ các ông hoàng bà chúa. CÓ những kẻ lại tin vào sự có mặt của các nghị viên.
Cauvignac đã có Ở dưới trướng hai mươi lăm người. dẫu sao cũng là một toán quân. Y tìm được một địa điểm thích hợp nằm giữa Chatellerault và Poitiers: Làng laulnay. Y nhận ra mình đã có lần tới đó vào một buổi tối. khi mang lệnh đến cho Canolles. Y nhiên lập tổng hành dinh trong một quán ăn và cũng nhớ ra tỡt hôm ấy đã ngồi ăn Ở đây. Thật ra cũng không có cách lựa chọn nào khác. chỉ có một quán trọ này mà thôi.
Trú quân như vậy. trên con lộ chính từ Paris đi Bordeaux. Cauvignac đã có Ở phía sau mình toán quân của hoàng thân De La Rochefoucauld đang bao vây Saumur và trước mặt quân đội hoàng gia tập trung Ở Guyenne. Trong tình trạng chờ đợi cơ hội để ngả về phe này hoặc bên kia. y cần phải góp nhặt một cánh quân nòng cốt trăm người.
Một hôm. sau khi đã dành cả một buổi sáng cho việc săn tìm người. Cauvignac đứng trò chuyện với viên trung úy và tay thiếu úy Ở trước cửa quán. Y chợt nhìn thấy Ở đầu phố

một thiếu phụ cưỡi ngựa. một người hầu cưỡi theo sau. rồi đến hai con la chở hành lý. Thái độ thong dong của người kỵ sĩ khả ái. bên cạnh vẻ vênh váo của gã theo hầu. khiến Cauvignac nghĩ tới một kỷ niệm. Y đặt tay lên vai Ferguzon vì khó Ở nên đang rầu rĩ. và chỉ về phía giai nhân nói:

- Đây là người lính thứ năm mươi của trung đoàn Cauvignac nếu không thì thà rằng ta chêm đi!

- Ai? Người phụ nữ ấy?

- Chứ còn ai vào đây nữa.

- Hà! Chúng ta đã có một đứa cháu để làm thày kiện. một đứa con nuôi lẽ ra là tu sĩ. hai viên thư ký của lão biện lý. hai thằng lang băm. một anh thầy thuốc. ba tay thợ làm bánh mì. và hai tên chăn gà tây. lính tráng xét ra như thế cũng hơi tệ rồi đó. nay lại thêm một người đàn bà nữa. nếu cần phải đánh đấm thì sẽ ra sao?

- Đúng. nhưng ngân quỹ của chúng ta mới chỉ có chưa đầy hai mươi lăm ngàn livres và nếu người ta có thể biết nó thành một số tròn trịa. ba chục ngàn chẳng hạn. thì cũng tốt đấy chứ?

- à! Nếu ông trù tính dưới cái dạng ấy. tôi xin ký cả mười tay. còn phải nói gì nữa.

- Im đi. rồi cậu sẽ thấy.

Cauvignac tiến lại gần thiếu phụ. Nàng đứng trước khung cửa sổ của quán ăn và hỏi bà chủ lúc ấy đang đứng Ở cửa phòng. Cauvignac đưa tay lên mũ và nói với giọng trịnh trọng:

r tử của tôi.

- Công tử? Tôi? - Thiếu phụ mỉm cười.

- Chính ngài. thưa vị tử tước đẹp trai.

Người đàn bà đỏ mặt:

- Tôi không hiểu ông muốn nói gì thưa ông.

- Ồ sao lại không. bằng chứng là một chút sắc hồng đã thoáng hiện trên má ngài.

- Thưa ông. chắc có một sự nhầm lẫn.

- Không đâu. không đâu. trái lại tôi biết rõ điều tôi vừa nói.

- Xin ông bỏ lỡ khôi hài ấy đi.

- Thưa ngài. tôi không giễu cợt. và nếu ngài muốn chứng minh. tôi sẽ đưa ra bằng cớ. Tôi đã có hân hạnh gặp ngài. chừng ba tuần trước đây. cũng trong bộ trang phục như hiện

nay. vào một buổi chiều. trên bờ sông Dordogne. với sự tháp tùng của người hầu trung tín của ngài là lão Pompéc thân mến ấy. Liệu ông có nói là tôi không biết ông không hở ông Pompéc?

Người hầu và cô chủ nhìn nhau kinh ngạc.

- Phải. phải. - Cauvignac tiếp - Thưa tử tước xinh đẹp của tôi. ngài ngạc nhiên cũng đúng thôi.

nhưng ngài có dám bảo rằng không phải tôi đã gặp ngài trên đường Saint Martin De - Cubzac.

cách quán ăn của Biscarros độ một phần tư dặm không?

- Thưa ông. tôi không chối cãi được cuộc gặp gỡ ấy.

- À ngài nhớ ra rồi đó.

- CÓ điều hôm ấy tôi đã cải trang.

- Không phải thế đâu. chính hôm nay ngài mới cải trang. Vả lại tôi biết tướng mạo tử tước De Cambes đã được công bố khắp Guyenne. ngài tưởng mình khôn ngoan hơn trong việc đánh lạc hướng những sự nghi ngờ bằng cách khoác bộ đồ này. nhưng rồi công lý sẽ phân xử. thưa cậu công tử của tôi.

Nữ tử tước không thể che giấu được sự bối rối. nàng nói:

- Thưa ông. nếu ông cứ xen vào câu chuyện của ông những lời nói lảm nhảm. có lẽ tôi phải nghĩ rằng ông điên.

- Tôi sẽ không ngợi khen ngài qua những lời lẽ ngài vừa nói. nhưng tôi thấy việc cải trang là rất hợp lý khi người ta đang có một âm mưu.

Thiếu phụ càng lúc càng lộ vẻ lo âu. nhìn Cauvignac.

- Thưa ông. quả thật hình như tôi đã gặp ông Ở đâu đó. nhưng tôi không nhớ ra.

- Lần thứ nhất. tôi đã nói với ngài rồi. Ở trên bờ sông Dordogne.

- Và lần thứ hai?

- Lần thứ hai tại Chantilly.

- Trong lúc đi săn?

- Chính thêm - vậy thưa ông. tôi không có sợ gì nữa. ông là người của chúng tôi.

- Tại sao?

- Vì ông đã Ở tại nhà bà quận chúa.

- Xin phép cho tôi được nói. đó không phải là một lý do.

Bởi vì người đó mang mặt nạ bằng sa tanh đen rất đúng mốt lúc ấy. che lấp nửa khuôn mặt nên trước sự kiện này. người ta cũng không thể hiểu rõ phản ứng của người ấy ra sao. chỉ nhìn thấy vầng trán cao. nửa dưới khuôn mặt biểu hiện nét trẻ trung. vẻ đẹp và thông tuệ. hàm răng trắng đều. và qua tấm mặt nạ. đôi mắt sáng ngời.

Hai gã người hầu to lớn. mặt mũi tái xanh và run lấy bấy. dù họ vẫn kẹp Ở đùi một khẩu súng dài. HỌ ngồi mỗi người một phía. thò đầu ra cửa nhìn chằm chằm vào những con ngựa. Giống như cảnh những tên cướp bắt giữ hành khách dù giữa thanh thiên bạch nhật và Ở ngay giữa quán ăn.

cũng như vẻ mặt tươi cười của Cauvignac và dáng điệu chững chạc của những người bị coi là phường cướp bóc.

Thoạt trông thấy Cauvignac xuất hiện Ở cửa. chàng trai bị bắt ứ thốt lên kêu một tiếng kinh ngạc. rồi vội vàng sờ tay lên mặt như để biết chắc mặt nạ có còn đấy không. sau đó chàng tỏ ra bình tĩnh.

Cử chỉ ấy diễn ra nhanh. nhưng cũng không thể lọt qua cặp mắt Cauvignac. Y nhìn người khách với kiểu của một người đã quá quen với việc nhìn nhận diện mạo cho dù có bị che lấp. rồi y cũng không giấu được vẻ ngạc nhiên y như chàng kỵ mã mặc đồ nhung xanh kia vậy. Đoạn y tiến lại mũ cầm tay. nghiêng mình trịnh trọng.

- Xin quý phu nhân nhận lời chào mừng của chúng tôi.

Qua tấm mặt nạ. đôi mắt người khách ánh lên một sự sửng sốt.

- Bà đi đâu vậy?

- Tôi đi đâu? - Người khách quên trả lời chào của Cauvignac và chỉ đáp lại câu hỏi - Tôi đi đâu?

Chính ông phải biết hơn là tôi. vì tôi không còn tự do để tiếp tục cuộc hành trình. Tôi đi đến nơi nào ông dẫn tôi tới.

- Tôi xin lưu ý để bà biết rằng. đây chỉ là một vụ tạm giữ trong chốc lát. Sau khi chúng ta thảo luận trong cởi mở và không mang mặt nạ. bà sẽ tiếp tục lên đường. không một ai ngăn cản.

- Xin lỗi. nhưng khi đi xa hơn. chúng ta hãy sửa lại một sự nhầm lẫn. ông tỏ ra coi tôi như một người đàn bà. trong khi trái lại ông thấy rõ bộ quần áo tôi đang mặc là của đàn ông.

- Chắc bà biết thành ngữ La tinh: Ne Nimium credeeori - Người khôn chớ xét bề ngoài - Vậy tôi là một kẻ khôn ngoan. thành thử dưới bộ y phục man trá ấy. tôi vẫn nhận ra. . .

- Nhận ra gì? - Người hành khách sốt ruột hỏi.
- Hà hà! Thì như tôi đã nói. một phụ nữ!
- Nhưng nếu tôi là một phụ nữ. sao lại còn bắt giữ tôi?
- Chà! Bây giờ cái thời chúng ta đang sống. đàn bà còn nguy hiểm hơn đàn ông. cho nên chiến cuộc đang diễn ra đó được gọi là cuộc chiến tranh của các bà. Hoàng hậu và bà De Condé là hai phe đối địch mạnh nhất. HỌ đã dùng những tướng lãnh nữ nhi. tiểu thư De Chevreuse. bà De Montbaxon tướng của ngài Beaufort. bà De Longueville tướng của ngài De La Rochofoucauld. và bà thì có vẻ là tướng của công tước D'epernon.
- Thưa ông. ông điên rồi. - Người khách chùn vai nói.
- Tôi không tin bà nữa đâu. mới đây cũng có một chàng trai xinh đẹp khen ngợi tôi với những lời như thế. Chàng mặc xiêm y. tóc để thành từng lọn. giọng nói thánh thót như tiếng sáo. nhưng tôi vân nói với chàng rằng: Anh bạn trẻ của tôi. bạn muốn mang cái tên nào cũng được. muốn ăn mặc ra sao cũng được. muốn nói với giọng nào cũng được. nhưng đích xác bạn là tử tước De Cambes.
- Tử tước De Cambes! - Người khách trẻ kêu lên.
- A! CÓ vẻ như cái tên ấy khiến bà ngỡ ngàng. bà có biết chàng ta không?
- Một chàng trai rất trẻ. gần như một cậu thiếu niên.
- Mười bảy hay mười tám tuổi không hơn. Tóc rất vàng. mắt rất to và rất xanh?
- Đúng.
- Chàng ta Ở đâu?
- Ở đằng đó.
- Và ông nói là. . .
- Cải trang thành đàn bà. như bà thành đàn ông. Thật quái gỡ.
- Thế chàng đến đây làm chi?
Người khách biểu lộ sự giận dữ và bối rối một cách rõ rệt. trong khi Cauvignac. trái lại bắt đầu dè dặt cả cử chỉ lẫn lời nói. Y đáp:
- Hình như chàng có hẹn với một người bạn Ở đây.
- Một người bạn?
- Phải.
- Một nhà quý tộc?
- CÓ lẽ thê?

- Nam tước?

- CÓ thể.

- Và tên của...

vầng trán của Cauvignac nhăn lại. Không phải để cố nhớ ra cái tên ấy mà còn vì nhiều lý do khác nữa. Chàng khẽ thầm thì: "ô! ô! Sẽ có một mẻ lưới tốt".

- Và cái tên của. . . - Người khách trẻ tuổi nhắc lại.

- Xem nào. Đợi một chút. Hình như cái tên ấy tận cùng bằng vần olles.

Đôi môi người khách nhợt hẳn đi và kêu lên:

- Canolles!

- Đúng vậy. ông De Canolles. Bà cũng biết ông De Canolles? ái chà! Hóa ra là bà biết hết tất cả mọi người cơ đấy!

Người hành khách run hết cả chân tay và có vẻ như sắp ngất đi. lắp bắp nói:

- Đừng có đùa cợt nữa. người ấy đâu?

- Ở trong phòng kia. cửa sổ thứ ba. tính từ chỗ khung cửa có riềm vàng.

- Tôi muốn gặp cô ta! - Người khách kêu lên.

- ồ! ồ! Tôi nhầm chăng? - Cauvignac nói - Vậy bà là ông De Canolles có phải là chàng kỵ sĩ đẹp trai đang đủng đỉnh trên lưng ngựa trên đường tới đây. theo sau là đến người hầu đó không?

Người hành khách trẻ chồm về phía tấm kiêng trước xe. và trong lúc hấp tấp đã để cho trán mình đập vào đó.

- Chính chàng! Chính chàng? - Chàng ta kêu lên và cũng chẳng để ý gì đến máu rỉ ra từ vết thương nhẹ - ôi! Đau đớn cho ta. chàng đến đây để gặp người đàn bà ấy! . . .

- Hà. bây giờ thì biết rõ chính là phụ nữ đấy nhá!

Người khách vặn những ngón tay rồi nói:

- HỌ hò hẹn Ở đây! . . . ôi! Ta sẽ trả mối thù này.

Cauvignac muốn bỡn cợt thêm. nhưng người khách nghiêm mặt lại và ra dấu bằng một bàn tay. còn tay kia tháo mặt nạ ra. để lộ khuôn mặt xanh xám. đầy vẻ đe dọa của Nanon. trước cái nhìn thản nhiên của Cauvignac.

Phần II - Chương 7

Thản nhiên. không một chút xúc động. Cauvignac nhìn người thiếu phụ:

- Chào cô em gái.

- Chào anh. Như vậy là anh đã nhận ra em phải không?

- Thoạt trông thấy em. anh đã nhận ra ngay. chỉ che mặt thôi không đủ. em còn phải bịt kín cả nốt ruồi duyên dáng và hàm răng ngà ngọc của em nữa. Muốn cải trang. em phải che kín toàn bộ con người em. cô bé hay làm dáng ạ!

- Đủ rồi! - Nanon nghiêm giọng - Chúng ta hãy nói chuyện đứng đắn.

- Anh không mong gì hơn. chỉ khi nói chuyện đứng đắn người ta mới có được những vụ làm ăn ngon lành.

- Anh nói là nữ tử tước De Cambes hiện đang Ở đây?

- Chính thế - và Canolles lúc này cũng Ở trong quán trọ?

- Chưa. hắn xuống ngựa. ném dây cương cho người hầu. à. Ở phía đó. cũng nhìn thấy hắn.

Kia kìa. cửa sổ có riềm vàng đã được mở ra và nữ tử tước thò đầu ra ngoài kìa. Ô nàng mừng rỡ reo lên. Canolles đang chạy vào trong nhà. nấp đi cô em gái kẻo thì hỏng bét. Nanon vật ra phía sau. nắm chặt lấy tay Cauvignac lúc ấy đang nhìn em gái với vẻ thương hại.

- Thế mà em lại đi Paris kiêm anh ta. Thế mà em lại liều mình tất cả vì người đó. - Nanon rên - ôi hy sinh làm gì cho cái tên vô ơn bạc nghĩa đó hở cô em bé bỏng. Lòng tốt của cô đặt không đúng chỗ.

- Bây giờ họ sẽ nói gì khi gặp nhau? Và họ sẽ làm gì?
- Nanon thân mến. cô làm anh bối rối vô cùng khi đặt cho anh câu hỏi như thế. HỌ sẽ. . . thiên địa. quỷ thần ơi. họ sẽ yêu nhau một cách ghê gớm chứ còn gì nữa.
- ồ! Sẽ không như thế đâu! - Nanon kêu lên và liên tiếp cắn những móng tay bóng như ngà.
- Trái lại. anh nghĩ sẽ phải như thế. - Cauvignac đáp - Ferguzon đã nhận lệnh không cho một ai ra khỏi. nhưng lại không nhận được lệnh ngăn cản mọi người vào. Chính trong giây phút này. rất có khả năng nữ tử tước De Cambes và nam tước Canolles đang trao đổi với nhau những câu nói ngọt ngào nhất. . . Thật chán mớ đời cho cô em Nanon của anh. Em là kẻ đến muộn.
- Anh tưởng thê? - Thiếu phụ đáp với một vẻ vừa châm biếm và căm hờn - Anh chỉ tưởng thế.
Nào. lên đây với em hỡi ngài ngoại giao khốn khổ.
Cauvignac tuân theo.
- Bertrand! - Nanon nói với gã mang súng - Bảo người đánh xe đậu Ở chỗ lùm cây um tùm ấy.
Rồi quay về phía Cauvignac:
- Chúng ta tới chỗ đó để nói chuyện được không?
- Tốt quá. chờ anh một chút. cần phải đề phòng cấn thận.
Nói xong. Cauvignac ra dấu cho bốn tên thuộc hạ đang luận quấn Ở quán ăn đi theo.
- Cấn thận hơn nữa. anh mang theo sáu người thì tốt.
CỖ xe quay đầu trở lại. đưa Nanon và Cauvignac đi về hướng đã chỉ. Nanon. tron ' r sục sôi lửa giận. còn Cauvignac bề ngoài lạnh lùng và bình thản. nhưng thực ra cũng đang ráo riêu tính toán về những đề nghị của cô em sẽ đưa ra trong cuộc nói chuyện này.
Trong lúc đó. Canolles sau khi nghe thấy tiếng reo vui mừng của De Cambes phu nhân. đã chạy vội vào quán ăn và đi thẳng đến phòng của nữ tử tước. Chàng không hề để ý tới Ferguzon đang đứng ngoài hành lang. về phần Ferguzon vì không nhận được lệnh nào khác liên quan đến Canolles nên cũng chẳng làm khó dễ gì chàng cả.
- A. nam tước đấy ư! Tôi chờ đợi ông lâu lắm rồi.
- Thưa phu nhân. đó là những lời nói làm cho tôi trở thành một người sung sướng nhất trần gian. nếu vẻ sợ hãi và bối rối của phu nhân không chứng tỏ rằng phu nhân không chỉ

chờ đợi tôi.
- Vâng. thưa ông. ông nói đúng. - Claire đã lấy lại nụ cười duyên dáng - Và tôi buộc phải chịu ơn ông một lần nữa.
- Làm sao?
- Tôi đang bị một nguy hiểm đe dọa.
- Một nguy hiểm?
- Vâng. Xin ông chờ cho một chút. - Claire đi ra phía cửa và cài then lại.
- Tôi bị người ta nhận ra được. - Nàng nói lúc quay trở lại.
- Và bởi ai?
- Bởi một người tôi không biết tên. nhưng khuôn mặt và giọng nói của hắn không xa lạ với tôi Hình như tôi đã nghe thấy tiếng của hắn vào một buổi tối. cũng trong căn phòng này. lúc ông nhận được lệnh đi ngay tới Mantes. hình như tôi đã nhận ra hắn trong cuộc đi săn Ở Chantilly vào hôm tôi đóng vai De Condé phu nhân.
- Theo phu nhân. con người ấy là ai?
- Một tay chân của công tước D'epernon. tóm lại là một kẻ thù của tôi.
- Và nàng bảo rằng hắn đã nhận ra được nàng?
- Nhất định thế. Hắn gọi đích danh tôi và chỉ nhớ tôi đã mặc y phục đàn ông. Chung quanh vùng này. khắp nơi. có những sĩ quan của nhà vua. người này biết tôi thuộc phe các hoàng thân.
cho nên tính chuyện đe dọa. nhưng ông đã có Ở đây. tôi chẳng còn sợ gì nữa. ông cũng là sĩ quan.
lại cùng phe với họ. ông sẽ cứu tôi.
- Nhưng than ôi! - Canolles nói - Tôi sợ không có cách nào khác để bảo vệ nàng ngoài thanh gươm này.
- Sao vậy?
- Từ giờ phút này. thưa phu nhân. tôi không còn phục vụ cho nhà vua nữa.
Claire hết sức vui mừng reo lên:
- CÓ thật không?
- Tôi đã tự hứa với mình sẽ gởi đơn từ chức tại nơi sẽ gặp phu nhân. Bây giờ gặp rồi. vậy thì đơn sẽ ghi rằng được viết tại laulnay.
- ồ! Tự do! Tự do! ông được tự do. ông có thể tham gia vào nhóm đấu tranh cho công lý.

cho sự trung tín ông có thể phục vụ cho chính nghĩa của các hoàng thân. ồ! Tôi biết rõ ông rất xứng là một quý tộc cùng đứng trong hàng ngũ của các vị ế .
và Claire đưa tay ra cho Canolles hòn.
- Nhưng sự thể đầu đuôi ra sao? Hãy kể cho tôi nghe tất cả các chi tiêu.
- ồ! Sẽ không dài lắm đâu. Trước hết tôi gởi cho lão Mazarin. tôi nhận được lệnh đến chỗ lão ấy tôi bị lão liệt vào hạng ngu ngốc để đến nỗi bị lừa. tôi bèn trả lời đùa rồi trở về khách sạn. chờ đợi cái ngày lão tống mình vô ngục Bastille. Nhưng rồi tôi nghĩ cách thoát khỏi Mantes. Phải nói là chính nhờ nàng tôi mới nấy ra ý nghĩ đó. Tôi nhớ tới cuộc gặp gỡ mà nàng đã hứa hôm chia tay nhau. Thế là. thở không khí trong lành. giải tỏa hết mọi trách nhiệm. mọi bổn phận. không một sự ràng buộc và gần như không ngả về một phe nào cả. tôi chỉ còn biết đến điều duy nhất: Tôi yêu nàng. và bây giờ. tôi có thể hãnh diện nói với nàng điều ấy.
- Như vậy. vì tôi ông đã bị thất sủng. đã bị mất hết. Thưa ông De Canolles thân mến. biết đến bao giờ tôi mới đến đáp lại ơn trời biển ấy. làm thế nào để tôi có thể chứng tỏ với ông lòng biết ơn sâu xa của tôi?
Và De Cambes phu nhân. miệng cười nụ. mắt ứa lệ. khiến Canolles cảm thấy chỉ cần như thế thôi cũng đáng giá gấp trăm lần tất cả những gì chàng đã mất. Thế là chàng quỳ xuống dưới chân - Thưa phu nhân. trái lại. lúc này đây tôi giàu có và sung sướng. bởi vì tôi sung sướng được nhìn thấy nàng và giàu có vì mối tình của nàng.
- Không có gì cản trở ông nữa?
- Không.
- ông thuộc về mình hoàn toàn và theo tiếng gọi của con tim. ông có thể giúp một tay cho bà quận chúa?
- CÓ thể.
- Còn việc từ chức của ông?
- Tôi sẽ viết ngay tại đây. Tôi dành cho tôi cái hạnh phúc được vâng lời nàng.
- Vậy hãy viết đi. Việc trước tiên là phải viết lá đơn. nếu không ông sẽ bị coi như một kẻ đảo ngũ. và trong khi chờ đợi. cần phải có một sự vận động khéo léo để người ta chấp nhận đơn xin.
- Thưa ngài ngoại giao thân mến. không phải lo. họ sẽ chấp nhận ngay thôi. còn hân hoan là đằng khác. Sự vụng về của tôi Ở Chantilly khiến cho họ chẳng hề tiệc nuối tôi. -

Canolles cười rồi tiếp - HỌ chẳng từng bảo tôi là đồ ngu ngốc đó sao?
- Vâng. nhưng xin ông hãy an tâm. rồi chúng tôi sẽ có cách đến đáp lại sự thiệt hại của ông.
Hành động của ông tại Chantilly sẽ có những kết quả Ở Bordeaux nhiều hơn là Ở Paris. hãy tin tôi đi Nhưng thưa nam tước. viết đi. viết nhanh lên để chúng ta còn lên đường. Vì thú thật với ông. Ở lại quán ăn này giây phút nào tôi cứ phập phồng lo sợ.
Canolles ném những cái nhìn tình tứ vào những đồ vật chung quanh mình. nhất là về phía cái giường kê Ở phòng trong rồi nói:
- Nàng đang nói về chuyện cũ hay còn sợ những kỷ niệm hôm ấy hay sao?
- Không. tôi nói tới hiện tại. Những nỗi lo sợ của tôi không dính líu gì tới ông hết. Hôm nay tôi không còn sợ ông nữa.
- ôi! Lạy Chúa. ai mà biết được.
Đúng vào lúc đó. như để chứng minh nỗi sợ hãi của nữ tử tước. ba tiếng gõ cửa vang lên. có vẻ trịnh trọng khác thường.
Canolles và Claire lo ngại nhìn nhau và tự hỏi.
- Nhân danh đức vua. mở cửa!
Và bất thình rinh cánh cửa mong manh bật tung ra. Canolles định nhảy ra chỗ để thanh gươm. nhưng đã bị một người đàn ông án ngữ.
- Thế nghĩa là sao? - Nam tước hỏi.
- ông là nam tước Canolles phải không?
- Dĩ nhiên .
- Đại úy thuộc trung đoàn Navailles?
- Đúng thế.
- Được công tước D'epernon cử đi công cán?
Canolles gật đầu.
- Trong trường hợp ấy. nhân danh đức vua và hoàng hậu nhiếp chính. tôi bắt ông.
- Lệnh của ông đâu?
- NÓ đây.
Sau khi nhìn lướt qua. Canolles trả lại tờ lệnh và nói:
- Thưa ông. hình như tôi biết ông.
- Ghê thật đấy! Nếu ông biết tôi. phải chăng lại ngôi làng này. tôi đã mang tới cho ông

lệnh ủy thác của công tước D'epernon để ông đi công cán cho triều đình? Vận may của ông nằm trong sự ủy thác ấy. thưa ông. ông đã để lỡ mất rồi. đành chịu thôi.
Claire mặt mày xanh xám và gục xuống ghế thổn thức. Chính nàng cũng nhận ra cái con người đang tra hỏi ấy.
- Lão Mazarin trả thù. - Canolles thầm thì.
- Đi thôi. thưa ông. - Cauvignac nói.
Claire bất động. Canolles tâm thần bất định. gần như phát điên lên. Tai ương lớn quá. nặng nề và bất ngờ quá đã úp chụp xuống người chàng. Canolles cúi đầu. chịu đựng.
Vả chăng. Ở thời đại ấy. câu nhân danh nhà vua vẫn còn mang một sức mạnh diệu kỳ. và không một ai dám chống lại.
- Thưa ông. ông đưa tôi đi đâu? - Chàng hỏi - Hay là ông cũng ngăn cấm tôi không cho tôi biết là tôi đi đâu nữa?
- Không. thưa ông. tôi sẽ nói cho ông rõ chứ: Chúng tôi sẽ đưa ông tới pháo đài của đảo Saint Georges.
- Vĩnh biệt nàng. - Canolles trịnh trọng nghiêng mình trước De Cambes phu nhân và nói - Vĩnh biệt!
Còn Cauvignac thì nhủ thầm: "Không ngờ sự việc lại diễn ra một cách ổn thỏa. Ta sẽ kể lại với Nanon và cô ta hẳn sẽ hài lòng".
Rồi Cauvignac đi ra phía ngưỡng cửa:
- Bốn người để áp dân đại úy.
Và bốn thuộc hạ của y tiến lại.
De Cambes phu nhân giơ tay về phía người bị bắt kêu lên:
- Và tôi người ta sẽ dẫn tôi đi đâu. Bởi vì nếu nam tước có tội. ồ. tôi còn tội nhiều hơn ông ấy.
- Còn bà - Cauvignac đáp - bà có thể ra về. bà được tự do.
Nói đoạn. y dẫn nam tước đi.
De Cambes phu nhân đứng dậy. lòng rộn ràng bởi một tia hy vọng. Nàng sửa soạn cuộc khởi hành. nhanh phút nào hay phút đó. sợ nhỡ ra người ta sẽ đổi ý.
- Tự do! - Nàng nói - Ta có thể lo lắng cho chàng.
Và nhoài người ra cửa sổ. nàng nhìn thấy đoàn người dẫn Canolles đi. nàng trao đổi với chàng bằng tay lời từ giã cuối cùng. rồi gọi Pompéc bảo chuẩn bị ra đi.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần II:
PHU NHÂN DE CONDÉ

Phần II - Chương 8

Canolles bị nhét vào trong một cỗ xe ngựa. Đôi chân chàng như bị bó lại bên cạnh một người đàn ông có cái mũi diều hâu và tay thường xuyên đặt lên khấu súng lục như để giương vây hơn là do sự thận trọng. Đôi khi ban đêm vì ban ngày chàng ngủ - chàng hy vọng sự sơ sểnh trong canh gác của cái gã Argus (Chú thích: Một vị thần trong thần thoại Hy Lạp có cặp mắt rất tinh. nhìn được cả trong đêm tối) mũi diều hâu ấy. nhưng chàng luôn bị đôi mắt cú vọ của hắn theo dõi đến nỗi quay về phía nào chàng cũng bắt gặp cái nhìn đó.

Trong lúc hắn ngủ. một trong hai con mắt cũng ngủ. nhưng chỉ có một thôi. đó là một biệt tài tạo hóa đã ban cho hắn: chỉ cần ngủ một mắt.

Hai ngày và hai đêm đã trôi qua. Canolles vô cùng rầu rĩ. Đầu óc chàng rối bời với những ám ảnh đen tối. Cái pháo đài đảo Saint - Georges. dưới mắt một người tù như chàng đã chứa đựng bao sự khủng khiếp. Không những thế. lúc này đây. chàng còn cảm thấy một sự hối hận vò xé tâm can.

Hối hận. bởi vì chàng biết phải thật tin cậy người ta mới giao cho chàng công việc giám sát bà quận chúa. vậy mà chàng đã coi rẻ để đổi lấy một cuộc tình. Hơn thế nữa. hậu quả của lỗi lầm do chàng gây ra không phải là nhỏ. Tại Chantilly. De Condé chỉ là một người đàn bà bị quản chế nhưng Ở Bordeaux. bà De Condé đã trở thành một quận chúa nổi loạn.

Sợ hãi. bởi vì chàng biết rõ truyền thống về sự trả thù kinh khủng của một Anne D'autriche khi nổi giận.

Một sự hối hận khác nữa. nặng nề hơn và có lẽ đau đớn hơn! Trước hết là đối với Nanon. một phụ nữ trẻ. đẹp. thông minh. một người đàn bà đã sử dụng ảnh hưởng của mình để chàng leo lên bậc thang danh vọng. đã dám vung tiền bạc ra để bao che. đã hàng chục lần hy sinh địa vị. tương lai. tài sản cũng chỉ vì chàng! ấy thế mà chàng đã bỏ rơi nàng một cách phũ phàng. không một lời để lại không một lý do. đúng vào lúc nàng nghĩ đến chàng. và thay vì trả thù về cái tội Ở Chantilly.

nàng đã xin cho chàng được ân xá. Thật ra ân huệ đến không đúng lúc. vì nó đến trong lúc chàng chỉ mong muốn một sự thất sủng. Nhưng đâu phải lỗi tại Nanon! Nàng chỉ thấy được phục vụ nhà vua. là một vận may to lớn. xứng đáng cho người yêu.

Rồi nhiều câu hỏi khác lại đến với Canolles theo vòng quay của bánh xe lăn trên con đường gập ghềnh khúc khuỷu.

Nanon đã có tội tình gì để khiến chàng bỏ rơi nàng?

De Cambes phu nhân đã có gì hơn được Nanon để khiến chàng phải mê mẩn tâm thần? Phải chăng mái tóc vàng được đánh giá hơn bộ tóc đen đến nỗi người ta quên cả lời ước thề và bội bạc với người tình. phản bội và bất trung với nhà vua?

Canolles cứ quanh quẩn với những lập luận đầy ý nghĩa ấy. nhưng rồi cũng không biết quên. Con tim thường chứa đầy những bí ẩn như thế. nó tạo hạnh phúc cho những tình nhân và sự thất vọng cho các triết gia.

Canolles lại cũng nghĩ đến cái lão Mazarin. dám bảo mình là đồ ngu ngốc và cái bộ mặt nghển hệt của công tước D'epernon bị cắm sừng ngay trước mắt mà cũng không biết. Rồi chàng khẽ nhún vai như để kết thúc những ý nghĩ miên man đó.

Người đàn ông mắt cú vọ không hiểu tại sao Canolles tự dưng lại có điệu bộ ấy nên hắn nhìn chàng một cách ngạc nhiên.

Canolles ngồi một lát lại nghĩ tiếp đến chuyện tù tội của mình: Nếu họ hỏi ta. ta sẽ không nói chi tiêu. vì không lẽ ta trả lời rằng ta không tuân phục lão Mazarin trong khi mọi người phải phục vụ lão ấy? Ta có yêu De Cambes phu nhân không. hay là bị nàng đánh lừa? Ta cũng sẽ lặng thinh để bảo vệ danh dự cho nàng. Nhưng các quan tòa vốn lại là những con người rất mẫn cảm. khi hỏi. họ muốn người ta phải trả lời. Trong các nhà tù Ở tỉnh đã có những trò tra tấn tàn bạo. chúng nó sẽ đánh vỡ đầu gối ta rồi giam ta vào hầm tối để sốn g với lũ chuột chù và cóc nhái. và suốt đời ta sẽ phải đi chân vòng kiềng như hoàng thân De Conti và như thế thì xấu quá.

Ngoài những cái đó ra. lại phải kể đến những đoạn đầu đài nơi chặt đầu những kẻ làm loạn.
một vài cột xử giảo để treo cổ những tên phản bội. những khu đất trống để xử bắn những người đảo ngũ. Tuy nhiên. với một kẻ đẹp trai như Canolles ta đây. tất cả những chuyện đó ta coi là thường một khi đem so sánh chúng với đôi chân vòng kiềng.
Sau đó Canolles cũng định gạ chuyện với người bạn đồng hành. nhưng chàng thấy nản trước bộ mặt khó đăm đăm. cái mũi diều hâu. đôi mắt cú vọ của hắn. Một cái nhăn nhó giống như một nụ cười thoáng hiện trên mặt hắn. Chàng liền nói:
- Thưa ông...
- Thưa ông. - Hắn đáp.
- Xin lỗi. nếu tôi đã làm gián đoạn những dòng suy nghĩ của ông.
- Khỏi phải xin lỗi. thưa ông. tôi không bao giờ suy nghĩ.
- Đời ông như thế quả là sung sướng nhất.
- Cho nên tôi có phàn nàn bao giờ đâu.
- Còn tôi. tôi lại muốn phàn nàn quá đỗi.
- Về chuyện gì. thưa ôn g?
- Về vụ người ta bắt cóc tôi rồi dẫn tôi đi đâu tôi cũng không biết rõ.
- Sao lại không rõ. thưa ông. người ta đã chẳng nói cho ông biết rồi là gì?
- Đúng vậy. Chúng ta đi tới đảo Saint - Georges. có phải không. thưa ông?
- Chính thế .
- Liệu tôi Ở đấy có lâu không?
- Thưa ông. tôi không biết. nhưng cứ theo như cái cách người ta xử sự với ông. tôi nghĩ rằng sẽ Ở lâu đấy - À đảo Saint - Georges có đến nỗi tồi tệ lắm không?
- ông chưa nhìn thấy cái thành lũy à?
- Bên trong thì không. tôi chưa vô bao giờ.
- Thưa ông. chẳng đẹp đẽ gì đâu. ngoại trừ dãy nhà của ông tổng đốc vừa mới được sửa sang lại được coi như lịch sự nhất. sốnhà cửa còn lại trông chẳng ra làm sao cả.
- Người ta sẽ hỏi tôi chứ?
- ĐÓ là thủ tục bắt buộc.
- và nếu tôi không trả lời?
- Nếu không trả lời?

- Phải.

- Trời đất! Trong trường hợp ấy. ông có biết không. người ta sẽ có cách để làm cho ông nói.

- Cách bình thường?

- Bình thường hay đặc biệt tùy theo tội trạng. thưa ông. ông bị kết tội gì?

- Tôi sợ rằng tôi sẽ bị liệt vào hàng quốc phạm.

- à! Thế thì người ta sẽ đối xử với ông một cách đặc biệt rồi. . . mười bình. . .

- Thế nào? Mười bình?

- Phải.

- ông nói gì?

- Tôi nói. ông sẽ phải được thưởng thức mười cái ấm đất có quai.

- Chẳng lẽ đảo Saint - George thiếu nước đến như vậy sao?

- Thưa ông. ông hiểu cho. đảo này nằm trên sông Garonne. . .

- Đúng vậy. Nhưng mười ấm đất thì độ chừng bao nhiêu "sô"?

- Từ ba "sô" đến ba "sô" rưỡi. . .

- Bụng tôi hẳn là sẽ phình ra?

- Chút chút thôi. CÓ điều nếu ông biết móc ngoặc với đám cai tù. . .

- Thì sao?

- HỌ sẽ pha chế tốt cho ông.

- ông làm ơn nói rõ hơn một tí. họ có thể giúp tôi được cái gì?

- HỌ có thể cho ông uống dầu.

- Dầu là một chuyên dược hay sao?

- Thần dược đó ông ơi!

- ông tưởng vậy?

- Do kinh nghiệm đấy chứ. tôi đã uống. . .

- ông đã uống?

- Xin lỗi. tôi muốn nói là tôi đã trông thấy. Dân Gascogne có tật phát âm những chữ B thành chữ V và ngược lại (Chú thích: Boire thành Voi (uống thành thấy) và ngược lại). Mặc dù tính cách nặng nề của câu chuyện. Canolles cũng không ngăn được một nụ cười. Chàng nói:

- ông bảo rằng ông đã trông thấy?

- Vâng. thưa ông. tôi trông thấy một người đàn ông uống mười ấm một cách "ngon lành" nhờ có chất dầu làm cho nó trôi đi tuồn tuột. trát nhiên bụng sẽ phình ra như thường lệ. có lửa thì nó sẽ nhanh chóng xẹp đi. Đấy là điều cốt yếu của phần hai cuộc thử thách. Hãy nhớ kỹ mấy tiếng này: Hâm nóng chứ không đốt cháy.
- Tôi hiểu. Thưa ông. có lẽ trước đây ông đã từng là đao phủ?
- Thưa ông. không. - Hắn đáp với vẻ nhã nhặn và lễ độ.
- Vậy chắc là phụ tá?
- à! Thưa ông. quý danh của ông. . .
- Barrabas.
- Một cái tên đẹp. một cái tên rất xưa. được người ta biết nhiều qua kinh thánh (Chú thích: Sự tích trong Kinh Thánh: Barrabas là một tên Do Thái can trọng tội. khi đưa ra xét xử lại được trả tự do. trong khi Chúa Jésus lại bị đóng đinh trên thập tự giá).
- Thưa ông. Ở trong tiên Khổ Nạn.
- ĐÓ là điều tôi định nói. nhưng bởi thói quen trong việc sử dụng từ ngữ.
- ông thích Kinh Thánh. chắc ông là người anh Giáo?
- Vâng. nhưng là một người anh Giáo dốt nát. ông có tin rằng tôi chỉ biết chưa đầy ba ngàn câu thơ trong Thánh thi không?
- Quả vậy. kể ra cũng hơi ít.
- Trong gia đình tôi đã có nhiều người bị treo cổ và bị hỏa thiêu.
- Tôi hy vọng ông sẽ không đến nỗi có một số phận như thế.
- Vâng. ngày nay cũng đỡ đi nhiều. Quá lắm thì người ta cũng chỉ dìm tôi xuống sông xuống biển thôi.
Barrabas cười ngất.
Canolles cũng cảm thấy mừng. ít ra chàng đã gây được cảm tình với hắn. Thật thế. nếu gã cai tù tạm thời ấy trở thành người cai ngục thường trực của chàng. chắc chắn chàng sẽ được sự giúp đỡ của hắn. Và chàng quyết định nối lại cuộc đối thoại đã bị bỏ dở.
- Thưa ông Barrabas. rồi đây mỗi người mỗi ngả. hay là tôi vẫn có hân hạnh được tiếp tục làm bạn với ông?
- Thưa ông. tới đảo Saint - Georges. tôi rất tiếc sẽ phải xa ông. Tôi phải trở về đại đội tôi.
- ông thuộc đơn vị bắn cung?
- Thưa ông không. một đơn vị bộ binh.

- Do ông tể tướng tuyển mộ?

- Không. do đại úy Cauvignac. người đã có hân hạnh bắt giữ ông đó.

- Vậy ra ông phục vụ nhà vua?

- Thưa ông. có lẽ đúng.

- Trời đất! ông nói nghe sao lạ vậy? Sao lại không chắc?

- Trên cõi đời này chả có gì chắc hết.

- Nếu ông Ở trong một hoàn cảnh không có gì vững chắc thiết tưởng ông nên nhằm vào một cái đích nào đó. rồi làm . . .

- Cái gì?

- Để cho tôi đi .

- Thưa ông. không thể được.

- Tôi sẽ đến bù một cách hậu hĩ cho ông.

- Đền bù bằng gì?

- Khổ quá! Bằng tiền chứ sao nữa?

- ông đào đâu ra tiền?

- Thế nào? Tôi không có?

- Không.

Canolles lục lọi hành lý của mình.

- Đúng thế - Chàng rầu rĩ nói - Túi tiền của tôi bị mất rồi. Ai lấy đi của tôi vậy?

Barrabas nghiêng mình chào rất tôn kính rồi đáp:

- Thưa ông. tôi.

- Tại sao lại lấy của tôi?

- Để ông khỏi tìm cách hối lộ tôi.

Canolles ngỡ ngàng. nhìn kẻ thừa hành luật pháp bằng một vẻ thán phục.

Thế rồi các hành khách lại đắm chìm trong yên lặng.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần II:
PHU NHÂN DE CONDÉ

Phần II - Chương 9

Trời hửng sáng khi chiếc xe đến một ngôi làng gần đảo nhất, Canolles thò đầu ra ô cửa nhỏ giống như một cái gi-lê. Một ngôi làng xinh đẹp gồm chừng trăm nóc nhà quây quần chung quanh một giáo đường. Một tòa lâu đài ngự trị trên một ngọn đồi, lừng lững và đồ sộ như một thành trì đứng trấn.

Trong lúc ấy, cỗ xe đang leo đồi, người đánh xe bước xuống và đi bên cạnh thùng xe. Chàng bèn hỏi:

- Ông bạn, ông cũng ở vùng này đấy chứ?

- Thưa ông vâng, tôi ở Libourne.

- Vậy là ông biết ngôi làng này. Căn trắng kia là thế nào, và những ngôi nhà tranh xinh xắn ấy nữa?

- Thưa ông, tòa lâu đài ấy thuộc tài sản của dòng họ De Cambes, và làng này cũng nằm trong đất đai của họ.

Canolles khẽ rùng mình và mặt chàng từ đỏ sẫm chợt tái đi.

Đôi mắt cú vọ của Barrabas không bỏ qua thái độ ấy. Hắn hỏi Canolles:

- Cái gi-lê có làm ông bực mình lắm không?

- Không đâu... cảm ơn.

Rồi chàng tiếp tục hỏi người nông dân:

- Cái dinh cơ ấy của ai vậy?

- Của nữ tử tước De Cambes.

- Một quả phụ hãy còn trẻ?
- Rất trẻ và rất đẹp.
- Và hơn nữa rất được mọi người ngưỡng mộ.
- Dĩ nhiên, vừa có của lại vừa xinh đẹp thì thiếu gì kẻ say mê, nhất là mấy ông hoàng.
- Đúng, tôi có nghe thấy người ta nói vậy.
- Một con quỷ, thưa ông, đúng là một con quỷ!
- Một thiên thần! - Canolles nói thầm. Mỗi lần nghĩ tới Claire, chàng đều dành cho nàng rất nhiều thiện cảm - Một thiên thần!
Rồi chàng cao giọng tiếp:
- Thỉnh thoảng bà ấy có về đây không?
- Thưa ông, ít khi lắm, nhưng bà ấy đã từng ở đây trong một thời gian khá lâu, và dân trong vùng đã chịu ơn bà ấy rất nhiều. Bây giờ, bà ấy sống bên cạnh các ông hoàng, người ta nói thế.
Chiếc xe chuẩn bị xuống dốc. Người đánh xe ra hiệu cho Canolles trở lại vị trí cũ. Chàng cũng sợ Barrabas sẽ nghi ngờ mình về những sự hỏi han ấy, bèn thụt đầu vào.
Và xe bắt đầu đi theo nước kiệu của ngựa.
Trong vòng một khắc đồng hồ, Canolles đắm chìm trong suy tư, còn Barrabas vẫn không rời mắt canh chừng chàng.
Nhưng rồi xe dừng lại.
- Chúng ta ngừng ở đây để ăn trưa? - Canolles hỏi.
- Thưa ông, chúng ta đã đến nơi rồi. Đây là đảo Saint - Georges, chỉ còn phải qua sông nữa thôi.
Canolles thầm nghĩ: "Thật thế, rất gần mà lại cũng rất xa".
- Thưa ông, họ đã tới đón chúng ta. - Barrabas nói - Xin ông sửa soạn đi là vừa.
Gã cai tù thứ hai của Canolles, ngồi bên người đánh xe nhảy xuống đất, lấy chìa khóa ra để mở cửa xe. Vì là xe chở tù nên phải khóa rất kỹ.
Canolles hướng về phía tòa lâu đài lúc ấy không còn trông thấy nữa, rồi lại nhìn pháo đài, nơi chàng sẽ bị giam hãm không biết là trong bao lâu. Chàng cũng nhận thấy có bờ sông bên kia một con đò, và cạnh chiếc đò ấy, một cái đò với tám người lính và một thầy đội.
Canolles cất tiếng hỏi Barrabas:
- Đó là những ông cai tù mới của tôi có phải không?

- Thưa ông, tôi muốn trả lời ông ghê lắm, nhưng quả thật tôi chả biết gì hết.
Trong lúc ấy, sau khi ra hiệu cho người lính đứng gác ở cửa pháo đài, viên đội và tám binh sĩ xuống đò để qua sông. Họ đặt chân lên bờ đúng vào lúc Canolles bước xuống xe. Viên đội tiến lại gần chàng và chào theo kiểu nhà binh.
- Thưa có phải tôi được hân hạnh nói với nam tước Canolles, đại úy thuộc trung đoàn Navailles không? - Viên đội hỏi.
Canolles ngạc nhiên vì sự lễ độ của người ấy. Chàng đáp:
- Thưa phải.
Người lính mời chàng bước xuống thuyền.
Canolles lại được xếp ngồi giữa hai người cai tù. Tám người lính và viên đội bước xuống sau chàng. Con thuyền rời bến. Canolles ném một cái nhìn cuối cùng về nơi De Cambes phu nhân đã từng để lại dấu vết của mình, và lòng không khỏi cảm thấy ngậm ngùi.
Đám người lại lên bờ rồi tiến vào một cửa vòng cung, có lính gác đi lại ở phía trước. Toán binh sĩ dừng lại. Viên đội tách ra khỏi hàng rồi đi tới chỗ người lính gác nói với hắn một đôi câu.
- Tập họp! - Người lính gác lớn tiếng hô.
Ngay sau hiệu lệnh, nhóm người còn lại trong đồn cùng với toán binh sĩ đi theo viên đội vội vàng xếp thành đội ngũ đứng ở trước cửa.
Viên đội nói với Canolles:
- Thưa ông, xin mời ông lại đây.
Tiếng trống nổi lên như trống trận.
"Thế nghĩa là sao đây?" - Chàng trai trẻ thầm hỏi.
Rồi chàng tiếng lại, lòng bâng khuâng không hiểu chuyện gì đang diễn ra, bởi vì tất cả những sự chuẩn bị nghênh đón long trọng ấy là để dành cho một thượng cấp chứ không phải cho người tù.
Cũng chưa hết: Canolles đã không để ý, vào lúc chàng xuống xe, tại nơi cửa sổ nơi dãy phòng của tổng đốc, đã có một sĩ quan đứng chăm chú theo dõi mọi diễn tiến.
"Ái chà!" - Canolles nói - "Đây là vị chỉ huy pháo đài tới để nhận "khách trọ" đây!"
Trong khi người sĩ quan tiến lại, Canolles đã kịp thời chỉnh đốn lại tư thế để giữ đúng tư cách của mình.
Cách Canolles vài bước, viên sĩ quan ngả mũ ra, cầm ở tay và hỏi:

- Thưa có phải tôi được hân hạnh tiếp chuyện với nam tước Canolles không?
- Thưa ông, quả thật tôi bối rối về sự trọng vọng của ông. Vâng, tôi là nam tước De Canolles. Bây giờ xin ông hãy đối xử với tôi theo cung cách của một sĩ quan đối với một sĩ quan khác, và cho tôi ở một chỗ nào tương đối thôi, tùy theo khả năng của ông.
- Thưa ông, chỗ ở của ông rất đặc biệt, nhưng cũng xin báo trước để ông rõ: Người ta mới chỉ sửa sang lại để thêm chút tiện nghi thôi.
Canolles mỉm cười:
- Tôi phải biết cám ơn ai về những sự chu đáo lạ lùng ấy?
- Nhà vua, thưa ông, chỉ có nhà vua mới làm tốt được tất cả những gì ngài muốn.
- Đương nhiên, thưa ông, nhân tiện ông có thể cho tôi hỏi thăm một vài điều.
- Nếu ông ra lệnh, thưa ông thì tôi xin tuân theo vì toàn bộ đơn vị đang chờ đợi ông để trình diện.
"Trời đất!" - Canolles nghĩ thầm "Cả một đơn vị trình diện một anh tù, hay là luật lệ ở đây như vậy?" - Rồi chàng lớn tiếng:
- Thưa ông, chính tôi mới là người theo lệnh ông, và sẵn sàng đi theo ông tới bất cứ đâu ông muốn.
- Xin phép ông - Viên sĩ quan nói - cho tôi được đi trước để thêm phần long trọng.
Canolles đi theo hắn, bụng bảo dạ không ngờ số hên lại vớ được một anh chàng dễ thương và lịch thiệp đến thế.
Barrabas tiến lại gần Canolles và nói nhỏ:
- May cho ông rồi đó. Với ông sẽ chỉ có một cuộc thẩm vấn bình thường thôi: Có bốn ấm thôi.
- Càng hay, bụng tôi sẽ bớt phình đi được một nửa.
Tới sân tòa thành, Canolles thấy một toán binh sĩ trong đơn vị súng ống nườm nượp, đội ngũ tề chỉnh. Và người sĩ quan dẫn đường tuốt gươm ra, nghiêng mình trước mặt chàng.
Canolles nghĩ thầm: "Lạy Chúa! Cái gì mà ghê gớm thế này!"
Cùng lúc ấy tiếng trống rền vang dưới mái vòm phía bên kia, Canolles quay lại, và một toán thứ hai từ trong mái vòm ấy, tiến ra đứng xếp hàng đằng sau toán thứ nhất.
Viên sĩ quan trình lên Canolles hai cái chìa khóa.
- Thế là sao? - Nam tước hỏi - Ông làm cái gì đây?
- Chúng tôi đã hoàn tất việc tiếp đón theo nghi thức.

- Nhưng ông định cho tôi là ai mới được chứ? - Canolles ngạc nhiên đến tột độ hỏi.
- Tất cả những nghi thức ấy là dành cho nam tước De Canolles.
- Và sau đó?
- Tổng đốc chỉ huy đảo Saint - Georges.
Canolles hoa cả mắt suýt té ngửa.
Viên sĩ quan nói tiếp:
- Lát nữa đây, tôi sẽ có hân hạnh đệ lên ông tổng đốc những giấy tờ về việc bổ nhiệm tôi mới nhận được sáng nay, kèm theo lá thư báo cho tôi biết rằng ông tổng đốc sẽ đến vào hôm nay.
Canolles nhìn Barrabas. Đôi mắt cú vọ của hắn tròn xoe nhìn Canolles với một vẻ kinh ngạc tột độ. Rồi Canolles lắp bắp:
- Vậy tôi là tổng đốc đảo Saint - Georges?
- Vâng, thưa ngài. - Viên sĩ quan đáp - Và chúng tôi rất sunh sướng được đức vua chọn cho một vị chỉ huy như thế.
- Ông chắc là không có sự nhầm lẫn chứ? - Canolles hỏi.
- Thưa ngài, xin mời ngài theo tôi về phòng riêng và ngài sẽ nhìn thấy tước vị của ngài.
Canolles như người sống trong mơ. Thực tại này quả rất xa với những điều chàng đang chờ đợi. Chàng đi theo sự chỉ dẫn của viên sĩ quan, giữa những tiếng trống lại bắt đầu nổi lên, trước hàng quân đang nghiêm chỉnh bồng súng chào. Rồi thì dân chúng trong pháo đài cũng ào ra để hoan nghinh và nhất là để xem mặt vị tổng đốc mới của mình. Chàng hết chào bên phải lại bên trái, mặt hơi tái đi vì xúc động và tim đập rộn ràng.
Sau đó, Canolles bước vào một phòng khách sang trọng. Từ những cửa sổ, trước hết chàng nhận ra rằng, người ta có thể nhìn thấy lâu đài De Cambes ở phía xa xa. Chàng đọc các giấy tờ về việc bổ nhiệm mình vào chức vụ tổng đốc đảo Saint - Georges do hoàng hậu ký và phó thự bởi công tước D'Epernon.
Không còn sự sửng sốt nào hơn nữa, Canolles ngả người trên ghế bành.
Sau tất cả những đón tiếp linh đình, sau khi đã đi từ ngạc nhiên này đến ngạc nhiên khác, Canolles thèm muốn được biết một cách chính xác nguyên nhân vì đâu hoàng hậu lại giao phó cho chàng cái chức vụ này. Từ nãy đến giờ chàng chỉ đăm đăm nhìn xuống dưới sàn để suy nghĩ, lúc này chàng mới ngước mắt nhìn lên.
Và chàng thấy trước mắt mình anh chàng giải tù Barrabas. Hắn cũng nhạc nhiên không

kém gì chàng, từ địa vị một cai tù, bây giờ hắn trở thành gia nhân của chàng.
- À! Hóa ra là ông, thưa sư phụ Barrabas. - Canolles nói.
- Thưa ngài tổng đốc, chính tôi.
- Hãy giải thích cho tôi tất cả những cái gì đã xảy ra, khiến tôi tưởng như sống trong mơ.
- Tôi xin kể đầu đuôi với ngài, lúc tôi nói về vụ thẩm vấn đặc biệt nghĩa là tám cái ấm, sự thật có thiên hạ chứng giám tôi chỉ muốn làm sao cho ngài đỡ sợ, vì nếu ngài bị liệt vào loại đặc biệt thì còn ghê gớm hơn nhiều.
- Vậy ra ông cũng nghĩ rằng...
- Rằng tôi dẫn ngài đến đây để người ta tẩn cho ngài một trận nhừ tử.
Canolles bất giác rùng mình sởn ráy. Chàng nói:
- Cám ơn. Bây giờ ông nghĩ sao về vụ của tôi?
- Dạ, thưa ngài...
- Hãy làm ơn trình bày rõ hơn một chút.
- Thưa ngài, theo tôi thì nó như thế này: Hoàng hậu đã thông cảm được những nỗi khó khăn trong cái sứ mạng đã giao phó cho ngài. Bởi thế, sau khi cơn giận qua đi, hoàng hậu ân hận, bà đã nghĩ lại và ban thưởng cho ngài để đền bù cho ngài một sự khiển trách quá đáng.
- Nghe không lọt tai. - Canolles đáp.
- Không lọt tai, ngài nghĩ vậy sao?
- Lại hơi vô lý.
- Vô lý?
- Phải.
- Nhưng dẫu sao đó vẫn là sự thật, một sự thật có thể sờ mó được. Và xin ngài nhận lấy lời chào mừng kính cẩn của tôi. Tại Saint - Georges này, ngài có thể sung sướng như một ông vua, rượu vang đệ nhất hạng, chim muông được cung cấp từ đồng bằng, và các thứ hải sản, thủy sản thì vô thiên lủng, rồi lại còn những phụ nữ trên đảo nữa. Thưa ngài, chà, quả là một phép lạ!
- Được lắm. Tôi sẽ gắng theo lời khuyên của ông, cầm lấy cái "bông" này, rồi đưa qua thủ quỹ, họ sẽ giao cho ông mười Pistoles. Lẽ ra tôi có thể lấy túi tiền cho ông, nhưng bao nhiêu tiền của tôi ông đã lột hết mất rồi...
- Thưa ngài, đó là tôi đã làm lợi cho ngài. - Barrabas kêu lên - Bởi vì nếu ngài đút lót cho

tôi, hẳn ngài đã trốn đi, và một khi ngài trốn thoát, ngài đâu có được cái địa vị cao quý như hiện tại.

- Lý luận rất sắc bén, thưa "sư phụ" Barrabas. Về phương diện logic, tôi có thể xếp ông vào hạng nhất. Trong khi chờ đợi, hãy cầm lấy cái "bông" này coi như một bằng chứng về tài hùng biện của ông.

- Thưa ngài, tôi thiết tưởng chả cần phải qua viên thủ quỹ làm chi?

- Thế nào, ông từ chối? - Canolles ngạc nhiên thốt lên.

- Không phải vậy. Nhờ trời, tôi không có kiểu sĩ diện giả dối như vậy, có điều tôi nhìn thấy trên lò sưởi của ngài một cái hộp con rất đẹp chuyên để đựng tiền.

- Ông biết là hộp đựng tiền à, hở "sư phụ" Barrabas? - Canolles hết sức ngạc nhiên, bởi vì trên lò sưởi quả có một cái hộp con bằng sứ khảm bạc phủ lớp men của thời phục hưng.

Chàng nói:

- Chúng ta thử xem những dự đoán của ông có đúng không?

Canolles nhấc nắp hộp ra và thấy túi tiền, bên trong có một ngàn Pistoles với một mảnh giấy ghi:

"Quỹ đặc biệt của ngài tổn đốc Saint Georges".

- Hoàng hậu quả là chu đáo! - Canolles đỏ mặt nói.

Bởi vì những kỷ niệm về Burkingham đã thoáng hiện ra trong tâm trí chàng: Có lẽ hoàng hậu hiểu rõ tâm cơ anh chàng đại úy điển trai, có lẽ hoàng hậu đã nâng đỡ chàng vì một lý do nào đấy, có thể... người ta nhớ ra Canolles là một chàng trai xứ Gascon. (Chú thích: Quận công Burkingham từng là tình nhân của hoàng hậu Anne D'Auctriche. Trong một thoáng, Canolles cho rằng hoàng hậu biệt đãi mình kiểu như với Burkingham!)

Có điều buồn thay, cái thời của Burkingham đã xưa lắm rồi. Lúc đó hoàng hậu chỉ có mười chín đôi mươi. Hai chục năm qua rồi còn gì?

Sau đó, Canolles lấy ở trong túi ra mười Pistoles và đưa cho Barrabas.

Barrabas đi ra rồi, Canolles gọi viên sĩ quan vào và yêu cầu dẫn chàng đi xem xét các nơi, tiếp xúc với một số nhân vật quan trọng trong chính quyền địa phương.

Rồi chàng đi kiểm tra các hệ thống phòng thủ trên đảo, những lô cốt, chiến hào, thành lũy, hầm ngầm, kho đạn. Tới mười một giờ trưa, mọi người ra về hết, chỉ còn lại mình chàng với viên sĩ quan.

- Bây giờ - Người sĩ quan lại gần chàng, nói một cách lấp lửng như bí hiểm - hiện có một

căn phòng duy nhất tổng đốc chưa tới nơi và một người duy nhất ngài chưa gặp.

- Ông nói sao? - Canolles hỏi.

- Căn phòng của người ấy ở phía kia! - Viên sĩ quan chỉ tay về một khung cửa.

Canolles thấy cửa đóng im im. Chàng hỏi:

- Ở đó à?

- Vâng.

- Và cả người ấy nữa?

- Vâng.

- Rất tốt. Nhưng xin lỗi, ông thấy đó, tôi phải đi suốt mấy ngày đêm, mệt mỏi quá sức, lúc này đầu óc tôi rối mù, không thể tiếp ai được nữa, ông làm ơn giải thích cho.

- Viên sĩ quan tủm tỉm cười và nói:

- Sao, thưa tổng đốc, còn căn phòng...

- Của người ấy... - Canolles nói.

- Người ấy đang đợi ngài trong đó. Bây giờ ngài hiểu ra rồi chứ?

Canolles ngẩn người ra.

- Vâng, vâng, được rồi. - Chàng nói - Tôi vào được chứ?

- Dĩ nhiên, vì người ta đang đợi mà.

- Nào thì đi! - Canolles nói.

Chàng không muốn hỏi thẳng viên sĩ quan xem người đó là ai. Chàng linh cảm thấy nội vụ có chứa đựng một điều bí ẩn gì đó mà nhất thời chàng chưa đoán ra được.

Canolles đẩy cửa bước vào.

Sau bức rèm thưa, một dáng dấp quen thuộc ngồi.

Nanon!

Phải, người phụ nữ ấy chính là Nanon.

Nàng reo lên gần như tiếng nạt, toan là cho chàng sợ hãi, rồi dang rộng hai tay bá lấy cổ chàng.

Canolles đứng sau sững sờ, tay buông thõng, mắt trố ra.

- Nanon! - Chàng ríu cả lưỡi lại, không nói thêm được lời nào nữa.

Nanon càng cười và hôn chàng khắp mặt.

- Em, Nanon!

Canolles không tránh khỏi ngượng ngùng khi nghĩ về những lỗi lầm của mình đối với

chung thủy của Nanon. Nhìn thấy nàng, chàng hiểu ra ngay: Mọi sự đều do tay nàng thu xếp, biến nguy thành an, để lôi chàng từ đáy vực thẳm lên chỗ ánh sáng chói lòa.

- À! - Chàng nói - Chính em đã cứu anh lúc anh rầu rĩ, lo sợ tưởng đến điên người lên được, em đã che chở cho anh, em là vị thần bảo hộ của anh.

- Đừng có gọi em là vị thần của anh, bởi vì em chỉ là một con quỷ. - Nanon nói - Chỉ có điều em đã xuất hiện đúng lúc, có phải thế không, hãy nhận đi.

- Em có lý, em yêu quý. Thật thế, anh tưởng như sắp phải chui đầu vào thòng lọng thì em tới cứu.

- Em cũng nghĩ thế. À này, một con người sáng suốt như anh, tinh khôn như anh, làm thế nào để đến nỗi bị mấy con quận chúa điêu hạnh nó lừa cho một vố như vậy?

- Đúng thế! - Chàng nói - Anh không biết, chính anh cũng chẳng hiểu nổi. (Trong lúc nói, Canolles ngượng đỏ mặt, nhưng Nanon vờ như không thấy).

- Ồ! Họ xảo quyệt lắm! Vả lại đàn ông các anh gây chiến với phụ nữ sao nổi. Người ta đã kể cho em nghe như thế nào nhỉ? Người ta bảo, tay vì bà quận chúa trẻ, người ta đưa cho anh một cô hầu gái hay một bà bồi phòng nào đó.

Canolles cảm thấy trong người như đang lên cơn sốt, làm run cả chân tay và đầu óc muốn nổ bung.

- Anh tưởng đã gặp bà quận chúa. - Chàng nói - Anh có biết mặt bà ấy đâu.

- Vậy thì là ai?

- Có lẽ cô hầu phòng.

- Ái chà, tội nghiệp thân anh, chung quy tại cái lão Mazarin khốn kiếp. Quỷ tha ma bắt lão đi. Khi giao cho người ta một sứ mạng khó khăn như thế, ít ra cũng phải đưa cho người ta một tấm ảnh để nhận diện chứ. Nếu anh có hình bà quận chúa, anh đâu đến nỗi bị nhầm người nọ với người kia. Nhưng thôi bỏ qua đi. Anh có biết cái lão Mazarin ghê tởm ấy, nại cớ anh đã phản bội nhà vua, nên định tống anh vào hầm tối không?

- Anh cũng nghĩ như thế.

- Nhưng em nói: Hãy tống anh ấy và tay Nanon! Em nói như vậy nghe có được không, anh yêu?

Dẫu hình ảnh của nữ tử tước vẫn còn thổn thức một bên tim, và những kỷ niệm với Claire hãy còn vương vấn, nhưng trước tình yêu nồng nhiệt của Nanon, chàng mềm lòng ngã quỵ.

Nanon đưa tay ra, và chàng úp mặt vào đó.

- Em đã đợi anh ở đây ư?

- Em đi tìm anh khắp Paris để đưa anh về cái chỗ ngon lành này. Em mang theo cả sắc chỉ bổ nhiệm anh, cũng bởi em biết anh đang bị nguy khốn nên đã chạy đôn chạy đáo khắp nơi để cứu anh. À mà này, chút xíu quên mất không nhắc để anh nhớ: Anh là anh của em đó, anh biết không?

- "Em đi tìm anh khắp Paris". Anh đoán ra lúc đọc lá thư của em.

- Chắc chắn người ta đã phản bội chúng ta. Lá thư em viết cho anh bị rơi vào một tên gian ác nào đó, rồi tới tay công tước. Ông ta nổi giận. Em đã nói tên anh, bảo rằng anh là anh của em, và bây giờ chúng ta có quyền công khai gặp gỡ nhau, anh gần như là có vợ rồi đó, hỡi người yêu khốn khổ của em!

Canolles bị cuốn hút bởi sự nồng nhiệt của người đàn bà ấy. Sau khi đã hôn đôi tay trắng muốt của nàng, chàng hôn lên mắt... Hình bóng của De Cambes phu nhân đã lùi xa rất xa như một kỷ niệm mờ dần.

Nanon nói tiếp:

- Em đã tiên liệu tất cả. Em vận động để cho ông D'Epernon trở thành người đỡ đầu cho anh hay hơn nữa, một người bạn anh, em đã làm dịu cơn giận của Mazarin, sau hết em chọn Saint - Georges làm chốn nương thân, bởi vì chắc anh cũng biết, trong thiên hạ đã có những đứa muốn ném đá vào người em. Trong đời, em chỉ còn có anh là yêu em một chút, anh Canolles yêu quý. Nào, hãy nói với em rằng anh yêu em.

Thế rồi nàng quàng hai tay lên cổ Canolles, đánh chìm đôi mắt đắm đuối của mình vào cặp mắt chàng trai như để thăm dò tư tưởng chàng từ phía sâu thẳm nhất của trái tim chàng.

Canolles không phải là không linh cảm được điều ấy. Chàng cũng biết Nanon không phải là một phụ nữ kém thông minh. Và chàng cũng dư hiểu, Nanon đối với chàng có một cái gì hơn cả tình yêu, hơn cả sự độ lượng: Nàng không chỉ yêu chàng mà còn bao dung với chàng nữa.

- Em đã chọn - Nanon tiếp - đảo Saint - Georges làm nơi cất giữ tiền bạc và những đồ châu báu của em, đồng thời cũng là chốn nương thân của em nữa. Em tự nhủ, ai là người yêu em có thể bảo vệ cuộc đời em? Ai là người co thể gìn giữ tài sản cho em? Ngoài anh ra, còn ai nữa? Tất cả đều trong tay anh, cuộc sống và sự giàu sang. Anh hãy canh chừng

cẩn thận những cái đó cho em nhé. Hỡi người bạn trung tín và người bảo vệ trung thành của em.

Trong lúc ấy tiếng kèn rộn rã trong sân, nó cũng khiến trái tim Canolles rung lên một nhịp điệu, trước mắt chàng là cuộc tình đối với Nanon và cách chàng hơn một trăm bước, lại có một cuộc chiến ái tình thầm lặng đang đe dọa.

- Ồ phải Nanon, con người em, tài sản của em, nhất định là phải được an toàn bên anh, xin thề với em, anh sẽ chết để bảo vệ em tới phút cuối cùng.

- Cám ơn. - Nàng nói - Chàng hiệp sĩ quý phái của em, em cũng tin vào lòng can đảm và sự rộng lượng của anh. (Nàng mỉm cười tiếp) Nhưng than ôi, em lại cũng muốn tin vào tấm lòng của anh.

- Ồ! - Canolles khẽ nói - Em hãy tin chắc đi...

- Tình yêu không thể chứng tỏ bằng lời thề thốt - Nanon nói - mà chẳng hành động, thưa ông hãy chứng tỏ đi và chúng ta sẽ thề trên tấm lòng của ông.

Với đôi tay đẹp nhất trần đời, nàng quàng lấy cổ Canolles rồi áp đầu vào ngực như để nghe tiếng đập của con tim chàng.

"Bây giờ cần phải cho chàng quên đi" - Nàng nhủ thầm - "và chàng sẽ quên".

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần II:
PHU NHÂN DE CONDÉ

Phần II - Chương 10

Sau khi thấy Canolles bị áp dẫn đi, De Cambes phu nhân cùng với Pompéc trở về chỗ công chúa phu nhân.

Ông lão tùy tùng quen thói khoác lác này đã cố chứng tỏ cho cô chủ biết rằng sở dĩ bọn Cauvignac không dám bắt nàng, cũng không yêu sách tiền chuộc, chính là vì lão đã từng đi lính, có nhiều kinh nghiệm trong trận mạc. Nhưng De Cambes phu nhân đã báo thẳng cho lão biết rằng, lúc mình lâm nguy thì lão biến mất, tuyệt nhiên không còn thấy hồn vong bóng vía lão đâu nữa. Lão vẫn gân cổ cãi rằng lúc đó đang ở phía hành lang và đã tìm được một cái thang để chuẩn bị cho cuộc chạy trốn của nữ tử tước, ác một nỗi ở đó lại có hai tên lính, và chúng nó cũng tranh nhau cái cầu thang ấy, đôi bên cãi cọ, thành thử mới lằng nhằng lâu vậy.

Nhưng thực tế lại khác hẳn.

Pompéc chắc đã không ngờ mình thoát khỏi một hiểm nguy ghê gớm. Cauvignac vốn không ưa gì Pompéc, nhất là khi thấy lão vênh váo, ngực phưỡn ra như để ra vẻ ta đây là dân lính chiến. Với Cauvignac, chỉ riêng cái tội đó thôi Pompéc cũng đáng lột hết quần áo quẳng xuống sông, rồi muốn tới đâu thì tới.

Nhưng nhờ có Nanon mới dúi cho hai trăm Pistoles, coi như tiền thuê để canh chừng nam tước Canolles, cho nên Cauvignac không thèm để ý tới lão lính quèn ấy nữa, đồng thời cũng buông tha luôn cả nữ tử tước De Cambes cho trở về Bordeaux. Có điều dưới mắt Nanon, Bordeaux hãy còn quá gần đối với Canolles. Nàng muốn nữ tử tước đi sang tận Perou, Ấn Độ hay ở ngaòi cái đảo Georges gì đó.

Dù sao mặc lòng, Nanon cũng coi như mình đã ở thế thượng phong. Nàng đã dựng lên được một bức tường để ngăn cách Canolles với nữ tử tước, tình địch đáng sợ của mình. Canolles bị cầm chân ở trên đảo để phục vụ quyền lợi của nhà vua, còn Claire thì bị giam cầm vì sự nổi loạn của mình khi đứng về phe các bà quận chúa. Và Nanon vui mừng một cách hồn nhiên như những đứa trẻ, như những người tình chỉ biết có mình trên trái đất. Tất cả sự việc đó nó đã giải thích cuộc gặp gỡ giữa Canolles và Nanon trên đảo Saint Georges.

Này xin nhắc lại sự về Bordeaux của De Cambes phu nhân.

Mặc dầu Pompéc luôn luôn khoác lác những chiến công này chiến công nọ những kinh nghiệm của một người lính già, nhưng nàng vẫn chẳng thấy an tâm chút nào, nhất là vào một chiều kia khi nàng nhìn thấy trên một con lộ xiên ngang một toán kỵ sĩ đang đi tới. Cũng vẫn chính là những nhà quý tộc ấy: Họ trở về sau khi dự tang lễ công tước De La Rochefoucauld. Có điều De Cambes phu nhân và nhất là Pompéc không khỏi ngạc nhiên:

Trong số các kỵ sĩ ấy, đã có những người bị băng bó ở chân, tay, hoặc trên trán, cần phải để cho họ tiến gần thêm chút nữa mới có thể nhận ra rằng trong số những nhà quý tộc ấy, đã có những người từng tham dự cuộc đi săn ở Chantilly.

- Đám ma hẳn đã có chuyện gì trục trặc rồi. - Pompéc nói - Phu nhân nhìn coi: Một là họ ngã ngựa, hai là bị người ta đánh.

- Tôi cũng nghĩ như vậy.

Pompéc nói một cách hãnh diện:

- Cái đó làm cho tôi nhớ lại lúc trở về sau chiến trận tại Corbie, chỉ có điểm khác là tôi không ở trong số người dũng cảm trở về mà thuộc số người dũng cảm được người ta mang về.

Claire cảm thấy lo âu trước sự việc mang những triệu chứng không mấy tốt lành ấy. Nàng hỏi Pompéc:

- Nhưng họ không có một ai chỉ huy ư? Phải có một người cầm đầu chứ? Hay là người chỉ huy đã tử trận? Pompéc thử nhìn kỹ coi!

- Thưa phu nhân, không có gì dễ hơn để nhận ra người chỉ huy trong số họ. Thông thường, trong một binh đoàn, sĩ quan cầm đầu đi ở giữa cùng với các hạ sĩ quan, lúc lâm trận, ông ta đi ở đằng sau hay ở phía sườn đạo quân. Phu nhân hãy nhìn về những phía tôi chỉ và phu nhân sẽ đoán ra được.

- Tôi không trông thấy gì hết, nhưng hình như họ đang đi theo chúng ta, thử quay lại mà coi...

- Hừm! Hừm! Không, không, thưa phu nhân. - Pompéc ho lên sù sụ và không dám quay cổ lại - Không có ai hết, nhưng kìa, cái đường de thành gươm mạ vàng... người dắt trên mũ một cái lông chim màu đỏ... mà còn ai trông giống như ngài De Turenne?... Không, kỳ cục thiệt. Lúc này có chi nguy hiểm nữa đâu mà không thấy ông xếp ló đầu ra, thật khác xa với cái lần ở Corbie...

- Ngài nhầm rồi, thưa ngài Pompéc! - Một giọng nói đầy vẻ giễu cợt vang lên từ phía sau khiến Pompéc tá hỏa tinh, suýt tí nữa thì té xuống ngựa - Ngài nhầm mất rồi, còn tệ hại hơn trận Corbie nhiều.

Claire quay phắt người lại và nhận thấy cách mình mấy bước, một kỵ sĩ dáng dấp tiều tụy đang nhìn mình đăm đăm bằng đôi mắt ti hí và sáng long lanh giống như mắt của loài cáo.

- Hoàng thân De Marsillac! - Claire xúc động kêu lên - Ngài vẫn được mạnh giỏi.
- Thưa phu nhân, hãy gọi tôi là quận công De La Rochefoucauld, bởi vì bây giờ phụ thân tôi mất rồi, cho nên tôi được thừa kế danh hiệu của ngài, dù tốt hay xấu tôi cũng phải mang nó suốt đời.
Claire ngập ngừng nói:
- Ngài trở về...
- Chúng tôi trở về từ trận địa và đã bị đánh bại, thưa phu nhân.
- Thua trận? Ngài?
- Thưa phu nhân, tôi vốn không hay khoe khoang và tôi đã nói thật về tôi cũng như về những người khác, tôi có thể nói rằng chúng tôi trở về trong vinh quang, nhưng thực tế chúng tôi đã thất trận, bởi vì kế hoạch của chúng tôi ở Saumur đã không thực hiện được. Tôi tới chậm quá do sự đầu hàng cuả Jarzé, chúng tôi dã bi mất cứ điểm quan trọng ấy. Từ nay, giả thử như công chúa phu nhân giữ được Bordeaux như đã tiên liệu, chiến cuộc sẽ tập trung vào Guyenne.
- Nhưng thưa ngài, theo sự hiểu biết của tôi, nếu Saumur đã đầu hàng thì tại sao tất cả những nhà quý tộc ấy lại bị thương như vậy?
Marsillac ngẩng câu đầu, hãnh diện nói:
- Bởi vì chúng tôi đã đụng độ với một vài toán quân của hoàng gia.
- Và ngài bị đánh bại?
- Ồ! Lạy Chúa! Vâng, thưa phu nhân.
Nữ tử tước hạ giọng:
- Như vậy, máu người Pháp đã đổ do chính bởi những người Pháp. Và thưa quận công, ngài là một ví dụ.
- Tôi, thưa phu nhân.
- Ngài rất trầm tĩnh, lạnh lùng và sáng suốt. Nhưng ngài không bị thương đấy chứ?
- Lần này tôi có may mắn hơn lần ở Lignes và Paris. Tôi đã ngỡ mình chán ngán cuộc nội chiến này rồi, và chẳng muốn dấn thân vô đó nữa, nhưng tôi đã sai lầm. Mình tính một đường nhưng cuộc đời lại lôi cuốn đi một lối khác, và nó làm đảo lộn tất cả.
De Cambes phu nhân mỉm cười, nàng nhớ tới một câu nói của De La Rochefoucauld: Vì đôi mắt đẹp của De Longuevilles phu nhân, ta có thể gây chiến với các vị vua chúa, và cả với các thánh thần nữa.

Nụ cười ấy không lọt qua đôi mắt cáo của quận công Marsillac. Ông ta không để cho nữ tử tước có thì giờ suy nghĩ thêm, bèn nói:

- Nhưng thưa phu nhân, trên thực tế, chính phu nhân mới là kiểu mẫu của sự anh dũng. Xin phu nhân nhận lấy lời khen ngợi của tôi.

- Tại sao vậy?

- Phu nhân đi một mình với một người hầu duy nhất, riêng điều đó cũng đủ để nói lên rồi. Ồ! Tôi lại còn được nghe người ta nói về thái độ cao đẹp của phu nhân ở Chantilly. Phu nhân, người ta đoán chắc với tôi đã hạ được cái anh chàng sĩ quan khốn khổ trong quân đội hoàng gia... Chiến thắng dễ dàng, có phải không thưa phu nhân? - Marsillac thêm vào câu nói ấy một nụ cười, một cái nhìn, nó chứa đựng biết bao nhiêu điều không tiện nói ra.

- Thế là sao?

- Tôi nói dễ dàng, bởi vì để đương đầu với ông ta, phu nhân đã sử dụng một thứ vũ khí đặc biệt của mình. Tuy nhiên, điều tôi phục nhất, theo như câu chuyện người ta kể lại... Cặp mắt ti hí của Marsillac lại như xoáy vào người nữ tử tước.

Đối với De Cambes phu nhân, nàng không thể để cho mình lâm vào thế rút lui trong danh dự. Và nàng chuẩn bị một cuộc phản kháng:

- Nói đi, thưa quận công, hãy nói điều ông phục nhất.

- Thưa phu nhân, đó là cái khôn khéo cực kỳ của phu nhân trong việc diễn xuất một vai trò trào lộng. Vâng, nếu tôi tin vào những lời người ta nói thì viên sĩ quan ấy hình như đã gặp người hầu của phu nhân và cả phu nhân nữa.

Nhưng câu nói ấy cũng chẳng gây được một tác động gì đối với De Cambes phu nhân. Nàng thản nhiên hỏi lại:

- Ngài bảo rằng ông ta đã từng gặp tôi?

- Xin phu nhân hãy lưu ý cho một điểm như thế này: Đó không phải là tôi nói mà do một nhân vật mơ hồ nào đấy thường được gọi là "người ta", và một khi đã sử dụng đến từ ngữ ấy thì ngay đến nhà văn cũng đành chịu thôi.

- Thế ông ta đã gặp tôi ở đâu?

- Người ta nói trên đường đi Libourne đến Chantilly, trong một ngôi làng tên là Jaulnay.

Có điều cuộc hội kiến không lâu: Nhà quý tộc ấy đã nhận được lệnh của D'Epernon phải đi ngay về Mantes.

- Thưa quận công, nếu nhà quý tộc ấy đã từng gặp tôi, tại sao ông ta lại không nhận ra

tôi?
- A! Cũng chính lại là cái người ta như tôi vừa nói với phu nhân đã trả lời hết mọi sự, người ta bảo rằng cuộc hội kiến đã diễn ra trong bóng tối nên hai người không rõ mặt nhau.
- Thưa quận công, lần này chính tôi cũng không hiểu, thực ra ngài muốn nói gì?
Marsillac giả bộ thực thà đáp:
- Có lẽ là những tin đồn sai lạc. Vả lại, cuộc gặp gỡ lần đầu chỉ diễn ra trong chốc lát không nhẽ lại ảnh hưởng tới lần thứ hai?
- Sao lại có thể thế được, một khi chính ngài đã nói ra, đó là một cuộc hội kiến trong bóng tối.
- Thưa phu nhân đúng vậy. Tôi đã lầm, trừ phi trước khi có cuộc hội kiến ấy, viên sĩ quan nọ đã để ý tới phu nhân, và chuyến đi Jaulnay của phu nhân sẽ không còn là một cuộc...
- Và sẽ là cái gì? Thưa quận công, xin ngài hãy thận trọng trong lời nói của ngài.
- Cho nên, phu nhân thấy đó, tôi đã ngừng lại ngay, tiếng Pháp của chúng ta nghèo nàn quá, đến nỗi tôi tìm mãi cũng không ra một từ ngữ nào thích hợp với ý nghĩ của tôi. Nó sẽ là... một "oppuntamento" như người Ý nói, hoặc một "assignation" như người anh nói.
- Nhưng thưa quận công, nếu tôi không lầm, hai từ ngữ ấy dịch ra tiếng Pháp đều có nghĩa là "hò hẹn".
- Hóa ra tôi đã rơi đúng vào người giỏi cả hai sinh ngữ. Thưa phu nhân, xin tha lỗi cho tôi, hình như tiếng Ý và tiếng Anh cũng nghèo như tiếng Pháp vậy.
Claire thấy tưng tức ở phía trái tim. Nàng phải vuốt mạnh vào ngực một cái để cho dễ thở. Nàng vừa chợt nhớ ra một điều nàng vẫn thường nghi ngờ: Marsillac nêu lên chuyện đó chẳng qua chỉ vì ghen tuông, đã có một thời gain, mặc dù vẫn còn đeo đẳng bà De Longuevilles, ông ta cũng cứ bám theo nàng để tán tỉnh. Tuy nhiên, đối với một người có nhiều thế lực như ông ta, nàng không muốn công kích một cách quá đáng.
- Thưa ngài, trong những tình huống như chúng ta hiện tại, nếu ông Mazarin ở vào địa vị ngài, hẳn là ông ấy sẽ không đứng vững.
- Thưa phu nhân, hình như giữa ông tể tướng thân mến ấy và tôi có một vài điểm tương đồng, thành thử tôi cũng chẳng thấy có một lý do nào để gây chiến với ông ta. Cho nên tôi chỉ cố sao không tỏ ngọn ngành được đủ mọi chuyện.
- Ngay cả những bí mật của các đồng minh của ngài, nếu họ có?

- Phu nhân vừa phát biểu một câu để suy diễn một cách sai lạc đi nếu người ta hiểu đó là một bí mật của phụ nữ, chuyến đi ấy và cuộc gặp gỡ ấy không lẽ là một bí mật sao?
- Thưa quận công, những lời phát biểu của ngài mới chỉ đúng có một nửa. Cuộc gặp gỡ là một tình cờ, nhưng chuyến đi là một bí mật và hơn nữa, sự bí mật của chuyến đi lại chỉ có tôi và công chúa phu nhân biết được mà thôi.
Quận công cười tủm tỉm trước sự nhanh trí của nữ tử tước.
- Ngoài phu nhân và công chúa phu nhân, còn cả một số người khác cũng biết nữa chứ: Ông Lenet và ông Richon, bà Tourville và còn ông bá tước De Canolles nào nữa mà như ông ấy là anh của phu nhân, chắc phu nhân sẽ nói rằng bí mật sẽ không từ trong gia đình lọt ra ngoài.
Thấy ông ta hơi cau mày, Claire cười để ông ta khỏi nổi giận.
- Thưa quận công, có một điều thú vị ngài biết không?
- Không, hãy cho tôi biết đi, thưa phu nhân, nếu đó là một bí mật, tôi xin hứa sẽ giữ kín và chỉ nói cho ban tham mưu của tôi biết thôi.
- Trong chuyến đi công cán ấy, ngài có biết công chúa phu nhân đã chỉ định ai cùng đi với tôi không?
- Không.
- Chính ngài đó.
- Phải. Tôi nhớ ra rồi. Công chúa phu nhân có hỏi tôi nếu tôi có thể tháp tùng một nhân vật đi Paris.
- Và ngài đã từ chối.
- Tôi phải ở lại Poitou vì những công việc cần thiết.
- Vâng, ngài đã nhận ở đó.
Ông ta lại gần nàng và hỏi:
- Thưa phu nhân, đó là một sự trách cứ?
- Không phải, thưa công tước, trái tim ngài đã đặt đúng chỗ, và thay vì trách móc, đó là những lời khen ngợi đối với ngài.
- Hừ! Giá tôi được đi cùng với phu nhân trong chuyến đi ấy!
- Thì sao?
- Thì tôi đã không đi Saumur. Dù sao tôi cũng chẳng phàn nàn gì về sự không may của mình một khi nó đem lại cho một cái may chung.

- Ngài muốn nói gì, thưa công tước, tôi không hiểu.
- Tôi muốn nói nếu tôi đi cùng với phu nhân thì phu nhân đâu có gặp viên sĩ quan ấy, và rõ ràng là trời đã phù hộ cho chính nghĩa của chúng ta khiến cho Mazarin lại cử chính anh chàng ấy tới Chantilly.
Claire nói với một giọng nghẹn ngào bởi một niềm đau và những kỷ niệm mới đây:
- Xin ngài đừng đùa cợt trên nỗi đau khổ của người sĩ quan ấy.
- Tại sao? Phải chăng đó là một nhân vật khả kính?
- Vâng, bởi vì những nỗi đau thương lớn thường chỉ đổ xuống đầu những người có tâm hồn cao quý. Có thể trong giờ phút này người sĩ quan ấy đã chết và ông ta đã trả giá cho sự sai lầm hay sự tận tụy của đời mình.
- Chết vì tình? - Marsillac hỏi.
- Chúng ta nên nói một cách nghiêm túc, thưa công tước ngài hẳn biết nếu tôi trao trái tim cho người nào, sẽ không phải là những hạng người gặp gỡ ở giữa đường giữa chợ. Tôi xin nói để ngài biết con người đau khổ ấy đã bị bắt giữ ngay hôm nay do lệnh của Mazarin.
- Bị bắt! Sao phu nhân biết? Lại do một cuộc gặp gỡ...
- Ô! Lạy Chúa! Vâng. Tôi đi qua Jaulnay... ngài biết Jaulnay chứ?
- Biết rõ, tôi đã bị một mũi gươm vào vai tại đó... Jaulnay có phải chính là ngôi làng mà câu chuyện đã nêu ra không?
- Hãy bỏ qua cái gọi là "câu chuyện" thưa công tước. - Claire đỏ bừng mặt đáp - Tôi đi qua Jaulnay và tôi nhìn thấy một toán người vũ trang bắt giữ tôi rồi dẫn đi một người đàn ông, người đàn ông ấy chính là viên sĩ quan đó. Ông ta là một người đáng thương xót.
- Thương xót! Tôi, ô thưa phu nhân, tôi đâu có thì giờ để xót thương, nhất là đối với những người tôi không quen biết.
Claire liếc mắt nhìn bộ mặt xanh xao của De La Rochefoucauld và cặp môi mỏng dính mỗi khi cười lại nhăn nhúm của ông ta, nàng khẽ rùng mình.
- Thưa phu nhân tôi muốn có hân hạnh được tiếp phu nhân xa hơn một chút, nhưng tôi phải đưa một đội binh đến Montrond, hai mươi nhà quý tộc có diễm phúc hơn tôi sẽ bảo vệ phu nhân đến tận chỗ quận chúa phu nhân. Xin phu nhân cho tôi gởi lời chào tôn kính của tôi tới quận chúa phu nhân.
- Thế ra ngài không đi Bordeaux? - Claire hỏi.

- Không, tôi đi Turenne để tiếp xúc với Bouillon.

Nói đoạn, ông ta nghiêng mình từ giã nữ tử tước.

Claire nhìn theo ông ta thầm nói:

"Tình thương của ông ta? Và ông ta đã thốt ra một câu tôi đâu có thì giờ để thương xót".

Nàng nhìn thấy một toán kỵ sĩ tách khỏi để tiến về phía nàng, số còn lại tiến sâu vào khu rừng bên cạnh.

Hai ngày sau, De Cambes phu nhân mới về đến chỗ bà quận chúa phu nhân.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần II:
PHU NHÂN DE CONDÉ

Phần II - Chương 11

De Cambes phu nhân thỉnh thoảng nhớ tới thái độ của La Rochefoucauld và không khỏi thấp thỏm. Nàng nghĩ đến ông ta có thể căm hận mình. Nhưng rồi, tự thấy mình trẻ, đẹp, giàu có, lại có nhiều ân sủng, nàng cho rằng sự căm hận ấy có còn tồn tại đi chăng nữa, cũng chẳng thể ảnh hưởng gì đến đời nàng.

Tuy nhiên, có phòng ngừa cũng vẫn hơn. Cho nên nàng áp dụng phương thức đi bước trước. Nhân lúc quận chúa phu nhân ngợi khen về những công việc nàng đã hoàn tất, nàng bèn nói:

- Thưa phu nhân, do sự mến thương em nên người quá khen, thật ra em chưa xứng đáng, vì một vài kẻ đã cho rằng viên sĩ quan, người bị chúng ta đánh lừa, đã biết rõ ai là quận chúa phu nhân thật, ai là giả.

Tất nhiên quận chúa phu nhân không bao giờ chấp nhận cái giả thuyết ấy, trong khi bà ta đinh ninh rằng việc tráo người của mình rõ ràng là một thắng lợi hoàn toàn.

- Phải, Claire thân mến, ta biết, đó chỉ là những tin đồn. Có thể sau khi biết mình bị lừa, chính nhà quý tộc của chúng ta đã tung ra những tin ấy để cho khỏi bẽ mặt đấy thôi. À mà này, hình như em có nói với ta là đã gặp ông De La Rochefoucauld trên đường đi phải không?

- Vâng, thưa phu nhân.

- Ông ấy kể chuyện gì mới không?

- Ông ta đi Turenne để thương lượng với ông Bouillon hay người ấy ai sẽ nắm quyền tư

lệnh của quân đội chúng ta? Nhưng ta đã có cách để hòa giải họ: Một phương án của bà De Tourville.

Claire mỉm cười khi nghe thấy cái tên ấy:

- Ồ, phu nhân đã nối lại tình thân với bà cố vấn của mình.

- Cần phải thế, bà ấy gặp chúng ta - Lenet và ta - ở Montrond, mang theo một chồng giấy dầy cộm làm chúng ta cười muốn chết. Bà ấy bảo đó là thành quả của nhiều đêm làm việc chăm chỉ, và mang tới để cống hiến vào công việc chung.

- Chắc là một bài diễn văn tràng giang... Thế phu nhân trả lời sao?

- Ta nhường lời cho ông Lenet. Ông ta nói "Thưa bà, chúng tôi không bao giờ nghi ngờ thiện chí cũng như nhiệt tâm của bà, việc làm của bà hết sức quý giá, nhưng quận chúa phu nhân và tôi mỗi ngày..." Tóm lại, ông ấy nói cũng dài không kém gì một bài diễn văn, khiến bà bùi tai để rồi cuối cùng giao cho ông ấy cái phương án.

- Nội dung?

- Không phong chức tư lệnh cho ông Bouillon và ông De La Rochefoucauld, mà phong cho ông Turenne.

- Thế nào? - Claire nói - Có vẻ như lần này bà cố vấn đã cố vấn hơi nhiều, ông nghĩ sao, thưa ông Lenet?

- Tôi nghĩ bà tử tước đã có lý và bà đã cho chúng tôi thêm một phiếu trong cuộc bàn cãi. (Lenet vừa đi vào, tay cầm một xấp giấy cũng nặng chẳng kém gì của bà De Tourville) Có điều ông Turenne không thể xa rời đạo quân miền Bắc và phương án của chúng ta lại đòi hỏi ông tiến về Paris khi nào Mazarin và hoàng hậu uy hiếp Bordeaux.

- Cô bạn thân mến thấy không, ông Lenet là một con người hoàn chỉnh. Cho nên chẳng phải ông Bouillon, cũng chẳng phải ông De La Rochefoucauld và ông Turenne là tổng tư lệnh. Vì tổng tư lệnh của chúng ta chính là Lenet.

- Nhưng ông cầm cái gì ở trong tay đó, phải chăng là một bản tuyên cáo?

- Vâng, thưa phu nhân.

- Của bà De Tourville phải không?

- Đúng vậy, thưa phu nhân, trừ một vài điểm về từ vựng, về văn phong, chắc phu nhân cũng rõ...

- Tốt, cũng tốt thôi. - Quận chúa phu nhân cười - Không nên câu nệ từng chữ, cốt nhất là ở tinh thần.

- Thưa phu nhân đã xong xuôi tất cả.
- Thế ông Bouillon ký ở đâu?
- Trên cùng một hàng với ông De La Rochefoucauld.
- Nhưng ông De La Rochefoucauld sẽ ký ở bên dưới chữ ký của quận công D'Enghien.
- Quận công D'Enghien không nên ký vào một văn bản như vậy. Một đứa bé? Hãy nghĩ đến chuyện đó, Lenet.
- Tôi đã nghĩ rồi, thưa phu nhân. Khi nhà vua băng hà, thái tử lên kế vị, và nếu một ngày nào đó... Tại sao lại sẽ không phải là gia đình De Condé lên trị vì?
- Nhưng ông De La Rochefoucauld sẽ nói sao? Ông Bouillon sẽ nói sao?
- Thưa phu nhân, người thứ hai sẽ theo gương người thứ nhất để làm cái gì người thứ nhất đã làm. Vả chăng họ muốn nói gì thì nói, với chúng ta điều đó không cần thiết.
- Cũng không nên làm họ mếch lòng quá, Lenet. - Quận chúa phu nhân nói - Chúng ta chỉ còn có họ.
- Nhưng họ đã đưa vào cái tên của phu nhân, họ hãy cứ thử đơn phương chiến đấu đi, và phu nhân sẽ thấy họ cầm cự được bao lâu?
Bà De Tourville mới về chưa đầy một phút. Bộ mặt đang rạng rỡ tươi như hoa của bà phút chốc đổi ra âu lo khi thoảng nghe thấy những lời nói sau cùng của viên cố vấn, kẻ đối đầu của bà.
Bà ta tiến lên một bước:
- Phương án tôi trình lên ngài có vẻ như không được sự hoan nghênh của ông Lenet?
- Trái lại, thưa bà! - Lenet nghiêng mình nói - Và tôi đã được thận trọng giữ lại phần lớn những nét quan trọng của văn bản, duy chỉ có, tay vì bản tuyên cáo được ký bởi quận công Bouillon hay công tước Rochefoucauld, tên của các vị ấy đứng sau tên hoàng thân.
- Ông đưa cả ông hoàng trẻ tuổi vô, thưa ông?
- Thưa phu nhân, có vậy mới hợp lý, bởi chính vì hoàng thân mà người ta chiến đấu.
- Nhưng dân chúng Bordeaux yêu cầu quận công Bouillon, tôn thờ quận công De La Rochefoucauld và không biết gì về quận công D'Enghien.
Lenet rút trong túi ra một tờ giấy và đáp:
- Phu nhân sai rồi. Đây là bức thư của ông chủ tịch hội đồng Bordeaux, ông ta yêu cầu tôi: Tất cả những tuyên cáo đều phải có chữ ký của hoàng thân D'Enghien.
- Ồ! Bỏ cái vụ hội đồng đi, Lenet. - Công chúa phu nhân la lên - Chúng ta đã khó nhọc

bao nhiêu mới thoát khỏi tay hoàng hậu và Mazarin, chẳng lẽ bây giờ lại rơi vào các tay hội đồng?

- Phu nhân có muốn vào Bordeaux không? - Lenet hỏi.

- Đương nhiên.

- Thế thì đó là điều kiện "sine qua non" (Tiếng La tinh: Không thể thiếu, điều kiện bắt buộc), họ sẽ không nghênh tiếp một ai khác ngoài quận công D'Enghien.

Bà De Tourville cắn môi.

- Ông đã khuyên chúng tôi chạy trốn khỏi Chantilly, ông đã khiến cho chúng tôi phải vượt hơn một trăm năm mươi dặm để tới đây nhận lãnh một sự mạo phạm của dân Bordeaux? - Bà quận chúa nói.

- Điều phu nhân cho là mạo phạm, thưa phu nhân, lại là một vinh dự. Thật thế, còn gì vẻ vang hơn đối với quận chúa phu nhân De Condé khi họ chỉ nhận nghênh đón phu nhân thôi mà không phải là những người khác!...

- Như vậy ngay cả hai ngài công tước dân Bordeaux cũng không tiếp?

- Họ chỉ tiếp có phu nhân.

- Một mình tôi làm sao qua đây?

- Ồ! Lạy Chúa, xin phu nhân cứ vô, rồi vô xong, hãy mở rộng cửa và những người khác sẽ đi theo phu nhân.

- Chúng ta đâu có thể qua mặt họ được?

- Xin thưa: Sẽ có sự can thiệp của hội đồng thành phố. Quân đội của phu nhân rồi cũng sẽ vào để bảo vệ Bordeaux.

- Vậy là Bordeaux đã bị đe dọa? - Bà De Tourville hỏi.

- Rất bị đe dọa! - Lenet đáp - Đó là lý do tại sao cần phải tiến hành gấp rút để nắm lấy tình hình. Khi chúng ta chưa có ở đó, Bordeaux có thể, vì danh dự, không mở cửa cho chúng ta, nhưng một khi chúng ta vào bên trong rồi, Bordeaux sẽ vô phương xua chúng ta ra khỏi thành lũy của họ.

- Xin ông cho biết ai đe dọa Bordeaux?

- Nhà vua, hoàng hậu, Mazarin... Quân đội hoàng gia được tuyển mộ, các kẻ thù của chúng ta đang làm chủ tình hình, đảo Saint-Georges cách thành phố có ba trăm dặm vừa mới nhận một tổng đốc mới. Dân Bordeaux sẽ cố chiếm lại đảo, và dĩ nhiên họ sẽ chiến đấu. Nhưng họ làm sao đối địch lại với những toán quân thiện chiến của nhà vua. Họ sẽ

bị đánh tơi bời, họ sẽ lên tiếng kêu cứu công tước Bouillon, và De La Rochefoucauld. Thế là phu nhân đã nắm trong tay hai vị công tước ấy rồi nên có thể ra điều kiện với hội đồng thành phố...

- Nhưng sao không tìm cách mua chuộc ông tân tổng đốc còn hơn là để dân Bordeaux chịu sự thảm hại, nó có thể ảnh hưởng đến tinh thần của họ sau này.

- Nếu phu nhân đã vào Bordeaux lúc cuộc thất bại ấy diễn ra, phu nhân sẽ chẳng sợ gì hết... Còn việc mua chuộc viên tổng đốc ấy quả không thể được.

- Không thể được! Tại sao?

- Bởi vì viên tổng đốc ấy là kẻ thù của phu nhân.

- Một kẻ thù của cá nhân tôi?

- Vâng...

- Nhưng từ đâu lại có mối oán thù ấy?

- Ông ta sẽ không bao giờ buông tha phu nhân về cái chuyện bí mật ở Chantilly mà ông ta là nạn nhân... Ồ! Mazarin không phải là một lão khùng như các vị phu nhân tưởng đâu, tôi dám chịu mất đầu để không ngừng nói lên một điều trái ngược. Và chứng cớ là ông ta đã đặt ở đảo Saint-Georges, một cứ điểm quan trọng, một người phu nhân đoán thử coi?

- Tôi đã nói với ông rằng tôi hoàn toàn không thể biết người ấy là ai.

- Đó là viên sĩ quan đã làm cho phu nhân cười rất nhiều về sự vụng về của ông ta để phu nhân trốn khỏi Chantilly...

- Ông De Canolles! - Claire kêu lên.

- Vâng.

- Ông De Canolles, tổng trấn Georges!

- Chính ông ấy.

- Sao lại có thể thế! Tôi đã thấy ông ấy bị bắt giữ trước mắt tôi, dưới mắt tôi.

- Đúng thế. Nhưng ông ta có quan thầy bao che mạnh lắm, và sự thất sủng biến thành ân sủng.

Quận chúa phu nhân cười và nói:

- Khốn khổ cô em Claire! Thế mà cô lại ngỡ ông ta chết rồi.

- Ông có chắc không, thưa ông! - Claire hỏi.

Lenet, theo thói quen lại rút ở trong túi ra một tờ giấy:

- Đây là thư của Richon. Ông ta nói cho tôi biết tất cả các chi tiết về việc nhận chức của

viên tân tổng đốc, ông ta cũng tỏ ra tiếc nuối vì không được công chúa phu nhân cử tới đảo Saint-Georges.

Bà Tourville nghe xong bèn cười ngất:

- Phu nhân cử ông Richon tới đảo Saint-Georges! Hóa ra chúng ta thay quyền đức vua để bổ nhiệm tổng trấn à?

- Chúng ta có sẵn một chỗ, thưa bà - Lenet đáp - và thế là đủ.

- Chỗ nào?

Bà Tourville rùng mình khi thấy Lenet thò tay vào túi áo.

- Tờ khống chỉ của công tước D'Epernon! - Quận chúa phu nhân reo lên - Đúng thế, tôi đã quên mất nó.

- Hùm! Cái đó là cái gì? - Bà Tourville bĩu môi - Một mảnh giấy vô giá và không có gì khác.

- Thưa bà - Lenet nói - tờ giấy ấy, chúng ta rất cần nó để có được một sự bổ nhiệm người của ta. Nó sẽ làm thăng bằng cán cân lực lượng họ có đảo Saint - Georges nằm trên sông Garonness. Nó chính là điểm tựa của chúng ta.

Từ năm phút qua, sau khi thấy Lenet đề cập tới Canolles, Claire như người mất hồn, chẳng còn nghe thấy gì nữa. Lúc này, bình tĩnh trở lại, nàng mới hỏi Lenet:

- Ông có chắc chính ông Canolles, người bị bắt ở Jaulnay, hiện giờ làm tổng đốc đảo Saint - Georges không?

- Chắc lắm, thưa bà.

Quận chúa phu nhân nói:

- Chắc hẳn nội vụ phải có một cái gì đó.

- Dĩ nhiên. - Lenet nói - Có tiểu thư Nanon De Lartigues.

- Nanon De Lartigues! - Nữ tử tước De Cambes kêu lên như một kỷ niệm ghê sợ vừa nhói vào tim.

- Hừm! Đứa con gái ấy! - Quận chúa phu nhân nói một cách khinh rẻ.

- Vâng, thưa phu nhân. - Lenet nói - Cô gái ấy đã bị ngài từ chối không tiếp, và hoàng hậu không câu nệ nghi thức nên tiếp cô ấy, cho nên sau đó cô ta mới bảo rằng quận chúa phu nhân rất có thể làm như to hơn Anne D'Autriche, nhưng có điều chắc chắn Anne D'Autriche khôn ngoan hơn phu nhân. Bởi vì, xin phu nhân hiểu cho: Đó là một người đàn bà sẽ gây chiến với phu nhân ác liệt nhất. Hoàng hậu chỉ phái quân lính tới đánh phu

nhân còn Nanon lại đưa những kẻ thù đến, điều đó mới đáng sợ.

Bà De Tourville nhìn Lenet nói mỉa:

- Đặt địa vị ông vào phu nhân, hẳn ông đã nghênh tiếp cô ả một cách kính cẩn.

- Không, thưa bà, tôi sẽ vui vẻ đón tiếp và tôi sẽ mua chuộc cô ấy.

- Sao! Nếu chỉ là vấn đề mua chuộc, bây giờ thực hiện đâu có muộn.

- Đương nhiên, hãy còn đủ thì giờ, duy chỉ có điều, vào thời điểm này, hình như sẽ quá đắt đối với ngân quỹ của chúng ta.

- Cái giá của cô ta lên tới bao nhiêu? - Quận chúa phu nhân hỏi.

- Năm trăm ngàn Livres trước chiến tranh.

- Nhưng bây giờ?

- Một triệu.

- Nhưng với cái giá đó tôi có thể mua ông Mazarin!

- Rất có thể - Lenet nói - nhưng thứ mua được thì ban lại thường bị giảm giá.

Bà De Tourville vốn hay chủ trương những phương thức bạo động bèn hỏi:

- Nhưng nếu ta không thể mua được thì tại sao ta không giành lấy?

- Ý kiến của bà rất hay nhưng khó thực hiện. Lý do người ta hoàn toàn không biết cô ấy ở đâu, tuy nhiên, chúng ta chả cần bận tâm về chuyện đó, trước hết chúng ta sẽ vô Bordeaux, và sau đó sẽ tiến chiếm đảo Saint-Georges.

- Không, không! - Claire kêu lên - Chúng ta hãy vô đảo Saint-Georges trước đã.

Tiếng reo ấy, thốt ra từ trái tim nữ tử tước, khiến hai vị phu nhân quay đầu về phía nàng, còn Lenet thì nhìn nàng một cách chăm chú.

- Bộ em khùng rồi ư? - Quận chúa phu nhân hỏi - Em không thấy ông Lenet bảo rằng đó là một địa điểm rất khó chiếm?

- Rất có thể - Claire nói - nhưng tôi thiết nghĩ chúng ta sẽ chiếm được.

- Em có một kế hoạch? - Bà De Tourville hỏi.

- Có lẽ! - Claire nói.

Quận chúa phu nhân cười.

- Nếu đảo Saint-Georges phải mua một cái giá đắt như ông Lenet nói, có lẽ chúng ta không đủ sức mua đâu.

- Chúng ta sẽ không mua nó, nhưng chúng ta vẫn sẽ có nó.

- Vậy là phải dùng sức mạnh. - Bà De Tourville nói - Cô bạn thân thương, cái đó cũng

nằm trong kế hoạch của tôi.

- Chính thế! - Quận chúa phu nhân nói - Chúng ta sẽ cử Richon bao vây Saint-Georges, ông ấy là người trong vùng, biết rõ địa hình địa vật, để chiếm lãnh các pháo đài các vị cho là quan trọng ấy, chỉ có ông ấy mới đảm trách nổi.

- Trước khi áp dụng phương thức đó - Claire nói - thưa phu nhân, xin cho phép em dấn thân vào một cuộc phiêu lưu và nếu tôi thất bại, lúc ấy các vị sẽ tùy nghi.

- Thế nào? - Quận chúa phu nhân hỏi - Em sẽ đi tới đảo Saint-Georges ư?

- Vâng, em sẽ đi.

- Một mình?

- Em đem theo Pompéc.

- Và em không sợ gì cả?

- Em sẽ đi với tư cách của một sứ giả đi thương thuyết, và phu nhân sẽ cho em những chỉ thị cần thiết.

- À! Một ý kiến mới mẻ! - Bà De Tourville nói lớn - Nhưng theo tôi, hình như các nhà ngoại giao không tiến hành công việc một cách hấp tấp như vậy, cần phải có một sự nghiên cứu kỹ lưỡng như phương thức làm việc của ông De Tourville nhà tôi, một nhà ngoại giao có tiếng của thời đại.

- Thưa bà - Claire đáp - dẫu em có tài hèn trí mọn, nhưng em vẫn làm thế, nếu quận chúa phu nhân cho phép.

Lenet nhìn De Condé phu nhân rồi nói:

- Chắc chắn phu nhân sẽ đồng ý và tôi cũng tin rằng nếu tên đời có một người để có thể thành công trong một cuộc thương thuyết như thế, người đó chính là bà tử tước...

- Bộ không ai làm nổi sao?

- Bà tử tước sẽ thương lượng một cách đơn giản với ông De Canolles, nếu để một người đàn ông đi thay, chắc chắn ông ấy sẽ bị Canolles ném ra ngoài cửa sổ.

- Một người đàn ông thì được - Bà De Tourville nói - nhưng một người đàn bà...

- Tôi thấy để bà tử tước đi là hợp lý nhất - Lenet nói - vì bà ấy là người đầu tiên đưa ra ý kiến đó.

Trong lúc ấy có một liên lạc viên tới. Anh ta cầm bức thư của hội đồng Bordeaux.

Quận chúa phu nhân hớn hở reo lên:

- Ô! Chắc họ phúc đáp! Xích lại gần nhau để cùng xem tờ công văn.

Còn Lenet, ngồi im lặng, mặt phớt tỉnh như thường lệ, vì ông ta đã thừa biết nội dung của bức thư.

Đọc xong, quận chúa phu nhân reo lên:

- Họ yêu cầu tôi, họ kêu gọi tôi, họ chờ đợi tôi!

Bà De Tourville cũng reo mừng rối rít.

- Thưa phu nhân - Lenet nói - nhưng còn các vị công tước, còn quân đội?

- Họ không nói tới vụ đó.

- Vậy chúng ta mất hết rồi sao? - Bà De Tourville hỏi.

- Không - Quận chúa nói - bởi vì, nhờ tờ khống chỉ của quận công D'Epernon ta sẽ có Vayres để chỉ huy Dordogne.

- Và tôi - Claire nói - Tôi sẽ có Saint-Georges, nó là cái chìa khóa của Garonne.

- Còn tôi - Lenet nói - tôi sẽ có hai ngài công tước và quân đội, dĩ nhiên, nếu các phu nhân để cho tôi có thời gian thuyết phục họ.

Phần III - Chương 1

Ngày hôm sau nữa, đoàn người đã đến gần Bordeaux, bây giờ đến vấn đề là sẽ vào thành phố bằng cách nào. Các ngài công tước cũng chỉ còn cách khoảng hai mươi dặm cùng với quân đội của họ, bởi vậy, có thể có hai cách để vào thành, hoặc hòa hưỡn hoặc là phải dùng đến vũ lực. Quan trọng nhất là phải biết chính mục tiêu nào là có lợi hơn cả: Cai trị Bordeaux hoặc tuân theo điều kiện của hội đồng thành phố. Phu nhân quận chúa tập hợp ban tham mưu của mình lại, gồm các bà De Tourville, Claire, các bà tùy tùng, và Lenet. Bà De Tourville, biết rõ kẻ đối lập với mình nên đã nhấn mạnh để ông ta không tham dự vào, viện lẽ đây là trận chiến trận mạc. Nhưng phu nhân quận chúa bảo rằng Lenet là do hoàng thân chồng bà chỉ định, nên không thể gạt ông ta ra khỏi cuộc biểu quyết, vả lại ở đây, sự có mặt của ông ta là không quan trọng lắm, vì như đã thỏa thuận trước rằng sẽ để mặc cho ông ta muốn nói gì thì nói, nhưng ý kiến của ông ta sẽ không được kể đến.
Tánh cẩn trọng của bà Tourville không phải là vô ích, bà ta đã sử dụng hai ngày đi đường vừa qua để hướng tâm trí quận chúa phu nhân về những tư tưởng hiếu chiến mà bà này vốn có chiều hướng nghiêng theo, và bà ta sợ rằng Lenet sẽ lại phá hỏng cả công việc của bà ta đã cố công xây dựng.
Thật vậy, khi mọi người đều đã họp lại, bà De Tourville trình bày kế hoạch của mình, sẽ kín đáo mời các ngài công tước cùng với quân đội của họ đến, sẽ trưng dụng, hoặc bằng vũ lực, hoặc với tính cách thỏa thuận một số tàu thuyền và vào Bordeaux theo đường sông với những tiếng hô hào - Hỡi dân chúng Bordeaux hãy về với chúng ta! Nhà Condé

muôn năm! Đả đảo Mazarin!

Như vậy cuộc nhập thành của phu nhân quận chúa hoàn toàn vinh quang và bà De Tourville, bằng cách đó cũng đã trở lại với dự định của mình là chiếm Bordeaux bằng vũ lực và như vậy sẽ làm cho hoàng hậu phải sợ hãi trước một đội quân lần ra trận đầu tiên đã là một chiến thắng huy hoàng.

Lenet đều gật đầu đồng ý trước mọi vấn đề, cắt lời bà De Tourville bởi những tiếng kêu thán phục và sau khi bà ta trình bày xong kế hoạch của mình.

- Thật là tuyệt, thưa bà! - Ông ta nói - Bây giờ xin bà rút gọn lại giùm cho.

- Dễ thôi, tôi chỉ nói hai câu là đủ. - Bà phu nhân đắc thắng trả lời, bị kích động bởi chính những gì mình vừa nói ra - Giữa những làn đạn, những tiếng chuông, giữa những tiếng hò reo giận dữ hoặc ưu ái của dân chúng, mọi người sẽ được thấy những người phụ nữ yếu đuối, dũng cảm đeo đuổi sứ mệnh thiêng liêng của họ, mọi người sẽ được một đứa bé trong tay mẹ van nài hội đồng thành phố che chở cho mình. Cảnh tượng cảm động ấy sẽ không khỏi làm mềm lòng những con người điên cuồng nhất. Như vậy, chúng ta sẽ chiến thắng nửa bằng vũ lực, nửa bởi lẽ phải của sứ mạng chúng ta, mà theo tôi, đó là mục đích của phu nhân đáng kính.

Câu tóm lược mang đến hiệu quả còn lớn hơn cả bài diễn văn, phu nhân quận chúa vỗ tay, Claire mà ý muốn được cử làm người đến đảo Saint-Georges điều đình mỗi lúc mỗi thêm thôi thúc, cũng vỗ tay, viên đội trưởng đội cận vệ với ý muốn tìm kiếm những cuộc đụng độ lớn, vỗ tay, cuối cùng Lenet không chỉ vỗ tay mà còn đến bắt tay bà De Tourville đầy kính cẩn.

- Thưa bà - Ông ta kêu lên - Trước kia tôi chưa hiểu được hết đức tánh cẩn trọng của bà lớn đến dường nào, rằng bà am hiểu cặn kẽ, theo bản năng hoặc là do hiểu biết, điều này thì tôi không biết mà cũng chẳng cần quan tâm đến làm gì, vấn đề trọng đại là nội chiến và tình hình quân sự đang làm cho chúng ta phải bận tâm, giờ đây thì tôi đã hiểu rõ và xin nghiêng mình trước nữ cố vấn giỏi giang nhất mà phu nhân quận chúa có thể có được.

- Có đúng không, ông Lenet? - Bà quận chúa nói - Có đúng đây là một điều rất hay không? Tôi cũng đã có ý định như vậy. Nào chúng ta hãy nhanh lên, Vialas, hãy mang đến cho quận công D'Enghien thanh gươm nhỏ của ta đã đặt làm riêng cho cậu, cả bộ giáp của cậu nữa.

- Phải đấy, nhanh lên Vialas, nhưng xin hãy để cho tôi nói thêm một câu nữa, thưa phu

nhân. - Lenet nói, trong khi bà De Tourville đương ưỡn ngực lên vì kiêu hãnh, bắt đầu sầm mặt xuống vì biết rất rõ những thâm ý của ông ta đối với mình.
- Sao? - Bà quận chúa nói - Lại còn gì nữa?
- Chẳng còn gì, thưa phu nhân, chắc chắn là như vậy, bởi vì chưa bao giờ có ai trình bày một vấn đề thật phù hợp với tánh cách của một vị quận chúa như phu nhân, và những ý kiến như vậy chỉ có thể do gia đình phu nhân mà ra.
Những lời đó khiến bà De Tourville phồng mũi thêm một lần nữa, và nụ cười trở lại đôi môi của bà. Quận chúa đang bắt đầu cau mày.
- Nhưng, thưa phu nhân - Lenet tiếp tục nói, ánh mắt theo dõi phản ứng của tiếng "nhưng" đó trên gương mặt của kẻ thù không đội trời chung của mình - dù rất đồng ý, tôi xin nói thêm là một cách hết sức phấn khởi, kế hoạch đó, tôi xin đề nghị thêm một chút sửa đổi.
Bà De Tourville quay mặt đi, khô khan, cứng cỏi, sẵn sàng phản công. Quận chúa phu nhân lại nhíu mày.
Lenet cúi chào và đưa tay ra dấu xin phép được tiếp tục trình bày:
- Tiếng chuông đổ, tiếng hò reo ưu ái của đám đông - Ông ta nói - từ bây giờ đã mang đến cho tôi một niềm vui khó tả. Nhưng tôi không an tâm lắm, mặc dù rất muốn, về những làn mưa đạn như bà vừa nói.
Bà De Tourville ưỡn thẳng người lên, vẻ mặt đằng đằng sát khí. Lenet lại cúi chào thấp hơn và hơi hạ giọng xuống một chút.
- Dĩ nhiên là không có gì đẹp hơn cảnh một người phụ nữ và một đứa trẻ, bình thản giữa những làn đạn thường tình để có thể làm cho ngay cả những người đàn ông cũng phải sợ hãi. Nhưng, tôi e rằng một trong những viên đạn vô tình đó sẽ sạt đến đích, như thường vẫn xảy ra với những vấn đề tàn bạo và ngu ngốc, sẽ làm cho ngài De Mazarin vô cùng hài lòng và làm hỏng kế hoạch của chúng ta vốn rất là tuyệt. Theo ý tôi, cũng như bà De Tourville đã trình bày một cách hết sức là uyên bác, là ta nên để hoàng thân nhỏ tuổi cùng với người mẹ cao cả của cậu mở một đường đến hội đồng thành phố, nhưng với van xin chứ không phải với vũ khí. Cuối cùng, tôi cho rằng tuyệt hơn cả là nên bằng cách đó, làm xiêu lòng những tâm hồn tàn bạo nhất hơn là chiến thắng những con tim cứng rắn nhất bằng một cách nào khác. Cuối cùng, tôi nghĩ rằng một trong hai phương cách đó, có nhiều may mắn thành công hơn cách kia, và vì mục đích của phu nhân, hơn tất cả mọi thứ

khác, là vào thành phố Bordeaux. Thế nhưng, tôi cần phải nói thêm cuộc nhập thành này sẽ không có nhiều cơ may thành công lắm nếu chúng ta gây chiến...
- Rồi phu nhân sẽ thấy - Bà De Tourville chua chát nói - là ông đây sẽ theo thói quen, phá vỡ từng bước kế hoạch của tôi và lẳng lặng thay vào đó kế hoạch của ông ta.
- Tôi! - Lenet kêu lên trong khi vị phu nhân xoa dịu bà De Tourville bằng một nụ cười cùng với ánh mắt - Tôi, kẻ ngưỡng mộ bà nhiệt tình! Không, trăm ngàn lần không. Nhưng tôi biết rằng, từ Blaye, có một vị sĩ quan của đức hoàng thượng đã đến thành phố này, người đó tên là Dalvimat và có nhiệm vụ xúi giục các quan lại nội thành và dân chúng chống phu nhân. Và tôi xin nói thêm rằng, nếu ngài De Mazarin có cách nào đó để chấm dứt chiến tranh một cách nhanh chóng, ông ta sẽ thực hiện ngay, đó là lý do vì sao tôi e ngại những làn mưa đạn mà ban nãy bà De Tourville vừa nói đến, và trong đó có thể có nhiều đường đạn có mắt hơn là những đường đạn vô tình.
Bài diễn văn ngắn ngủi lần này của Lenet dường như làm cho phu nhân quận chúa nghĩ lại.
- Thưa ông Lenet, ông thì lúc nào cũng biết mọi chuyện. - Bà De Tourville nói với một giọng run lên vì giận dữ.
- Thế nhưng có một cuộc đụng độ nho nhỏ thì cũng hay đấy - Viên đội trưởng đội cận vệ nói, vốn tin tưởng nhiều vào ý nghĩ sử dụng vũ lực và có thể là được thăng cấp nếu có. Lenet đá vào chân ông ta vừa nhìn ông ta với một nụ cười thân thiết.
- Vâng thưa đại úy - Ông nói - nhưng có lẽ ông cũng nghĩ rằng ngài quận công D'Enghien là rất cần thiết cho chúng ta và nếu ngài tử thương hoặc bị bắt, thì có khác nào vị nguyên soái đích thực của quân đội các hoàng thân bị bắt hoặc bị tử trận, có phải vậy không?
Viên đại úy đội cận vệ biết rằng cách danh xưng nguyên soái nghe thật kêu của một ông hoàng bảy tuổi đó làm cho ông ta thực sự trở thành một vị tướng hàng đầu của quân đội nên hiểu ra điều sai sót của mình vừa phạm phải, và từ bỏ đề nghị của mình, ông ta nồng nhiệt hoan nghênh ý kiến của Lenet.
Trong khi đó, bà De Tourville đã đến gần quận chúa phu nhân và nói nhỏ vào tai bà này. Lenet thấy rằng mình lại phải cầm cự thêm một lần nữa. Thật vậy, quay về phía ông, phu nhân nói một cách bực bội:
- Thật là kỳ lạ khi lại cố sức phá hỏng những gì đã được xây dựng đẹp đẽ đến như vậy.
- Thưa phu nhân, phu nhân lầm rồi. - Lenet nói - Chưa bao giờ tôi hoàn toàn quả quyết

trong những lời khuyên mà tôi được hân hạnh trình bày lên phu nhân, và nếu tôi có phá hỏng, cũng là để xây dựng lại. Nếu mặc cho những lý lẽ mà tôi có được vinh dự trình bày phu nhân vẫn cứ khăng khăng muốn được biết chết cùng hoàng thân con trai người, thì phu nhân có toàn quyền, và chúng tôi cũng sẽ ngã xuống bên cạnh người. Điều này dễ thực hiện thôi, và bất cứ một tên người hầu nào trong đám tùy tùng của phu nhân hoặc bất cứ một tên vô lại nào cũng có thể làm được. Nhưng nếu chúng ta muốn thành công ngoài ý muốn của ngài De Mazarin, ngoài ý muốn của cô De Lartigues và cuối cùng, ngoài ý muốn của các rủi ro vẫn gắn liền với tình trạng yếu kém mà chúng ta lâm vào, thì đây, tôi tin rằng chúng ta chỉ còn mỗi một công việc phải làm.

- Thưa ông - Bà De Tourville hùng hổ kêu lên, vớ ngay lấy câu cuối cùng của Lenet - Thưa ông, nơi đâu vang danh nhà Condé thì ở đó không thể nào có tình trạng yếu kém được, ngoài ra còn có hai ngàn binh sĩ của những trận Rocroy, Nordlingen và Len kia mà, cho dù như vậy chúng ta vẫn còn yếu thế thì chúng ta chắc chắn phải thua rồi và không phải chính kế hoạch của ông, dù cho có hay ho đến đâu đi nữa, sẽ cứu được chúng ta.

- Thưa bà - Lenet bình tĩnh trả lời, vừa quan tâm theo dõi hiệu quả của những gì mình sẽ nói trên gương mặt của quận chúa đang lắng nghe ông - Tôi được đọc biết rằng người vợ góa của một công dân nổi danh thành Rome dưới thời Tibere, bà Agrippine tốt lành mà sự sát hại đã cướp mất Germanieus chồng bà, một bà công chúa có thể xúi giục cả một quân đội vẫn luôn tưởng nhớ đến vị chủ tướng của mình nổi dậy, lại muốn mình vào thành Brindes, băng qua cả hai vùng Pouille và Campanie với hay tay hai đứa con, mình mặc đại tang, mắt đỏ vì khóc, cúi đầu thấy trong khi lũ con thì khóc lóc và đưa mắt van xin... Thế là tất cả những người nhìn thấy cảnh đó, có đến hai triệu dân từ Brindes cho đến Rome đều phải nhỏ lệ thương cảm, vùng lên giận dữ, và lẽ phải của người đàn bà đó đã chiến thắng, không chỉ ở thành Rome mà còn cả trong toàn nước Ý, không chỉ trước mắt những người đương thời với bà mà còn với cả hậu thế nữa, bởi vì bà không gặp bất cứ một sức kháng cự nào trước những tiếng khóc của mình, trong khi với ngọn giáo thì sẽ có ngọn thương để chống trả, và gươm sẽ đọ với gươm. Tôi tin rằng không có sự khác biệt nào giữa phu nhân và Agrippine, giữa hoàng thân và Germanieus và sau hết, giữa Pison, kẻ sát hại với ngài De Mazarin. Vậy, hoàn toàn không có sự khác biệt nào, cả hai tình thế cũng vậy và tôi yêu cầu bằng cách xử sự cũng nên như vậy, bởi vì theo ý tôi, không thể nào điều đã thành công ở thời xưa, lại không thành công vào thời khác...

Một nụ cười tán thưởng nở rộng trên mặt vị phu nhân giúp cho Lenet hiểu rằng ông đã thành công. Bà De Tourville thụt lui vào trong một góc phòng, đóng một bộ mặt lạnh như tượng đá. Phu nhân De Cambes từ lâu đã tìm thấy nơi Lenet một người bạn, gật đầu đồng tình với ông, viên đội trưởng phát khóc vì cảm động và cậu quận công D'Enghien nhỏ tuổi kêu lên:

- Mẹ ơi, mẹ sẽ cho con mặc áo tang và mẹ sẽ nắm tay con hả mẹ?

- Phải con ạ! - Vị phu nhân trả lời - Lenet à, ông cũng biết là tôi vẫn có ý định ra mắt dân chúng thành Bordeaux trong bộ y phục đen...

- Vả lại - Phu nhân De Cambes nói - màu đen rất hợp với quận chúa.

- Suỵt, cô em à - Quận chúa nói - bà De Tourville sẽ la to lên điều này chứ không như em nói nhỏ nhỏ đâu.

Như vậy, chương trình nhập thành Bordeaux đã được quyết định theo đề nghị của Lenet. Các bà theo hầu được lệnh chuẩn bị. Cậu hoàng thân trẻ tuổi được mặc một chiếc áo trắng, có những đường thêu trắng và đen với một chiếc mũ cắm lông chim trắng, đen. Còn về phần quận chúa, để cho hoàn toàn giống với hình tượng Agrippine, bà sẽ ăn vận thật giản dị, toàn đen, và không một món trang sức nào cả.

Lenet người tổ chức cuộc lễ, đã làm hết sức mình để nó được hoàn toàn rực rỡ. Ngôi nhà nơi ông ta ở, cách Bordeaux khoảng hai dặm, luôn luôn đầy nghẹt những người trung thành với phu nhân quận chúa, rất muốn biết là hài lòng với cách nhập thành nào. Lenet, chẳng khác gì một ông giám đốc nhà hát tân thời, khuyên họ nên có hoa, với những tiếng reo hò: "Quận chúa phu nhân muôn năm! Quận công D'Enghien muôn năm!" và đã dùng rìu phá vỡ cả cổng thành, như vậy, gần như không có gì cản trở cuộc nhập thành hoàn toàn mang tính cách của một cuộc chiến thắng. Vả lại, những kẻ ngoại cuộc sẽ có dịp nhận xét qua những sự kiện đó lệnh chỉ huy của hai thủ lãnh hai phe nhóm đang ngự trị thành phố, bởi vì Lavie nhận lệnh thẳng từ ngài công tước D'Epernon, còn dân chúng thì được Lenet xúi giục.

Vì quận chúa vừa qua khỏi cổng thì vở diễn được chuẩn bị từ trước diễn ra với những kích thước đồ sộ. Những đợt súng chào mừng được phát ra từ những chiếc thuyền đậu ở cảng, và các khẩu thần công trong thành phố đáp lại. Hoa được thả tung từ các cửa sổ, hoặc được giăng trên các đường phố, tràn ngập cả các lề đường và bầu không khí ngào ngạt hương thơm, những tiếng hò reo vang lên từ cửa miệng của ba mươi ngàn người

thuộc đủ thành phần và lứa tuổi đối với vị quận chúa cùng con trai bà, và từ lòng thù hận đối với Mazarin.

Hơn nữa, cậu quận công D'Enghien nhỏ tuổi đã là diễn viên khéo léo nhất trong suốt màn kịch này. Phu nhân quận chúa đã từ bỏ ý định nắm tay cậu vì sợ cậu mệt và có thể sẽ bị chôn vùi dưới các lớp hoa, nên cậu được tên hầu của mình mang trên vai và với hai bàn tay rảnh rang, cậu gửi những cái hôn qua bên phải, bên trái và duyên dáng giơ nói vẫy chào.

Dân chúng thành Bordeaux rất dễ say men kích động. Những phụ nữ đã đi đến mức tôn thờ một cách điên cuồng trước cậu bé xinh xắn đang khóc lóc đầy thương cảm như vậy, những vị thẩm phán giả cảm động trước những lời nói của nhà hùng biện nhỏ tuổi: "Thưa các ngài, xin hãy thay thế người cha mà lão Mazarin đã tước mất của tôi".

Những kẻ bày tôi của ngài hồng y đã hoài công tổ chức một cuộc chống trả; những cú đấm, những hòn đá và cả những ngọn giáo khuyến cáo họ nên cẩn thận, và họ đành chấp nhận để mặc những kẻ chiến thắng tung hoành.

Trong khi đó, phu nhân De Cambes mặt nhợt nhạt và nghiêm trang, đang theo sau bà quận chúa, cũng lôi cuốn những ánh mắt về phía mình. Nàng không khỏi buồn rầu khi nghĩ rằng bao nhiêu danh vọng của hôm nay có thể sẽ làm quên đi quyết định của hôm qua. Nàng bước chầm chậm trên con đường, người phủ đầy hoa và những câu ve vuốt, chạm mặt với những kẻ ái mộ nàng, đang e ngại sẽ bị dân chúng công kênh lên như vài tiếng reo hò đe dọa sẽ hành động như vậy với quận chúa, quận công D'Enghien cùng đám tùy tùng của họ thì Lenet, đã nhận thấy thái độ bối rối của nàng nên đến bên cạnh và giúp nàng bước lên một cỗ xe. Nàng nói tiếp với ông ta:

- Ôi! Ông Lenet, ông thật sự là may mắn, ông luôn áp đặt được ý kiến của ông trong mọi vấn đề, và mọi người luôn luôn theo những ý kiến ấy. Phải nói là chúng đều rất tốt, và mọi người...

- Thưa bà - Lenet trả lời - hình như bà cũng chẳng có gì phải phàn nàn bởi ý kiến duy nhất mà bà đưa ra đã được chấp thuận.

- Tại sao có chuyện đó chứ?

- Chẳng phải là bà đã muốn chiếm đảo Saint - Georges cho mình đó hay sao?

- Phải, nhưng chừng nào thì tôi được phép lên đường?

- Ngay ngày mai, nếu bà hứa với tôi là sẽ thất bại.

- Ông hãy an tâm, tôi chỉ sợ không làm tròn trách nhiệm.
- Càng tốt.
- Tôi không rõ ý ông.
- Chúng ta đang cần sự chống trả của Saint - Georges để đòi hỏi dân chúng Bordeaux cung cấp cho chúng ta hai vị công tước và đội quân của họ, mà điều này tôi phải nói rằng, mặc dù ý kiến của tôi về mặt đó có khả năng tương tự với ý kiến của bà De Tourville, họ rất cần cho chúng ta trong tình thế hiện tại.
- Có lẽ vậy. - Claire trả lời - Nhưng mặc dù tôi không thể hiểu gì nhiều về chiến trận như bà De Tourville, hình như người ta chỉ không tấn công một nơi nào đó sau khi đã kêu gọi họ đầu hàng.
- Điều bà vừa nói là rất đúng.
- Như vậy, người ta sẽ gửi đến đảo Saint - Georges một vị sứ giả.
- Bà nói rất phải.
- Nếu vậy thì tôi xin được làm vị sứ giả đó.
Hai con mắt của Lenet tròn lên vì kinh ngạc.
- Bà! - Ông ta nói - Bà ư? Chẳng lẽ tất cả các vị phu nhân của chúng ta đều trở thành nữ tướng cả rồi hay sao?
- Ông Lenet thân mến, xin hãy chiều tôi lần này.
- Bà có lý. Thật vậy, điều tệ hại nhất là có thể đến với bà là chiếm đảo Saint - Georges.
- Như vậy là đồng ý nhé?
- Vâng.
- Nhưng ông hãy hứa với tôi một điều.
- Điều gì?
- Là mọi người sẽ chỉ biết được tên tuổi và chức tước của người sứ giả mà ông sẽ gởi đi đó sau khi người đó thành công.
- Đồng ý. - Lenet nói.
- Vậy chừng nào tôi sẽ lên đường?
- Tùy ý bà.
- Ngày mai.
- Ngày mai, được.
- Hay lắm. Kìa quận chúa phu nhân sẽ cùng cậu con trai lên sân thượng của nhà ông chủ

tịch De Lalasne. Tôi xin để lại phần vinh quang của tôi cho bà De Tourville. Ông hãy cáo lỗi với quận chúa giùm tôi nhé, hãy báo rằng tôi bị mệt. Ông hãy bảo phu xe đưa tôi về nơi trú ngụ dành cho tôi. Tôi sẽ chuẩn bị và suy nghĩ thêm về sứ mạng của tôi, tôi rất lo âu vì đây là lần đầu tiên tôi nhận lãnh một nhiệm vụ như vậy, mà tất cả như mọi người nói, đều ăn thua nơi lúc khởi sự.

- Chà! - Lenet nói - Tôi không ngạc nhiên lắm khi ngài De La Rochefoucauld đã toàn vì bà mà thiếu chung thủy với bà Longuevilles, bà đáng giá hơn bà ấy về nhiều mặt và vượt hẳn về những mặt khác.

- Có thể lắm. - Claire nói - Và tôi không khước từ câu khen ngợi đó đâu, nhưng nếu ông có chút quyền hạn gì trên ngài De La Rochefoucauld, thì xin ông hãy củng cố ông ta với mối tình đầu kia bởi vì mối tình sau làm cho tôi rất sợ hãi.

- Thì chúng ta sẽ cố gắng vậy. - Lenet mỉm cười nói - Chiều nay tôi sẽ chỉ dẫn thêm cho bà.

- Thế là ông đồng ý để tôi chiếm đảo Saint - Georges à?

- Phải vậy thôi bởi vì bà đã muốn mà.

- Còn hai vị công tước và quân đội của họ thì sao?

- Tôi đang có sẵn trong túi một cách khác để làm cho họ phải đến đây.

Và Lenet, sau khi nói địa chỉ nơi trú ngụ của Claire cho người phu xe, mỉm cười chào nàng và quay về với quận chúa phu nhân.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần II:
PHU NHÂN TỬ TƯỚC DE CAMBES

Phần III - Chương 2

Hôm sau ngày nhập thành Bordeaux của quận chúa phu nhân, một bữa tiệc linh đình được tổ chức ở đảo Saint-Georges, Canolles đã cho mời các vị sĩ quan cao cấp của quân đội trú phòng và các vị tổng đốc khác trong vùng.

Đến hai giờ trưa, giờ được chỉ định để khởi sự bữa tiệc chung quanh Canolles có đến một tá anh quý tộc mà phần lớn chàng mới gặp lần đầu tiên, đang kể lại sự kiện lớn của ngày hôm qua, cợt nhả khi nói đến các bà đi cùng với vị quận chúa phu nhân, và trông họ chẳng giống chút gì với những kẻ đang chuẩn bị giáp chiến, những kẻ đang nắm trong tay vận mệnh của cả một đất nước.

Canolles rạng rỡ, Canolles huy hoàng trong bộ y phục vàng chói còn làm tăng thêm cuộc vui đó bởi chính câu chuyện của mình. Tiệc sắp được dọn lên.

- Thưa các ngài! - Chàng nói - Xin các ngài thứ lỗi cho, chúng ta còn thiếu một thực khách.

- Ai vậy? - Vài người lên tiếng hỏi, đưa mắt nhìn nhau.

- Tổng đốc thành Vayres, mà tôi có viết thư mời, dù tôi chưa được quen biết, mà cũng không quen biết nên có quyền được chúng ta lưu tâm đến. Bởi vậy tôi xin các bạn cho tôi được hoãn lại nửa giờ.

- Tổng đốc thành Vayres! - Một vị sĩ quan già lên tiếng, vốn đã quen với tính chính xác trong quân đội nên việc trễ nãi này đã khiến ông phải thở dài - Tổng đốc thành Vayres à! Khoan đã, nếu tôi không lầm thì đó là hầu tước De Barray, nhưng ông ta không trực tiếp cai quản, ông ta có một người trung úy.

- Nếu vậy - Canolles nói - ông ta sẽ không đến, hoặc là viên trung úy sẽ đến. Còn ông ta có lẽ đang có mặt tại triều đình để xin đặc ân.

- Nhưng, nam tước à! - Một người trong đám nói - Hình như đâu cần phải triều đình để tiến thân, tôi biết có một vị chỉ huy thuộc chỗ quen biết với ông không có gì gì phải phàn nàn. Trong vòng ba tháng, đại úy lên trung tá, tổng đốc đảoSaint-Georges! Một con đường rất nhẹ nhàng, phải công nhận như vậy.

- Tôi cũng công nhận điều đó. - Canolles đỏ mặt nói - Và vì không phải gán cho những đặc ân đó những nguyên do nào nên tôi cho rằng gia đình tôi đã được một vị thần hộ mệnh nào đó phù trợ.

- Chúng tôi đều biết vị thần hộ mệnh của ngài tổng đốc. - Viên trung úy đã đưa Canolles

vào thành lên tiếng - Đó là công trạng của ngài.
- Tôi không phản đối công trạng, trái lại là đằng khác - Một viên sĩ quan khác đáp lời - là người đầu tiên công nhận nó. Nhưng tôi sẽ thêm vào công trạng này sự gởi gấm của một vị phu nhân, người thông minh nhất, tốt bụng nhất, đáng yêu nhất nước Pháp, dĩ nhiên là sau hoàng hậu.
- Bá tước thân mến, xin đừng nghĩ lầm như vậy. - Canolles mỉm cười và nói với người vừa lên tiếng - Nếu bạn có bí mật của riêng mình, thì giữ lấy cho riêng mình, còn nếu là bí mật của bè bạn, thì xin giữ kín giùm họ.
- Tôi xin thú nhận rằng - Một viên sĩ quan khác nói - khi nghe nói đến trễ hẹn, tôi đã tưởng chúng ta được yêu cầu lượng thứ cho một bóng hồng nào đó. Bây giờ thì tôi thấy rõ là mình đã lầm.
- Thế sẽ không có người đẹp nào dự tiệc cùng với chúng ta sao? - Một người khác hỏi.
- Chà! Ngoại trừ tôi cho mời phu nhân quận chúa cùng đoàn tùy tùng của bà ta thì tôi không hiểu chúng ta sẽ kiếm đâu ra những người đẹp đây, vả lại xin các ngài đừng quên cho, đây là bữa tiệc quan trọng, nếu chúng ta muốn bàn đến công việc, thì ít ra chúng ta cũng chỉ làm phiền chúng ta thôi.
- Phải lắm, thưa chỉ huy, dù rằng, nói cho đúng, nếu chúng ta không cẩn thận, thì các bà hiện tại đang tiến hành một cuộc viễn chinh thật sự chống lại chúng ta, y như lời ngài hồng y đã nói với Don Louis De Haro ngay trước mặt tôi.
- Ông ấy đã nói sao? - Canolles hỏi.
- "Các ngài thật là sung sướng. Các phụ nữ Tây Ban Nha chỉ lo nghĩ đến tiền bạc, làm dáng, và các người tình trong khi đó phụ nữ ở nước Pháp vào giờ này sẽ không bắt bồ với một người nếu chưa thử tài hắn về vấn đề chính trị, đến nỗi..." ngài nói tiếp với vẻ tuyệt vọng "các cuộc hẹn hò bây giờ là chỉ để bàn bạc một cách nghiêm túc về các vấn đề chính trị".
- Bởi vậy - Canolles nói - cuộc chiến hiện tại của chúng ta được gọi là cuộc chiến giữa các vị phu nhân, thật khá thú vị!
Ngay khi ấy, vì nửa giờ hoãn lại của Canolles đã trôi qua, cửa mở ra và một tên người hầu bước vào báo rằng bàn ăn đã được dọn.
Canolles mời các thực khách cùng đi theo mình, họ vừa sắp sửa bước đi thì một câu thông báo khác lại vang lên ngoài tiền sảnh:

- Ngài tổng đốc thành Vayres!
- À! À! - Canolles nói - Ông ta thật là đáng mến.
Và chàng bước tới để đón tiếp vị đồng nghiệp chưa quen biết. Nhưng lùi ngay lại vì ngạc nhiên.
- Richon! - Chàng kêu lên - Richon, tổng đốc thành Vayres!
- Chính tôi đây, nam tước thân mến. - Richon đáp lời, vẫn giữ vẻ nghiêm nghị cố hữu của ông ta mặc dù rất nhã nhặn.
- Thế thì rất tốt, một ngàn lần rất tốt! - Canolles nói, vừa thân mật xiết tay Richon - Thưa ngài - Chàng nói tiếp - các ngài không biết ông đây, nhưng tôi có quen biết, và tôi tiếp xin nói thẳng rằng không thể nào giao một chức vụ quan trọng cho một người đứng đắn hơn.
Richon nhìn quanh với ánh mắt kiêu hãnh của một con diều hâu đang lắng nghe, và chỉ thấy quanh mình những ánh nhìn kinh ngạc nhẹ nhàng xen lẫn thán phục.
- Nam tước thân mến - Ông ta nói - anh đã thẳng thắn đảm bảo cho tôi rồi, vậy thì bây giờ xin anh hãy giới thiệu các ngài đây mà tôi chưa được hân hạnh quen biết.
Và Richon đưa mắt chỉ ba bốn nhà quý tộc mà ông hoàn toàn chưa biết mặt.
Thế là có một cuộc trao đổi xã giao mang tính cách vô cùng tao nhã và thân mật của những mối giao tế vào thời bấy giờ. Mười lăm phút sau, Richon đã là bạn của tất cả các chàng sĩ quan trẻ ấy, và có thể hỏi mượn ở mỗi người trong bọn họ thanh gươm hoặc túi tiền. Vật bảo chứng cho ông là lòng dũng cảm mà mọi người đều biết, danh tiếng không một vết nhơ cũng như phong cách tao nhã hiện rõ trong ánh mắt.
- Chà! Thưa các ngài - Viên chỉ huy thành Braunes nói - phải công nhận rằng, mặc dù là người của giáo hội, ngài De Mazarin khá hiểu biết về các vị võ tướng và đã chọn khá đúng người. Ông ta đánh hơi thấy chiến tranh nên đã chọn các vị tổng đốc: Ở đây là Canolles, ở Vayres là Richon.
- Sẽ có chiến tranh ư? - Richon hờ hững hỏi.
- Sẽ có chiến tranh. - Một chàng trai trẻ từ triều đình đến thẳng đây đáp lời - Ông Richon, ông hỏi là sẽ có chiến tranh hay không à?
- Vâng.
- Còn tôi, tôi sẽ hỏi ông tình trạng của các pháo đài nơi ông như thế nào rồi?
- Cũng khá mới, anh bạn à, bởi vì từ ba ngày nay, khi vừa đến đây tôi đã cho sửa chữa

nhiều hơn là người ta làm trong ba năm qua.
- Rồi chúng ta sẽ được dùng đến thôi, thưa ông. - Chàng trai trẻ nói.
- Càng tốt. - Richon nói - Những võ tướng như chúng ta thì còn đòi hỏi gì hơn chứ, chiến tranh?
- Tốt lắm! - Canolles nói - Bây giờ thì đức vua có thể an tâm mà ngủ yên rồi, bởi vì ngài kiềm chế được dân thành Bordeaux với hai con sông.
- Vấn đề là - Richon nói - kẻ đã đặt tôi ở đấy có thể tin tưởng nơi tôi.
- Mà thưa ông, hồi nãy ông vừa nói là đến Vayres được bao lâu rồi?
- Từ ba ngày nay, còn anh Canolles, anh đến Saint Georges bao giờ vậy?
- Được tám ngày rồi. Người ta có đón anh vào thành giống như tôi không, Richon? Ngày nhận thành của tôi vô cùng rực rỡ và nói cho đúng tôi cũng chưa cảm tạ đầy đủ các ngài đây, tôi đã có được những tiếng chuông này, những tiếng trống, những tiếng hoan nghênh, chỉ thiếu có tiếng súng thần công thôi, nhưng tôi được hứa là vài ngày nữa sẽ được nghe, như vậy cũng an ủi tôi ít nhiều.
- À! - Richon nói - Nếu vậy thì đây là sự khác biệt giữa hai chúng ta Canolles à, ngày nhận thành của anh rực rỡ bao nhiêu thì của tôi giản dị bấy nhiêu. Tôi được lệnh mang một trăm người vào thành, một trăm người của trung đoàn Turenne và tôi đang không biết sẽ mang họ vào cách nào thì giấy bổ nhiệm của tôi được gởi đến từ Saint Georges, có chữ ký của ngài D'Epernon. Thế là tôi lên đường ngay, tôi trao tờ bổ nhiệm thư cho viên trung úy, và chẳng trống chẳng kèn gì cả, tôi làm chủ thành. Bây giờ thì tôi đang ở đấy.
Canolles thoạt đầu đã cười, cảm thấy qua giọng nói của những tiếng cuối cùng, tim mình se thắt lại bởi một linh cảm u tối.
- Thế anh cảm thấy thoải mái chứ? - Chàng hỏi Richon.
- Tôi sẽ thu xếp được như vậy. - Richon bình thản trả lời.
- Anh có bao nhiêu người tất cả?
- Trước hết là một trăm người của trung đoàn Turenne, những chiến sĩ lão thành của trận Rocroy, có thể tin tưởng hoàn toàn vào họ, thêm một đội quân mà tôi thành lập từ khi vào thành, mà tôi cũng đang huấn luyện dần dần, những người thường dân, những người trẻ tuổi, thợ thuyền, khoảng hai trăm người, và tôi cũng đang đợi một đoàn viện binh khoảng năm trăm người do một viên đại úy trong vùng chiêu mộ.
- Đại úy, Rambay à? - Một thực khách hỏi.

- Không, đại úy Cauvignac. - Richon trả lời.
- Tôi có biết. - Canolles nói.
- Một người trung thành với đức vua chứ?
- Tôi không dám quả quyết điều này. Thế nhưng tôi hoàn toàn có đủ cơ sở để tin rằng đây là một người thân cận với ngài D'Epernon, và khá trung thành với ngài công tước.
- Như vậy thì vấn đề đã rõ: Ai trung thành với ngài công tước tức là trung thành với đức vua.
- Đây là một tên liên lạc nào đó trong đội tiền quân của đức vua? - Viên sĩ quan già hỏi, ông này đang bù lại ở bàn ăn thời gian đã mất khi chờ đợi - Tôi có nghe nói như vậy.
- Đức hoàng thượng đã lên đường chưa nhỉ? - Richon hỏi với thái độ bình thản cố hữu của mình.
- Vào giờ này - Chàng trai trẻ đến từ triều đình trả lời - có lẽ ngài đã đến Paris.
- Anh bạn chắc chứ?
- Rất chắc. Đội quân sẽ được chỉ huy bởi thống chế De La Meilleraye, có lẽ sẽ hợp cùng với đội quân của ngài công tước D'Epernon ở các vùng lân cận gần đây.
- Có lẽ ở Saint - Georges? - Canolles hỏi.
- Hoặc đúng hơn là ở Vayres. - Richon nói - Ngài De La Meilleraye từ vùng Bretagne đến, mà Vayres thì ở trên đường đi của ông ấy.
- Người nào chịu đựng sự đột kích của hai đội quân sẽ phải lo cho các pháo đài của mình.
- Tổng đốc thành Braunes nói - Ngài De La Meilleraye có ba mươi khẩu thần công và ngài D'Epernon có hai mươi lăm khẩu.
- Cảnh pháp bạo động sẽ đẹp đấy! - Canolles nói - Tiếc là chúng ta sẽ không được xem.
- À! Nếu như - Richon nói - một ai trong chúng ta theo về với các vị hoàng thân.
- Phải, nhưng với Canolles thì anh ta luôn luôn lấy làm chắc là sẽ được xem một cuộc đụng độ nào đó. Nếu anh ta theo về với các hoàng thân, thì anh ta sẽ được thấy ngài De La Meilleraye cùng ngài D'Epernon khai hỏa, còn nếu anh ta vẫn trung thành với đức hoàng thượng thì anh ta sẽ được nghe tiếng súng của dân chúng thành Bordeaux.
- Chà! Về phần các đám này - Canolles nói - tôi không cho là dữ dằn đâu, và phải thú nhận là tôi khá hổ thẹn khi chỉ phải đụng độ với họ. Tiếc thay cả hồn xác tôi đều thuộc về đức vua, nên tôi đành phải tạm hài lòng với một trận chiến tầm thường như vậy.
- Họ sẽ khai hỏa với anh mà, cứ yên chí. - Richon nói.

- Anh cho rằng như vậy à? - Canolles hỏi.
- Còn hơn thế nữa, tôi đã biết chắc. - Richon trả lời.
Câu chuyện vừa đến đó và bữa ăn đã đến phần tráng miệng thì bỗng dưng ngoài cổng thành vang lên những tiếng trống.
- Có chuyện gì vậy? - Canolles hỏi.
- Ôi! Quỷ thật! - Chàng sĩ quan trẻ vừa cho biết tin tức về triều đình kêu lên - Canolles thân mến, nếu anh bị tấn công vào lúc này thì cũng kỳ lạ thật, một cuộc vây hãm và cổng thành sẽ là một món tráng miệng khá thú vị.
- Quỷ tha ta đi! Có vẻ đúng như vậy. - Viên chỉ huy già nói - Những tên dân giả khốn kiếp đó chẳng làm gì khác hơn là quấy rầy chúng ta vào những bữa ăn. Hồi tôi còn đóng ở ngoài đồn Charrenton vào thời chiến trận ở Paris, chúng tôi không bao giờ có thể ăn một bữa trưa hay một bữa tối cho ra hồn cả.
Canolles rung chuông, tên lính hầu nơi tiền phòng bước vào.
- Có chuyện gì vậy? - Chàng hỏi.
- Thưa ngài tổng đốc, tôi cũng chưa biết nữa. Hình như đó là một tên liên lạc viên của triều đình hay của thành phố gì đó.
- Hãy đi hỏi và cho ta biết câu trả lời.
Tên lính chạy ra.
- Thưa các ngài, chúng ta hãy ngồi lại vào bàn thôi. - Canolles nói, vì các thực khách phần đông đã đứng lên - Chúng ta hãy còn kịp thời giờ để rời bàn ăn khi nghe tiếng súng thần công đầu tiên.
Tất cả các thực khách đều cười và ngồi xuống. Chỉ có Richon, trên gương mặt như có đám mây thoáng qua, vẫn tỏ ra lo âu, mắt nhìn đăm đăm về phía cửa, chờ đợi tên lính quay lại. Nhưng thay vì tên lính, lại một viên sĩ quan đến trình diện trước cửa, gươm tuốt trần, miệng nói:
- Thưa ngài tổng đốc, có một vị sứ giả.
- Một vị sứ giả! - Canolles nói - Nhưng do ai gửi đến?
- Do các vị hoàng thân...
- Từ đâu đến đây?
- Từ Bordeaux.
- Từ Bordeaux! - Tất cả thực khách đều kêu lên, ngoại trừ Richon.

- Ái chà! Thế là chiến tranh đã thực sự khai mào - Viên sĩ quan già nói - nên sứ giả mới được gởi đi!

Canolles suy nghĩ một hồi, và trong khi đó gương mặt chàng mười phút trước đây còn tươi cười, giờ đã mang một vẻ nghiêm nghị như tình thế đòi hỏi.

- Thưa các ngài - Chàng nói - nghĩa vụ là trên hết... Rất có thể là tôi sẽ cùng với vị sứ giả của thần dân Bordeaux một vấn đề nan giải. Tôi cũng chưa biết được chừng nào tôi mới được gặp lại các ngài...

- Không sao! Không sao! - Tất cả các thực khách đều kêu lên - Xin cứ để chúng tôi ra về, thưa ngài chỉ huy, điều gì đang đến với anh đã giúp chúng tôi hiểu là nên trở về vị trí của mình. Bởi vậy, việc chúng ta sẽ chia tay ngay bây giờ là rất quan trọng.

- Thưa các ngài, tôi không dám đề nghị với các ngài điều đó, nhưng bởi vì các ngài đã bày tỏ, tôi buộc phải công nhận rằng tốt hơn là cả hai là nên như vậy, và tôi chấp nhận... Hãy lo ngựa và xe cho các ngài đây! - Canolles bảo.

Gần như ngay lập tức, nhanh nhẹn trong mọi cử chỉ của mình cứ như họ đang ở ngoài chiến trận, các thực khách đã nhảy lên ngựa hoặc ngồi vào xe để lên đường về nơi trú ngụ của từng người cùng với đám tùy tùng.

Richon là người cuối cùng còn lại.

- Nam tước à - Ông ta nói với Canolles - tôi không muốn rời anh như những người kia đã làm, vì tôi quen biết với anh lâu hơn là anh quen biết với những người ấy. Bây giờ thì... chúng ta hãy chia tay nhau nhé. Chúc anh may mắn!

Canolles bắt tay Richon.

- Anh Richon - Chàng nói và nhìn ông ta đăm đăm - tôi biết tính anh, anh đang nghĩ tới một chuyện gì đó, anh không muốn nói với tôi bởi vì có thể đây là bí mật của người khác... Nhưng mà anh đang xúc động... Một người như anh mà lại xúc động thì có lẽ đây không phải là chuyện nhỏ nhặt...

- Chẳng phải là chúng ta sắp chia tay nhau đấy hay sao? - Richon nói.

- Hôm trước, khi chúng ta cũng chia tay nhau ở lữ quán Biscarros, anh vẫn bình thản kia mà.

Richon buồn bã mỉm cười.

- Nam tước - Ông ta nói - tôi có linh cảm là chúng ta sẽ không gặp nhau nữa!...

Canolles rùng mình, giọng nói của viên võ tướng bình thường quả quyết kia thế sao hôm

nay lại buồn bã sâu sắc đến như vậy.
- Nếu chúng ta sẽ không gặp lại nhau nữa - Chàng nói - thì đó là do một trong hai chúng ta ngã xuống... Cái chết của kẻ anh dũng, và nếu vậy, ít ra kẻ nằm xuống cũng còn được biết chắc mình sẽ sống mãi trong tâm tưởng của một người bạn! Chúng ta hãy ôm hôn nhau. Richon, anh đã chúc tôi may mắn, còn tôi sẽ chúc lại anh can đảm!...
Hai người ôm choàng lấy nhau và hai con tim cao thượng của họ tựa vào nhau trong giây lát.
Khi họ rời nhau, Richon đưa tay chùi một giọt lệ, có lẽ là giọt lệ duy nhất đã làm mờ ánh mắt kiêu hãnh của ông rồi như sợ rằng Canolles sẽ thấy giọt lệ đó, ông ta chạy vội ra khỏi phòng, có lẽ là xấu hổ vì đã biểu lộ một dấu hiệu yếu đuối đến như vậy trước một người mà ông biết rõ lòng dũng cảm.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần II:
PHU NHÂN TỬ TƯỚC DE CAMBES

Phần III - Chương 3

Phòng ăn trở nên vắng lặng, ngoại trừ Canolles và viên sĩ quan đã đến báo sự có mặt của vị sứ giả, đang đứng nơi góc phòng.
- Xin ngài tổng đốc cho lệnh! - Anh ta nói sau một hồi im lặng.
Canolles đang đắm mình trong những ý nghĩ riêng, giật mình khi nghe giọng nói, ngẩng đầu lên và ra khỏi dòng suy tư.
- Sứ giả đang ở đâu? - Chàng hỏi.
- Thưa ngài, trong phòng vũ khí.
- Có ai đi theo không?

- Bởi hai người thuộc đội dân quân ở Bordeaux.
- Người đó trông như thế nào?
- Một chàng trai trẻ... có thể nói, bởi vì người đó đội một chiếc mũ rộng vành và trùm kín người trong một chiếc áo choàng rộng.
- Người đó thông báo như thế nào?
- Như là người đưa thư của quận chúa phu nhân và của hội đồng thành phố Bordeaux.
- Hãy yêu cầu người ấy đợi một lát, tôi sẽ ra ngay.
Viên sĩ quan đi ra để thi hành mệnh lệnh, và Canolles cũng đang chuẩn bị theo ra, thì một cánh cửa chợt mở và Nanon mặt tái nhợt, người run rẩy xuất hiện, nắm lấy tay chàng.
- Một sứ giả à? - Nàng nói - Như vậy nghĩa là sao?
- Nanon thân yêu, như vậy có nghĩa là các ngài ở Bordeaux muốn dọa hoặc là muốn quyến rũ anh.
- Thế anh đi quyết định như thế nào?
- Anh sẽ tiếp họ.
- Không thể đừng được sao?
- Không thể được. Có những thông lệ mà ta không thể nào tránh được.
- Ôi, trời ơi!
- Nanon, em làm sao vậy?
- Em sợ...
- Sợ gì?
- Anh đã chẳng nói rằng vị sứ giả đó đến để làm cho anh sợ hoặc là quyến dụ anh đó hay sao...
- Đúng vậy, một vị sứ giả chỉ có thể làm một trong hai điều đó... Em lo rằng hắn sẽ làm cho anh sợ à?
- Ồ, không, nhưng người đó có thể sẽ quyến rũ anh...
- Nanon, em coi thường anh quá...
- Hỡi ôi! Em chỉ nói điều em lo sợ...
- Em nghi ngờ tôi đến mức đó sao... Em cho tôi là một người như thế nào?
- Là một người mà từ trước đến giờ em vẫn biết, nghĩa là một người tâm hồn rộng rãi nhưng đa cảm.
- Chà! - Canolles cười nói - Nhưng mà vị sứ kia là một người như thế nào nhỉ? Có phải là

Cupidon tái sinh chăng?

- Có thể lắm.

- Em đã thấy người đó rồi à?

- Em chưa thấy, nhưng đã nghe giọng nói. Một giọng nói quá dịu dàng đối với một viên sứ giả...

- Nanon, em điên rồi! Hãy để anh hoàn thành nhiệm vụ của mình. Chính em đã đặt anh lên làm tổng đốc...

- Là để bảo vệ em...

- Thế em nghĩ rằng anh hèn hạ đến mức phản bội em sao?... Nanon, em đã quá coi thường anh với tánh nghi ngờ của em...

- Thế anh đã quyết định gặp người đó chưa?

- Phải như vậy, và anh sẽ phiền giận nếu em cứ ngăn cản không cho anh hoàn thành bổn phận đó.

- Bạn thân mến, anh hoàn toàn tự do. - Nanon buồn bã nói - Em chỉ xin nói thêm một lời nữa thôi.

- Em cứ nói.

- Anh sẽ tiếp người đó ở đâu?

- Trong phòng làm việc...

- Canolles, hãy cho em một ân huệ...

- Em nói đi.

- Thay vì tiếp người đó trong phòng làm việc, thì anh sẽ tiếp trong phòng ngủ.

- Em nghĩ sao mà lại nói như vậy?

- Anh không hiểu sao?

- Không.

- Phòng em có cửa ăn thông qua...

- Và em sẽ nghe?

- Đằng sau mấy bức màn, nếu anh cho phép...

- Kìa, Nanon!

- Hãy để em được gần bên anh. Em tin vào ngôi sao định mệnh của em, em sẽ mang lại hạnh phúc cho anh.

- Nhưng mà Nanon, nếu vị sứ giả đó...

- Thì sao?
- Đến trao cho tôi một bí mật quốc gia nào đó?...
- Thế anh không thể trao một bí mật quốc gia cho một người đã trao cho anh cả cuộc đời và gia sản này hay sao?
- Thôi thì tùy ý em vậy, nhưng đừng giữ anh lại lâu hơn, sứ giả đang đợi.
- Cứ đi đi, Canolles, và xin cảm tạ về điều anh vừa ban cho em.
Và người thiếu phụ tỏ ý muốn hôn tay tình nhân của mình.
- Em điên rồi! - Canolles nói, vừa ôm hôn lên trán nàng - Như vậy em sẽ...
- Đứng sau những tấm rèm nơi giường của anh... Từ đó, em có thể nghe và thấy...
- Ít ra cũng đừng cười ra nhé Nanon, bởi vì đây là những việc quan trọng.
- Hãy cứ an tâm! - Người thiếu phụ nói - Em sẽ không cười đâu.
Canolles cho lệnh đưa sứ giả vào và bước qua phòng mình, một gian rộng rãi, với các món đồ gỗ cũ kỹ từ thời Charles IX mang một vẻ khắc khổ. Hai chân đèn được đốt sáng bên trên lò sưởi, nhưng chỉ tỏa một ánh sáng yếu ớt trong gian phòng quá rộng, giường được đặt trong một góc sâu nhất của phòng, hoàn toàn chìm trong bóng tối.
- Em có đấy không, Nanon? - Canolles hỏi.
Một tiếng "có" nho nhỏ vọng đến tai chàng.
Ngay khi đó, những bước chân vang lên, người lính gác bồng súng chào. Viên sứ giả bước vào, đưa mắt nhìn theo kẻ vừa mới đưa mình vào cho đến khi biết, hoặc nói đúng hơn là tưởng chỉ còn mình với Canolles, thế là người đó bỏ mũ và ném vào áo choàng ra sau, những lọn tóc vàng óng rơi xuống trên đôi vai tuyệt đẹp, dáng người mảnh mai của một phụ nữ hiện ra và Canolles nhận ra phu nhân tử tước De Cambes.
- Tôi đã nói là tôi sẽ gặp lại ông, và tôi đã giữ lời. - Nàng nói.
Canolles đấm hai bàn tay vào nhau vì kinh hoàng và sợ hãi, và ngồi phịch xuống một cái ghế.
- Bà! Bà! - Canolles lẩm bẩm - Ôi! Trời ơi! Bà đến đây làm gì, bà cần gì?
- Tôi đến để hỏi ông xem ông còn nhớ đến tôi không?
Canolles buông ra một tiếng thở dài và đưa hai tay lên trước mắt để van xin hình ảnh vừa cay nghiệt vừa tuyệt vời đó.
Thế là mọi chuyện đều đã rõ: Sự sợ hãi, vẻ mặt nhợt nhạt, thái độ run rẩy của Nanon, và nhất là ý muốn được tham dự vào cuộc gặp gỡ, Nanon, với đôi mắt của lòng ghen tuông

đã nhận ra người phụ nữ trong lớp áo sứ giả.

- Tôi đến để hỏi xem ông còn sẵn sàng thực hiện lời hứa mà ông đã cam kết với tôi nơi gian phòng nhỏ ở Jaulnay, rằng ông sẽ xin từ chức với hoàng hậu và sẽ về phục vụ cho nhà Condé.

- Ôi, im đi! Im đi! - Canolles kêu lên.

Claire giật mình trước giọng nói kinh hoàng run rẩy của chàng trai, và lo âu nhìn chung quanh mình.

- Không phải chỉ có mình chúng ta đây sao? - Nàng hỏi.

- Có chứ, thưa bà. - Canolles nói - Nhưng có thể sẽ có kẻ nghe thấy chúng ta qua những bức tường này.

- Tôi nghĩ rằng những bức tường của thành lũy Saint Georges phải vững chắc hơn kia chứ. - Claire mỉm cười nói.

Canolles không trả lời...

- Bởi vậy tôi đến đây để hỏi ông là vì sao từ tám hay mười ngày ông đến nơi đây, tôi lại không được biết tin gì về ông, đến nỗi tôi vẫn chưa biết ai đang chỉ huy ở đảo Saint Georges nếu như không có sự tình cờ, hoặc nói đúng hơn là tiếng đồn dã cho tôi biết rằng người đàn ông, đã từng thề nguyền với tôi, mới cách đây mười hai ngày thôi, rằng sự bất hạnh đã mang đến cho người ấy một hạnh phúc lớn, bởi vì nó cho phép người ấy được cống hiến lòng dũng cảm và cuộc đời của người ấy cho phe nhóm mà tôi đang theo...

Nanon không thể kềm hãm được một cử chỉ khiến cho Canolles phải giật mình và De Cambes quay người lại.

- Cái gì vậy? - Nàng hỏi.

- Chẳng có gì cả. - Canolles trả lời - Một trong những tiếng động thường tình trong căn phòng cũ kỹ này, lúc nào cũng có những tiếng cọt kẹt ma quái.

- Nếu là một cái gì khác - Claire nói và đặt bàn tay lên cánh tay Canolles - xin nam tước đừng dấu tôi, bởi vì chắc ông cũng hiểu tầm mức quan trọng của cuộc hội đàm của chúng ta đấy một khi tôi đã quyết định tự mình đến đây tìm ông.

Canolles đưa tay chùi mồ hôi đang chảy trên trán và cố gắng mỉm cười:

- Bà nói đi.

- Thì đây tôi nhắc lại lời hứa ấy và hỏi ông có sẵn sàng giữ lời hay không?

- Than ôi! Thưa bà, vấn đề đã trở nên không thể được.

- Tại sao vậy?
- Bởi vì từ hôm ấy đến nay, đã có bao nhiêu sự kiện bất ngờ xảy đến, đã có bao nhiêu mối liên hệ mà tôi tưởng đã bị cắt đứt rồi, lại được nối lại. Thay cho hình phạt tương xứng, hoàng hậu lại ban cho tôi một phần thưởng mà tôi không đáng thưởng. Giờ đây tôi bị ràng buộc với đức vua bởi... lòng biết ơn.
Một tiếng thở dài tan loãng và không khí, nàng Nanon đáng thương có lẽ mong đợi một tiếng nào khác hơn câu Canolles vừa thốt ra.
- Hãy nói là bởi tham vọng, thưa ông Canolles, và tôi sẽ hiểu. Ông tài giỏi và thuộc gia đình quyền quý, hai mươi tám tuổi, ông đã là trung tá, tổng đốc một thành lũy. Rất tuyệt, tôi biết chứ. Nhưng đó chỉ là một phần thưởng đương nhiên do các công trạng của ông, và công trạng ấy, không phải chỉ có Mazarin là người duy nhất tán thưởng nó...
- Thưa bà, xin đừng nói nữa, tôi van bà.
- Xin lỗi ông. - Cambes nói - Lần này không phải là nữ tử tước De Cambes đang nói với ông, mà là sứ giả của quận chúa phu nhân đến đấy với một sứ mạng, sứ mạng này người ấy phải hoàn thành.
- Xin bà hãy nói đi! - Canolles nói với một tiếng thở dài chẳng khác nào tiếng rên rỉ.
- Quận chúa phu nhân vốn biết rõ những tình cảm của ông đối với tôi từ khi còn ở Chantilly và sau đó là Jaulnay và lo lắng muốn biết ông dứt khoát theo về bên nào, nên đã quyết định gửi đến ông một vị sứ giả để mưu định một cuộc hòa giải. Cuộc hòa giải này có thể một vị sứ giả khác sẽ hoàn thành nó một cách khéo léo, nhưng tôi đã xin nhận lãnh vì không xa lạ gì với những ý nghĩ của ông về vấn đề này, nên tôi nghĩ mình có thể hoàn thành nó tốt hơn ai hết.
- Tôi xin cảm ơn bà. - Canolles nói, đưa tay lên đấm ngực, vì giữa những khoảng nghĩ ngắn ngủi của cuộc trò chuyện, chàng nghe rõ tiếng thở nặng nề của Nanon.
- Đây là những gì tôi muốn đề nghị với ông, thưa ông. Với danh nghĩa của phu nhân quận chúa tôi xin nói rõ như vậy. Bởi vì nếu là của tôi - Claire nói tiếp với nụ cười duyên dáng - có lẽ tôi đã đảo lộn thứ tự các đề nghị rồi.
- Tôi xin nghe đây! - Canolles nói với một giọng trầm trầm.
- Ông sẽ giao lại đảo Saint - Georges với một trong ba điều kiện sau đây mà ông có quyền lựa chọn. Điều thứ nhất là như thế này, đây không phải là tôi nói, xin ông hãy nhớ một món tiền hai trăm ngàn Livres...

- Ôi thưa bà xin đừng nói thêm nữa. - Canolles nói, cố tìm cách cắt ngang câu chuyện - Tôi đã được hoàng hậu giao nhận một nhiệm vụ quan trọng, nhiệm vụ ấy là đảo Saint - Georges và tôi sẽ bảo vệ nó cho đến chết.
- Xin hãy nhớ lại những ngày vừa qua, thưa ông. - Cambes buồn bã kêu lên - Ông đã không nói như thế trong lần gặp vừa qua giữa chúng ta, khi ông hứa hẹn sẽ rời bỏ tất cả để theo tôi, khi ông đã sẵn sàng cầm bút để viết lá đơn xin từ chức gởi đến những kẻ mà hôm nay ông sẵn sàng hy sinh mạng sống cho họ.
- Tôi đã có thể dâng lên bà tất cả những điều đó, thưa bà, vì khi đó tôi hoàn toàn tự do trong việc lựa chọn con đường của mình, hôm nay tôi không có cái tự do đó nữa...
- Ông không còn tự do nữa! - Claire tái mặt kêu lên - Như vậy nghĩa là sao, thưa ông? Ông muốn nói gì chứ?
- Tôi muốn nói rằng tôi đã được ràng buộc bởi danh dự.
- Nếu vậy thì hãy nghe điều kiện thứ hai đây...
- Để mà làm gì kia chứ? - Canolles nói - Thưa bà, tôi đã không nhiều lần nhắc lại với bà rằng tôi không bao giờ thay đổi trong quyết định của mình hay sao, xin đừng mua chuộc tôi nữa, vô ích.
- Xin lỗi ông, nhưng cả tôi nữa, tôi cũng đang nhận lãnh một sứ mạng mà tôi phải thực hiện đến cùng.
- Được! - Canolles nói nhỏ - Nhưng, phải nói rằng bà quả thật là tàn nhẫn.
- Hãy từ chức đi, và như vậy chúng tôi sẽ đàm phán một cách có hiệu quả hơn với người thay thế ông hơn là với ông. Một năm, hoặc hai năm sau, ông sẽ phục vụ cho hoàng thân, với cấp bậc thống tướng.
Canolles buồn bã gục gặc đầu.
- Kìa, thưa bà! - Chàng nói - Tại sao lại đòi hỏi tôi những điều không thể nào thực hiện được như vậy?
- Có thể nào ông lại trả lời với tôi như vậy sao? - Claire nói - Thưa ông, thực tình là tôi không hiểu ông nữa. Trước kia, ông đã không sẵn sàng ký vào chiếc đơn từ chức đó hay sao, ông đã không nói với những người khi đó đang ở gần bên ông và lắng nghe ông với bao nỗi vui mừng rằng ông hành động như vậy là hoàn toàn tự do, và với tất cả lòng mong muốn của ông hay sao? Tại sao ở đây ông lại không thể hành động được, khi chính ông lại yêu cầu ông, van xin ông điều mà ông đề nghị thực hiện khi còn ở Jaulnay?...

Tất cả những lời nói đó xuyên qua tim nàng Nanon như những mũi dao nhọn và Canolles rất hiểu.

- Những gì với thời ấy là một hành động không mấy quan trọng thì ngày nay là một sự phản bội, một hành động phản bội đê hèn. - Canolles nói - Tôi sẽ không bao giờ giao lại đảo Saint Georges! Tôi sẽ không bao giờ từ chức.

- Hãy khoan, hãy khoan. - Claire nói với một giọng dịu dàng nhất, nhưng lại lo lắng đưa mắt nhìn chung quanh nàng, bởi vì thái độ phản kháng của Canolles và nhất là vẻ thiếu tự nhiên của chàng quả là khác thường - Vậy bây giờ hãy nghe đề nghị cuối cùng mà tôi đã muốn đưa ra trước tiên bởi vì tôi biết rằng ông sẽ khước từ hai đề nghị kia: Những lợi lộc về vật chất, tôi rất sung sướng đã đoán ra được điều này, không phải là những thứ có thể mua chuộc được một tâm hồn như ông, một người như ông thì cần đến những hoài vọng khác hơn là quyền bính và của cải. Với những bản năng cao thượng sẽ có những phần thưởng cao quý. Xin ông hãy nghe...

- Lạy trời, thưa bà! - Canolles nói - Xin hãy thương xót tôi!

Và chàng làm một cử chỉ như muốn bỏ đi.

Claire cho rằng chàng đã bắt đầu bị lung lạc và tin tưởng rằng điều nàng sắp nói ra sẽ mang đến thắng lợi cho mình nên giữ chàng lại và nói tiếp:

- Nếu thay cho một lợi nhuận thấp hèn, người ta sẽ dâng lên một phần thưởng tinh khiết và cao quý. Nếu người ta trả giá cho sự từ chức của ông, một sự từ chức mà không ai có thể chê trách ông được, bởi vì cuộc chiến chưa khởi sự nên hành động từ chức đó sẽ không là bội phản hoặc dối trá nhưng đơn thuần là một sự lựa chọn. Nếu tôi nhắc lại sự từ chức đó được trả giá bằng một cuộc hôn nhân, nếu có một người phụ nữ, người mà ông đã từng bảo rằng ông yêu, từng thề nguyền sẽ yêu người ấy suốt đời, và mặc dù đã có những lời hứa này nọ và người ấy vẫn chưa dứt khoát trả lời ông, nếu người phụ nữ đó đến nói với ông: Ông De Canolles, tôi hoàn toàn tự do, tôi giàu có, tôi yêu ông, hãy cưới tôi, và chúng ta sẽ ra đi... Hãy đến nơi nào mà ông muốn xa hẳn mọi tranh chấp nổi loạn. Xa hẳn nước Pháp này... Nếu vậy! Thưa ông, ông có nhận lời không?

Mặc cho cử chỉ ngượng ngập duyên dáng và khuôn mặt đỏ bừng của Claire, mặc cho hình ảnh về tòa lâu đài De Cambes xinh xắn mà chàng có thể nhìn thấy từ cửa sổ phòng mình nếu như suốt thời gian qua màn đêm đã không từ trời buông xuống, Canolles vẫn bất động và cương quyết trong quyết định của mình. Bởi vì từ xa chàng đã nhìn thấy bộ

mặt thẫn thờ, nhợt nhạt, đầy lo âu của Nanon ló ra từ sau những bức màn.
- Kìa, kìa, hãy trả lời tôi đi chứ! - Nàng tử tước tiếp tục - Tôi không sao hiểu thái độ im lặng của ông cả. Tôi đã lầm lẫn hay sao? Ông không phải là ngài nam tước De Canolles à? Ông còn là người đã từng nói với tôi khi ở lâu đài Chantilly rằng ông yêu tôi, và đã lặp lại điều đó khi đến Jaulnay hay sao? Kẻ đã từng thề nguyền rằng chỉ yêu có một mình tôi trên đời này, và sẵn sàng vì tôi mà hy sinh mọi mối tình khác hay sao? Ông hãy nói đi! Hãy nói đi! Tôi van ông hãy trả lời tôi đi! Trả lời đi!
Một tiếng rên rỉ nổi lên, lần này thì thật rõ rệt, đến nỗi phu nhân De Cambes không nghi ngờ về sự có mặt của một người thứ ba. Hai con mắt kinh hoảng nhìn theo ánh mắt của Canolles và vì chàng không thể nào quay nhanh nhìn đi nơi khác nên nàng tử tước không thể không nhận ra khuôn mặt tái nhợt và bất động kia, một bóng người chẳng khác nào một bóng ma và đang run rẩy theo dõi mọi diễn biến của câu chuyện.
Qua bóng tối mờ nhạt, hai người đàn bà trao đổi ánh mắt nẩy lửa và cả hai cùng kêu lên một tiếng.
Nanon biến mất.
Về phần mình, De Cambes chụp lấy mũ cùng áo choàng và quay về phía Canolles.
- Thưa ông! - Nàng nói - Bây giờ thì tôi đã hiểu cái mà ông gọi là bổn phận và lòng biết ơn. Bây giờ thì tôi đã hiểu cái bổn phận nào mà ông không muốn từ bỏ hoặc phản bội và cuối cùng, tôi cũng đã hiểu ra rằng có những mối luyến ái vượt qua khỏi mọi cám dỗ, vậy tôi xin trả ông về những luyến ái đó, với lòng biết ơn đó. Vĩnh biệt ông, vĩnh biệt!
Nàng đã toan bỏ đi mặc dù Canolles muốn ngăn lại, nhưng một kỷ niệm đau đớn khiến nàng dừng lại.
- Một lần nữa, thưa ông - Nàng nói - nhân danh tình bằng hữu của tôi đối với ông vì đã một lần ông giúp tôi qua cảnh khó khăn, nhân danh tình bằng hữu của tôi đối với ông cũng vì một lần ông đã giúp tôi, nhân danh tất cả những người đã quý mến ông mà ông cũng quý mến, không loại trừ một ai cả, tôi xin ông đừng giao chiến làm gì. Ngày mai, cũng có thể là ngày kia, Saint Georges sẽ bị tấn công, hãy tránh cho tôi những nỗi đau khổ phải thấy ông bại trận hoặc chết.
Trước những lời nói đó, chàng trai giật mình và hồi chí lại.
- Thưa bà! - Chàng nói - Tôi hết lòng cảm ơn bà vì tình bằng hữu mà bà vừa cam kết đó vô cùng quý giá đó với tôi, mà tôi không thể nào nói hết ra được. Ô! Người ta cứ việc đến

đây tấn công! Trời ơi! Họ cứ đến đi, tôi cần phải chiến đấu, tôi cần có hiểm nguy để phục hồi danh dự trước chính những con mắt tôi. Chiến trận cứ đến, hiểm nguy cứ đến, cả cái chết nữa, cái chết sẽ được đón tiếp nồng hậu vì tôi biết mình sẽ chết mang theo tinh thần của bà.

- Vĩnh biệt ông! - Claire nói và tiến về phía cửa.

Canolles bước theo. Ra đến giữa hành lang tối om, chàng nắm lấy bàn tay của nàng, và với một giọng thật nhỏ chỉ vừa đủ nghe:

- Claire! - Chàng nói - Tôi yêu em hơn bao giờ hết, nhưng tai họa muốn rằng chỉ khi nào tôi chết xa em thì tôi mới chứng tỏ được tình yêu đó đối với em.

Một tiếng cười mai mỉa là câu trả lời duy nhất của phu nhân De Cambes. Nhưng vừa ra khỏi tòa lâu đài, thì tiếng nấc đau khổ bật ra từ cổ họng nàng, nàng vặn hai tay vào nhau và kêu lên:

- Ôi! Chàng không yêu ta trời ơi! Chàng không yêu ta, thế mà ta khốn nạn thay, ta lại yêu chàng mất rồi!...

Phần III - Chương 4

Sau khi chia tay với phu nhân De Cambes, Canolles trở về phòng mình. Nanon đang đứng bất động giữa phòng, mặt tái nhợt, Canolles bước về phía nàng với một nụ cười buồn bã. Đến gần nàng, chàng đưa bàn tay ra, và nàng đã khụy xuống dưới chân chàng.
- Hãy tha lỗi cho em! - Nàng nói - Canolles, chính em đã dẫn anh đến hiểm nguy khó khăn này, nếu anh có chết thì chính em là nguyên nhân của cái chết đó. Em là một kẻ ích kỷ, chỉ biết nghĩ đến hạnh phúc của mình. Hãy để em ở lại đây và đi đi.
Canolles nhẹ nhàng đỡ nàng dậy:
- Bỏ em ư? Tôi, không bao giờ đâu. Nanon, không bao giờ, em là những gì quý giá của đời tôi. Tôi đã thề sẽ bảo vệ em và tôi sẽ cứu thoát em, nếu không thì thà rằng tôi chết đi.
- Có phải thật lòng anh nói đấy không Canolles? Không nuối tiếc, không do dự?
- Phải. - Canolles mỉm cười nói.
- Cám ơn bạn yêu quý của em, cám ơn anh nhiều lắm. Anh thấy không, cuộc sống mà em đang gìn giữ đây hôm nay em sẽ hy sinh nó mà không một lời than vãn. Bởi vì đến hôm nay em mới biết anh như thế nào. Người ta mang đến cho anh tiền bạc, vậy của cải của em không thuộc về anh hay sao? Người ta mang đến cho anh tình yêu, nhưng trên đời này có ai yêu anh hơn em? Người ta mang đến cho anh chức vụ à? Hãy nghe em, họ sắp tấn công, nếu vậy chúng ta hãy chiêu mộ thêm lính, hãy mua thêm súng ống và đạn dược. Hãy tăng cường lực lượng và chúng ta sẽ chống cự lại. Em sẽ chiến đấu cho tình yêu của em, và cho danh dự của anh. Canolles dũng cảm sẽ đánh bại họ, anh sẽ khiến cho hoàng

hậu phải nói rằng chẳng có viên chỉ huy nào dũng cảm hơn anh. Còn cấp bực ư? Em sẽ lo, và khi nào anh giàu có, đầy danh vọng và vinh quang rồi, cứ bỏ rơi em nếu anh muốn, em chỉ giữ lại kỷ niệm để tự an ủi mình.

Mắt Nanon không rời Canolles khi nói và chờ đợi câu trả lời mà mọi người đàn bà đều mong đợi sau những lời quá nồng nhiệt, nghĩa là cũng điên cuồng và bồng bột như những câu đó. Nhưng Canolles buồn bã cúi đầu.

- Nanon! - Chàng nói - Sẽ chẳng bao giờ em phải chịu một thiệt hại, sẽ chẳng bao giờ em phải chịu một sự nhục nhã nào một khi tôi còn ở Saint Georges này. Em cứ an tâm bởi vì em không có gì phải sợ cả.

- Xin cảm ơn anh - Nàng nói - dù rằng đấy chưa phải là tất cả những gì em mong ước.

Và nói với riêng mình: "Than ôi! Ta thua cuộc rồi, chàng không yêu ta nữa".

Canolles bắt gặp ánh mắt nẩy lửa vừa phát ra như tia chớp ấy, sắc mặt nhợt nhạt trong một giây biểu lộ bao nhiêu là đau khổ.

"Hãy rộng rãi cho đến cùng" - Chàng tự nhủ "nếu không thì ta thật là đê hèn".

- Nào, Nanon, chúng ta hãy ra đây, em hãy khoác áo choàng vào và đội mũ lên, không khí ban đêm sẽ giúp em tỉnh táo hơn. Chúng ta sẽ bị tấn công bất cứ lúc nào, tôi phải đi tuần tra đây.

Lòng khấp khởi mừng, Nanon ăn mặc như người tình đã bảo và đi theo chàng.

Canolles là một vị chỉ huy đúng nghĩa. Vào quân đội khi hãy còn nhỏ tuổi nên chàng đã được học tập kỹ lưỡng về nghề nghiệp của mình. Vì thế chàng kiểm tra không chỉ với tư cách một vị chỉ huy, nhưng còn như một nhà chuyên môn. Những viên sĩ quan từng đón tiếp chàng như một kẻ được ưu đãi, và đã tưởng rằng đây chỉ là một ngài tổng đốc để làm biếng, đều bị người chỉ huy ấy lần lượt tra hỏi về những phương cách tấn công và chống trả. Và họ buộc phải công nhận trong chàng thanh niên bảnh bao ấy một vị chỉ huy đầy kinh nghiệm. Những người lớn tuổi hơn cả liền nói với chàng đều kính cẩn. Điều duy nhất mà họ có thể chê nơi chàng, đó là giọng nói quá dịu dàng khi ra lệnh và kiểu cách lịch sự thái quá khi tra hỏi họ. Họ sợ rằng kiểu cách lịch thiệp đó chứa đựng một cá tính yếu mềm. Thế nhưng vì mỗi người đều cảm thấy nguy hiểm đang đến gần, nên mọi mệnh lệnh của viên tổng đốc đều được thi hành một cách nhanh nhẹn chính xác khiến cho viên chỉ huy cũng có những ý nghĩ tốt đẹp tương tự về binh sĩ của mình.

Một đội công binh vừa đến trong ngày hôm ấy, Canolles cho lệnh làm ngay những công

việc cần kíp. Nanon muốn đưa chàng về để tránh cho chàng một đêm mệt mỏi như vậy, nhưng hoài công, Canolles vẫn tiếp tục cuộc tuần tra, và chính chàng lại cố ép nàng trở về nơi trú ngụ. Và sau đó, chàng đến nằm trên một tảng đá để có thể trông chừng công việc.

Nhưng, trong khi cặp mắt chàng theo dõi một cách máy móc công việc của những cuốc với xẻng, thì đầu óc của Canolles bị thu hút hoàn toàn không chỉ những sự kiện trong ngày hôm đó, mà còn vào tất cả những chuyến phiêu lưu kỳ lạ mà chàng đã là nhân vật chính. Kể từ ngày chàng gặp gỡ phu nhân tử tước De Cambes, nhưng kỳ lạ thay tâm trí chàng không vượt qua khoảng thời gian đó. Hình như, mãi đến khi ấy chàng mới bắt đầu sống, và cho đến ngày ấy, chàng chỉ sống trong một thế giới khác, với những bản năng thấp hèn và những xúc cảm trọn vẹn. Bắt đầu từ giờ phút ấy trong cuộc đời chàng như có một luồng ánh sáng mang đến cho mọi vật dáng dấp khác hẳn, và trong cái ngày mới kia, Nanon, nàng Nanon đáng thương đã phải nhường chỗ cho một tình yêu khác vừa mới nhen nhúm nhưng mãnh liệt, như những mối tình đã từng chiếm lĩnh cả một cuộc đời ngay khi chúng mới len vào.

Vì vậy, sau những phút trầm tư buồn phiền, pha lẫn với niềm hoan hỉ thanh cao khi biết rằng phu nhân De Cambes yêu mình, Canolles đành phải tự thú nhận rằng chỉ có bổn phận mới buộc chàng phải giữ gìn danh dự, chứ tình thân của chàng đối với Nanon không còn là một yếu tố quyết định nữa.

Đáng thương cho Nanon! Canolles đã gọi thứ tình cảm mà chàng dành cho nàng là tình thân ái. Thế nhưng, trong tình yêu, điều đó khá gần với sự thờ ơ.

Cả Nanon cũng còn thức, bởi vì nàng chưa muốn bị nằm. Đứng bên cửa sổ, khoác mình trong chiếc áo choàng rộng màu đen để không ai trông thấy được nàng dõi theo. Không phải là mặt trăng mờ nhạt và u hoài đang nấp mình sau những đám mây, không phải những thân liễu đang duyên dáng đong đưa trước làn gió đêm, mà là sự xa cách đang hình thành, chầm chậm và nặng nề. Trong tâm tưởng người tình, trong bóng người đang co mình trên tảng đá, bên ánh lửa leo lét kia, nàng như thấy bóng ma của hạnh phúc đã qua.

Ngày đến, tận khi đó Canolles mới trở về phòng mình. Nanon cũng đã trở về phòng nàng, bởi vậy chàng không biết là nàng đã thức suốt đêm. Chàng thay y phục chỉnh tề, tập hợp quân đội lại. Đi tuần tra những nơi đặt thần công nhất là những nơi nnìn ra bờ bên trái

của con sông Georges, ra lệnh đóng cửa cảng nhỏ lại cho xiềng lại bằng xích sắt, chế ra những loại xà lan chở những loại súng pháo loại nhẹ, duyệt qua binh sĩ của mình, khuyến khích với họ với lời nói bóng bảy và hùng hồn và chỉ có thể trở về vào lúc mười giờ. Nanon chờ chàng với nụ cười trên môi. Đó không còn là nàng Nanon kiêu hãnh và kiêu ngạo mà tính khí thất thường đã từng làm cho chính ngài D'Epernon phải điên đầu. Đây là một người tình rụt rè, một kẻ nô lệ sợ sệt, chẳng dám đòi hỏi người khác yêu mình, nhưng chỉ xin phép được yêu.

Ngày trôi qua, không một biến cố nào khác ngoài đợt chuyển biến trong tấn thảm kịch nội tâm đang diễn ra trong tâm hồn hai người trẻ tuổi ấy. Những người liên lạc do Canolles gửi đi lần lượt trở về. Không ai mang về một tin tức rõ rệt, chỉ biết rằng Bordeaux đang có một cảnh náo loạn, rõ ràng là ở đó người ta đang chuẩn bị một điều gì quan trọng.

Thật vậy, De Cambes trở về thành phố, cố gắng cất giấu những chi tiết của cuộc gặp gỡ trong tận đáy lòng mình, đã báo kết quả cho Lenet. Dân chúng Bordeaux lớn tiếng đòi hỏi đảo Saint Georges phải thuộc về họ. Nhiều đám đông tự nguyện xin theo cuộc chinh phạt, những người chỉ huy chỉ ngăn họ lại với lý do là thiếu người chỉ huy cuộc chinh phạt ấy, và cũng không có đủ binh sĩ đã được huấn luyện đầy đủ. Lenet lợi dụng lúc ấy để đưa ra tên của hai vị công tước đề nghị sử dụng quân đội ấy. Dân chúng nhiệt liệt reo hò và yêu cầu mở cửa thành, ngay cả những kẻ mới hôm qua đây còn đóng kín, không muốn tiếp đón ai.

Lenet vội mang tin mừng đó đến và quận chúa cho họp ngay ban tham mưu.

Claire cáo bệnh để khỏi tham dự vào bất cứ quyết định nào chống lại Canolles và rút về phòng mình để khóc cho thỏa.

Từ phòng riêng, nàng nghe những tiếng reo hò đe dọa của dân chúng. Tất cả đều chống lại Canolles.

Chẳng bao lâu tiếng trống vang lên, những đội quân tập hợp lại, các quan chức phát cho dân chúng súng, hỏa mai và các ngọn thương, súng thần công được kéo ra, thuốc súng được phân phát, và hai trăm chiến thuyền sẵn sàng ngược dòng Garonne vào ban đêm nhờ thủy triều lên cao, trong khi ba ngàn người đóng ở bên trái của con sông, sẽ tấn công trên đất liền.

Đội quân đường biển sẽ được chỉ huy bởi D'Espanet, cố vấn của hội đồng, một người

dũng cảm và thông minh, và đội quân trên bộ được chỉ huy bởi ngài De La Rochefoucauld. Ông này cũng vừa vào đến thành phố với khoảng hai ngàn người. Ngài công tước De Bouillon sau ngày mai mới đến cùng với một vài người khác. Bởi vậy, ngài De La Rochefoucauld rất nôn nóng muốn tấn công nhanh để vượt trước đồng nghiệp mình.

Phần III - Chương 5

Hai hôm sau ngày phu nhân tử tước De Cambes, đến Saint Georges dưới lớp áo sứ giả, vào khoảng hai giờ trưa, khi Canolles đang đi tuần tra trên tường thành thì được báo rằng có một người liên lạc mang đến một phong thư cho chàng.

Người liên lạc được cho vào ngay và giao bức công văn cho Canolles.

Bức công văn ấy rõ ràng là không mang tính cách công vụ, đó là một bức thư ngắn, viết bởi một nét chữ mảnh mai, hơi run, trên một tờ giấy xanh nhạt, bóng láng và thơm phức.

Mới chỉ nhìn thấy tờ giấy, Canolles đã cảm thấy tim đập mạnh, ngoài ý muốn.

- Ai đưa cho ngươi lá thư này? - Chàng hỏi.

- Một người đàn ông độ năm mươi lăm, sáu mươi tuổi.

- Râu tóc hoa râm?

- Vâng.

- Dáng người thật thẳng?

- Vâng.

- Điệu bộ của một người lính?

- Đúng vậy.

Canolles cho người này một đồng Louis và ra hiệu lui.

Và tim đập mạnh, chàng đến ẩn mình vào góc pháo đài để có thể đọc thỏa thích lá thư vừa nhận được.

Thư chỉ vỏn vẹn có hai hàng:

"Ông sẽ bị tấn công. Nếu ông không còn xứng đáng với tôi nữa, thì ít ra cũng hãy tỏ ra xứng đáng với chính mình".

Lá thư không có chữ, nhưng Canolles nhận ra phu nhân De Cambes cũng như đã nhận ra Pompéc, chàng nhìn quanh xem có ai nhìn thấy mình không đỏ mặt lên như một cậu bé trước mối tình đầu, chàng đưa lá thư lên môi hôn một cách say sưa và cất nó vào bên trong ngực.

Rồi chàng leo lên trên chóp pháo đài, nơi có thể nhìn thấy dòng Garonne xa đến hơn một dặm cùng với khoảng đồng bằng bát ngàn chung quanh đó

Chẳng thấy gì trên mặt sông cũng như trên đồng bằng, không tấn công vào giữa ban ngày, chúng sẽ nghỉ ngơi dọc đường và tấn công vào ban đêm.

Canolles nghe một tiếng động nhẹ phía sau và quay lại, đó là viên trung úy của chàng.

- Thế nào, anh De Vibrac? - Canolles hỏi - Mọi người bảo sao?

- Thưa chỉ huy, mọi người bảo rằng mai đây lá cờ của các vị hoàng thân sẽ phất phới trên đảo Saint Georges.

- Mà ai bảo vậy?

- Hai liên lạc viên của chúng ta vừa mới về và đã thấy dân chúng thành Bordeaux chuẩn bị tấn công ta.

- Thế anh đã trả lời như thế nào với những kẻ bảo rằng ngày mai lá cờ của các vị hoàng thân sẽ bay trên pháo đài Saint Georges?

- Thưa chỉ huy, tôi đã bảo rằng tôi chẳng quan tâm gì đến chuyện đó vì tôi sẽ không nhìn thấy lá cờ ấy.

- Nếu vậy, anh đã cướp mất câu trả lời của ta rồi đó.

- Hoan hô chỉ huy, binh sĩ sẽ chiến đấu như những con mãnh sư.

- Tôi chỉ đòi hỏi họ một điều là nên chiến đấu như những con người... Mà họ nói gì về cách tấn công?

- Thưa chỉ huy, người ta đang chuẩn bị cho mình một sự bất ngờ. - Vibrac cười nói.

- Chà! Bất ngờ nhỉ! Đây là lần thứ hai mà tôi được cho ý kiến như vậy. Mà ai chỉ huy đội tấn công?

- Ngài De La Rochefoucauld chỉ huy đội quân trên đất liền, ngài D'Espanet cố vấn hội đồng, đội quân trên biển.

- Nếu vậy - Canolles nói - thì ta sẽ cho lão một lời khuyên.

- Cho ai ạ?
- Cho ngài cố vấn hội đồng.
- Lời khuyên như thế nào?
- Là bổ sung cho đám dân quân thành phố một đội quân tinh nhuệ nào đó, có kỷ luật chặt chẽ, để dạy cho đám dân giả kia biết thế nào là một cuộc đọ súng đúng nghĩa.
- Lão không cần đến những lời khuyên của ngài đâu, thưa chỉ huy, bởi vì vốn là một luật gia, hình như lão cũng có biết ít nhiều về chiến trận nên trong cuộc chinh phạt này lão đã kết hợp với trung đoàn Navailles.
- Sao! Trung đoàn Navailles à?
- Vâng.
- Trung đoàn cũ của ta?
- Chính vậy. Hình như họ đã chuyển qua phe của các hoàng thân cùng với vũ khí quân trang.
- Mà ai chỉ huy?
- Nam tước Ravailly.
- Thật ư?
- Ngài có quen biết à?
- Phải. Một tên rất dễ thương, dũng cảm y như thanh gươm của hắn vậy!... Nếu thế thì sẽ gay hơn là ta tưởng.
- Ngài có lệnh gì bây giờ, thưa chỉ huy?
- Tối nay, các đơn vị canh phòng phải được tăng cường, các binh sĩ sẽ phải mặc yên y phục mà ngủ, súng ống đạn lạc sẵn sàng để trong tầm tay... Một nửa sẽ thức canh chừng, còn một nửa kia nghỉ ngơi... Nhưng canh thức sẽ nấp sau những ụ đất... Khoan đã!
- Tôi xin đợi lệnh.
- Anh đã nói với ai về những báo cáo của người liên lạc chưa?
- Không một ai.
- Được lắm, hãy giữ kín chuyện trong khoảng một thời gian nữa. Hãy chọn lấy độ mươi tên trong đám lính tệ nhất của anh, anh chắc có những tên săn trộm hay đánh cá chứ?
- Thưa chỉ huy, mấy tên đó chẳng thiếu đâu.
- Vậy thì hãy chọn lấy mười tên, như ta đã nói cho bọn chúng nghỉ đến sáng mai. Bọn chúng sẽ đi thả lưới trên sông Garonne và sẽ đặt bẫy trong rừng.... Đêm nay, D'Espanet

với lão De La Rochefoucauld sẽ bắt bọn chúng và tra hỏi.

- Tôi chưa hiểu...

- Anh không hiểu rằng cần cho những kẻ tấn công tưởng chừng chúng ta chẳng hay biết gì hay sao? Đấy! Bọn này sẽ chẳng biết gì cả, sẽ thề với một vẻ ngay thật trước mặt bọn kia rằng chúng ta đang ngủ kỹ.

- À hay lắm.

- Hãy để quân thù đến gần, hãy để bọn chúng đổ bộ lên bờ, và cứ để bọn chúng bắc thang trèo lên thành.

- Rồi chừng nào mới khai hỏa?

- Chừng nào ta ra lệnh. Nếu có một phát súng nào được bắn đi trước khi ta ra lệnh, thì thề trên chức tổng trấn này, ta sẽ bắn bỏ kẻ đó.

- Ôi, trời!

- Nội chiến phức tạp bằng hai cuộc chiến thường. Điều không quan trọng là không được để cho nó diễn ra như một chuyến đi săn... Hãy để cho các ngài dân Bordeaux cười cho thỏa thích, cả các anh cũng cứ cười đi nếu thấy muốn cười. Nhưng chỉ khi nào tôi bảo cười.

Viên trung úy bỏ đi để truyền lại mệnh lệnh của Canolles cho các viên sĩ quan khác, họ nhìn nhau ngạc nhiên. Có hai người trong ngài tổng đốc: Nhà quý tộc phong nhã, viên chỉ huy kiên quyết.

Canolles trở về dùng bữa tối với Nanon, bữa ăn tối được chuẩn bị sớm hơn thường lệ hai tiếng đồng hồ. Nanon quyết định sẽ không rời tường thành từ chập tối cho đến sáng hôm sau. Chàng thấy Nanon đang ngồi giở một chồng thư.

- Canolles yêu quý, anh có thể bình tĩnh mà chiến đấu, bởi vì chẳng bao lâu sẽ có quân đến cứu viện: Đức vua đang đến, ngài De La Meilleraye đem theo một đội quân và ngài D'Epernon cũng đến cùng với mười lăm ngàn người.

- Nhưng, họ sẽ chỉ đến sau tám hoặc mười ngày. Nanon này! - Canolles mỉm cười nói tiếp - Đảo Saint Georges không phải là không thể chiếm được.

- Ồ, chừng nào anh còn chỉ huy, thì em bảo đảm tất cả.

- Phải, nhưng vì anh đang chỉ huy, nên anh có thể bị tử thương... Nanon, trong trường hợp dó em sẽ hành động như thế nào, em có dự tính điều đó không?

- Có chứ! - Nanon trả lời và cũng mỉm cười.

- Nếu vậy thì hãy chuẩn bị hòm xiểng đi. Một người lái thuyền đã trực sẵn ở một nơi đã định. Nếu có phải theo đường sông, em sẽ có bốn người của anh được nhận lệnh không bao giờ rời em và sẽ mang em qua bờ bên kia.
- Tất cả những lo toan đó đều vô ích thôi. Canolles, nếu anh chết, em sẽ không còn cần đến gì nữa.
Người hầu đến báo bữa ăn tối đã được dọn lên. Đang ăn, có đến mười lần Canolles đứng dậy và đến bên khung cửa sổ nhìn xuống con sông. Bữa ăn chưa xong, Canolles đã rời bàn... Đêm đã bắt đầu buông xuống. Nanon muốn cùng theo.
- Nanon! - Canolles bảo - Hãy về phòng em và thề với tôi là sẽ không ra khỏi đó. Nếu tôi biết em ra ngoài, có thể gặp phải hiểm nguy nào đó thì tôi sẽ không thể nào tự chủ được. Nanon điều này có liên quan đến danh dự của tôi, và em đừng đùa giỡn với danh dự của tôi.
Nanon chìa cho Canolles đôi môi đỏ hồng, còn đỏ hơn nữa do màu trắng nhợt trên đôi má nàng, rồi nàng trở về phòng mình sau khi nói:
- Em xin nghe anh, Canolles. Em muốn rằng cả bạn lẫn thù đều nhận biết rằng người mà em yêu, anh cứ đi đi.
Canolles bỏ đi, chàng không thể không khâm phục tính cách thuần phục kia sẵn sàng tuân theo mọi ý muốn của chàng. Chàng vừa ra đến vị trí của chàng thì đêm ụp xuống, dữ dội đầy những mối đe dọa như những khi nó muốn dấu trong những nếp áo đen ngòm một bí mật đẫm máu nào đó.
Canolles đứng ngay khoảng đất trống phía trước thành lũy. Chàng nhìn thấy suốt cả con sông cùng với hai bên bờ. Không có trăng, một đám mây sẫm màu trôi nặng nề trên bầu trời. Không ai có thể trông thấy chàng được, nhưng cũng khó mà nhìn thấy chung quanh. Thế nhưng, đến nửa đêm chàng như nhận ra những mảng đen đang di động nơi bờ bên trái, và những hình dáng khổng lồ lướt trên mặt sông. Ngoài ra không một tiếng động nào ngoài tiếng gió đêm đang than thở qua các ngọn cây.
Những mảng đen và những hình dáng đó dừng lại ở một khoảng xa xa. Canolles đã cho rằng mình nhìn lầm, nhưng chàng để tâm chú ý kỹ hơn, đôi mắt chăm chú nhìn xuyên qua màn đêm, hai tai luôn vểnh lên rình rập mọi tiếng động. Đồng hồ trong thành điểm ba tiếng, tiếng chuông ngân dài rồi tắt ngấm trong đêm tối. Canolles bắt đầu đã nhận được một tin báo sau và toan tính rút lui, thì bỗng nhiên viên trung úy De Vibrac, vẫn còn đứng

sau lưng chàng, đặt một bàn tay lên vai chàng còn tay kia chỉ về con sông.
- Phải, phải, phải! - Canolles nói - Bọn chúng đấy, chúng ta chẳng thiệt hại gì khi chờ đợi như vậy. Cho gọi các binh sĩ đang ngủ dậy và điều tất cả về vị trí sau tường thành. Anh đã nói với họ rằng ta sẽ bắn ngay kẻ nào bắn phát súng đầu tiên rồi chứ?
- Thưa có.
- Nếu vậy thì hãy nhắc lại với họ thêm một lần nữa.
Thật vậy qua những tia sáng đầu tiên của bình minh, mọi người thấy những chiếc thuyền dài đang đến gần, bên trên chở đầy người cười nói nho nhỏ, trong khi đó có thể nhận thấy trên vùng đồng bằng một cái gì giống như ụ đất mà ngày hôm qua chưa có. Đấy là sáu khẩu thần công của ngài De La Rochefoucauld vừa được đặt đấy trong đêm qua. Những người trên thuyền đã hoãn lại cuộc tấn công bởi vì mấy khẩu thần công chưa sẵn sàng nhả đạn.
Canolles hỏi xem súng ống đã được nạp đạn chưa, và được trả lời sẵn sàng, chàng ra hiệu lệnh chờ đợi.
Mấy chiếc thuyền mỗi lúc mỗi gần hơn, và qua những tia sáng lờ mờ đầu tiên của ban ngày, chẳng bao lâu Canolles có thể nhận ra các thứ quân trang cùng với các chiếc mũ đặc biệt của trung đoàn Navailles, đã từng, như chúng ta đã biết, là trung đoàn của chàng. Nơi mũi của một trong mấy chiếc thuyền đầu tiên là nam tước De Ravailly đã thay thế chàng trong cương vị chỉ huy trung đoàn, phía sau là viên trung úy vốn là anh em cùng vú nuôi với viên chỉ huy, một người rất được bạn bè yêu mến vì tính khí vui vẻ mà những câu bông đùa không bao giờ cạn.
- Rồi các bạn sẽ thấy - Anh chàng này nói - bọn họ sẽ chẳng động đậy gì đâu, và phải đợi cho ngài De La Rochefoucauld đánh thức với mấy khẩu thần công. Chà! Ở Saint Georges, người ta ngủ kỹ dữ, khi nào già yếu, tôi sẽ về đó sống.
- Cái tên Canolles tốt bụng ấy - Ravailly nói - hắn chỉ thi hành nhiệm vụ tổng đốc như một ông bố thương con, hắn sợ lính tráng sẽ bị cảm lạnh trong khi gác đêm chắc.
- Mà đúng vậy - Một người khác nói - chẳng thấy lấy một tên lính gác.
- Này! - Viên trung úy kêu lên khi đặt chân lên đất liền - Này tên kia, dậy đi và kéo chúng ta lên nào.
Sau câu đùa đó, những tiếng cười rộ lên suốt hàng ngũ đội quân tấn công. Và trong khi hai, ba chiếc thuyền tiến về cảng, tất cả bắt đầu đổ bộ lên bờ.

- Thôi, thôi, ta hiểu rồi - Ravailly nói - Canolles muốn làm ra vẻ bị đánh úp bất thần để tránh gây bất hòa với triều đình. Chà, thưa các ngài, chúng ta hãy đáp lễ lại và không nên giết một ai hết. Một khi vào thành rồi, ân xá cho tất cả, ngoại trừ các phụ nữ, mà chắc họ cũng chẳng đòi được ân xá đó! Nào các bạn, xin đừng quên đây là một cuộc chiến giữa các bằng hữu, bởi vậy kẻ nào mà rút súng ra trước tiên, thì ta cho hắn một nhát gươm.
Sau câu dặn dò vui nhộn mang đầy tính cách dân tộc ấy, tiếng cười lại rộ lên, cả binh sĩ cũng chia sẻ câu đùa cợt với các sĩ quan.
- Ái chà! Này các bạn - Viên trung úy nói - cười thì vui đấy, nhưng cũng đừng quên công việc nhé. Nào lấy thang ra!
Liền đó, các binh sĩ kéo từ thuyền ra những chiếc thang dài và tiến về tường thành.
Đã khá sáng sủa để mọi người nhận ra chàng.
- Kìa, chào các bạn Navailles! - Chàng nói với tất cả trung đoàn - Chào Ravailly, chào Ramoneng.
- Ủa, Canolles đây mà! - Các chàng trai kêu lên - Cậu dậy rồi đấy hả nam tước?
- Ừ, rồi sao? Ở đây thật dễ chịu, tối ngủ sớm, sáng dậy trễ, nhưng còn các cậu, các cậu đi đâu mà sớm vậy?
- Hình như cậu cũng nhận thấy rồi mà. - Ravailly nói - Chúng mình đến đây hãm thành của cậu, có vậy thôi.
- Hãm thành để làm gì?
- Để lấy nó.
Canolles mỉm cười.
- Sao? - Ravailly nói - Cậu đầu hàng chứ?
- Nhưng, trước hết mình phải rõ là đầu hàng ai đã. Tại sao lại có chuyện dân Navailles chống lại đức vua nhỉ?
- Cậu à, đó là bởi vì chúng mình đã trở thành những kẻ phản loạn. Sau khi nghĩ kỹ lại, chúng mình nhận ra rằng Mazarin đúng là một tên đểu cáng, không xứng đáng được những con người quý phái theo phò, bởi vậy chúng mình đã theo về các ngài hoàng thân. Còn cậu?
- Mình tuyệt đối trung thành với chủ nghĩa "D'Epernonese".
- Thật, khó tin, này, đằng kia, hãy để yên mấy sợi xích sắt của cây cầu, các bạn chắc biết rõ những thứ đó chỉ được nhìn từ xa, chứ đụng vào thì có tai họa đấy. Ravailly, cậu hãy

bảo họ đừng đụng vào mấy sợi xích sắt. - Canolles tiếp tục nói vừa cau mày - Nếu không mình sẽ cho nổ súng đấy... Và mình cũng cần cho cậu biết, Ravailly, rằng mình có nhiều tay súng rất cừ.

- Chà! Cậu đùa đấy à! - Viên sĩ quan nói - Cứ để cho người của mình lấy đi, cậu không chống lại nổi đâu.

- Mình không đùa... Dẹp mấy cây thang đi Ravailly, mình xin cậu, cậu đang tấn công vào nhà của đức vua đấy, hãy cẩn thận!

- Saint Georges mà là nhà của đức vua à?

- Mẹ kiếp! Cậu hãy nhìn xem kia là lá cờ cắm trên pháo đài... Này hãy cho truyền xuống sông và dẹp thang đi, nếu không thì mình sẽ khai hỏa. Nếu cậu có chuyện muốn nói, thì hãy cùng Ramoneng vào đây, và chúng ta vừa ăn vừa trò chuyện. Ở đây mình có một người đầu bếp thật trứ danh.

Ravailly cười và đưa mắt đốc thúc binh sĩ. Trong lúc đó, một đội quân khác chuẩn bị đổ bộ.

Canolles liền nhận ra rằng giờ phút quyết định đã đến, và chàng lấy lại thái độ kiên quyết, vẻ nghiêm nghị phù hợp với một người đang nhận lãnh một trách nhiệm quan trọng.

- Dừng lại Ravailly, đùa như vậy là đủ rồi. Ramoneng! - Chàng kêu to - Không thêm một lời, một bước hoặc một cử chỉ nữa, nếu không mình sẽ cho khai hỏa.

Và để đi kèm với câu đe dọa, chàng đưa cánh tay mạnh mẽ hất ngã một cây thang vừa mới ló lên trên tường thành.

Năm sáu người lính vội vã hơn mấy người khác đang leo lên, cú đẩy đó làm cho họ rơi xuống và làm nổi lên một trận cười giữa những người bên trong cũng như người bên ngoài thành, chẳng khác gì trò chơi giữa đám học sinh.

Ngay khi đó, một hiệu lệnh biết rằng những kẻ tấn công đã vượt qua mớ xích sắt giữ cảng.

Thế là cả Ravailly lẫn Ramoneng liền chụp lấy một cây thang và cũng toan lên, vừa la to:

- Trung đoàn Navailles tiến lên! Tiến lên!

- Này Ravailly! - Canolles kêu lên - Mình xin cậu, dừng lại đi...

Nhưng cũng ngay khi ấy, súng thần công nơi đồng bằng khai hỏa, một viên đạn bay đến gần tung mặt đất chung quanh Canolles.

Và dù không nhìn thấy một người nào hết, nhưng một hàng súng dài ló ra, hướng về phía

bên ngoài tường thành. Một hành ánh sáng chớp lóe lên bao bọc chung quanh phần trên của tường thành, và tiếng nổ của hai khẩu thần công đáp lại tiếng súng của ngài Rochefoucauld.

Khoảng một chục người ngã xuống, nhưng thay vì sợ hãi, những người kia như được tăng thêm tinh thần. Về phần mình, đội thần công dưới đất cũng đáp lại đội thần công trên thành, một viên đạn làm đổ cây cờ của đức vua, viên thứ hai trúng phải một viên trung úy của Canolles, tên D'Elboin.

Canolles lại đưa mắt nhìn chung quanh mình và thấy rằng lính của chàng đã nạp đạn xong.

- Bắn khắp nơi.

Lệnh đó được thi hành chính xác cũng như lần đầu.

Mười phút sau, không còn một khung kính nào nguyên vẹn trên đảo Saint Georges nữa. Các tảng đá rung lên và vỡ nát thành mảnh vụn. Đạn súng thần công xuyên thủng các bức tường, một làm khói dày đặc làm đen cả bầu không khí, mọi nơi dậy lên những tiếng kêu than, tiếng dọa nạt và rên rỉ.

Canolles nhận ra rằng chính đội thần công của ngài De La Rochefoucauld làm thiệt hại thành lũy chàng hơn cả.

- Này Vibrac! - Chàng nói - Hãy lo phần Ravailly, và trong khi tôi vắng mặt không thể để cậu ta lấn thêm một tấc đất nào đấy. Tôi đến đội thần công đây.

Rồi Canolles chạy đến với hai khẩu thần công đang đáp lại tiếng súng của ngài De La Rochefoucauld, chàng điều khiển mọi công việc, nạp đạn, nhắm mục tiêu và chỉ huy, tron gmột thời gian ngắn đã làm hỏng ba trong số sáu khẩu bên địch và tiêu diệt khoảng năm mười người. Mấy người kia bắt đầu rã nhóm và bỏ chạy.

Ngài De La Rochefoucauld bận rộn với việc tập hợp họ lại, bị một mảnh sỏi văng trúng làm ông phải buông rơi thanh gươm.

Thấy được kết quả đó, Canolles để phần việc còn lại cho viên đội trưởng đội thần công và chạy lại với những kẻ đang tiến công vào thành.

Vibrac vẫn cầm cự nhưng anh ta vừa lãnh một viên đạn vào vai.

Sự có mặt của của Canolles làm tăng thêm lòng can đảm của quân đội bênchàng, những tiếng kêu vui mừng đón tiếp chàng.

- Xin lỗi! - Chàng kêu lên với Ravailly, mình buộc phải rời cậu một lát để... nhưng cậu

cũng đã thấy rồi đó, phá hỏng vài khẩu thần công của ngài De La Rochefoucauld, nhưng an tâm đi, mình đây!

Và vì khi đó đội trưởng đội quân Navailles quá bận rộn để trả lời chàng, mà cũng có thể là không nghe vì đang bận thúc quân tấn công đợt thứ ba, Canolles rút cây súng ngắn ra chĩa về phía người bạn cũ nay đã thành kẻ thù, chàng nã một phát.

Viên đạn được bắn ra bởi một bàn tay kiên quyết điều khiển bởi con mắt kinh nghiệm, bay đến chui vào cánh tay Ravailly.

- Cám ơn Canolles! - Anh chàng này kêu lên, vì đã nhìn thấy từ đâu viên đạn bay đến - Cám ơn cậu, sau này mình sẽ trả lễ.

Nhưng mặc dù cố gắng hết sức lực, viên đại úy trẻ tuổi cũng buộc phải dừng lại, thanh gươm tuột khỏi tay. Ramoneng chạy đến và đỡ chàng trong tay mình.

- Cậu có muốn đến băng bó nơi nhà mình không Ravailly? - Canolles la to - Mình có một viên y sĩ tài ba không thua gì tay đầu bếp.

- Thôi, mình quay về Bordeaux đây. Nhưng cứ chờ đó, bởi vì mình sẽ trở lại, mình hứa với cậu như vậy. Có điều lần sau mình sẽ chọn đúng lúc.

- Rút lui! Rút lui! - Ramoneng kêu lên - Thôi chào nhé, Canolles, cậu đã thắng ván đầu rồi đấy...

Ramoneng nói đúng: Đội thần công đã làm thiệt hại ghê gớm cho đội quân dưới đất, họ mất ít nhất cũng một trăm người. Còn về phần quân đội trên sông, cũng thiệt hại khoảng chừng đó. Thế nhưng, trung đoàn Navailles đã phải gánh chịu nhiều đau đớn về thiệt hại hơn cả, vì để giữ danh dự cho bộ quân phục, họ cứ muốn đi trước nhóm dân quân của D'Espanet.

Canolles đưa cao cây súng lên.

- Ngừng bắn! - Chàng hô - Chúng ta hãy để họ bình yên mà bỏ chạy, chúng ta nên tiết kiệm đạn dược.

Thật vậy, bây giờ có bắn nữa cũng chẳng ăn thua gì. Những kẻ tấn công đang vội vã rút lui, mang theo những người bị thương và bỏ lại các xác chết. Canolles đếm lại người của mình: Mười sáu người bị thương và bốn tử thương. Về phần mình, chàng không bị trầy xước lấy một chỗ nào.

- Quỷ thật! - Mười phút sau chàng nói với Nanon - Mấy tên đó, chẳng để anh phải chờ lâu mới có dịp tỏ ra xứng đáng với chức vị tổng đốc này... Cuộc chém giết thật là ngu

ngốc! Anh đã hạ ít ra là một trăm năm mươi người của họ và bắn gãy tay một trong những người bạn thân nhất để tránh cho anh ta khỏi cái chết thực sự.

- Vậy à? - Nanon nói - Còn anh chẳng bị gì cả sao?

- Tạ ơn trời! Mà có lẽ bởi vì em mang đến may mắn cho anh đấy... Nhưng phải cẩn thận với ván thứ hai! Dân chúng Bordeaux rất cứng đầu!... Vả lại Ravailly và Ramoneng cũng đã hứa với anh là sẽ trở lại.

- Thì sao! Cũng vẫn chỉ huy Saint Georges đó, cũng vẫn những người lính giữ thành đó... Bọn họ đến, lần sau sẽ được tiếp đón niềm nở hơn lần trước, bởi vì, từ đây đến đó chúng ta còn đủ thời giờ để tăng cường lực lương chống trả, phải không anh?

- Em à! - Canolles thổ lộ với Nanon - Ở mãi một nơi nào đó thì sẽ biết rõ nó. Thành lũy của anh đây không phải là không chiếm được, anh vừa khám phá ra điều này... Và nếu anh là ngài De La Rochefoucauld, anh sẽ chiếm được Saint Georges vào sáng hôm sau!...

- Tại sao vậy?

- Tại vì cậu ta đã bị một viên đạn thần công cắt làm hai.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần II:
PHU NHÂN TỬ TƯỚC DE CAMBES

Phần III - Chương 6

Những kẻ chiến bại trở về Bordeaux trong một quang cảnh bi đát. Họ hớn hở ra đi, tin tưởng vào số đông và tài trí của vị chỉ huy, hoàn toàn an tâm vào kết cục của biến cố, theo như thói quen.

Bởi vậy, đối với những người dân quân ấy, thất bại này nặng nề bằng hai, họ nhục nhã trước mắt những kẻ ở lại cũng như trước kẻ thù. Mọi người thấy họ trở về, đầu cúi thấp, lặng lẽ trước tiếng khóc than của những người phụ nữ khi nhận ra sự vắng mặt của những kẻ không bao giờ trở về nữa.

Thế là những tiếng than trách nổi lên khắp thành phố tant tóc và buồn phiền. Các chiến sĩ trở về nhà của mình để kể lại sự thất bại, mỗi người theo cách riêng của họ. Những vị chỉ huy đến trình diện với bà quận chúa phu nhân đang trú ngụ tại nhà viên chủ tịch.

Phu nhân De Condé đang đứng nơi cửa sổ chờ đợi đoàn quân trở về. Vốn sanh trưởng trong một gia đình chiến sĩ và là vợ của một vị võ tướng nổi tiếng khắp thế giới, được nuôi dưỡng với lòng khinh miệt trước thanh gươm rỉ sét và đệm lông của dân thường, bà không thể nào thoát được sự lo âu khi nghĩ rằng đội quân chỉ gồm toàn dân giả của bà phải đối phó với một lực lượng gồm toàn lính chiến. Thế nhưng có ba điều làm cho bà an tâm: Thứ nhất, chính ngài De La Rochefoucauld chỉ huy cuộc chinh phạt; thứ nhì, trung đoàn Navailles đi đầu, thứ ba là huy hiệu nhà Condé thêu trên lá cờ.

Nhưng, có một điều đối nghịch rất dễ hiểu, tất cả những gì bà hy vọng đối với quận chúa thì lại là đau khổ đối với De Cambes, cũng như chua cay sắp đến với vị phu nhân danh

tiếng thì lại là sự đắc thắng của bà tử tước.

Ngài De La Rochefoucauld đến trình diện với bà, người đầy thuốc súng và máu me, tay áo rách toạc.

- Có phải đúng như mọi người vừa nói với ta không? - Quận chúa kêu lên.

- Mọi người nói như thế nào, thưa phu nhân? - Ngài công tước lạnh lùng hỏi.

- Rằng ông đã bị đẩy lùi?

- Như vậy chưa đầy đủ, thưa phu nhân, nói cho đúng chúng tôi đã bị đánh bại.

- Bị đánh bại! - Bà quận chúa tái mặt kêu lên - Đánh bại? Không thể nào như vậy được!

- Nhưng làm sao lại như vậy được chứ? - Phu nhân nhà Condé hỏi với một giọng cao ngạo để lộ sự bất mãn tột cùng.

- Chuyện đó đã đến như bất cứ những điều sai lầm nào khác trong ván bài, trong tình yêu, trong chiến tranh, chúng ta đã tấn công vào những kẻ khôn ngoan và mạnh hơn chúng ta.

- Vậy thì tên De Canolles đó là một kẻ anh dũng à? - Phu nhân quận chúa hỏi.

Lồng ngực của phu nhân tử tước đập rộn lên vì vui mừng.

- Hừ! - La Rochefoucauld nhún vai trả lời, anh dũng cũng như tất cả mọi người!... Chỉ có điều là vì y có lính tráng được nghỉ ngơi đầy đủ, một thành lũy kiên cố và vì y sẵn sàng phòng bị rất có thể là được mật báo từ trước nên y thắng chúng ta một cách dễ dàng. Ôi thưa phu nhân, cần phải nói thêm, bọn lính thật đáng chê! Bọn chúng đã bỏ chạy ngay từ đợt bắn thứ nhì.

- Còn Navailles thì sao? - Claire kêu lên, mà không nhận ra rằng mình đã thiếu thận trọng.

- Thưa bà - La Rochefoucauld nói - điều khác biệt giữa Navailles và đám dân quân là bỏ chạy, còn Navailles đã rút lui.

- Bây giờ chúng ta chỉ còn thiếu một điều nữa là mất luôn cả Vayres?

- Tôi sẽ không phủ nhận điều đó. - La Rochefoucauld lạnh lùng trả lời.

- Bị đánh bại! - Phu nhân dậm chân lặp lại - Bị đánh bại bởi những tên chẳng ra gì, chỉ huy bởi gã De Canolles! Cái tên nghe kỳ cục.

Claire đỏ bừng mặt.

- Phu nhân cho cái tên đó là kỳ cục - Vị công tước đáp - nhưng ngài Mazarin cho là vĩ đại. Và, tôi cũng mạn phép được nói thêm - Ông ta vừa nói vừa liếc nhanh một ánh mắt sắc bén về phía Claire - rằng ông ta không phải là người duy nhất có ý kiến đó?

- Vậy ông cho rằng Richon là người chịu bại trận à?
- Tại sao không? Tôi cũng phải chịu bại trận vậy! Chúng ta phải đợi cho qua cái xui xẻo thôi, chiến tranh cũng là một ván bài, một ngày nào đó chúng ta sẽ trả thù lại.
- Sẽ không xảy ra một chuyện như vậy - Bà De Tourville nói - nếu mọi người đã theo kế hoạch của tôi.
- Đúng vậy! - Quận chúa nói - Mọi người chẳng bao giờ làm theo những gì chúng ta đề nghị, với lý do rằng chúng ta là đàn bà và chẳng hiểu biết gì về chiến tranh... Các ông chỉ muốn làm theo ý mình và để bị thất bại.
- Hừ, phải đấy, thưa phu nhân, nhưng điều hay lại đến với những viên tướng lẫy lừng nhất. Paul-Emillex đã bị bại trận ở Cannes, Pompéc ở Pharsale và Attila ở Chalons, chỉ có Alexandre và bà, thưa bà De Tourville, là chưa bao giờ bại trận. Hãy nói kế hoạch của bà xem nào!
- Kế hoạch của tôi thưa ngài công tước - Bà De Tourville nói với một giọng khô khan nhất - là tổ chức một cuộc hãm thành theo đúng luật. Người ta đã chẳng thèm nghe tôi và muốn làm một cú chớp nhoáng, ông thấy kết quả rồi đó.
- Hãy trả lời với bà đây giùm tôi, thưa ông Lenet. - Ông công tước nói - Còn tôi, tôi cảm thấy mình không đủ tài ba về chiến thuật để có thể tranh cãi.
- Thưa bà - Lenet nói, từ nãy giờ ông chỉ hé môi là để mỉm cười - Có một vấn đề chống lại cuộc hãm thành mà bà vừa đề nghị, đó là dân chúng Bordeaux không phải là những chiến sĩ mà chỉ là thường dân, họ cần được ăn tối ở nhà và ngủ với vợ. Thế nhưng một cuộc hãm thành theo đúng luật đòi hỏi phải chịu thiếu thốn một số những tiện nghi mà các ngài thường dân của chúng ta không thể nào chịu được. Bởi đó, họ đã vây hãm đảo Saint-Georges theo kiểu tài tử xin đừng chê trách họ ngày hôm nay đã thất bại, họ sẽ quay trở lại quãng đường dài bốn dặm ấy và sẽ lại tấn công bao nhiêu lần tùy theo sự cần thiết.
- Ông tin rằng họ sẽ tiếp tục lần nữa à? - Quận chúa hỏi.
- Ồ, về điều này thưa phu nhân, thì tôi lấy làm chắn chắn, họ quá yêu mến cái đảo của mình để không muốn thấy nó mất vào tay đức vua.
- Họ sẽ thắng chứ?
- Có thể lắm, ngày này, hoặc ngày kia...
- Ngày nào mà họ chiếm được thành - Bà quận chúa kêu lên - ta sẽ cho xử bắn tên khốn

kiếp De Canolles đó, nếu hắn không chịu đầu hàng.

Claire rùng mình.

- Xử bắn! - Công tước De La Rochefoucauld nói - Chà! Nếu phu nhân hiểu về chiến tranh như vậy, thì tôi rất thành thật vui mừng khi thấy mình cùng phe với phu nhân.

- Vậy thì hắn hãy đầu hàng đi.

- Tôi rất muốn biết phu nhân sẽ nghĩ sao nếu Richon đầu hàng.

- Richon không ở trong cuộc, thưa ngài công tước, đây không nói về Richon. Nào, hãy dẫn vào đây một gã thường dân, một viên quan lại, một ông cố vấn, ai cũng được, để cho ta có thể hỏi han và dám đoán chắc với ta kẻ đã cho ta nếm tủi nhục hôm nay một ngày kia cũng sẽ phải chịu nếm lại đắng cay này.

- Vừa kịp lúc, thưa phu nhân. - Lenet nói - Đây là ngài D'Espagnet đang mong mỏi được vào thưa chuyện với phu nhân.

- Đưa ông ta vào. - Vị quận chúa nói.

Trong suốt cuộc chất vấn vừa qua, tim của nàng Claire khi thì đập mạnh như muốn nhảy ra khỏi lồng ngực, khi thì thắt lại như bị kẹt chặt, thật vậy, nàng đang tự nhủ rằng dân chúng Bordeaux sẽ buộc Canolles trả giá cao cho chiến thắng đầu tiên của chàng.

Tình hình lại càng tệ hơn khi D'Espagnet đến củng cố thêm cho những câu nói của Lenet.

- Thưa phu nhân. - Ông ta bảo - Xin phu nhân cứ an tâm, thay vì bốn ngàn, chúng ta sẽ gởi đến tám ngàn, thay vì sáu chúng ta sẽ có mười hai khẩu thần công, thay vì một trăm chúng ta có thể sẽ mất hai trăm, ba trăm, bốn trăm, nếu phải như vậy, nhưng chúng ta sẽ chiến thắng lại Saint - Georges.

- Rất hay, thưa ông. - Ông công tước kêu lên - Ông cũng biết là tôi sẵn sàng theo ông, cho dù là với cương vị chỉ huy hay tình nguyện chừng nào ông vẫn còn giữ ý định chinh phạt đó. Có điều cần phải nhận ra rằng, cứ mỗi lần như vừa qua, quân đội của chúng ta coi như đứt một phần năm.

- Thưa ngài công tước - D'Espagnet lại nói - chúng ta có ba mươi ngàn người, trong tình trạng có thể cầm súng, tại Bordeaux đây, nếu cần chúng ta sẽ lôi tất cả súng thần công trong công xưởng đến trước pháo đài, chúng ta sẽ làm cho một núi đá hoa cương cũng phải tàn thành tro bụi, tự tôi sẽ qua sông cùng với đội tiền quân và chúng ta sẽ chiếm lại Saint-Georges, hồi nãy chúng tôi đã long trọng thề rồi.

- Tôi không tin là ông sẽ chiếm được Saint-Georges chừng nào ông De Canolles còn

sống. - Claire nói với một giọng thật nhỏ.
- Nếu vậy, chúng ta sẽ giết y hoặc là sẽ cho người ám sát y, rồi chúng ta sẽ chiếm Saint-Georges sau.
De Cambes cố nén một tiếng kêu vừa chực thoát ra khỏi lồng ngực:
- Người ta muốn có Saint-Georges cho bằng được sao?
- Sao? Muốn có à? - Bà quận chúa phu nhân kêu lên - Ta cũng tin như vậy, ở đây mọi người chỉ nghĩ đến chuyện đó.
- Nếu vậy - De Cambes nói - xin cứ để em, em sẽ giao thành lại cho phu nhân.
- Kìa, em đã một lần hứa với ta như vậy và đã thất bại.
- Em đã hứa với phu nhân rằng em sẽ đến điều đình với ông De Canolles, nhưng cuộc điều đình ấy đã thất bại. Ông De Canolles thật khó mà lay chuyển.
- Em cho rằng hắn sẽ dễ dãi hơn trong chiến thắng vừa qua hay sao?
- Không ạ. Bởi vậy lần nay em không nói là sẽ giao viên tổng đốc lại cho phu nhân, em chỉ nói là em sẽ giao thành.
- Làm sao mà có chuyện đó được?
- Bằng cách đưa quân lính của chúng ta vào tận trong sân thành.
- Thưa bà, bà có phép tiên hay sao mà lại nhận lãnh một việc như vậy? - La Rochefoucauld hỏi.
- Không, thưa ông, nhưng tôi là "chủ nhân".
- Bà đùa thật. - Ông công tước lại nói.
- Không đâu, không đâu. - Lenet nói - Tôi đoán biết rất nhiều qua hai tiếng bà De Cambes vừa nói.
- Đối với tôi như vậy là đủ rồi. - Claire nói - Ý kiến của ông Lenet đối với tôi là tất cả. Tôi xin nhắc lại rằng Saint - Georges sẽ thuộc về chúng ta nếu người ta để cho tôi nói vài ba câu riêng với ông Lenet.
- Thưa phu nhân - Bà De Tourville cắt ngang - tôi cũng có thể lấy được Saint - Georges nếu người ta để tôi hành động.
- Chúng ta hãy để cho bà De Tourville trình bày kế hoạch của bà ấy cho tất cả chúng ta trước đã. - Lenet nói và ngăn De Cambes lại khi nàng muốn kéo ông vào một góc - Rồi sau đó bà nói riêng với tôi.
- Bà hãy nói đi.

- Đêm nay tôi sẽ lên đường cùng với hai mươi chiếc thuyền với hai trăm tay súng, một nhóm khác, cũng từng đó người, sẽ đi bên bờ bên phải, bốn hoặc năm trăm người khác sẽ đi ngược bên bờ bên trái, trong khi đó khoảng một ngàn hoặc một ngàn hai trăm dân thành Bordeaux sẽ...

- Hãy cẩn thận, thưa bà! - La Rochefoucauld nói - Nội từng đó thôi cũng đã là hơn một ngàn người rồi.

- Còn tôi - Claire nói - với chỉ hơn một đội quân thôi, tôi sẽ lấy Saint - Georges, cứ giao cho tôi trung đoàn Navailles, và tôi sẽ đảm bảo tất cả.

- Vấn đề này cần phải cân nhắc kỹ lưỡng. - Bà phu nhân lại nói, trong khi ngài công tước DeLa Rochefoucauld với nụ cười khinh miệt, thương hại ngồi nhìn các bà bàn cãi về những chuyện chiến tranh và thường làm điên đầu những người đàn ông gan dạ nhất.

- Tôi xin nghe. - Lenet nói - Xin bà hãy lại đây.

Và Lenet dẫn nữ tử tước đến bên cửa sổ. Claire nói nhỏ điều bí mật của mình vào tai ông ta và Lenet thốt ra một tiếng kêu vui mừng.

- Đúng vậy - Ông ta trở lại nói với bà phu nhân - lần này nếu phu nhân trao toàn quyền cho bà De Cambes, Saint - Georges sẽ thuộc về chúng ta.

- Chừng nào? - Bà phu nhân hỏi.

- Tùy ý phu nhân.

- Bà đây là một viên chỉ huy đại tài. - La Rochefoucauld nói mỉa mai.

- Thưa công tước - Lenet trả lời - rồi ông sẽ được quyền phán đoán một khi ông tiến vào Saint - Georges mà không cần phải nổ một tiếng súng.

- Khi đó tôi sẽ thừa nhận.

- Nếu vấn đề tỏ ra chắc chắn như ông vừa nói - Quận chúa nói - Vậy hãy ra lệnh chuẩn bị cho ngày mai.

- Xin tùy thuộc vào ngày giờ mà phu nhân ấn định. - De Cambes nói - Em sẽ trở về nơi ở của mình và đợi lệnh.

Nói xong, nàng cúi chào và rút lui. Bà quận chúa, sau khi từ giận dữ bước qua hy vọng, cũng lui về cùng với bà De Tourville. D'Espagnet sau khi lặp lại mấy câu phản đối của mình, cũng đi ra và chỉ còn lại Lenet cùng ông La Rochefoucauld.

Phần III - Chương 7

- Ông Lenet thân mến - Ngài công tước nói - bởi vì các bà đã giành lấy chiến tranh về họ, tôi nghĩ bọn đàn ông chúng ta nên âm mưu những chuyện khác. Tôi có nghe nói đến một tên Cauvignac nào đó được ông giao nhiệm vụ tuyển một đạo quân và tôi được biết y là một tên rất khéo léo. Tôi sẽ cho mời y đến, có cách nào gặp y được không?

- Thưa đức ông, người đó đang chờ. - Lenet nói.

- Cho y vào.

Lenet kéo dây chuông, một người hầu bước vào.

- Cho mời đại úy Cauvignac vào đây.

Một lát sau, chỗ quen biết cũ của chúng ta hiện ra nơi ngưỡng cửa. Nhưng vốn tánh cẩn thận, y dừng lại đó.

- Xin đại úy hãy đến gần đây, tôi là công tước De La Rochefoucauld.

- Thưa đức ông - Cauvignac trả lời - tôi biết đức ông rất rõ.

- A, nếu vậy thì càng tốt. Có phải anh đã được lệnh tuyển mộ một đội quân không?

- Việc đó đã làm xong.

- Dưới tay anh có tất cả bao nhiêu người?

- Một trăm năm mươi người.

- Quân trang chỉnh tề, vũ khí đầy đủ chứ?

- Vũ khí đầy đủ nhưng quân trang không được chỉnh tề cho lắm. Tôi lo trước hết là vũ khí, vì đó là vấn đề quan trọng hơn cả. Còn về chuyện quân trang, vì tôi vốn là một thằng

vô vụ lợi và vì tôi hành động chỉ là cảm tình của tôi đối với các hoàng thân hơn cả, bởi mới nhận được từ ông Lenet có mười ngàn livres, tôi rất thiếu tiền.

- Như vậy, mười ngàn livres mà anh đã tuyển mộ được một trăm năm mươi quân?

- Vâng thưa đức ông.

- Khá lắm.

- Thưa đức ông, tôi có những phương cách mà chỉ có mình tôi biết, nhờ đó mà tôi tiến hành.

- Vậy họ đâu rồi?

- Ở dưới kia. Ngài sẽ thấy một đội quân rất xứng đáng. Thưa đức ông, nhất là về mặt tinh thần, toàn là những người có danh giá, không có lấy một tên vô lại.

Công tước De La Rochefoucauld đến bên cửa sổ, và quả thật thấy ngoài đường một nhóm một trăm năm mươi người thuộc đủ mọi lứa tuổi, mọi kích thước, mọi giai cấp, được xếp thành hai hàng bởi Ferguzon, Barrabas và Carrotel và hai người bạn kia của họ ăn mặc rất sang trọng. Cái đám đó hoàn toàn có vẻ giống như một băng cướp hơn là một đội lính. Như Cauvignac vừa nói, họ ăn mặc khá rách rưới nhưng vũ trang đầy đủ.

- Anh đã nhận được lệnh gì cho đội quân của anh chưa? - Vị công tước hỏi - Còn anh, anh có thể ở lại Vayres với họ không?

- Tôi, thưa đức ông, tôi có một nguyên tắc là không bao giờ ngu ngốc mà đi giam mình giữa bốn bức tường trong khi có thể muốn đi đâu tùy ý. Tôi vốn sinh ra là để sống một cuộc sống điều độ, đức hạnh.

- Nếu vậy, cứ ở đâu tùy ý anh, nhưng trước hết hãy đưa người của anh đến Vayres.

- Vậy họ sẽ thuộc đội quân canh phòng ở đây sao?

- Phải.

- Dưới quyền của ông Richon?

- Phải.

- Nhưng, thưa đức ông, người của tôi đến đây làm gì khi trong thành đã có gần ba trăm người rồi? Ồ, không phải vì tò mò, thưa đức ông, mà là vì sợ.

- Anh sợ gì?

- Tôi sợ là họ sẽ bị cho ở không, đó là điều rất đáng tiếc, thật sai lầm khi để một cây súng tôi phải gỉ sét.

- Cứ an tâm đi, anh đại úy, họ sẽ không bị gỉ sét đâu, tám ngày nữa họ sẽ chiến đấu.

- Nếu vậy thì người của tôi sẽ bị giết mất?
- Có thể lắm, nếu như ngoài khả năng chiêu mộ họ, anh có một tài đặc biệt giúp họ không bao giờ bị trúng đạn.
- Ồ, không phải như vậy, chỉ có điều trước khi họ bị giết mất, tôi muốn rằng họ được trả công.
- Anh đã không vừa nói với ta rằng anh đã được trả công mười ngàn livres đó hay sao?
- Vâng, mới từng đó thôi. Xin ngài hãy hỏi ông Lenet đây vốn là một người rất cẩn thận, ông ấy chắc chắn là vẫn nhớ đến những thỏa ước giữa chúng ta.
Vị công tước quay về phía Lenet.
- Đó là sự thật, thưa công tước, chúng ta đã giao cho ông Cauvignac mười ngàn livres để tính vào những chi phí đầu tiên, nhưng chúng ta đã hứa với ông ấy một trăm écus cho mỗi người, ngoài số tiền mười ngàn livres kia.
- Như vậy là chúng ta thiếu anh đại úy đây ba mươi lăm ngàn quan?
- Đúng vậy, thưa đức ông.
- Rồi anh sẽ có món tiền đó.
- Có thể nào chúng ta nói đến ngay bây giờ thưa đức ông?
- Không thể được.
- Tại sao vậy?
- Bởi vì anh là bạn với chúng ta, mà những người xa lạ thì cần được biệt đãi trước tiên. Anh cũng hiểu là chỉ khi nào người ta sợ ai đó người ta mới cần vỗ về, mơn trớn người đó.
- Câu châm ngôn mới tuyệt chứ! - Cauvignac nói - Thế nhưng trong tất cả mọi cuộc thương lượng đều có định kỳ hạn.
- Cứ cho là tám ngày vậy. - Công tước nói.
- Tám ngày. - Cauvignac lặp lại.
- Nhưng nếu sau tám ngày chúng ta không thanh toán được thì sao? - Lenet nói.
- Khi đó, Cauvignac tôi sẽ lại là chủ nhân của đội quân.
- Đúng quá rồi! - Vị công tước nói.
- Và tôi tùy ý sử dụng họ?
- Họ thuộc về anh ki amà.
- Thế nhưng... - Lenet xen vào.

- Không sao - Vị công tước nói - họ đã bị nhốt vào thành rồi còn gì.
- Tôi không thích những kiểu mua bán như vậy. - Lenet lắc đầu trả lời.
- Những chuyện đó rất thường ở vùng Normandie - Cauvignac nói - thường gọi là cho chuộc lại.
- Như vậy là đồng ý rồi hả? - Vị công tước hỏi.
- Hoàn toàn đồng ý. - Cauvignac trả lời.
- Khi nào người của anh lên đường?
- Ngay bây giờ nếu ngài ra lệnh.
- Vậy thì ta ra lệnh.
- Họ sẽ đi ngay, thưa đức ông.
Viên đại úy trở xuống, nói hai câu vào tai Ferguzon và cả đội quân. Cauvignac được hộ tống bởi đám người tò mò tụ tập lại do hình thù kỳ lạ của họ, tiến về phía bến cảng nơi có ba chiếc thuyền đang đợi và sẽ chở họ ngược dòng Dordogne cho đến Vayres, trong khi viên chỉ huy, trung thành với nguyên tắc tự do mà chàng ta vừa mới phát biểu trước mặt ngài De La Rochefoucauld, âu yếm nhìn họ xa dần.
Trong thời gian đó, bà tử tước trở về nhà mình, khóc lóc và cầu nguyện.
"Than ôi! Ta không thể nào cứu vãn được hoàn toàn danh dự của chàng nhưng ít ra ta cũng vớt vát được sĩ diện. Không thể để chàng bại trận bởi vũ lực được, bởi vì ta biết tánh chàng, trước sự tấn công, chàng sẽ chống trả cho đến chết, phải làm sao cho chàng có vẻ như bị thua vì có sự phản trắc. Đến chừng đó, một khi chàng biết được những gì ta đã làm cho chàng, dù có bị thua, chàng cũng sẽ biết ơn ta".
Và, an tâm bởi niềm hy vọng đó, nàng đứng dậy, viết vài chữ mà nàng giấu vào ngực áo rồi đến gặp phu nhân quận chúa vì bà vừa cho mời nàng đến để cùng theo bà đi giúp đỡ những kẻ bị thương rồi mang sự an ủi và tiền bạc đến cho những bà vợ góa và những đứa con côi.
Bà quận chúa cho mời tất cả những người đã dự phần vào cuộc chinh phạt đến, bà nhân danh mình và cậu quận công D'Enghien để khen ngợi những kẻ có chiến công, nói chuyện rất lâu với Ravailly, chàng này, dù tay đang quấn băng, cũng thề hứa sẽ sẵn sàng làm một cuộc chinh phạt khác ngay ngày mai. Bà đặt tay lên vai D'Espagnet bảo với ông rằng bà xem ông cùng với những người dân Bordeaux dũng cảm như những cột trụ vững chắc nhất của gia đình bà, và bà kích động mạnh đầu óc họ, đến nỗi những kẻ thất vọng

nhất cũng thề rằng sẽ trả thù và muốn trở lại Saint-Georges ngay lập tức.

- Không, ngay bây giờ thì không được. - Bà quận chúa nói - Hãy nghỉ ngơi ngày và đêm nay, và vào ngày kia, các bạn sẽ vào đó ở luôn.

Câu nói quả quyết, thốt lên với một giọng cương quyết được đón tiếp bởi những tiếng hò reo hiếu chiến. Mỗi một tiếng kêu đào sâu vào tim của nữ tử tước, vì chúng chẳng khác gì những nhát dao đang đe dọa cuộc sống của người tình.

- Em đã thấy ta hứa với họ như thế nào rồi đó, Claire. - Bà nói - Việc của em là sẽ giúp ta giữ trọn lời hứa đó.

- Xin phu nhân cứ an tâm. - Nữ tử tước trả lời - Em sẽ làm những gì em đã hứa.

Ngay đêm hôm đó, một người liên lạc vội vã lên đường thẳng đến Saint-Georges.

Phần III - Chương 8

Đường hầm

Ngày hôm sau, trong khi Canolles đang đi tuần tra vào buổi sáng, Vibrac đến gần và giao lại cho chàng một mảnh giấy cùng một chiếc chìa khóa do một người đàn ông lạ mặt mang đến vào đêm qua và đã đưa lại cho viên trung úy đội gác bảo rằng không cần phải trả lời.

Canolles giật mình khi nhận ra nét chữ của De Cambes và chàng run rẩy mở ra.

"Trong lá thư vừa qua, tôi đã báo với ông rằng thành lũy Saint-Georges sẽ bị tấn công ngay trong đêm. Trong thư n ày, tôi xin báo rằng thành lũy Saint-Georges sẽ bị chiếm. Là một người lính của đức vua, ông sẽ không bị mối nguy hiểm nào ngoài việc bị bắt giữ làm tù binh, nhưng tiểu thư De Lartigues lại ở trong một tình thế khác và thù hận của mọi người đối với bà ấy rất lớn đến nỗi tôi không đảm bảo mạng sống cho bà ấy nếu như bà ấy bị rơi vào tay những người dân Bordeaux. Hãy khuyên bà ấy trốn đi, tôi sẽ chỉ cách cho ông.

Nơi kế bên giường của ông, sau một tấm thảm có thêu hiệu của các vị lãnh chúa dòng De Cambes, trước kia đã từng là chủ nhân của đảo Saint-Georges mà người chồng quá cố của tôi, ngài tử tước De Cambes, đã tặng lại cho đức vua, ông sẽ thấy một cánh cửa mà đây là chìa khóa. Đó là một trong những cánh cửa mở xuống một đường hầm rộng lớn chạy qua dưới lòng sông và ăn thông đến lâu đài De Cambes. Hãy đưa tiểu thư Nanon De Lartigues trốn theo con đường đó và... nếu ông yêu bà ấy... thì hãy cùng trốn với bà ấy. Tôi lấy danh dự của tôi mà đảm bảo cho mạng sống của bà ấy.

Vĩnh biệt, chúng ta không còn nợ nần gì nhau nữa.
Nữ tử tước De Cambes"
Canolles đọc đi đọc lại lá thư, mặt tái dần đi, chàng cảm thấy, mặc dù không thể nào tìm hiểu điều bí ẩn đó, rằng có một quyền lực phi thường bao trùm lấy chàng và định đoạt cả con người chàng. Con đường hầm được sử dụng để cứu Nanon kia, phải chăng cũng để đưa kẻ thù vào thành?
Vibrac đọc thấy trên gương mặt của chủ tướng nỗi xúc động đó.
- Thưa chỉ huy, tin xấu hay sao? - Chàng ta hỏi.
- Phải, hình như chúng ta sẽ bị tấn công vào đêm mai.
- Mấy tên cứng đầu! - Vibrac nói - Tôi tưởng rằng bọn chúng đã bị đối xử khác đích đáng và chẳng dám chường mặt ra trước tám ngày nữa.
- Ta không cần phải nhắc anh - Canolles nói - là phải canh phòng cẩn mật.
- Xin chỉ huy cứ an tâm. Có lẽ bọn chúng muốn ập đến bất chợt như đêm qua?
- Ta không biết, nhưng chúng ta phải sẵn sàng trước mọi chuyện, và cũng cứ chuẩn bị cẩn thận như lần vừa qua. Anh hãy thay ta đi tuần tra cho xong, ta có vài mệnh lệnh cần ban phát nên phải trở về nhà đây.
De Vibrac ra dấu đồng ý và bỏ đi với điệu bộ vô tư của những kẻ đã quá quen với hiểm nguy.
Còn Canolles thì trở về phòng riêng, cố gắng để không bị Nanon nhìn thấy, và sau khi biết chắc chỉ còn riêng mình, chàng khóa cửa phòng lại.
Bên cạnh giường chàng ngủ có một tấm thảm thêu những huy hiệu của dòng họ De Cambes, được viền bởi một dải ruban vàng.
Chàng giở dải ruban lên thì thấy khe hở của một cánh cửa.
Cánh cửa ấy mở ra được nhờ chiếc chìa khóa của De Cambes gởi đến cùng với lá thư và một đường hầm rộng hiện ra trước mắt Canolles, rõ ràng là thẳng hướng đến lâu đài De Cambes.
Canolles đứng bất động trong giây lát, đổ mồ hôi. Con đường bí ẩn ấy chắc chắn không phải là duy nhất, làm cho chàng sợ hãi.
Chàng đốt một cây nến và chuẩn bị bước xuống.
Mới đầu chàng bước xuống hai mươi bậc thật dốc, rồi theo một con đường dốc dài hơn, tiếp tục đi sâu vào lòng đất.

Chẳng bao lâu chàng nghe những tiếng động trầm trầm, thoạt đầu khiến cho chàng phải kinh hãi vì không biết nguyên do, nhưng bước tới sâu hơn, chàng nhận ra phía bên trên đầu mình là tiếng rì rầm vô tận của con sông.

Có nhiều đường nứt trên mái hầm, có lẽ nước sông đã thấm vào qua nhiều thời kỳ khác nhau, nhưng đều đã được phát hiện kịp thời nên chúng được trát kín bởi một thứ xi măng về lâu về dài còn chắc hơn cả đá.

Canolles nghe tiếng nước sông chảy bên trên đầu mình trong khoảng mười phút, rồi tiếng ấy giảm dần và chỉ còn là một tiếng róc rách khe khẽ. Cuối cùng cả tiếng róc rách ấy cũng biến mất, thay vào đó là im lặng hoàn toàn, và sau khi đi được năm mươi bước trong cảnh im lặng đó, Canolles đến chân một cầu thang tương tự như cầu thang chàng vừa đi xuống, bên trên là một cánh cửa dày mà mười người đàn ông lực lưỡng chưa chắc đã lay chuyển nổi.

- Bây giờ ta hiểu rồi - Canolles nói - họ sẽ chờ Nanon nơi cánh cửa n ày và sẽ cứu nàng.

Canolles quay về, trở qua dưới con sông, leo lên mấy bậc thang về phòng mình, đóng lại dải ruban và đến gặp Nanon.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần III:
PHU NHÂN TỬ TƯỚC DE CAMBES

Phần III - Chương 9

Như mọi khi, Nanon đang ngồi trước những tấm bản đồ, thư từ và sách vở. Cô nàng đáng thương cũng đang chiến đấu cho đức vua theo cách riêng của mình. Vừa thấy Canolles, nàng vui mừng đưa tay ra cho chàng.

- Đức vua sắp đến! - Nàng nói - Tám ngày nữa là chúng ta sẽ thoát nạn.

- Hoàng thượng cứ đến. - Canolles mỉm cười buồn bã nói - Nhưng tiếc thay ngài sẽ không vào được đây đâu.

- Ồ, nhưng lần này thì em tin báo chắc chắn mà, chỉ còn tám ngày nữa thôi là ngài sẽ đến đây.

- Nanon à, dù có vội vã đến đâu đi nữa, thì vẫn là muộn đối với chúng ta.

- Anh nói vậy nghĩa là sao?

- Tôi muốn nói là thay vì cứ bận bịu với mớ giấy tờ đó, tốt hơn hết là em nên nghĩ đến cách chạy trốn.

- Trốn? Mà tại sao?

- Bởi vì tôi có nhiều tin xấu, Nanon à. Họ đang chuẩn bị một lần tấn công khác, lần này thì tôi có thể thua.

- Kìa, phải chăng chúng ta đã không thỏa thuận rằng số phận của anh là của em và vinh quang của anh cũng sẽ là của em hay sao?

- Không, không thể như vậy được đâu. Khi còn ở Agen, người ta đã không toàn sát hại em bằng thần hỏa đó hay sao? Họ đã chẳng dìm em xuống sông đó hay sao? Thôi,

Nanon, xin hãy thương xót tôi, không nên nghĩ đến việc ở lại, sự có mặt của em có thể sẽ buộc tôi có những hành động hèn nhát.

- Trời ơi, Canolles, anh làm em sợ quá!

- Nanon, anh van em, em hãy thề với anh rằng khi nào thành lũy bị tấn công, em sẽ làm theo như lời anh dặn.

- Ôi, tại sao lại phải thề hứa như vậy chứ?

- Để cho anh còn sức mà sống. Nanon, nếu em không hứa với anh rằng sẽ nghe theo anh hoàn toàn, thì anh thề là anh sẽ tự sát ngay khi có dịp.

- Ôi, Canolles, em sẽ làm theo như anh muốn, em xin thề trên mối tình của chúng ta.

- Hay lắm, Nanon, bây giờ thì anh đã an tâm hơn. Hãy gom góp những món nữ trang quý giá nhất của em, còn vàng em cất ở đâu?

- Trong một cái thùng có đóng quai sắt.

- Hãy chuẩn bị mọi thứ. Sẽ có người mang theo cho em.

- Ôi, Canolles, anh cũng biết rằng gia tài quý giá nhất của em không phải là vàng bạc châu báu. Canolles, tất cả những việc đó phải chăng là để em rời xa anh?

- Nanon, em biết anh là người trọng danh dự chứ, phải không? Đấy anh xin lấy danh dự mà thề với em rằng những gì anh làm đó chỉ là do anh lo sợ nguy hiểm có thể đến với em.

- Và anh tin chắc vào hiểm nguy đó à?

- Anh tin rằng ngày mai Saint - Georges sẽ bị thất thủ.

- Bằng cách nào?

- Anh không biết, nhưng anh tin như vậy.

- Và nếu em bằng lòng trốn?

- Anh sẽ làm tất cả để sống sót, Nanon, anh xin hứa như vậy.

- Anh cứ ra lệnh đi anh yêu, và em sẽ nghe theo anh. - Nanon nói và đưa tay ra nắm lấy Canolles, hai giọt nước mắt lăn dài xuống má.

Canolles siết tay Nanon và bước ra ngoài. Nếu còn nấn ná ở lại, có lẽ chàng đã hứng hai viên ngọc ấy với đôi môi của mình nhưng chàng đặt tay lên lá thư của nàng tử tước và lá bùa ấy giúp chàng có đủ can đảm để rời xa.

Ngày hôm ấy thật cay nghiệt. Lời đe dọa kia có vẻ quả quyết, ngày mai Saint-Georges sẽ bị chiếm, những tiếng ấy cứ vang lên bên tai chàng. Làm sao? Bằng cách nào? Làm sao nàng tử tước lại dám đoán chắc với chàng như vậy? Chàng sẽ bị tấn công theo đường

sông? Hay theo đường bộ? Tai họa vô hình nhưng chắc chắn kia sẽ khởi từ đâu? Thật là điên đầu.

Suốt cả ngày, Canolles đưa mắt khắp nơi tìm kiếm quân thù. Tối đến, chàng mở to mắt thăm dò rừng sâu, khắp cánh đồng, suốt con sông, chỉ hoài công, chàng chẳng nhìn thấy gì cả.

Khi đêm đã xuống hẳn, từ lâu đài De Cambes có một ánh đèn sáng lên, đây là lần đầu tiên từ khi đến đảo Saint Georges, Canolles thấy ở đấy có ánh đèn.

- À, họ đã sẵn sàng để cứu Nanon. - Chàng nói, và thở dài.

Trái tim con người mới chứa đựng những bí ẩn kỳ lạ và huyền diệu làm sao! Canolles không còn yêu Nanon nữa, Canolles tôn thờ tử tước phu nhân, thế nhưng khi đến lúc phải chia tay với người mà mình không còn yêu nữa, Canolles cảm thấy tâm hồn se thắt, chỉ đến khi sắp xa nàng, Canolles mới cảm nhận tất cả sức mạnh của tình cảm mà chàng dành cho nữ tử tước yêu kiều kia.

Tất cả đội quân trú phòng đều tỉnh thức và canh chừng trên mặt thành. Canolles đang thăm dò cảnh thinh lặng của đêm tối. Chưa bao giờ bóng đêm lại câm lặng và cô tịch đến như vậy. Không một tiếng động nào khuấy động cảnh hiu quạnh ấy.

Canolles chợt có ý nghĩ rằng quân thù sẽ đến bằng chính đường hầm mà chàng vừa mới khám phá. Điều này không chắc lắm, bởi vì nếu như vậy thì người ta sẽ không cho chàng biết đường hầm đó, nhưng rồi chàng cũng quyết định canh giữ. Chàng cho chuẩn bị một thùng súng với ngòi, chọn một viên đội khá nhất, lăn cái thùng xuống đến bậc thang cuối cùng của đường hầm, đốt một cây đuốc và đặt tay viên đội. Có hai người nữa đứng gần đó.

- Nếu anh thấy có hơn sáu người xuất hiện nơi đường hầm này - Chàng nói với viên đội - thì hãy bảo họ rút lui, và nếu họ không rút thì anh hãy châm ngòi và cho lăn thùng thuốc súng này, nó sẽ chạy theo con đường dốc và nổ tung giữa bọn chúng.

Viên đội cầm cây đuốc, hai người lính đứng bất động sau y, dưới chân họ là thùng thuốc súng.

Canolles trở lên, an tâm phần nào về mặt này, nhưng về đến phòng, chàng thấy Nanon đang đứng đợi chàng để hỏi tin tức, và đang kinh hoảng trước miệng hầm đen ngòm.

- Trời ơi! - Nàng kêu lên - Tại sao lại có cái cửa này?

- Đây là con đường mà em thoát ra đấy Nanon.

- Anh đã hứa với em rằng anh chỉ buộc em phải trốn đi chừng nào có cuộc tấn công.
- Anh vẫn giữ lời hứa đó.
- Nhưng bên ngoài đảo có vẻ yên tĩnh hoàn toàn.
- Cả bên trong cũng vậy, có phải không? Thế nhưng cách chúng ta hai mươi bước có một thùng thuốc súng với một người cầm ngọn đuốc. Người đó châm đuốc vào thùng thuốc súng thì trong một giây, cả tòa lâu đài này chẳng còn viên gạch nào nguyên vẹn. Yên tĩnh là như vậy đó, Nanon à.

Người thiếu phụ xanh mặt.

- Ôi, anh làm cho em sợ quá! - Nàng kêu lên.
- Nanon, em hãy gọi các cô hầu của em đến và mang vàng bạc theo, có thể là anh lầm và đêm nay chẳng có chuyện gì xảy ra cả, nhưng chúng ta cũng cứ sẵn sàng.
- Ai? - Tiếng của viên đội vang lên dưới đường hầm. Một tiếng khác trả lời, nhưng không có vẻ gì là thù địch.
- Kìa! - Canolles nói - Người ta đến kiếm anh đấy.
- Họ chưa tấn công, anh à, tất cả đều yên tĩnh, hãy để em ở lại với anh, họ sẽ không đến đâu.

Nhưng, Nanon vừa nói xong thì tiếng kêu: Ai? Vang lên ba lần nơi sân trong, và sau tiếng kêu thứ ba là một tiếng nổ súng.

Canolles chạy đến bên cửa sổ và mở ra.

- Báo động! - Lính gác kêu lên - Báo động!

Trong một góc, Canolles thấy một đám đen đen di động, kẻ thù đang ùa vào từ một cánh cửa thấy từ dưới hầm để củi, đúng là dưới căn hầm đó, cũng như nơi phòng của Canolles, có một lối đi chưa ai biết đến.

- Bọn chúng kìa! - Canolles kêu lên - Nhanh lên đi Nanon, chúng đến rồi!

Ngay khi đó, khoảng hai mươi tiếng súng đáp lại tiếng súng của lính gác.

Hai ba viên đạn làm vỡ khung kính cửa sổ mà Canolles vừa mới đóng lại.

Chàng quay lại, Nanon đang quỳ dưới đất.

Nơi cánh cửa trong nhà, những cô hầu của nàng chạy đến.

- Không được chậm trễ một giây nào đâu, Nanon! - Canolles kêu lên - Nhanh lên! Nhanh lên!

Và chàng bế xốc người thiếu phụ lên, cứ như đó là một cọng lông, và bước xuống đường

hầm, vừa bảo mấy cô hầu theo chàng.
Viên đội vẫn đứng vào vị trí, tay cầm đuốc, hai người lính đang cầm súng, sẵn sàng nhả đạn vào một nhóm người trong đó hiện ra người quen biết cũ với chúng ta, bác Pompéc mặt tái nhợt, đang cố sức biểu lộ sự thân thiện.
- Ôi, ngài De Canolles! - Bác ta kêu lên - Xin ngài hãy bảo họ rằng chúng tôi là những người mà ngài đang đợi. Quỷ thật, không nên đùa với bạn bè như thế đâu.
- Pompéc! - Canolles nói - Tôi giao cho lão phu nhân đây, một người quen biết của lão đã lấy danh dự mà đảm bảo cho bà ấy, còn lão phải lấy đầu của lão mà bảo đảm với tôi đấy.
- Vâng, vâng, tôi xin chịu hoàn toàn trách nhiệm. - Pompéc nói.
- Anh Canolles, em không đi đâu! - Nanon kêu lên và níu lấy cổ chàng - Canolles, anh đã hứa là sẽ đi cùng với em.
- Anh đã hứa là sẽ bảo vệ thành lũy Saint Georges cho đến cùng và anh sẽ giữ lời hứa ấy.
Và mặc cho những tiếng kêu khóc, van nài của Nanon, Canolles giao nàng lại cho Pompéc, ông này cùng với mấy tên người hầu của De Cambes và những người hầu của nàng lôi nàng vào con đường hầm sau hút.
Canolles đưa mắt nhìn theo các bóng trắng ấy một hồi lâu. Nhưng sực nhớ rằng các nơi mọi người đang chờ đợi mình nên chàng leo vội lên thang, hét bảo viên đội và hai người lính cùng theo.
De Vibrac đứng trong phòng chàng, đầu không mũi nón, mặt tái nhợt, gươm cầm tay.
- Thưa chỉ huy! - Chàng kêu lên khi nhìn thấy Canolles - Quân thù... quân thù đến rồi...
- Ta đã biết.
- Phải làm gì bây giờ?
- Hỏi hay nhỉ! Chiến đấu chứ sao nữa.
Canolles chạy ra sân. Trên đường chàng nhìn thấy một cây rìu và vớ lấy nó.
Trong sân đầy kẻ thù, sáu mươi chiến sĩ của đội quân canh phòng đang cố chiến đấu bảo vệ nơi ở của Canolles. Từ trên tường thành đầy rẫy những tiếng kêu la và tiếng súng, chứng tỏ trận chiến đang diễn ra khắp nơi.
- Chỉ huy kìa! Chỉ huy kìa! - Các chiến sĩ kêu lên khi thấy Canolles.
- Can đảm lên các bạn, can đảm lên. - Chàng la to - Chúng ta đã bị đánh úp rồi.
- Chiến tranh là như thế đấy! - Vang lên giọng nói chế giễu của Ravailly, anh chàng này, tay quấn băng, đang thôi thúc binh lính mình bắt cho được Canolles - Hàng đi, Canolles,

hàng đi!
- À, cậu đấy hả, Ravailly? - Canolles la to - Mình đã tưởng trả xong món nợ tình cảm rồi chứ. Cậu chưa hài lòng à, thì đây...
Và Canolles, nhảy lên ba bốn bước, ném mạnh cây búa vào Ravailly đến nỗi nó bay sát qua bên viên đại úy của binh đoàn Navailles và chém bể đùi một viên sĩ quan bên địch.
- Kìa, cậu đáp lại câu chào hỏi của mình như vậy đấy hả? Này các bạn, hắn ta điên rồi, hãy nhắm cho kỹ, bắn!
Sau mệnh lệnh đó, tiếng súng nổ ran bên hàng ngũ địch, bên cạch Canolles, năm sáu người ngã xuống.
- Bắn! - Chàng cũng la to - Bắn!
Nhưng chỉ có ba bốn tiếng súng đáp lại. Bị đánh bất chợt vào lúc bất ngờ nhất, vả lại đêm tối làm cho họ hoang mang nên chiến sĩ của Canolles mất hết can đảm.
Canolles thấy rằng chẳng còn cách gì nữa.
- Hãy quay trở vào - Chàng nói với Vibrac - và bảo quân lính cùng vào, chúng ta sẽ chặn lại và chỉ đầu hàng khi bọn chúng tấn công vào.
- Bắn! - Tiếng hô của ngài D'Espagnet và La Rochefoucauld cùng vang lên - Hãy nhớ đến các chiến hữu của chúng ta đã tử trận, hãy trả thù cho họ. Bắn!
Và làn mưa đạn lại rít lên bên tai Canolles, không trúng vào chàng nhưng cũng làm cho hao hụt đi cái nhóm ít ỏi đấy.
- Rút lui! - Vibrac kêu lên - Rút lui!
- Tiến lên! - Ravailly cũng la to - Tiến lên!
Bên địch nhào tới, Canolles cùng với một nhóm không quá mười người cố chống đỡ, chàng nhặt được cây súng của một người lính đã chết và sử dụng nó như một cây gậy.
Các người của chàng quay vào, chàng cùng Vibrac là hai người sau cùng.
Cả hai đóng sập được cánh cửa lại, và lấy thanh sắt chặn ngang, chống đỡ sức tấn công của nhóm người bên ngoài.
Các cửa sổ đều có song sắt.
- Đem rìu, đem đòn bẩy, nếu cần hãy sử dụng cả súng thần công! - Tiếng của công tước De La Rochefoucauld vang lên, phải bắt cho được bọn chúng dù sống hay chết.
Một đợt đạn khủng khiếp tiếp theo tiếng la đó, hai ba viên xuyên qua cánh cửa, một viên cắm vào đùi De Vibrac.

- Chỉ huy ơi! - Chàng ta nói - Tôi bị trúng đạn rồi, hãy lo lấy phần ngài thôi, chẳng liên quan gì đến tôi nữa.

Và chàng ta nằm dài theo vách tường, không thể nào đứng nổi nữa.

Canolles nhìn chung quanh chàng, còn khoảng hơn mười người cầm cự nổi, viên đội mà chàng đã đặt gác nơi đường hầm cũng có mặt.

- Cây đuốc đâu rồi? - Chàng hỏi.

- Thưa chỉ huy, tôi đã vất nó gần bên thùng thuốc súng.

- Nó còn cháy chứ?

- Có lẽ còn.

- Được rồi. Hãy đưa tất cả những cái này ra ngoài cửa sau. Hãy lo cho họ và cho cả anh một cách điều đình nào tốt nhất, phần còn lại để mặc ta...

- Nhưng, thưa chỉ huy...

- Hãy tuân lệnh.

Viên đội cúi đầu ra hiệu cho các người lính đi theo mình. Chẳng bao lâu tất cả đều biến mất sau những dãy phòng, họ đã hiểu ý định của Canolles và không muốn cùng bị nổ banh xác với chàng.

Canolles lắng tai nghe: Có tiếng rìu bổ vào cửa, và tiếng súng vẫn nổ ran.

Đột nhiên, một tiếng ồn ào cho biết là cửa đã bị phá, Canolles nghe tiếng những kẻ tấn công đang ùa vào lâu đài vừa la hét ầm ĩ.

"Được lắm!" Chàng lẩm bẩm "Chỉ năm phút nữa thôi, những tiếng reo hò vui mừng đó sẽ biến thành những tiếng kêu tuyệt vọng".

Và chàng nhảy bổ vào đường hầm.

Nhưng, bên thùng thuốc súng, một chàng trai trẻ đang ngồi đấy, cây đuốc để dưới chân, hai tay ôm lấy mặt.

Nghe tiếng chân, chàng trai ngẩng đầu lên và Canolles nhận ra De Cambes phu nhân.

- Ôi! - Nàng kêu lên - Chàng đây rồi!

- Claire! - Canolles lẩm bẩm - Em đến đây làm gì?

- Để cùng chết với ông, nếu ông muốn chết.

- Tôi đã bại trận, để mất danh dự, tôi phải chết thôi.

- Ông đã được cứu thoát một cách vẻ vang, cứu thoát bởi tôi.

- Bại trận vì em! Em có nghe họ không? Họ đang đến đây, hãy đi đi Claire, hãy đi theo

con đường hầm này, em còn năm phút nữa, kịp cho em thoát ra.

- Tôi không đi, tôi ở lại đây.

- Nhưng em có biết tôi xuống đây để làm gì không?

De Cambes nhặt cây đuốc lên đến gần thuốc súng.

- Tôi đã biết rồi.

- Claire! - Canolles hốt hoảng kêu lên - Claire!

- Hãy nhắc lại một lần nữa rằng ông muốn chết, và chúng ta sẽ cùng chết với nhau.

Khuôn mặt nhợt nhạt của tử tước phu nhân mang một vẻ cương quyết vô cùng khiến cho Canolles hiểu rằng nàng sẽ hành động như vừa nói. Chàng dừng lại:

- Nhưng mà em muốn gì?

- Tôi muốn ông hãy hàng đi!

- Không bao giờ!

- Thời gian rất quý giá. - Tử tước phu nhân nói tiếp - Ông hãy hàng đi. Tôi mang đến cho ông mạng sống, tôi mang đến cho ông danh dự.

- Vậy hãy để cho tôi thoát khỏi đây, tôi sẽ đặt thanh gươm dưới chân đức vua và xin ngài cho một cơ hội để phục thù.

- Ông sẽ không đi.

- Tại sao vậy?

- Bởi vì tôi không thể nào sống như vậy được, bởi vì tôi không thể sống xa ông, bởi vì tôi yêu ông.

- Tôi xin hàng, tôi xin hàng! - Canolles kêu lên và quỳ xuống bên chân Claire, ném ra xa cây đuốc trong tay chàng.

"Ồ!" Nữ tử tước thầm thì "Lần này thì ta nắm được chàng rồi, sẽ không ai cướp chàng ra khỏi tay ta được nữa".

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần III:
PHU NHÂN TỬ TƯỚC DE CAMBES

Phần III - Chương 10

Chuyến trở về Bordeaux lần này của đội quân của hoàng thân thật khác hẳn với lần trước. Lần này vòng nguyệt quế dành cho tất cả mọi người, kể cả kẻ bại trận.

Sự tế nhị của phu nhân De Cambes đã dành một phần lớn chiến thắng cho Canolles, nên khi vừa bước qua cổng thành cùng với Ravailly, người bạn mà hai lần chàng đã suýt giết chết và chàng hoan nghinh như vị chỉ huy đại tài và được khen ngợi như một người lính dũng cảm.

Những kẻ chiến bại của ngày hôm trước, và nhất là những ai đã bị trúng một cú nào đó vào người trong trận chiến vừa qua dĩ nhiên là mang ít nhiều thù hận đối với những kẻ thắng trận. Nhưng, Canolles thật là bảnh trai, dễ thương và giản dị, chàng được tình thế mới của mình một cách vui vẻ và bình thản quá, bao vây chung quanh chàng là một nhóm bạn bè quá ư vồn vã, các sĩ quan và binh lính của trung đoàn Navailles cứ mãi luôn khen ngợi chàng đến nỗi các ngài dân Bordeaux rất chóng quên. Vả lại họ cũng còn nhiều chuyện khác phải nghĩ đến. Ngài De Bouillon đến vào hôm sau hoặc hôm sau nữa, và những tin tức chính xác nhất thông báo rằng trễ lắm là sau tám ngày, đức vua sẽ đến Libourne.

Phu nhân De Condé rất muốn gặp Canolles, bà nấp sau rèm cửa nhìn chàng đi ngang qua và thấy chàng có phong thái của kẻ hoàn toàn chiến thắng rất tương xứng với những lời đồn đại về chàng.

Trái với ý kiến của phu nhân quận chúa, bà De Tourville cho rằng chàng không được lịch

thiệp cho lắm. Lenet công nhận rằng chàng là một người mã thượng, còn ngài De La Rochefoucauld thì chỉ nói:

- À, à! Vị anh hùng của chúng ta đấy.

Người ta chỉ định cho chàng một nơi ăn ở, tại pháo đài lớn của thành phố, lâu đài Trompette. Ban ngày chàng hoàn toàn tự do đi dạo trong thành phố, giải quyết công việc của mình hoặc giải trí tùy thích. Đến tối thì chàng quay về tất nhiên với lời hứa danh dự rằng sẽ không trốn đi hoặc liên lạc với bên ngoài.

Trước khi thực hiện câu cam kết đó, Canolles đã xin phép được viết một lá thư ngắn, và sau khi được phép, chàng đã tìm cách gửi đến cho Nanon lá thư sau:

"Nanon thân yêu, bị bắt làm tù binh, nhưng hoàn toàn tự do với lời cam kết sẽ không liên lạc với bên ngoài, nên anh viết vài hàng gởi đến em cùng với tình thân ái của anh và xin em đừng nghi ngờ gì về sự bặt tin của anh. Anh trông cậy vào em để bảo vệ danh dự của anh trước mặt đức vua và hoàng hậu.

Nam tước De Canolles."

Qua những điều kiện mà chúng ta nhận thấy rõ ràng là quả dễ chịu đó, có thể nhận ra ảnh hưởng của phu nhân De Cambes.

Phải mất đến năm sáu ngày Canolles mới thoát khỏi những bữa tiệc và lễ hội mà bạn bè khoản đãi, luôn luôn mọi người trông thấy chàng cùng với Ravailly khoác tay nhau vui vẻ đi ngoài đường.

Hơn nữa, từ khi về đây, chàng rất ít được gặp nữ tử tước De Cambes, và chỉ nói được vài câu hiếm hoi. Hình như nữ tử tước đã cảm thấy hài lòng vì Canolles không còn ở gần Nanon nữa và sung sướng vì có chàng gần bên mình. Thế là Canolles viết cho nàng vài câu trách móc nhẹ nhàng, nàng liền giới thiệu với gia đình để lo tiếp đón chàng. Còn hơn thế nữa, nhờ Lenet, Canolles được phép đến diện kiến bà phu nhân quận chúa, và anh chàng tù binh đẹp trai thỉnh thoảng lại đến lượn lờ chung quanh các bà tùy tùng của vị phu nhân.

Ngoài ra, không có người đàn ông nào lại thờ ơ trước những vấn đề chính trị hơn Canolles. Được nhìn thấy phu nhân De Cambes, trao đổi vài câu với nàng, còn nếu không thể trò chuyện được thì nhìn thấy một cử chỉ âu yếm, được siết tay nàng khi nàng bước lên xe, hoặc mang nước thánh đến cho nàng ở nhà thờ mặc dù chàng thuộc giáo phái tin lành. Đấy là những bận rộn quan trọng hơn cả trong ngày tháng của chàng tù binh.

Ban đêm, chàng nghĩ đến công việc bận rộn quan trọng ban ngày.
Thế nhưng, sau một thời gian ngắn, người tù binh ấy không còn hài lòng với những thú tiêu khiển đó nữa. Nhưng chàng hiểu rằng phu nhân De Cambes, với sự tế nhị tinh tế của mình, e ngại cho danh dự của chàng hơn chính là danh dự của nàng, nên chàng đành tìm cách kiếm thêm những trò tiêu khiển khác. Một lần, chàng đấu gươm với một viên sĩ quan của quân đội trú phòng rồi cùng với hai người dân khác, và bằng cách đó, giải khuây được vài giờ. Nhưng vì chàng đánh rơi gươm của một đối thủ và làm bị thương hai người kia, nên chẳng bao lâu trò tiêu khiển đó cũng trở nên hiếm hoi, chẳng còn ai để giải khuây cho chàng.
Rồi có một hai lần chàng gặp được may mắn. Không có gì là lạ cả, như chúng ta đã nói, ngoài việc chàng khá đẹp trai từ khi chàng trở thành tù binh thì có khá nhiều người quan tâm đến chàng. Suốt ba ngày liền và cả buổi sáng của ngày thứ tư, mọi người đều nói đến việc chàng bị bắt làm tù binh, chẳng khác gì với cảnh tù đầy của người hoàng thân.
Một hôm, với hy vọng sẽ được gặp phu nhân De Cambes tại nhà thờ, nhưng phu nhân De Cambes, có lẽ vì ngại sẽ gặp chàng nên đã không đến đấy, chàng trai đã mang nước thánh đến cho một phụ nữ kiều diễm mà chàng chưa quen biết. Đấy không là lỗi của Canolles, nhưng do lỗi của phu nhân De Cambes, nếu nữ tử tước đến, chàng đã chỉ nghĩ đến nàng, chỉ nhìn thấy nàng và sẽ chỉ mang nước thánh đến cho nàng.
Ngay ngày hôm ấy, đang khi Canolles thắc mắc không biết người đẹp kia là ai thì chàng nhận được một lá thư mời đến chơi buổi tối tại nhà viên chưởng lý Lavie, chính người đã ngăn cản việc nhập thành của phu nhân quận chúa, và với tư cách là người bề tôi của đức vua, cũng bị căm ghét không kém gì ngài D'Epernon. Canolles, với nhu cầu giải khuây, hân hoan nhận lời mời, và lúc sáu giờ chiều, chàng đến nhà viên chưởng lý.
Đến vào giờ đó, có lẽ là khá kỳ lạ đối với thời đại chúng ta nhưng có hai lý do để Canolles đến nơi hẹn sớm như vậy. Thứ nhất, là vì vào thời đó người ta thường dùng bữa ăn sớm, lý do thứ hai là vì chàng thường trở về tòa lâu đài Trompette vào lúc chín giờ rưỡi tối, nên nếu không muốn chỉ có mặt trong chốc lát, thì chàng phải là một trong những người đến sớm.
Vào đến phòng khách, Canolles thốt ra một tiếng kêu vui mừng: Phu nhân Lavie chẳng ai khác hơn là người phu nhân kiều diễm mà chàng đã mang mời nước thánh tại nhà thờ. Canolles được đón tiếp nồng hậu tại nhà viên chưởng lý thuộc phái bảo hoàng. Chàng

vừa giới thiệu xong thì những câu ca ngợi tràn đến, đủ để làm xiêu lòng một trong bảy nhà hiền triết của nước Hy Lạp. Người ta ví sự chống trả của chàng trong đợt tấn công đầu tiên như chiến công của Horaties, Cocles và sự thất bại của chàng như thất bại của thành Troie, hoang tàn bởi trò xảo thuật của Ulyse.

- Thưa ông Canolles thân mến! - Viên chưởng lý nói với chàng - Tôi biết rằng tại triều đình có nói nhiều đến ông, công cuộc phòng thủ của ông đã mang vinh quang đến cho ông, và hoàng hậu cũng đã thề sẽ chuộc lại ông khi có dịp và chừng nào ông trở về phục vụ cho người thì sẽ là với chức vụ tư lệnh quân đội hoặc là thống tướng. Sao, ông có muốn được chuộc lại không?

- Thưa ngài - Canolles trả lời vừa ném một ánh mắt sắc lẻm về phía phu nhân Lavie - tôi xin cam đoan với ngài rằng ý muốn thành thật hiện tại của tôi là hoàng hậu không nên vội vã làm gì, bà sẽ chuộc lại tôi bằng tiền hoặc sẽ trao đổi với một sĩ quan cao cấp nào đó. Tôi không xứng đáng với món tiền đó cũng như với danh dự kia. Ở trong thành Bordeaux này thật dễ chịu đối với tôi và tôi sẽ đợi cho đến khi nào ngài chiếm được thành, như vậy hoàng hậu sẽ có được tôi mà không tốn kém gì cả.

Phu nhân Lavie mỉm cười duyên dáng:

- Quỷ thật! - Ông chồng của bà nói - Ông chẳng vẻ gì nôn nóng muốn được tự do nhỉ?

- Kìa, tại sao tôi lại phải nôn nóng chứ? Thế ngài tưởng rằng tôi cảm thấy dễ chịu khi lại phải nhận chức vụ và cứ buộc phải giết ai đó trong đám bạn của mình hay sao?

- Nhưng cuộc sống của ông ở đây như thế nào? Một cuộc sống không xứng đáng với một người như ông, phải đứng ngoài mọi cuộc họp, mọi toan tính, buộc phải nhìn mọi người phục vụ cho lý lẽ của họ còn ông thì phải khoanh tay ngồi đó, vô ích, bất lực, tình cảnh này chắc phải làm cho ông khó thở.

Canolles nhìn phu nhân Lavie, bà cũng đang nhìn về hướng chàng.

- Không đâu. - Chàng nói - Ngài lầm rồi, tôi hoàn toàn không buồn chán gì cả. Ngài quan tâm đến chính trị, mà chính trị thì chán ngắt, còn tôi quan tâm đến tình yêu, điều này lại khá thú vị. Các ngài, kẻ này phục vụ cho hoàng hậu, người kia phục vụ cho quận chúa, còn tôi, tôi không theo phò riêng một vị phu nhân.

Câu trả lời được tán thưởng và nữ chủ nhà phát biểu ý kiến của mình bằng một nụ cười. Chẳng bao lâu, người ta tổ chức chơi bài, và Canolles cũng chơi. Phu nhân Lavie theo về cánh với chàng chống lại ông chồng, khiến cho ông này bị thua mất năm trăm pistoles.

Ngày hôm sau, không biết vì lý do vì sao mà đám đông mưu toan một cuộc bạo động. Một người theo phe các hoàng thân, cuồng tín hơn tất cả, đề nghị ném đá vào các ô cửa kính nhà ông Lavie. Khi các cửa kính đều vỡ cả, một người khác đề nghị đốt nhà. Họ vừa bắt đầu đốt đuốc lên thì Canolles đến cùng với một nhóm của trung đoàn Navailles, đưa phu nhân Lavie đến một nơi an toàn và cứu chồng bà khỏi tay nhóm bạo động đang toan treo cổ ông lên vì đã không thể đốt nhà ông được.

- Sao, thưa nhà hoạt động. - Canolles nói với ngài chưởng lý đang run lẩy bẩy vì sợ - Bây giờ thì ngài nghĩ sao về cảnh nhàn nhã của tôi? Không làm gì cả như tôi là đúng nhất có phải không?

Sau đó, chàng trở về lâu đài Trompette, vì đã đến giờ. Về đến nơi, chàng thấy trên bàn có một lá thư mà hình dáng bên ngoài khiến tim chàng đập mạnh và nét chữ làm chàng phải giật mình.

Đó là nét chữ của phu nhân De Cambes.

Canolles mở vội lá thư và đọc.

"Ngày mai, ông hãy đến nhà thờ dòng Cames một mình vào khoảng sáu giờ chiều, và hãy ngồi vào trong tòa giải tội đầu tiên bên trái. Ông sẽ thấy cửa không đóng".

- Chà! - Canolles nghĩ bụng - Ý nghĩ thật độc đáo. Còn có phần tái bút nữa.

"Chớ nên khoe khoang về nơi mà ông đã đến hôm qua và hôm nay Bordeaux không phải là một thành phố theo phái bảo hoàng, ông nên nhớ điều đó, và ông cũng nên suy nghĩ đến số phận mà ngài Lavie lẽ ra đã phải gánh chịu nếu không có ông".

- Được lắm! - Canolles tự nhủ - Nàng đang ghen. Như vậy là ta đã hành động đúng, khi đến nhà ngài Lavie ngày hôm qua và hôm nay, dù cho nàng có nói sao đi nữa.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần III:
PHU NHÂN TỬ TƯỚC DE CAMBES

Phần III - Chương 11

Cần phải nói rằng từ khi về Bordeaux đến giờ, Canolles đã trải qua mọi giai đoạn của một mối tình đau khổ. Chàng đã thấy tử tước phu nhân được yêu chiều và săn đón, còn chàng thì không được quyền như vậy mà chỉ thỉnh thoảng được ném cho vài cái nhìn an ủi vì nàng muốn tránh những lời đàm tiếu. Sau màn kịch xảy ra dưới đường hầm, sau những câu trao đổi nóng bỏng giữa hai người trong khoảnh khắc tột cùng thì thái độ hiện tại của nàng thật là lạnh như đá. Thế nhưng vì biết rằng mình vẫn được yêu thực sự mặc dù bên ngoài lạnh lùng đó, nên Canolles đã tự xem như một người tình bất hạnh giữa những kẻ may mắn nhất. Dầu sao thì vấn đề cũng dễ thôi. Vì đã thề hứa sẽ không liên lạc gì với bên ngoài nữa, nên chàng đã đẩy lùi hình ảnh Nanon vào một góc nhỏ của lương tâm, nơi dành cho những dằn vặt nho nhỏ về tình yêu.

Thế nhưng, có đôi lúc khi nụ cười tươi vui nhất sắp nở trên môi chàng, khi chàng sắp thốt ra những câu nói bóng bẩy nhất, thì bỗng nhiên, một đám mây làm tối sầm ánh mắt chàng, một tiếng thở dài thoát ra. Tiếng thở dài ấy là dành cho Nanon, đám mây ấy, là kỷ niệm của quá khứ, đang bắt đầu làm u ám những ngày hiện tại.

Phu nhân De Cambes đã nhận ra những khoảnh khắc buồn phiền đó, con mắt thông minh của nàng đã nhìn thấu đáy sâu tâm hồn của Canolles, và nàng nghĩ rằng không thể để Canolles một mình với nỗi buồn như vậy được. Và nàng đã gởi đi lá thư kia.

Không cần phải nói thêm rằng tất cả mọi ý nghĩ đều biến mất ngay sau khi chàng vừa nhận được lá thư. Vừa đọc xong, chàng tự nhủ làm sao mình có thể yêu một người khác

được ngoài phu nhân De Cambes, và đọc lại một lần nữa thì chàng đã tin rằng từ trước đến giờ chỉ mới yêu phu nhân De Cambes.

Canolles trải qua một đêm bồn chồn, hạnh phúc đền bù cho sự mất ngủ. Dù rằng cả đêm chỉ chợp mắt được một lúc, nhưng sáng sớm chàng đã dậy ngay.

Mọi người đều biết những người đang yêu trải qua những giây phút trước giờ hẹn như thế nào. Họ cứ nhìn đồng hồ, chạy tới chạy lui mà không nhận ra ngay cả những người bạn thân nhất. Canolles có tất cả mọi hành động điên cuồng của một người ở trong trạng thái đó.

Đúng sáu giờ, chàng đến thẳng tòa giải tội, cửa không đóng. Qua những cửa kính mờ tối, nắng đã bắt đầu tắt, toàn thể bên trong ngôi thánh đường chìm đắm trong mọi thứ ánh sáng dìu dịu dành cho kẻ đang cầu nguyện và những kẻ đang yêu. Canolles sẵn sàng trả một năm của đời mình để không bị mất đi niềm hy vọng ngay lúc đó.

Chàng nhìn chung quanh để biết rằng ngôi nhà thờ hoàn toàn vắng người, và lẳng lặng bước vào tòa giải tội, đóng cửa lại.

Một lát sau, Claire hiện ra nơi ngưỡng cửa, người trùm kín trong một chiếc áo choàng dày, có Pompéc đứng gác bên ngoài, rồi đến lượt mình, sau khi đã biết chắc sẽ không có ai nhìn thấy, nàng đến quỳ bên tòa giải tội.

- À! Bà đấy phải không? - Canolles nói - Bây giờ bà mới rủ lòng thương đến tôi!

- Cân phải vậy thôi, bởi vì ông đang gặp nguy khốn. - Claire nói.

- Như vậy, thưa bà - Canolles nói - chỉ là do lòng thương hại mà tôi được hân hạnh giáp mặt với bà đây. Ồ! Xin bà phải công nhận rằng tôi có quyền đòi hỏi nhiều hơn thế nơi bà.

- Chúng ta hãy nói chuyện nghiêm túc. - Claire nói, cố gắng kềm hãm giọng nói xúc động của mình - Vì đây là một nơi thánh, ông đã tự hại mình khi đến nhà ông Lavie, kẻ thù số một của phu nhân quận chúa. Hôm qua phu nhân đã nói lại với ông De La Rochefoucauld mà ông này thì đã biết tất cả, và bà đã nói mấy câu khiến tôi phải kinh hoàng: "Nếu chúng ta cần phải đề phòng những cuộc mưu loạn trong đám tù binh, thì chúng ta sẽ phải tỏ ra nghiêm khắc thay cho thái độ dễ dãi trước đây, với những tình t(ế khẩn cấp thì phải có những biện pháp cứng rắn, chúng ta không chỉ sẵn sàng quyết định mà còn phải cương quyết thi hành".

Tử tước phu nhân nói ra những lời đó với một giọng quả quyết.

- Thưa bà, tôi không phải là bề tôi của quận chúa phu nhân nhưng là của bà, có thế thôi,

tôi chỉ đầu hàng bà, với một mình bà, bà cũng biết lý do nào và với điều kiện nào.
- Tôi không tin - Claire nói - rằng chúng ta đã nói đến điều kiện.
- Không phải ngoài miệng, nhưng trong trái tim. Ôi, thưa bà, bà đã nói với tôi như thế nào, bà đã hứa hẹn với tôi một hạnh phúc như thế nào, bà đã cho tôi những hy vọng như thế nào?... Ôi, thưa bà, bà hãy nhìn nhận rằng bà đã quá tàn nhẫn.
- Kìa, tại sao ông lại đi trách móc bởi vì tôi chỉ chăm lo đến hạnh phúc của ông ngang bằng với của tôi? Có lẽ nào ông không hiểu mà cũng không đoán được rằng tôi đau khổ không kém gì ông, mà có khi lại còn hơn ông bởi vì tôi không có đủ sức lực để chịu đựng nỗi đau khổ đó? Xin hãy nghe tôi đây, bạn thân mến, tôi đã đau khổ nhiều hơn ông bởi vì tôi có một lo âu là ông, ông không thể nào có được, chính vì, ông cũng biết rồi đấy, tôi chỉ yêu có mình ông. Còn ông, ông còn nuối tiếc gì về người vắng mặt, và những hoài vọng nào không hướng về tôi không?
- Thưa bà, bà đã đòi hỏi tôi phải thành thật, vậy tôi xin đáp lại thành thật. Vâng, khi bà để tôi lại với những ý nghĩ đau đớn của riêng tôi, khi bà để tôi phải đối mặt với quá khứ của tôi, và cả những khi bà tránh ánh mắt của tôi, vâng, những khi đó, tôi tự giận mình tại sao đã không tìm đến cái chết trong chiến đấu, tôi trách mình đã đầu hàng, tôi hối hận, tôi nuối tiếc.
- Nuối tiếc?
- Vâng, thưa bà, nuối tiếc, bởi vì hoàn toàn là sự thật như đấng Tối cao đang ngự trên bàn thờ trước mặt tôi với bà, vào giờ này có một người phụ nữ khác đang khóc lóc, buồn phiền, sẵn sàng hy sinh mạng sống vì tôi và cũng đang tự nhủ rằng tôi là một thằng hèn và là một kẻ phản bội.
- Ồ! Thưa ông.
- Đúng vậy, thưa bà, người ấy đã không tạo ra tôi như ngày nay đó sao? Người ấy đã không có được lời hứa của tôi sẽ được cứu thoát đó hay sao?
- Nhưng, hình như ông cũng đã cứu bà ấy rồi kia mà.
- Phải, khỏi những kẻ thù sẵn sàng hành hạ nàng, nhưng không khỏi niềm tuyệt vọng đang xé nát con tim một khi nàng biết được rằng chính với bà mà tôi đã đầu hàng.
Claire cúi đầu thấp và thở dài.
- Như vậy là ông không yêu tôi! - Nàng nói.
Đến lượt Canolles thở dài.

- Thưa ông, tôi không muốn dụ dỗ ông. - Nàng nói tiếp - Tôi không muốn để cho ông mất mát đi một người bạn gái đáng giá hơn tôi, thế nhưng ông cũng biết rồi đấy, cả tôi nữa, tôi cũng yêu ông, tôi đến đây hỏi xin tình yêu của ông, một tình yêu trọn vẹn, tôi đến đây để nói với ông rằng tôi tự do hoàn toàn đây, bàn tay tôi đây, tôi mang nó đến cho ông bởi vì tôi chẳng có ai để chống lại ông, tôi chẳng biết hơn được ông.
- Ôi, thưa bà! - Canolles kêu lên - Bà đã làm cho tôi trở nên kẻ hạnh phúc nhất trên thế gian này!
- Nhưng còn ông - Nàng buồn rầu nói - ông không yêu tôi.
- Tôi yêu bà vô cùng, không thể nào nói ra hết được những đau khổ mà tôi đã chịu đựng trước sự im lặng và thái độ dè dặt của bà.
- Trời ơi! Tại sao đàn ông các ông không chịu hiểu gì cả vậy? Tại sao ông lại không hiểu rằng tôi không muốn để ông phải đóng một vai trò kỳ cục, rằng tôi không muốn để cho bất cứ ai có thể nghĩ rằng sự thất thủ của Saint Georges là một vấn đề đã được dàn xếp giữa ông và tôi. Không, tôi muốn rằng dù có được chuộc lại bởi hoàng hậu hay bởi tôi đi nữa thì ông cũng thuộc về tôi trọn vẹn. Thế nhưng, ông đã không muốn chờ đợi.
- Ồ! Thưa bà, bây giờ tôi sẽ đợi. Một giờ như hiện tại, một lời hứa từ giọng nói dịu dàng của bà vừa nói rằng bà yêu tôi và tôi sẽ chờ đợi đến bao lâu cũng được.
- Ông vẫn còn yêu De Lartigues! - Phu nhân lắc đầu nói.
- Thưa bà, nếu tôi nói rằng giữa tôi với người ấy chỉ còn là một thứ tình bạn, như vậy là tôi nói dối, nhưng xin hãy tin tình cảm đó giữa tôi với người ấy. Còn tất cả tình yêu của tôi đều dành cho bà.
- Ôi! Tôi không biết có nên nhận điều đó hay không, tấm lòng ông rộng rãi quá.
- Xin bà hãy nghe tôi. - Canolles lại nói - Tôi sẵn sàng chết để tránh cho bà phải đổ một giọt lệ, thế mà tôi đang làm cho người ấy phải đau khổ. Đáng thương thay, nàng có nhiều kẻ thù và những ai không quen biết nàng đều căm ghét nàng. Còn bà, còn những người quen biết thì yêu mến bà. Vậy hãy nghĩ đến sự khác biệt giữa hai tình cảm đó, tình cảm thứ nhất là do bởi lương tâm, cái sau do bởi trái tim tôi.
- Cám ơn bạn thân yêu. Nhưng có thể là ông chỉ xiêu lòng trong khoảnh khắc trước sự có mặt của tôi, và sau này ông sẽ hối hận. Hãy cân nhắc kỹ lưỡng những câu nói của tôi. Ngày mai ông hãy trả lời tôi. Nếu ông có muốn nói gì với bà De Lartigues hoặc nếu ông muốn về lại với bà ấy, thì ông hoàn toàn tự do, ông Canolles, tôi sẽ cầm tay ông và đưa

ông ra đến tận cổng thành Bordeaux.

- Thưa bà, chờ đến ngày mai mà làm gì, tôi nói đây với một con tim cháy bỏng và một tinh thần sáng suốt. Tôi yêu bà, tôi chỉ có bà và sẽ chỉ một mình bà thôi.

- Ôi! Xin cám ơn! Xin cám ơn! - Claire kêu lên, gạt tấm lưới sang một bên, và đưa bàn tay qua ô cửa. Bàn tay tôi đây, trái tim tôi đây.

Canolles nắm lấy bàn tay ấy và tới tấp hôn lên.

- Lão Pompéc vừa ra hiệu là đã đến lúc trở ra. - Claire nói - Có lẽ người ta sắp đến đóng cửa nhà thờ. Xin chào bạn thân yêu, ngày mai ông sẽ được biết ý định của tôi về ông, nói đúng hơn là về chúng ta. Ngày mai ông sẽ hạnh phúc, bởi vì tôi sẽ hạnh phúc.

Và, không thể kềm chế được nỗi xúc động, nàng kéo bàn tay chàng về phía mình, hôn lên mấy đầu ngón tay, rồi nhẹ nhàng bỏ đi, để Canolles lại một mình nhưng hạnh phúc như chưa bao giờ.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần III:
PHU NHÂN TỬ TƯỚC DE CAMBES

Phần III - Chương 12

Trong thời gian đó, như Nanon đã nói, nhà vua, hoàng hậu cùng ngài hồng y và ông De La Mazarin đã lên đường để đến trừng trị thành phố phiến loạn đã dám công nhiên theo về phe các hoàng thân. Họ đang đến gần.

Đến Libourne, đức vua tiếp một phái đoàn dân chúng Bordeaux, đến cam kết với ngài về sự tôn kính và lòng tận tụy của họ, nhưng xét tình thế hiện tại, điều đó khá kỳ lạ.

Bởi vậy, hoàng hậu tiếp phái đoàn với tất cả vẻ uy nghi của bà.

- Thưa các ông, chúng tôi sẽ tiếp tục đi đến Vayres. Đến đó, chúng tôi sẽ có dịp nhận xét về sự tôn kính và lòng tận tụy của các ông.

Nghe nói đến Vayres, những người của sứ bộ, có lẽ đã biết được một điều gì đó, mà hoàng hậu chưa biết, nên đưa mắt nhìn nhau, đầy lo âu. Hoàng hậu Anne D'Autriche, một người không bao giờ để sót điều gì, không thể không nhận ra ánh mắt đó.

- Chúng ta hãy đi ngay đến Vayres. - Bà nói - Ở đấy rất dễ chịu theo như ông D'Epernon đã nói, chúng ta sẽ để đức vua trú ngụ ở đấy.

Rồi quay về phía viên đại úy và đám tùy tùng của mình.

- Ai chỉ huy ở Vayres? - Bà hỏi.

- Thưa hoàng hậu - Guitaut trả lời - người ta nói rằng là một vị tổng đốc mới.

- Một người tín cẩn chứ? - Hoàng hậu nhíu mày.

- Một người mà ngài công tước D'Epernon...

Trán của hoàng hậu dãn ra.

- Nếu như vậy, chúng ta hãy đi nhanh lên. - Bà nói.

- Tâu hoàng hậu - Công tước De La Meilleraye nói - xin cứ làm theo như ý hoàng hậu, nhưng tôi nghĩ rằng không đi nhanh hơn đội quân. Nếu có một cuộc biểu dương thanh thế trước thành lũy Vayres, hãy để cho các thần dân của đức vua biết được sức mạnh của ngài, như vậy sẽ làm cho những thần dân trung thành của người thêm hăng hái và làm nhụt chí những kẻ gian trá.

- Tôi nghĩ rằng ông De La Meilleraye đã nói đúng. - Hồng y De Mazarin nói.

- Còn tôi thì cho rằng ông ta nói như vậy là sai. - Hoàng hậu trả lời - Chúng ta không việc gì phải sợ Bordeaux, đức vua mạnh bởi uy danh của chính mình chứ không phải do quân đội.

Ông De La Meilleraye cúi ra chiều tuân phục.

Hoàng hậu gọi Guitaut, ra lệnh bảo nhóm tất cả đội cậnvệ, đội ngự lâm cùng đội khinh kỵ binh lại. Đức vua lên ngựa và dẫn đầu. Người cháu gái của ngài Mazarin cùng các bà tùy tùng lên một cỗ xe ngựa.

Mọi người lên đường đến Vayres. Quân đội theo sau, và vì đoạn đường chỉ dài khoảng năm mươi dặm, nên đội quân có lẽ sẽ đến sau đức vua khoảng ba bốn giờ và sẽ đóng trại bên bờ trái của con sông Dordogne.

Đức vua vừa được mười hai tuổi, thế nhưng đã là một chàng kỵ sĩ tài ba, biết khéo léo điều khiển con ngựa của mình, và cả con người ngài toát lên cái vẻ kiêu hãnh của dòng họ mình, nó khiến sau này ngài trở thành vị vua coi trọng nghi thức bề ngoài nhất Châu Âu. Được nuôi dưỡng với sự chăm sóc của hoàng hậu, nhưng luôn bị đè nặng bởi tính keo kiệt bủn xỉn của Mazarin, ngài luôn phải chịu thiếu thốn những thứ nhu cầu nhỏ nhặt nhất, và vô cùng sốt ruột chờ đợi ngày trưởng thành của mình, sẽ là ngày 5 tháng 9 sắp tới đây và chưa đi qua tính khí thất thường trẻ con ngài đã để lộ tính cách của mình sau này. Cuộc chinh phạt này rất hợp với ngài, coi như ngài đã bước qua tuổi trưởng thành, bắt đầu tập sự làm chỉ huy, tập sự cai trị. Bởi vậy ngài kiêu hãnh ngồi trên lưng ngựa, khi thì đến bên cửa xe chào hoàng hậu, và cười nụ với phu nhân De Frontenac, mọi người đồn rằng ngài đang mê bà này, khi thì bước lên phía trước, trò chuyện với ông De La Meilleraye và lão Guitaut về những cuộc chinh phạt của đức vua Louis XIII và những chiến công của ngài hồng y quá cố (hồng y Riechelieu).

Trong khi vừa đi vừa trò chuyện như vậy, quãng đường đã được rút ngắn bớt và những tháp cao và chòi canh của thành lũy Vayres đã bắt đầu hiện ra từ đằng xa. Thời tiết ấm áp, cảnh sắc tuyệt đẹp, mặt trời chiếu những tia nắng xiên xiên xuống dòng sông, thật chẳng khác gì một cuộc đi dạo. Đức vua đi giữa ông De La Meilleraye và Guitaut, mắt lăm le nhìn về thành lũy, ở đấy hoàn toàn lặng lẽ mặc dù đám lính canh trên cao chắc chắn là đã nhìn thấy tiền quân rực rỡ của đội quân đức vua.

Cỗ xe của hoàng hậu vượt lên hàng đầu.

Mazarin nói:

- Kìa, ngài thống chế, có một điều khiến tôi rất ngạc nhiên.

- Điều gì, thưa đức ông?

- Tôi thấy rằng hình như, bình thường những viên tổng đốc giỏi đều biết những gì xảy ra chung quanh pháo đài của mình và khi một vị vua cất công đến pháo đài đó thì ít ra họ cũng phải gởi đến một đoàn sứ bộ đón ngài.

- Chà! - Hoàng hậu nói và phá ra cười một cách giả tạo - Toàn là nghi thức! Thôi, điều đó chỉ vô ích, ta thích sự trung thành hơn.

Ông De La Meilleraye đưa khăn lên che mặt để giấu đi nếu không phải là một cái nhăn mặt, thì ít ra là ý muốn là cử chỉ đó.

- Đúng là chẳng có ai ló mặt ra cả. - Vị vua trẻ tuổi nói, khá bất bình vì những thiếu sót về nghi thức như vậy.

- Này con! - Hoàng hậu nói - Có ông De La Meilleraye và Guitaut đây sẽ nói với con rằng bổn phận đầu tiên của một viên tổng đốc, nhất là giữa vùng đất địch, là phải sợ bị đánh bất ngờ và phải án binh bất động và nấp kín sau tường thành. Con không thấy lá cờ của con, lá cờ của các đức tiên quân Henri VI và Francois I đang phất phới trên tường thành đó hay sao?

Đoàn người tiếp tục con đường, và chẳng bao lâu, khám phá ra một công trình xây đã gần xong, có vẻ như mới được dựng lên mấy ngày gần đây.

- À! À! - Thống chế nói - Viên tổng đốc này có vẻ biết rành nghề nghiệp của mình nhỉ. Cái đồn này kiến trúc thật khá.

Hoàng hậu thò đầu ra khỏi cửa xe, còn đức vua rướn người trên lưng ngựa.

Chỉ có một tên lính gác đang đi tới đi lui trên thành cao ngaòi ra tất cả đều lặng lẽ.

- Mặc dù ta không phải là một người lính và mặc dù ta chẳng hiểu gì nhiều về bổn phận

quân sự của một viên tổng đốc - Mazarin nói - ta thấy cách xử sự trước mặt đức vua như vậy thật là khác thường.

- Chúng ta hãy cứ tiến đến - Viên thống chế nói - rồi sẽ thấy.

Khi nhóm người chỉ còn cách chiến hào một trăm bước chân, tên lính gác trên thành, mãi đến khi đó vẫn đi tới đi lui, dừng lại. Và sau một hồi nhìn ngó.

- Ai đó? - Hắn ta la to.

- Đức vua đây! - Ông De La Meilleraye đáp lại.

Sau tiếng đó, hoàng hậu Anne D'Autriche tưởng sẽ thấy binh sĩ ùa đến, các sĩ quan vồn vã, hạ cầu mở cổng, bồng súng chào.

Chẳng có ai cả.

Viên lính gác đứng thẳng lại, đưa mũi súng hướng về những người mới đến và chỉ la to với một giọng quả quyết:

- Dừng lại!

Đức vua tái mặt vì giận dữ, hoàng hậu cắn môi đến bật máu, Mazarin thốt ra một câu chửi bằng tiếng Ý không thông dụng cho lắm bên nước Pháp nhưng ông ta vẫn không thể chừa bỏ được, ngài thống chế chỉ liếc mắt về phía vua và hoàng hậu, một cái nhìn đầy ý nghĩa.

- Ta thích những kẻ dưới quyền ta luôn luôn thận trọng. - Hoàng hậu nói, cố gắng dối lòng, bởi vì mặc cho bề ngoài đầy tự tin giả tạo, trong thâm tâm, bà đã bắt đầu lo lắng.

- Ta muốn mọi người phải nể vì ta. - Đức vua trẻ tuổi nói nhỏ, ánh mắt bực bội nhìn đăm đăm vào tên lính gác vẫn thản nhiên.

Phần III - Chương 13

Trong khi đó, tiếng kêu, đức vua! Do tên lính gác thốt ra, nghe như một ý kiến hơn là một biểu hiện kính trọng vọng đến sân trong. Sau đó, một người hiện ra trên tường thành, và cả đội lính canh phòng đang xếp hàng chung quanh người đó.

Người này giơ cao gậy chỉ huy, liền khi ấy tiếng trống đổ dồn, các binh sĩ trong thành bồng súng chào, và một tiếng thần công nổ rền.

- Các ngươi thấy chưa - Hoàng hậu nói - họ đã trở về với bổn phận, có hơi trễ nhưng không sao. Ta đi thôi.

- Xin lỗi, thưa hoàng hậu! - Viên thống chế nói - Nhưng tôi chẳng thấy họ mở cổng thành gì cả, và chúng ta làm sao đi qua được nếu cổng thành không mở?

- Có lẽ là kinh ngạc quá mà họ quên chăng, và có lẽ vì quá phấn khởi trước sự viếng thăm này mà họ không thể nào ngờ được, nên họ đã quên mất. - Một người cận thần nói.

- Những việc đó không thể quên được, thưa ông. - Viên thống chế trả lời.

Và quay về phía đức vua và hoàng hậu.

- Xin phép đức vua và hoàng hậu cho phép tôi được có ý kiến. - Ông ta nói tiếp.

- Ông muốn nói gì?

- Rằng xin hai vị nên lùi lại cách đây năm trăm bước cùng với đội cận vệ, còn tôi sẽ cùng đội ngự lâm quân và đoàn khinh kỵ binh đến trước thành xem sao.

Hoàng hậu chỉ trả lời bằng một tiếng:

- Tiến tới! Để xem bọn đó có dám cản đường chúng ta không.

Nhà vua trẻ thích thú thúc ngựa, và tiến lên hai mươi bước. Viên thống chế và Guitaut cùng vội theo ngài.

- Không qua được! - Tên lính canh từ nãy giờ vẫn không rời thái độ thù nghịch của mình, lên tiếng.

- Đức vua đây! - Mấy tên hầu la to.

- Lùi lại đằng sau! - Tên lính gác cũng la, kèm theo một cử chỉ đe dọa.

Đúng khi đó, ngay trên tường thành hiện ra nón và mũi súng của đám binh sĩ có nhiệm vụ canh giữ chiến hào.

Những tiếng thì thầm nổi lên sau mấy câu vừa rồi và sự xuất hiện của mấy tay súng. Ngài De La Meilleraye nắm lấy hàm ngựa của đức vua buộc phải quay lại, rồi bảo tên phu xe của hoàng hậu thụt lùi về phía sau. Thế là cả hai ngài rút lui cách đó một ngàn bước, còn đám tùy tùng thì chạy lộn xộn như đám chim sau tiếng súng đầu tiên.

Và thống chế De La Meilleraye, người chủ của tình thế, để lại năm mươi người để bảo vệ đức vua với hoàng hậu rồi ông cùng những người còn lại kéo đến trước chiến hào.

Khi còn cách khoảng năm mươi bước, người lính gác từ nãy giờ đã đi tới đi lui với dáng điệu tự tin, lại dừng lại.

- Guitaut, ông hãy lấy một cây kèn, cột một chiếc khăn tay trắng nơi đầu mũi gươm và đến bảo tên tổng đốc khốn kiếp kia ra hàng đi.

Guitaut vâng lời, trương ra những dấu hiệu hòa bình và tiến về phía chiến hào.

- Ai? - Lính gác la to.

- Sứ giả. - Guitaut trả lời, vừa ve vẩy thanh gươm với mảnh giẻ cột ở đầu.

- Cứ để cho y đến. - Người đàn ông đứng trên thành, có vẻ người chỉ huy nói.

Cổng mở, một cây cầu hạ xuống.

- Muốn gì? - Một người sĩ quan đứng nơi cổng hỏi.

- Nói chuyện với ngài tổng trấn.

- Ta đây! - Người đàn ông ban nãy nói.

Guitaut nhận thấy rằng người này trông xanh xao nhưng bình tĩnh và lịch sự.

- Ngài là tổng đốc thành Vayres? - Guitaut hỏi.

- Phải.

- Và ngài từ chối mở cổng thành đón tiếp đức vua cùng hoàng hậu nhiếp chính?

- Ta đành phải như vậy.

- Ngài đòi hỏi những điều kiện gì?
- Tự do cho các ngài hoàng thân, vì cảnh giam cầm của các ngài khiến cho đất nước này phải thiệt thòi và buồn khổ.
- Đức hoàng thượng không điều đình với thần dân của mình.
- Phải, chúng ta rất hiểu điều này, bởi vậy chúng ta sẵn sàng chết, biết rằng cái chết đó sẽ là để phục vụ đức hoàng thượng, mặc dầu bề ngoài chúng ta tỏ ra chống đối ngài.
- Được lắm. Guitaut nói - Đấy là tất cả những gì chúng tôi muốn biết.
Và sau khi chào viên tổng đốc một cái khá kiểu cách, ông trở lui.
Trên pháo đài không ai động đậy.
Guitaut đến bên viên thống chế báo cáo lại nhiệm vụ của mình.
- Năm mươi người - Viên thống chế nói vừa chỉ về ngôi làng Ison - hãy phi nhanh đến cái làng đằng kia và mang về đây tất cả các thang có thể tìm được.
Năm mươi người tuân lệnh, và vì ngôi làng không xa lắm nên chỉ một lát sau các thang đã đến nơi.
- Bây giờ, tất cả hãy xuống ngựa, phân nửa sẽ dùng súng dài để yểm trợ cuộc tấn công, nửa kia sẽ leo lên thành.
Những tiếng hò reo vui mừng đốn tiếp câu ra lệnh này. Những người lính cận vệ, ngự lâm và khinh kỵ binh vội xuống ngựa và nạp đạn vào súng.
Trong thời gian đó, năm mươi người kia đã trở về cùng với độ hai mươi cái thang.
Trong pháo đài tất cả vẫn yên tĩnh, lính gác vẫn đi ngang đi dọc, và ở hành lang trên vẫn thấy ló ra mũ lính cùng mũi súng.
Đội quân đức vua lên đường, do chính ngài thống chế chỉ huy, tất cả gồm độ bốn trăm người, phân nửa chuẩn bị leo lên thành, nửa kia sẽ yểm trở cho cuộc tấn công.
Đức vua, hoànghậu, cùng đám triều thần lo âu theo dõi từ đằng xa sự chuẩn bị. Ngay cả hoàng hậu dường như cũng mất đi sự tự tin của mình, để nhìn cho rõ, bà đã cho xe quay ngang, và như vậy, cả một bên xe đối diện với mặt thành.
Những kẻ tấn công vừa tiến được độ hai mươi bước thì người lính gác tiến đến gần tường thành và la to:
- Ai?
- Đừng trả lời - Ngài De La Meilleraye nói - chúng ta cứ tiến đến.
- Ai? - Lính gác lại la to lần thứ hai, vừa giơ súng lên.

- Ai? - Lính gác lập lại lần thứ ba, và đưa súng lên nhắm bắn.
- Bắn tên khốn đó! - Ngài De La Meilleraye hô.
Liền đó, một loạt tiếng súng nổi lên từ bên quân lính của nhà vua, người lính gác bị trúng đạn, buông rơi cây súng và ngã xuống, vừa la to:
- Báo động!
Một tiếng thần công đáp lại sự mở đầu tranh chấp kia. Viên đạn rít lên trên không, bay qua hàng đầu, rải xuống hàng thứ hai và thứ ba, làm chết bốn người rồi lăn long lóc để làm banh thây một trong mấy con ngựa trắng vào xe của hoàng hậu.
Một tiếng kêu kinh hoàng nổi lên tư đám người có nhiệm vụ bảo vệ đức vua cùng hoàng hậu, đức vua lùi lại. Anne D'Autriche thiếu chút nữa thì ngất xỉu vì giận dữ, còn Mazarin thì vì sợ. Mọi người cắt đứt dây cột ngựa của cỗ xe vì mấy con ngựa còn sống quá hoảng sợ, lồng lên và có nguy cơ làm đổ xe. Khoảng mười người lính cận vệ đeo dây vào và đưa cỗ xe ra khỏi tầm đạn.
Trong khoảng thời gian đó, trên thành hiện ra nòng của khẩu thần công.
Khi ngài De La Meilleraye nhìn thấy mấy khẩu thần công, ông nghĩ rằng cuộc công thành sẽ chỉ vô ích thôi, nên ra lệnh tháo lui.
Ngay khi đội quân của đức vua làm một bước về phía sau, mọi biểu hiện thù địch trong thành đều biến mất.
Viên thống chế đến gần bên hoàng hậu, mời bà nên chọn một nơi nào đó trong vùng lân cận để đóng quân. Hoàng hậu liền nhận thấy bên kia con sông Dordogne một ngôi nhà nằm khuất giữa những lùm cây giống như một tòa lâu đài nho nhỏ.
- Hãy đến hỏi xem - Bà nói với Guitaut - ngôi nhà đó của ai và hãy yêu cầu cho ta đến trú chân.
Guitaut lên đường ngay lập tức, băng qua sông trên thuyền của ông lái bến Ison, rồi trở về tâu rằng ngôi nhà ấy không có ai cả ngoại trừ một người như quản gia, người này đã trả lời rằng nhà ấy thuộc ngài công tước D'Epernon, như vậy là hoàng hậu có thể sử dụng được.
- Vậy ta đi thôi - Hoàng hậu nói - Nhưng mà đức vua đâu rồi?
Mọi người liền gọi cậu Louis XIV, từ nãy giờ đã rút về một góc. Cậu quay lại và mặc dù cố giấu, mọi người đều nhận thấy là cậu vừa khóc.
- Con làm sao vậy? - Hoàng hậu hỏi.

- Ồ, không có gì cả, thưa mẹ! - Cậu trả lời - Nhưng mà khi chừng nào con đã là vua, thì... kẻ nào xúc phạm đến con sẽ phải coi chừng!

- Tên tổng đốc kia là ai vậy? - Hoàng hậu nói.

Không ai biết để trả lời. Người ta liền hỏi ông lái bến Ison và được biết rằng đó là Richon.

- Được rồi. - Hoàng hậu nói - Ta sẽ nhớ cái tên đó.

- Con cũng vậy. - Nhà vua trẻ nói.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần III:
PHU NHÂN TỬ TƯỚC DE CAMBES

Phần III - Chương 14

Khoảng một trăm người theo hoàng hậu và đức vua qua bên kia sông, số còn lại cùng với ngài De La Meilleraye quyết định hạ trại chờ đợi quân đến.

Hoàng hậu vừa dọn đến ngôi nhà của Nanon thì Guitaut vào báo rằng có một viên đại úy muốn xin được yết kiến hoàng hậu để trình một vấn đề quan trọng.

- Viên đại úy đó tên gì? - Hoàng hậu hỏi.

- Tâu hoàng hậu, đại úy Cauvignac ạ.

- Người đó có thuộc quân đội của ta không?

- Hình như không.

- Ngươi hãy hỏi lại xem, và nếu người đó không thuộc quân đội của ta thì hãy nói rằng ta không thể tiếp đón được.

- Xin hoàng hậu cho phép tôi không cùng ý kiến với người điểm này. - Mazarin nói - Nhưng hình như chính vì không thuộc quân đội của mình mà hoàng hậu nên tiếp y. Bởi vì nếu y thuộc quân đội của chúng ta mà xin vào yến kiến, thì đó là một thần dân trung thành, còn trái lại nếu y thuộc vào hàng ngũ địch, thì có thể đây là một tên phản bội. Nhưng mà thưa hoàng hậu, vào thời buổi này không nên coi rẻ những kẻ phản bội, bởi vì có thể chúng khá cần thiết cho chúng ta.

- Vậy hãy cho y vào, cứ theo như ý của ngài Mazarin. - Hoàng hậu nói.

Chẳng bao lâu, viên đại úy được dẫn vào, và đến trình diện trước hoàng hậu với một thái

độ tự tin và thoải mái khiến cho bà phải ngạc nhiên. Bà nhìn đăm đăm Cauvignac từ đầu đến chân, nhưng gã này vẫn thản nhiên trước cái nhìn đó.

- Ông là ai? - Hoàng hậu hỏi.

- Đại úy Cauvignac. - Người mới đến trả lời.

- Ông phục vụ cho ai?

- Xin được phục vụ cho hoàng hậu, nếu người cho phép.

- Nếu ta cho phép à? Có thể lắm. Vả lại, trong vương quốc này còn ai để phục vụ nữa? Ở nước Pháp đây có hai hoàng hậu chăng?

- Dĩ nhiên là không, thưa hoàng hậu. Nước Pháp chỉ có một hoàng hậu duy nhất, kẻ mà tôi đang được hân hạnh bày tỏ lòng tôn kính, nhưng dường như, theo tôi hiện thời có hai ý kiến khác nhau.

- Ông nói như vậy nghĩa là sao? - Hoàng hậu nhíu mày hỏi.

- Tâu hoàng hậu, tôi muốn nói rằng tôi đang đi dạo trong vùng và cũng vừa đến một mô đất cao có thể nhìn bao quát khắp nơi thì thấy hình như ông Richon không tiếp đón người với đầy đủ lễ nghi cần thiết, điều này đã xác nhận với tôi một ý nghĩ mà tôi đã từng nghi ngờ bấy lâu nay, rằng ở nước Pháp có hai luồng tư tưởng khác nhau: Một bên là tư tưởng tôn kính đức vua, còn ông Richon thì theo tư tưởng khác.

Gương mặt của Anne D'Autriche mỗi lúc mỗi sầm xuống.

- À, ông cho rằng đã khám phá ra điều đó à?

- Tâu hoàng hậu, đúng như vậy. - Cauvignac trả lời với một giọng chất phác, thật thà - Hình như tôi còn thấy một quả đạn thần công được bắn từ trong thành ra và xúc phạm đến cỗ xe của hoàng hậu.

- Thôi, đủ rồi. Ông đã đến xin yết kiến với ta hay là để trình bày những nhận xét ngu ngốc đó hay sao chứ?

"À, mụ thật bất lịch sự". Cauvignac thầm nhủ "Nếu vậy mụ sẽ phải trả giá đắt hơn".

- Không, thưa hoàng hậu, tôi đến đây xin hội kiến với người là để tâu rằng hoàng hậu thật vĩ đại và lòng ngưỡng mộ của tôi đối với người thật vô bờ bến.

- À, thế à! - Hoàng hậu nói cộc lốc.

- Do tính cách vĩ đại và lòng ngưỡng mộ đương nhiên đó, nên tôi đã quyết định đến hiến thân hoàn toàn để phục vụ người.

- Xin cám ơn.

- Hoàng hậu thứ lỗi. - Cauvignac nói - Tôi sẽ đi mà chẳng cần ai đuổi, nhưng nếu tôi bỏ đi, người sẽ không có được Vayres.

Và Cauvignac, sau khi cúi chào hết sức duyên dáng, quay gót.

- Tâu hoàng hậu - Mazarin nói nhỏ - tôi cho rằng đuổi y như vậy là không nên.

- Này tên kia, hãy quay lại và nói cho ta nghe, dẫu sao thì ngươi cũng khác thường và khá vui nhộn đấy.

- Hoàng hậu thật tốt bụng. - Cauvignac nghiêng mình trả lời.

- Ngươi nói đến việc chiếm Vayres à?

- Tâu hoàng hậu, tôi nói rằng, nếu người vẫn giữ ý định muốn vào thành Vayres như tôi đã nhận thấy sáng nay, thì tôi cho rằng bổn phận của mình là phải giúp người.

- Bằng cách nào?

- Tôi có một trăm năm mươi người của tôi ở Vayres.

- Của ông?

- Vâng, của tôi.

- Thì sao?

- Tôi xin nhượng một trăm năm mươi người đó cho hoàng hậu.

- Sau đó thì sao?

- Sau đó à?

- Phải.

- Sau đó, thì tôi cho rằng sẽ thật là quỷ quái nếu với một trăm năm mươi người giữ cửa đó mà hoàng hậu không thể mở được một cánh cửa.

Hoàng hậu mỉm cười.

- Tên khốn này lém thật. - Bà lẩm bẩm.

Cauvignac có lẽ đoán được đây là một lời khen, nên lại nghiêng mình lần nữa.

- Ông đòi bao nhiêu?

- Ôi, lạy Chúa, thưa hoàng hậu, năm trăm livres cho mỗi người gác cổng đó thôi, đây là tiền công mà tôi trả cho họ.

- Ông sẽ có số tiền đó.

- Còn cho tôi?

- À! Ông cũng đòi hỏi cho ông nữa à?

- Tôi sẽ rất hãnh diện nếu nhận được một chức vụ từ lòng độ lượng của hoàng hậu.

- Ông muốn được chức vụ gì?
- Tôi rất thích được làm tổng đốc thành lũy Braune. Từ trước đến giờ tôi vẫn muốn được làm tổng đốc.
- Ta chấp nhận.
- Nếu vậy, chỉ thiếu một chút thủ tục nữa thôi là coi như vấn đề đã được giải quyết.
- Thủ tục ấy là như thế nào?
- Xin hoàng hậu vui lòng ký nhận vào dưới mảnh giấy này, tôi đã soạn sẵn nó với hy vọng công sức của tôi sẽ được hoàng hậu rộng lòng đón tiếp.
- Tờ giấy ấy đâu?
- Xin hoàng hậu cứ đọc.
Cauvignac rất cung kính, quỳ một chân xuống và duyên dáng cung tay trình lên một mảnh giấy.
Hoàng hậu đọc:
"Ngày ta vào thành lũy Vayres mà không cần phải nổ súng, ta sẽ trả cho đại úy Cauvignac món tiền là bảy mươi lăm ngàn livres và sẽ cho người đó chức tổng đốc ở Braune".
- Thì ra - Hoàng hậu nói, cố kềm cơn giận dữ - đại úy Cauvignac không tin tưởng vào lời nói, mà cần có khế ước.
- Thưa hoàng hậu, tôi cho một tờ khế ước là hay hơn cả trong những vấn đề quan trọng! Verba vonlant, một câu châm ngôn xưa đã nói như vậy: lời nói thì bay mất, và xin hoàng hậu thứ lỗi cho tôi vừa mới bị mất cắp.
- Đồ vô lễ! - Hoàng hậu kêu lên - Lần này thì cút đi!
- Tôi sẽ đi ra đây, thưa hoàng hậu. - Cauvignac trả lời - Nhưng người sẽ không có được Vayres.
Một lần nữa viên đại úy lập lại cử chỉ ban nãy, anh chàng quay gót và tiến về phía cửa. Nhưng lần này bực tức hơn lần trước nên hoàng hậu không gọi y lại.
Cauvignac ra ngoài.
- Hãy bắt nhốt y lại. - Hoàng hậu nói.
Guitaut chuẩn bị làm theo lệnh.
- Xin hoàng hậu thứ lỗi. - Mazarin nói - Tôi cho rằng hoàng hậu đã sai lầm, khi để lộ thái độ giận dữ như vậy.

- Tại sao chứ? - Hoàng hậu hỏi.
- Bởi vì tôi e rằng sau này có thể người sẽ cần đến y, và nếu người ngược đãi y như vậy, biết đâu người sẽ buộc phải trả giá gấp đôi.
- Thôi được. - Hoàng hậu nói - Chúng ta sẽ trả cái giá mà y đòi, nhưng tạm thời không được rời mắt khỏi y.
- A, về điều này, thì lại khác, tôi sẽ là người đầu tiên hoan nghênh ý kiến ấy.
- Này Guitaut, hãy xem thử hắn đang làm gì? - Hoàng hậu nói.
Guitaut đi ra và trở lại nửa giờ sau.
- Sao? Hắn đang làm gì? - Hoàng hậu hỏi.
- Tâu hoàng hậu, người có thể hoàn toàn yên tâm. - Guitaut trả lời - Y không muốn tìm cách bỏ đi đâu cả, tôi có hỏi thăm rồi: Y trú ngụ cách đây khoảng ba trăm bước tại lữ quán của một ông tên Biscarros.
- Hắn ta đã về đấy rồi à?
- Thưa ông, y đang đứng trên một mô đất cao và nhìn ngài De La Meilleraye chuẩn bị cuộc hãm thành, y có vẻ rất quan tâm đến công việc đó.
- Còn quân đội thì sao?
- Đã đến rồi, tâu hoàng hậu, và đang chuẩn bị chiến đấu.
- Như vậy ngài thống chế sẽ tấn công ngay bây giờ à?
- Tâu hoàng hậu, tôi nghĩ rằng, trước khi mở một cuộc tấn công, có lẽ để cho binh sĩ nghỉ ngơi một đêm.
- Nghỉ ngơi một đêm! - Anne D'Autriche kêu lên - Quân đội hoàng gia lại phải dừng lại một ngày một đêm trước mặt cái chòi như vậy hay sao? Không thể được. Guitaut hãy đến nói với ngài thống chế rằng phải tấn công ngay bây giờ. Đức vua muốn đêm nay được nghỉ tại Vayres.
- Nhưng, thưa hoàng hậu - Mazarin hỏi nhỏ - hình như sự cẩn trọng của ngài thống chế...
- Còn đối với tôi hình như một khi oai quyền của hoàng gia đã bị nhục mạ, thì cần phải trả thù ngay. Này Guitaut, hãy đến nói với ngài De La Meilleraye rằng ta đang chờ xem ngài hành động đấy.
Sau khi đuổi Guitaut ra ngoài với một cử chỉ oai nghi, hoàng hậu nắm tay con trai dẫn ra khỏi phòng và không thèm chú ý xem có ai ủng hộ mình hay không, bà theo một cầu thang dẫn lên sân thượng.

Từ sân thượng ấy có thể nhìn thấy bao quát cả một vùng rộng lớn. Hoàng hậu nhìn ra chung quanh. Cách hai trăm bước phía sau bà là con đường đi Libourne, nơi nổi lên ngôi lữ trắng xóa của anh bạn chúng ta, mét Biscarros. Dưới chân bà là con sông Dordogne với dòng nước chảy xiết, hùng dũng và êm đềm. Phía bên phải có sừng sững thành lũy Vayres im lìm như một phế tích, vòng chung quanh là những bức tường thành mới được dựng lên. Vài người lính gác đi dọc trên tường cao và từ lỗ hổng thò ra năm khẩu súng thần công, với nòng súng đen ngòm, phía bên trái là ngài De La Meilleraye đang sắp xếp cho quân đóng trại. Tất cả quân đội đều đến nơi và tụ lại chung quanh ông.
Trên một mô đất cao, một người đàn ông đang đứng chăm chú theo dõi hoạt động của những người bên trong cũng như bên ngoài thành, người đó là Cauvignac.
Guitaut đang qua sông trên thuyền của ông lái bến Ison.
Hoàng hậu đứng bất động trên sân thượng, mày cau lại nắm tay cậu bé Louis XIV, cậu cũng đang tò mò nhìn cảnh tượng đó, và thỉnh thoảng lại nói với mẹ:
- Thưa mẹ, cho phép con leo lên con ngựa chiến của con và xin hãy để cho con đi cùng với ông De La Meilleraye trừng trị bọn khốn kiếp đó.
Bên cạnh hoàng hậu là Mazarin, với bộ mặt diễu cợt tạm thời mang một vẻ suy tư quan trọng chỉ có trong những dịp trọng đại, và phía sau hoàng hậu, là các bà tùy tùng, noi theo sự im lặng của Anne D'Autriche, chỉ dám trao đổi vài câu nho nhỏ.
Thoạt nhìn thì cảnh tượng đó mang một vẻ yên tĩnh vào hòa bình. Nhưng mọi người đều hiểu rằng chỉ cần một tia lửa, để tất cả bùng nổ lên và tàn phá tất cả.
Mọi ánh mắt theo dõi Guitaut nhiều hơn cả, bởi vì chính từ ông sẽ phát ra tia lửa mà mọi người đang chờ đợi với mọi tâm trạng khác nhau.
Ngay cả đội quân cũng chờ đợi. Và khi người liên lạc vừa mới bước chân lên bờ, mọi ánh mắt đều hướng về phía ông, ngài De La Meilleraye vội rời đám sĩ quan của mình và tiến lại gặp ông.
Guitaut và viên thống chế lộ vẻ kinh ngạc. Rõ ràng là ông ta nhận thấy mệnh lệnh quả là không hợp lý. Bởi vậy ông ta đưa ánh mắt nghi ngờ hướng về phía nhóm người trong đó hoàng hậu nổi bận hẳn. Nhưng Anne D'Autriche rất hiểu ý nghĩ của viên thống chế nên gật đầu đưa tay phác một cử chỉ uy nghi, đến nỗi viên thống chế, vốn biết rõ cá tính chuyên chế nên chỉ còn biết cúi đầu tuân lệnh.
Liền đó, sau một mệnh lệnh của viên thống chế, ba bốn viên sĩ quan nhảy lên lưng ngựa

và chạy về mấy hướng khác nhau.
Bất cứ nơi nào họ đi ngang qua, công việc dựng trại liền bị đình chỉ và cùng với tiếng trống, tiếng kèn, tất cả chạy đến nơi đặt vũ khí của mình. Một cảnh tượng hoảng loạn xảy ra với người lính chạy qua chạy lại, rồi dần dần trật tự được thiết lập, mọi người đứng vào hàng ngũ, kèn và trống liền im tiếng.
Một tiếng trống đáp lại từ sau những dãy tường thành rồi cùng ngưng bặt và một cảnh im lặng nặng nề trải dài trên đồng bằng.
Thế là một mệnh lệnh chính xác, rõ ràng và rắn rỏi vang lên. Từ nơi bà đứng, hoàng hậu không thể nghe những lời này, nhưng ngay khi đó bà thấy các đội quân xếp thành từng hàng, bà đưa khăn tay lên vẫy con, vị vua trẻ nôn nóng la lên, vừa dậm chân: Tiến lên! Tiến lên!
Quân đội đáp lại bằng một tiếng hô duy nhất: Đức vua muôn năm! Rồi một đoàn tiến lên trước đến dừng lại nơi một mô đất nhỏ, và sau những tiếng súng, hàng ngũ dãn ra.
Có lẽ Richon đã tự đặt cái luật là không nổ súng trước lúc lên, lần này cũng vậy, ông chờ cho quân đội hoàng gia khiêu khích trước, và cũng như lần đầu tiên, một hàng những mũi súng từ trên mặt thành chĩa xuống bên dưới.
Ngay khi đó, sáu khẩu thần công nổ cùng một loạt và người ta thấy đất đá cùng gỗ của pháo đài kia bắn lên mù trời.
Không phải chờ đợi lâu câu trả lời, đội thần công trên thành cũng nổ vang, đào những khoảng trống trong hàng ngũ đội quân hoàng gia, nhưng sau mệnh lệnh của viên chỉ huy, những khoảng trống đó mau biến đi mất và hàng người tiếp tục tiến lên.
Đến lượt những cây súng dài nã đạn trong khi chờ đợi nạp đạn mới vào các khẩu thần công.
Năm phút sau hai bên lại nã đạn vào nhau gần như cùng một lúc, chẳng khác gì hai cơn dông cùng chống lại nhau như hai tiếng sấm phát ra cùng một lúc.
Và vì thời tiết yên tĩnh, trên không trung không có một ngọn gió nào nên khói súng bao phủ toàn cảnh chiến trường, binh sĩ của cả hai bên cùng biến mất và một đám mây mù chỉ thỉnh thoảng xé tan bởi những ánh chớp lửa của các khẩu thần công.
Thỉnh thoảng từ những đám mây người ta thấy phía sau của đội quân hoàng gia sót lại vài người lính lảo đảo cố lê bước rồi ngã xuống với những vệt máu khá dài.
Chẳng bao lâu, số người bị thương tăng nhanh, tiếng thần công và tiếng súng vẫn tiếp tục.

Thế nhưng các nòng súng bên quân đội hoàng gia chỉ bắn hú họa và ngập ngừng, bởi vì giữa những đám khói dày đặc ấy chẳng còn có thể phân biệt đích xác nơi bắn. Còn phía trong thành, bởi vì họ có ngay trước mặt mình là kẻ thù nên những phát súng lại gấp rút và dữ dội hơn bao giờ hết.

Cuối cùng, bên quân đội đức vua dứt hẳn tiếng súng, rõ ràng là họ đang leo vào thành và đang chiến đấu xáp lá cà.

Khói súng tan dần và những người chứng kiến trải qua một khoảnh khắc lo âu. Mọi người đều thấy đội hoàng gia đẩy lùi một cách lộn xộn, để lại dưới chân thành đầy những xác chết. Có những mảnh tường thành bị phá hủy để lộ vài lỗ hổng, những lỗ hổng ấy dầy đặc những mũi súng và mũi giáo, và những người đó là Richon, thân hình đầy máu me nhưng bình tĩnh và lạnh lùng như đang chứng kiến một tấn bi kịch nào đó, tay cầm một cây rìu đầy máu.

Dường như người đó, luôn luôn đứng giữa làn đạn, được che chở bởi một thứ yêu thuật, ông không trúng một mảnh đạn nào, không trúng một nhát thương nào, thản nhiên và không thể nào chiếm lại.

Đã ba lần thống chế De La Meilleraye hô quân xung phong, ba lần đội quân hoàng gia đều bị đẩy lùi ngay trước mắt đức vua và hoàng hậu.

Những giọt lệ lặng lẽ chảy dài trên đôi má của vị vua trẻ. Anne D'Autriche vặn hai bàn tay vào nhau vừa lẩm bẩm:

"Ôi, tên kia! Tên kia! Nếu mi rơi vào tay ta thì ta sẽ cho biết tay".

May sao, màn đêm buông xuống thật nhanh, thống chế De La Meilleraye ra lệnh rút. Cauvignac rời vị trí quan sát của mình bước xuống khỏi mô đất cao, băng qua cánh đồng tiến về phía ngôi lữ quán của Biscarros.

- Thưa hoàng hậu. - Mazarin vừa nói vừa đưa tay chỉ Cauvignac - Đó là người có thể tránh cho ta khỏi phải đổ biết bao nhiêu máu chỉ với một ít vàng thôi.

- Kìa! - Hoàng hậu nói - Ngài hồng y, đây có phải là lời khuyên của một người vốn tiết kiệm như ngài không?

- Thưa hoàng hậu, đúng vậy, tôi biết giá trị của vàng, nhưng tôi cũng biết giá trị của máu nữa, nhưng hiện tại thì máu đắt hơn vàng.

- Ông cứ yên tâm. - Hoàng hậu trả lời - Máu đổ ra sẽ rửa được hận. Này, Cominges. - Bà nói tiếp vừa quay về phía viên đội phó đội cận vệ - Hãy đi gọi ngài De La Meilleraye về

đây cho ta.
- Còn ngươi, Berdouin - Ngài hồng y nói với người hầu của mình, vừa đưa tay chỉ về phía Cauvignac đang chỉ cách quán Con Bê Vàng vài bước - ngươi thấy người đàn ông đó chứ?
- Vâng, thưa đức ông.
- Đấy, hãy đến bảo rằng ta cần gặp hắn, và đêm nay hãy kín đáo đưa hắn vào phòng ta.
Hôm sau buổi gặp gỡ với người yêu tại nhà thờ De Cambes, phu nhân De Cambes đến trình diện bà quận chúa với ý định thức hiện lời nàng đã hứa với Canolles.
Khắp thành phố đều đang nhốn nháo: Người ta vừa nhận được tin báo rằng đức vua đã đến gần Vayres và cùng với tin đó là hành động chống trả dũng cảm của Richon, chỉ với năm trăm người thôi đã hai lần đẩy lùi được đội quân mười hai ngàn của đức vua. Phu nhân quận chúa là một trong những người đầu tiên nhân được tin báo, và trong lúc vui mừng, bà đã vỗ tay kêu lên:
- Ôi! Phải chi ta có một trăm người chỉ huy như Richon!
Nữ tử tước De Cambes cũng góp vào với những lời khen ngợi đó, vui mừng vì có thể khen ngợi trước mặt mọi người, tư cách của một người mà nàng rất quý mến, và hơn nữa đây sẽ là một dịp rất tốt để nàng trình bày nguyện vọng của mình.
Nhưng đang khi ấy phu nhân quận chúa có quá nhiều mối lo âu để Claire dám nghĩ đến chuyện trình bày tâm tư. Vấn đề khi đó phải làm sao gởi quân cứu viện đến cho Richon, vì sắp tới đây, đội quân của ngài D'Epernon sẽ đến hợp lực với quân đội hoàng gia. Ban tham mưu đang bàn đến việc cứu viện và nhận thấy rằng tình hình chính trị lấn át mọi chuyện riêng tư nên Claire trở về với cương vị một nữ cố vấn và cả ngày hôm đó, chẳng có một lời nào nhắc đến Canolles.
Một lá thư ngắn nhưng âu yếm báo cho người tù binh biết về sự chậm trễ, nhưng lần hứa hẹn này không còn làm cho chàng đau khổ nữa. Chàng đã được lời hứa: Claire xin chàng kiên nhẫn chờ đợi và chàng chờ đợi trong hạnh phúc.
Ngày hôm sau, sự chi viện được chuẩn bị xong xuôi, vào lúc mười một giờ trưa, đoàn người xuống thuyền để ngược dòng sông, nhưng vì có giờ và nước chảy xiết nên mọi người tính toán rằng dù có nhanh cách mấy đi nữa thì chỉ có thể đến vào ngày hôm sau.
Đại úy Ravailly, người chỉ huy đoàn quân cũng nhận được lệnh thăm dò thành lũy Bordeaux thuộc về đức vua mà mọi người biết rằng chưa có tổng đốc.

Phu nhân quận chúa dùng hết buổi sáng vào việc chuẩn bị để lên đường của đám cứu viện. Buổi chiều bà phải tham dự một cuộc họp tham mưu, mục đích là chống trả với sự kết hợp của hai đội quân hoàng gia và D'Epernon.

Bởi vậy, Claire buộc phải chờ đợi đến ngày hôm sau nữa và đến khoảng bốn giờ chiều nàng có dịp ra một dấu hiệu nhỏ cho Canolles vừa đi ngang qua bên dưới cửa sổ nhà nàng, cử chỉ ấy biểu hiện bao nhiêu là luyến tiếc và yêu thương khiến cho Canolles cảm thấy gần như sung sướng vì cảnh chờ đợi.

Thế nhưng tối đến, để được biết chắc rằng sự chậm trễ này không thể kéo dài lâu hơn, Claire hỏi xin quận chúa ngày mai cho mình được hội kiến riêng, và chắc chúng ta cũng hiểu, nàng không bị từ chối.

Đến giờ đã định, Claire vào trình diện bà quận chúa và được tiếp đón với nụ cười thân thiết nhất. Chỉ có một mình bà, như Claire đã yêu cầu như vậy.

- Sao, em thân yêu! - Phu nhân quận chúa nói với nàng - Có việc gì quan trọng mà em lại muốn được nói chuyện riêng với ta, trong khi em cũng biết rằng ta luôn luôn sẵn sàng với mọi người bạn hữu?

- Thưa phu nhân. - Nàng tử tước nói - Em đến xin phu nhân ném cho em một ánh mắt thương tưởng đến kẻ bầy tôi trung thành đang cần có một chút hạnh phúc riêng tư.

- Rất vui lòng, Claire yêu quý của ta, và chẳng có hạnh phúc nào trên đời này có thể sánh với hạnh phúc mà ta cầu mong cho em. Vậy em hãy nói đi... Em yêu cầu điều gì? Và nếu việc đó thuộc khả năng của ta, thì hãy tin chắc rằng em sẽ được như ý.

- Là một người vợ góa tự do, sự tự do ấy đè nặng lên em hơn là bất cứ cảnh nô lệ nào, nên em muốn đánh đổi sự cô đơn lấy một cuộc sống dễ chịu hơn.

- Như vậy có nghĩa là em muốn lấy chồng, có phải vậy không? - Phu nhân De Condé hỏi.

- Vâng. - Claire đỏ mặt trả lời.

- Việc này đáng được ta quan tâm đến.

Claire phác một cử chỉ.

- Em yên tâm chúng ta sẽ tôn trọng sự kiêu hãnh của em, tử tước à, chồng em phải là một vị công khanh. Ta sẽ kiếm cho em một vị giữa đám cận thần của ta.

- Phu nhân quan tâm quá! - Nữ tử tước trả lời - Và em không muốn làm phiền đến phu nhân.

- Nhưng ta thì lại muốn như vậy, bởi vì ta có bổn phận mang đến cho em hạnh phúc đó để

đền bù cho sự trung thành của em, thế nhưng em sẽ chờ đến khi hết chiến tranh chứ?
- Em không muốn chờ đợi lâu nữa, thưa phu nhân. - Claire mỉm cười trả lời.
- Em nói cứ như là em đã chọn lựa rồi, như là em đã có sẵn người chồng mà em muốn hỏi ta.
- Vâng, quả thật là như phu nhân vừa nói.
- Thế à, nhưng kẻ diễm phúc đó là ai vậy? Hãy nói đi, đừng e sợ gì cả.
- Ôi, thưa phu nhân! - Claire nói - Nhưng không hiểu sao em run quá.
Bà quận chúa mỉm cười, nắm bàn tay Claire và dẫn đến gần bên bà.
- Em trẻ con thật! - Bà nói với nàng. Rồi nhìn nàng với một ánh mắt khiến làm tăng thêm sự bối rối của nàng, bà hỏi - Ta có biết người đó không?
- Em tin rằng phu nhân đã nhìn thấy người đó nhiều lần.
- Có lẽ người đó còn trẻ lắm nhỉ?
- Hai mươi tám tuổi.
- Gia đình danh giá?
- Chàng là một nhà quý tộc.
- Một con người anh dũng?
- Danh tiếng chàng được mọi người biết đến.
- Người ấy giàu có?
- Em cũng đã giàu rồi.
- Phải, em à, chúng ta không quên điều đó đâu. Em là một trong những lãnh chúa giàu nhất của chúng ta và chúng ta luôn nhớ rằng những đồng tiền của ngài De Cambes và những tá điền thuộc nhà em đã hơn một lần cứu chúng ta khỏi cảnh khó khăn.
- Lời phu nhân nói khiến cho em cảm thấy vinh dự vì đã được phục vụ người.
- Được rồi. Nếu người đó chỉ là đại úy thì chúng ta sẽ đưa lên làm đại tá, và sẽ đưa lên chức tướng nếu anh ta là đại tá, bởi vì anh ta là một người trung thành chứ?
- Chàng hiện thời đang ở Lens, thưa phu nhân. - Claire trả lời, tránh trả lời câu hỏi.
- Hay lắm! Bây giờ chỉ có một điều ta cần biết.
- Điều gì, thưa phu nhân?
- Tên của con người may mắn đã chiếm đoạt được trái tim và chẳng bao lâu sẽ làm chủ người chiến sĩ đẹp nhất của quân đội ta.
Claire bị đẩy lùi đến mức phòng thủ cuối cùng, gom hết can đảm để chuẩn bị nói lên cái

tên nam tước De Canolles, thì bỗng nhiên tiếng vó ngựa vang lên dưới sân, theo sau là tiếng xôn xao bàn tán về những tin tức quan trọng.

Nghe những tiếng ồn ào đó, quận chúa phu nhân chạy đến bên cửa sổ. Người đầy mồ hôi và bụi bặm, người liên lạc nhảy xuống ngựa kể lể chi tiết về một vấn đề gì đó với những người tò mò đang vây quanh. Quận chúa không thể kềm hãm lâu hơn tánh tò mò, bà mở cửa sổ.

- Để cho y lên! - Bà nói lớn.

Người liên lạc ngẩng đầu lên, nhận ra quận chúa và chạy vội lên thang. Năm phút sau, y bước vào phòng, người đầy bụi đất, đầu tóc rối bù, giọng nghẹn lại:

- Thưa phu nhân, xin thứ lỗi cho tôi vì đã trình diện người trong trạng thái này, nhưng tôi mang đến đây một tin trọng đại: Vayres đã đầu hàng rồi!

Quận chúa nhảy lùi một bước, Claire thất vọng buông tay xuống. Lenet vừa theo vào sau người liên lạc, cũng tái mặt.

Năm sáu người khác quên mất, trong chốc lát, sự kính trọng dành cho vị quận chúa, cũng đã ùa vào phòng và câm lặng vì sững sờ.

- Ông Ravailly! - Lenet nói, bởi vì người liên lạc đó không ai khác hơn là viên đại úy đội trưởng đoàn Navailles - Xin ông hãy nhắc lại điều ông vừa nói, vì tôi không thể nào tin được.

- Thưa ông, tôi xin nhắc lại: Vayres đã đầu hàng rồi!

- Đầu hàng! - Phu nhân quận chúa kêu lên, còn đoàn quân cứu viện của ông thì sao?

- Đến muộn quá, thưa phu nhân! Richon đã đầu hàng ngay khi chúng ta vừa đi đến.

- Richon đầu hàng! - Quận chúa kêu lên - Tên hèn nhát! - Tiếng hét của bà quận chúa khiến cho mọi người có mặt ở đó phải rùng mình, thế nhưng tất cả đều im lặng, ngoại trừ Lenet.

- Thưa phu nhân. - Ông nói một cách nghiêm khắc và chẳng nể nang vì lòng kiêu hãnh của bà quận chúa - Xin phu nhân đừng quên rằng danh dự của người bề tôi là tùy thuộc vào lời nói của các quân vương, cũng như mạng sống của họ tùy thuộc vào Thượng đế. Xin đừng gọi người bề tôi dũng cảm nhất của phu nhân là hèn nhát, nếu không, mai đây những kẻ trung thành nhất cũng sẽ bỏ đi khi thấy phu nhân đối xử như vậy với người bạn của họ và phu nhân sẽ cô độc, sẽ bị chê bai và sẽ phải nhận lấy thiệt thòi.

- Kìa ông Lenet! - Quận chúa nói.

- Thưa phu nhân. - Lenet lại nói - Tôi xin nhắc lại với phu nhân rằng Richon không phải là một người hèn nhát, rằng tôi xin lấy danh dự của tôi ra mà bảo đảm cho anh ta, và nếu anh ta đầu hàng, thì chắc chắn là anh ta không thể nào làm khác hơn.

Bà quận chúa tái đi vì giận dữ, đã toan ném vào mặt Lenet một trong những câu nói điên cuồng quá đáng của kẻ bề trên, tin rằng có thể thắng lý lẽ bằng thái độ cao ngạo của mình, nhưng trước con người đang quay lưng lại với bà, trước những ánh mắt né tránh ánh mắt của bà, trước Lenet, đang ngẩng cao đầu và Ravailly đầu cúi thấp, bà hiểu rằng đúng là bà sẽ thua cuộc nếu cứ đeo đuổi phương pháp cay nghiệt này. Thế là bà lại dùng đến lý lẽ thường tình của mình.

- Ôi, đau đớn thay cho ta! - Bà than thở - Tất cả đều bỏ rơi ta rồi, số phận cũng như bạn bè! Ôi, con ơi, đứa con đáng thương của ta ơi, số phận của con rồi cũng như cha con.

Tiếng kêu yếu đuối của người phụ nữ, nỗi đau khổ của một người mẹ luôn luôn đánh động đến mọi tâm can. Bà quận chúa đã nhiều lần thành công với vai đó và lần này cũng vậy.

Trong khi ấy, Lenet đang nghe Ravailly tả lại chi tiết về sự đầu hàng của Vayres.

- Phải rồi. Đúng như ta đã nghĩ! - Một lát sau ông ta kêu lên.

- Ông đã nghĩ như thế nào đây? - Bà quận chúa hỏi.

- Thưa phu nhân, tôi đã nghĩ rằng Richon không phải là một tên hèn nhát.

- Làm sao mà ông biết được?

- Bởi vì anh ta cầm cự hai ngày hai đêm, anh ta sẵn sàng để mình chôn mình vùi dưới đất đống gạch vụn, nếu không có một nhóm người phản phúc đã nổi loạn và buộc anh ta phải đầu hàng.

- Thưa ông, y nên chết chứ không nên đầu hàng. - Bà quận chúa nói.

- Thưa phu nhân, có phải ta có thể chết lúc nào ta muốn đâu? - Lenet nói - Nhưng ít ra... - Ông ta quay về phía Ravailly và nói tiếp - Anh ta là tù binh được bảo đảm với những điều kiện của mình chứ?

- Tôi e là không. - Ravailly đáp lại - Tôi được nghe nói rằng có một viên phó tổng đốc đứng ra thương lượng, như vậy có nghĩa là hình như có kẻ phản bội, và thay vì có quyền đưa ra điều kiện của mình, Richon đã bị giao nạp.

- Phải, phải lắm! - Lenet kêu lên - Bị phản bội, bị giao nạp, chính vậy. Tôi rất biết Richon, và tôi biết anh ta không bao giờ, tôi không nói tiếng hèn nhát, mà là tiếng yếu

đuối. Đấy thưa phu nhân, phu nhân có nghe không, bị phản bội, bị giao nạp, nào chúng ta hãy mau mau lo cho anh ta. Một viên phó tổng đốc đứng ra thương lượng, phải không ông Ravailly? Một tai họa đang treo trên đầu Richon. Thưa phu nhân, hãy viết nhanh lên, tôi van phu nhân hãy viết.

- Ta! - Bà quận chúa chua chát nói - Ta phải viết à, mà viết để làm gì?

- Để cứu Richon, thưa phu nhân.

- Sao? Khi đã đầu hàng thì phải lo liệu trước đến những biện pháp an toàn chứ!

- Nhưng chẳng lẽ phu nhân lại không nghe thấy rằng Richon không đầu hàng hay sao? Phu nhân không nghe những gì ông đại úy đây vừa nói: Bị phản bội, bị giao nạp hay sao? Rằng chính một viên phó đứng ra thương lượng chứ không phải anh ta hay sao?

- Thế ông nghĩ người ta sẽ làm gì với Richon của ông chứ? - Quận chúa hỏi.

- Làm gì à? Chẳng lẽ phu nhân lại quên rằng chúng ta đã sử dụng mưu mẹo nào để đưa anh ta vào Vayres hay sao? Chẳng lẽ phu nhân lại quên rằng chúng ta đã dùng một tờ khống chỉ của ngài D'Epernon cho chức vụ của anh ta hay sao? Rằng chính anh ta đã chống lại quân đội hoàng gia do chính đức vua và hoàng hậu chỉ huy hay sao? Rằng chính Richon là người đầu tiên đã giương cao ngọn cờ chống đối hay sao? Và phu nhân, xin phu nhân hãy viết ngay cho ngài De La Meilleraye, xin hãy gởi đi một người liên lạc, một viên sứ giả.

- Vậy, chúng ta sẽ giao cho người liên lạc, viên sứ giả đó nhiệm vụ gì?

- Ngăn cản với bất cứ giá nào cái chết của một viên chỉ huy tài ba, bởi vì nếu phu nhân không hành động nhanh. Ôi! Tôi biết rõ hoàng hậu thưa phu nhân, có lẽ người liên lạc của chúng ta sẽ đến quá muộn!

- Quá muộn! - Bà quận chúa nói - Chúng ta không có con tin hay sao? Chúng ta đã không giam giữ ở Montrond và cả ở đây những viên sĩ quan của nhà vua hay sao?

Claire hoảng hốt đứng bật dậy:

- Ô, thưa phu nhân! Thưa phu nhân! - Nàng kêu lên - Xin phu nhân hãy làm như ông Lenet vừa nói: Hành động trả thù sẽ không mang lại tự do cho ông Richon đâu.

- Đây không phải là vấn đề tự do. - Lenet nói - Đây là vấn đề mạng sống.

- Thì sao? - Bà quận chúa nói - Họ làm gì thì chúng ta sẽ làm y như vậy: Nhà tù đổi nhà tù, thòng lọng đổi thòng lọng.

Claire kêu lên một tiếng và quỳ xuống:

- Ôi, thưa phu nhân! Ông Richon là một người thân thiết của em. Khi nãy em đến đây để xin phu nhân một ân huệ và phu nhân đã hứa chấp thuận. Bây giờ thì em xin phu nhân hãy sử dụng quyền hạn của mình để cứu Richon.

Claire đang quỳ dưới đất. Bà quận chúa nắm lấy cơ hội này để chấp thuận những lời thỉnh cầu của Claire thay vì phải nghe theo những lời khuyên khô khan của Lenet. Bà đến bên bàn, lấy bút và viết cho ông De La Meilleraye một lá thư, xin đổi Richon lấy một trong những viên sĩ quan của đứa vua mà bà đang cầm tù, theo sự lựa chọn của hoàng hậu. Viết xong, bà đưa mắt tìm một kẻ sẽ mang thư đi. Thế là, mặc dù hãy còn đau đớn vì vết thương cũ và vô cùng mệt mỏi, Ravailly xin nhận lãnh sứ mạng với đòi hỏi duy nhất là xin được một con ngựa khỏe mạnh. Bà quận chúa cho phép chàng đến chuồng ngựa của bà chọn một con vừa ý, và viên đại úy lên đường.

Một lát sau, đám đông dân chúng, được biết sứ mạng của Ravailly, xúm đến chung quanh ngôi nhà và vui mừng hô vang:

- Phu nhân quận chúa! Ngài quận công D'Enghien!

Bực bội vì phải ra mặt hàng ngày trước đám đông và vì những lần xuất hiện ấy giống như những mệnh lệnh truyền hơn là những lời tung hô, bà quận chúa đã toan từ chối ý muốn của dân chúng, nhưng đám đông vẫn ngoan cố, và chẳng bao lâu những tiếng reo biến thành những tiếng gào thét.

- Nào! - Phu nhân nói và nắm tay con trai - Chúng ta ra mặt thôi! Chúng ta chẳng còn những tên nô lệ phải tuân lời!

Và tạo cho khuôn mặt một nụ cười duyên dáng nhất, bà hiện ra trên bao lơn và chào đám đông mà bà vừa là nữ hoàng, vừa là nô lệ.

Phần III - Chương 15

Khi quận chúa phu nhân hiện ra trên bao lơn cùng con trai giữa những tiếng reo hò phấn khởi của đám đông, thì từ đăng xa bỗng vang lại những tiếu tiêu và tiếng trống cùng với một số cảnh ồn ào.

Liền đó, đám đông vừa mới đến tụ tập trước nhà ông chủ tịch Lalane để được nhìn thấy quận chúa phu nhân, bắt đầu quay về hướng ồn ào kia và chẳng còn đếm xỉa gì đến nghi thức, đổ xô về phía đó. Thật là đơn giản. Họ đã được nhìn thấy bà quận chúa mười lần, hai mươi lần, và có thể là một trăm lần rồi, còn cảnh ầm ĩ kia thì hứa hẹn điều mới lạ.

- Dù sao họ cũng là những kẻ thật thà. - Lenet mỉm cười lẩm bẩm phía sau lưng bà quận chúa đang bất mãn - Nhưng mà không biết tiếng nhạc bởi cảnh ồn ào kia là do đâu nhỉ? Xin thú thật với phu nhân là tôi cũng rất tò mò muốn biết chẳng khác gì họ.

- Nếu vậy thì ông cũng bỏ ta mà chạy theo họ đi. - Bà quận chúa nói.

- Thưa phu nhân. - Lenet trả lời - Tôi rất muốn làm ngay như vậy nếu biết chắc rằng sẽ mang về cho phu nhân một tin lành.

- Hừ, tin lành! - Bà quận chúa nói với một ánh mắt mỉa mai hướng về phía bầu trời tuyệt đẹp rực rỡ trên cao, ta chẳng còn bao giờ trông chờ tin lành nữa. Chúng ta xui xẻo quá.

- Thưa phu nhân. - Lenet nói - phu nhân cũng biết rằng tôi không thể dễ dàng bị mắc lừa, thế nhưng tôi tin rằng cảnh ồn ào đó báo cho chúng ta một điềm tốt.

Quả vậy, tiếng ồn ào mỗi lúc một đến gần, một đám đông túm lại ở đầu đường, tay đưa lên cao vẫy những mảnh khăn đã thuyết phục được với phu nhân rằng đó là tin lành. Bà cũng để ý lắng tai nghe được mấy tiếng sau:

- Braune! Tổng đốc thành Braune! Tù binh tổng đốc!
- À! À! - Lenet nói - Tổng đốc thành Braune đã bị bắt giữ! Hay lắm, đây sẽ là một con tin để trao đổi với Richon.
- Thế chúng ta chẳng có trong tay hai tổng đốc đảo Saint-Georges đó hay sao? - Quận chúa nói.
- Tôi lấy làm vui sướng khi thấy kế hoạch của tôi để chiếm Braune lại thành công như vậy. - Bà De Tourville nói.
- Thưa bà. - Lenet nói - Xin đừng vội mừng vì một chiến công chưa hoàn toàn, sự may rủi luôn chơi xỏ kế hoạch của các ông, và có khi cả các bà nữa.
- Nhưng, thưa ông. - Bà De Tourville nói giọng chua chát thường lệ của mình - Nếu viên tổng đốc bị bắt thì có nghĩa là thành đã bị thất thủ!
- Thưa bà, điều bà vừa nói đó không phải là một điều hợp lý tuyệt đối, nhưng xin bà cứ an tâm, nếu thành công này là do công lao của bà, thì tôi vẫn sẽ là người đầu tiên khen ngợi bà.
- Điều khiến tôi ngạc nhiên hơn cả trong mọi chuyện này - Bà quận chúa nói, cố tìm trong sự kiện may mắn này một khía cạnh đáng chê trách hầu thỏa mãn tánh cao ngạo của giới thượng lưu vốn là bản chất của bà - điều khiến tôi ngạc nhiên hơn cả là người ta không đến báo cho tôi biết trước những gì đã xảy ra, đây là một điều vô lễ không thể nào tha thứ được.
- Kìa thưa phu nhân - Lenet nói - chúng ta thiếu binh sĩ, để chiến đấu mà phu nhân lại còn muốn chuyển họ qua làm liên lạc viên cả hay sao? Chúng ta không nên đòi hỏi quá như vậy, và khi có một tin lành đến với chúng ta thì chúng ta nên đón nhận nó mà không cần thắc mắc nhiều.
Đám đông mỗi lúc mỗi đến gần, ở giữa là một nhóm binh sĩ, khoảng ba mươi người, và chính giữa họ là người tù binh mà các binh sĩ đang bảo vệ khỏi cảnh điên cuồng của đám đông.
- Giết nó đi! Giết đi! - Đám đông thét lên - GIết tên tổng đốc thành Braune!
- À! À! Đúng là có một tù binh! - Bà quận chúa nói - Và y đúng là tổng đốc thành Braune...
- Vâng! - Lenet nói - Nhưng phu nhân có thấy không, hình như tên tù binh ấy đang gặp nguy hiểm đến tính mạng. Phu nhân có nghe thấy những câu đe dọa kia và có thấy những

cử chỉ điên cuồng đó không? Thể nào họ cũng phá được hàng rào của binh sĩ và sẽ xé tan xác hắn. Ôi! Bọn điên cuồng! Chúng đã ngửi thấy mùi máu.

- Cứ để mặc họ! - Bà quận chúa nói với vẻ nham hiểm - Cứ để mặc họ! Hắn là kẻ thù của chúng ta kia mà.

- Thưa phu nhân, kẻ thù đó đang bị canh giữ trong danh dự của nhà Condé. Xin phu nhân hãy nghĩ lại, vả lại biết đâu Richon của chúng ta cũng đang gặp một nguy hiểm tương tự? Kìa! Họ sẽ phá được hàng rào lính bảo vệ, nếu họ đụng đến hắn thì hắn sẽ mất mạng thôi. Nầy, ta cầm thêm hai mươi người tình nguyện để đẩy lùi đám khốn nạn kia. Nhanh lên!

Nghe vậy, hai mươi người lính ngự lâm của đội dân quân, thuộc vào hàng những gia đình danh giá trong thành phố, xông vào đám đông, dùng báng súng xô dạt họ ra và tăng cường cho nhóm áp tải, thật vừa đúng lúc vì vài móng vuốt sắc bén hơn cả đã xé những mảnh vải trên bộ y phục xanh lơ của người tù.

- Xin cám ơn các ông. - Người tù binh vừa nói - Các ông vừa cứu tôi thoát khỏi nanh vuốt của bọn khát máu, xin đội ơn các ông. Chà! Nếu họ khát máu như vậy, thì khi nào đoàn quân đức vua vào thành thì chắc họ nuốt chửng cả đoàn quá.

Và y cười, vừa nhún vai.

- À! Hắn ta can đảm thật! - Đám đông la to khi thấy vẻ bình tĩnh có lẽ hơi giả tạo của tên tù binh, và lặp lại câu nói đùa đã làm thỏa mãn tự ái của họ - Hắn ta can đảm thật, hắn ta không sợ, hoan hô tổng đốc thành Braune!

- Phải đấy! - Gã tù binh kêu lên - Hoan hô tổng đốc thành Braune!

Thế là sự giận dữ của đám đông biến thành ngưỡng mộ, và sự ngưỡng mộ ấy được bày tỏ thành lời. Bây giờ thì là một cảnh hoan nghinh thật sự thay cho cái chết đang gần kề đối với tổng đốc thành Braune, nghĩa là với anh bạn Cauvignac của chúng ta.

Bởi vì Cauvignac, dưới cái danh xưng huy hoàng tổng đốc thành Braune, đang vào thành Bordeaux dưới một quang cảnh đáng buồn như vậy.

Trong khi đó, được bảo vệ bởi toán quân và cũng bởi thái độ bình tĩnh của mình, tên tù binh đã tiến đến gần lâu đài của chủ tịch Lalane và trong khi nhóm lính canh giữ cổng rào, y được đưa thẳng đến trước mặt quận chúa.

Cauvignac bình thản và kiêu hãnh bước vào gian phòng, nơi có mặt bà quận chúa, nhưng cần phải nói thêm rằng, dưới vỏ ngoài can đảm đó, tim y đang đập khá mạnh.

- Ông Cauvignac! - Lenet kêu lên.

- Ông Cauvignac tổng đốc thành Braune. - Bà quận chúa nói - À thưa ông, đây đúng là một hành động phản bội.
- Phu nhân nói gì kia ạ? - Cauvignac hỏi lại, y hiểu rằng đây là lúc hơn bao giờ hết cần huy động tất cả sự bình tĩnh cũng như trí thông minh của mình - Hình như phu nhân vừa nói đến tiếng phản bội?
- Phải thưa ông, phản bội chứ ông đến trình diện ta với danh nghĩa nào vậy?
- Với danh nghĩa tổng đốc thành Braune, thưa phu nhân.
- Ông cũng thấy rõ đó là một sự phản bội. Ai ký giấy ủy nhiệm của ông.
- Ngài De Mazarin.
- Phản bội! Ta nói vậy đấy. Ông là tổng đốc thành Braune, chính đội quân của ông đã giao nạp thành Vayres, chức tước kia là phần thưởng cho hành động ấy.
Nghe vậy, bộ mặt của Cauvignac tỏ ra vô cùng ngạc nhiên. Y nhìn chung quanh như để muốn biết là câu nói kia là dành cho ai, và khi buộc phải nhìn nhận rằng những câu buộc tội đó là nhằm vào mình, y buông thõng hai cánh tay dọc theo người và một cử chỉ đầy thất vọng.
- Đội quân của tôi giao nạp thành Vayres? - Y nói - Chính phu nhân lại trách móc tôi điều đó hay sao?
- Phải, thưa ông, chính ông giả tảng không biết, ông giả tảng kinh ngạc, phải, đúng là một kẻ đóng kịch đại tài, nhưng ta không để cho vẻ mặt cũng như lời nói của ông đánh lừa đâu, dù cho chúng có rất ăn khớp với nhau.
- Tôi không giả tảng giả tảng gì cả, thưa phu nhân. - Cauvignac trả lời - Làm sao phu nhân có thể đòi hỏi tôi biết chuyện gì xảy ra ở Vayres trong khi tôi chưa bao giờ đến đấy!
- Bằng mưu kế, thưa ông, với mưu kế của ông.
- Tôi không biết phải trả lời làm sao với những lời như vậy, thưa phu nhân, chỉ biết rằng phu nhân có vẻ không hài lòng với tôi... Xin phu nhân tha thứ cho thái độ thành thực của tôi, cho câu chống chế của tôi, bởi vì chính tôi mới là người phải phiền trách người.
- Ông phiền trách ta! - Bà quận chúa kêu lên trước một sự vô lễ đến như vậy.
- Đúng vậy, thưa phu nhân. - Cauvignac trả lời, chẳng tỏ vẻ gì là hoang mang - Theo lời hứa của phu nhân và của ông Lenet đây, tôi đã chiêu mộ một đội quân gồm toàn những con người anh dũng, tôi đã thương lượng với họ những thỏa ước như trong tất cả mọi cuộc thương lượng khác lấy danh dự làm chính. Và khi tôi đến nhận món tiền mà phu

nhân đã hứa... chẳng bao nhiêu... ba mươi hay bốn mươi ngàn livres gì đó, không phải là dành cho tôi, xin nhớ rõ điều này, nhưng là dành cho các binh sĩ mà tôi đã tuyển giùm cho các hoàng thân, thì phu nhân lại từ chối, phải, từ chối! Xin cứ hỏi ông Lenet xem có đúng không?

- Đúng vậy! - Lenet nói - Khi ông đây đến hỏi, chúng ta không có tiền.

- Thế ông không thể đợi vài ngày được hay sao? Lòng trung thành của ông và của những người thuộc quyền ông chỉ là nhất thời thôi sao?

- Tôi đã chờ đợi hết thời hạn mà chính ngài De La Rochefoucauld đề ra, thưa phu nhân, nghĩa là tám ngày. Sau tám ngày đó, tôi lại đến trình diện, lần này thì từ chối thẳng, lần này nữa xin cứ hỏi lại ông Lenet.

Bà quận chúa quay về phía ông cố vấn, đôi môi mím chặt, mắt tóe lửa dưới hai hàng lông mày cau lại.

- Tiếc thay! - Lenet nói - Tôi buộc phải công nhận điều ông đây vừa nói là hoàn toàn đúng sự thật.

Cauvignac chiến thắng ưỡn người lên.

- Đấy, thưa phu nhân - Y nói tiếp - một tên xảo quyệt sẽ hành động như thế nào trong hoàn cảnh đó? Hắn sẽ đến bán mình cùng với cả đội quân cho hoàng hậu. Còn tôi, tôi rất ghét tính cách xảo quyệt, tôi đã trả tự do cho đội quân của tôi, và khi chỉ còn lại một mình trong cảnh trung lập hoàn toàn, tôi hành động như một nhà hiền triết đã căn dặn khi đứng trước sự hoài nghi, tôi không theo về một phe nào cả.

- Nhưng còn người của ông, người của ông thì sao?

Bà quận chúa giận dữ kêu lên.

- Thưa phu nhân - Cauvignac trả lời - bởi vì tôi chẳng phải là vua, cũng chẳng hoàng thân mà chỉ là một viên đội trưởng, vì tôi không có thần dân, cũng chẳng có cận thần, tôi chỉ có thể gọi lính của tôi, những người mà tôi trả công, thế nhưng vì lính của tôi, như ông Lenet đây vừa xác nhận, không được trả công, nên họ hoàn toàn tự do. Chính vì vậy mà có lẽ họ đã nổi dậy chống lại người chỉ huy mới. Biết làm sao được? Tôi xin thú thật là tôi không biết làm sao hơn.

- Còn ông, ông trả lời làm sao về việc ông theo về với nhà vua? Ông đã chán tỏ ra trung lập rồi hay sao?

- Không, thưa phu nhân, nhưng sự trung lập của tôi, dù có vô tội đến đâu đi nữa, cũng đã

trở nên đáng ngờ trước mắt những kẻ cận thần của đức vua. Một buổi sáng đẹp trời, tôi đã bị bắt giữ lại tại quán Con Bê Vàng và bị dẫn đến trước mặt hoàng hậu.

- Và thế là ông đã thương lượng với bà ấy à?

- Thưa phu nhân - Cauvignac trả lời - một con người trọng nghĩa có những khe hở khá nhạy cảm và sự tế nhị khi ấy rất đau khổ, phe nhóm mà tôi muốn phục vụ với tất cả lòng nhiệt huyết và niềm tin của tuổi trẻ đã xua đuổi tôi. Tôi đến trước mặt hoàng hậu giữa hai tên lính sẵn sàng giết tôi, tôi chờ đợi nghe những câu trách móc, mắng chửi, một bản án tử hình. Bởi vì, dù sao tôi cũng đã có ý định phục vụ các hoàng thân, thế nhưng, trái với điều tôi e sợ, thay vì trừng phạt tôi bằng cách giam giữ, bắt nhốt hay đưa tôi lên máy chém, bà hoàng hậu vĩ đại đó đã nói với tôi:

"Hỡi con người phong nhã lạc loài kia, ta chỉ cần một tiếng để làm rơi đầu ngươi, nhưng ngươi thấy đó, ở đâh họ đã tỏ ra bạc bẽo với ngươi, còn ở đây người ta sẽ trọng đãi ngươi. Nhân danh thánh Anne, vị quan thầy của ta, từ đây về sau ngươi sẽ là kẻ cận thần của ta. Này các ông, bà ấy lại nói với mấy người lính đang canh giữ tôi, hãy tôn trọng vị sĩ quan này bởi vì ta rất ngưỡng mộ công trạng của y và ta sẽ đặt y làm chỉ huy của các ông. Còn ông, bà lại nói thêm với tôi, ta sẽ đặt ông làm tổng đốc thành Braune, đấy là cách trả thù của một bà hoàng hậu nước Pháp".

- Vậy tôi phải trả lời làm sao đây? - Cauvignac trở lại với giọng nói và cử chỉ bình thường của mình, sau khi đã nhại lại một cách hài hước, nửa đa cảm lời nói và cử chỉ của Anne D'Autriche... Chẳng có gì cả. Những hoài vọng thân thiết nhất của tôi bị tổn thương, lòng tận tụy vô tư mà tôi đã đem đến đặt dưới chân phu nhân bị tổn thương. Những câu nói ấy được thốt ra với một giọng bi thảm và một cử chỉ oai hùng đã có tác dụng đến những người có mặt ở đấy. Cauvignac nhận ra chiến thắng của mình khi thấy bà quận chúa mặt tái đi vì giận dữ.

- Nhưng, thưa ông, bây giờ thì ông trung thành với ai chứ? - Bà hỏi.

- Với những ai biết nhận thức tánh cách tế nhị trong hành vi của tôi.

- Được lắm, bây giờ ông là tù binh của tôi.

- Thưa phu nhân, tôi rất lấy làm hân hạnh, nhưng tôi hy vọng rằng phu nhân sẽ đối xử với tôi như một người quý tộc. Tôi là tù binh của phu nhân, thật vậy, nhưng chưa bao giờ chiến đấu chống lại phu nhân. Tôi đang đi tới nhiệm sở cùng với hành trang của mình thì bị rơi vào tay những binh sĩ của phu nhân. Tôi chưa hề có một giây phút nào nghĩ đến

việc che giấu hành tung cũng như ý nghĩ của mình. Vậy tôi xin nhắc lại là tôi đòi hỏi được đối xử không chỉ như một nhà quý tộc mà còn như là một sĩ quan cao cấp.
- Ông sẽ được thỏa nguyện, thưa ông. - Quận chúa nói - Thành phố này sẽ là nhà tù của ông, có điều ông sẽ phải lấy danh dự mà thề rằng ông không tìm cách trốn ra khỏi đây.
- Thưa phu nhân, tôi xin thề như phu nhân đã đòi hỏi. - Cauvignac đưa tay lên và long trọng thề sẽ không bao giờ rời khỏi thành phố một khi quận chúa phu nhân chưa xóa bỏ lời thề đó.
- Bây giờ thì ông hãy lui ra. - Bà nói - Chúng ta chỉ tin vào lòng trung thực của một nhà quý tộc và danh dự của người lính.
Cauvignac không để nói đến lần thứ hai, y cúi chào và lui ra, nhưng cũng vừa kịp để nhìn thấy một cử chỉ của viên cố vấn có ý nói.
- Thưa phu nhân, y có lý và chúng ta đã nghĩ sai, dod' là cái giá phải trả khi tỏ ra keo kiệt trong chính trị như vậy!
Vấn đề là Lenet, kẻ tán thưởng vô tư mọi công trạng, đã nhận ra con người khôn khéo toàn diện trong Cauvignac và chính bởi vì ông không hề tin lấy một chút vào những lý lẽ xảo trá của y nên ông phải khâm phục phương pháp mà y xử dụng để thoát ra khỏi một trong những tình thế hiểm nghèo nhất.
Còn Cauvignac vừa đi xuống cầu thang, vừa nghĩ ngợi mông lung, và tự nhủ.
- Chà, vấn đề bây giờ là phải làm cách nào bán lại cho họ một trăm năm mươi người của ta lấy độ một trăm ngàn livres, điều này có thể lắm bởi vì anh chàng Ferguzon thông minh và ngay thẳng đã đòi hỏi được tự do cho mình cùng đám quân. Thế nào hôm nay hoặc ngày mai ta cũng tìm được dịp. Thôi bây giờ thì ta mới thấy là bị bắt như vậy dẫu sao cũng không đến nỗi là một điều tệ hại như thoạt đầu ta đã tưởng.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần III:
PHU NHÂN TỬ TƯỚC DE CAMBES

Phần III - Chương 16

Bây giờ chúng ta hãy lùi lại phía sau một bước và chuyển sự chú ý của độc giả đến những biến cố xảy ra ở Vayres mà họ chưa được biết đầy đủ.

Sau những đợt tấn công mỗi lúc một thêm khủng khiếp và đã làm cho đội quân hoàng gia mất khá nhiều quân, những vòng tường thành bên ngoài đã bị chiếm, nhưng những kẻ cố thủ anh dũng, sau khi đã chống trả quyết liệt từng tấc đất một và để lại trên mặt đất đầy những xác chết, đã rút vào thành và cố thủ ở đấy. Thế nhưng ông De La Meilleraye không giấu giếm rằng nếu ông đã để mất sáu trăm người chỉ để chiếm được có một bức tường bên ngoài bằng đất nện, thì ông sẵn sàng hy sinh sáu lần số quân nhiều hơn để chiếm cho bằng được một thành lũy với những pháo đài kiên cố và được canh giữ bởi người mà ông đã được dịp tán thưởng tài chiến thuật và lòng dũng cảm.

Mọi người đã quyết định sẽ tổ chức một cuộc hãm thành đúng theo luật thì nhìn thấy đội tiền quân của công tước D'Epernon, ông này đang dẫn quân đội của mình đến hợp lực cùng với đội quân của ông De La Meilleraye và như vậy sẽ tăng lực lượng của quân đội hoàng gia lên gấp đôi. Điều này thay đổi hẳn cục diện vấn đề. Với hai mươi bốn ngàn quân không làm nổi. Cuộc công thành đã được quyết định vào sáng hôm sau.

Khi nhìn thấy đoàn quân mới đến và những cảnh sắp đặt của họ, Richon hiểu rằng ý định của kẻ thù là sẽ thôi thúc ông không ngừng nghỉ, và đoán được rằng ngày mai sẽ có cuộc công thành, ông cho nhóm người của mình lại để hỏi ý kiến của họ, mặc dù rằng ông chẳng có lý do gì để nghi ngờ lòng trung thành của họ, sau khi được chứng kiến họ đã

phụ với ông vào việc giữ thành như thế nào.

Bởi vậy, ông không khỏi kinh ngạc khi thấy thái độ mới của đội quân trú phòng. Họ ném một ánh mắt lo âu và u tối về phía quân đội hoàng gia, và những tiếng thì thầm nho nhỏ nổi lên khắp nơi.

Richon không muốn trong hàng ngũ của mình có những chuyện thiếu nghiêm túc nhất là những dịp như vậy.

- Kẻ nào đang nói gì đó? - Ông nói và quay về phía có tiếng thì thầm nổi lên rõ ràng nhất.

- Tôi! - Một tên quân bạo gan hơn cả lên tiếng.

- Mi?

- Phải, tôi!

- Vậy hãy đến đây, và trả lời ta xem.

Tên quân ra khỏi hàng và đến gần vị chỉ huy.

- Ngươi thiếu thốn gì mà lại than vãn như vậy? - Richon khoanh hai tay lại trước ngực nói và nhìn thẳng vào mắt hắn.

- Tôi thiếu thốn thứ gì ư?

- Phải, mi còn cần gì nữa? Mi đã lãnh phần bánh chưa?

- Rồi, thưa chỉ huy.

- Đã lãnh phần thịt chưa?

- Rồi, thưa chỉ huy.

- Phần rượu?

- Rồi, thưa chỉ huy.

- Mi không có chỗ nghỉ ngơi hay sao?

- Không.

- Vậy thì nói đi: Mi còn đòi hỏi điều gì nữa? Mi có muốn gì? Mi lẩm bẩm như vậy là vì sao?

- Là vì chúng tôi chiến đấu chống lại đức vua của chúng tôi, đối với một chiến sĩ Pháp, điều đó không thể chấp nhận được.

- Như vậy mi muốn phục vụ đức vua?

- Đúng vậy.

- Mi muốn về với vua của mi chứ?

- Phải! - Tên quân nói, tưởng rằng qua vẻ bình thản của Richon, vấn đề sẽ kết thúc một

cách giản dị là loại y ra khỏi hàng ngũ quân đội của hoàng thân.
- Được lắm. - Richon nói và nắm lấy cổ áo của tên quân - Nhưng vì đã đóng cửa thành rồi nên mi chỉ còn có một con đường này thôi.
- Đường nào? - Tên quân hoảng sợ hỏi.
- Đây! - Richon nói và đưa cánh tay hộ pháp của mình lên, nhấc bổng hắn và ném qua tường thành.
Tên quân hét lên một tiếng, may mà hắn rơi vào hào đầy nước.
Sau hành động quyết liệt đó là một cảnh thinh lặng hoàn toàn. Richon tưởng rằng đã dẹp được ý tưởng phản kháng và giống như một con bạc chơi nước liều, ông quay về phía người của mình.
- Bây giờ, ai muốn theo nhà vua thì cứ nói, ta sẽ cho những kẻ đó ra khỏi đây như ý hắn muốn.
Khoảng một trăm tên la lên:
- Phải, phải, chúng tôi thề là những người trung thành với đức vua và chúng tôi muốn ra khỏi đây!...
- À! À! - Richon nói, hiểu rằng đây không phải là những ý kiến riêng lẻ mà là một cuộc nổi dậy toàn diện đang bắt đầu hình thành - À! Đây lại là một chuyện khác, ta tưởng rằng chỉ phải đối phó với tên ương ngạnh, bây giờ thì ta mới rõ là phải đối đầu với năm trăm tên hèn nhát.
Richon đã sai khi lên án chung như vậy, chỉ có khoảng một trăm tên nói thôi, những người còn lại đều im lặng nhưng vì họ bị vơ đũa trong câu kết tội của Richon nên đến phiên họ cũng lẩm bẩm.
- Nào! - Richon bảo - Không nên nói cùng một lúc như vậy, nếu ở đây có một viên sĩ quan muốn phản bội lời thề thì hãy ra thay mặt tất cả mà lên tiếng, người đó có thể tự do nói.
Thế là Ferguzon bước một bước ra khỏi hàng ngũ và chào viên chỉ huy một cách hết sức là lịch sự.
- Thưa chỉ huy! - Y nói - Ông đã được biết ý nguyện của đội quân, ông chống lại hoàng thượng, đức vua của chúng tôi, thế nhưng phần lớn trong chúng tôi không được biết khi chiêu mộ, rằng chúng tôi chiến đấu chống một kẻ thù như vậy. Một trong những kẻ thù dũng cảm có mặt ở đây, bị ép uổng trong chính kiến của mình, rất có thể đang giữa trận

chiến, lầm lẫn hướng súng của mình và cho ông một viên đạn vào đầu. Nhưng chúng tôi là những chiến sĩ thực sự chứ không phải là một tên hèn nhát như ông vừa nhầm lẫn mà nói ra. Vậy đây là ý kiến của tôi cùng các bạn hữu của tôi mà tôi xin được trình bày hết sức là lễ độ: Hãy cho chúng tôi về với vua của chúng tôi.

Bài diễn văn được đón tiếp với những tiếng hò reo nổi lên khắp nơi, chứng tỏ rằng ý kiến của viên trung úy nếu không phải là của tất cả đội quân phòng thủ thì cũng là của một số đông. Richon hiểu rằng mình đã thua.

- Ta không thể nào chống cự một mình ta. - Ông nói - Và ta cũng không muốn đầu hàng, vì chiến sĩ của ta đã rời bỏ ta, vậy ai đó hãy đứng ra mà điều đình tùy theo ý mình, nhưng kẻ đó không phải là ta. Miễn là người còn trung thành với ta được khỏi tội, đó là tất cả những gì mà ta mong muốn. Vậy ai sẽ là người đứng ra điều đình?

- Tôi xin lãnh trách nhiệm, thưa chỉ huy, nếu ông bằng lòng và nếu bạn hữu của tôi tin tưởng vào tôi.

- Phải, phải lắm, trung úy Ferguzon! Trung úy Ferguzon! - Năm trăm cổ họng cùng la to, trong đó có thể nhận ra tiếng của Barrabas và Carrotel.

- Vậy ông sẽ nhận lãnh việc đó! - Richon nói - Ông hoàn toàn tự do ra vào Vayres tùy ý ông.

- Chỉ huy có cần dặn dò gì thêm không? - Ferguzon hỏi.

- Tự do cho quân lính của ta.

- Còn với ông?

- Không gì cả.

Một thái độ quên mình như vậy lẽ ra đã làm cho những kẻ lầm lạc phải hồi tâm, nhưng họ không chỉ lầm lạc, họ đã bị mua chuộc.

- Phải, phải, tự do cho chúng tôi. - Họ kêu lên.

- Xin chỉ huy yên tâm. - Ferguzon nói - Tôi sẽ không quên ông trong bản điều đình.

Richon buồn bã mỉm cười, nhún vai, trở về chỗ ở của mình và đóng cửa phòng lại.

Ferguzon liền qua quân đội bên kia. Thế nhưng ông De La Meilleraye không muốn làm gì khi chưa có lệnh của hoàng hậu, nhưng hoàng hậu đã rời ngôi nhà nhỏ của Nanon để, như chính miệng bà nói, khỏi phải chứng kiến cảnh nhục nhã của quân đội, và rời đến tòa thị sảnh của thành phố Libourne.

Bởi vậy, ông giao cho hai tên lính canh giữ Ferguzon, còn mình lên ngựa và chạy đến

Libourne. Ông trông thấy ngài De Mazarin và thông báo tin mừng với ông này, nhưng ngay lời nói đầu tiên của vị thống chế, vị hồng y đã chặn ông lại với nụ cười quen thuộc của mình.

- Chúng ta đã biết điều đó rồi, thưa ngài thống chế, và vấn đề đã được thu xếp từ tối hôm qua. Ông hãy điều đình với viên trung úy Ferguzon, nhưng với Richon thì ông chỉ hứa miệng thôi.

- Sao? Tại sao lại chỉ hứa miệng? - Viên thống chế hỏi - Nhưng khi tôi đã nói ra rồi thì nó cũng đánh giá bằng một bản văn tự chứ?

- Cứ làm như tôi nói đi, ngài thống chế, tôi đã nhận được từ đức thánh cha những sự khoan dung đặc biệt cho tôi được phép giải lời hứa của bất kỳ ai.

- Có thể lắm, nhưng những sự khoan dung đó đâu có ăn nhập gì đến các vị thống chế của nước Pháp.

Mazarin mỉm cười và ra hiệu cho vị thống chế rằng ông có thể trở về trại quân.

Viên thống chế làu bàu quay trở về, giao cho Ferguzon một bản ân xá cho y và quân lính, còn với Richon, ông chỉ hứa miệng.

Ferguzon trở về thành thông báo với Richon những gì đã xảy ra và cả lời hứa suông của ngài thống chế. Hai giờ sau, khi Richon vừa trông thấy qua cửa sổ phòng mình đoàn viện binh do Ravailly chỉ huy, thì người ta vào phòng ông và bắt ông theo lệnh của hoàng hậu. Gương mặt của người chỉ huy dũng cảm lộ vẻ hài lòng. Nếu ông tự do, phu nhân De Condé có thể nghi ngờ ông đã phản bội, còn bị bắt thì cảnh giam giữ sẽ minh chứng cho ông.

Chính với niềm hy vọng đó, mà ông đã không bỏ đi.

Thế nhưng người ta không chỉ lấy kiếm của ông, như ông thoạt nghĩ, mà sau đó bốn người, đang đứng đợi sẵn ngoài cửa sổ, đổ xô đến và trói giật tay ông ra sau lưng.

Đối lại cách xử sự tàn bạo đó, Richon chỉ có một thái độ bình thản và nhẫn nhục. Richon được dẫn đến Libourne và đưa đến trình diện trước hoàng hậu, bà nhìn ông với con mắt thật cao ngạo, còn đức vua thì nhìn ông đầy hung dữ, và ngài Mazarin thì bảo ông.

- Ông chơi canh bạc lớn đấy, ông Richon.

- Và tôi đã thua, phải không thưa đức ông? Bây giờ vấn đề là biết chúng ta đã đặt cược cái gì?

- Tôi e rằng ông đã ném đầu mình ra mà đặt cược đấy. - Mazarin nói.

- Hãy nói với ông D'Epernon là đức vua muốn gặp ông ấy. - Hoàng hậu nói - Còn người này sẽ ở đây và chờ bản án dành cho hắn.

Và bà nắm tay vị vua trẻ bước ra ngoài, với một điệu bộ khinh miệt kiêu kỳ, theo sau là ngài Mazarin cùng đám cận thần.

Đúng là ngài D'Epernon đến đã được một giờ rồi, nhưng sự thăm viếng đầu tiên của ông là dành cho Nanon. Ông đã được biết Canolles phòng thủ Saint - Georges kiên cường, và là một người luôn tin tưởng vào người tình của mình, nên ông đã khen ngợi nàng về hành động dũng cảm của ông anh yêu quý một người mà theo như ông thú nhận một cách thật thà, có một bề ngoài chẳng lấy gì làm tài ba và cao thượng đến như vậy.

Nanon đang bận tâm đến một điều khác để còn nghĩ đến chuyện cười thầm về điều hiểu lầm kia. Vấn đề bây giờ không chỉ liên quan đến hạnh phúc của nàng mà còn là tự do cho người yêu. Nanon đang yêu Canolles đến mức mù quáng để tin vào một hành động dối trá của chàng, dù rằng đôi khi ý nghĩ ấy cũng thoáng qua đầu óc nàng. Khi chàng quan tâm lo lắng đến việc đưa nàng ra khỏi thành, nàng chỉ cho đó là một sự săn sóc đầy thương yêu, nàng tin chàng đã bị bắt giam giữ, nàng chỉ còn biết khóc và mong chờ đến lúc nàng có thể, nhờ ông D'Epernon, giải thoát cho chàng.

Bởi vậy, sau mười lá thư gởi cho ngài công tước yêu dấu, nàng đã dùng hết quyền lực của mình hối thúc ông quay về.

Cuối cùng, ông đã trở về, và Nanon trình lên ông lời khẩn nguyện của mình, xin ông cứu thoát người anh yêu quý càng sớm càng tốt khỏi tay kẻ thù, hoặc nói đúng hơn là khỏi tay phu nhân De Cambes, bởi vì nàng tin rằng thực sự Canolles không bị nguy hiểm nào hơn là ngày càng trở nên say đắm nữ tử tước. Hiểm nguy đó, đối với Nanon là hiểm nguy hàng đầu. Và nàng chắp hai taylại cầu xin ngài D'Epernon.

- Vừa đúng lúc. - Ngài công tước trả lời - Ta mới được tin rằng tổng đốc thành Vayres đã bị bắt giữ. Được lắm! Chúng ta sẽ đổi y với anh Canolles của nàng.

- Ôi! Đây là một ân huệ bởi trời! - Nanon kêu lên.

- Em yêu quý anh trai đến thế nào Nanon?

- Hơn cả cuộc đời của em nữa.

- Thật chẳng hiểu tại sao trước kia em không nói cho ta biết, cho đến ngày mà ta đã ngu ngốc đi...

- Như vậy, rồi sao, thưa đức ông?... - Nanon cắt ngang.

- Như vậy, ta sẽ trao trả tổng đốc thành Vayres cho phu nhân De Condé, họ sẽ trả Canolles lại cho chúng ta, trong chiến tranh chuyện này vẫn thường xảy ra, chỉ giản dị là một sự trao đổi.
- Này, nhưng mà có khi phu nhân De Condé đánh giá Canolles cao hơn một sĩ quan thường thì sao?
- Nếu vậy, thì thay vì một tên sĩ quan, chúng ta sẽ trả lại cho bà ấy hai, hoặc ba, người ta sẽ thu xếp sao cho nàng được hài lòng, hiểu không người đẹp của ta? Và khi anh chàng chỉ huy Saint-Georges trở về Libourne, chúng ta sẽ ăn mừng anh ta.
Nanon không cảm thấy vui vẻ gì. Chiếm lại được Canolles đấy là giấc mơ nóng bỏng nhất của cuộc sống hiện tại. Nhưng ngài D'Epernon sẽ nói gì đây khi ngài thấy rằng không phải là một Canolles mà ngài đã biết mặt, điều này thì nàng rất lo. Một khi Canolles trở về, nàng sẽ bảo đây là tình nhân của nàng, nàng sẽ nói trước mặt mọi người, và sẽ nói thật lớn!
Mọi việc mới đến đây thì người liên lạc của hoàng hậu bước vào.
- Đấy, Nanon yêu quý, thật vừa đúng lúc, ta sẽ đến gặp hoàng hậu và sẽ mang về cho em văn bản trao đổi.
- Như vậy anh trai của em sẽ có mặt ở đây?...
- Có lẽ ngày mai. - Ngài công tước nói.
- Thế à! - Nanon kêu lên - Xin ngài đừng chậm trễ một giây nào cả. Ôi! Ngày mai, ngày mai, cầu cho được như vậy.
- Một con người tốt bụng. - Ngài công tước lẩm bẩm khi bước ra ngoài.
Ngài D'Epernon bước vào phòng hoàng hậu khi bà đang giận dữ vô cùng và vì vậy, vốn là người hào hoa đã quen với nụ cười của bà, ông lại được đón tiếp như một tên dân giả thành Bordeaux nổi loạn.
Ngài D'Epernon kinh ngạc nhì hoàng hậu, bà không đáp lại lời chào của ông, và mày cau lại, bà nhìn ông với tất cả uy quyền vương giả của mình.
- À! À! Ông đó ư, ông công tước? - Cuối cùng bà nói sau một hồi lâu im lặng - Hãy đến gần đây để tôi có lời khen ông về cách ông bổ nhiệm người của ông.
- Tâu hoàng hậu, tôi đã làm gì kia? - Ngài công tước hỏi, hoàn toàn ngạc nhiên - Có chuyện gì xảy ra vậy?
- Vấn đề là ông đã bổ nhiệm lầm tổng đốc thành Vayres, một kẻ đã nổ súng thần công

vào đức vua, có vậy thôi.
- Tôi ư, thưa hoàng hậu! - Ngài công tước kêu lên - Chắc chắn là người đã lầm lẫn rồi, không phải tôi đã bổ nhiệm tổng đốc thành Vayres. Dẫu sao thì, tôi cũng không được biết điều này.
Ngài D'Epernon lấy lại bình tĩnh, bởi vì lương tâm đang trách móc ông đã không tự mình bổ nhiệm.
- À! Lại như vậy nữa sao! - Hoàng hậu nói - Có lẽ ông Richon đã không do ông bổ nhiệm à?
Ngài công tước, vốn biết tài năng của Nanon trong việc chọn lựa người nào vào chức vụ, nên liền lấy lại bình tĩnh.
- Tôi không nhớ là đã bổ nhiệm ông Richon. - Ông nói - Nhưng nếu có chuyện đó thì Richon phải là một người trung thành với đức vua.
- Hừ! Ông nói Richon là một người trung thành của đức vua, trung thành mà chưa được ba ngày, đã giết của ta mất năm trăm người.
- Tâu hoàng hậu. - Ngài công tước lo lắng nói - Nếu có chuyện đó, tôi xin thú nhận rằng tôi đã có lỗi. Nhưng trước khi xét xử tôi, xin hãy để tôi xác minh được điều này.
Hoàng hậu làm một cử chỉ để giữ công tước lại, nhưng sau đó bà nghĩ lại và để ông đi.
- Được, cứ đi đi! - Bà nói - Và khi ông mang lại chứng cớ của ông thì ta sẽ đưa ra chứng cớ của ta.
Ngài D'Epernon bước ra ngoài và chạy không nghỉ đến nhà Nanon.
- Sao? - Nàng nói - Ngài đã đem về cho em văn bản trao đổi đấy ư?
- À, phải lắm! Đúng là chuyện đó. - Ngài công tước trả lời - Hoàng hậu đang giận dữ đấy.
- Tại sao ngài lại giận dữ?
- Bởi vì em hoặc là ta đã bổ nhiệm ông Richo làm tổng đốc thành Vayres và viên tổng đốc này hình như đã giết mất của chúng ta năm trăm binh lính.
- Richon! - Nanon lặp lại - Em không biết người đó.
- Cả tôi cũng vậy.
- Nếu vậy, ngài cứ nói thẳng với hoàng hậu rằng ngài lầm rồi.
- Nhưng biết đâu chính nàng lại là kẻ lầm lẫn?
- Hãy khoan đã, em không muốn làm một điều gì đáng phải chê trách, để em coi lại.
Và Nanon trở vào phòng làm việc của mình, xem lại sổ sách, không có tên Richon.

- Ngài có thể về thông báo lại với hoàng hậu rằng ngài đã lầm lẫn. - Nanon bảo với ngài công tước.

Ngài công tước lại chạy vội đến tòa thị sảnh.

- Tâu hoàng hậu! - Ông kiêu hãnh thưa với bà - Tôi hoàn toàn vô tội trước điều mà người ta gán cho tôi. Lệnh bổ nhiệm Richon là do các cận thần của người ta đưa ra.

- Thế cận thần của ta ký tên D'Epernon hay sao?

- Có chuyện như vậy à?

- Có thể lắm bởi vì chữ ký đó nằm dưới lệnh bổ nhiệm của ông Richon.

- Không thể được, thưa hoàng hậu. - Ông công tước trả lời, với một giọng yếu đi của một người đã bắt đầu thiếu tự tin.

Hoàng hậu nhún vai.

- Không thể được? - Bà nói - Đây, đọc đi!

Và bà lấy trên bàn một tờ bổ nhiệm thư trao cho ông.

Ngài công tước đỡ lấy, đọc vội vã, xem xét từng nếp gấp của tờ giấy, từng chữ, và tỏ ra sửng sốt, một kỷ niệm khủng khiếp trở lại tâm trí ông.

- Tôi có thể gặp ông Richon đó được không ạ? - Ông hỏi.

- Được thôi. - Hoàng hậu nói - Ta đã bảo ở lại nơi phòng bên để sẵn sàng hầu ông.

Rồi quay lại những người lính gác đang chờ lệnh nơi cửa.

- Hãy dẫn tên khốn kiếp ấy vào đây. - Bà nói.

Lính gác trở ra và một lát sau, Richon, tay trói quặt sau lưng, được dẫn vào. Ngài công tước bước đến và nhìn đăm đăm vào người tù binh, Richon chống đỡ cái nhìn đó với vẻ nghiêm nghị thường lệ của mình. Và vì trên đầu ông đang đội nón, một tên lính gác đưa tay hất cái nón rớt xuống đất.

Viên tổng đốc thành Vayres không tỏ thái độ gì trước hành động láo xước đó cả.

- Hãy khoác lên vai y một chiếc áo choàng, và cho y đeo mặt nạ vào. - Ngài công tước nói - Và hãy lấy cho tôi một cây nến.

Lính gác tuân theo hai lệnh đầu. Hoàng hậu kinh ngạc trước những sự chuẩn bị đó. Ngài công tước đi vòng quanh Richon, nhìn ông hết sức chăm chú, cố gắng nhớ lại mọi kỷ niệm cũ và hình như vẫn còn nghi ngờ.

- Hãy đưa cho tôi một cây nến. - Ông nói.

Cây nến được đem đến. Ngài công tước đưa tờ bổ nhiệm thư đến gần ánh sáng, và do sức

nóng của ngọn lửa, một hình thập tự hiện lên bên dưới chữ ký nhờ một thứ mực hóa học. Nhìn thấy dấu hiệu đó, trán của vị công tước dãn ra, và ông kêu lên:

- Tâu hoàng hậu, đúng là tờ bổ nhiệm này đã do tôi ký, nhưng không phải là cho ông Richon hoặc bất cứ ai khác, trên này đã dùng một cái bẫy để cướp nó của tôi. Tuy nhiên, trước khi trao tờ khống chỉ này, tôi đã làm một dấu hiệu riêng như người có thể nhìn thấy đây, đây là một bằng chứng tố cáo tên tội phạm. Xin hãy nhìn đây.

Hoàng hậu giật lấy tờ giấy và nhìn vào đó trong khi ngài D'Epernon đưa ngón tay chỉ dấu thập tự.

- Tôi không hiểu gì về lời ngài tố cáo tôi. - Richon chỉ nói vậy.

- Sao? - Ngài công tước kêu lên - Ngươi không phải là tên mang mặt nạ mà đã giao tờ giấy trên sông Dordogne đó sao?

- Chưa bao giờ tôi được dịp tiếp xúc với ông trước ngày hôm nay, chưa bao giờ mang mặt nạ tại dòng sông Dordogne. - Richon lạnh lùng nói.

- Nếu không phải là ngươi, thì là một kẻ đã được ngươi cử đến.

- Tôi không được lợi lộc gì đâu khi giấu sự thật cả. - Richon vẫn nói với một giọng bình tĩnh - Tờ bổ nhiệm mà ông đang cầm, thưa công tước, là do phu nhân Condé trao cho tôi, chính từ tay của ngài De La Rochefoucauld, tên tôi đã được điền vào đó do tay ông Lenet, mà có lẽ ngày cũng biết nét chữ. Còn việc bằng cách nào mà tờ giấy lọt vào tay phu nhân De Condé. Làm sao mà ngài De La Rochefoucauld có được nó thì tôi hoàn toàn không được biết, mà tôi cũng không quan tâm đến.

- À, ông cho là như vậy à? - Ông công tước nói với một giọng diễu cợt.

Và đến bên hoàng hậu, ông kể nhỏ vào tai bà câu chuyện dài dòng, mà bà chăm chú lắng nghe: sự tố giác của Cauvignac và cuộc gặp gỡ trên sông Dordogne, và vì hoàng hậu là phụ nữ nên hoàn toàn thông cảm với lòng ghen tuông của ông.

Và khi ông đã kể xong.

- Đây là một hành động bỉ ổi ti tiện cộng với tội phản nghịch. - Bà nói - Có vậy thôi, kẻ nào đã không do dự khi chống lại đức vua của mình thì có ngần ngại gì khi bán rẻ bí mật của một người phụ nữ.

"Bọn họ nói cái quái gì vậy!" Richon lẩm bẩm, vừa cau mày, bởi vì không thể nghe toàn bộ để hiểu được câu chuyện, ông cũng nghe khá đủ để đoán được rằng danh dự của mình đã bị xúc phạm, hơn nữa hai cặp mắt nảy lửa của hoàng hậu và của ngài D'Epernon chẳng

hứa hẹn điều gì tốt lành, và dù có dũng cảm đến đâu, hai vẻ mặt đầy đe dọa không phải là không làm cho ông lo lắng mặc dù khó đoán được qua bề ngoài bình tĩnh kia, trong bụng ông đang nghĩ gì.

- Phải đem y ra xử. - Hoàng hậu nói - Hãy cho nhóm họp tòa án quân sự, ông D'Epernon, ông sẽ chủ trì cuộc xử án, vậy hãy mau chọn những người phụ tá đi.

- Tâu hoàng hậu! - Richon nói - Không cần phải họp tòa án quân sự, không cần phải xử án. Tôi là tù binh danh dự của ngài De La Meilleraye, tôi là tù binh tự nguyện, và bằng chứng là tôi có thể bỏ chạy khỏi Vayres cùng với binh sĩ của tôi thế nhưng tôi đã không làm như vậy.

- Ta không hiểu gì về những chuyện đó. - Hoàng hậu nói và đứng dậy ra khỏi phòng - Nếu ngươi có những lý lẽ tốt, thì hãy đưa ra trước các vị quan tòa đi. Này công tước, cho xử trong phòng này được chứ?

- Vâng, thưa hoàng hậu. - Ông này trả lời, và liền đó ông ta chọn mười hai viên sĩ quan để thành lập một tòa án.

Richon trả lời đầy đủ.

- Ông bị buộc tội phản nghịch vì đã bắn thần công vào binh sĩ của đức vua. - Viên thơ lại nói - Ông có thú nhận mình đã phạm tội đó không?

- Chối từ là chối điều hiển nhiên, vâng, thưa ông tôi đã bắn vào binh sĩ của nhà vua.

- Ông lấy quyền gì chứ?

- Đó là quyền chiến tranh thôi, trong một trường hợp tương tự ngài De Contim, ngài De Beaufort, ngài D'Elboeuf và tất cả mọi người đều sử dụng đến quyền đó.

- Quyền đó không có thưa ông, bởi vì đó chẳng qua là một hành động nổi loạn.

- Thế nhưng viên trung úy của tôi đã sử dụng quyền hạn đó để ra đầu hàng. Tôi xin nêu lên hành động đầu hàng này.

- Đầu hàng! - Ngài D'Epernon mỉa mai nói - Đầu hàng! Một người như ông lại dám thương lượng với một thống chế nước Pháp hay sao?

- Tại sao không? - Richon nói - Bởi vì chính viên thống chế ấy đã điều đình với tôi.

- Vậy hãy đưa văn bản đầu hàng ra đây cho mọi người có thể chứng thực giá trị của nó.

- Chúng tôi chỉ thương lượng bằng lời thôi.

- Hãy đưa người chứng ra.

- Tôi chỉ có một người chứng.

- Ai?
- Chính ngài thống chế.
- Hãy cho gọi thống chế đến. - Ngài công tước nói.
- Vô ích. - Hoàng hậu mở cánh cửa nơi mình đang ngồi và nói - Ông thống chế lên đường đã được hai tiếng đồng hồ rồi, ông ấy đang tiến về Bordeaux với đội quân của chúng ta. Rồi bà đóng cửa lại.
Sự xuất hiện đó làm cho mọi người lạnh gáy, bởi vì nó buộc các ngài quan tòa phải kết án Richon. Người tù binh mỉm cười chua chát:
- À! - Ông nói - Đây là danh dự mà ngài De La Meilleraye đặt vào lời nói của mình! Ông nói đúng lắm, thưa ông. - Richon quay về phía ngài D'Epernon nói tiếp - Tôi đã dại dột mà đi thương lượng với một viên thống chế của nước Pháp.
Kể từ khi đó, Richon giam mình trong một thái độ im lặng hoàn toàn, và dù có hỏi ông câu gì đi nữa, ông cũng không trả lời.
Điều này khiến cho cuộc xử án trở nên đơn giản hơn, và những thủ tục còn lại kéo dài không đến một giờ đồng hồ. Người ta chẳng viết gì bao nhiêu và nói còn ít hơn. Viên thư lại đề nghị kết án tử hình, và sau một dấu hiệu của ngài D'Epernon, tất cả hội đồng xử án cùng đồng ý với án tử hình.
Richon nghe bản luận án đó tưởng chừng ông chỉ là một khán giả và vẫn thản nhiên và câm lặng, ông bị giao ngay cho viên pháp quan của quân đội.
Còn về phần ngài công tước D'Epernon, ông qua gặp hoàng hậu, bà đang hết sức vui vẻ và mời ông dùng bữa tối với bà. Ngài D'Epernon vội vã nhận lời, ông đã tưởng rằng mình bị thất sủng, và quay về báo với Nanon rằng ông vẫn được hoàng hậu tin tưởng và trọng dụng.
Ông thấy nàng đang ngồi trên một chiếc ghế dài, bên cửa sổ nhìn xuống quảng trường của Libourne.
- Sao! - Nàng nói - Ngài đã khám phá ra được điều gì chưa?
- Ta đã khám phá ra tất cả. - Ngài công tước nói.
- Thế à! - Nanon lo lắng nói.
- Phải, trời ạ! Em có nhớ lá thư tố giác em mà ta đã ngu ngốc mà tin vào không?
- Thì sao?
- Em còn nhớ tờ khống chỉ mà tên khốn kiếp đã đòi ta không?

- Có, rồi sao nữa?
- Tên khốn kiếp đó đang ở trong tay chúng ta, em à!
- Thế à! - Nanon hoảng sợ kêu lên, bởi vì nàng biết rằng kẻ đó là Cauvignac, và dù nàng không yêu thương gì ông anh cho lắm, nàng cũng không muốn thấy anh gặp tai họa, vả lại người anh đó có thể thoát khỏi cảnh khó khăn, phun ra một lô chuyện mà nàng muốn giữ trong vòng bí mật.
- Chính hắn, em à! - Ngài D'Epernon tiếp tục nói, em có biết không, tên khốn đã dùng tờ khống chỉ đó phong mình làm tổng đốc thành Vayres, nhưng Vayres thất thủ và y đang ở trong tay ta.
Tất cả những chi tiết đó rất hợp với những mưu mô khôn khéo của Cauvignac khiến cho Nanon càng thêm lo âu.
- Còn tên đó... - Nàng nói với một giọng run run - Ngài làm gì với y?
- À, rồi nàng sẽ được chính mắt chứng kiến chúng ta sẽ làm gì hắn. Phải, vừa đúng lúc, em hãy vén màn lên, hoặc là cứ mở hẳn cửa sổ ra đi, hắn là kẻ thù của đức vua và chúng ta có thể nhìn cảnh hắn bị treo cổ.
- Treo cổ? - Nanon kêu lên - Đức ông nói gì kia chứ? Treo cổ tên đó à?
- Phải, kìa em, có thấy cái giá kia không, sợi dây và đám lính đang áp tải hắn đến đó không? À, kia là đức vua cũng ra cửa sổ để xem.
Trái tim của Nanon như muốn nhảy ra khỏi lồng ngực, nàng đã nhìn thấy rằng người được dẫn đến kia không phải là Cauvignac.
- Nhưng mà - Nanon kêu lên vừa nắm lấy tay của ngài công tước - kẻ khốn khổ này không phải là thủ phạm. Đây có thể là một chiến sĩ dũng cảm, một con người lương thiện, biết đâu ngài đang sắp sửa giết hại một người vô tội!
- Không đâu! Không đâu! Em lầm to rồi, hắn là một kẻ chuyên giả mạo và vu cáo. Vả lại, dù cho hắn chỉ là tổng đốc thành Vayres đi chăng nữa thì hắn cũng là một tên phản quốc, điều đó khá đủ rồi.
- Nhưng y lại không được lời hứa của ông De La Meilleraye hay sao?
- Hắn nói nhưng ta không tin.
- Vậy tại sao ngài thống chế lại không làm chứng trước tòa án về điều quan trọng đó?
- Ông ấy lên đường hai tiếng đồng hồ trước khi hắn được đưa ra trước tòa án.
- Ôi, lạy Chúa! Ôi, lạy Chúa! Ngài ơi, em có linh cảm rằng đây là một người vô tội. -

Nanon kêu lên - Và cái chết của người đó sẽ mang tai họa đến cho chúng ta. Ôi, thưa ngài, ngài đã từng ban cho em ân huệ là đừng giết người đó.
- Không thể nào được em à, chính hoàng hậu đã kết án y và không ai có thể nói lại được gì cả.
Nanon thốt ra một tiếng thở dài chẳng khác gì tiếng rên rỉ.
Ngay khi đó Richon đã đến bên dưới nhà lồng chợ, vẫn bình thản và câm lặng, ông được dẫn đến cái giá có cột sợi dây, một cây thang đã được dựng sẵn. Richon bước lên cây thang với bước chân vững vàng, con mắt lạnh lùng thản nhiên của ông nhìn thẳng vào đám đông. Viên pháp quan quàng dây vào cổ ông, và một người đọc lớn tiếng bản án, rằng đức vua xử tử ông Richon về tội man trá, phản bội và lỗ mãng.
- Vào thời đại chúng ta - Richon nói - có lẽ nên là một tên lỗ mãng như ta còn là một thống chế nước Pháp.
Vừa nói xong mấy tiếng đó, chân ông hụt đi và thân thể ông lơ lửng trong khoảng không. Cả đám đông vội vàng tản mát trong một mỗi kinh hoàng bất chợt và chẳng có một tiếng tung hô: "Vạn tuế đức vua!" nào vang lên, mặc dù mọi người đều thấy có đức vua và hoàng hậu đều đang ngự nơi cửa sổ. Nanon giấu mặt vào hai bàn tay, nép mình vào trong một góc phòng.
- Đấy! - Ngài D'Epernon nói - Dù em có nghĩ sao đi nữa Nanon à, ta vẫn tin rằng cuộc hành hình này sẽ là cái gương cho mọi người, không biết đám dân Bordeaux sẽ hành động như thế nào khi thấy ta treo cổ một tên tổng đốc của chúng như vậy.
Khi nghĩ đến hành động trả thù có thể có của họ, Nanon há miệng ra để nói, nhưng nàng chỉ có thể kêu lên một tiếng khủng khiếp và đưa hai tay lên cao như để khẩn cầu cái chết của Richon sẽ không bị trả thù, và tưởng chừng như mọi sức lực đều mất cả, nàng ngã lăn ra sàn nhà.
- Kìa, kìa! - Ngài công tước kêu lên - Em làm sao vậy Nanon? Kìa hãy tỉnh dậy đi, ôi trời ơi, nàng bất tỉnh rồi thế mà mấy tên dân Agen ấy lại bảo là nàng lạnh lùng không biết cảm xúc là gì. Người hầu đâu, nhanh lên!
Và không thấy ai chạy đến sau tiếng gọi của mình, ngài công tước đành phải tự mình chạy tìm những thứ cần thiết. Đám người hầu có lẽ đang bận xem cảnh tượng đặc biệt không mất tiền mà đức vua đã rộng rãi ban cho họ.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần III:
PHU NHÂN TỬ TƯỚC DE CAMBES

Phần III - Chương 17

Khi tấn bi kịch ở Libourne mà chúng ta đã được biết vừa hoàn tất, thì phu nhân De Cambes đang ngồi viết cho Canolles lá thư sau đây:

"Người yêu quý, thêm một lần chậm trễ nữa. Khi em toan nói ra tên ông với phu nhân quận chúa và xin bà chấp thuận mối lương duyên của chúng ta thì tin Vayres đầu hàng vừa đến và khiến em không thể nào nói thêm được nữa, nhưng em biết rằng ông đang đau khổ và em không đủ sức để chịu đựng cả nỗi đau của em cũng như của ông. Chiến thắng hoặc là những mặt trái của cuộc chiến cay nghiệt này có thể sẽ đưa chúng ta đi quá xa nếu như chúng ta không tìm cách vượt qua tình thế này... Ngày mai, hỡi người yêu quý, ngày mai, đến bảy giờ chiều, em sẽ là vợ của ông.

Đây là kế hoạch hành động mà xin ông hãy tuân theo, ông cần phải tuân theo mọi điểm. Sau bữa trưa, ông sẽ đến chơi nhà phu nhân De Lalasne. Từ khi em giới thiệu ông với bà, bà rất quý ông. Mọi người sẽ chơi bài, ông hãy cùng chơi với họ, thế nhưng đừng theo về một phe nào lâu dài, chiều đến, hãy tách ra khỏi đám bạn của ông. Khi nào ông chỉ còn lại một mình, ông sẽ thấy có người liên lạc đến gần, sẽ gọi ông như có một công việc khẩn cấp nào đó. Dù cho đó là ai đi nữa, ông cũng cứ tin tưởng đi theo bởi vì đó là người của em, và nhiệm vụ của người đó là dẫn ông đến nơi em đang chờ.

Em muốn nói rằng nghi lễ sẽ được cử hành tại nhà thờ dòng Carmen, nơi em đã có bao nhiêu là kỷ niệm êm đềm, nhưng em chưa dám hy vọng, thế nhưng điều đó có thể được nếu người ta bằng lòng đóng cửa nhà thờ lại cho chúng ta.

Trong khi chờ đợi giây phút đó, hãy xử sự lá thư này như đã xử sự với bàn tay của em khi em quên rút về. Hôm nay em hẹn ngày mai, và ngày mai, lời hẹn ấy sẽ là mãi mãi!"
Canolles đang ở trong một tâm trạng âu sầu khi nhận được lá thư ấy, suốt cả ngày hôm qua và vả buổi sáng hôm ấy chàng không được nhìn thấy phu nhân De Cambes mặc dù chàng đi ngang qua dưới cửa sổ nhà nàng có đến mười lần. Thế là trong tâm hồn của chàng trai si tình này sinh phản ứng thường tình, chàng lên án tử tước phu nhân là đỏng đảnh, chàng nghi ngờ tình yêu của mình, không cố tình, nhưng chàng lại nhớ đến Nanon, tốt bụng, tận tụy, đầy nhiệt tình, luôn luôn đề cao cái tình yêu mà Claire hình như đã cho là một điều xấu hổ. Và chàng thở dài, trái tim đau khổ do dự giữa một mối tình thỏa mãn không thể nào tắt hẳn và một mối tình khao khát không thể nào thỏa mãn được. Lá thư của nàng tử tước đến quyết định phần thắng về nàng.
Canolles đọc đi đọc lại lá thư, như Claire đã tiên đoán, chàng hôn nó có đến hai mươi lần. Và càng suy nghĩ thật lâu, Canolles không thể nào tự giấu mình rằng mối tình chàng dành cho nàng tử tước đã trở nên vấn đề quan trọng nhất trong cuộc đời chàng. Với những người phụ nữ khác, tình cảm đó luôn luôn mang một dáng dấp khác và nhất là một kết cục khác. Canolles đã luôn đóng vai trò một kẻ may mắn, một kẻ thắng thế, và gần như vẫn dành cho mình cái quyền thiếu chung thủy. Trái lại, với phu nhân De Cambes, chính chàng lại cảm thấy mình lệ thuộc vào một quyền lực mạnh hơn mà chàng cũng không tìm cách chống lại, bởi vì chàng cảm thấy cảnh nô lệ của hôm nay đối với chàng nhẹ nhàng hơn cả quyền lực của mình trước kia. Và trong những khoảnh khắc nản chí khi chàng có những nghi ngờ về sự hiện diện của tình cảm nơi Claire, vào những giờ phút trái tim đau đớn như co lại với chính mình và cùng với ý nghĩ làm tăng thêm những đau khổ, chàng buộc phải thú nhận, rằng một năm trước đây chàng hoàn toàn không xứng đáng với tình yêu ấy và giờ đây mất tử tước phu nhân, đối với chàng sẽ là một tai họa không thể nào chịu đựng nổi.
Nhưng yêu nàng và được nàng yêu lại, chiếm được trái tim, tâm hồn, thân xác nàng, chiếm được nàng với tất cả tính độc lập của tương lai, bởi vì phu nhân tử tước cũng chẳng đòi hỏi chàng phải tuân theo chính kiến của nàng về chính trị, một tương lai hạnh phúc nhất, một sĩ quan giàu có nhất của quân đội đức vua, bởi vì tại sao lại bỏ qua vấn đề tiền bạc nhỉ? Của cải không làm hỏng gì cả, ở lại phục vụ đức vua nếu ngài ban thưởng xứng đáng cho lòng trung thành rời bỏ quân đội nếu theo như thường tình của các vị quân

vương, ngài tỏ ra bạc bẽo, đấy phải chăng là một hạnh phúc vĩ đại nhất, đẹp đẽ nhất, một điều mà ngay cả trong những giấc mơ đẹp nhất chàng cũng không dám tưởng đến.
Nhưng còn Nanon?
A! Nanon! Nanon, đấy là một ân hận âm thầm nhưng ray rứt vẫn luôn ẩn náu trong tận cùng những tâm hồn cao thượng... Chỉ có những trái tim tầm thường mới gây nên những đau khổ mà chính mình lại không cảm thấy đau khổ đó. Nanon, nàng Nanon đáng thương! Nàng sẽ làm gì, sẽ nói gì, sẽ ra như thế nào một khi biết được tin khủng khiếp rằng người tình của nàng trở thành chồng của một kẻ khác?...
Than ôi, nàng sẽ không trả thù đâu, mặc dù nàng có trong tay mọi phương diện và đầy ý nghĩ làm cho Canolles đau đớn nhất... Ôi! Phải chi Nanon sẽ tìm cách trả thù, dù cho bằng một cách nào đó, thì kẻ bạc tình cũng chỉ nhìn thấy nơi nàng một kẻ thù và ít ra cũng sẽ dứt khỏi những mối ân hận.
Thế nhưng Nanon đã không trả lời lá thư mà chàng gửi nàng trong đó bảo nàng đừng viết cho chàng nữa, tại sao nàng lại nghe theo hoàn toàn mọi lời dặn dò của chàng như vậy nhỉ? Quả thật là, nếu muốn nàng đã tìm ra cách gửi cho chàng cả chục lá thư! Vậy mà Nanon không liên lạc với chàng! Ôi, phải chi Nanon đừng yêu chàng nữa.
Và trán của Canolles sầm xuống khi nghĩ rằng có thể nào Nanon không yêu chàng nữa, một điều mới cay nghiệt làm sao! Ngay cả tâm hồn cao thượng nhất vẫn không thoát khỏi tánh kiêu ngạo ích kỷ.
May sao Canolles có một cách để quên tất cả, đó là đọc đi đọc lại lá thư của phu nhân De Cambes. Chàng đọc đi đọc lại, thế là mầu nhiệm xảy ra. Anh chàng si tình của chúng ta nhờ đó có thể quên đi tất cả những gì không liên quan đến hạnh phúc của riêng mình. Để tuân theo mệnh lệnh của người yêu bảo đến nhà bà De Lalasne, chàng ăn mặc thật đẹp, điều này không khó khăn gì với tuổi và vẻ lịch thiệp của chàng, rồi chàng tiến về ngôi nhà của chủ tịch phu nhân vào lúc hai giờ chiều.
Canolles chìm đắm trong hạnh phúc của mình đến nỗi khi đi ngang qua bến cảng, chàng không nhận thấy Ravailly trên một con thuyền chạy hết tốc lực, đang vẫy tay ra hiệu cho chàng. Những con người si tình trong những giây phút hạnh phúc của họ bước với những bước chân nhẹ nhõm tưởng chừng như không chạm mặt đất. Bởi vậy, khi Ravailly cặp bờ thì Canolles đã đi xa rồi.
Vừa đặt chân lên bến, anh chàng ra vài mệnh lệnh ngắn gọn cho những người chèo

thuyền, còn mình thì vội bước nhanh đến nhà của phu nhân De Condé.

Bà phu nhân đang dùng bữa khi nghe có tiếng ồn ào ngoài tiền phòng. Bà cho hỏi lý do và được biết đó là nam tước Ravailly mà bà đã gởi đến điều đình với ông De La Meilleraye vừa về tức thời.

- Thưa phu nhân! - Lenet nói - Tôi nghĩ là có lẽ phu nhân nên tiếp người đó ngay bây giờ, dù đó là tin gì đi nữa thì nó cũng rất quan trọng.

Bà quận chúa ra hiệu và Ravailly bước vào, nhưng bộ mặt của chàng ta nhợt nhạt và kinh hoàng đến nỗi khi vừa nhìn thấy, phu nhân đã liên tưởng ngay đến những tin dữ.

- Kìa, đại úy, có chuyện gì vậy? - Bà hỏi.

- Xin phu nhân thứ lỗi cho tôi đã trình diện trong tư thế này, nhưng tôi tin rằng tin tức mà tôi đem về đây không thể nào chịu đựng sự chậm trễ.

- Nói đi, ông đã gặp ông thống chế chưa?

- Thống chế đã từ chối tiếp tôi, thưa phu nhân.

- Thống chế đã từ chối tiếp sứ giả của ta! - Bà quận chúa kêu lên.

- Ôi, thưa phu nhân, đấy chưa phải là hết.

- Có chuyện gì nữa sao? Hãy nói đi, nói đi, ta nghe đây.

- Richon đáng thương...

- Thì sao, ta đã biết rồi, bị bắt làm tù bình... thì chính vì vậy mà ta gởi ông đến để điều đình chuộc lại.

- Mặc dù tôi đã cố phi ngựa nhanh hết sức, tôi cũng đến quá muộn.

- Sao, quá muộn? - Lenet kêu lên - Richon đã gặp tai nạn gì hay sao?

- Ông ấy chết rồi!

- Chết rồi! - Quận chúa kêu lên.

- Người ta đã kết tội ông ấy là phản quốc, ông ấy đã bị kết án và tử hình rồi.

- Kết án! Xử tử! Ôi! Phu nhân có nghe không? - Lenet sững sờ nói - Tôi đã bảo với phu nhân rồi mà!

- Mà ai đã kết án ông ấy? Kẻ nào dám cả gan làm chuyện đó?

- Một tòa án do công tước D'Epernon làm chánh án, hoặc nói đúng hơn là do chính hoàng hậu, bởi vậy người ta không chỉ muốn cho Richon chết mà còn làm cho cái chết đó trở nên nhơ nhuốc.

- Sao! Richon ấy à?

- Bị treo cổ, thưa phu nhân! Bị treo cổ như một tên khốn kiếp, như một tên trộm cắp, như một tên sát nhân! Tôi đã thấy xác của ông ấy treo lơ lửng nơi quảng trường của Libourne.
Bà quận chúa đứng bật dậy khỏi ghế. Lenet thốt ra một tiếng đau khổ. Phu nhân De Cambes đứng dậy tự nãy giờ ngã ngồi xuống ghế, đưa tay ôm nơi tim như khi người ta bị một vết thương chí mạng, nàng ngất đi.
- Hãy đưa bà tử tước đi! - Ngài công tước De La Rochefoucauld nói - Hiện giờ chúng ta không rảnh để mà quan tâm đến cảnh các bà xỉu đâu.
Hai phụ nữ đưa bà tử tước ra.
- Đây là một cách tuyên chiến khá gay gắt đấy! - Ngài De La Rochefoucauld lạnh lùng nói.
- Thật là tàn nhẫn! - Lenet nói.
- Thật là phi chính trị! - Công tước nói.
- Ôi! Ta mong rằng chúng ta sẽ trả thù! - Bà quận chúa kêu lên - Bằng một cách thật tàn nhẫn.
- Tôi đã có sẵn kế hoạch! - Phu nhân De Tourville kêu lên, từ nãy giờ bà vẫn chưa nói điều gì - Trả thù, thưa phu nhân, chúng ta hãy trả thù.
- Hãy khoan đã, thưa bà! - Lenet nói - Kìa, sao bà vội vậy, vấn đề này khá nghiêm trọng để chúng ta phải bàn đến một cách kỹ lưỡng.
- Không, thưa ông, trái lại phải ngay bây giờ. - Bà De Tourville nói - Đức vua đã hành động nhanh thì chúng ta cũng phải đáp lại bằng cách hành động cũng nhanh như vậy.
- Kìa, thưa bà! - Lenet kêu lên - Bà nói đến việc đổ máu cứ như là chính hoàng hậu nước Pháp. Ít ra thì cung hãy đợi phu nhân hỏi đến ý kiến bà đã chứ.
- Bà đây có lý. - Viên đội trưởng đội cận vệ nói - Phục thù, đấy là luật của chiến tranh.
- Nào! - Công tước De La Rochefoucauld nói, vẫn bình thản và lạnh lùng - Chúng ta không nên nói nhiều mà mất thì giờ nữa. Tin tức này sẽ lan ra khắp thành phố và trong vòng một giờ nữa thôi, chúng ta sẽ không còn làm chủ cả tình thế, cả tâm tư, cả thần dân. Điều phu nhân phải lo đến vào lúc này là một thái độ quả quyết để mọi người biết rằng phu nhân không thể nào lay chuyển nổi.
- Vậy thì - Phu nhân nói - Tôi để cho ông lo điều đó, và tôi đặt hoàn toàn tin tưởng vào ông để rửa cái nhục này, bởi vì trước khi phục vụ ta, Richon đã thuộc về ông và ông đã giới thiệu người đó đến với ta với tư cách là một người bạn hơn là một kẻ hầu.

- Xin phu nhân cứ an tâm. - Ngài công tước nghiêng mình nói.
Sau đó ông ta đến gần viên đội trưởng đội cận vệ, nói nhỏ vào tai ông này thật lâu, trong khi đó bà phu nhân ra ngoài theo sau là bà De Tourville và Lenet, ông này đau khổ đưa tay vỗ lên trán.
Tử tước phu nhân đang đứng nơi cửa. Khi tỉnh lại, ý nghĩ đầu tiên của nàng là trở về bên phu nhân quận chúa. Nàng gặp bà trên đương đi nhưng với một bộ mặt nghiêm khắc đến nỗi nàng không dám hỏi riêng bà.
- Trời hỡi! Hỡi ơi! Chúng ta sẽ làm gì đây? - Nàng tử tước kêu lên, hai tay chặp lại khẩn cầu.
- Chúng ta sẽ trả thù! - Bà De Tourville oai nghi trả lời.
- Trả thù? Mà bằng cách nào?
- Thưa bà! - Lenet trả lời - Nếu bà nghĩ rằng phu nhân sẽ nghe theo lời bà thì hãy nói với phu nhân đừng dùng đến những tiếng phục thù để phạm thêm một tội ác nào đó.
Rôi ông cũng bỏ đi, để Claire lại trong tâm trạng sợ hãi.
Thật vậy, với linh cảm của mình, hình ảnh của Canolles đột ngột hiện ra trong tâm tư của người thiếu phụ trẻ. Nàng nghe trong tim mình như có một giọng nói nhắc đến người yêu quý ấy, và như thúc giục nàng, nàng bắt đầu nghĩ đến việc thay y phục để đi đến chỗ hẹn thì nhận ra rằng còn ba bốn giờ đồng hồ nữa mới đến giờ hẹn.
Trong thời gian đó Canolles đã đến nhà bà De Lalasne theo lời dặn trong thư. Hôm đó là ngày sinh nhật của ông chủ tịch, và một buổi lễ được tổ chức. Đó là một trong những ngày đẹp nhất trong năm nên mọi người đều ở ngoài vườn và một trò chơi ném vòng được tổ chức trên bãi cỏ rộng. Canolles nhờ tài khéo léo đã mang nhiều lần chiến thắng về cho phe của Canolles. Các bà cười rộ trước sự vụng về của các đối thủ của Canolles và khen ngợi tài khéo léo của chàng. Sau mỗi cú ném, lại vang lên những tiếng vỗ tay kéo dài, những chiếc khăn tay ve vẩy và có khi những bó hoa rời khỏi các bàn tay để lăn trước chân chàng.
Thành công đó không đủ để cuốn hút tâm trí chàng trai khỏi vấn đề đang bận rộn tâm trí chàng, nhưng giúp chàng kiên nhẫn hơn. Và càng đến gần giờ hẹn, mắt của Canolles lại cứ hướng về phía cổng ra vào, nơi chắc chắn là người liên lạc sẽ đến tìm chàng.
Bỗng nhiên, trong khi Canolles đang mừng thầm rằng sẽ không phải chờ đợi lâu nữa thì một tiếng ồn ào khác thường nổi lên giữa đám đông vui vẻ. Canolles nhận thấy rằng đây

đó từng đám người nhóm lại với nhau, chuyện trò nho nhỏ và nhìn chàng với một vẻ quan tâm khác lạ và dường như có một điều gì đó đáng ngại. Khi chàng tiến đến gần một nhóm thì những người trong nhóm cố gắng mỉm cười với chàng, nhưng rõ ràng là họ tỏ ra bối rối, nhưng ai không trò chuyện với chàng thì vội lảng ra xa.

Canolles quay lại, chàng nhận thấy rằng dần dần mọi người đều lảng ra hết. Hình như có một tin tức ác nghiệt nào đó vừa loan ra đã mang kinh hoảng đến cho mọi người. Sau lưng chàng, ông chủ tịch De Lalasne đi qua đi lại, một tay chống dưới cằm, một tay đặt lên ngực, vẻ mặt u ám. Bà chủ tịch phu nhân khoác tay người em gái, lựa một lúc không ai nhìn thấy, tiến một bước về phía Canolles, cất giọng nhưng không nói với ai cả, và những câu nói của bà gieo hoang mang vào tâm tư chàng trẻ tuổi.

- Nếu tôi là tù binh chiến tranh dù cho là người tù danh dự đi nữa, vì sợ rằng người ta sẽ không giữ lời hứa với tôi, tôi sẽ nhảy lên một con ngựa tốt, tôi sẽ đến bờ sông, tôi sẽ cho lái thuyền mười đồng vàng, hai mươi đồng, một trăm đồng nếu cần thiết, nhưng tôi sẽ đi khỏi...

Canolles ngạc nhiên nhìn hai người phụ nữ, và cả hai cùng ra một dấu hiệu kinh hoàng mà chàng không tài nào hiểu nổi. Chàng bước tới, toan hỏi hai bà về ý nghĩa của những câu nói vừa rồi, nhưng cả hai cùng bỏ chạy như những bóng ma, một người thì để tay lên miệng ra dấu im lặng, một người đưa cánh tay lên ra hiệu bảo chàng chạy đi.

Ngay khi đó, tên của Canolles vang lên ngoài cổng sắt.

Chàng giật nảy mình, có lẽ người đó gọi là kẻ mà phu nhân De Cambes phái tới. Chàng tiến về phía cổng.

- Ngài nam tước De Canolles có ở đây không? - Một giọng lớn tiếng hỏi.

- Có! - Canolles kêu lên, quên hết tất cả để chỉ còn nhớ tới lời hứa của Claire - Có tôi đây.

- Người đúng là nam tước De Canolles đấy chứ? - Một người có vẻ như là viên đội lên tiếng hỏi, vừa bước qua khỏi cổng.

- Phải, thưa ông.

- Tổng đốc đảo Saint-Georges có phải không.

- Phải.

- Cựu chỉ huy của binh đoàn Navailles?

- Phải.

Viên đội quay lại, ra hiệu và bốn người lính nấp sau một cỗ xe liền bước đến, cả cỗ xe cùng đến sát bên cổng sắt, viên đội mời Canolles bước lên.

Chàng trai nhìn vào trong xe, chỉ có một mình chàng. Thế nhưng chàng thấy từ đằng xa, giữa những lùm cây, hai chị em bà De Lalasne đang đứng bên nhau và nhìn chàng với vẻ thương hại.

- Hừm! - Chàng tự nhủ - Chẳng hiểu gì về tất cả chuyện này, phu nhân De Cambes chọn một đội quân hộ tống kỳ lạ thật. Mà thôi - Chàng vừa mỉm cười vừa nghĩ tiếp - ta không nên khó khăn trong cách lựa chọn giải pháp này.

- Chúng tôi đang đợi ngài, thưa ông chỉ huy. - Viên đội nói.

- Xin lỗi các ông, tôi lên đây.

Và chàng bước lên xe. Viên đội và hai người lính cùng bước lên với chàng, hai người kia một người thì lên phía trước ngồi với phu xe, một người đứng phía sau, và cỗ xe nặng nề lăn bánh.

Tất cả đều khác thường và khiến cho Canolles phải bắt đầu suy nghĩ, bởi vậy chàng quay về phía viên đội hỏi:

- Thưa ông, bây giờ chỉ còn lại chúng ta đây, ông có thể nói cho tôi biết ông đưa tôi đi đâu đây, có được không?

- Nhưng thưa ông chỉ huy, trước hết là đến nhà tù.

Ông này trả lời. Canolles kinh hoảng nhìn ông ta.

- Sao! Đến nhà tù! - Chàng nói - Không phải là một người đàn bà gởi ông đến đây sao?

- Phải chứ!

- Người đó có phải là tử tước phu nhân De Cambes không?

- Không, thưa ông, người này là quận chúa phu nhân De Condé.

- Quận chúa De Condé! - Canolles kêu lên.

- Tội nghiệp chàng trai trẻ! - Một người phụ nữ đi ngang qua lẩm bẩm và bà ta làm dấu thánh giá.

Canolles cảm thấy như có luồng điện chạy qua các mạch máu của mình.

Từ đằng xa, một người cầm giáo chạy liền ngừng lại khi thấy cỗ xe và những người lính. Canolles thò đầu ra ngoài, người ấy có lẽ nhận ra chàng nên đưa nắm tay lên với một vẻ mặt đầy giận dữ, đầy đe dọa.

- Chà! Dân chúng trong thành phố này đều điên cả rồi hay sao vậy? - Canolles nói và cố

gắng mỉm cười - Mới trong vòng một giờ mà ta trở nên một vật đáng thương hay đáng ghét hay sao mà kẻ thì thương hại ta, kẻ thì thù ghét ta vậy?

- Ấy, thưa ông! - Viên đội trả lời - Những ai thương hại ông là không sai đâu, còn những ai thù ghét ông không phải là không có lý.

- Phải chi ta hiểu được điều gì. - Canolles nói.

- Rồi ông sẽ được hiểu thôi, thưa ông.

Xe ngừng lại trước cửa một nhà tù, và người ta bảo Canolles bước xuống giữa một đám đông đang bắt đầu xúm lại.

Thế nhưng, thay vì đưa chàng về phòng cũ thì họ lại dẫn chàng xuống một xà lim đầy lính gác.

"Nào! Dẫu sao thì chúng ta phải tìm hiểu lý do chứ"? - Canolles tự nhủ.

Và rút ra hai đồng, chàng tiến đến gần một người lính và đặt vào tay người đó. Người lính gác do dự không dám nhận.

- Hãy cầm lấy đi, anh bạn. - Canolles nói - Bởi vì câu ta sắp hỏi anh đây không làm thiệt hại gì cho anh cả.

- Vậy ông hãy nói đi. - Người lính trả lời sau khi đã bỏ hai đồng vàng vào túi áo.

- Này, ta chỉ muốn biết lý do của việc bắt giam ta đây?

- Hình như... - Người lính trả lời - Ông không biết gì về cái chết của ông Richon?

- Richon chết rồi! - Canolles kêu lên, đau khổ tột cùng (bởi vì chúng ta chắc còn nhớ đến tình bạn giữa họ). Anh ta đã bị tử thương hay sao chứ?

- Không, thưa ông chỉ huy, ông ấy bị treo cổ.

- Treo cổ! - Canolles lẩm bẩm, mặt tái đi, hai tay chắp lại, vừa nhìn toán lính vây quanh chàng với vẻ mặt hầm hầm - Treo cổ! Quỷ thật, vấn đề này có lẽ sẽ hoãn lại cuộc hôn nhân của ta không biết đến bao giờ đây!

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần III:
PHU NHÂN TỬ TƯỚC DE CAMBES

Phần III - Chương 18

Phu nhân De Cambes đã thay xong trang phục, bộ trang phục giản dị và duyên dáng, sau đó nàng khoác một chiếc áo choàng lên và ra hiệu cho Pompéc đi trước dẫn đường,b ên ngoài gần như tối hẳn, và nghĩ rằng nếu đi bộ sẽ ít bị chú ý hơn là ngồi xe nên nàng đã ra lệnh cho phu xe chờ nàng gần bên nhà thờ dòng Cambes, nàng đã xin được tổ chức lễ cưới ở đấy. Pompéc bước xuống thang, và nàng tử tước theo sau.

Đến cuối cầu thang, trong khi nàng đi dọc theo phòng khác, trong đó có một đám đông đang tụ tập, nàng chạm mặt với bà De Tourville đang vừa đi vừa bàn cãi với ngài De La Rochefoucauld về phía phòng làm việc của quận chúa phu nhân.

- Ôi, khoan đã, thưa chị! - Nàng nói - Mọi người đã quyết định như thế nào rồi?

- Kế hoạch của tôi đã được chấp thuận! - Bà De Tourville đắc thắng kêu lên.

- Nhưng kế hoạch của chị là như thế nào? Em không được biết.

- Phục thù! Cô em à, phục thù.

- Xin lỗi chị, nhưng rủi thay em không quen thuộc với những danh từ về chiến tranh như chị, như vậy có nghĩa là sao?

- Rất giản dị, cô em à.

- Nhưng hãy giải nghĩa cho em nghe đi.

- Họ đã treo cổ một viên sĩ quan của các quân đội các hoàng thân, có đúng không.

- Vâng, rồi sao?

- Thì chúng ta hãy tìm trong Bordeaux này một gã sĩ quan của quân đội đức vua và treo

cổ y lên.
- Trời ơi! - Claire kinh hoảng kêu lên - Chị ơi, chị nói cái gì vậy?
- Ông công tước à! - Bà phu nhân nói tiếp, chẳng có vẻ gì để ý đến sự kinh hoàng của Claire - Chúng ta đã cho bắt giữ viên tổng đốc đảo Saint Georges rồi chứ?
- Rồi, thưa bà! - Ông công tước trả lời.
- Bắt giam ông De Canolles! - Claire kêu lên.
- Phải, thưa bà! - Ông công tước lạnh lùng nói - Ông nam tước đã bị bắt giam hoặc là sẽ bị lệnh đã được ban ra trước mặt tôi, và tôi đã thấy những người lính thi hành lên đường.
- Thế họ biết ông ấy ở đâu à? - Claire hỏi với một tia hy vọng cuối cùng.
- Ông ấy đang ở nơi khuôn viên của ông bà Lalasne và hình như ông ấy đang chơi ném vòng khá thành công.
Claire thốt lên một tiếng kêu, bà De Tourville ngạc nhiên quay lại, ngài công tước nhìn người thiếu phụ với một nụ cười khó hiểu.
- Ông De Canolles đã bị bắt giam! - Claire lại kêu lên - Nhưng ông ấy đã làm gì kia chứ? Mà có điều gì giống như giữa ông ấy với biến cố đáng buồn kia?
- Có điều gì giống nhau à? Tất cả cô em à. Ông ta không phải là một viên tổng đốc như Richon hay sao?
Claire muốn nói nhưng tim nàng thắt lại đến nỗi lời nói ngưng lại trên môi nàng. Thế nhưng, nắm lấy cánh tay ông công tước và nhìn ông đầy kinh hoàng, nàng cố thốt ra được những lời sau đây:
- Ôi! Đây chỉ là một hành động tạm thời thôi, phải không thưa ông? Một cảnh biểu dương, có thế thôi. Hình như người ta không thể làm gì được với người tù binh danh dự kia mà...
- Richon cũng vậy, thưa bà, ông ấy đã là tù binh danh dự...
- Thưa công tước, tôi van ông...
- Xin miễn cho những lời năn nỉ, thưa bà, vô ích thôi. Tôi không có quyền hạn gì trong vấn đề này cả, hội đồng quyết định tất cả.
Claire rời cánh tay của ngài De La Rochefoucauld và tiến thẳng vào phòng làm việc của quận chúa phu nhân. Lenet mặt nhợt nhạt và lo âu, đang đi qua đi lại, phu nhân De Condé đang trò chuyện với ông De Bouillon.
Phu nhân nhẹ nhàng đến bên bà quận chúa.

- Ôi, thưa phu nhân! - Nàng nói - Em van phu nhân hãy cho em nói vài lời.
- Nhưng sau khi họp hội đồng xong, ta sẽ nói chuyện với em.
- Thưa phu nhân, thưa phu nhân, em muốn nói với phu nhân chính trước khi hội đồng họp.
Bà phu nhân đã toan nhượng bộ, thì một cánh cửa đối diện mà tử tước phu nhân vừa bước vào, chợt mở ra và ông De La Rochefoucauld bước vào.
- Thưa phu nhân, hội đồng đã nhóm và đang chờ phu nhân.
- Đấy, em thấy không? - Bà quận chúa nói - Hiện tại ta không thể nào nghe em được, nhưng ta hãy vào họp đi, xong chúng ta sẽ cùng trở ra và cùng chuyện trò với nhau.
Không còn cách nào khác để nài nỉ nữa. Sững sờ, bị mê hoặc trước sự chuyển biến mau lẹ của các biến cố, người thiếu phụ đáng thương bắt đầu sắp điên lên. Nàng dò hỏi mọi ánh mắt, tìm hiểu mọi cử chỉ mà chẳng thể nào hiểu được điều gì đang xảy ra. Bà quận chúa tiến về phía phòng khách. Claire đi theo bà một cách máy móc mà chẳng nhận ra rằng Lenet đã cầm lên bàn tay lạnh giá như một xác chết mà nàng đang buông thõng.
Mọi người bước vào phòng họp đã gần tám giờ tối. Đây là một gian phòng rộng rãi, tự nó đã tăm tối, lại càng tăm tối thêm bởi những tấm màn nặng nề. Giữa hai khung cửa, một cái bục cao được đặt sẵn, đối diện với hai ô cửa sổ nơi hắt vào những ánh sáng cuối cùng của một ngày gần tàn. Hai chiếc ghế được đặt trên cái bục đó, dành cho phu nhân De Condé và quận công D'Enghien. Hai bên hai chiếc ghế ấy là hai dãy ghế đẩu dành cho các bà trong ban tham mưu riêng của bà quận chúa. Mọi viên quan tòa khác đều ngồi những dãy ghế đối diện. Bên cạnh ghế của quận chúa phu nhân là ông De Bouillon, bên cạnh ghế của quận công D'Enghien là công tước De La Rochefoucauld.
Sáu viên sĩ quan của quân đội hoàng gia bước vào, sáu viên sĩ quan của địa phương và sáu viên sĩ quan của thành phố. Họ đều ngồi vào nơi dãy ghế.
Cuộc họp bất thường ấy được chiếu sáng bởi hai chân đèn, mỗi chân có ba ngọn nến, chúng được đặt trên những cái bàn phía trước mặt bà quận chúa, soi sáng cho nhóm người quan trọng, còn những người kia mờ dần trong bóng tối tùy theo họ ngồi càng xa vòng tròn ánh sáng càng yếu ớt đó.
Các chiến sĩ của quân đội bà quận chúa đang canh giữ cửa, tay cầm kích.
Bên ngoài có tiếng đám đông đang reo hò giận dữ. Viên lục sự lên tiếng gọi tên, mỗi người đến lượt mình đứng dậy và đáp lại.

Rồi viên thư ký tòa án trình bày vấn đề, ông kể lại việc chiếm thành Vayres, lời hứa của ông De La Meilleraye bị bội ước, và cái chết nhục nhã của Richon.

Ngay khi đó, một viên sĩ quan, đã được chỉ định trước mở một cánh cửa sổ ra, và những tiếng reo hò ùa vào, những giọng nói đó la to: "Trả thù cho Richon! Giết chết bọn Mazarin đi!"

Người ta đã dùng tên đó để gọi cho quân đội hoàng gia.

- Quý vị đang nghe điều mà toàn dân đòi hỏi. - Ngài De La Rochefoucauld nói - Đấy trong hai giờ đồng hồ nữa, hoặc là dân chúng sẽ xem thường thế lực của chúng ta, và sẽ tự do thi hành sự trả thù, và như vậy việc phục thù sẽ không còn đúng nghĩa nữa. Đấy, thưa quý vị hãy quyết định đi, và không nên chậm trễ nữa.

Bà quận chúa đứng dậy.

- Mà tại sao lại quyết định? - Bà kêu lên - Cần gì phải có câu kết án chứ? Lời kết án đó, các bạn vừa được nghe qua tiếng nói của dân chúng thành Bordeaux.

- Thật vậy - Bà De Tourville nói - tình thế hiện tại thật là giản dị. Đây là luật báo thù chứ có gì đâu.

Lenet không thể nào nghe thêm nữa, từ chỗ ngồi của mình ông bước ra đứng giữa phòng.

- Không nên nói thêm một lời nào nữa, tôi van bà! - Ông kêu lên - Bởi vì một ý kiến như vậy quả là cay nghiệt. Bà quên rằng ngay cả quyền lực của đức vua khi trừng phạt theo cách của họ, nghĩa là một cách thô bỉ, ít ra cũng đã tôn trọng trình tự của pháp luật và đã giao cho các quan toàn quyền luận án. Bà cho rằng mình có quyền làm điều mà ngay cả đức vua cũng không dám làm hay sao?

- Ôi! - Bà De Tourville nói - Tôi đã quá chán khi mở miệng ra có ý kiến là bị ông Lenet phản đối. Tiếc thay, lần này thì ý kiến của tôi trùng hợp với ý kiến của quận chúa phu nhân.

- Phải, đáng tiếc. - Lenet nói.

- Kìa ông! - Quận chúa nói.

- Thưa phu nhân, dẫu sao cũng nên giữ đúng nghi thức, quyền tự do kết án vẫn là ở nơi phu nhân kia mà.

- Ông Lenet nói đúng. - Công tước De La Rochefoucauld nói vừa sửa lại điệu bộ của mình - Và cái chết của một người quả là một vấn đề quan trọng để chúng ta trút trách nhiệm lên một người duy nhất, dù cho đó là một vị quận chúa.

Rồi cúi xuống bên bà quận chúa sao cho chỉ có những người thân cận nhất mới có thể nghe được.

- Thưa phu nhân! - Ông nói - Phu nhân hãy theo ý kiến của mọi người và chỉ nên giao cho những người mà phu nhân tin tưởng đọc bản luận án. Như vậy chúng ta sẽ không sợ mất đi cuộc trả thù của chúng ta.

- Khoan đã, khoan đã! - Ông Bouillon cắt ngang, vừa chống cây gậy xuống và vừa nhấc cái chân đau lên - Ông đã nói đến việc tránh trách nhiệm cho phu nhân, tôi không phản đối điều này nhưng tôi muốn mọi người cùng đồng tình với tôi. Tôi không mong mỏi gì hơn là tiếp tục công cuộc chống đối này, nhưng với một bên là phu nhân và một bên là toàn dân. Quỷ thật! Tôi không muốn tách riêng ra một mình. Tôi đã mất quyền cai trị Sedan vì một trò đùa kiểu này. Khi đó tôi đã có trong đầu ý định chiếm một thành phố. Hồng y De Riechelieu đã tước mất thành phố của tôi. Bây giờ tôi chỉ còn có một cái đầu, và tôi không muốn bị hồng y De Mazarin lấyu mất nốt. Bởi vậy tôi yêu cầu nên dể các vị quan lại trong thành phố làm bồi thẩm cho chúng ta.

- Những tên như vậy lại ký bên cạnh chữ của chúng ta à? - Bà quận chúa lẩm bẩm.

- Thưa phu nhân, cột thì chống kèo. - Ông De Bouillon đáp lại, ông ta vốn là một người rất thận trọng.

- Đây có phải là ý kiến của các ông không?

- Vâng. - Công tước De La Rochefoucauld nói.

- Còn ông Lenet?

- Thưa bà - Lenet trả lời - May sao, tôi chẳng phải là hoàng thân hay công tước, hay sĩ quan, hay quan chức gì cả. Do vậy, tôi được quyền trung lập, và tôi xin được đứng ở giữa.

Thế là bà quận chúa đứng dậy kêu gọi hội đồng mà bà đã mời đến hãy đáp lại thái độ thách thức của đức vua bằng một biện pháp mạnh. Bà vừa nói xong thì cửa sổ lại mở ra và người ta nghe vọng đến phòng xử án tiếng của cả ngàn người dân cùng chung một câu reo hò.

- Hoan hô phu nhân quận chúa! Trả thù cho Richon, giết chết bọn D'Epernon và bọn Mazarin đi.

Phu nhân De Cambes nắm lấy cánh tay Lenet.

- Ông Lenet ơi, tôi chết mất.

- Tử tước phu nhân De Cambes. - Lenet nói - Xin quận chúa cho phép được rút lui...
- Ồ, không, không! - Claire nói - Tôi muốn...
- Chỗ của bà không phải là ở đây, thưa bà. - Lenet cắt ngang - Bà không thể làm được gì cho ông ấy đâu, tôi sẽ cho bà biết mọi diễn tiến và chúng ta sẽ xem có cách nào cứu được ông ấy không.
- Bà tử tước có thể rút lui. - Bà quận chúa nói - Những bà nào ở đây không muốn tham dự cuộc họp có thể rút lui theo bà tử tước, ở đây chúng ta chỉ cần có các ông.
Không một bà nào động đậy. Một trong những tham vọng muôn đời của nửa nhân loại có nhiệm vụ quyến rũ lại là ham muốn thi hành những quyền hạn của một nửa nhân loại có nhiệm vụ chỉ huy. Các bà thấy đấy là một dịp, như phu nhân vừa nói, để trở thành các ông trong tạm thời, đây quả là một dịp may mắn để các bà không lợi dụng đến.
Phu nhân De Cambes bước ra ngoài, có Lenet theo đỡ. Đến chân cầu thang, nàng thấy lão Pompéc mà nàng đã dặn đi hỏi thăm tin tức.
- Sao? - Nàng hỏi.
- Ông ấy đã bị bắt giam rồi.
- Ông Lenet! - Claire nói - Tôi chỉ còn tin tưởng ở ông và hy vọng ở Chúa! - Và nàng buồn bã trở về phòng mình.
- Ta sẽ đặt những câu hỏi gì với kẻ sắp ra trước tòa án? - Bà quận chúa lên tiếng hỏi khi Lenet trở về chỗ ngồi của mình - Số phận sẽ rơi vào ai đây?
- Chẳng có gì giản dị hơn, thưa phu nhân. - Ông công tước trả lời - Chúng ta có khoảng ba trăm tù binh, trong đó tên họ của những người đó và cấp bậc của họ trong quân đội hoàng gia, kẻ đầu tiên có một cấp bậc tương tự như Richon đáng thương của chúng ta, thì chính kẻ đó sẽ được chỉ định.
- Chúng ta mất thì giờ mà đi hỏi mười hay mười hai viên sĩ quan đó... - Bà nói - Ông lục sự, ông còn giữ sổ bộ, hãy tìm và cho biết tên của những tù binh có cùng cấp bậc như Richon.
- Chỉ có hai thôi, thưa phu nhân. - Viên lục sự nói - Tổng đốc Saint Georges và tổng đốc thành Braune.
- Có hai viên tổng đốc, đúng rồi! - Bà quận chúa kêu lên - Họ đều đã bị bắt giữ rồi chứ, Labussiere?
- Rồi thưa phu nhân. Viên đội trưởng đội cận vệ đáp - Và cả hai đều đợi lệnh.

- Hãy đưa họ ra đây. - Bà quận chúa nói.

- Hãy đưa cả hai đến, nhưng chúng ta hãy bắt đầu bằng với một người bị trước, ông tổng đốc Saint Georges.

Phần III - Chương 19

Một cảnh im lặng đầy kinh hoàng tiếp theo sau mệnh lệnh đó, chỉ bị phá ngang bởi tiếng chân của viên đội trưởng đội cận vệ đang xa dần và với tiếng reo hò không ngớt của đám đông bên ngoài. Trong phòng không có một tiếng thở mạnh, mọi ánh mắt đều hướng về phía khung cửa nơi tù nhân sẽ được dẫn vào. Để chơi đúng vai trò chủ trì của mình, bà phu nhân giả tảng như đang lật và xem xét sổ bộ, công tước De La Rochefoucauld thì lấy một dáng điệu mơ màng, ông De Bouillon thì nói với bà De Tourville về căn bệnh thống phong đang làm ông khổ sở vô cùng.

Lenet đến gần bà quận chúa để thử một hy vọng cuối cùng.

- Xin phu nhân hãy nghĩ lại... - Ông nói - Phu nhân đang chơi trò may rủi trên tương lai của dòng họ mình.

- Ông chẳng cần phải nói thêm. - Bà quận chúa lạnh lùng nói - Ta chắc chắn sẽ thắng.

- Thưa ngài công tước! - Lenet nói và quay về phía ông De La Rochefoucauld - Ngài vượt xa những trí thông minh tầm thường về những tham vọng nhỏ nhặt của con người, ngài sẽ thiên về thái độ ôn hòa chứ, thưa ngài?

- Thưa ông! - Vị công tước trả lời một cách châm biếm - Hiện tại tôi đang phân vân lựa chọn vấn đề ấy và lý trí của tôi...

- Hãy lựa chọn với lương tâm của mình, thưa ông! - Lenet nói - Như vậy thì đúng hơn.

Ngay khi đó, một tiếng động nặng nề vang lên. Đấy là cánh cổng được đóng lại. Chẳng bao lâu, những tiếng chân vang lên nơi cầu thang, cửa mở ra và Canolles bước vào.

Chưa bao giờ trông chàng phong nhã và hào hoa như vậy, khuôn mặt trầm tĩnh vẫn giữ được niềm vui và vẻ thành thật. Bước chân của chàng nhẹ nhàng và không điệu bộ, tưởng chừng như chàng vẫn đang ở tại nhà các ông Lavie hay De Lalasne, và chàng kính cẩn cúi chào bà quận chúa cùng với ông công tước.

Ngay cả bà quận chúa cũng kinh ngạc trước dáng điệu thoải mái ấy, bà ngồi nhìn chàng trai trẻ một hồi lâu.

Cuối cùng bà phá tan cảnh thinh lặng.

- Mời ông đến gần đây. - Bà nói.

Canolles vâng lời và cúi chào thêm một lần nữa.

- Ông là ai?

- Tôi là nam tước De Canolles, thưa phu nhân.

- Ông giữ cấp bậc gì trong quân đội hoàng gia?

- Tôi là trung tá.

- Ông có phải là tổng đốc đảo Saint Georges không?

- Tôi có vinh dự đó.

- Ông nói sự thật chứ?

- Trong mọi điều, thưa phu nhân.

- Ông lục sự, ông có chép lại những câu hỏi và những câu trả lời không?

Viên lục sự gật đầu xác nhận là có.

- Đây, ông hãy ký vào đi. - Bà quận chúa nói.

Canolles cầm lấy cây bút với vẻ của một người không hay gì về lệnh lạc của người ta ra cho mình, nhưng cũng vâng lời kính trọng địa vị của người ra lệnh đó, và chàng mỉm cười ký vào.

- Được rồi! - Bà quận chúa nói - Bây giờ ông có thể ra.

Canolles lại chào những vị quan tòa cao quý của mình bước ra ngoài cũng vẫn dáng điệu thoải mái đó, chẳng vẻ gì là ngạc nhiên hay tò mò.

Chàng vừa qua khỏi cửa và cánh cửa vừa đóng sau lưng chàng thì bà quận chúa đứng dậy.

- Thế nào, thưa quý ông? - Bà hỏi.

- Thưa phu nhân, chúng ta hãy biểu quyết thôi. - Công tước De La Rochefoucauld nói.

Và quay về phía những viên quan chức.

- Các ông có ý kiến gì không? - Ông hỏi.
- Chúng tôi xin nói sau ngài, thưa đức ông. - Một người trả lời.
- Không, không thể nào trước ngài được. - Một giọng nói to vang lên. Giọng nói ấy tỏ ra cứng cỏi đến nỗi mọi người phải ngạc nhiên.
- Như vậy có nghĩa là sao? - Bà quận chúa hỏi và cố tìm cách nhận ra gương mặt của người vừa nói.
- Như vậy có nghĩa là... - Một người đàn ông vừa đứng dậy vừa nói lớn - Tôi André Lavie, chưởng lý của đức vua, cố vấn của hội đồng cố vấn, nhân danh đức vua và nhân danh nhân loại tôi đòi hỏi quyền ưu tiên và an toàn cho những tù binh danh dự bị giữ tại Bordeaux.
- Ồ, thưa ông chưởng lý, xin đừng dùng những từ ngữ trong tố tụng với tôi, bởi vì tôi chẳng hiểu gì cả. Chúng ta hãy giải quyết vấn đề theo mặt tình cảm chứ không phải là một trình tự nhỏ mọn và đê tiện, tôi nghĩ rằng tất cả thành viên của tòa án đây đều hiểu quy ước này.
- Vâng, vâng! - Các viên quan chức và sĩ quan cùng kêu lên - Chúng ta hãy biểu quyết đi.
- Tôi đã nói và tôi xin nhắc lại! - Lavie nói không tỏ vẻ gì hoang mang trước câu nhận xét của bà quận chúa - Tôi đòi hỏi quyền ưu tiên và an toàn cho các tù binh danh dự. Đây không phải là từ ngữ trong tố tụng, nhưng đây là quyền hạn của con người.
- Còn tôi xin nói thêm. - Lenet kêu lên - Người ta đã để cho Richon trình bày trước khi chết một cách tàn nhẫn, và chúng ta cũng phải tỏ ra công bằng mà để cho các bị cáo trình bày.
- Còn tôi, D'Espagnet viên chỉ huy đội quân đã cùng ông De La Rochefoucauld tấn công vào Saint - Georges, tôi tuyên bố rằng nếu chúng ta tỏ ra dễ dãi, cả thành phố sẽ nổi loạn. Những tiếng ồn ào ở bên ngoài dường như đáp lại câu tuyên bố đó.
- Chúng ta hãy nhanh lên! - Bà quận chúa nói - Chúng ta sẽ dùng hình phạt gì với bị cáo đây?
- Các bị cáo, thưa phu nhân! - Vài người lên tiếng - Bởi vì có hai bị cáo.
- Một không đủ cho các người hay sao? - Lenet nói và mỉm cười khinh bỉ trước thái độ quỵ lụy khát máu đó.
- Vậy thì tên nào? Tên nào chứ? - Những giọng kia lại ồ lên.
- Hãy lấy tên béo nhất, lũ ăn thịt người ạ! - Lavie kêu lên - Kìa! Các ông không hài lòng

về một hành động bất công, các ông kêu gào trước cảnh chết chóc và các ông muốn đáp lại vụ xử tử bằng hai mạng người! Đúng là một cuộc họp giữa các nhà triết gia và các chiến hữu, chẳng khác gì những tên đồ tể.

Những ánh mắt nảy lửa của phần lớn các quan tòa dường như sẵn sàng giết viên chưởng lý can đảm của nhà vua. Phu nhân De Condé hơi nhổm người dậy, bà như đưa ánh mắt dò hỏi những người có mặt phải chăng là những câu bà vừa nghe kia là có thật, là làm sao trên đời này lại có một kẻ bạo gan dám nói những điều như vậy trước mặt bà.

Lavie hiểu rằng sự có mặt của ông sẽ như dầu đổ thêm vao lửa, và thay vì cứu thoát cho các bị cáo, chính ông sẽ làm cho số phận của họ thêm xấu đi. Vì thế ông quyết định rút lui, nhưng với tư cách của một quan tòa bất bình chứ không phải như một người lính đảo ngũ.

- Nhân danh Thượng Đế, tôi chống lại điều mà các vị đang toan tính, nhân danh đức vua, tôi phản đối điều đó. - Lavie gầm lên.

Và sau khi xô ngã chiếc ghế của mình với một cử chỉ giận dữ oai hùng, ông bước ra khỏi phòng, đầu ngẩng cao, bước chân quả quyết như một người đã hoàn tất bổn phận của mình và không quan tâm gì đến những hậu quả tai hại có thể đến với mình.

- Tên xấc láo! - Bà quận chúa lẩm bẩm.

- Được! Được lắm! Cứ để mặc y! - Vài người lên tiếng - Rồi sẽ đến lượt y.

- Chúng ta hãy biểu quyết thôi! - Phần đông các quan tòa nói.

- Nhưng mà... - Lenet lại nói - Tại sao lại biểu quyết trong khi các bị cáo chưa lên tiếng? Có thể một trong hai người là có tội hơn cả. Có thể các ngài sẽ chỉ cần báo thù với một sinh mạng thay vì cần đến cả hai.

Ngay khi đó, lại vang lên tiếng mở cửa cổng sắt.

- Thôi được! - Bà quận chúa nói - Chúng ta sẽ biểu quyết sau khi đã nghe họ phân trần.

Các quan tòa vừa đứng dậy trong cảnh ồn ào, lại ngồi xuống. Lại nghe những tiếng bước chân, tiếng mở cửa và đến lượt Cauvignac xuất hiện.

Người mới đến mang một hình ảnh hoàn toàn khác hẳn với Canolles, y phục của y vẫn còn xộc xệch sau cảnh giằng xé của đám đông, mặc dù y đã cố công sửa sang. Đôi mắt liếc nhanh về phía các vị quan chức, các sĩ quan, các công tước và bà quận chúa, nhìn bao quát khắp lượt cả tòa án, rồi với dáng điệu của một con cáo già đang chuẩn bị trổ mưu mô, y tiến đến, có thể nói như là y thăm dò tình hình qua từng bước chân chậm chạp, tai

vểnh lên, nghe ngóng, mặt tái nhợt lộ rõ vẻ lo âu.
- Phu nhân đã cho tôi được vinh dự đến diện kiến người? - Y nói mà không đợi ai hỏi.
- Phải, thưa ông. - Bà quận chúa trả lời - Tôi muốn được nghe ông trình bày về vài điểm có liên quan đến ông đang làm cho chúng tôi đây phải hoang mang.
- Nếu vậy tôi đây, thưa phu nhân. - Cauvignac trả lời và cúi chào - Tôi xin sẵn sàng đáp ứng lại ân huệ mà phu nhân đã dành cho tôi.
Rồi y lại vái chào cố hết sức để tỏ ra lịch thiệp, nhưng rõ ràng là thái độ đó không được thoải mái và tự nhiên cho lắm.
- Sẽ nhanh thôi. Bà quận chúa trả lời - Nếu ông trả lời cũng rõ ràng như chúng tôi sắp hỏi ông.
- Tôi xin mạn phép lưu ý phu nhân rằng các câu hỏi đều phải chuẩn bị từ trước, còn câu trả lời thì không được như vậy, nên tôi cho rằng trả lời luôn luôn dễ hơn là hỏi.
- Ồ, các câu hỏi của chúng tôi rất rõ ràng và chính xác. - Bà quận chúa nói - Và tránh cho ông phải nhọc công suy nghĩ. Tên ông là gì?
- Ấy thưa phu nhân, đây lại chính là một câu hỏi khá phức tạp.
- Tại sao vậy chứ?
- Vâng, vì đôi khi người ta lại có đến hai tên, tên do gia đình đặt cho mình và tên do chính mình tự đặt ra. Ví dụ như tôi đây, tôi cho rằng mình có lý do riêng để không dùng đến cái tên đầu tiên để sử dụng một tên khác ít ai biết đến. Vậy phu nhân muốn tôi phải thú nhận tên nào?
- Tên mà ông đã sử dụng khi đến trình diện ta ở Chantilly, tên mà ông đã sử dụng khi đứng ra chiêu mộ cho ta một đội quân, và tên mà ông đã dùng khi đến bán mình cho lão Mazarin.
- Xin phu nhân thứ lỗi. - Cauvignac nói - Nhưng hình như tôi đã được vinh dự trả lời tất cả các câu hỏi đó trong lần yết kiến mà phu nhân đã rộng lòng ban cho tôi vào sáng nay.
- Bởi vậy, giờ ta chỉ muốn hỏi ông một câu thôi. - Bà phu nhân đã bắt đầu mất kiên nhẫn
- Ta chỉ hỏi tên ông.
- Đây! Chính là câu khiến tôi khó nói hơn cả.
- Hãy ghi tên nam tước Cauvignac. - Bà quận chúa nói.
Bị cáo không phản đối gì cả và viên lục sự ghi vào.
- Bây giờ đến chức vụ của ông. - Bà quận chúa nói - Tôi hy vọng ông không khó khăn gì

với câu hỏi này.

- Trái lại, thưa phu nhân, chính câu hỏi này đối với tôi lại khó trả lời hơn cả, nếu phu nhân hỏi về chức vụ của một người thông thái như tôi, thì tôi là tú tài về văn chương, cử nhân về luật, tiến sĩ về thần học, và như phu nhân vừa thấy đó tôi trả lời mà không phải ngập ngừng gì.

- Không thưa ông, chúng ta nói đến chức vụ trong quân đội của ông.

- Ấy, về điểm này tôi hoàn toàn không thể nào trả lời với phu nhân được.

- Tại sao vậy chứ?

- Bởi vì chính tôi cũng chưa bao giờ rõ mình là gì nữa.

- Hãy cố gắng nói rõ điểm này thưa ông, bởi vì tôi, tôi rất muốn biết.

- Nếu vậy, tôi xin nói là thoạt đầu tôi tự mình phong cho cấp bậc trung úy. Nhưng vì 4ôi không có nhiệm vụ là tự ký cho mình một văn bằng, vả lại suốt cả khoảng thời gian mà tôi giữ cấp bậc đó tôi chỉ có dưới tay sáu người thôi nên tôi cho rằng mình không có quyền giữ cấp bậc đó.

- Nhưng tôi - Bà quận chúa nói - tôi đã phong cho ông chức đại úy, vậy thì ông là đại úy.

- À chính vì thế mà tôi lại càng thêm bối rối và lương tâm tôi cắn rứt. Từ bấy lâu nay, tôi đã có quan niệm rằng mọi cấp bậc trong quốc gia phải là phát xuất từ ý muốn của đấng quân vương thì mới có giá trị. Thế nhưng phu nhân đã có ý định phong tôi làm đại úy, nhưng tôi tin rằng người không có quyền đó. Bởi vậy, tôi cũng chưa từng là đại úy cũng như chưa từng là đại úy.

- Thôi vậy cũng được, cứ cho như là ông chưa hề tự phong cấp bậc đại úy, cũng như chưa hề được ta phong cho cấp bậc đại úy, vì ta cũng như ông chẳng có quyền hạn gì để ký một văn bằng thì ít ra ông cũng là tổng đốc thành Braune. Thế nhưng vì lần này chính đức vua đã ký giấy bổ nhiệm ông, vậy ông không chối bỏ giá trị của văn bản đó chứ?

- Thưa phu nhân - Cauvignac trả lời - Trong ba vấn đề, đây lại là điều xa nhất.

- Tại sao kia chứ? - Bà quận chúa hỏi.

- Tôi đã được bổ nhiệm, đúng vậy, nhưng lại chưa nhận nhiệm vụ tước hiệu có giá trị là như thế nào? Chính không phải là chỉ mang tước hiệu không thôi, mà phải hoàn thành những nhiệm vụ gắn liền với tước hiệu đó. Thế nhưng tôi chưa hoàn thành một nhiệm vụ nhỏ nào của tước hiệu mà tôi được phong cho, tôi chưa đặt chân đến lãnh địa của tôi, tôi chưa bắt tay vào một công việc nào, bởi vậy tôi chưa từng là tổng đốc thành Braune, cũng

như chưa từng là đại úy, trước khi lên chức tổng đốc và cũng chưa từng là trung úy trước khi lên đại úy.

- Thế nhưng, thưa ông, ông đã bị bắt trên đường đến Braune.

- Có thể lắm, nhưng cách nơi tôi bị bắt giữ hơn một trăm bước, con đường chia làm hai ngả. Một đi đến Braune và một đến Issor. Ai có thể bảo rằng tôi đi đếN Braune chứ không phải đến Issor?

- Thôi được. - Bà quận chúa nói - Các quan tòa đây sẽ nhận định lời bào chữa của ông, lục sự hãy ghi vào, tổng đốc thành Braune.

- Tôi không dám chống đối - Cauvignac nói - về việc phu nhân cho ghi theo ý thích của người.

- Xong rồi, thưa phu nhân! - Nhân viên lục sự nói.

- Tốt. Và bây giờ mời ông ký vào bản hỏi cung này giùm cho.

- Tôi rất lấy làm sung sướng mà làm việc đó, thưa phu nhân. - Cauvignac nói - Và tôi rất lấy làm thích thú được làm một điều gì khiến cho phu nhân vui lòng. Nhưng trong cuộc chống trả với đám đông vào sáng nay, mà phu nhân đã có lòng tốt can thiệp giúp đỡ, rủi thay cổ tay phải của tôi đã bị chặt và tay trái tôi chưa hề viết được một chữ nào bao giờ.

- Hãy ghi vào lời từ chối của bị cáo. - Quận chúa nói với viên lục sự.

- Mất khả năng, thưa ông, hãy viết mà mất khả năng. - Cauvignac nói - Tôi có thể làm sao từ chối một điều gì với một vị phu nhân cao cả như người, nếu như điều đó nằm trong khả năng của tôi?

Và Cauvignac lại cúi chào với một vẻ kính cẩn vô cùng rồi bước ra ngoài với hai người lính kèm hai bên.

- Tôi cho là ông đã có lý, ông Lenet à! - Ngài công tước De La Rochefoucauld nói - Và chính ta đã sai lầm mà không biết.

Lenet đang quá bận rộn với những ý nghĩ riêng tư để trả lời. Lần này tính kiên trì thường nhật của ông đã phản lại ông, ông đã hy vọng là Cauvignac sẽ lôi kéo về phía hắn sự giận dữ của các vị quan tòa. Nhưng với những mưu mẹo muôn thủa của y, Cauvignac đã khiến cho các vị quan tòa phải buồn cười hơn là bực tức. Có điều là cuộc hỏi cung đó đã xua tan hình ảnh đẹp đẽ, nếu như có, của cuộc hỏi cung Canolles, và những gì là thanh cao, là thành thật, là thẳng thắn đã biến mất sau những mưu mẹo của người sau. Cauvignac đã xua mất hình ảnh của Canolles.

Vì thế, khi đến phần biểu quyết, phần đông đều yêu cầu án tử hình.
Bà quận chúa đứng dậy, trịnh trọng đọc câu tuyên án. Rồi từng người một đến ký vào sổ bộ của tòa án. Trước hết là cậu quận công D'Enghien, một đứa bé đáng thương không hiểu gì về chữ ký của mình, chữ ký đầu tiên đáng giá một mạng người, sau đó đến quận chúa phu nhân, các ông công tước, rồi đến các bà trong hội đồng tư vấn, các viên sĩ quan rồi đến các quan chức. Như vậy mọi người đều có nhúng tay vào cuộc báo thù này. Quý tộc cũng như dân giả, quân đội cũng như hội đồng, cần phải trừng phạt tất cả. Thế nhưng mọi người đều biết rằng khi cần phải trừng phạt tất cả mọi người nói chung thì sẽ chẳng trừng phạt ai cả.
Và, sau khi tất cả mọi người đều đã ký, bà quận chúa đã nắm được sự trả thù trong tay, mà hành động trả thù đó thỏa mãn lòng kiêu hãnh của bà, đến tự tay mở cánh cửa sổ ra, khao khát muốn làm đẹp lòng dân, bà nói to:
- Hỡi dân chúng thành Bordeaux, cái chết của ông Richon sẽ được trả thù một cách thích đáng, hãy tin tưởng nơi ta.
Một tiếng hoan hô, chẳng khác gì tiếng sấm vang dậy sau câu tuyên bố, và dân chúng tỏa ra khắp các đường phố thích thú khi nghĩ đến cảnh tượng mà phu nhân quận chúa vừa hứa. Nhưng khi phu nhân vừa về đến phòng mình với Lenet buồn bã theo sau, vì ông vẫn còn hy vọng làm cho bà đổi ý, thì cửa bật mở ra và nữ tử tước De Cambes, mặt tái nhợt, đau khổ, đến quỳ sụp xuống chân bà.
- Ôi, thưa phu nhân, xin hãy nghe em! Xin đừng xua đuổi em!
- Có chuyện gì vậy, em thân yêu của ta? - Bà quận chúa hỏi - Mà tại sao em lại khóc chứ?
- Thưa phu nhân, em khóc bởi vì em được mọi người đều đã biểu quyết án tử hình và phu nhân đã chấp nhận. Nhưng thưa phu nhân, phu nhân không thể nào giết ông De Canolles được.
- Tại sao chứ? Họ cũng đã giết ông Richon đấy.
- Nhưng thưa phu nhân, chính ông De Canolles đã cứu phu nhân khi còn ở Chantilly.
- Ta phải biết ơn hắn vì hắn đã bị lừa trước mưu kế của chúng ta hay sao?
- Thưa phu nhân, người đã lầm rồi, ông Canolles đã không bị lừa vì sự đánh tráo đấy. Ngay từ cái nhìn đầu tiên ông ấy đã nhận ra em.
- Nhận ra em!
- Vâng, thưa phu nhân. Ông ấy với em đã cùng đi với nhau một đoạn đường. Ông De

Canolles biết em, ông Canolles phải nói là khi ấy yêu em, và trong tình thế đó, thưa phu nhân... có lẽ ông ấy đã sai lầm, nhưng ông ấy không đáng để phu nhân chê trách... trong tình huống ấy, ông ấy đã vì tình yêu mà hy sinh bổn phận.

- Nếu vậy, người mà em yêu?...

- Vâng ạ! - Nàng tử tước trả lời.

- Người mà em đến xin phép ta để cưới...

- Vâng.

- Người đó là...

- Là chính ông De Canolles! - Nữ tử tước kêu lên - Ông De Canolles đã đầu hàng với em ở Saint - Georges, và nếu không có em, ông ấy đã cho nổ mình chết cùng với binh sĩ của phu nhân... Vâng, ông De Canolles đã có thể bỏ trốn, nhưng ông ấy đã buông gươm để khỏi phải xa em. Bây giờ thì chắc phu nhân đã hiểu nếu ông ấy chết thì em cũng sẽ cùng chết với ông ấy, bởi vì chính em đã giết ông ấy!

- Ôi, cô em yêu quý! - Bà quận chúa nói với một vẻ xúc động - Hãy biết rằng điều em đòi hỏi ấy là không thể được. Richon đã chết, và Richon cần phải được trả thù. Hội đồng đã biểu quyết, và bản án phải được thi hành, ngay cả như chồng ta có hỏi xin điều em vừa nói thì ta cũng sẽ từ chối.

- Ôi! Khổ cho ta, khổ cho ta! - Tử tước phu nhân kêu lên, nàng bật khóc nức nở và ngã ra sau - Chính ta đã hại người yêu của ta rồi.

Khi đó Lenet từ nãy giờ vẫn im lặng, tiến đến gần bà quận chúa.

- Thưa phu nhân! - Ông nói - Một nạn nhân cũng đủ rồi, phu nhân lại cần đến hai xác chết để trả giá cho Richon hay sao?

- À! À! - Quận chúa nói - Hỡi con người nghiêm khắc, như vậy có nghĩa là ông muốn ta giết một người và tha một người, có đúng không?

- Thưa phu nhân, khi cần phải lựa chọn thì nên để lại người lương thiện, và thí kẻ xảo quyệt, đó là điều công bằng chỉ có những tên Do Thái mới đóng đinh chúa Giêsu và tha Brabas.

- Ôi, ông Lenet, ông Lenet! - Claire kêu lên - Xin ông hãy nói hộ giùm tôi! Bởi vì ông là đàn ông và mọi người có lẽ sẽ nghe theo ông. Và xin phu nhân nhớ lại giùm em! - Nàng nói tiếp quay về phía bà phu nhân - Xin hãy nhớ rằng em đã phục vụ phu nhân tất cả đời em.

- Và cả tôi nữa! - Lenet nói - Và sau ba mươi năm phục vụ trung thành, tôi chưa hỏi xin một điều gì cả, nhưng nếu trong trường hợp này phu nhân không thương xót thì tôi sẽ đổi ba mươi năm trung thành để chỉ xin một lần ân huệ.

- Hãy nói đi!

- Là xin phu nhân cho tôi được thôi việc về đến phủ phục dưới chân đức vua và xin phục vụ ngài cho đến cuối đời tôi.

- Kìa! - Bà quận chúa kêu lên - Đừng đe dọa ta nữa, Lenet thân mến. Đừng khóc nữa, Claire yêu quý của ta. Các người hãy an tâm, sẽ chỉ có một người chết thôi, như ý các người muốn. Nhưng đừng có ai đến cầu xin ta ân huệ cho kẻ phải chết nữa.

Claire nắm tay bà phu nhân và hôn tới tấp lên đó.

- Ôi, xin cám ơn, cám ơn phu nhân! - Nàng nói - Kể từ bây giờ mạng sống em và của người ấy là thuộc về của phu nhân.

- Thưa phu nhân, hành động như vậy là phu nhân đã tỏ ra vừa rộng lượng vừa công bằng. Đặc quyền đó từ trước đến này chỉ thuộc về Thượng Đế.

- Bây giờ, em có thể gặp ông ấy chưa? Em có thể xin thả ông ấy ra được chưa?

- Một hành động tương tự vào lúc này là không được. - Bà quận chúa nói - Nó sẽ mang tai họa đến cho chúng ta. Hãy để tù binh ở lại nhà tù. Họ sẽ được đưa ra cùng một khi người đến với tự do, kẻ đến với cái chết.

- Nhưng ít ra, em có thể đến gặp để trấn an ông ấy được chứ?

- Trấn an à! Cô em thân yêu, ta nghĩ là em không được quyền làm như vậy. Mọi người sẽ biết quyết định, mọi người sẽ bàn tán, không, không được đâu, em biết điều đó là đủ rồi. Ta sẽ báo với các ông công tước với quyết định của ta.

- Em đành phải chờ đợi vậy. Xin cảm ơn, xin cảm ơn phu nhân! - Claire kêu lên.

Và nàng chạy biến đi để có thể được khóc thỏa thích và để tạ ơn Thượng Đế với tất cả tấm lòng tràn ngập hạnh phúc cùng sự biết ơn.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần III:
PHU NHÂN TỬ TƯỚC DE CAMBES

Phần III - Chương 20

Hai người tù binh chiến tranh bị nhốt trong hai phòng của pháo đài. Hai phòng thông liền với nhau, cùng ở tầng trệt. Trước cánh cửa của nhà tù là một tiểu đội lính chọn trong số cận vệ của quận chúa phu nhân, những đám đông ùa đến khi được biết Canolles và Cauvignac cùng bị giam giữ ở đây đã bắt đầu giải tán, sau khi đã thỏa mãn lòng căm thù trước những chuẩn bị ấy. Thế là đám cận vệ đã rời bỏ dần vị trí canh gác của mình và chỉ để lại vài người.

Quả vậy ở đấy không còn gì để coi nữa nên hiển nhiên là đám đông ùa đến nơi sẽ tổ chức cuộc hành hình. Những câu nói của quận chúa phu nhân vọng xuống từ trên phòng họp đã lan đi khắp thành phố, mọi người bàn tán theo ý riêng của mình, và vì trời đã tối, nhiều người mang theo những ngọn đuốc. Tất cả các cửa sổ đều mở toang, phía trước các ngôi nhà được treo những ngọn đèn lồng như vào ngày lễ. Thế nhưng qua những cảnh ồn ào của đám đông qua ánh mắt hớt hãi của những kẻ tò mò qua những toán lính tuần tra nối tiếp, người ta hiểu rằng đây không phải là một lễ hội bình thường với những sự chuẩn bị ghê rợn như vậy.

Thỉnh thoảng những tiếng la giận dữ nổi lên giữa những đám đông tụ lại giải tán rất nhanh. Vẫn những tiếng la đã lọt vào tận phòng xử án: Giết chết bọn tù binh! Trả thù cho Richon! Những tiếng reo hò, tiếng ngựa chạy, những ánh đuốc đã kéo phu nhân De Cambes khỏi lời cầu kinh của mình, nàng đến bên cửa sổ và kinh hãi nhìn những người đàn ông, đàn bà, với ánh mắt hung dữ, chẳng khác gì những con thú khát máu được thả ra

trong đấu trường. Nàng tự hỏi tại sao những con người kia lại có thể kêu đòi cái chết của đồng loại mình như vậy, trong khi họ chẳng làm gì ai.

Từ nơi cửa sổ mình đứng, phu nhân De Cambes nhìn thấy bên trái cái mái nhà là những ngọn tháp cao của pháo đài, nơi giam giữ tù binh. Ánh mắt của nàng gắn chặt với nơi ấy, vì nơi ấy có sự hiện diện của Canolles. Thế nhưng nàng không thể nào tránh nhìn xuống được và thế là nàng nhìn thấy những bộ mặt đầy đe dọa, nàng nghe những tiếng kêu gọi trả thù và nàng rùng mình vì ghê sợ.

- Ôi! - Nàng tự nhủ - Họ đã cấm ta đến gặp chàng, nhưng ta sẽ làm hết cách để vào được đấy! Chàng có thể nghe thấy những tiếng hò la đó, chàng sẽ nghĩ là ta bỏ rơi chàng, chàng sẽ lên án ta, chàng sẽ buồn khổ. Ôi, những giây phút trôi qua khi ta chưa trấn an được chàng chẳng khác gì ta phản bội chàng, ta không thể nào ngồi yên như vậy được khi chàng cần đến ta. Ôi! Ta phải đến gặp chàng... Nhưng, trời ơi, bằng cách nào đây, ai sẽ dẫn ta đến nhà tù, quyền lực nào sẽ hộ ta mở những cánh cử nặng nề? Phu nhân đã từ chối cho phép ta đến đó. Ở đấy có lính canh, chung quanh lại có nhiều kẻ thù, đám đông kia sẽ ngửi thấy mùi máu và sẽ không buông tha cho con mồi, họ sẽ nghĩ rằng ta muốn cứu thoát chàng! Ồ, phải ta sẽ cứu thoát chàng, phu nhân đã hứa với ta rồi, bảo với họ rằng ta muốn gặp chàng, họ sẽ từ chối thôi. Nếu đòi hỏi với phu nhân thêm một lần nữa, có lẽ sẽ làm hỏng ân huệ ta vừa xin được. Thế nhưng lại để mặc chàng trong cảnh hoang mang như vậy sao? Ôi, không thể được!

Thế là phu nhân De Cambes lại đến quỳ trước cây thánh giá và cầu nguyện với tất cả lòng nhiệt tâm của mình, những lời cầu nguyện có lẽ đã làm mềm được lòng của quận chúa phu nhân nếu bà có thể nghe được.

Thế nhưng những tiếng reo hò của đám đông và ánh đuốc chập chờn chiếu sáng cả một góc phòng của nàng khiến nàng vô cùng kinh hoảng, nàng nhắm mắt lại và đưa tay lên bịt lỗ tai! Khi đó, nàng không nghe tiếng cửa mở ra và một người đàn ông bước vào, người ấy đứng dừng lại một lát nơi ngưỡng cửa nhìn nàng với một ánh mắt cảm thông và khi thấy cả thân mình của người thiếu phụ rung lên trong những tiếng nức nở, người ấy tiến đến gần và đặt tay lên vai nàng.

Claire kinh hãi ngẩng đầu lên.

- Ôi! Ông Lenet! - Nàng nói - Ông Lenet ơi, ông không bỏ rơi tôi chứ?

- Không đâu, tôi nghĩ rằng bà chưa được hoàn toàn an tâm lắm nên tôi mạn phép đến đây

để hỏi xem tôi có thể giúp bà được điều gì không?
- Ôi ông Lenet thân mến, ông tốt quá, tôi cám ơn ông nhiều lắm!
- Như vậy là tôi đã không lầm. Ôi người ta ít khi lầm khi nghĩ rằng còn có những người đang đau khổ. - Ông ta nói tiếp với một nụ cười buồn bã.
- Vâng, thưa ông! - Claire kêu lên - Vâng, ông nói đúng lắm, tôi đang đau khổ vô cùng.
- Kìa, bà đã không xin được điều mong ước đó hay sao? Và tôi phải thú nhận ngoài sự mong đợi của tôi...
- Vâng, có lẽ vậy, nhưng...
- Tôi hiểu rồi, phải chăng bà đang sợ hãi trước sự vui mừng của đám đông khát máu và bà thương hại cho số phận của kẻ kia, kẻ sẽ chết thay cho người yêu của bà?
Claire ngẩng đầu lên và mặt tái đi, nàng nhìn sững Lenet trong giây lát, rồi nàng đưa bàn tay lạnh ngắt áp lên vầng trán đẫm mồ hôi.
- Trời, xin hãy tha lỗi cho tôi, hãy nguyền rủa tôi đi! - Nàng nói - Tôi ích kỷ quá, tôi cũng chẳng nghĩ đến điều đó nữa, không đâu, ông Lenet ạ, tôi rất xấu hổ mà thú thật rằng những sợ hãi, những giọt lệ, những lời cầu kinh đều dành cho kẻ sống sót, bởi vì quá bận tâm đến tình yêu của mình, tôi đã quên khuấy mất kẻ phải chết.
Lenet mỉm cười buồn bã:
- Phải! - Ông nói - Sự thật là như vậy bởi vì nó nằm trong bản tính của loài người. Có lẽ chính tính ích kỷ của cá nhân là sự cứu rỗi của quần chúng. Mỗi người đều dùng gươm vạch quanh mình và những kẻ thân thuộc một vòng tròn. Thôi nào thôi nào, phu nhân của tôi hãy thú nhận cho hết đi. Bà hãy thành thật thú nhận rằng bà mong muốn cho kẻ kia mau chịu cuộc hành hình, vì cái chết của kẻ đó bảo đảm mạng sống cho người yêu của bà.
- Ôi, tôi chưa nghĩ đến điều đó ông Lenet à, tôi xin thề như vậy. Nhưng xin ông đừng Buộc tâm trí tôi dừng lại ở hình ảnh đó, bởi vì tôi yêu ông ấy quá và tôi không thể biết rằng trong tình yêu mù quáng của mình tôi còn dám đòi hỏi đến đâu nữa.
- Tội nghiệp. - Lenet nói với một giọng thương hại sâu sắc - Tại sao không nói với tôi điều này sớm hơn?
- Ôi! Lạy Chúa! Ông làm tôi sợ quá. Phải chăng bây giờ đã đi quá muộn và mạng sống ông ấy chưa hoàn toàn được cứu thoát?
- Chính phu nhân quận chúa đã hứa rồi kia mà, thế nhưng...

- Thế nhưng sao?
- Thế nhưng trên đời này chẳng có điều gì là chắc cả, và bà cũng như tôi đều đã tin tưởng là ông ấy thoát nạn, vậy tại sao bà lại khóc thay vì mừng vui?
- Tôi khóc là vì không được đến thăm ông ấy. - Claire trả lời - Ông hãy nghĩ xem, ông ấy phải nghe những tiếng reo hò khủng khiếp kia và sợ hãi cho nguy hiểm đang gần kề. Ông ấy sẽ lên án tôi là lạnh nhạt, là phản bội. Ôi, ông Lenet ơi, tôi khổ quá!
- Nếu vậy thì bà tử tước à, phải đến gặp người ấy đi thôi.
- Đến gặp làm sao được? Ông cũng biết là tôi xin phép, phu nhân đã từ chối.
- Tôi cũng biết như vậy và tôi cũng tán thành ý kiến đó, thế nhưng...
- Thế nhưng ông muốn tôi chống lại lệnh à? - Claire kêu lên, mở to mắt nhìn Lenet.
- Tôi già rồi, bà tử tước ạ! - Ông nói - Và tôi đã được thấy nhiều sẽ chỉ một tù binh chết thôi, phu nhân đã nói như vậy. Thế nhưng suốt cuộc đời đằng đẵng của tôi, tôi đã từng thấy may mắn quay mặt đi với những kẻ tưởng rằng mình được ưu đãi hơn cả, nên tôi có một nguyên tắc chộp ngay lấy cơ hội khi có dịp. Hãy đến thăm người yêu củA bà, bà cứ đi đi.
- Ôi, ông Lenet, ông làm tôi sợ quá.
- Đây không phải là ý định của tôi, hay bà muốn tôi khuyên đừng đến đó? Chắc là không đâu.
- Ông vừa nói chuyện đến gặp ông ấy. Đây là lời tôi cầu khẩn với Thượng Đế khi ông đến gặp tôi. Vậy là có cách nào để đến đó hở ông Lenet?
- Có việc gì mà người phụ nữ đã chiếm được Saint Georges lại không làm được kia chứ?
- Cách nào? Cách nào?
- Đây. Tôi đã hỏi xin một tờ giấy phép để đến gặp tù binh, bởi vì nếu có thể nào cứu được đại úy Cauvignac thì tôi mong khuyên dụ y về phe với chúng ta, nhưng bây giờ thì tờ giấy phép ấy đã trở nên vô dụng bởi vì bà đã kết án tử hình y với lời cầu xin dành cho ông De Canolles. Vậy hãy cầm lấy tờ giấy đó, bên trong không ghi tên ai cả.
Claire cầm lấy mảnh giấy và đọc.
"Giám ngục, hãy để cho người mang giấy này được vào tiếp xúc với một trong hai tù binh tùy theo sự lựa chọn của người ấy, trong vòng nửa tiếng đồng hồ!
Claire - Clémence De Condé"
- Đã có một y phục của nam giới, hãy mặc vào! Bà có tờ giấy phép này, hãy sử dụng nó.

- Tội nghiệp cho kẻ kia! - Claire lẩm bẩm, không thể nào xua đuổi tâm trí hình ảnh của Cauvignac sẽ bị xử tử thay cho Canolles.
- Y phải tuân theo định luật của muôn đời! - Lenet nói - Yếu ớt, y sẽ bị kẻ mạnh hiếp đáp, cô thế, y phải trả giá cho kẻ được che chở. Tôi rất tiếc cho y, y là một tên mưu trí.
- Ông có biết rằng ông đã làm tôi xiêu lòng vô cùng với mảnh giấy này không? Ông có biết rằng một khi tôi đã ôm được người yêu dấu trong tay, tôi sẽ dám đưa người ấy đi biệt tích không?
- Bà thân mến, nếu điều đó là dễ dàng, thì tôi sẽ khuyên bà hành động như vậy. Nhưng tờ giấy phép này không cho chúng ta toàn quyền hành động như ý. Nào, thôi, thưa bà, đừng để mất thì giờ nữa, hãy mặc vào bộ y phục cải trang và đi nhanh đi. Tờ giấy phép này cho phép bà ở lại sau nửa giờ. Tôi biết là nửa giờ thì chẳng thấm gì, nhưng sau nửa giờ đó là một cuộc sống lâu dài. Bà còn trẻ, cuộc đời sẽ còn dài, cầu Chúa cho bà được hạnh phúc.
Claire nắm bàn tay Lenet kéo lại gần mình và hôn lên trán ông như với một người cha thân yêu.
- Thôi đi đi! - Lenet nói và nhẹ nhàng đẩy nàng ra - Đừng để mất thì giờ nữa, kẻ nào yêu thật sự sẽ không bao giờ khuất phục cả.
Rồi nhìn nàng bước qua phòng bên, nơi lão Pompéc được nàng cho gọi đến đang chờ đợi để giúp nàng thay y phục, ông lẩm bẩm:
- Than ôi! Nào ai biết được ngày mai?

Phần III - Chương 21

Quả thật là những tiếng hò hét, đe dọa, cảnh ồn ào của đám đông đã không thoát khỏi lỗ tai của Canolles. Qua các chấn ssong cửa sổ, chàng cũng đã được chứng kiến cảnh tượng hhỗn độn đang diễn ra trong khắp thành phố.

- Mẹ kiếp! - Chàng nói - Thật đúng là một chuyện trắc trở, cái chết của Richon... Tội nghiệp Richon! Một con người dũng cảm. Cái chết của Richon sẽ làm cảnh giam cầm của ta thêm khe khắt, họ sẽ không để cho ta bay nhảy khắp thành phố như trước đây, sẽ không còn hẹn hò và có lẽ cũng chẳng có hôn lễ nữa, nếu như Claire không chấp nhận một lễ cưới trong nhà nguyện của nhà tù. Nàng sẽ chấp nhận. Hôn lễ ở nhà nguyện nào mà chẳng được chứ? Thế nhưng như vậy là điềm xui. Quỷ thật! Tại sao lại không nhận được tin vào ngày mai thay vì hôm nay nhỉ?

Rồi đến sát bên cửa sổ và nhìn ra ngoài:

- Canh gác kỹ thế? Hai tên lính canh! Cứ nghĩ đến chuyện phải bị giam giữ ở đây tám ngày mà cũng có thể là mười lăm ngày, cho đến khi có một biến cố nào đó khiến cho họ quên đi chuyện hôm nay. May sao, thời buổi này các sự kiện cứ dồn dập, mà dân Bordeaux lại rất mau quên. Ồ, phải, chắc là nàng biết sẽ không trách móc là lỗi tại ta. Ái cha! Mà cái đám người đó đi đâu vậy nhỉ? Hình như về phía pháp trường! Nhưng mà, vào giờ này làm gì có xử tội hoặc là một cuộc thao diễn nào, họ đều đổ xô về đấy cả.

Canolles đi qua đi lại trong phòng mình, tay chắp sau lưng, những bức tường của một cảnh giam cầm thực sự đã khiến chàng trở thành một triết gia trong chốc lát điều mà

chàng chẳng bận tâm đến!

- Chiến tranh đúng là một chuyện điên rồ! - Chàng lẩm bẩm - Anh chàng Richon đáng thương cách đây ít lâu còn dùng bữa với ta, thế mà bây giờ đã không còn nữa. Anh ta đã chết với chính những khẩu thần công của mình, kẻ gan lì, và có lẽ ta cũng hành động như vậy nếu như không phải chính nàng tử tước đã hãm thành ta. Cuộc chiến tranh giữa các phu nhân này quả thật là cuộc chiến tranh nguy hiểm hơn cả mọi cuộc chiến khác. Ít ra ta cũng đã không nhúng tay vào cái chết của một người đẹp. Tạ ơn trời, ta đã không phải rút gươm ra vì một người anh em, điều này khiến ta được an ủi ít nhiều. Mà thôi, lần này nữa, ta phải biết ơn trí thông minh của một người thiếu nữ, xét cho cùng ta phải mang ơn nàng rất nhiều.

Ngay khi đó, một viên sĩ quan bước vào và cắt ngang dòng tư tưởng của Canolles.

- Ông có cần dùng bữa không, thưa ông? - Viên sĩ quan hỏi chàng - Nếu không xin ông cứ ra lệnh, người giám ngục đã nhận được chỉ thị là sẽ dọn các món ăn tùy theo ý ông.

- Chà, chà! - Canolles nói - Hình như họ có ý định đối xử thật lễ độ suốt thời gian ta phải ở đây. Hồi nãy ta đã e sợ điều ngược lại khi thấy bộ mặt khó đăm đăm của quận chúa và bọn man rợ, của đám quan tòa...

- Tôi xin đợi lịnh! - Viên sĩ quan nghiêng mình nhắc lại.

- À, xin lỗi! Câu hỏi quá lễ độ của ông đã khiến cho tôi phải suy nghĩ... Hãy trở lại vấn đề thôi, vâng, thưa ông, tôi sẽ dùng bữa thôi bởi vì tôi đang rất đói, nhưng bình thường tôi ăn uống rất đạm bạc. Vậy bữa ăn của một người lính là đủ cho tôi rồi.

Bây giờ viên sĩ quân bước lại gần chàng, với vẻ quan tâm:

- Ông có cần dặn dò gì... ai ở thành phố không?... Ông có chờ đợi điều gì không? Ông đã nói rằng ông là chiến sĩ. Tôi cũng vậy, ông cứ tin tưởng vào tôi như một người bạn.

Canolles ngạc nhiên nhìn viên sĩ quan.

- Không, thưa ông! - Chàng nói - Tôi không có gì để dặn dò cả. Không, tôi không chờ đợi điều gì, nếu không muốn nói đến một người mà tôi không thể không nêu tên ra. Còn về chuyện trông cậy ông như một người bạn, tôi xin cám ơn lòng tốt của ông. Nào chúng ta hãy bắt tay nhau, và sau này nếu tôi có cần gì, tôi sẽ nhớ đến lời ông hứa.

Lần này thì đến lượt viên sĩ quan kinh ngạc nhìn Canolles.

- Được rồi, thưa ông. - Người đó nói - Bữa ăn tối của ông sẽ được dọn lên ngay bây giờ!

Và người đó rút lui. Một lát sau, hai người lính bước vào mang theo một bữa ăn tối thịnh

soạn, quá thịnh soạn so với yêu cầu của Canolles. Chàng ngồi vào bàn và ăn ngon lành. Đến lượt hai người lính kinh ngạc nhìn chàng. Canolles cho thái độ kinh ngạc đó là do thèm thuồng, và vì rượu là một loại hảo hạng của vùng Braune nên chàng bảo với họ:

- Là các bạn hãy tìm thêm hai chiếc ly đi.

Một trong hai người lính quay ra và trở vào với hai chiếc ly.

Canolles rót đầy hai ly và đổ vài giọt vào ly của mình.

- Chúc mừng sức khỏe của hai ông bạn! - Chàng nói.

Hai người lính nâng ly lên và chạm một cách máy móc vào ly của chàng và uống cạn mà không chúc mừng lại chàng.

- Họ chẳng lịch sự gì cả. - Canolles nghĩ bụng - Mà thôi ta đòi hỏi làm gì.

Và chàng tiếp tục dùng cho đến cuối bữa, ăn xong, chàng đứng dậy, hai người lính đến dọn chén bát mang ra.

Viên sĩ quan trở ra.

- Chà, thưa ông. - Chàng nói với người đó - Đáng lẽ ông phải ở lại dùng bữa với tôi, bữa ăn thật ngon.

- Tôi không thể hưởng vinh dự đó được thưa ông, bởi vì tôi cũng mới vừa rời khỏi bàn ăn, mới đây... và tôi trở lại.

- Để bầu bạn với tôi chứ gì? - Canolles nói - Nếu vậy tôi vô cùng cảm ơn ông, ông thật tử tế.

- Không đâu, thưa ông, nhiệm vụ của tôi không dễ chịu như vậy đâu. Tôi đến báo với ông rằng vị linh mục ở đây thuộc giáo hội công giáo, nhưng tôi biết là ông theo đạo tin lành, nhưng khác biệt này có thể làm cho ông khó chịu...

- Tôi đấy à, thưa ông? Để làm gì chứ? - Canolles ngây thơ hỏi.

- Thì... - Viên sĩ quan bối rối nói - Để cùng ông cầu kinh.

- Cầu kinh!... Chà! - Canolles cười nói - Ngày mai tôi sẽ nghĩ đến điều này... Tôi chỉ cầu kinh vào ban sáng thôi.

Viên sĩ quan nhìn Canolles với một vẻ sửng sốt chuyển dần sang nét cảm thương sâu sắc. Người đó chào rồi bước ra.

- Ái chà! - Canolles nói - Tất cả đều điên rồi cả hay sao nhỉ? Từ khi nghe tin cái chết của anh chàng Richon đáng thương, mọi kẻ mà ta gặp đều tỏ vẻ hoặc điên khùng, hoặc là điên loạn... Chà! Lẽ nào ta không thể gặp một bộ mặt biết điều hay sao đây?

Vừa nói dứt mấy tiếng đó thì cánh cửa nhà giam lại mở ra, và trước khi Canolles kịp nhận ra là ai thì một người chạy ùa vào tay chàng, hai cánh tay quàng lên cổ chàng và những giọt lệ ướt đẫm bên hai má chàng.

- Thôi nào! - Người tù binh vừa nói vừa tìm cách thoát ra khỏi vòng tay - Lại thêm một kẻ điên nữa. Ta đang ở đâu thế này nhỉ?

Nhưng khi lùi lại, tay chàng đã hất rơi chiếc nón của người xa lạ kia và những tóc vàng óng của phu nhân De Cambes xõa xuống vai chàng.

- Bà đấy ư? - Canolles thốt lên và ôm choàng lấy nàng -Ồ! Xin tha thứ cho tôi không nhận ra em, hoặc nói đúng hơn là đã không đoán ra được.

- Suỵt! - Nàng nói, vội vàng nhặt nón và đội lên đầu - Khẽ chứ! Bởi vì nếu người ta biết được là em, họ sẽ cướp mất hạnh phúc này... Vậy là em đã được phép gặp lại anh... Ôi, lạy Chúa! Lạy Chúa! Tôi sung sướng quá.

Và Claire òa lên khóc nức nở.

- Gặp lại! - Canolles nói - Em được phép gặp lại tôi, tại sao vậy? Và tại sao lại có những giọt nước mắt kia? Kìa, em sẽ không được quyền gặp lại tôi nữa hay sao? - Chàng cười và nói tiếp.

- Ôi, xin đừng cười nữa! - Claire nói - Cái vui của anh làm cho em đau lòng quá. Đừng cười nữa, em van anh! Em đã phải khó khăn biết bao nhiêu mới đến được đây... anh chẳng biết được đâu... và thiếu chút nữa thôi là em không thể đến được! Nếu không có Lenet, con người tốt bụng ấy... Nhưng chúng ta hãy trở lại chuyện của anh đi, người yêu quý đáng thương của em. Lạy Chúa! Vậy là em đã được gặp lại anh! Vậy là em đã được ôm anh vào tay em!

- Phải rồi, chính tôi đây, chính tôi đây! - Canolles mỉm cười nói.

- Ôi! Vô ích thôi, giả vờ vui vẻ mà làm gì?... Em biết cả rồi... Người ta đâu có biết là em yêu người ta đến mức nào, người ta không trốn tránh em...

- Nhưng em biết điều gì kia nhỉ?

- Có phải là anh đang đợi em không? Có phải là anh đang buồn giận vì thái độ im lặng của em không? Có phải là anh đang kết tội em đấy không?

- Tôi? Buồn phiền và không hài lòng, có thể như vậy! Nhưng tôi không kết tội em... Tôi cũng nghi ngờ rằng có một tình thế nào đó mạnh hơn ý chí của em đã buộc em phải xa tôi, và nỗi đau khổ lớn nhất của tôi trong mọi chuyện này là hôn lễ của chúng ta bị hoãn

lại, có lẽ là tám ngày hoặc mười lăm ngày gì đó...

Đến lượt Claire nhìn Canolles với cùng một vẻ kinh hãi như viên sĩ quan đã nhìn chàng ban nãy.

- Kìa! Ông nói nghiêm túc đấy chứ? Hay là ông không biết sợ hãi là gì?

- Tôi sợ hãi à? - Canolles nói - Sợ hãi điều gì?... Hay là... - Chàng cười và nói tiếp - Tôi đang gặp một hiểm nguy gì mà chính tôi cũng không biết chăng?

- Ôi, kẻ khốn khổ! - Nàng kêu lên - Anh ấy không biết gì cả.

Và, có lẽ sợ phải nói ra một sự thật mà chẳng chuẩn bị gì với kẻ đang bị sự thật đó đe dọa một cách tàn nhẫn, nàng cố gắng kềm hãm những câu nói đang muốn thoát ra khỏi lồng ngực.

- Không, tôi không biết gì cả. - Canolles nghiêm trang nói - Nhưng em hãy nói đi Claire, tôi là một người đàn ông, em cứ nói đi...

- Anh có biết là Richon đã chết rồi không?

- Có. Tôi biết.

- Nhưng anh có biết là Richon đã chết như thế nào không?

- Không, nhưng tôi có thắc mắc... Anh ấy đã chết trên tường lũy thành Vayres, có đúng vậy không?

Claire im lặng giây lát, rồi nghiêm trang như tiếng chuông cầu hồn.

- Ông ấy đã bị treo cổ trước quảng trường ở Libourne. - Nàng nói.

Canolles giật lùi ra phía sau một bước...

- Treo cổ! - Chàng kêu lên - Richon, một chiến sĩ!

Rồi chàng bỗng tái đi và bàn tay run rẩy đưa lên trán.

- A! Bây giờ thì tôi hiểu rồi! - Chàng nói - Bây giờ thì tôi hiểu lý do của sự giam giữ này, bây giờ thì tôi hiểu lý do của việc hỏi cung, bây giờ thì tôi hiểu sự cải trang của em, những giọt nước mắt khi thấy tôi vui vẻ như vậy, bây giờ thì tôi hiểu tại sao có đám đông kia, những tiếng hò reo khiêu khích... Richon đã bị giết chết! Và người ta sẽ dùng tôi để báo thù cho Richon!

- Không, không đâu, người yêu quý của em! - Claire vui vẻ kêu lên - Anh sẽ không phải là người họ sẽ đem ra làm vật hy sinh đâu. Anh đã không lầm, họ đã chỉ định anh, vâng anh đã bị kết án, vâng, đáng lẽ ra anh sẽ phải chết, vâng, cái chết đã gần kề bên anh, người yêu quý của em, nhưng anh hãy an tâm, có thể nơi đến tương lai và hạnh phúc với

người sẽ dâng hiến cả cuộc đời cho anh!... Hãy vui lên, nhưng khe khẽ thôi, bởi vì anh có thể đánh gục người bạn khốn khổ cùng số phận với anh, dông tố sẽ ụp xuống đầu kẻ ấy, kẻ sẽ phải chết thay cho anh.

- Ôi, em đừng nói nữa, đừng nói nữa! Em làm cho tôi lạnh cả người. Tôi vẫn bình thản, vẫn tin tưởng, vẫn vui vẻ, thế mà tôi đây vừa gần cái chết! Và chừng nào? Khi nào?... Trời ơi! Tôi sẽ được làm chồng của em?... Ôi! Khác nào giết tôi hai lần!

- Họ gọi như vậy là...

- Phải, phải đúng rồi... họ có lý. Ồ! - Canolles kêu lên - Tôi không sợ chết, nhưng cái chết chia lìa tôi với em...

- Nếu anh chết, anh yêu quý, thì em cũng sẽ chết cùng với anh... Nhưng thay vì buồn phiền như vậy, hãy cùng vui lên với em... Coi nào, đêm nay, có lẽ một trong vai giờ nữa... anh sẽ ra khỏi đây. Đấy! Hoặc là em sẽ đến đây tìm anh, hoặc là em sẽ đợi anh ngoài cổng... Và khi đó, không chậm trễ thêm một giây phút nào nữa, chúng ta sẽ ra đi... Ô, ngay lập tức. Em không muốn chờ đợi thêm nữa, em đã quá sợ cái thành phố này rồi... Ngày hôm nay em còn có thể cứu anh được, nhưng ngày mai, biết đâu sẽ có một tai họa nào khác đang chờ đón chúng ta!

- Phải, phải... em nói đúng lắm... Ôi, tại sao không đưa tôi ra khỏi đây ngay bây giờ nhỉ?... Nào thiên thần của tôi ơi, hãy mở đôi cánh tay của em và hãy mang tôi ra khỏi đây đi!

- Hãy kiên nhẫn, hãy kiên nhẫn, hỡi anh yêu! Ngày mai, em sẽ đem anh đi... đi đâu? Em cũng không biết nữa... đến thiên đường tình yêu của chúng ta... Còn tạm thời thì em đi.

Và Canolles ôm choàng lấy nàng.

Ngay khi đó, cửa mở ra và viên sĩ quan bước vào báo rằng nửa giờ trong tờ giấy phép đã hết.

- Vĩnh biệt! - Canolles thì thầm - Hay em giấu tôi trong chiếc áo choàng của em và hãy mang tôi ra khỏi đây!

- Đáng thương cho anh! - Claire cũng trả lời với một giọng thật nhỏ, xin anh đừng nói nữa, những gì anh nói làm tan nát tim em! Chẳng lẽ anh lại không thấy rằng em rất mong muốn điều đó hay sao? Hãy kiên nhẫn vì anh, và nhất là vì em! Chỉ còn vài giờ nữa thôi, chúng ta sẽ gặp lại nhau để không bao giờ phải xa rời nhau nữa!

- Tôi sẽ chờ đợi! - Canolles vui vẻ nói, hoàn toàn yên tâm vì lời hứa ấy - Chúng ta phải

xa nhau thôi. Nào, hãy can đảm lên. Chúng ta hãy nói với nhau lời từ biệt thôi, xin hãy từ biệt em, Claire.

- Xin từ biệt anh! - Nàng nói và cố gắng mỉm cười - Hẹn...

Nhưng nàng không thể nói hết được. Những tiếng nấc chặn câu nói của nàng lại.

- Xin từ biệt em! Từ biệt em! - Canolles kêu lên và lại ôm choàng lấy phu nhân De Cambes, vừa hôn lên trán nàng - Từ biệt em!

- Quỷ thật! - Viên sĩ quan lẩm bẩm - Cũng may là ta biết anh chàng này chẳng còn gì phải sợ hãi nữa, nếu không thì đây là một cảnh tượng làm cho ta phải tan nát tâm can.

Viên sĩ quan đưa Claire đến cửa rồi quay trở lại.

- Thưa ông! - Người đó nói với Canolles, chàng đã ngồi phịch xuống ghế, hãy còn xúc động mạnh, bây giờ vấn đề không phải chỉ là vui mừng mà còn nên tỏ ra thông cảm - Người láng giềng của ông, người bạn đồng cảnh ngộ khốn khổ của ông, kẻ sắp phải chết đang cô độc, kẻ ấy chẳng có ai để che chở, chẳng có ai để an ủi. Người đó muốn được gặp ông. Tôi đã nhận trách nhiệm thỏa mãn yêu cầu đó, nhưng không biết ông có đồng ý không?

- Tôi bằng lòng không à? - Canolles kêu lên - Ôi, tại sao lại không được? Kẻ đáng thương! Tôi đang đợi người ấy, tôi không quen biết anh ta nhưng tôi xin sẵn sàng mở rộng vòng tay chờ đón anh ta.

- Thế mà, hình như người đó biết ông.

- Người đó có biết số phận dành cho mình không?

- Chắc là không đâu. Ông cũng hiểu là không nên để cho ông ấy biết điều đó.

- Ông hãy an tâm.

- Xin ông hãy nghe tôi đây: Đã sắp mười một giờ đêm rồi, tôi sẽ trở về vị trí của tôi. Kể từ mười một giờ, các vị giám ngục là chủ nhân ở chốn này. Người giám ngục của ông đã được cho biết rồi, người đó biết là vị láng giềng sẽ qua đây cùng với ông, và sẽ đưa bạn ông trở về buồng riêng khi cần thiết. Nếu người tù kia không biết gì thì ông cũng không nên nói cho ông ấy biết, nếu ông ấy có biết chút ít, thì xin ông hãy thay mặt chúng tôi mà nói rằng các chiến sĩ chúng tôi thành thật thương cảm cho số phận của ông ấy. Bởi vì, nói cho cùng, chết, thì không có gì cả, nhưng mà mẹ kiếp, bị treo cổ, đúng là chết hai lần.

- Như vậy là ông quyết định người đó phải chết hay sao?

- Cùng một cái chết như Richon. Hoàn toàn là sự thật. Nhưng chúng ta thì đang trò

chuyện còn ông ấy có lẽ đang trông chờ câu trả lời của ông.
- Vậy ông hãy đi mời người đó đi, và xin hãy tin là tôi rất biết ơn ông, vì người đó cũng như vì tôi.
Viên sĩ quan bước ra ngoài, đến ở cửa xà lim bên cạnh và Cauvignac mặt hơi tái, nhưng bước chân ung dung, đầu ngẩng cao, bước vào xà lim của Canolles.
Thế là viên sĩ quan đưa tay ra hiệu chào Canolles một lần cuối cùng, nhìn Cauvignac đầy thương hại, và trở ra ngoài cùng với đám lính, tiếng giày của họ còn vang vọng mãi dưới những vòm cửa nhà tù.
Chẳng bao lâu, viên giám ngục bắt đầu bước chân tuần tra của mình. Tiếng xâu chìa khóa loảng xoảng vọng lại từ hành lang.
Cauvignac không tỏ ra buồn khổ bởi vì trong con người ấy mang một lòng tự tin vô hạn, một hy vọng không bao giờ cạn vào tương lai. Thế nhưng đằng sau một bề ngoài thản nhiên và một bộ mặt nạ gần như vui vẻ, một nỗi đau khổ rứt tâm can y. Tâm hồn đa nghi ấy, luôn luôn nghi ngờ và tất cả, đã bắt đầu nghi ngờ chính mình.
Từ khi biết được cái chết của Richon, Cauvignac không ăn, không ngủ nữa.
Vốn đã quen chế giễu cảnh khổ của kẻ khác và sẵn sàng chịu đựng nỗi khổ của mình một cách vui vẻ, thế nhưng nhà triết gia của chúng ta cũng không dám nghĩ đến chuyện cười cợt trước một biến cố dẫn đến hậu quả khủng khiếp đó và ngoài ý muốn của y, qua những sự liên hệ huyền bí đã khiến y phải trở thành kẻ phải chịu trách nhiệm trước cái chết của Richon, y đã bắt đầu nhận thấy bàn tay của Đấng Bề Trên và bắt đầu tin, nếu không phải vào sự tưởng tượng của các hành động tốt, thì ít ra cũng là vào sự trừng phạt của các hành vi xấu.
Thế là y đành cam chịu và hồi tưởng lại, và trong sự cam chịu đó, y không ăn, không ngủ nữa.
Và, điều bí ẩn kỳ lạ của tâm hồn khác thường, mặc dù không hề ích kỷ, là điều khiến y xúc động hơn cả chính cái chết của mình là cái chết của người bạn tù mà y biết chỉ cách y có hai bước chân, người đang chờ đợi, hoặc bản án cay nghiệt, hoặc là cuộc hành hình mà không cần xử án. Điều đo lại càng khiến y nhớ đến bóng ma ám ảnh của Richon và hai lần tai họa, hậu quả của điều mà thoạt đầu y chỉ cho là một trò đùa.
Ý nghĩ đầu tiên của y là trốn thoát, bởi vì mặc dù là tù binh danh dự, người ta đã không giữ lời hứa với y và đã giam y vào ngục tối, nên đến lượt mình, y nghĩ rằng có quyền để

qua một bên lời hứa của mình. Thế nhưng, mặc dù có đầu óc nhanh nhạy và tay chân khéo léo, y đành phải nhìn nhận rằng điều đó là không thể thực hiện được. Đến khi đó y mới chấp nhận rằng mình đang ở trong móng vuốt của số phận nghiệt ngã. Từ đây y chỉ còn hỏi xin có một điều, là được trò chuyện ít lâu với người bạn đồng cảnh ngộ, dường như tên người đó đã khơi dậy trong y một nỗi kinh ngạc đầy buồn phiền và hòa hoãn tâm hồn y với toàn thể nhân loại mà y đã xúc phạm một cách tàn nhẫn.

Chúng ta sẽ không thừa nhận rằng những ý nghĩ ấy là lòng ân hận. Không, Cauvignac là một kẻ quá tự do tư tưởng để có thể biết hối hận là gì, nhưng ít ra thì thấy mình là tương tự, nghĩa là một sự giận dữ vô cùng khi nhìn thấy mình làm điều ác một cách vô ích. Cùng với thời gian là một thời thế khả dĩ giữ Cauvignac trong những suy nghĩ đó, thì những ý nghĩ ấy có thể có cùng một kết quả như hối hận, nhưng không còn thời gian nữa.

Khi bước vào phòng giam của Canolles, Cauvignac chờ đợi, theo tính cẩn thận thường nhật của mình, viên sĩ quan đã rút lui, và khi thấy cửa đã được đóng kín, y bước về phía Canolles, chàng cũng tiến về phía y và hai người thân mật siết tay nhau.

Mặc cho tính cách nghiêm trọng của tình thế, Cauvignac không thể nào không mỉm cười khi nhận ra chàng trai trẻ bảnh bao, lịch sự, với đầu óc phóng khoáng, tính tình vui vẻ mà y đã hai lần gặp gỡ bất thần trong những tình thế hoàn toàn khác hẳn hiện tại, một lần gởi chàng đến Nantes mang theo một sứ mạng, một lần để đưa chàng đến Saint Georges. Ngoài ra y còn nhớ rằng mình đã có lần mượn tên chàng để phỉnh gạt ngài công tước. Và mặc dù ngục tối âm u, những hình ảnh cũ hiện ra thích thú đến nỗi quá khứ, trong một phút giây, làm quên đi hiện tại.

Về phần mình ngay từ cái nhìn đầu tiên Canolles đã nhận ra ngay người đã đến gặp chàng trong hai dịp như chúng ta vừa nói, và vì trong hai lần đó Cauvignac chỉ mang đến tin vui cho chàng, nên lòng thương hại của chàng đối với con người khốn khổ kia lại càng tăng thêm, càng sâu sắc hơn nữa khi nghĩ rằng sự giải thoát của mình sẽ là nguyên nhân gây nên cái chết không thể nào cứu vãn được của Cauvignac. Và trong một tâm hồn tế nhị nơi chàng, những ý nghĩ tương tự gây nên ân hận nhiều hơn là tội ác thật sự đối với anh chàng kia.

Bởi vậy, chàng đón tiếp người đó với một sự trìu mến thật lòng.

- Kìa, nam tước! - Cauvignac nói - Bạn nghĩ sao về tình thế của chúng ta đây nhỉ, hình như nó cũng khá bất ổn đấy.

- Đúng vậy, chúng ta bây giờ trở thành là tù binh rồi và có trời mới biết được chừng nào chúng ta mới có thể ra khỏi đây. - Canolles trả lời, cố tỏ ra bình tĩnh để dùng hy vọng làm nhẹ bớt cảnh khổ của người bạn tù.
- Chừng nào chúng ta ra khỏi đây à? - Cauvignac lập lại - Cầu mong cho ông trời mà bạn vừa nhắc đến đoái thương quyết định cho chúng ta ra khỏi đây càng trễ càng tốt! Nhưng tôi không tin là ông ấy sẵn sàng để cho chúng ta được nghỉ ngơi dài hạn đâu. Từ cửa sổ xà lim của mình tôi đã thấy thì cũng như bạn thấy từ bên cửa sổ bên này vậy thôi, một đám đông điên cuồng chạy về một nơi có lẽ là pháp trường, nếu không thì chắc là tôi lầm. Anh bạn cũng biết pháp trường là gì và dùng để làm gì chứ?
- Ôi chà, ông bạn bi thảm hóa vấn đề đấy thôi. Phải, dân chúng đang tuôi về pháp trường, nhưng có lẽ để xem trừng phạt vài tên lính nào đó thôi. Bắt chúng ta trả giá cho cái chết của Richon thì khủng khiếp thật! Bởi cả hai chúng ta đâu ai có lỗi về cái chết đó.
Cauvignac rùng mình và nhìn sững Canolles với một ánh mắt từ u tối chuyển dần qua thương hại.
"Nào" - Y tự nhủ - "Lại một tên tự dối mình về chính tình trạng của mình, dẫu sao thì ta cũng cần cho anh chàng rõ vấn đề, bởi vì lừa dối để mà làm gì để sau này phút quyết định sẽ vô cùng nặng nề, trong khi đó nếu có thời gian chuẩn bị thì dẫu sao con đường cũng bớt dốc hơn."
Và sau một khoảng im lặng và thăm dò.
- Anh bạn à! - Y nói với Canolles và nắm lấy bàn tay chàng, vừa tiếp tục nhìn chàng với một ánh mắt khiến cho chàng khá hoang mang - Ông bạn thân mến, có lẽ chúng ta nên hỏi xin một hai chai rượu thành Braune mà chắc ông cũng có dịp thưởng thức. Than ôi! Nếu tôi được làm tổng đốc lâu hơn, thì có lẽ tôi đã được uống thỏa thích và tôi cũng thú nhận với ông bạn rằng chính sở thích đặc biệt của tôi đối với loại rượu hảo hạng đó đã khiến tôi đòi xin được chức tổng đốc ở đấy! Trời đã phạt thói háu ăn của tôi.
- Được lắm! - Canolles nói.
- Vâng, và tôi sẽ kể lại cùng với ông mọi chuyện trong khi uống, và nếu câu chuyện cũng dở như là rượu ngon thì hai thứ sẽ bù đắp cho nhau vậy.
Thế là Canolles đến gõ cửa, nhưng chẳng có ai trả lời cả, chàng lại gõ mạnh hơn, và một lát sau, một thằng bé đang chơi ngoài hành lang tiến đến gần người tù.
- Ông muốn gì? - Thằng bé hỏi.

- Rượu! - Chàng trả lời - Hãy đi nói với bố cháu mang đến đây hai chai rượu.
Thằng bé bỏ đi và một lát sau quay trở lại.
- Bố đang bận trò chuyện với một ông. - Nó nói - Lát nữa bố sẽ lại.
- Xin lỗi! - Cauvignac nói - Xin phép để tôi hỏi một câu.
- Ông bạn cứ hỏi đi.
- Cậu nhỏ à! - Y nói với giọng ngọt ngào nhất - Bố đang trò chuyện với ông nào vậy?
- Với một ông lớn.
- Thằng bé dễ thương thật! - Cauvignac nói - Khoan đã, rồi chúng ta sẽ được biết ít nhiều là ông đó ăn mặc như thế nào hả cháu?
- Mặc toàn đen.
- Ái chà, quỷ thật! Bạn có nghe không, toàn đen! Mà ông mặc toàn đen kia gọi là gì, anh bạn nhỏ có biết không?
- Họ gọi ông ấy là ngài Lavie.
- À! À! Viên chưởng lý của nhà vua, có lẽ ông ấy không mang đến điều gì xấu đâu. Hãy lợi dụng lúc họ đang trò chuyện để trò chuyện về phần chúng ta thôi.
Rồi nhét một đồng tiền dưới cánh cửa.
- Hãy cầm lấy, anh bạn nhỏ. - Cauvignac nói - Để mà mua bi chơi. Cần phải kết càng nhiều bạn càng tốt. - Y nói tiếp và đứng dậy.
Thằng bé mừng, đã cầm đồng tiền và cám ơn hai tù nhân.
- Sao! - Canolle nói - Hồi nãy ông bạn vừa nói?...
- À, phải rồi! - Cauvignac trả lời - Tôi nói là ông bạn có vẻ như đang sai lầm lớn về số phận đang chờ đợi chúng ta khi ra khỏi nhà tù này, ông bạn nói đến pháp trường, đến chuyện hình phạt của mấy tên lính, còn tôi thì cứ nghĩ đến chuyện chúng ta, đến một cảnh tượng nào đó ngoạn mục hơn.
- Thôi đi! - Canolles nói.
- Hừm! Ông bạn nhìn vấn đề dưới một khía cạnh ít u tối hơn là đối với con mắt của tôi, có lẽ bởi vì ông bạn không có đầy đủ những lý do để lo sợ như tôi. Dẫu sao ông bạn cũng không khoan khoái sớm về chuyện của mình, nó cũng chẳng đẹp đẽ gì hơn đâu. Nhưng câu chuyện của anh bạn không ăn nhập gì đến câu chuyện của tôi, và chuyện của tôi, tôi phải nói là khá phức tạp. Ông bạn có biết tôi là ai không?
- Đấy là câu hỏi khác thường đấy. Hình như ông bạn là đại úy Cauvignac, tổng đốc thành

Braune thì phải.
- Vâng, hiện thời là như vậy, nhưng không phải tôi vẫn luôn mang tên đó cũng như không phải luôn luôn giữ chức vụ đó. Tôi thường xuyên thay đổi tên, tôi đã kinh qua nhiều chức vụ, ví dụ một hôm, tôi cũng mang tên nam tước De Canolles y như ông vậy.
Canolles nhìn thẳng vào mặt Cauvignac.
- Phải! - Y nói tiếp - Ông bạn đang tự hỏi phải chăng tôi điên rồi, có đúng vậy không? Ấy, ông bạn cứ an tâm, tôi hoàn toàn làm chủ đầu óc của mình và chưa bao giờ tỉnh táo hơn lúc này.
- Vậy ông bạn hãy kể rõ hơn đi.
- Chẳng có gì dễ hơn. Ngài công tước D'Epernon... Ông bạn biết rõ công tước D'Epernon chứ?
- Chỉ biết tên thôi, bởi vì tôi chưa bao giờ giáp mặt ông ấy.
- Thật là may mắn cho tôi. Ngài D'Epernon như tôi vừa nói, có một lần gặp tôi nơi nhà của một phụ nữ, mà ở đấy tôi biết là ông bạn được đón tiếp khá nồng hậu, thế là tôi đã tự cho phép mình mượn tên ông bạn.
- Kìa, ông muốn nói gì vậy?
- Từ từ, làm gì mà dữ vậy, chẳng lẽ ông bạn lại ích kỷ đến nỗi ghen với một người đàn bà này trong khi chuẩn bị rước một người đàn bà khác hay sao? Mặc dù có như vậy đi nữa, điều này đúng là nằm trong bản tánh con người mà, thì rồi ông bạn cũng sẽ tha thứ cho tôi. Tôi là người khá thân thuộc với ông bạn để chúng ta lại đi cãi cọ với nhau.
- Tôi không hiểu một chữ nào của những gì ông vừa nói cả.
- Tôi nói là tôi có quyền được ông bạn xem như một người anh, hay nói đúng hơn là anh vợ.
- Ông nói đi, mà bí ẩn quá, tôi chẳng hiểu được gì thêm.
- Chỉ cần một tiếng thôi là ông bạn sẽ hiểu. Tên thật của tôi là Roland De Lartigues và Nanon là em gái tôi.
Canolles chuyển từ sự nghi ngờ qua niềm vui vô hạn.
- Anh là anh của Nanon! - Chàng kêu lên - Ôi, ông anh đáng thương!
- Ồ, phải đấy, đáng thương! - Cauvignac lập lại - Ông bạn đã dùng đúng từ, ông bạn đã đặt ngón tay lên đúng vết thương, bởi vì ngoài một lô những điều bực mình do vụ án của tôi ở đây gây nên, tôi lại còn mang thêm cái tội nữa là có tên gọi Roland De Lartigues và

là anh của Nanon. Mà ông bạn cũng biết rõ ràng cô em yêu quý của tôi chẳng được các ngài dân chúng Bordeaux quý chuộng gì cho lắm. Nếu người ta mà biết được tôi là anh của Nanon, thì tai họa đến với tôi bằng gấp ba, thế nhưng ở đây có một ông De La Rochefoucauld và một ông Lenet biết tất cả.

- À! - Canolles nói, đối chiếu những gì Cauvignac vừa nói với những kỷ niệm cũ - Bây giờ thì tôi hiểu tại sao trong một lá thư gửi cho tôi, nàng Nanon đã gọi tôi là anh trai. Cô ấy tốt thật!...

- À phải! - Cauvignac nói - Con bé khá lắm và tôi rất hối hận vì đã không luôn luôn nghe theo lời dặn của nó, nhưng biết làm sao được, nếu ai cũng có thể đoán được tương lai, thì còn ai cần đến Chúa làm gì.

- Bây giờ nàng ra sao rồi? - Canolle hỏi.

- Làm sao biết được? Tội nghiệp, có lẽ giờ đây cô em tôi đang tuyệt vọng, không phải tôi bởi vì cô ấy đâu có biết tôi đã bị bắt giam, mà vì số phận của ông mà cô ấy biết rất rõ.

- Anh cứ an tâm. - Canolles nói - Lenet sẽ không nói với ai anh là anh của Nanon đâu. Về phần mình, ngài De La Rochefoucauld chẳng có lý do gì thù ghét anh cả. Sẽ không có ai biết chuyện này đâu.

- Nếu không ai biết gì về chuyện ấy thì, anh bạn cứ tin tôi, người ta cũng biết được những chuyện khác ví dụ như người ta cũng sẽ biết được tôi là người đã tặng một tờ khống chỉ, và tờ khống chỉ đó... nhưng mà thôi, chúng ta hãy ráng mà quên đi. Chỉ buồn là không có rượu! - Y vừa nói vừa đứng dậy tiến về phía cửa - Chỉ có rượu mới giúp chúng ta quên được.

- Nào, nào! - Canolles nói - Hãy can đảm lên chứ!

- Mẹ kiếp! Anh bạn cho rằng tôi thiếu can đảm hay sao? Anh bạn sẽ được thấy tôi vào giây phút quyết định đó, khi chúng ta làm một vòng ở pháp trường. Nhưng có một điều khiến tôi khá tò mò, không biết chúng ta sẽ bị chặt đầu hay treo cổ nhỉ?

- Treo cổ! - Canolles kêu lên - Trời ơi! Chúng ta thuộc vào hàng quý tộc, mà họ lại lăng nhục chúng ta như vậy sao?

- Đấy! Rồi ông bạn sẽ được thấy bọn họ còn có thể kiếm chuyện với tôi về vấn đề gia tộc của tôi... vả lại...

- Sao?

- Không biết là ông bạn hay là tôi sẽ đi trước nhỉ?

- Kìa, ông anh thân mến, xin đừng nghĩ mãi đến những chuyện đó làm gì! Cái chết ông anh đang bận tâm đó không có gì chắc chắn đâu, họ không thể xử án, không thể kết tội và hành hình tất cả trong một đêm như vậy.
- Hãy nghe đây! - Cauvignac trả lời - Tôi có mặt ở đấy khi họ xử án anh chàng Richon đáng thương. Cầu Chúa rước linh hồn ông ấy về trời! Đấy, hỏi cung, nghị án, treo cổ, tất cả kéo dài không quá ba bốn giờ đồng hồ. Cứ cho là vấn đề của chúng ta có chậm hơn một chút, bởi vì Anne D'Autriche là hoàng hậu nước Pháp,còn phu nhân De Condé chỉ là một bà quận chúa, vậy cứ cho là chúng ta có được bốn, năm giờ đồng hồ. Thế nhưng, chúng ta cũng còn được thêm khoảng hai giờ nữa, mau quá nhỉ!
- Dẫu sao thì cũng đợi trời sáng để hành hình chứ?
- Ồ, điều đó không chắc lắm đâu, cuộc hành hình dưới ánh đuốc là một quang cảnh khá đẹp đấy, chuyện này thì tốn kha khá thật đấy. Nhưng vì phu nhân quận chúa hiện thời đang rất cần các ngài dân chúng thành Bordeaux, nên rất có thể bà ấy sẵn sàng bỏ ra món chi phí này.
- Suỵt! - Canolles nói - Tôi nghe có tiếng chân.
- Quỷ thật! - Cauvignac nói, mặt hơi tái đi.
- Có lẽ người ta đem rượu đến cho chúng ta. - Canolles nói.
- À phải! - Cauvignac nói, mắt dán về phía cửa, lại còn chuyện đó nữa - Nếu giám ngục lên cùng với rượu thì được, nhưng nếu ngược lại...
Cửa mở ra, giám ngục bước vào, không mang theo chai nào cả.
Canolles và Cauvignac trao đổi nhau một ánh mắt đầy ý nghĩa, nhưng viên giám ngục chẳng để ý gì... Ông ta có vẻ vội vàng, thời gian còn quá ít, trong xà lim lại tối quá...
Ông ta bước vào và đóng cửa lại.
Rồi rút trong túi ra một mảnh giấy và tiến đến gần hai tù nhân.
- Ai trong hai ông là nam tước De Canolles?
- A! Quỷ thật! - Cả hai cùng kêu lên và trao đổi nhau một ánh mắt.
Thế nhưng Canolles do dự trước khi trả lời, và Cauvignac cũng vậy, người thứ nhất đã mang cái tên đó quá lâu để còn nghi ngờ là lời gọi ấy dành cho mình, nhưng người sau cũng đã mang cái tên đó đủ để e sợ là người ta gọi mình.
Thế nhưng, Canolles hiểu là cần phải trả lời.
Người giám ngục tiến đến gần chàng:

- Ông đã từng là tổng đốc?

- Phải.

- Nhưng cả tôi cũng đã từng là tổng đốc, cả tôi cũng được gọi là Canolles. - Cauvignac nói - Nào, hãy giải thích rõ với tôi là quá đủ rồi, tôi không muốn nguyên nhân của cái chết nơi một người khác nữa.

- Vậy ông hiện tại có tên là Canolles? - Người giám ngục trả lời.

- Phải. - Canolles trả lời.

- Vậy, ông trước kia được gọi là Canolles? - Viên giám ngục lại hỏi Cauvignac.

- Phải. - Y trả lời - Phải, chỉ một ngày thôi, và tôi bắt đầu tin rằng hôm ấy tôi đã có một ý nghĩ thật ngu ngốc.

- Cả hai ông đều là tổng đốc?

- Phải! - Cả Cauvignac và Canolles cùng trả lời.

- Bây giờ, một câu hỏi cuối cùng sẽ làm sáng tỏ tất cả.

Cả hai tù nhân cùng im lặng.

- Ai trong hai người... - Người giám ngục nói - là anh của phu nhân De Lartigues?

Đến đây Cauvignac nhăn mặt, vào một thời điểm ít long trọng hơn hiện tại thì có lẽ trông khá buồn cười.

- Tôi đã chẳng nói với anh bạn. - Y nói với Canolles - Tôi đã nói với anh bạn mà, người ta tấn công tôi chính vào điểm này.

Rồi quay về viên giám ngục.

- Và nếu tôi là anh của bà Nanon De Lartigues thì ông sẽ nói gì với tôi đây, ông bạn?

- Tôi sẽ nói với ông là đi theo tôi ngay bây giờ.

- Nhưng cô ấy cũng đã từng gọi tôi là anh. - Canolles nói, cố gắng xua bớt cơn giông, rõ ràng là đang ụp xuống đầu của người bạn tù khốn khổ.

- Khoan đã, khoan đã! - Cauvignac nói, đi qua trước mặt viên giám ngục và kéo Canolles ra riêng một góc - Khoan đã ông bạn, ông bạn làm anh của Nanon vào lúc này là không đúng lúc. Từ trước đến giờ tôi đã bắt những kẻ khác trả giá cho tôi nhiều rồi, bây giờ phải đến lượt tôi.

- Anh muốn nói gì vậy? - Canolles hỏi.

- Ồ, nói ra thì dài lắm, vả lại, ông bạn cũng thấy là viên giám ngục của chúng ta đang sốt ruột và dậm chân... Được rồi, được rồi, tôi sẽ đi theo ông liền đây. Thôi vĩnh biệt nhé,

bạn thân mến. - Cauvignac nói tiếp - Ít ra những thắc mắc của tôi cũng được ấn định rõ ràng ở một điểm, là tôi đi trước ông bạn. Cầu mong cho ông bạn đừng vội đi theo tôi. Bây giờ chỉ còn cần biết là sẽ chết cách nào thôi. Quỷ thật! Cầu mong cho không phải treo cổ. Mẹ kiếp, tôi đi đây! Làm gì mà hối hả dữ vậy!... Lời vĩnh biệt cuối cùng nhé!

Và Cauvignac tiến một bước về phía Canolles, đưa bàn tay ra. Canolles nắm lấy bàn tay ấy trong hai bàn tay mình và trìu mến siết chặt. Cauvignac nhìn chàng với một ánh mắt khác lạ.

- Anh muốn gì? - Canolles nói - Anh muốn nhờ tôi điều gì chăng?

- Phải! - Cauvignac nói.

- Vậy anh cứ nói đi.

- Có bao giờ cầu nguyện không? Cauvignac hỏi.

- Có! - Canolles trả lời.

- Vậy thì, khi bạn cầu nguyện... hãy nói giùm tôi một câu nhé.

Rồi quay về phía viên giám ngục đang mỗi lúc mỗi tỏ ra sốt ruột hơn:

- Chính tôi là anh của bà Nanon De Lartigues. - Y nói với người giám ngục - Nào, ta đi thôi.

Người giám ngục không chờ nói đến tiếng thứ hai, ông vội vàng đưa Cauvignac đi, từ ngưỡng cửa, y vẫy tay lần cuối cùng chào Canolles.

Rồi đóng cửa lại, tiếng chân họ vang lên ngoài hành lang rồi tất cả rơi vào cảnh im lặng, một cảnh im lặng chết chóc.

Canolles rơi vào một trạng thái buồn phiền gần như kinh hoảng. Cách thức đưa người đi như vậy, giữa ban đêm, không một tiếng động, không nghi thức, không lính canh, thật là đáng sợ hơn cả những chuẩn bị cho một cuộc hành hình vào ban ngày. Dẫu sao, tất cả những lo sợ của Canolles đều dành cho người bạn tù, bởi vì chàng quá tin tưởng vào phu nhân De Cambes từ khi chàng được gặp nàng và không lo sợ gì cho riêng mình nữa.

Bởi vậy điều duy nhất khiến cho chàng thực sự bận tâm vào lúc này là số phận dành cho người bạn tù vừa bị đưa đi. Thế là lời yêu cầu cuối cùng của Cauvignac trở lại tâm trí chàng, chàng liền quỳ xuống và cầu nguyện.

Một lát sau, chàng đứng dậy, cảm thấy được an ủi và bình tĩnh hơn, chỉ còn chờ đợi một điều, là sự giúp đỡ của Claire, hoặc là chính sự có mặt của nàng.

Trong thời gian đó, Cauvignac đi theo viên giám ngục trong hành lang âm u, không nói

một lời nào, cố gắng suy nghĩ một cách nghiêm túc.
Đến đầu hành lang, viên giám ngục đóng cánh cửa cẩn thận như đã đóng cánh cửa xà lim của Canolles và sau khi để tai nghe ngóng những tiếng động vọng lên từ tầng dưới.
- Nào đi thôi! - Ông ta nói - Đột ngột quay về phía Cauvignac.
- Tôi đã sẵn sàng. - Cauvignac nói một cách chững chạc.
- Đừng nói to như vậy! - Viên giám ngục nói - Và nhanh chân lên thôi.
Rồi ông ta theo cầu thang dẫn xuống những xà lim ở tầng ngầm.
"Ồ! Ồ!" - Cauvignac nghĩ bụng - "Hay là người ta định cắt cổ ta giữa hai bức vách hoặc là bỏ ta vào một ngục tối nào đây? Ta có nghe nói là thỉnh thoảng người ta chỉ cần trưng bày tứ chi ra cho thiên hạ xem thôi, như trước kia Cesar Bongie đã làm với Ramiso D'Oréo vậy. Nào, chỉ có một mình tên giám ngục, y mang xâu chìa khóa nơi thắt lưng. Xâu chìa khóa đó chắc phải mở được một cánh cửa nào. Y nhỏ con, ta to con, y yếu ớt, ta mạnh mẽ, y đi trước, ta đi sau, nếu ta muốn, ta siết cổ y một cách dễ dàng. Ta có nên không nhỉ"?
Và Cauvignac sau khi tự trả lời rằng nên làm như vậy, đã toan giơ hai bàn tay xương xẩu ra để thực hiện dự định vừa nảy ra trong đầu, thì bỗng viên giám ngục quay lại với vẻ kinh hoàng.
- Suỵt! - Ông ta nói - Ông có nghe gì không?
"Đúng rồi" - Cauvignac lại nghĩ bụng - "Trong tất cả chuyện này có điều gì ám muội đây và những cử chỉ thận trọng nhân vậy, nếu không làm cho ta yên lòng thì phải khiến cho ta thêm lo lắng".
Và dừng lại đột ngột.
- Này! - Y nói - Ông đưa tôi đi đâu vậy?
- Ông không thấy sao? - Viên giám ngục nói khi vào đến hầm.
- Chà! - Cauvignac kêu lên - Ông muốn chôn sống tôi à?
Viên giám ngục nhún vai, tiến vào những con đường hành lang chằng chịt, và đến gần một cánh cửa thấp, khóa chắc bên trong có những tiếng động mơ hồ, ông ta mở ra.
- Con sông! - Cauvignac kêu lên, sợ hãi trước dòng sông chảy xiết, đen ngòm chẳng khác gì Acheron con sông dưới âm phủ.
- Ừ, phải, sông đấy, ông có biết bơi không?
- Có... Không... có chứ... nghĩ là... Tại sao ông lại hỏi tôi như vậy chứ?

- Nghĩa là nếu ông không biết bơi, chúng ta buộc phải đợi một chiếc thuyền đang neo ở đằng kia, và như vậy là mất đi một khắc đồng hồ, đó là chưa nói đến việc người ta có thể nghe được tiếng súng hiệu mà tôi sắp sửa bắn, và như vậy sẽ bắt lại chúng ta.
- Bắt lại chúng ta! - Cauvignac kêu lên - Ông bạn, như vậy là chúng ta bỏ trốn đấy ư?
- Mẹ kiếp! Đích thị là chúng ta đang bỏ trốn.
- Đi đâu vậy?
- Tùy ý chúng ta.
- Vậy là tôi tự do ư?
- Tự do như không khí vậy.
- Ôi! Trời ơi! - Cauvignac kêu lên.
Và không thêm một lời nào vào tiếng kêu hàm chứa đầy ý nghĩa đó, chẳng cần nhìn chung quanh mình, chẳng quan tâm xem người kia có cùng theo không, y phóng xuống dòng sông. Viên giám ngục cũng nhảy xuống và sau một khắc đồng hồ lặng lẽ cố sức để cắt ngang dòng nước, cả hai tiến đến gần thuyền. Thế là viên giám ngục vừa bơi, vừa thổi ba tiếng còi, những người chèo thuyền, nhận ra hiệu lệnh, chèo đến đón họ, lẹ làng kéo họ lên thuyền và không một lời nào, chèo hết sức lực để không đến năm phút sau đặt họ lên bờ bên kia.
- Thế là thoát! - Cauvignac thốt lên những tiếng đầu tiên từ khi y bắt đầu nhảy xuống sông - Thế là thoát! Giám ngục yêu quý của tôi, trời sẽ ban thưởng cho ông.
- Trong khi chờ đợi trời ban thưởng - Viên giám ngục nói - Tôi đã nhận được một món tiền là bốn mươi ngàn livres có thể giúp tôi kiên nhẫn chờ đợi cho đến khi đó.
- Bốn mươi ngàn livres! Cauvignac kinh ngạc kêu lên - Kẻ nào lại có thể vì ta mà bỏ ra bốn mươi ngàn livres vậy nhỉ?
Vài lời giải thích, và sau đó chúng ta trở lại diễn biến với câu chuyện.
Vả lại, cũng nên trở lại với Nanon De Lartigues, khi nhìn thấy Richon trút hơi thở cuối cùng dưới nhà lồng chợ ở Libourne, nàng kêu lên một tiếng và ngã ra bất tỉnh.
Thế nhưng, như chúng ta đã từng biết, Nanon không phải là một người mang tính chất yếu đuối, mặc dầu có thân hình thấp nhỏ và mảnh mai, nàng đã chịu đựng những chuỗi đau khổ dài, những mệt mỏi và những nguy hiểm nặng nề, và tâm hồn vừa đa tình, vừa cứng cỏi kia, với một khí phách khác thường, biết thu mình lại theo hoàn cảnh để rồi lại nhảy vọt lên khi định mệnh buông rơi.

Ngài công tước D'Epernon vốn biết rõ nàng, hoặc nói đúng hơn là tưởng biết rõ nàng, nên có thể kinh ngạc khi thấy nàng xúc động đến như vậy trước một cái chết xa lạ, một con người như nàng, khi lâu đài của mình ở Agen bị đốt cháy, thiếu chút nữa thôi đã bị thiêu sống mà không thốt lên một tiếng, vì không muốn cho kẻ thù được vui mừng. Nàng Nanon giữa cảnh hỗn loạn đó, đã nhìn thấy hai người hầu của mình chết thay cho nàng mà không một cái cau mày...

Nanon ngất xỉu gần hai giờ đồng hồ, và sau đó nàng lên cơn động kinh dữ dội, không nói gì được mà chỉ thốt ra những tiếng kêu không rõ ràng. Đến nỗi đích thân hoàng hậu sau nhiều lần gởi lời hỏi thăm, đã thân chính đến thăm nàng, và cả ngài Mazarin cũng muốn đến bên giường nàng để kê thuốc.

Nhưng Nanon chỉ tỉnh lại khi đêm đã rất khuya. Sau đó, nàng còn mất một thời gian để ôn lại trí nhớ, và sau đó, nàng ôm lấy mặt trong hai bàn tay, kêu lên một tiếng xé lòng.

- Thôi rồi, họ giết mất anh ấy rồi!

May mắn thay, những tiếng ấy khá kỳ lạ đối với những người chung quanh, họ cho rằng đấy chỉ là câu mê sảng. Sáng hôm sau, khi ngài D'Epernon trở về sau một cuộc tuần tra khiến cho ông phải xa Libourne từ ngày hôm qua, ông được người nhà tường thuật lại câu nói đó và ông hiểu hết tâm hồn đang sôi sục kia. Ông hiểu rằng có chuyện gì quan trọng hơn cả cơn mê sảng, và thừa dịp vắng người, ông đến bên Nanon.

- Kìa em! - Ông nói - Ta được biết em đã buồn khổ rất nhiều sau cái chết của Richon, người ta thật khinh suất khi để cảnh đó diễn ra dưới cửa sổ phòng em.

- Vâng, vâng! - Nanon kêu lên - Thật là khủng khiếp. Thật là ghê tởm.

- Em hãy yên tâm. - Ông nói - Lần khác, ta sẽ bảo cho treo cổ bọn phiến loạn ở một nơi khác, chứ không tại nhà lồng chợ nữa. Nhưng em muốn nói đến ai khi em nói là họ đã giết mất anh ấy? Không phải là Richon, có đúng không? Bởi vì Richon có phải là gì của em đâu, dù chỉ là một chỗ quen biết.

- Em muốn nói đến anh ấy, thưa ngài, anh ấy! Chính ngài đã giết anh ấy! Ôi, khốn khổ cho anh ấy!

- Kìa, em làm cho ta sợ quá! Em nói gì vậy chứ?

- Em nói là ngài đã giết anh ấy. Ngài không hiểu sao?

- Không, ta không hiểu gì cả! - Ngài công tước lại nói, cố gắng tìm hiểu ý nghĩa của nàng trong cơn mê sảng - Làm sao ta có thể giết người đó được trong khi ta không quen biết gì

với y?

- Thế ngài quên rằng anh ấy đã bị bắt giữ làm tù binh hay sao? Ngài quên rằng anh ấy là đại úy, là tổng đốc, có cùng một cấp bậc, và những chức vụ như Richon hay sao? Và dân chúng thành Bordeaux sẽ đưa anh ấy ra để trả thù cho cái chết của Richon, bởi vì dù cho ngài có khoác lên cái chết đó một bề ngoài hợp pháp đi nữa, nhưng thật ra đấy giản dị chỉ là một trò giết người, ngài công tước ạ!

Bị bất ngờ trước câu trách móc và trước đôi mắt nẩy lửa kia, ngài công tước tái mặt lui lại.

- Trời! Đúng rồi! Đúng rồi! - Ông ta kêu lên, tay ôm lấy trán - Ông anh Canolles đáng thương, ta đã quên mất.

- Anh tôi! Ông anh yêu quý của tôi.

- Nàng đã nói đúng. Ngài công tước nói - Ta thật là ngu ngốc. Làm sao ta lại có thể quên như vậy được nhỉ? Nhưng không sao, vẫn còn kịp thời gian. Ở Bordeaux hiện giờ có lẽ họ chỉ mới biết tin thôi, còn phải có thời gian để nhóm họp, xử án... Vả lại, có khi họ sẽ do dự.

- Thế hoàng hậu có do dự hay không?

- Nhưng hoàng hậu là hoàng hậu, bà có quyền sống và quyền chết. Bọn kia chỉ là những tên phiến loạn.

- Hỡi ơi! - Nanon nói - Thêm lý do để bọn chúng không từ một điều gì cả.

- Nhưng, nào hãy nói xem, nàng định sẽ làm gì?

- Ôi! - Nanon vừa nói vừa cố gắng đứng dậy - Dù cho em có phải đích thân đến Bordeaux thay chỗ cho anh ấy, em cũng không từ đâu.

- Em hãy an tâm, em yêu quý, việc này cứ để ta lo. Ta đã làm điều tai hại, ta sẽ sửa sai, lời danh dự của nhà quý tộc. Hoàng hậu hãy còn vài người trung thành ở bên ấy, em đừng lo lắng nữa.

Ngài công tước đã thành thật hứa vậy.

- Ôi! Thưa đức ông! - Nanon kêu lên khi nhìn thấy sự thành thật và quả quyết trong ánh mắt của ngài và nàng hôn lên bàn tay ngài công tước - Nếu ngài thành công thì em yêu ngài nhiều lắm.

Ngài công tước cảm động đến muốn chảy nước mắt, đây là lần đầu tiên Nanon nhiệt tình và hứa hẹn với ngài như vậy.

Ông vội ra khỏi phòng sau khi đã trấn an Nanon thêm một lần nữa, rồi cho gọi đến một tên đầy tớ mà ông biết rõ tài khéo léo cũng như lòng trung thành, ông dặn hắn phải vào Bordeaux bằng bất cứ giá nào, dù cho có phải qua tường thành đi nữa, và giao lại cho Lavie mảnh giấy do chính tay ông viết:

"Hãy ngăn cản không để nguy hiểm đến với ông De Canolles, đại úy chỉ huy trong quân đội hoàng gia.

Nếu người ấy bị bắt giữ như tin đã báo, hãy tìm cách giải thoát bằng bất cứ giá nào, hãy mua chuộc bọn giám ngục bằng số vàng mà bọn chúng đòi hỏi, một triệu cũng được.

Nếu dùng vàng không được, hãy dùng đến vũ lực, không từ bất cứ hành động nào, vũ lực, pháo hỏa, giết người, đều không bị bắt tội.

Nhận dạng.

Vóc người cao, mắt sâu, mũi khoằm. Nếu nghi ngờ, hãy hỏi:

"Ông có phải là anh của Nanon không?"

Khẩn cấp! không được để một giây phút nào cả".

Người liên lạc lên đường. Ba giờ sau, hắn đã đến Bordeaux. Hắn vào một trang trại, thay đổi y phục nông dân và vào thành với một chiếc xe bò chở đầy bột.

Lavie nhận được lá thư quyết định của tòa án quân sự mười lăm phút. Ông ta đến nhà tù, nói chuyện với viên giám ngục, đề nghị hai mươi ngàn livres, người này từ chối, ba mươi ngàn, lại từ chối và sau cùng được chấp thuận với giá bốn mươi ngàn.

Có thể hiểu rằng, theo D'Epernon danh xưng "Ông có phải là anh của Nanon không?" sẽ tránh được mọi lầm lẫn. Cauvignac trong một ý nghĩ từ tâm có lẽ là duy nhất trong suốt cuộc đời mình, đã trả lời: "Phải" và như vậy, đã chiếm chỗ của Canolles để thoát ra ngoài, trong bụng vô cùng ngạc nhiên.

Cauvignac được một con ngựa chạy hết tốc lực đưa đến ngôi làng Saint-Loubes, thuộc những người theo phe ngài D'Epernon. Ở đấy một liên lạc của ngài công tước đã đợi sẵn.

- Người ấy đã thoát chưa? - Y hỏi viên trưởng nhóm hộ tống Cauvignac về đây.

- Rồi! - Người này trả lời - Chúng tôi đã đưa được ông ấy về đây.

Người liên lạc chỉ biết có từng đó, y quay ngựa lại và chạy nhanh về hướng Libourne. Một tiếng rưỡi đồng hồ sau, con ngựa mệt mỏi ngã xuống ngay cổng thành làm cho người liên lạc rơi xuống ngay chân ngài D'Epernon đang sốt ruột chờ đợi một tiếng.

Thoát rồi! Và ngài chạy vội về ngôi nhà nơi Nanon đang trú ngụ, nàng vẫn nằm trên

giường, con mắt đờ đẫn hướng về phía cửa phòng.
- Thoát rồi! - Ngài công tước kêu lên - Anh ấy thoát rồi, em sắp được gặp anh trai rồi!
Nanon nhỏm dậy vì quá vui sướng, những tiếng ngắn ngủi kia cất đi cái gánh đè nặng lên tim nàng, nàng đưa hai tay lên trời và kêu lên:
- Ôi, tạ ơn Chúa! Tạ ơn Chúa!
Sau đó, hạ thấp ánh mắt xuống, nàng nhìn thấy bên cạnh mình ngài công tước đang vui vì hạnh phúc của nàng, đến khi đó một ý nghĩ lo âu mới hiện ra trong đầu nàng:
"Ngài công tước sẽ tưởng thưởng về lòng tốt của mình như thế nào khi thấy một kẻ xa lạ thay cho người anh, sự tráo trở, thay vì tình anh em là một tình yêu điên cuồng".
Ngay khi đó, đám đông người giúp việc túm tụm nơi cửa dãn ra, và một người bổ nhào vào phòng, vừa kêu lên:
- Ôi! Nanon em gái ta.
Nanon nhỏm dậy, mở to đôi mắt kinh hoàng, trở nên trắng bệch hơn mặt gối thêu trên giường, và một lần nữa, ngã vật ra, miệng lẩm bẩm:
- Cauvignac, trời ơi, Cauvignac!
- Cauvignac! - Ngài công tước lập lại, ngạc nhiên đưa mắt nhìn chung quanh mình, muốn biết xem ai là người mang cái tên Cauvignac đó! - Ông nói - Ở đây ai là Cauvignac vậy?
Cauvignac giữ ý tứ không trả lời, y thấy mình chưa hoàn toàn thoát khỏi hiểm nguy để cho phép một câu thành thật, y hiểu rằng nếu trả lời thật y sẽ mang lại tai họa cho em gái mình, và chính y cũng sẽ không thoát, thông minh là như vậy, nhưng y cũng đành cứng miệng, đành để cho Nanon lãnh trách nhiệm tự sửa sai lầm lẫn.
- Còn ông De Canolles đâu? - Nàng kêu lên bằng một giọng trách móc giận dữ và nhìn y với đôi mắt tóe lửa.
Ngài công tước cau mày. Tất cả những người có mặt, ngoại trừ Francinette mặt tái nhợt và Cauvignac đang cố hết sức để giữ cho khỏi tái đi, đều không hiểu cơn giận dữ bất chợt kia và nhìn nhau ngạc nhiên.
- Tội nghiệp cho em tôi! - Cauvignac nói nho nhỏ vào tai ngài công tước - Cô ấy lo lắng cho tôi quá nên đã mê sảng và không hiểu mình đang nói gì nữa.
- Hãy trả lời với tôi đây này! - Nanon la lớn - Tên khốn nạn! Hãy trả lời cho tôi rõ! Ông De Canolles đâu? Số phận ông ấy ra sao rồi? Hãy trả lời, trả lời đi chứ?
Cauvignac chọn một giải pháp tuyệt vọng, cần phải chơi cho trót mưu mô của mình thôi,

bởi vì thú nhận sự thật với ngài D'Epernon có nghĩa là muốn đi theo Richon nơi giá treo cổ dưới vòm chợ. Bởi vậy y đến gần ngài D'Epernon, nước mắt chảy dài.
- Ôi, ngài ơi! - Y nói - Đây không phải là mê sảng nữa, mà là điên loạn rồi, và đau khổ, như ngài thấy đó, đã khiến cho em tôi không nhận ra ngay cả người thân nữa. Ngài cũng hiểu là chỉ có tôi mới có thể giúp cô ấy tỉnh trí lại, vậy xin ngài hãy cho mấy người kia lui ra, ngoại trừ Francinette để giúp tôi đỡ em tôi những chuyện cần thiết.
Có thể ngài công tước không dễ dàng tin vào Cauvignac như vậy, ông đã bắt đầu nghi ngờ, thì ngay khi đó một người liên lạc đến báo với ông rằng hoàng hậu cho mời ông đến vì ngài Mazarin đang cho nhóm một hội đồng bất thường.
Trong khi người liên lạc đang nói, Cauvignac cúi xuống bên Nanon và nói nhanh:
- Em hãy bình tĩnh để chúng ta trao đổi với nhau vài lời, mọi chuyện rồi sẽ ổn cả thôi.
Nanon nằm xuống giường, chưa bình tĩnh nhưng ít ra nàng cũng làm chủ được mình, bởi vì hy vọng dù ít ỏi đến đâu, cũng là thứ thuốc xoa dịu mọi đau khổ. Ngài công tước quay về phía nàng và nói.
- Thôi, cơn khủng hoảng đã qua rồi, em hãy bình tĩnh lại và trò chuyện với người anh yêu quý của em nhé. Hoàng hậu vừa cho gọi ta. Em hãy tin rằng vào giờ phút này thì chỉ có mệnh lệnh của hoàng hậu mới khiến ta rời khỏi em được.
Nanon cảm thấy tim mình như muốn ngừng đập. Nàng không còn hơi sức để trả lời ngài công tước nữa, và chỉ có thể siết chặt bàn tay của Cauvignac như muốn nói:
- Anh không lừa dối em đấy chứ? Em thực sự có thể mong đợi được à?
Cauvignac cũng siết tay nàng để đáp lại, và nói với ngài D'Epernon.
- Vâng, thưa đức ông! - Y nói - Cơn khủng hoảng nặng qua rồi, em tôi đã hiểu rằng mình có một người bạn tận tụy và trung thành sẵn sàng làm tất cả để mang lại cho cô ấy tự do và hạnh phúc.
Nanon không thể gượng được hơn nữa, nàng bật lên những tiếng khóc nức nở, với con mắt lạnh lùng và đầu óc minh mẫn, nhưng bao nhiêu biến cố dồn dập, và nàng trở lại là một phụ nữ bình thường, nghĩa là yếu đuối và cần được khóc. Ngài D'Epernon bước ra ngaòi, vừa lắc đầu vừa nhìn Cauvignac chiều gửi gấm. Ông vừa ra khỏi cửa thì.
- Ôi! Sao mà ông ta làm cho tôi khổ thế! - Nàng kêu lên - Ông ta còn ở thêm một phút nữa thì chắc tôi đã chết mất.
Cauvignac đưa tay ra hiệu bảo nàng im lặng, rồi y đến dán tai vào cửa như để biết chắc là

ngài D'Epernon đã đi xa rồi.
- Ôi! Ông ta có nghe hay không thì ăn nhằm gì. Anh đã nói nhỏ với em hai tiếng để an tâm, nào, nói đi, anh nghĩ rằng sẽ làm gì được bây giờ chứ?
- Em à! - Cauvignac trả lời, bộ mặt nghiêm nghị, thật khác hẳn với tánh nết của y - Anh không dám hứa là chắc chắn thành công, nhưng anh xin nhắc lại, điều anh vừa nói, anh sẽ làm tất cả để được điều đó.
- Làm được điều gì? - Nanon hỏi - Lần này thì chúng ta hiểu rõ nhau quá để còn có chuyện hiểu lầm nữa phải không?
- Cứu anh De Canolles khốn khổ.
Nanon nhìn y đăm đăm một cách dễ sợ.
- Anh ấy đang ở trong một tình trạng nguy kịch có đúng vậy không?
- Than ôi! - Cauvignac trả lời - Nếu em muốn biết ý nghĩ thành thật của anh, thì anh xin thú thật rằng tình trạng khá là xấu.
- Chà, hãy nghe anh ta nói kìa! - Nanon kêu lên - Nhưng anh có biết người ấy đối với tôi là như thế nào không?
- Anh có biết là người mà em yêu quý hơn anh trai của em bởi vì em muốn cứu người đó hơn là anh, và khi nhìn thấy anh, em đã đón tiếp anh với những câu chửi rủa.
Nanon phác một cử chỉ nóng nảy.
- Chà! Mẹ kiếp! Em có lý lắm! - Cauvignac lại nói - Mà anh nói như vậy không phải để trách móc em đâu, chỉ là một câu nhận xét vậy thôi, bởi vì anh dám đem lương tâm ra mà thề với em, nếu cả hai chúng tôi còn ở trong ngục tối của xà lim nhà tù, mà biết được điều anh vừa biết, thì anh đã nói với ngài De Canolles: Thưa ông, ông đã được Nanon gọi bằng anh, chính ông là người được người ta đến giải đi thoát chứ không phải là tôi, và như vậy người đó sẽ đến đây, còn anh thì sẽ chết thay cho người đó.
- Như vậy là anh ấy sẽ chết! Nanon kêu lên - Vậy là anh ấy sẽ phải chết!
- Em à! Cauvignac trả lời - Đây là tất cả những gì anh được biết và chúng ta sẽ căn cứ vào đó mà mưu định hành động, anh rời khỏi nơi đó đã được hai giờ đồng hồ, nhiều chuyện có thể xảy ra trong khoảng thời gian đó. Kìa, đừng âu sầu nữa, bởi vì cũng có thể không có chuyện gì xảy ra cả. Anh vừa nghĩ ra một kế.
- Nói nhanh đi!
- Cách Bordeaux một dặm, anh có một nhóm quân một trăm người với một chàng trung

úy.

- Một người tin cẩn chứ?

- Ferguzon.

- Thì sao?

- Thì anh nghĩ rằng, nếu hy sinh một nửa số quân đó, anh có thể cứu được ông Canolles.

- Ôi! Anh lầm rồi, anh sẽ không làm được đâu!... Không được đâu!...

- Anh sẽ làm được! Nếu không thì thà rằng anh chết.

- Hỡi ôi! Cái chết của anh sẽ chứng tỏ với em thiện chí của anh, nhưng cái chết của anh sẽ không cứu được anh ấy! Anh ấy sẽ phải chết thôi!

- Còn anh, anh nói với em là anh ta sẽ không chết, dù cho anh có phải nộp mình thay cho anh ta! - Cauvignac kêu lên, bị thúc đẩy bất ngờ bởi một ý nghĩ cao thượng khiến cho chính y phải ngạc nhiên.

- Anh! Anh tự nộp mình?

- Phải, có thể lắm, bởi vì dẫu sao không ai có một lý do gì để thù ghét ông De Canolles cả, mọi người đều yêu mến anh ta, trái lại anh thì mọi người đều ghét.

- Anh! Mà tại sao người ta lại ghét anh?

- Giản dị thôi, bởi vì anh được vinh dự là một người ruột thịt của em.

- Khoan đã! - Nanon chầm chậm nói - Như vậy anh vừa muốn nói là em bị dân chúng ở Bordeaux rất thù ghét, có đúng không?

- Phải.

- À, hay lắm! - Nanon kêu lên với một nụ cười nửa suy tư, nửa sung sướng.

- Anh không nghĩ là mình vừa nói một điều gì dễ chịu với em.

- Có chứ, có chứ! Nếu không dễ chịu thì cũng là đúng. Phải, anh có lý! - Nàng tiếp tục nói như với chính mình hơn là với ông anh - Người ta không thù ghét ông De Canolles, cũng không thù ghét anh. Khoan đã, khoan đã!

Nàng đứng dậy và đến bên bàn viết, nàng viết vội vã vài hàng mà qua vẻ mặt của nàng, Cauvignac đoán là khá quan trọng.

- Anh hãy cầm lá thư này! - Nàng dán thư lại và nói - Hãy lên đường một mình, không mang theo lính cũng như hộ tống, trong chuồng có một con ngựa nòi có thể chạy từ đây đến Bordeaux trong vòng một giờ. Anh hãy trình lên phu nhân quận chúa lá thư n ày và ông De Canolles sẽ được cứu thoát.

Cauvignac ngạc nhiên nhìn người em gái, nhưng vì y vốn biết rõ tài phán đoán của đầu óc minh mẫn ấy nên y không thể mất thì giờ tìm hiểu những câu nói của cô em. Y vào chuồng ngựa và nửa giờ sau y đã chạy được nửa đường. Nàng quỳ gối xuống. Nàng một kẻ vô thần, đọc một câu kinh ngắn, rồi nàng gom tất cả vàng bạc nữ trang vào một hộp nhỏ, cho lệnh chuẩn bị xe bảo Francinette giúp mình thay một bộ y phục lộng lẫy nhất.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần IV

Phần IV - Chương 1

Đêm đã xuống thành phố Bordeaux, và ngoài khu vực pháp trường, nơi đám đông đang ào ào đổ xô đến, cả thành phố hầu như vắng vẻ. Không có tiếng động nào khác trên các đường phố hẻo lánh ngoài tiếng chân của các đội tuần tra ban đêm. Không giọng nói nào khác ngoài giọng nói của một bà già nào đó trên đường về nhà rồi sợ hãi đóng sập cửa lại. Nhưng về hướng pháp trường, tiếng ồn ào trầm trầm kéo dài như tiếng thủy triều đang rút xuống. Phu nhân quận chúa vừa chấm dứt lá thư cuối cùng và cho gọi ngài công tước De La Rochefoucauld vào. Ngồi bên chân bà quận chúa là nàng Claire De Cambes chờ đợi đến lúc mình có thể được phép tâu trình.

- Bảy mươi bảy chữ ký! - Bà quận chúa kêu lên - Đấy Claire, em thấy không? Đóng vai một bà hoàng không phải là một điều sung sướng.

- Có chứ, thưa phu nhân. - Nàng tử tước trả lời - Bởi vì ở cương vị một nữ hoàng, phu nhân có được một quyền cao quý nhất, quyền ban ơn.

- Và cả quyền trừng phạt nữa, Claire à! - Bà quận chúa kiêu hãnh nói tiếp - Bởi vì bảy mươi bảy chữ ký kia được ký bên dưới một bản án tử hình.

- Và chữ ký thứ bảy mươi tám là bên dưới một bản ân xá, phải không thưa phu nhân? - Claire lại nói với một giọng van nài.

- Em nói gì vậy?

- Thưa phu nhân, em muốn nói rằng đã đến lúc em phải đi giải thoát cho người tù binh của em, chẳng lẽ phu nhân lại không muốn tránh cho người ấy cảnh tượng kinh khủng

khi thấy người bạn tù bị dẫn ra pháp trường hay sao? Ôi! Thưa phu nhân, vì phu nhân đã ban ơn, thì xin hãy làm cho trót!

- Ờ, phải đấy! Em nói đúng. - Phu nhân quận chúa nói - Quả là ta đã quên mất lời hứa giữa những chuyện bận bịu quan trọng này, và em nhắc cho là phải lắm.

- Như vậy là...? - Claire sung sướng kêu lên.

- Như vậy có nghĩa là em hãy làm như ý của em.

- Thêm một chữ ký nữa thôi, thưa phu nhân.

Claire nói với một nụ cười có thể làm dịu một tâm hồn sắt đá nhất. Và nàng đặt một tờ giấy lên bàn của phu nhân De Condé. Bà viết:

"Lệnh cho ông trưởng ngục ở lâu đài Trompette hãy để cho phu nhân tử tước De Cambes đến đón ông nam tước De Canolles, người được ta tha bổng hoàn toàn."

- Có phải như vậy không? - Bà quận chúa hỏi.

- Ồ! Phải rồi, thưa phu nhân! - Claire kêu lên.

- Ta ký nhé?

- Vâng, dĩ nhiên rồi.

- Đấy, cô em của ta à. - Phu nhân De Condé nói với một nụ cười khả ái nhất - Đành phải làm tất cả theo ý em thôi. Và bà ký vào.

Claire chụp lấy tờ giấy như một con diều hâu vồ mồi. Nói vội một tiếng cám ơn với vị phu nhân rồi nàng áp tờ giấy vào ngực và bay ra ngoài.

Dưới cầu thang, nàng đụng phải ông De La Rochefoucauld cùng với một đám đông các sĩ quan và binh lính vẫn thường tháp tùng ông mỗi khi ông tuần tra trong thành phố.

Claire vui vẻ chào ông, ngạc nhiên, ông dừng lại nhìn theo nàng một lát trước khi bước vào văn phòng của phu nhân quận chúa.

- Thưa phu nhân - Ông nói - Tất cả đều đã sẵn sàng.

- Ở đâu?

- Ở đằng ấy.

Phu nhân lục tìm trí nhớ.

- Ở pháp trường. - Viên công tước lại nói.

- À, được lắm. - Bà quận chúa trả lời và cố tỏ ra bình thản bởi vì bà cảm thấy người ta đang quan sát bà, và mặc dầu bản tánh nữ giới khiến cho bà run rẩy, bà vẫn nghe theo tước vị cao trọng của một vị chỉ huy đang ra lệnh cho bà không được sợ hãi - Nếu tất cả

đều đã sẵn sàng, thì ông cứ đến đấy đi.

Ngài công tước do dự.

- Ông nghĩ rằng ta cần phải đến đó hay sao? - Bà quận chúa hỏi với một giọng run run mà bà không thể nào kìm hãm được.

- Xin tùy theo ý phu nhân thôi. - Ngài công tước trả lời.

- Được rồi, công tước à, được rồi, ông cũng biết là ta vẫn thường ân xá cho phạm nhân chứ?

- Có, thưa phu nhân.

- Thế ông nghĩ sao về chuyện này?

- Tôi xin nói rằng tất cả mọi hành động của phu nhân đều đúng cả.

- Phải, ta thích như vậy hơn. Đúng là ta nên tỏ rõ cho bọn ấy biết rằng ta không ngần ngại gì mà không sử dụng đến. Và cư xử ngang hàng với đức vua, nhưng tự tin vào thực lực của chúng ta, chúng ta trả oán nhưng không làm quá mức.

- Như vậy là rất khôn ngoan.

- Có đúng vậy không, công tước? - Bà quận chúa hỏi, cố tìm hiểu qua giọng nói của ông De La Rochefoucauld ý định thực sự của ông này.

Nhưng vị công tước lại nói:

- Ý kiến của phu nhân vẫn là một trong hai người phải trả giá cho cái chết của Richon, bởi vì cái chết ấy nếu không được trả hận, sẽ khiến cho mọi người tin rằng phu nhân không tôn trọng gì mấy những bề tôi anh dũng đã phục vụ cho phu nhân.

- Ồ! Dĩ nhiên rồi, một trong hai người sẽ phải chết, thề trên danh dự của một quận chúa, ông hãy yên tâm.

- Tôi có thể được biết ai trong hai người là kẻ được phu nhân ân xá không?

- Ông De Canolles.

- Thế à?

Tiếng thế à được thốt ra với một giọng khác lạ.

- Ông có lý do gì để thù ghét đặc biệt người đó không, ông công tước?

- Tôi, thưa phu nhân? Có bao giờ tôi có lý do gì để yêu hoặc ghét ai? Tôi xếp loại vào hai hạng, những kẻ cản trở và những kẻ nâng đỡ. Cần phải gạt những kẻ này đi và nâng đỡ những kẻ kia... khi mà bọn đó còn nâng đỡ ta, đấy là chính kiến của tôi, thưa phu nhân.

"Hắn đang kiếm chuyện gì đây nhỉ, hắn ta muốn gì chứ?" - Lenet nghĩ thầm trong bụng -

"Hình như hắn có vẻ ghét anh chàng Canolles đáng thương".

- Vậy... - Vị công tước lại nói - Nếu phu nhân không còn lệnh nào khác nữa?...

- Không, thưa ông.

- Tôi xin phép phu nhân được rút lui.

- Vậy là ngay tối nay? - Phu nhân De Condé hỏi.

- Mười lăm phút nữa.

Lenet chuẩn bị đi theo ngài công tước.

- Ông cũng đi xem nữa à, Lenet? - Bà phu nhân hỏi.

- Ô! Không, thưa phu nhân. - Lenet nói - Tôi không phải là một kẻ ưa những cảm giác mạnh, chắc phu nhân cũng rõ điều này, tôi chỉ đi nửa đường thôi, nghĩa là từ đây đến nhà tù và được xem cảnh tượng cảm động với nàng Claire giải thoát cho người yêu.

Ngài công tước nhăn mặt, Lenet nhún vai và đoàn người đi đến nhà tù.

Nàng tử tước De Cambes không mất quá năm phút để vượt hết quãng đường đó. Nàng đến nơi, đưa tờ lệnh cho lính gác coi rồi xin được gặp viên tổng đốc của nhà tù.

Viên tổng đốc của nhà tù xem xét tờ lệnh với con mắt thản nhiên của một kẻ không bao giờ kinh ngạc trước những bản án tử hình hoặc là bản ân xá, nhận ra con dấu va chữ ký của phu nhân De Condé, cúi chào kẻ cầm lá thư và quay về phía cửa.

- Hãy cho gọi viên trung úy. - Ông nói.

Rồi ông ta ra hiệu cho phu nhân De Cambes ngồi xuống, nhưng nàng quá kích động để có thể ngồi yên nên nàng vẫn đứng.

Viên tổng đốc nghĩ rằng nên cần bắt chuyện.

- Bà biết ông De Canolles? - Ông ta hỏi với cùng một giọng như hỏi xem thời tiết như thế nào.

- Thưa ông, có.

- Ông ấy là anh của bà?

- Không ạ.

- Bạn?

- Đó là... chồng sắp cưới của tôi. - Phu nhân De Cambes nói, hy vọng với lời thú nhận này, ông kia sẽ nhanh nhẹn hơn trong việc phóng thích người tù.

- À, thế à. - Viên tổng đốc vẫn trả lời với một giọng như cũ - Xin có lời khen ngợi bà.

Và không còn gì để hỏi nữa nên ông ta trở lại trạng thái bất động và im lặng. Viên trung

úy bước vào.

- Này ông D'Orgenont. - Viên tổng đốc nói - Hãy cho gọi giám ngục trưởng và bảo tha cho ông De Canolles ra, đây là tờ lệnh.

Viên trung úy cúi chào và cầm lấy tờ giấy.

- Bà đợi ở đây nhé! - Viên tổng đốc nói.

- Tôi không được đi theo ông đó hay sao?

- Được chứ, thưa bà.

- Nếu vậy thì tôi sẽ cùng đi với ông trung úy. Chắc ông cũng hiểu, tôi muốn người đầu tiên báo tin mừng cho anh ấy.

- Được rồi, thưa bà.

Phu nhân De Cambes vội chào ông tổng đốc và đi theo viên trung úy.

Người này lại chính là người đã trò chuyện với Canolles và Cauvignac, và anh ta hành động lẹ làng với tất cả lòng quả cảm. Chỉ một lát sau, anh ta và phu nhân De Cambes đã đến sân trong.

- Giám ngục trưởng đâu? - Viên trung úy la to.

Rồi quay về phía phu nhân De Cambes, anh ta nói:

- Xin bà hãy an tâm, chỉ một chút xíu nữa thôi là ông ấy sẽ ra đây.

Người giám ngục phó bước ra.

- Thưa trung úy. - Người này nói - Giám ngục trưởng đi đâu mất rồi, gọi mãi mà không thấy trả lời.

- Ôi! Ông ơi! - Phu nhân De Cambes kêu lên - Như vậy chúng ta sẽ bị chậm trễ hay sao?

- Không đâu, thưa bà, lệnh là lệnh, bởi vậy xin bà cứ an tâm.

- Anh cũng có giữ chìa khóa khác của mọi xà lìm chứ? - Viên trung úy hỏi.

- Có, thưa trung úy.

- Vậy hãy mở cửa phòng của ông De Canolles.

- Ông De Canolles, người số hai?

- Phải, số hai, hãy mở nhanh đi.

- Nhưng mà... - Giám ngục nói - Hình như họ đang cùng ở trong một phòng, chúng ta sẽ chọn tên bảnh trai nhất vậy.

Các ông giám ngục vẫn thích bông đùa.

Cuối cùng, cửa mở ra, Canolles đã nghe những tiếng bước chân ngoài hành lang, đã nhận

ra giọng nói của Claire, chàng ôm choàng lấy người yêu, và nàng, quên mất rằng người đó chẳng phải là chồng, cũng chẳng phải là tình nhân, bỏ qua một bên tánh cả thẹn và ôm chặt lấy chàng.

- Đấy, anh yêu quý! - Nàng nói - Anh thấy rõ là em giữ lời hứa, em đã xin ân xá được cho anh, em đến đón anh đây, chúng ta sẽ ra đi thôi.

Vừa nói, nàng vừa kéo Canolles ra hành lang.

- Kìa, đừng vội vã như vậy. - Viên trung úy nói với một nụ cười duyên dáng - Mọi chuyện đều thật sự đã xong rồi, ông đã được tự do, không còn việc gì phải sợ hãi nữa.

Nhưng chàng De Canolles không để tai gì đến những câu nói khích lệ, vẫn kéo Claire vội vã chạy qua các hành lang. Đến cầu thang, rồi đến khoảng sân, thêm một cánh cửa nữa thôi, không khí nhà tù sẽ không còn đè nặng lên đôi tình nhân nữa.

Cánh cửa cuối cùng ấy rồi cũng mở ra.

Nhưng bên ngoài cánh cửa là một nhóm người vừa quý tộc, vừa cận vệ, vừa xạ thủ, đấy là ngài công tước De La Rochefoucauld cùng đám cận vệ của ông ta.

Không biết tại sao nhưng Claire rùng mình. Mỗi lần nàng gặp người đó là mỗi lần tai họa đến với nàng.

Ngài công tước chào phu nhân De Cambes cùng Canolles, còn dừng lại để nói vài lời với họ. Rồi ông ta ra hiệu cho đám đông đi theo sao mình, đám đông giãn ra nhường chỗ cho họ.

Bỗng nhiên một giọng nói vang lên từ cuối sảnh, vọng qua các dãy hành lang đến tận tai tất cả:

- Trời! Xà lim số một trống không, tù nhân không thấy đâu cả, tôi tìm y từ năm phút rồi, không tìm thấy ở đâu hết.

Những lời nói đó khiến cho mọi người nghe thấy đều rùng mình, công tước De La Rochefoucauld giật mình, và không kềm hãm được động tác của mình, ông ta đưa tay ra như ngăn giữ Canolles lại.

Claire thấy cử chỉ đó và tái mặt.

- Nào! - Nàng nói với người yêu - Ta đi thôi.

- Xin bà thứ lỗi! - Công tước nói - Tôi xin bà thêm một phút kiên nhẫn nữa, hãy để cho sự lầm lẫn này sáng tỏ đã, tôi hứa là chỉ một phút thôi.

Và sau một cử chỉ ra hiệu khác của ông ta, hàng rào người khép lại.

Canolles nhìn Claire, ngài công tước, nhìn câu thang nơi giọng nói kia vừa vang lên, và đến lượt mình cũng tái mặt.

- Nhưng mà, thưa ông... - Claire nói - Tại sao tôi lại phải đợi nữa chứ? Phu nhân đã ký giấy tha cho ông Canolles, đây là tờ lệnh chính thức, đây, ông hãy đọc đi.

- Vâng, đúng như bà nói! - Ngài công tước nói - Và ý định của tôi không phải là chối bỏ tất cả giá trị của tờ lệnh này, và chờ đợi một lát thì có sao đâu, xin hãy kiên nhẫn, tôi vừa cho gửi một người đi và người đó sẽ trở lại ngay thôi.

- Nhưng điều đó ăn nhập gì đến chúng tôi? - Claire hỏi - Mà ông De Canolles thì có liên hệ gì với người tù số một kia?

- Thưa công tước! - Viên đội trưởng đội cận vệ mà ông vừa gởi đi quay trở về nói - Chúng tôi đã cho tìm kiếm khắp nơi nhưng không có, người tù kia đã biến mất, cả giám ngục trưởng cũng vậy, và thằng bé con của ông này khi được hỏi bảo rằng ba nó cùng với người tù đã ra ngoài bằng cửa bí mật dưới hầm thông ra sông.

- Ồ! Ồ! - Ngài công tước kêu lên - Ông có biết gì về chuyện này không, ông De Canolles? Một cuộc vượt ngục!

Nghe vậy Canolles liền hiểu hết, đoán biết hết. Chàng hiểu rằng chính Nanon đã quan tâm đến chàng. Chàng hiểu rằng chính mình mà người ta đến tìm, chính chàng là kẻ được biết đến dưới danh nghĩa anh của Nanon, và không biết được điều này nên Cauvignac đã thế vào chỗ chàng mà cứ tưởng rằng mình đi vào cõi chết. Tất cả những ý nghĩ đó lần lượt hiện ra trong đầu chàng, chàng đưa hai tay lên trán, mặt tái đi và cũng lảo đảo, và chỉ bình tĩnh lại khi thấy Claire đang run rẩy bên tay chàng, không một dấu hiệu kinh hoàng nào thoát khỏi cặp mặt của ngài công tước.

- Đóng tất cả các cửa lại! - Ngài công tước kêu lên - Ông De Canolles, yêu cầu ông hãy ở lại, ông hiểu giùm cho, vấn đề cần được làm sáng tỏ.

- Kìa, ông công tước! - Claire kêu lên - Chẳng lẽ ông có ý định cưỡng lại lệnh của phu nhân hay sao?

- Không đâu, thưa bà. - Công tước nói - Nhưng tôi tin rằng phu nhân cần được biết chuyện này. Tôi sẽ không nói với bà đích thân tôi đi, bà sẽ nghĩ rằng tôi cố tình tác động đến vị phu nhân của chúng ta, nhưng tôi sẽ nói, bà hãy cứ đi đi, bởi vì hơn ai tất cả, bà biết cách cầu xin lòng khoan dung của phu nhân.

Lenet kín đáo ra hiệu cho Claire.

- Ồ! Tôi không rời khỏi anh đâu! - Nàng kêu lên và níu chặt tay của chàng trai trẻ.
- Vậy để tôi đi! - Lenet nói - Ông đội trưởng à, hãy đi với tôi, hoặc là chính ngài, thưa công tước?
- Vậy cũng được, ta sẽ cùng đi với ông. Ông đội trưởng sẽ ở lại đây và tiếp tục cuộc tìm kiếm, biết đâu sẽ tìm ra được tên tù kia.
Và như để nhấn mạnh cho câu nói cuối cùng của mình, ngài công tước nói nhỏ vào tai viên đội trưởng đội cận vệ rồi cùng Lenet đi ra ngoài.
Ngay khi đó, cả hai người trẻ tuổi bị đẩy lùi vào sân trong bởi nhóm cận vệ của ngài công tước, và sau đó cửa đóng lại.
Mười phút qua, quang cảnh mang một tính cách thật nghiêm trọng và u tối, tất cả mọi người có mặt nhợt nhạt và câm lặng, nhìn nhau rồi nhìn vào mắt của Claire và Canolles xem lại là người đau khổ hơn cả. Canolles hiểu rằng mình cần tập trung tất cả mọi sức lực, chàng tỏ ra nghiêm trang và dịu dàng với người yêu, mặt tái nhợt, mắt đỏ lên, hai chân run rẩy đang níu chặt lấy chàng, mỉm cười với chàng, một nụ cười âu yếm buồn thảm, cố đưa mắt tìm trong đám người lặng lẽ một ánh mắt thông cảm...
Viên đội trưởng, người vừa mới nhận lệnh từ ngài công tước, cũng nói nhỏ với các sĩ quan của mình, Canolles với ánh mắt sắc và tai luôn nghe ngóng mọi câu nói có thể biến nghi vấn của mình thành điều chắc chắn, đang nghe được câu nói sau, mặc dù ông ta đã nói rất nhỏ.
- Dù sao cũng phải tìm cách tách người đàn bà khốn khổ này ra.
Thế là chàng nhẹ nhàng gỡ khỏi cánh tay dịu dàng đang giữ chặt chàng. Claire nhận ra ý định đó lại càng giữ chặt thêm.
- Nhưng mà... - Nàng nói - Phải tìm kiếm nữa chứ, có thể là người ta chưa tìm khắp nơi. Chúng ta hãy cùng đi tìm đi, người đó không thể nào trốn ra khỏi đây được. Tại sao ông De Canolles lại không cùng trốn ra chứ? Kìa, ông đại úy, tôi van ông, xin ông hãy cho người đi tìm kiếm nữa đi.
- Thưa bà, người ta đã tìm, và ngay cả bây giờ cũng đang tìm. Giám ngục biết mình sẽ bị tội chết nếu không tìm ra được tù binh của mình, bởi vậy bà cũng thấy đó, ông ta rất chú tâm vào việc tìm kiếm.
- Trời ơi! - Claire kêu lên - Sao mà ông Lenet chưa trở lại nhỉ!
- Hãy kiên nhẫn, em yêu. - Canolles nói với một giọng nhỏ nhẹ mà người ta thường dùng

khi nói với trẻ con - Ông Lenet vừa mới đi và bây giờ có lẽ chỉ mới gặp thôi, hãy để cho ông ấy có thời gian trình bày vấn đề và mang câu trả lời về cho chúng ta.
Vừa nói, chàng vừa siết nhẹ bàn tay của Claire. Và nhìn thấy ánh mắt đăm đăm và sốt ruột của viên đội trưởng đang nắm quyền thay cho ngài La Rochefoucauld, chàng nói:
- Đại úy, ông có gì muốn nói với tôi?
- Vâng, có đấy thưa ông. - Viên đội trưởng nói, ông ta đang khổ sở vì sự bất cẩn.
- Thưa ông! - Claire kêu lên - Xin hãy đưa chúng tôi đến gặp phu nhân, tôi van ông. Ông có thiệt hại gì đâu? Chẳng thà dẫn chúng tôi đến đấy còn hơn là phải ở lại đây trong tình trạng mập mờ này.
- Phải đấy! - Viên sĩ quan nói, lợi dụng ý kiến của Claire để tìm cách tách nàng ra - Ý kiến của bà thật là tuyệt. Xin bà cứ đi đi, bà có nhiều cơ may để thành công.
- Nam tước à, ông nghĩ sao? - Nàng hỏi - Ông có cho rằng nên như vậy không? Tôi phải làm sao bây giờ?
- Bà cứ đi đi. - Canolles nói, vừa cố gắng hết sức để nói.
Claire rời tay chàng, đi được vài bước lại quay trở lại với người yêu.
- Ồ! Không, không! Tôi không rời anh ấy đâu.
Và nghe tiếng mở cửa.
Quả vậy, phía sau ngài công tước với bộ mặt lạnh lẽo là Lenet, gương mặt xúc động dữ dội, hai tay run rẩy. Qua ánh mắt của ông này hướng về chàng, Canolles hiểu rằng chẳng còn hy vọng gì nữa, số phận của chàng đã được định đoạt.
- Thế nào? - Người thiếu phụ hỏi, bước về phía Lenet và kéo Canolles theo mình.
- Phu nhân... - Lenet ngập ngừng nói - Phu nhân rất bối rối...
- Bối rối! - Claire kêu lên - Như vậy nghĩa là sao?
- Như vậy có nghĩ là phu nhân cho gọi bà đến. - Ngài công tước nói - Phu nhân muốn nói chuyện với bà.
- Có đúng vậy không, ông Lenet? - Claire hỏi.
- Phải đấy, thưa bà. - Lenet trả lời.
- Còn ông ấy thì sao?
- Ai chứ?
- Ông De Canolles!
- Thì ông De Canolles sẽ trở vào xà lim và bà sẽ mang câu trả lời về cho ông ấy. - Ngài

công tước nói.
- Ông ở lại với ông ấy nhé, ông Lenet! - Nàng nói.
- Thưa bà...
- Ông ở lại chứ?
- Tôi sẽ không rời ông De Canolles.
- Trời ơi! - Lenet lẩm bẩm và nhìn chàng thanh niên đang chờ đợi câu tuyên án của mình, và người thiếu phụ kia mà chỉ một lời của ông có thể giết chết nàng - Trời ơi! Một người đã bị kết án rồi, ít ra ta cũng phải có đủ sức để cứu người kia.
- Ông không thể sao, ông Lenet?
- Tôi xin thề. - Ông cố vấn nói và cố gắng đưa bàn tay đặt lên ngực mình.
- Xin cám ơn! - Canolles nói nhỏ - Tôi hiểu ý ông.
Rồi quay về phía nàng tử tước.
- Em cứ an tâm mà đi. - Chàng nói - Em cũng thấy rõ là tôi không gặp nguy hiểm gì với ông Lenet và ngài công tước đây.
- Hãy hôn bà ấy trước khi rời khỏi đây. - Lenet nói.
Những giọt mồ hôi lạnh ngắt đọng lại trên trán Canolles, chàng cảm thấy như có một màn sương mù bao phủ trước mắt chàng. Chàng giữ Claire lại khi nàng đang toan quay đi và, ra vẻ như muốn nói nhỏ với nàng, chàng kéo nàng xuống sát ngực mình và cúi xuống bên tai nàng.
- Hãy khẩn cầu nhưng không quỵ lụy. - Chàng nói - Anh muốn sống vì em nhưng em phải hiểu rằng anh phải được sống trong danh dự.
- Em sẽ van xin bằng mọi cách để cứu thoát anh. - Nàng trả lời - Anh chẳng phải là chồng em trước mặt Thượng Đế hay sao?
Và Canolles đã tìm được cách để hôn lướt lên cổ nàng nhưng nhẹ nhàng đến nỗi nàng chẳng cảm thấy gì cả và người thiếu phụ vô tình khốn khổ kia vội vã ra đi mà không đáp trả lại cái hôn cuối cùng ấy. Thế nhưng, khi ra gần đến cổng, nàng quay lại, tức thì một hàng rào người ngăn cách nàng với người tù.
- Ôi, anh đâu rồi? Em không thể nào thấy anh được nữa. Thêm một lời, một lời nữa thôi, để em được an tâm ra đi!
- Đi đi, Claire! - Canolles nói - Anh đợi em đây!
- Xin bà cứ đi đi! - Một sĩ quan tốt bụng nói - Bà có đi thì mới trở lại sớm được.

- Ông Lenet, ông Lenet thân mến ơi! - Giọng Claire từ xa vẳng lại - Tôi tin tưởng ở ông, ông hãy giữ lời hứa đấy.

Và cổng đóng lại phía sau nàng.

- May quá! - Ngài công tước lạnh lùng nói - Cũng khá vất vả đấy, bây giờ chúng ta được rảnh tay rồi.

Phần IV - Chương 2

Ngay khi Claire vừa đi khỏi, khi giọng nói nàng đã tắt hẳn thì hàng rào các sĩ quan siết lại chung quanh Canolles, và mọi người thấy không biết từ đâu hiện ra hai người đàn ông, mặt mũi ghê rợn, bước đến gần ngài công tước và đợi lệnh.

Ngài công tước không trả lời mà chỉ vào Canolles. Rồi bước đến gần chàng.

- Thưa ông. - Ông ta nói với chàng và cúi chàng với một cử chỉ lịch sự lạnh lùng quen thuộc nơi ông ta - Có lẽ ông cũng hiểu rằng cuộc vượt ngục của người tù kia đã khiến cho số phận dành cho y lại rơi vào ông.

- Tôi hiểu, thưa ngài. - Canolles trả lời - Tôi cũng đã ngờ tới điều này, nhưng có một điều tôi biết chắc là quận chúa phu nhân đã ân xá cho đích danh tôi. Tôi đã được thấy và có lẽ chính mắt cũng đã thấy tờ lệnh thả tôi từ tay phu nhân De Cambes.

- Điều đó đúng, thưa ông. - Ngài công tước nói - Nhưng quận chúa phu nhân đã không lường trước được tình huống này.

- Như vậy là phu nhân bội ước hay sao?

- Phải.

- Một quận chúa mà lại thất hứa à?

Ngài công tước mắt nhìn chung quanh.

- Đã đến giờ rồi ư? - Chàng hỏi.

- Phải, thưa ông.

- Tôi tưởng là còn chờ phu nhân De Cambes trở về chứ? Bà ấy đã được người ta hứa là sẽ

không làm gì trong khi bà ấy vắng mặt kia mà. Thời buổi này mọi người đều bội ước cả hay sao nhỉ?

Và người tù đưa ánh mắt trách móc, không phải là hướng về ngài công tước, mà là Lenet.

- Hỡi ôi! Thưa ông! - Ông này kêu lên, mắt lấp lánh vài giọt lệ, xin đừng giận chúng tôi. Quận chúa phu nhân đã dứt khoát từ chối ân xá cho ông rồi, mặc dù tôi đã cố công van nài. Có ngài công tước đây làm chứng và cả Thượng Đế nữa. Nhưng cái chết của Richon cần được báo thù, và phu nhân đã cương quyết. Đấy, thưa nam tước, xin ông hãy suy nghĩ lại giùm tôi, thay vì để cho tình thế nặng nề này đè nặng một nửa lên ông, một nửa lên bà tử tước, tôi đành phải, xin hãy tha thứ cho tôi, tôi đành phải để gánh nặng ấy cho riêng mình ông, bởi vì ông là một người lính, ông là một nhà quý tộc.

- Như vậy... - Canolles lẩm bẩm, xúc động khiến cho giọng chàng nghẹn lại - Như vậy có nghĩa là tôi không được gặp lại cô ấy nữa sao? Khi ông bảo tôi hôn nàng, thì đó là lần cuối cùng sao?

Một tiếng nấc mạnh hơn cả tính cương nghị, hơn cả lý trí và lòng kiêu hãnh thoát ra từ lồng ngực của Lenet, ông thụt lùi về đằng sau và nức nở khóc. Thế là Canolles đưa ánh mắt nhìn khắp những người đang bao vây chung quanh chàng, đâu đâu chàng cũng chỉ thấy những người sắt đá do cái chết của Richon và đang dò xét thái độ chàng, hoặc là cũng có những người đang gồng các bắp thịt lên để che giấu sự xúc động của họ và cố nén những giọt lệ cùng những tiếng thở dài.

- Ôi! Thật kinh khủng làm sao! - Chàng trai trẻ lẩm bẩm trong một giây phút sáng suốt phi thường mở rộng tâm hồn trước những chân trời vô hạn định của tất cả những gì được gọi là cuộc sống, nghĩa là trước những giây phút hạnh phút ngắn ngủi như những hòn đảo nhỏ giữa biển khơi bao quanh là đau khổ và nước mắt... - Ôi! Kinh khủng quá! Kìa là người phụ nữ yêu dấu lần cuối cùng nói rằng nàng yêu ta! Một hình ảnh êm đềm mãi mãi! Giấc mơ tuyệt vời của cuộc đời ta... Thế mà chỉ giây lát nữa thôi, cái chết sẽ xua đuổi tất cả...

Tim chàng thắt lại, mắt cay cay như muốn sắp khóc và thế là chàng nhớ lại, như Lenet vừa nói, mình là một người đàn ông, một người lính.

"Kiêu hãnh đâu?" - Chàng nghĩ thầm - "Lòng dũng cảm duy nhất thực sự hiện hữu hãy đến cứu ta! Ta mà lại khóc vì như thế hời hợt như cuộc sống ư?... Mọi người sẽ cười chê như thế nào khi có thể nói với nhau rằng: hắn ta đã khóc khi biết mình sắp chết, Canolles

đã khóc! Ta đã hành động như thế nào vào cái ngày mà bọn chúng đến hãm thành Saint - Georges và đã muốn giết ta như hôm nay? Ta đã chiến đấu, ta đã bông đùa, ta đã cười... Đấy! Có ông trời đang nghe ta, và có lẽ cũng đã xử sự y như ngày hôm ấy, và nếu như ta không còn chiến đấu nữa, thì ít ra ta cũng bông đùa, ta cũng còn cười mãi".

Thế là gương mặt chàng trở nên bình thản, dường như mọi cảm xúc đều đã rời khỏi tim chàng, chàng đưa bàn tay vuốt lên mái tóc đen nhánh của mình và bước một bước đến gần ngài công tước De La Rochefoucauld và Lenet.

- Thưa các ông. - Chàng nói - Chắc các ông cũng hiểu, trong cái thế giới đầy dẫy những chuyện bất ngờ này, người ta cần phải có thời gian để thích nghi với hoàn cảnh, tôi đã mất một phút, mà tôi thấy mình có lỗi là đã không xin phép các ông, để làm quen với cái chết, nếu có hơi lâu thì tôi xin các ông tha lỗi vì tôi đã bắt các ông phải đợi.

Một vẻ kinh ngạc sâu sắc lan ra trong đám người, chính người tù cũng nhận thấy hình như sự kinh ngạc đó chuyển qua thán phục, và ý nghĩa vẻ vang đối với chàng đó khiến chàng thêm kiêu hãnh và tăng cường sức mạnh cho chàng.

- Thưa các ông, xin các ông cứ tùy nghi. - Chàng nói - Tôi đang đợi các ông đây.

Ngài công tước, sau một thoáng kinh hoàng, đã lấy lại dáng điệu lạnh lùng và ra dấu hiệu. Thế là các cánh cửa mở ra, và đoàn người chuẩn bị lên đường.

- Khoan đã! - Lenet kêu lên để tìm cách kéo dài thời gian - Khoan đã, thưa công tước! Có đúng là chúng ta đang tiễn ông Canolles đây đến với cái chết có phải không?

- Chứ còn gì nữa. - Ngài công tước trả lời.

- Nếu vậy...- Lenet lại nói - Thì ông đáng kính đây cần có một linh mục để giải tội lần cuối cùng.

- Xin lỗi ông Lenet. - Canolles nói - Tôi hoàn toàn không cần đến.

- Tại sao vậy? - Lenet hỏi, vừa ra những dấu hiệu cho người tù mà chàng lại không đếm xỉa đến.

- Bởi vì tôi thuộc giáo hội Tin Lành. - Canolles lại nói - Nếu ông muốn mang đến cho tôi một điều hài lòng cuối cùng, thì xin hãy để tôi chết trong tình trạng tôi hiện nay.

Và trong khi nói, một cử chỉ biết ơn khiến ông Lenet hiểu rằng chàng hoàn toàn hiểu ý ông.

- Nếu không còn gì cản trở chúng ta nữa thì đi thôi. - Ngài công tước nói.

- Hãy để cho ông ấy xưng tội! Hãy để cho ông ấy xưng tội đã! - Vài người giận dữ kêu

lên.

Canolles kiễng chân lên, nhìn ra chung quanh với một ánh mắt tự tin và bình thản, rồi hướng về ngài công tước.

- Lẽ nào chúng ta lại chơi trò hèn nhát hay sao, thưa ngài công tước. - Chàng nghiêm nghị nói, tôi cho rằng, nếu ở đây có ai có quyền bày tỏ ý muốn của mình, thì người đó sẽ là tôi, bởi vì tôi là người hùng của ngày hội này, vậy tôi từ chối vị linh mục và tôi muốn được đến pháp trường càng sớm càng tốt, đến lượt tôi, tôi đã mệt vì phải chờ đợi rồi.

- Tất cả hãy im đi! - Ngài công tước la to với đám người của mình.

Và sau khi im lặng đã được vãn hồi sau mệnh lệnh của ông.

- Thưa ông. - Ông ta nói với Canolles - Xin tùy theo ý ông vậy.

- Cảm ơn ngài. Nào chúng ta hãy lên đường, và nhanh đi thôi. - Lenet nắm lấy cánh tay Canolles.

- Trái lại, hãy chầm chậm thôi. - Ông nói với chàng - Biết đâu, một lệnh hoãn, một ý nghĩ hồi tâm, một sự kiện mới, mọi chuyện đều có thể. Nào, hãy chậm lại thôi, tôi xin lấy danh nghĩa người phụ nữ yêu ông vô cùng mà yêu cầu ông như vậy, người đó sẽ khóc biết bao nhiêu nếu chúng ta đi quá nhanh.

- Ôi! Tôi van ông, xin ông đừng nói nữa, tất cả mọi can đảm của tôi đều tan biến khi nghĩ rằng tôi phải xa nàng mà tôi đang nói gì nhỉ?... Trái lại, ông Lenet à, xin hãy nói nữa đi, xin ông hãy nhắc lại rằng nàng yêu tôi, nàng sẽ yêu tôi mãi mãi, và nhất là nàng sẽ buồn khổ vô cùng.

- Kìa! Chàng trai đáng thương của tôi! - Lenet nói - Không nên buồn phiền như thế, nên biết rằng mọi người đang nhìn chúng ta, không thể để họ biết chúng ta nói gì với nhau.

Canolles kiêu hãnh ngẩng đầu lên, và mái tóc trau chuốt rơi xõa xuống cổ chàng. Đoàn người đã ra đến đường quốc lộ, nhiều ánh đuốc soi sáng đường đi và như vậy mọi người đều nhìn thấy khuôn mặt bình thản và tươi cười của chàng.

Vài người phụ nữ khóc lóc, vài người khác thì nói:

- Ông nam tước đáng thương, còn trẻ và đẹp như thế kia!

Mọi người lại lặng lẽ đi, bỗng nhiên:

- Ôi! Ông Lenet ơi! Tôi rất muốn nhìn lại nàng lần cuối.

- Tôi đi tìm bà ấy nhé? Tôi đưa bà ấy lại đây với anh nhé? - Lenet nói - Ông không còn nghị lực nữa?

- Vâng, vâng. - Canolles lẩm bẩm.
- Được rồi, để tôi đi, nhưng mà ông giết mất bà ấy thôi.
- Càng tốt! - Lòng ích kỷ trong trái tim chàng trai trẻ thốt ra - Nếu ta giết nàng, sẽ không ai chiếm được nàng nữa cả.
Và rồi, vượt qua được tánh yếu đuối cuối cùng đó.
- Không, không. - Canolles nói và giữ bàn tay Lenet lại - Ông đã hứa với nàng là sẽ ở lại với tôi kia mà, ông hãy ở lại đi.
- Y nói gì vậy? - Ngài công tước hỏi viên đội trưởng đội cận vệ.
Canolles nghe được câu hỏi.
- Thưa ngài công tước. - Chàng trả lời - Tôi vừa nói là tôi không nghĩ rằng khoảng cách từ nhà tù đến pháp trường lại xa như vậy.
- Ôi! - Lenet lại nói - Anh đừng than vãn nữa, chúng ta đến nơi rồi.
Quả vậy, những ánh đuốc vẫn còn soi sáng cho đoàn người vừa biến mất ở khúc quanh của con đường.
Lenet siết chặt bàn tay chàng trai và muốn thử một dịp may cuối cùng trước khi đến nơi hành hình, ông đến gần ngài công tước.
- Thưa ngài! - Ông nói nhỏ - Một lần cuối cùng, tôi van nài ông, ông sẽ để mất chính nghĩa của mình khi ra lệnh xử tử ông De Canolles như vậy.
- Trái lại là đằng khác. - Ông này đáp - Chúng ta sẽ chứng tỏ rằng chính nghĩa của chúng ta là hợp với lẽ phải bởi vì chúng ta không e ngại khi sử dụng luật báo thù.
- Luật đó chỉ thi hành giữa những quyền lực ngang hàng thôi, thưa ngài, và dù cho ngài có nói gì đi nữa thì hoàng hậu sẽ vẫn là hoàng hậu và chúng ta chỉ là thần dân thôi.
- Chúng ta không nên tranh cãi về những vấn đề đó trước mặt ông De Canolles. - Ngài công tước lớn tiếng đáp - Ông cũng thấy điều đó là không nên.
- Ông không nên nói chuyện ân xá với ngài công tước. - Canolles lại nói - Chắc ông không thấy là ngài ấy đang tạo một cuộc đảo chính đó hay sao? Chúng ta không nên quấy rầy ông ấy vì một chuyện nhỏ nhặt như vậy...
Ngài công tước không đáp lại, nhưng nhìn cặp môi mím chặt và ánh mắt mỉa mai của ông ta, mọi người đều hiểu rằng mũi tên đã trúng đích. Trong khi đó, mọi người vẫn tiếp tục hiện ra ngay trước mặt đằng xa, nghĩa là ở đầu kia của khoảng đất, thấp thoáng những mũi súng, ngay chính giữa sừng sững một cái gì đen đen không rõ hình dạng, mà thoạt

đầu Canolles không chú tâm để ý nhìn trong bóng tối, chàng tưởng tượng đấy là một cái máy chém bình thường, nhưng bỗng chốc, ánh đuốc soi rõ tất cả và cái vật đen đen không rõ hình dạng ấy, hiện ra nguyên hình là một cái giá treo cổ.

- Giá treo cổ! - Canolles kêu lên, và đứng sững lại, tay chỉ về phía đó - Ngài công tước, có phải tôi vừa nhìn thấy một cái giá treo cổ không?

- Đúng vậy, ông không nhìn lầm đâu. - Ông này lạnh lùng trả lời.

Trán của chàng trai ửng đỏ lên vì bất mãn, chàng xô hai người lính gác đi hai bên chàng và quay lại đối diện với ngài công tước.

- Thưa ngài. - Chàng nói - Lẽ nào ngài lại quên rằng tôi thuộc dòng quý tộc hay sao! Tất cả mọi người đều biết, và cả đao phủ cũng không phải là không biết rằng một nhà quý tộc có quyền được chết dưới máy chém.

- Thưa ông, có những trường hợp...

- Thưa ngài... - Canolles cắt ngang - Tôi không lấy tên tôi ra mà nói, nhưng tôi nói vì danh nghĩa giới quý tộc mà ông là một người đứng đầu, ông đã từng là một ông hoàng, ông đã từng là một công tước, đây là một điều sỉ nhục, không chỉ riêng với tôi, bởi vì tôi là một kẻ vô tội, mà cho tất cả các ông, vì một người trong các ông đã chết dưới giá treo cổ.

- Thưa ông, đức vua đã treo cổ Richon.

- Thưa ngài, Richon là một người lính dũng cảm, với một tâm hồn cao quý như tất cả mọi tâm hồn cao quý trên thế gian này, nhưng không thuộc dòng quý tộc, còn tôi, tôi là một nhà quý tộc.

- Ông quên rằng - Ngài công tước nói - đây là vấn đề dù ông có là hoàng thân chính gốc đi nữa, ông cũng sẽ bị treo cổ.

Canolles với những cử chỉ không suy nghĩ, toan rút gươm ra, nhưng không thấy gươm, thế là ý nghĩ về tình thế của mình lại đè nặng lên chàng, tức giận tan biến, chàng hiểu rằng sức mạnh của mình đang nằm trong chính cảnh cô thế.

- Thưa ngài triết nhân. - Chàng nói - Vô phúc cho những kẻ dùng đến luật báo thù và hai lần vô phúc cho những kẻ sử dụng đến nó mà không nghĩ đến lòng nhân đạo! Tôi không yêu cầu ân xá, tôi chỉ đòi hỏi cho được công bằng. Có những người quý mến tôi thưa ngài, tôi nhấn mạnh tiếng này, bởi vì tôi biết là ngài không hiểu người ta lại có thể quý mến nhau. Và ngài sẽ in dấu mãi mãi trong tâm hồn những kẻ có kỷ niệm về cái chết của

tôi, hình ảnh nhục nhã của cái giá treo cổ. Một nhát gươm, tôi van ngài, một viên đạn, hay đưa tôi cái dao của ngài để tôi tự xử lấy, và sau đó hãy sử dụng cái xác của tôi tùy theo ý ngài.

- Richon đã bị treo cổ chết, thưa ông. - Ngài công tước lạnh lùng trả lời.

- Được rồi. Bây giờ hãy nghe tôi đây, một ngày kia ông sẽ bị một tai họa khủng khiếp, khi đo, ông sẽ nhớ lại rằng đây chính là hình phạt bởi trời, còn tôi, tôi sẽ chết và tin chắc rằng cái chết của tôi chính là do tay ông.

Người run rẩy, nhợt nhạt nhưng phấn khích và dũng cảm, Canolles tiến về phía giá treo cổ. Chân đặt lên bậc thứ nhất chàng quay mặt về phía đám đông, đầy miệt thị.

- Nào, xin các ngài đao phủ. - Chàng nói - Xin các ngài vào việc cho.

- Chỉ có một tên thôi sao? - Đám đông ngạc nhiên kêu lên - Tên kia đâu? Chúng ta đã được hứa là có hai tên kia mà.

- À! Điều này an ủi ta ít nhiều. - Canolles mỉm cười nói - Đám dân chúng cũng không hài lòng về những gì ngài làm cho họ, ông có nghe họ la ó không, ngài công tước?

- Giết nó đi! Giết nó đi! Trả thù cho Richon. - Cả trăm ngàn giọng nói cùng gào lên.

"Nếu ta chọc giận họ" - Canolles nghĩ thầm - "Họ dám xé xác ta ra làm hàng ngàn mảnh lắm, như vậy ta sẽ khỏi bị treo cổ, còn ngài công tước đây sẽ tha hồ mà giận điên lên."

- Các người là những tên hèn nhát. - Canolles kêu to - Ta đã nhận ra giữa các người những tên đã từng bỏ chạy trước Saint - Georges. Hôm nay các người muốn trả thù là tại vì ta đã đánh bại các người.

Hàng loạt tiếng gào thét đáp lại.

- Các người là những kẻ hèn nhát. - Chàng lại la lên - Những tên phiến loạn, những kẻ khốn nạn.

Cả ngàn lưỡi dao ánh lên, vài hòn đá bay lên đến rớt dưới chân giá treo cổ.

- Hay lắm! - Canolles lẩm bẩm, và chàng nói to - Đức vua đã cho treo cổ Richon, ngài làm như thế là đúng, khi nào ngài chiếm được Bordeaux, ngài sẽ cho treo cổ nhiều tên khác nữa.

Nghe vậy, đám đông nhào đến như một dòng thác, xô ngã lính gác, đập gãy hàng rào và giận dữ ùa về phía người tử tội.

Ngay khi đó, sau một cử chỉ ra hiệu cho ngài công tước, một người đao phủ nhấc bổng Canolles lên, trong khi người kia tròng thòng lọng vào cổ chàng.

Canolles cảm thấy sức ép của sợi dây và lại chửi thêm nữa, chàng không được để mất thời giờ nếu muốn được chết ngay khi đó.

Trong khoảnh khắc tột độ đó, chàng đưa mắt nhìn chung quanh, khắp nơi cũng chỉ thấy những ánh mắt căm thù và những món vũ khí đang đe dọa.

Chỉ có một người, một người lính trên lưng ngựa, và đang hướng mũi súng về phía chàng.

- Cauvignac! Cauvignac! - Canolles kêu lên, hai tay bíu chặt lấy cầu thang.

Cauvignac đưa mũi súng ra hiệu cho người mà y đã không cứu kịp và đưa lên kề má nhắm.

Canolles hiểu ý y.

- Vâng, vâng! - Chàng kêu lên, gật đầu đồng ý.

Bây giờ, chúng ta hãy nhắc lại vì sao mà Cauvignac có mặt ở đấy.

Phần IV - Chương 3

Chúng ta đã thấy Cauvignac ra khỏi Libourne và chúng ta cũng biết lý do tại sao.
Đến bên đám quân của mình do Ferguzon chỉ huy, y dừng lại một lát, không phải để lấy hơi, nhưng để thực hiện một kế hoạch mà đầu óc khôn lanh của y vừa nghĩ ra trong vòng nửa giờ vừa qua.
Thoạt đầu, y đã tự chủ và điều y nghĩ là rất hợp lý rằng y đến trình diện trước mặt phu nhân quận chúa sau những chuyện vừa qua, thì phu nhân, người sẵn sàng treo cổ Canolles mặc dầu không có gì để phiền trách chàng, cũng sẽ sẵn sàng treo cổ y, vì với y thì bà có nhiều chuyện để trách móc, và như vậy, nhiệm vụ này, sẽ thành công nếu như cứu Canolles khỏi giá treo cổ, thì lại sẽ thất bại nếu chính y phải thay vào chỗ đó... Bởi vậy, y vội vàng đổi y phục với một tên quân, bảo Barrabas, người mà quận chúa không biết rõ bằng y, mặc vào bộ y phục đẹp đẽ nhất, và cùng với tên này, hai người phi nhanh trên con đường đến Bordeaux. Thế nhưng có một điều khiến cho y phải lo lắng, đó là nội dung bức thư mà Nanon đã viết với một niềm tin tưởng rất lớn rằng, theo nàng, y chỉ cần trao cho quận chúa phu nhân là Canolles được cứu thoát, và nỗi lo lắng này mỗi lúc một lớn, đến nỗi y quyết định một cách giản dị là mở ra đọc, tự ra cho mình một câu nhận xét là một người đi thương thuyết sẽ không thương thuyết nổi nếu không biết rõ nhiệm vụ của mình, và hơn nữa, cần phải nói thêm rằng Cauvignac không tin tưởng gì cho lắm vào tha nhân của mình, và Nanon cho dù là em gái y đi nữa, mà cũng chính là vì nàng là em gái y rất có thể thù hận ông anh mình, trước hết là sau câu chuyện ở Jaulnay, và sau đó là

chuyện vượt ngục bất ngờ ở lâu đài Trompette, đã đóng vai trò may rủi và sắp đặt mọi chuyện đâu vào đấy.

Do đó Cauvignac bóc lá thư một cách dễ dàng, và y mang một cảm giác kỳ lạ, đau đớn khi biết được nội dung của nó.

Đây là những gì Nanon viết:

"Kính thưa quận chúa phu nhân, cần phải có một nạn nhân để trả thù cho cái chết của Richon, xin phu nhân đừng giết một người vô tội mà hãy trừng trị đúng kẻ có tội, tôi không muốn cho ông Canolles phải chết, bởi vì giết ông ấy là phạm một tội ác chứ không phải để rửa thù. Khi bà đọc lá thư này thì tôi chỉ còn cách Bordeaux một dặm đường, cùng với tất cả những gì mà tôi có, hãy giao tôi cho đám đông dân chúng vốn thù ghét tôi, bởi vì họ đã hai lần toan giết chết tôi, và bà hãy giữ lại cho mình gia sản của tôi, khoảng hai triệu. Ôi! Thưa phu nhân, tôi quỳ xuống để cầu xin ân huệ này, tôi có phần nào là nguyên nhân của cuộc chiến hiện tại, tôi chết rồi, toàn vùng này sẽ quy phục và phu nhân sẽ chiến thắng. Thưa phu nhân, hãy hoãn lại một khắc thôi! Canolles chỉ được tha một khi tôi đã ở trong tay phu nhân, nhưng khi đó, bà hãy thả ông ấy ra nhé?

Còn tôi, tôi luôn luôn là kẻ vô cùng mang ơn phu nhân.

Nanon De Lartigues"

Đọc xong lá thư, Cauvignac vô cùng kinh ngạc khi thấy lòng mình nặng nề và mắt ươn ướt.

Và y đứng bất động, câm lặng, tưởng chừng như không thể tin vào những gì y vừa đọc.

Rồi bỗng nhiên, y kêu lên:

- Phải chăng trên thế gian này có những trái tim cao thượng chỉ vì thích như vậy thôi sao! Mẹ kiếp! Tất cả rồi sẽ được thấy rằng ta cũng có thể cao thượng mà không kém gì bất cứ ai, khi cần thiết.

Và vì đã đến gần cổng thành, y trao lá thư lại cho Barrabas và dặn một câu:

- Bất cứ ai hỏi gì, thì mi chỉ cần trả lời: "Thư của đức vua!" và chỉ trao tận tay quận chúa phu nhân.

Và trong khi Barrabas phi ngựa về phía tòa dinh thự nơi quận chúa phu nhân cư ngụ, về phần mình, Cauvignac tiến về phía pháo đài Trompette.

Barrabas không gặp một chướng ngại nào cả, đường phố vắng tanh, toàn thành phố dường như trống rỗng, tất cả mọi cư dân đều đổ dồn về phía pháp trường.

Đến cổng dinh thự, lính gác muốn ngăn cản hắn đi qua, nhưng theo lời dặn của Cauvignac, hắn vung vẩy lá thư và la lớn:

- Thư của đức vua! Thư của đức vua!...

Lính gác tưởng hắn là liên lạc viên của triều đình nên để hắn đi qua.

Nhờ vậy Barrabas vào lâu đài cũng dễ dàng như vào thành phố.

Thế nhưng theo như chúng ta còn nhớ, đây không phải là lần đầu tiên, anh chàng trung úy đáng kính Barrabas này được vinh hạnh tiếp cận phu nhân quận chúa. Bởi vậy, hắn nhảy xuống ngựa, lao về phía cầu thang vì hắn vốn biết rõ đường đi, chen qua giữa đám người hầu đang ngơ ngác và tiến vào dãy phòng trong. Vào đến đây, hắn dừng lại vì thấy trước mặt mình một phụ nữ mà y nhận ra đó là phu nhân quận chúa và bên chân bà có một người phụ nữ khác.

- Ôi! Xin phu nhân hãy thương tình! - Người này nói.

- Claire! - Quận chúa trả lời - Em hãy đi ra đi, nên biết điều một chút, hãy nhớ lại rằng chúng ta đã bỏ qua một bên tư cách phụ nữ của chúng ta cũng như chúng ta đã từ bỏ qua lốt y phục vậy, chúng ta đã trở thành những viên phó tướng của ngài hoàng thân, và hiện tại quốc sự chỉ huy tất cả.

- Phu nhân ơi! Không còn quốc sự gì đối với em nữa cả. - Claire kêu lên - Chẳng còn chính sự mà cũng chẳng còn chính kiến, chỉ còn lại anh ấy trên cõi đời này thôi và nếu anh ấy phải rời bỏ nó thì đối với em chỉ còn là cái chết!...

- Claire, em yêu quý của ta, ta đã nói với em rằng điều đó là không thể được, bọn họ đã giết Richon, và nếu chúng ta cũng không làm như vậy thì chúng ta sẽ bị mất thể diện.

- Ôi! Thưa phu nhân, có ai lại mất thể diện khi ra ân xá bao giờ, người ta không thể nào mất thể diện khi sử dụng đến một đặc quyền chỉ dành riêng cho vua của nước trời và vua của thế gian, một lời thôi, thưa phu nhân, một lời thôi con người khốn khổ ấy đang chờ đợi!

- Kìa, Claire em điên rồi, ta đã nói với em là không được kia mà!

- Nhưng em đã nói với ông ấy là sẽ thoát nạn, chính em đã nói như vậy, em đã đưa cho ông ấy em bản ân xá do chính tay phu nhân ký, em đã nói với ông ấy rằng em sẽ trở lại với sự xác nhận bản ân xá đó.

- Ta đã ký với điều kiện là tên kia sẽ trả giá thay cho người yêu của em, vả lại, có thể là tên kia không trốn đi được, biết đâu người ta đã tìm ra được hắn...

- À! Phải lắm! Phải cẩn thận đấy. - Barrabas nói nhỏ vì hắn vừa mới đến nơi.
- Thưa phu nhân, họ sắp dẫn ông ấy đi rồi, phu nhân ơi, đã mất nhiều thời gian rồi, họ sẽ không chờ đợi nữa đâu.
- Em nói đúng đó Claire. - Bà phu nhân nói - Bởi vì ta đã ra lệnh cho mọi việc phải hoàn tất vào lúc mười một giờ, và kìa, đồng hồ vừa điểm mười một giờ, có lẽ tất cả đều đã xong rồi.
Nàng tử tước kêu lên một tiếng và đứng dậy, quay lại, nàng thấy mình đối diện với Barrabas.
- Ông là ai? Ông muốn gì? - Nàng kêu lên - Ông đến báo tin cái chết của chàng đấy ư?
- Thưa bà, không đâu. - Barrabas trả lời vừa lấy dáng điệu duyên dáng nhất - Trái lại tôi đến đây để cứu ông ấy.
- Tại sao lại có chuyện đó chứ? Hãy nói nhanh lên.
- Bằng cách trao lá thư này cho phu nhân.
Claire đưa tay ra, giật lấy lá thư và trình lên phu nhân quận chúa.
- Em không biết trong thư này viết gì. - nàng nói - Nhưng xin phu nhân hãy đọc nhanh lên.
Bà quận chúa mở lá thư ra và lớn tiếng đọc, trong khi đó Claire mắt tái dần sau những dòng thư, như nuốt chửng lấy từng chữ do phu nhân đọc ra.
- Của Nanon! - Bà quận chúa kêu lên sau khi đọc xong - Nanon đến đây! Nanon nạp mình! Ông Lenet đâu rồi? Ông công tước đâu rồi? Có ai không? Có ai không?
- Có tôi đây! - Barrabs nói - Tôi xin sẵn sàng tuân theo mọi sự sai bảo của phu nhân.
- Hãy chạy ra pháp trường, hãy báo rằng, không hành hình mà hoãn lại, mà không được, họ sẽ không tin đâu!
Và quận chúa chụp lấy một cây viết, ghi vào dưới lá thư "Hoãn lại!"
Và bà giao cả lá thư bỏ ngỏ cho Barrabas, hắn chạy biến ra khỏi phòng.
- Ôi! - Nàng tử tước lẩm bẩm - Bà ta yêu chàng hơn ta, đau đớn thay cho ta, chính nhờ bà ta mà chàng được cứu thoát.
Trong khi đó, Barrabas đã không để mất một giây nào, hắn bay xuống cầu thang, nhảy lên lưng ngựa và phi nhanh về hướng pháp trường.
Trong khi hắn đến dinh của quận chúa, Cauvignac đã chạy thẳng đến pháo đài Trompette. Đến đấy, nhờ bóng đêm che chở, đầu đội một chiếc mũ rộng vành sụp đến tận mắt khiến

cho không ai nhận ra, y đã dò hỏi và được biết mọi chi tiết trong chuyến vượt ngục của mình, và bằng cách nào Canolles phải trả giá cho mình. Thế là, y phóng ngựa về phía pháp trường, thúc ngựa một cách điên cuồng, xô gạt đám đông, dẫm lên bất cứ cái gì cản trở đường đi của y. Đến gần pháp trường, y nhìn thấy cái giá treo cổ và hét lên một tiếng, nhưng chìm lỉm giữa những tiếng gào thét của dân chúng.

Chính ngay khi đó, Canolles nhìn thấy y, chàng đoán biết được ý định của Cauvignac và ra hiệu đồng ý.

Cauvignac thẳng người trên lưng ngựa, đưa mắt nhìn chung quanh để xem có Barrabas hoặc một người liên lạc nào đó của quận chúa, cố để ý xem có nghe tiếng "ân xá" hay không, nhưng y chẳng thấy và chẳng nghe gì cả. Người Canolles mà tên đao phủ sắp sửa kéo ra khỏi cây thang và xô vào khoảng không, chàng đưa bàn tay chỉ lên ngực mình.

Thế là Cauvignac hạ mũi súng của y hướng về phía chàng trai, đưa lên má, nhắm kỹ và chuẩn bị bắn.

- Cám ơn anh! - Canolles nói và dang rộng hai cánh tay - Ít ra ta cũng được chết như một người lính.

Viên đạn đã xuyên qua tim chàng.

Tên đao phủ xô cái xác ra, nó treo lơ lửng nơi đầu sợi dây oan nghiệt, nhưng đấy chỉ là một cái xác.

Tiếng súng nổ đã như là một hiệu lệnh, cả ngàn tiếng nổ phát ra gần như cùng lúc. Một giọng la to:

- Ngừng lại! Ngừng lại! Cắt dây đi!

Những tiếng hô đó chìm lỉm trong những tiếng gào thét của đám đông, vả lại dây đã bị một viên đạn cắt ngang đám lính gác cố sức chống cự nhưng cũng bị đám đông xô gạt đi, giá treo cổ bị gãy thành mảnh vụn, các đao phủ bỏ chạy tán loạn, đám đông xúm đến như một màu đen, chiếm lấy cái thây, xé nát nó ra, và kéo lê qua các đường phố.

Trong cảnh hỗn loạn đó, Barrabas đã đến bên ngài công tước, và mặc dù thấy rằng đã quá muộn, hắn cũng giao lại tờ công văn cho ngài.

Giữa những tiếng súng, ngài công tước cũng chỉ đứng qua một bên, bởi vì ông ta lạnh lùng và thản nhiên trong tất cả mọi hành động của mình. Ông ta cầm lấy lá thư và đọc.

- Tiếc thật! - Ông ta quay về phía các sĩ quan của mình và nói - Điều cô nàng Nanon này đề nghị có lẽ đáng giá hơn đấy, nhưng mà sự việc cũng đã xong rồi.

Và sau một hồi suy nghĩ.

- Mà này - Ông tanói - bởi vì cô nàng đang chờ đợi câu trả lời của chúng ta bên kia sông, có thể có cách nối lại vấn đề này.

Và chẳng bận tâm gì hơn đến người liên lạc, ông ta thúc ngựa về gặp bà quận chúa cùng với đoàn hộ tống của mình.

Ngay khi đó, cơn dông tự nãy giờ vẫn lơ lửng trong khí quyển, ập xuống thành phố Bordeaux, mưa như trút nước xuống pháp trường như để rửa sạch máu của kẻ vô tội.

Phần IV - Chương 4

Trong khi câu chuyện xảy ra ở Bordeaux, trong khi đám đông dân chúng lôi kéo qua các đường phố cái xác đẫm máu của Canolles và ngài công tước đang vuốt ve lòng kiêu hãnh của quận chúa phu nhân khi nói rằng bà quyền thế không kém gì một bà hoàng hậu, trong khi Cauvignac quay trở ra cổng thành cùng với Barrabas, thì một cỗ xe do bốn con ngựa chạy hụt hết hơi, mình đẫm mồ hôi, vừa dừng lại bên bờ sông Kironde, đối diện với Bordeaux, giữa hai làng Beleroix và Bastide.

Đồng hồ vừa điểm mười một giờ.

Một người hộ tống cỡi ngựa đi sau, vội vàng nhảy xuống đất khi thấy cỗ xe dừng lại và đến mở cửa.

Một người phụ nữ liền bước xuống, đưa mắt nhìn lên bầu trời nhuốm đỏ vì những ánh đuốc phản chiếu, lắng nghe những tiếng động và tiếng ồn ào từ xa vọng tới.

- Em có chắc - Người này nói với chị hầu phòng vừa xuống theo - rằng không có ai theo chúng ta chứ?

- Không ạ! - Chị hầu phòng trả lời, hai người hộ tống theo sau xe cũng vừa đến và xác nhận là không nghe và không thấy gì cả.

- Ngươi có nghe gì về phía thành phố không?

- Hình như có nghe những tiếng la ó từ xa.

- Ngươi có thấy gì không?

- Có những ánh đuốc ạ.

- Vâng, thưa bà, vâng, đúng rồi bọn họ náo loạn, bọn họ chạy lung tung như những ánh ma trơi, kìa, bà có nghe những tiếng ồn ào mỗi lúc mỗi rõ hơn không?
- Lạy Chúa! - Người thiếu phụ lẩm bẩm và quỳ xuống nền đất ẩm ướt - Lạy Chúa! Lạy Chúa!
Đây là lời cầu nguyện duy nhất của nàng. Một lời duy nhất hiện ra trong tâm trí nàng, miệng nàng chỉ có thể thốt lên một tiếng duy nhất, tên của đấng cao cả có thể mang đến một phép lạ cho nàng.
Chị hầu phòng đã không lầm. Quả vậy, những ánh đuốc di động, những tiếng hò reo dường như đến gần hơn, mọi người nghe một tiếng súng nổ vang, tiếp theo là hàng trăm tiếng khác, rồi một cảnh náo loạn, rồi những ánh đuốc lụi tàn, những tiếng hò reo xa dần, mưa bắt đầu rơi xuống, sấm nổ rền trên bầu trời. Nhưng điều đó không làm cho người thiếu phụ quan tâm, nàng không sợ sấm sét...
Nàng vẫn nhìn sững vào nơi vừa xảy ra cảnh náo loạn. Nàng không thấy gì nữa, không nghe gì nữa, qua ánh sáng của các lằn chớp dường như nơi ấy đã vắng người.
- Ôi! Ta không còn đủ sức để chờ đợi lâu hơn nữa. Đến Bordeaux thôi! Chúng ta hãy mau đến Bordeaux.
Bỗng nhiên, vang lên tiếng vó ngựa đang đến gần.
- A! Họ đến kia rồi! - Nàng kêu lên - Họ đến rồi! Thôi vĩnh biệt Finette nhé, em lui ra, ta sẽ đến đó một mình. Lombard, hãy đưa cô ấy về và hãy để lại trong xe tất cả những gì đang mang theo.
- Kìa, bà làm gì vậy? - Finette kinh hoàng kêu lên.
- Vĩnh biệt Finette, vĩnh biệt em.
- Tại sao lại vĩnh biệt hở bà? Thế bà đi đâu?
- Ta đến Bordeaux.
- Ôi! Xin bà đừng làm như vậy! Bọn họ sẽ giết bà mất thôi.
- Kìa! Vậy em nghĩ ta muốn đến đấy vì lý do gì?...
- Trời! Bà ơi! Lombard mau lên! Hãy giúp tôi, phải cản bà ấy...
- Suỵt! Thôi em đi đi, Finette. Ta đã không quên em đâu, hãy an tâm nhé, hãy về đi, ta không muốn em gặp tai họa. Hãy nghe lời ta... đang đến gần, họ kia rồi.
Thật vậy, một kỵ sĩ đang phi đến, theo sau là một kỵ sĩ khác.
- Em ơi! Em ơi! - Người đó kêu lên - A! Ta không đến kịp lúc.

- Anh Cauvignac! - Nanon kêu lên - Họ đã chấp thuận rồi sao? Chúng ta sẽ đi chứ?
Nhưng thay vì trả lời, Cauvignac nhảy xuống ngựa, y bế xốc Nanon lên, đóng cửa lại và nhảy lên ngựa của mình. Nanon tỉnh trí lại, vùng vẫy và la hét nhưng hoài công.
- Đừng bỏ bà ấy ra! - Cauvignac nói - Tuyệt đối không được rời bà ấy. Barrabas hãy canh cửa bên bà, còn mi, phu xe nếu mi lỏng dây cương một giây thôi, ta sẽ bắn mi nát óc.
Những lệnh đó phát ra thật nhanh, đến nỗi có một giây phút ngập ngừng, xe chậm chuyển động, mấy tên người hầu run rẩy, ngựa ngập ngừng.
- Đồ quỷ! Nhanh lên! - Cauvignac gào lên - Bọn chúng đến kìa!Bọn chúng đến kìa!
Thật vậy, từ đằng xa bắt đầu nghe có những tiếng vó ngựa vang dội như những tiếng sấm, đang mỗi lúc một gần hơn.
Cái sợ vốn dễ lây. Qua giọng nói của Cauvignac, tên phu xe hiểu rằng có một hiểm nguy lớn đang đe dọa, y nắm lấy cương ngựa.
- Chúng ta đi đâu? - Y ấp úng hỏi.
- Đến Bordeaux! Đến Bordeaux! - Nanon từ bên trong xe nói vọng ra.
- Mẹ kiếp! Đến Libourne! - Cauvignac hét lên.
- Ông ơi! Đi được bao dặm thôi là ngựa sẽ quỵ mất thôi.
- Ta không đòi hỏi phải đi xa như vậy! - Cauvignac hét lên và vung gươm quất mấy con ngựa. Đi đến nơi đóng quân của Ferguzon là đủ rồi.
Thế là cỗ xe nặng nề rung chuyển và lên đường với một tốc độ kinh hồn. Người và ngựa toát mồ hôi, thở hổn hển, thôi thúc nhau, tiếng hét và tiếng ngựa hí hòa lẫn với nhau.
Nanon cố tìm cách chống cự và toan nhảy xuống xe nhưng nàng đã kiệt sức, nàng đã kiệt quệ ngã ra nệm xe, nàng không còn nghe, không còn thấy gì nữa. Cố gắng đưa mắt tìm kiếm Cauvignac giữa những bóng đen hỗn loạn đó, lần hồi nàng cảm thấy chóng cả mặt, nàng nhắm mắt lại, kêu lên một tiếng và ngã vào tay chị hầu phòng, khắp người lạnh toát.
Cauvignac vượt qua cửa xe. Y dẫn đầu đoàn người, ngựa. Vó ngựa y để lại một vệt dài tóe lửa suốt con đường.
- Ferguzon mau cứu viện! - Y la to.
Và từ đằng xa vọng lại tiếng reo hò.
- Hỡi quỷ dữ! - Cauvignac kêu lên - Nếu hôm nay ngươi muốn chơi ta, thì ta cho rằng lần này ngươi cũng thua thôi. Ferguzon! Mau cứu viện.
Hai ba tiếng súng đến từ phía sau, nhưng ở phía trước cả một loạt súng nổ đáp lại.

Xe dừng lại, hai trong số bốn con ngựa ngã quỵ xuống vì quá mệt, con thứ ba bị trúng đạn.

Ferguzon cùng với quân của mình xông đến đám quân của ngài De La Rochefoucauld và vì họ đông gấp ba lần nên đám dân quân Bordeaux không thể cầm cự nổi, quay ngựa chạy, thế là những kẻ thắng, cũng như những kẻ thua, quân đuổi theo cũng như quân bị đuổi theo giống như một đám mây bị gió thổi tạt, biến mất vào bóng đêm.

Chỉ còn lại Cauvignac cùng mấy tên người hầu và Finette ở bên cạnh nàng Nanon bất tỉnh trong xe.

May sao, họ chỉ còn cách ngôi làng Carbon - Blane khoảng một trăm bước, Cauvignac bế Nanon đến ngôi nhà đầu tiên mà họ nhìn thấy. Đến đấy, y đặt em gái lên giường, rút từ trong ngực một vật gì đó mà Finette không kịp nhận ra, rồi nhét vào bàn tay co quắp của người thiếu phụ.

Sáng hôm sau, khi tỉnh dậy khỏi giấc mơ khủng khiếp, Nanon đưa bàn tay lên mặt và một vật mềm dịu thơm thơm vuốt ve đôi môi nhợt nhạt của nàng.

Đấy là một lọn tóc của Canolles mà Cauvignac đã liều mạng đoạt được giữa rừng vuốt sắc của đám cọp dữ ở Bordeaux.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần IV

Phần IV - Chương 5

Ròng rã tám ngày đêm liền, tử tước phu nhân De Cambes vẫn mê sảng và lạnh ngắt trên giường bệnh, kể từ lúc nàng được đưa vào đấy sau khi nàng biết được cái tin dữ kia và ngã ra bất tỉnh.

Các chị người hầu chăm sóc nàng, nhưng chính lão Pompéc là người canh giữ cửa, chỉ có lão bộc già ấy, đến quỳ bên giường, mới có thể đánh thức một chút trí khôn nơi nàng.

Những người thăm viếng rất đông, nhưng người lão bộc trung thành, nghiêm túc trong công vụ, như một người lính già, không để cho bất cứ ai vào, trước hết là bởi vì lão tin tưởng tuyệt đối rằng mọi cuộc thăm viếng đều có hại cho chủ mình, và cũng do lệnh của viên y sĩ, ông này e ngại mọi xúc động quá mạnh đối với nàng tử tước.

Mỗi buổi sáng, Lenet đến trước cửa phòng của người thiếu phụ đáng thương để thăm hỏi, nhưng ông cũng không được đón tiếp khá hơn mấy người khác. Đích thân quận chúa phu nhân cũng đến cùng với đoàn tùy tùng của mình nhân một hôm khi bà đến thăm bà mẹ của anh chàng Richon đáng thương. Mục đích của bà là, ngoài sự quan tâm đặc biệt đối với Claire, bà muốn tỏ ra mình là một người hoàn toàn vô tư không thiên vị.

Và như vậy, bà đến để đóng vai trò một bậc quân vương cao trọng, nhưng lão Pompéc kính cẩn đưa ra những câu quả quyết rằng lão đã được lệnh trấn giữ và không thể để cho bất cứ ai qua, dù cho các ngài công tước hoặc là tướng đi nữa, cho dù đó là các quận chúa cũng thế, đều phải tuân theo lệnh này, và phu nhân De Condé cũng như bất cứ ai khác thôi, nhất là sau những chuyện vừa qua thì sự có mặt của bà lại rất có thể đưa đến cuộc

khủng hoảng trầm trọng nơi người thiếu phụ.
Bà quận chúa, với ý nghĩ là mình đã chu toàn một bổn phận, nên chẳng đợi nói đến lần thứ hai, liền bỏ đi cùng với đoàn tùy tùng.
Đến ngày thứ chín, Claire hồi tỉnh lại, khi đó mọi người mới nhận thấy rằng suốt thời gian mê sảng dài tám ngày qua, nàng đã không ngừng khóc, mặc dù theo lệ thường, cơn sốt làm cạn nước mắt, còn nước mắt của nàng có thể nói là đã đào một đường rãnh bên dưới mi mắt mỏng đỏ và tím nhạt như hình Đức Mẹ đau khổ của Runens.
Đến ngày thứ chín, như chúng ta vừa nói, khi mọi người đã bắt đầu tuyệt vọng thì nàng đột ngột tỉnh lại như có phép tiên, nước mắt ngưng chảy, nàng đưa mắt nhìn chung quanh và dừng lại với một nụ cười các chị hầu đã chăm sóc cho nàng và nơi Pompéc, người luôn canh giữ nàng, thế là mấy giờ liền, nàng giam mình trong cảnh thinh lặng, tay chống cằm, mắt đờ đẫn, dõi theo một ý nghĩ duy nhất đang mỗi lúc mỗi trở nên rõ rệt hơn trong trí nhớ dần dần hồi tỉnh của nàng.
Và bỗng nhiên, chẳng cần biết xem sức lực có đáp ứng được quyết định của mình hay không.
- Hãy thay y phục cho ta! - Nàng nói.
Mấy chị người hầu ngạc nhiên bước đến và muốn cho nàng biết ý kiến, Pompéc bước tới ba bước và chắp hai tay lại như muốn khẩn cầu một điều gì.
Thế nhưng Claire vẫn dịu dàng, nhưng cương quyết, lặp lại:
- Ta đã nói là hãy thay y phục cho ta.
Người hầu vội vã tuân theo, Pompéc cúi đầu và bước thụt lùi ra ngoài.
Hỡi ôi! Đôi má hồng tròn trĩnh đã nhường chỗ cho vẻ nhợt nhạt gầy gò của những kẻ sắp chết, bàn tay đẹp và xinh xắn này trong suốt và trắng bệch hơn cả lớp vải phin trắng trên người nàng, dưới làn da là những mạch máu tím nhạt, biểu hiện sự suy sụp sau nỗi buồn khổ kéo dài. Những bộ áo mà mới đây nàng vẫn còn mặc, vẫn ôm lấy vóc dáng duyên dáng của nàng, nay rũ xuống chung quanh nàng thành những nếp dài và rộng, mọi người thay y phục theo ý nàng nhưng công việc này kéo dài rất lâu, bởi vì nàng yếu đến nỗi ba lần, nàng muốn quỵ xuống và sau khi y phục chỉnh tề, nàng đến bên cửa sổ. Nhưng đột nhiên thụt lùi lại tưởng chừng như cảnh bầu trời thành phố làm cho nàng sợ hãi, nàng đến ngồi vào bàn, bảo mang đến bút và giấy, rồi thảo một lá thư gửi phu nhân quận chúa xin phép cho mình đến hội kiến.

Mười phút sau khi lá thư được Pompéc mang đến cho phu nhân quận chúa, mọi người nghe có tiếng xe đậu trước cửa, và ngay sau đó người ta bảo rằng có bà De Tourville đến thăm.

- Có phải - Bà ta hỏi Claire - chính em vừa gởi thư cho phu nhân xin được hội kiến đó không?

Ồ! Trái lại là đằng khác, em à, bởi vậy nên tôi mới vội vàng đến đây truyền đạt lời phu nhân nhắn với em rằng chẳng việc gì phải xin hội kiến, em có thể vào gặp phu nhân bất kể lúc nào.

- Xin cám ơn bà, em sẽ đến bây giờ.

- Sao! - Bà De Tourville kêu lên - Sức khỏe của em như vậy mà em đòi ra ngoài sao chứ?

- Xin bà cứ an tâm. - Nàng tử tước trả lời - Em cảm thấy bình thường.

- Em sẽ đến ngay bây giờ à?

- Vâng ạ.

- Để chị về báo lại với phu nhân nhé.

Rồi bà De Tourville bỏ đi, cũng đột ngột như khi bà đến, sau khi đã cúi chào nàng tử tước một cách hết sức là lịch sự. Tin về cuộc hội kiến bất ngờ loan nhanh trong chốn triều đình thu hẹp đó, mọi người đều rất quan tâm đến tình trạng của nàng, bởi vì không có mấy người đồng tình với cách xử sự của phu nhân quận chúa trong những tình huống cuối cùng. Tò mò lên đến cực điểm, các sĩ quan, các bà tùy tùng, các ngài cận thần chen chúc nhau trong phòng làm việc của phu nhân De Condé, họ không thể tin rằng sẽ có cuộc hội kiến này, bởi vì mới hôm qua đây thôi, tình trạng của Claire được xem là tuyệt vọng.

Đột nhiên người ta báo cho phu nhân De Cambes hiện ra.

Trước khuôn mặt nhợt nhạt như sáp, lạnh lẽo và bất động như đá hoa cương, với đôi mắt sâu hoắm còn sót lại một tia sáng duy nhất, ánh phản chiếu cuối cùng của những giọt lệ mà nàng đã tuôn ra, khắp nơi nổi lên tiếng thì thầm thương cảm.

Claire dường như không nhận ra điều đó.

Ông Lenet xúc động bước đến đón nàng, rụt rè đưa bàn tay ra.

Nhưng Claire không tỏ vẻ gì là trông thấy bàn tay đó, nàng trịnh trọng cúi chào phu nhân De Condé rồi tiến về phía bà, băng qua cả chiều dài của gian phòng với bước chân quả quyết mặc dù trông nàng rất nhợt nhạt, đến nỗi mọi người đều tưởng chừng như nàng sẽ ngã sau mỗi bước chân.

Bà quận chúa phu nhân mặt cũng tái đi và khá xúc động, nhìn Claire bước đến gần với một tâm trạng gần giống như sợ hãi, và chẳng còn đủ sức để giấu giếm tâm trạng ấy đang hiện rõ trên gương mặt của bà.

- Phu nhân kính mến! - Nàng tử tước nói với một giọng nghiêm trang - Mục đích của cuộc hội kiến mà phu nhân đã rộng lòng ban cho em là em muốn được hỏi phu nhân trước mặt mọi người rằng trong suốt thời gian em được vinh dự phục vụ người, phu nhân có được hài lòng về lòng trung thành và tận tụy của em hay không?

Bà phu nhân đưa chiếc khăn tay lên môi và ấp úng trả lời:

- Nữ tử tước thân yêu của ta, đúng là trong mọi trường hợp ta đều phải ca ngợi em và cũng đã hơn một lần, ta bày tỏ lòng biết ơn của ta đối với em.

- Câu minh chứng ấy thật quý giá đối với em thưa phu nhân. - Claire trả lời - Bởi vì nó cho phép em được cầu xin người cho phép em được rút khỏi chốn này.

- Sao! - Bà quận chúa kêu lên - Em bỏ ta sao Claire?

Claire kính cẩn cúi đầu và không nói gì cả.

Trên mọi gương mặt đều có thể nhìn thấy sự xấu hổ, hối hận hoặc là đau khổ. Cảnh im lặng nặng nề bao trùm tất cả.

- Nhưng tại sao em lại muốn rời bỏ ta chứ? - Bà lại hỏi.

- Thưa phu nhân, em không còn sống được bao nhiêu ngày nữa. - Claire đáp lại - Và những ngày cuối cùng ấy em muốn dùng vào việc cứu rỗi linh hồn em.

- Claire, Claire yêu quý của ta! - Bà quận chúa kêu lên - Em hãy suy nghĩ lại đi...

- Thưa phu nhân! - Claire cắt ngang - Em cầu xin phu nhân hai ân huệ, em có thể hy vọng rằng phu nhân sẽ ban cho em không?

- Ồ! Em cứ nói! - Phu nhân De Condé kêu lên - Bởi vì ta rất vui sướng nếu có thể giúp cho em được một điều gì.

- Điều này thì phu nhân có thể.

- Nào, em hãy nói đi.

- Điều thứ nhất là quyền sở hữu tu viện Sainte Radegonde hãy còn trống từ khi bà De Montiny chết đi.

- Một tu viện cho em sao? Tại sao em lại nghĩ như vậy?

- Điều thứ hai, thưa phu nhân. - Claire vẫn tiếp với một giọng hơi run rẩy - Là xin cho em được phép chôn cất thi hài của vị hôn phu của em, ngài nam tước De Canolles, bị dân

chúng thành Bordeaux giết chết, nơi gia trang của dòng họ De Cambes.
Bà phu nhân quay mặt đi, bàn tay lạnh ngắt đưa lên áp chặt nơi chỗ trái tim mình. Ngài công tước De La Rochefoucauld tái mặt với hơi mất bình tĩnh. Lenet mở cửa phòng và bỏ đi.
- Phu nhân không trả lời sao? - Claire nói - Người từ chối ư? Có lẽ em đòi hỏi hơi nhiều.
Phu nhân De Condé chỉ còn đủ sức gật đầu ra hiệu đồng ý, rồi ngã xuống ghế bất tỉnh.
Claire quay lưng lại, cử chỉ như một pho tượng và nàng đi qua giữa hai hàng người đang cúi thấp đầu, dáng người thẳng và thản nhiên, và mãi đến khi nàng rời khỏi phòng rồi mọi người mới nghĩ đến chuyện cấp cứu bà phu nhân.
Năm phút sau, một cỗ xe chầm chậm lăn bánh trong sân, đó là tử tước phu nhân De Cambes đang rời thành Bordeaux.
- Thưa phu nhân quyết định như thế nào? - Bà De Tourville hỏi phu nhân De Condé khi bà tỉnh lại.
- Mọi người hãy tuân lệnh tử tước phu nhân De Cambes trong việc thi hành hai yêu cầu của cô ấy và hãy van xin cô ấy tha lỗi cho chúng ta.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần V:
MẸ BỀ TRÊN CỦA TU VIỆN SAINTE RADEGONDE Ở PEYSSAC

Phần V - Chương 1

Đoạn kết

Một tháng đã trôi qua từ sau những biến cố ấy.

Một chiều chủ nhật, sau giờ kinh tối, mẹ bề trên của tu viện Sainte - Radegonde ở Peyssac là người cuối cùng ra khỏi nhà nguyện nằm ở cuối khu vườn của tu viện. Thỉnh thoảng bà đưa mắt đỏ vì khó nhiều nhìn về phía một bụi điền ma và thông, ánh mắt nặng trĩu nuối tiếc tưởng chừng như trái tim của bà bị cầm giữ ở nơi ấy và bà không thể nào rời đi được.

Phía trước, một hàng dài các nữ tu mặt che khuất sau tuần khăn voan và câm lặng, trông như một đám rước của các bóng ma trở về với nấm mồ, và còn một bóng ma đang quay mặt đi, nuối tiếc cõi trần.

Dần dần, kẻ trước người sau, các nữ tu biến mất dưới những vòm cửa của tu viện, bà mẹ bề trên đưa mắt nhìn theo cho đến người cuối cùng, rồi bà ngồi xuống một đầu cột thấp với một vẻ tuyệt vọng không thể nào tả hết được.

- Ôi! Lạy Chúa! Lạy Chúa! - Ba nói, đưa một bàn tay lên áp nơi trái tim - Xin người chứng giám cho rằng con không thể nào chịu đựng nổi cuộc sống này nữa, con muốn tìm đến với những bóng tối và cô quạnh trong dòng tu kín này chứ không phải những ánh sáng cứ chăm chăm vào con như thế kia.

Rồi bà đứng dậy và bước một bước về phía lùm thông đằng kia.

- Nói cho cùng - Bà nói - thế gian này đối với ta còn gì là quan trọng nữa khi mà ta đã từ bỏ nó? Thế gian này chỉ làm hại ta thôi, xã hội này thật tàn nhẫn đối với ta, vậy tại sao ta

lại bận tâm đến những câu xét đoán của người đời một khi ta đã đến nương nhờ nơi Chúa và chỉ sống vì người? Nhưng có lẽ Chúa lên án mối tình vẫn sống và cắn rứt trong tim ta. Nếu vậy thì ta xin Người hãy lấy nó đi khỏi tim ta, hoặc là hãy lấy hồn ta ra khỏi thân xác này đi.

Nhưng miệng vừa thốt ra những lời ấy thì con người tuyệt vọng đáng thương kia đưa mắt nhìn xuống tấm áo dòn gmình đang mặc, bà kinh hoàng vì câu nói xúc phạm chẳng xứng đáng với tấm áo tinh khiết, bà đưa bàn tay gầy gò lên gạt những giọt nước mắt đang lấp lánh nơi mi, và hướng ánh mắt lên trời, bà dâng lên Thượng Đế lễ vật là những nỗi đau khổ triền miên của mình.

Ngay khi đó, một giọng nói vang lên bên cạnh bà. Mẹ bề trên quay lại, đó là chị nữ tu lo việc tiếp khách.

- Thưa mẹ bề trên - Người nữ tu nói - ngoài phòng khách có một người phụ nữ muốn xin được tiếp chuyện với mẹ.

- Người đó tên gì?

- Bà ấy chỉ muốn nói với mẹ.

- Trông người đó thuộc vào giai cấp nào?

- Có lẽ là giai cấp sang trọng.

- Lại thế gian. - Mẹ bề trên lẩm bẩm.

- Tôi sẽ trả lời như thế nào ạ? - Người nữ tu hỏi.

- Hãy nói rằng tôi đang chờ.

- Ở đâu, thưa mẹ?

- Hãy đưa bà ta vào đây, tôi sẽ tiếp khách ngoài vườn. Tôi đang cần không khí, vào nhà tôi không chịu nổi.

Người nữ tu trở ra và một lát sau quay vào, theo sau là một phụ nữ, chỉ nhìn vào bộ y phục sang trọng mặc dù rất giản dị cũng đủ biết là một người thuộc giai cấp thượng lưu. Người ấy hơi thấp, dáng đi hơi nhanh có lẽ không được thanh lịch lắm nhưng toát ra một vẻ duyên dáng khó tả. Bà ta mang theo một chiếc hộp bằng ngà, màu trắng nhạt tương phản với màu vải đen của bộ y phục.

- Thưa bà - Người nữ tu nói - đây là mẹ bề trên.

Bà mẹ bề trên hạ tấm khăn voan xuống và quay về phía bà khách lạ.

Người này đưa mắt nhìn xuống, thấy bà nhợt nhạt và run rẩy vì xúc động, bà mẹ bề trên

dịu dàng, nhìn bà và nói:
- Chị muốn nói chuyện với tôi à, tôi xin sẵn sàng nghe đây.
- Thưa mẹ bề trên. - Bà khách lạ nói - Tôi đã từng sung sướng đến mức lòng kiêu ngạo của tôi đã tin rằng có lẽ ngay cả Thượng Đế cũng không thể phá hủy được hạnh phúc của tôi. Hôm nay người đấy đã trừng phạt tôi, tôi cần được ăn năn, cần được khóc lóc. Tôi đến xin nương nhờ nơi mẹ để những tiếng khóc than của tôi được chôn vùi giữa những bức tường của tu viện, để những giọt nước mắt của tôi không là trò cười cho người đời, để Thượng Đế có lẽ đang tìm kiếm tôi giữa những cuộc vui, sẽ tìm thấy tôi đang khóc than trong một nơi thánh thiện và đang cầu nguyện nơi chân bàn thờ của Người.
- Tôi thấy rõ là tâm hồn chị đang vô cùng đau khổ bởi vì cả tôi, tôi cũng đã từng biết đau khổ là gì. Nếu chị cần sự yên tĩnh, nếu chị cần sự khổ hạnh, nếu chị cần sự hành tội thì hãy đến đây và cùng chịu khổ hạnh với chúng tôi, nhưng nếu chị tìm một nơi để có thể giải thoát khỏi đau khổ nhờ những tiếng khóc, nếu chị muốn tìm một nơi để thốt ra những tiếng kêu tuyệt vọng, một nơi mà không có ánh mắt nào có thể nhìn thấy chị thì thưa chị... - Mẹ bề trên nói tiếp và lắc đầu - thì chị nên rời khỏi đây, chị hãy giam cầm mình nơi phòng riêng thế gian sẽ tò mò nhìn chị ít hơn là ở đây, và những tấm màn dày của khuê phòng dập tắt những tiếng khóc có hiệu quả hơn là mấy tấm ván của các phòng kín ở đây. Còn Thượng Đế, chỉ trừ khi nào những tội ác nặng nề lắm mới khiến người ngoảnh mặt đi với chị, còn không thì người sẽ nhìn thấy chị ở khắp nơi.
- Thưa mẹ - Bà ta nói - như vậy phải chăng những kẻ đau khổ không nên tìm đến với Thượng Đế, còn nơi đây không phải là nơi nghỉ chân trên con đường về nước trời hay sao?
- Thưa chị, chỉ có một cách để đến với Chúa. - Bà mẹ bề trên trả lời - Chìm đắm vào sự tuyệt vọng của mình, chị nuối tiếc điều gì? Chị than khóc điều gì? Chị hỏi xin điều gì? Thế gian đã làm phật ý chị, tình bằng hữu đã phản lại chị, chị thiếu vàng bạc, một nỗi buồn tạm thời khiến cho chị tin rằng đó là điều đau khổ tột cùng, phải chăng hiện tại chị đang đau khổ và nghĩ rằng sẽ mãi mãi đau khổ như vậy? Như khi trước một vết thương mở rộng, người ta tưởng tượng rằng nó sẽ không bao giờ liền miệng, hãy than khóc đi và để cho đau khổ tuôn tràn, sau đó vết thương sẽ khỏi, và nếu chị đã bị ràng buộc vào với chúng tôi thì sẽ lại bắt đầu một nỗi khổ đau khác, những nỗi khổ này mới thực sự là muôn đời, không bao giờ nguôi và thật là khác thường, chị sẽ được nhìn thấy qua một

hàng rào thép thế gian trước kia mà chị không thể nào quay trở lại được nữa, khi đó chị sẽ nguyền rủa cái ngày mà sau lưng chị đóng lại cánh cổng sắt của nơi thánh này, nơi mà chị cho là chốn nghỉ chân trên đường về nước trời. Điều mà tôi nói đây có lẽ không hợp với nội quy của chúng tôi. Tôi làm mẹ bề trên, chưa bao lâu để hiểu rõ vẫn thường xuyên, không phải là trong thâm tâm tôi, nhưng là chung quanh tôi.

- Ôi, không, không! - Người phụ nữ lạ mặt kêu lên - Đối với tôi, thế gian đã chấm dứt rồi, tôi đã mất tất cả những gì đã khiến tôi yêu chuộng thế gian, không, thưa mẹ bề trên hãy an tâm, tôi không bao giờ hối tiếc nó nữa. Ồ, chắc chắn là như vậy... không bao giờ.

- Nếu vậy, điều khiến chị than khóc đó là nặng nề lắm sao? Thay vì một ảo tưởng, chị đã để mất một báu vật hay sao? Chị phải xa cách mãi mãi một người chồng, một người con, một người yêu? Ồ, nếu vậy thì tôi xin chia buồn với chị, bởi vì như vậy trái tim chị đã tổn thương nặng nề và sẽ không bao giờ chữa khỏi! Thôi được, chị hãy đến với chúng tôi, Thượng Đế sẽ an ủi chị, chúng tôi sẽ thay thế, những người thân thích của chị... - Và người mẹ bề trên nhỏ giọng - Nếu điều đó vẫn không an ủi được chị thì sẽ còn một niềm an ủi cuối cùng là hãy đến đây để cùng khóc với tôi bởi vì, cũng như chị, tôi đã đến đây để tìm nguồn an ủi đó, và cũng không tìm được.

- Kìa! - Người khách lạ kêu lên - Cớ sao tôi lại phải nghe những lời tương tự như vậy? Phải chăng đấy là cách nâng đỡ của những kẻ khốn khổ?

- Thưa chị - Bà mẹ bề trên nói vừa đưa bàn tay về phía người thiếu phụ như để tránh câu chê trách - Xin đừng nói đến điều buồn khổ trước mặt tôi, tôi không biết chị là ai, tôi không biết điều gì đã xảy ra với chị, nhưng chị không biết đau khổ là gì đâu.

- Ồ! - Bà khách kêu lên với một âm sắc đau buồn đến nỗi bà mẹ bề trên phải giật mình - Thưa mẹ, mẹ không biết tôi là ai, nếu biết mẹ đã không nói với tôi như vậy, vả lại mẹ không thể phán xét về chiều sâu của nỗi đau nơi tôi, bởi vì muốn vậy thì mẹ cần phải khổ đau như tôi đã từng đau khổ, tạm thời xin hãy tiếp nhận tôi, hãy mở cho tôi cánh cửa của nhà Chúa và qua những tiếng than thở, những giọt lệ của tôi sau này, mẹ sẽ hiểu được là tôi khốn khổ biết chừng nào.

- Phải qua giọng nói của chị, tôi có thể hiểu rằng chị đã mất người chị yêu, có đúng thế không?

- Ồ, vâng, vâng! - Người khách khóc nấc lên, vặn hai tay vào nhau.

- Thôi được, bởi vì chị đã muốn, thì hãy vào đây vậy nhưng tôi xin báo trước với chị

những gì mà chị sẽ tìm thấy trong chốn khổ hạnh này, bốn bức tường muôn thuở cay nghiệt sẽ luôn đưa những ý tưởng của chị trở về thế gian này, nơi chị đã muốn rời bỏ, thay vì phải hướng chúng về nước Trời, bởi vì không điều gì có thể bị dập tắt khi máu còn chảy, mạch còn đập, tim còn yêu, bởi vì dù có sống tách biệt và xa lánh như chúng ta vẫn tưởng, những kẻ đã khuất vẫn kêu gọi chúng ta từ đáy mồ của họ, tại sao chị muốn rời nơi yên nghỉ của những người thân của chị?

- Bởi vì tất cả những gì tôi yêu quý đang ở đây. - Người thiếu phụ nói với một giọng nghẹn ngào và quỳ sụp xuống dưới chân bà mẹ bề trên đang hết sức kinh ngạc - Người ấy đã được chôn cất dưới nhà nguyện Peyssac, xin hãy cho tôi ở lại đây để khóc nơi nấm mồ của người ấy.

- Ai ở đây? Nấm mồ nào? Chị muốn nói đến ai? Bà mẹ bề trên kêu lên.

- Khi tôi còn hạnh phúc, sung sướng - Người thiếu phụ nói tiếp, với một giọng rất nhỏ như bị tiếng gió ạt đi - mọi người gọi tôi là Nanon de Lartigues. Bề trên thì tôi là ai và đã hiểu tôi cầu xin điều gì.

- Ôi, thưa bà! - Bà mẹ bề trên lặng đi giây lát rồi nói với một giọng bề ngoài tỏ ra khá bình thản nhưng vẫn còn nhật ra một chút xúc động - Ôi, vậy ra bà cũng không biết tôi là ai để mà lại đến đây muốn được khóc lóc trên nấm mồ đó, vậy ra bà đã không biết rằng tôi đã phải trả giá bằng sự tự do của mình, bằng hạnh phúc trên cõi đời này, bằng tất cả nước mắt của trái tim tôi để có được niềm vui đau buồn mà bà vừa đến đòi chia sẻ cho bà hay sao? Bà là Nanon De Lartigues, còn tôi, khi tôi còn có tên, mọi người gọi tôi là nữ tử tước De Cambes.

Nanon thốt ra một tiếng kêu, đến gần bà mẹ bề trên, nàng giở tấm khăn voan lên và nhận ra kẻ tình địch của mình.

- Cô ta! - Nanon lẩm bẩm - Một người đẹp thế kia! Ôi, đáng thương thay.

Nàng bước lùi phía sau một bước, mắt vẫn ngó sững vào nàng tử tước, như không thể nào tin được.

- Ôi! - Đến lượt nàng tử tước kêu lên - Bà vừa thốt ra một tiếng khiến tôi được ít nhiều an ủi. Ôi! Như vậy là tôi đã vô cùng đau khổ, cho nên mới đổi thay đến như vậy, tôi đã khóc rất nhiều, tôi đau khổ rất nhiều, bởi vì bà, bà hãy còn đẹp.

Nanon hãy còn quỳ gối, giấu mặt trong hai tay và bật khóc.

- Hỡi ôi, thưa bà, tôi đã không biết bà là ai bởi vì từ một tháng nay tôi hoàn toàn không

biết những gì xảy ra chung quanh nữa, và điều gì đã khiến tôi hãy còn đẹp, bởi vì có lẽ tôi đã gần như điên loạn. Đây, tôi đây, tôi không muốn bà giữ lòng ghen với tôi, tôi xin được vào đây với tư cách là kẻ bề tôi hèn mọn nhất của bà, bà hãy sử dụng tôi theo như ý bà, hãy sử dụng giáo luật và ngục tối nếu được đôi lần đến tuân theo lời bà. Nhưng ít ra, xin hãy cho tôi được đôi lần đến trước nơi yên nghỉ của người mà hai chúng ta cùng yêu.
Bà mẹ bề trên không trả lời, tựa vào thân cây liễu, bà dường như không còn hơi sức nào nữa.
- Ôi, bà ơi! Bà ơi! - Nanon kêu lên - Bà không trả lời tôi sao, bà từ chối tôi? Thôi, thì đây, tôi còn một báu vật cuối cùng, hãy chấp nhận điều tôi cầu xin và nó sẽ thuộc về bà.
Rồi, tháo từ ngực ra một tấm mề đay nhỏ, nàng trao cho bà mẹ bề trên. Claire thốt lên một tiếng kêu và cầm lấy di vật đó, hơn lên những sợi tóc lạnh lẽo khô héo.
- Đấy! - Nanon lại nói - Bây giờ thì bà có tin rằng bà đau khổ hơn là hiện tại tôi đang đau khổ chăng?
- Kìa, chị ơi! - Nàng tử tước nói và kéo Nanon lại gần bên mình - Này, hãy đến đây, giờ đây chị là người tôi yêu quý nhất trên thế gian này, bởi vì chị đã chia sẻ với tôi báu vật đó. Phải! Chị sẽ là người bạn và là người chị em của tôi. Chúng ta sẽ cùng sống và sẽ cùng chết trong những kỷ niệm và những lời cầu nguyện cho người ấy. Chị đã nói đúng, nào, chàng đang yên nghỉ nơi nhà nguyện của chúng tôi.
Nói xong, Claire nắm lấy tay Nanon và cả hai người nhẹ bước trên cỏ đến bên một lùm thông, phía sau là một nhà nguyện nhỏ. Tại một cánh cửa nhà nguyện có một phiến đá cao độ bốn bộ, trên phiến đá ấy có khắc hình một cây thập giá. Bà mẹ bề trên tay chỉ về phía tấm đá ấy.
Nanon quỳ xuống và hôn lên mặt đá hoa cương. Phu nhân De Cambes đưa vào bàn thờ và hôn lên lọn tóc. Một người thì đang cố gắng làm quen với cảnh chết chóc, người kia lại đang muốn mơ tưởng một lần chót về thế gian.
Một lát sau, cả hai cùng trở ra. Họ vẫn chưa nói với nhau một lời nào.
- Chị à! - Phu nhân De Cambes nói - Giờ thì chị đã có phòng của mình trong tu viện này, chị có muốn ở bên cạnh phòng tôi để chúng ta cùng được gần bên nhau không?
- Thưa mẹ bề trên. - Nanon De Lartigues nói - Tôi vô cùng cảm tạ mẹ về ân huệ đó và tôi xin chấp nhận với lòng biết ơn sâu xa. Nhưng trước khi mãi mãi rời cõi thế gian, xin cho tôi được phép chào từ biệt người anh đang đợi tôi ngoài cửa, người ấy cũng đã vô cùng

đau khổ.

- Than ôi! - Phu nhân De Cambes thốt lên, sực nhớ lại ngoài ý muốn của mình, sự trốn thoát của Cauvignac đã từng gây nên cái chết của người bạn tù - Chị cứ đi đi!

Nanon trở ra.

Alexandre Dumas

Những Quận Chúa Nổi Loạn

Phần V:
MẸ BỀ TRÊN CỦA TU VIỆN SAINTE RADEGONDE Ở PEYSSAC

Phần V - Chương 2

Hai anh em

Nanon nói đúng, Cauvignac đang ngồi đợi nàng trên một tảng đá, mặt buồn bã nhìn con ngựa cột cách đó hai bước. Trước mặt anh chàng lãng tử là con đường bụi bặm dường như khởi đầu từ tu viện này để kéo dài đến vô tận.

Có thể nói rằng mặc dù không thiên mấy về những tư tưởng triết lý, anh chàng cũng đang nghĩ rằng, kia là thế gian với những ồn ào nhộn nhịp đang tắt dần nơi ngưỡng cửa thánh thiện. Thật vậy, Cauvignac đang đạt đến một độ nhạy cảm để có thể tin rằng y đang suy tư về những vấn đề ấy.

Nhưng, với cá tính con người như y, y không lạc lõng trong những giấc mơ lãng mạn ấy. Y sực nhớ đến tính cách của người đàn ông và hối hận vì đã tỏ ra yếu đuối như vậy.

"Sao! Ta một người vượt xa những kẻ mềm yếu vì đầu óc, ta không thể nào sánh ngang với họ được, ta không có tim! Quỷ thật! Richon chết rồi, điều đó là đúng, Canolles chết rồi, lại thêm một điều đúng nữa, còn ta thì đang sống mà đối với ta, hình như đấy là điều chính.

"Phải, nhưng chính bởi vì ta đang sống mà ta nghĩ ngợi và khi nghĩ ngợi thì ta nhớ lại, rồi khi ta nhớ lại ta cảm thấy buồn. Tội nghiệp Richon! Một viên chỉ huy tài ba như vậy! Tội nghiệp Canolles! Một anh chàng bảnh trai như vậy! Cả hai đều bị treo cổ mà quỷ thật, đều là do lỗi của ta, lỗi của Roland De Cauvignac. Ôi, buồn quá.

"Đó là chưa kể đến em gái ta, vốn chẳng có gì để khen ngợi cả, nay lại càng không có lý do gì để quý mến ta, bởi vì Canolles chết rồi và con bé lại ngu ngốc mà đi cắt đứt mọi

liên hệ với ngài D'Epernon, đó là chưa kể em ta nó chắc phải giận ta vô cùng, và tỉnh trí lại một chút, thế nào nó cũng sẽ truất quyền thừa hưởng của ta.

"Đấy mới chính là điều xui xẻo quan trọng nhất, chứ không phải là những kỷ niệm quỷ quái đang đeo đuổi ta kia. Canolles, Richon, Richon, Canolles. Hừm! Nhưng mà chẳng phải ta đã từng chứng kiến hàng trăm người chết, mà họ, họ là những thứ gì khác chứ không phải là người hay sao? Ồ! Nói có trời làm chứng, dẫu sao cũng có đôi lúc ta hối tiếc vì đã không được treo cổ cùng với hắn, ít ra ta cũng được chết có bạn có bè, chứ ai mà biết được mai sau ta sẽ chết cùng với ai đây?"

Ngay khi đó, chuông của tu viện gõ bảy tiếng, tiếng động ấy khiến Cauvignac tỉnh trí lại. Y nhớ lại rằng em gái y đã dặn y đợi cho đến bảy giờ, và tiếng chuông ấy báo cho y biết rằng Nanon trở lại và y cần phải đóng cho trọn vai của kẻ an ủi.

Thật vậy, cửa mở ra và Nanon hiện ra. Nàng băng qua khoảng sân nhỏ nơi lẽ ra Cauvignac có thể đến đó chờ nàng nếu y muốn bởi vì khách lạ được quyền vào bên trong khoảng sân ấy, vốn là một nơi không phải là hoàn toàn trần tục mà cũng chưa phải là một nơi thánh.

Nhưng anh chàng lãng tử không muốn vào đó, bảo rằng các tu viện và nhất là tu viện của các bà luôn luôn mang đến cho y những ý nghĩ đen tối, cho nên như chúng ta đã nói, y đứng ngoài cổng chờ.

Nghe tiếng bước chân, Cauvignac quay đầu lại và thấy Nanon bên cánh cổng sắt.

- À! Em đấy à. Mỗi khi anh thấy một trong những cánh cổng sắt dễ sợ như cánh cổng kia đóng sập lại sau lưng một người phụ nữ đáng thương, anh cứ tưởng chừng như tấm bia mộ sập xuống chôn lấp một xác chết.

Nanon buồn bã mỉm cười.

- Tốt! - Cauvignac nói - Em không khóc nữa, vậy là đỡ rồi.

- Đúng đấy! - Nanon nói - Em không còn có thể khóc được nữa.

- Nhưng em hãy còn mỉm cười được, càng tốt. Thôi chúng ta trở về nhé? Anh không hiểu vì sao mà cái chốn này khiến cho anh suy nghĩ lung tung quá.

- Những ý nghĩ có ích?

- Có ích? Em cho là như vậy à? Thôi được, chúng ta không nên bàn cãi thêm về những điều đó nữa và anh lấy làm vui mừng là em cho những ý nghĩ đó là như vậy, anh hy vọng là em đã trở nên bình tĩnh hơn và không cần phải trở lại đây nữa.

Nanon không trả lời, nàng đang suy nghĩ.

- Trong những ý nghĩ có ích đó - Cauvignac bạo dạn hỏi - hy vọng là em đã quên những thiệt hại vừa qua.

- Nhờ vậy mà em đã có thể quên được, nếu không muốn nói là sự tha thứ.

- Anh thì thích em quên đi hơn, nhưng không sao, khi mình là kẻ có lỗi thì không nên tỏ ra khó tính quá; vậy là em đã tha thứ cho anh rồi đấy à, Nanon?

- Vâng.

- Em làm cho anh rất hài lòng, như vậy từ rày về sau em sẽ không chán ghét khi nhìn thấy anh nữa chứ?

- Trái lại, em sẽ vui mừng khi được nhìn thấy anh.

- Như vậy, em sẽ để cho anh được sống gần bên em chứ?

- Ồ! Em không nói như vậy, anh à! - Nanon trả lời - Anh Roland, có những vấn đề mà cả hai chúng ta cần phải tôn trọng.

- Anh hiểu. - Cauvignac nói với một tiếng thở dài - Em muốn để anh đi xa, có đúng thế không? Anh sẽ không bao giờ gặp lại em nữa. Thôi được, mặc dù anh rất buồn vì điều này nhưng anh hiểu là anh đáng bị như vậy và anh cũng đã tự kết án mình. Hơn nữa, anh sẽ làm gì ở nước Pháp này một khi hòa bình đã được vãn hồi, một khi vùng Guyenne đã được ổn định, khi mà hoàng hậu và phu nhân De Condé đã trở thành những người bạn thân thiết nhất? Thế nhưng, anh không dám tự lừa dối mình đến mức tin rằng anh được người nầy hoặc người kia đặc biệt chiếu cố đến. Bây giờ chỉ còn một cách tốt nhất là bỏ đi xa như em vừa nói, như vậy, em gái à, em hãy từ biệt kẻ muôn đời phiêu bạt này. Bên Châu Phi đang có chiến tranh, ngài De Beaufort sẽ chiến đấu chống bọn đạo, anh sẽ cùng đi với ông ta. Nói thật với em, như vậy không nghĩa là bọn ngoại đạo đáng chết hơn những kẻ có đạo, chẳng hề gì, đó là vấn đề giữa các nhà vua chứ không phải là chúng ta. Ở bên đó có thể bị tử trận, đấy là điều anh đang cần. Anh sẽ đi, một khi anh chết rồi thì em sẽ bớt thù ghét anh hơn.

- Có thật vậy không? - Nanon tự nãy giờ vẫn cúi đầu lắng nghe, lên tiếng hỏi.

- Sao?

- Những ý tưởng vừa rồi của anh đó!

Cauvignac bị lôi cuốn vào bài diễn văn của chính mình như một người đã quen nổi hăng lên sau những câu nói hùng hồn, câu hỏi của Nanon nhắc y trở về thực tế, y tự hỏi xem có

nên đặt qua một bên những câu khoa trương để trở về với những mưu tính tầm thường hơn.

- Hừm! Thật đấy, em gái à, anh xìn thề, trên cái gì? Anh cũng không biết nữa. Nhưng thực sự là anh rất buồn và đau khổ từ khi cái chết của Richon và nhất là của... Đây, mới lúc nãy, trên phiến đá này, anh đã suy nghĩ rất nhiều để giúp cho mình dày dạn chai đá, trái tim của anh mà từ trước đến giờ anh chưa hề nghe nói tới, đang bắt đầu không chỉ biết đập, mà còn biết nói, biết kêu la, biết khóc. Này Nanon, có phải người ta gọi đó là hối hận không?

- Vâng, đấy chính là hối hận, và anh là một người tốt hơn là em đã tưởng.

- Đấy! - Cauvignac nói - Bởi vì đây là sự hối hận nên anh sẽ đi Giyery, em sẽ cho anh một món nho nhỏ để chi phí cho cuộc đi đường và cho trang phục mới chứ Nanon? Phải chi anh có thể mang theo tất cả nỗi buồn của em cùng với anh.

- Anh sẽ không đi đâu, Cauvignac à! - Nanon nói - Và từ nay về sau, anh sẽ sống trong một cảnh sung túc mà một định mệnh thuận lợi hơn có thể dành cho anh. Mười năm qua anh đã phải chống chọi với khó khăn, em không nói đến những hiểm nguy mà anh đã từng trải qua, đấy là cuộc sống trong khi kẻ khác phải mất đi, đấy là ý muốn của Chúa, là anh sẽ sống và ý định của em là anh sẽ được sống sung sướng.

- Kìa em gái, tại sao em lại nói đến những điều đó? - Cauvignac nói - Em nói vậy nghĩa là sao?

- Em muốn nói là anh hãy đến nhà em tại Libourne, ở đấy trong ngăn tủ ngầm đằng sau tấm kính lớn, anh sẽ tìm thấy...

- Trong ngăn tủ ngầm?

- Phải, anh biết nó mà, có đúng không? - Nanon nói với một nụ cười yếu ớt - Có phải hồi tháng vừa qua anh đã lấy ở đấy hai trăm Pistoles?

- Đúng vậy. Nếu điều đó giúp anh tự cho mình là không có lỗi gì cả, thì em cũng công nhận như vậy. - Cauvignac đỏ mặt, đưa mắt nhìn xuống.

- Thôi, chúng ta đừng nghĩ đến chuyện đó nữa, anh cũng biết là em đã tha thứ cho anh.

- Bằng chứng?

- Bằng chứng là đây: Anh sẽ đến Libourne, anh sẽ mở cái tủ đó, anh sẽ tìm thấy tất cả gia tài mà em đã giữ lại được hai mươi ngàn đồng vàng.

- Anh sẽ làm gì với món tiền đó?

- Anh sẽ giữ nó.
- Nhưng nó sẽ thuộc về ai?
- Thuộc về anh, đấy là tất cả những gì em có bởi vì chắc anh cũng biết rằng khi rời ngài D'Epernon, tất cả đất đai và nhà cửa của em đều bị lấy lại.
- Kìa em gái, em đang nói gì đấy? - Cauvignac hoảng hốt kêu lên - Em đang nghĩ gì trong đầu vậy?
- Em muốn nói là anh sẽ giữ lại cho anh món tiền hai mươi ngàn đồng vàng đó.
- Của anh? Thế còn em?
- Em không cần đến món tiền đó.
- À phải! Anh đã hiểu rồi, em còn một món khác nữa, có đúng vậy không? Những món tiền này lớn quá em gái à, em hãy suy nghĩ lại đi, đối với anh có một lúc như vậy thật là quá nhiều.
- Em không còn tiền nào khác nữa, em chỉ còn lại những viên đá quý. Em cũng muốn cho anh cả, nhưng đấy là của hồi môn của em để vào tu viện này.
Cauvignac nhảy dựng lên vì kinh ngạc.
- Tu viện này! - Y kêu lên - Em muốn vào tu viện này?
- Vâng.
- Ôi! Trời ạ, em không nên hành động như vậy. Tu viện! Em không biết là ở đấy buồn chán như thế nào đâu. Anh có thể nói với em như vậy bởi vì anh đã sống trong chủng viện một thời gian rồi. Đi tu! Nanon à, đừng làm như vậy, em sẽ chết mất thôi.
- Em cũng hy vọng được như vậy.
- Em ơi, anh không muốn lấy tiền của em với giá đó đâu. Nó đốt cháy anh mất thôi.
- Anh Roland. - Nanon nói - Em vào đây không phải để cho anh được giàu có, mà để cho em được sung sướng.
- Thật là điên khùng. - Cauvignac nói - Anh là anh của em Nanon, anh không chịu được cảnh đó.
- Trái tim em đã được chôn ở đây, Roland à, vậy thân xác em ở một nơi khác mà làm gì?
- Nghĩ đến điều này thật kinh khủng quá! - Cauvignac nói - Ôi! Em gái của anh ơi, em không nên làm như vậy.
- Anh không nên nói nữa. Anh đã hiểu rõ rồi chứ? Tiền là của anh, hãy sử dụng nó vào điều cần thiết, bởi vì con bé Nanon sẽ không còn ở đấy nữa để cho anh những đồng tiền

khác, dù tự ý hay bị bắt buộc đi nữa.

- Em đã tốt với anh quá đỗi, em gái à, thế mà em đã nhận được từ anh cái gì đâu?

- Điều duy nhất mà em có thể mong đợi, mà em cầu vọng, điều quan trọng hơn tất cả là vật mà anh đã mang từ Bordeaux về cho em, chiều hôm người ấy chết...

- À! Phải, anh đã nhớ, lọn tóc...

Y cúi đầu xuống và cảm thấy trong khóe mắt mình một cảm giác khác lạ. Y đưa tay lên đó.

- Một kẻ khác sẽ khóc - Y nói - còn anh, anh không biết khóc, nhưng nói cho đúng, anh cũng đau khổ không kém, có khi còn hơn.

- Vĩnh biệt anh. - Nanon nói tiếp và đưa bàn tay ra.

- Không, không, không! - Cauvignac nói - Anh không bao giờ muốn nói lời từ biệt với em cả. Có phải sợ hãi đã khiến em vào tu viện này? Nếu vậy, chúng ta sẽ cùng rời đất Guyenne, chúng ta sẽ cùng ngao du khắp trái đất này. Cả anh nữa, anh đang mang trong tim một mũi tên, sẽ mang nó theo khắp nơi, và nỗi đau khổ của anh sẽ giúp anh hiểu thấu nỗi đau của em.

Em sẽ kể với anh về người đó, còn anh sẽ nói với em về Richon, em sẽ khóc, và có lẽ anh rồi cũng sẽ khóc được và như vậy sẽ dễ chịu cho anh hơn. Em có muốn chúng ta cùng đến sống nơi một vùng hoang mạc không? Anh sẽ chu đáo lo lắng tất cả cho em, bởi vì em là một kẻ thánh thiện. Em có muốn anh là thầy dòng không? Không, không thể được, anh phải thú nhận như vậy. Nhưng mà em không được vào tu viện, em không được nói câu vĩnh biệt với anh.

- Vĩnh biệt anh.

- Em có muốn ở lại vùng Guyenne mặc cho đám dân Bordeaux, mặc cho đám dân Gascon, mặc cho tất cả? Anh không còn đội quân cũ nữa, nhưng vẫn còn Ferguzon, Barrabas và Carrotel. Với bốn người, bọn anh có thể làm biết bao nhiêu là chuyện. Bọn anh sẽ gìn giữ em và hoàng hậu cũng sẽ không được bảo vệ kỹ như em. Nếu có ai chạm được một sợi tóc của em thì em có thể bảo rằng: Họ đều đã chết cả rồi Requiescant in pace.

- Vĩnh biệt anh.

Cauvignac toan đáp lại bằng một câu van nài nào khác thì nghe có tiếng một cỗ xe đang lăn bánh trên đường.

Phía trước cỗ xe ấy là một tên tùy tùng vận đồng phục của hoàng gia.
- Có chuyện gì vậy nhỉ? - Cauvignac hỏi và quay lại nhìn.
Cỗ xe ấy rất lớn, được kéo bởi sáu con ngựa, chở được tám người cùng với một đoàn phu với người hầu. Phía sau cỗ xe là đám lính đi theo hộ tống và đám cận thần cưỡi ngựa.
- Dang ra! Dang ra! - Tên lính đi đầu ét lên và vung roi quất vào con ngựa của Cauvignac khi đó đang đứng nép vào một bên vệ đường.
Con ngựa hoảng hốt nhảy dựng lên.
- Ê! Này, anh bạn. - Cauvignac kêu lên và buông tay em gái ra - Làm ơn cẩn thận giùm một chút.
- Tránh đường cho hoàng hậu! - Tên lính lại la lớn và tiếp tục con đường.
- Hoàng hậu à! Quỷ thật! - Cauvignac nói - Lại gặp rắc rối gì về mặt đó nữa đây?
Và y nép mình sát vào bên đường, tay nắm lấy dây cương ngựa.
Ngay khi đó, một cái càng xe bị gãy và tên phu xe kéo mạnh dây, buộc sáu con ngựa phải quỵ xuống.
- Có chuyện gì vậy? - Một giọng nói đặc biệt bởi mang âm hưởng tiếng Ý - Tại sao lại ngừng xe?
- Thưa đức ông, một càng xe bị gãy ạ! - Tên phu xe trả lời.
- Mở cửa ra, mở cửa ra! - Giọng nói đó lại vang lên.
Hai tên người hầu chạy vội đến mở cửa xe, nhưng trước khi bậc để chân được hạ xuống, người nói giọng Ý đó đã nhảy xuống đấy.
Sau ông ta là hoàng hậu.
Sau hoàng hậu là ngài De La Rochefoucauld.
Cauvignac dụi mắt.
Sau ngài De La Rochefoucauld là ngài D'Epernon.
- Ái chà! Tại sao ông em rể này không bị treo cổ thay cho ông kia nhỉ?
Sau ngài D'Epernon là ngài De La Meilleraye.
Sau ngài De La Meilleraye là công tước De Bouillon.
- Ta cũng biết là bọn họ không còn choảng nhau nữa nhưng không ngờ họ lại làm lành với nhau nhanh đến mức như vậy. - Cauvignac lẩm bẩm.
- Thưa các ngài. - Hoàng hậu nói - Thay vì đứng đợi ở đây cho đến khi xe được sửa xong, không khí buổi chiều thật mát, chúng ta hãy đi dạo một lát đi.

- Xin tuân lệnh hoàng hậu! - Ngài De La Rochefoucauld nghiêng mình nói.
- Hãy đi bên cạnh tôi đây, ông công tước. - Mazarin nói với ông công tước De Bouillon - Ông công tước à, và hãy đọc cho tôi nghe vài câu châm ngôn tuyệt đẹp của ông, hình như từ khi chúng ta gặp lại nhau, ông đã viết được khá nhiều rồi thì phải.
- Hãy khoác tay tôi đây, tôi biết là ông bị bệnh phong thấp.
Ngài D'Epernon và ngài De La Meilleraye đi sau cùng, vừa đi vừa trò chuyện với hai bà tùy tùng.
Tất cả đám người đó cùng cười nói như một đám bạn hữu họp mặt trong một ngày hội.
- Từ đây đến Phourcy còn xa không nhỉ? - Hoàng hậu hỏi - Ông có biết gì về vấn đề này không, ông De La Rochefoucauld? Ông am hiểu vùng này mà.
- Khoảng ba dặm thưa hoàng hậu, chắc chắn là chúng ta sẽ đến đó trước chín giờ.
- Được lắm, và ngày mai, ông hãy lên đường từ sáng sớm để nói với người chị em họ của ta là phu nhân De Condé rằng chúng ta vui mừng được gặp lại bà ấy.
- Hoàng hậu có thấy chàng kỵ sĩ đẹp trai vừa quay mặt về bức tường rào và người phụ nữ xinh đẹp vừa biến mất khi chúng ta mới bước chân xuống xe không ạ? - Ngài D'Epernon hỏi.
- Có! - Hoàng hậu nói - Ta đã thấy tất cả, hình như ở tu viện Sainte - Radegonde De Peyssac người ta khá tự do nhỉ.
Khi đó chiếc xe đã được sửa xong và chạy đến đón vị khách.
- Chúng ta đi thôi, các ông ạ, các ông cũng biết là tối nay đức vua mời chúng ta đến nghe nhạc.
Và tất cả lại trở lên xe với những tiếng cười ròn rã chẳng mấy chốc biến mất trong tiếng bánh xe lăn.
Cauvignac đứng sững nhìn họ hồi lâu rồi lẩm bẩm, khi họ đã khuất hẳn.
- Mặc, ta hài lòng vì biết được một điều rằng dù ta có xấu xa đến đâu, cũng có những kẻ chẳng đáng bằng ta! Mẹ kiếp! Ta phải làm sao cho chẳng còn ai có thể sánh ngang với ta được. Bây giờ thì giàu rồi, thì chuyện đó cũng dễ thôi.
Và y quay lại để từ giả em nhưng Nanon đã biến mất.
Thế là y thở dài leo lên ngựa, ném một cái nhìn cuối cùng về phía tu viện, phóng nhanh trên con đường đến Libourne rồi biến mất nơi khúc quanh đối diện với con đường mà ban nãy cỗ xe ngựa đã đi qua, cỗ xe chở những nhân vật lừng lẫy đã từng đóng một vai trò

quan trọng trong câu chuyện này.

Có thể một ngày kia, chúng ta sẽ gặp lại họ, bởi vì nền hòa bình giả tạo đó được hàn gắn một cách vội vã bởi máu của Richon và Canolles vẫn chỉ là một thời gian tạm nghỉ, và chiến tranh giữa các bà phu nhân vẫn chưa chấm dứt.

H Ế T